SYNONYMORVM SYLVA OLIM A SIMONE PELEGROMIO COLLECTA,

& Alphabeto Flandrico ab eodem authore illustrata: nunc autem è Belgarum sermone in Anglicanum transfusa, & in Alphabeticum ordinem redacta per H. F. & ab eodem denuò multis locis emendata & aucta.

Accesserunt huic editioni Synonyma quadam poëtica, in poësi versantibus perquàm necessaria.

Syn. 8. 60. 117.

LONDINI,
Excudebat Iohannes Harison, impensis I. H. I. N. Hæ. 1603.

56 ... 1008,9

Pickering
15 Oct. 1904

CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO WALSINGHAMO, EQVITI AVrato, & ſereniſſimæ Regiæ Majeſtati à Conſilijs, H. F. fœlicitatem precatur perpetuam.

Voties in animo meo complector (Honoratiſsime VValſingame) funeſtas & horrendas illas Chriſtianorum ſtrages ante aliquot annos Pariſijs æditas, ex quibus ego inter cæteros, cum ſummo vitæ periculo & diſcrimine elapſus ſum: toties ſoleo de ſingulari Dei erga me bonitate, & apud me præclare ſentire, & apud alios magnifice prædicare: quod me ſcilicet incolumem & ſaluum ex immaniſſimis illis Galliarum procellis, in pacatiſsimum iſtud Angliæ regnum, tanquam in tutiſsimum portum & aſylum deduxerit. Cæterum vt hoc diuino munere & beneficio factum eſſe libenter agnoſco: ſic etiam & eo nomine me multo fœliciorem eſſe ſemper exiſtimaui, quod ex illo vſque tempore, te patronum mihi indulgentiſsimum ſortitus ſim, cui-

ius ego insignem beneficentiam toties sum expertus, vt infinitis officijs me tibi obstrictũ esse libere profitear. Hinc ego tanquam oraculi cuiusdam authoritate permotus, sapissime antehac (Clarissime Patroñe) de referenda gratia deliberaui: verum nihil hactenus occurrit, præter exiguum istud munus literarum, quo me tot tantorumque tuorum beneficiorum memorem esse declarassem. Quapropter, vt extaret aliquod obseruantiæ meæ testimonium, in gratiam vestrorum hominũ, ista Pelegromij cuiusdam Synonyma è populari & vernaculo Belgarum sermone in Anglicam linguam transferenda esse censui. Quæ quamuis eiusmodi fortasse non sint, vt delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus possint satisfacere: si tamen illa tibi ingrata esse non censero, abunde magnum laboris mei fructum videbor reportasse. Summis igitur a te precibus contendo, vt libellũ istum eo animo, quo a me profectus est, accipias: & eundem in patrocinium & tutelam tuam recipere digneris: illud enim plane persuasum habeo, eum vel propterea a'ijs gratior è esse futurum, quod splendissimo tuo nomine, quasi extmio quadã gemma insignitus sit. Deus Opt. Max. dominationem tuam, & ad eccleſiæ suæ propagationem, & ad perfectam reip. confirmationem quam diutissime seruet incolumem. Londini. 10. Octob.

Tuæ dignitatis studiosissimus. H. F.

IO. SERRANVS DE SYNONYMIS AD Lectorem,

VT studiosus delectum quendam Synonymorum habere possit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam: nos ex paucis veluti per transennam indicabimus. Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, iam non est nostri instituti, nec illa breuibus vel paucis absolui posset. Quare exactum & accuratum methodum alijs relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocij supereſt, vel quos id studiorum genus delectat. Nobis satis erit, si vel viam vtcunque monstrauerimus: Ea autem synonymorum, siue per Synonymiam variandi ratio, primum ac omninm maximè ex Dialectica traditione desumi poterit. Nam Dialectica maxime omnium & ante omnia id agit, vt doceat nos de rebus propriè, certò, appositè, verè ac infallibiliter loqui. Ac ideo præscribit nobis, quomodo omnium rerum essentiam siue existentiam aut subsistentiam, genus, species, proprietates, conditiones, accidentia quantitates, qualitates, relationes, actiones, passiones, tempora, locos, situs, habitus, dispositiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, similitudines, contrarietates, causas, officia, & effectus, sicut Dialectici doctores præcipiunt, collocare possimus. Ex eiusmodi con-

ditionum, proprietatum, accedentium & cauſarum multiplicitate, naſcitur rerum appellendarum & deſcribendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, ſicut à patre auo, &c. liberis imponuntur nomina, vt Agamemnon dicitur a patre Atrides, Hector Priamides, Achilles Aeacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Aeneadæ ab Aenea, Romani à Romulo. Deinde à ſpecie oritur generalis appellatio: vt cum hominem aliquoties animal vocamus, aut iuſtitiam virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Chriſtiana fide eſt præditus. Secundò & à differentia ſumuntur appellationes, ſicut animus dicitur anima eo quod vegetat, Spiritus quod contemplatur, Senſus quod ſentit, Animus quod ſapit, Mens quod intelligit, Ratio quod diſcernit, Memoria quod recordatur, Voluntas quod vult. Sunt enim quoad ſubſtantiam eadem. Differunt autem eiuſmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam flendi varia eſt differentia: Flere enim eſt lachrymas plangere, & eſt hominum tantùm. Lachrymare, ſiue lachrimari, eſt lachrimas effundere, & fit interdum ſine ſono, & transferetur etiam ad vites. Lugere eſt valdè flere, & eſt in luctu ac lugubri habitu eſſe ex obitu charæ neceſſariæq; perſonæ. Gemere eſt cum præ auguſtia ex pectore ſonus erumpit. Plangere eſt percuſsione ac verberatione pectoris, capitis, vultus aliorumue membrorum ſe dolore afficere. Plorare eſt voce flebili & effuſa dolorem ſuum operire. Atque hinc proueniunt ſpecies, vt: Animæ ſpecies ſunt: Anima, Spiritus, Senſus, Animus, Mens, Ratio, memoria, Voluntas, Fletus ſpecies ſunt: Lachrymæ, luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odoris

boni

boniſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Mali vero: Fætor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties eiuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè vtimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, vt hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem, etiam locutuleium, item etiam dicacem, alias blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo: Edacem, edonem. A bibendo: Bibacem, bibulum, bibonem, biboſum, bibaculum. Simili modo & ab officijs ſortiuntur, ſæpe varia ac multiplicia nomina, vt cum Ioannes dicitur Baptiſta, Lucas, Euangeliſta, atque etiam Medicus. Paulus Apoſtolus. Et Julius dictus fuit Tribunus: Quæſtor, Aedilis, Pontifex Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilcet ab officijs, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina, vt: Agricola ſiue Agricolator ab agris colendis, Ruſticus ſiue Ruricola à rure colendo. Colonus à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, ſerariorum, aurariorum, argentariorum. Eiuſmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & paſsione, Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt, dicuntur facturæ & creaturæ, item opus manuũ eius. A tempore, ſicut habitacula quædã nominantur æſtiua aut hybernalia, brumalia, ſiue hyemalia: Item homo ab ætate infans, puer, adoleſcens iuuenis, vir ſenex, decrepitus. Sic adoleſcens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe res pro

temporis

temporis varietate varia sortiuntur nomina, vt Hierusalem dicebatur primum Iebus, deinde Hierusalem, & post deuastationem Aelia.

A loco, vt qui apud Græcos dicebantur Philosophi, apud Persas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnosophistæ, apud Aegyptios Sacerdotes. apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos sapientes, & apud Assyrios Chaldæi nominabantur.

A situ, vt Hierusalem, à monte Zyon, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, vt Philosophus, Orator. Poëta, Musicus Theologus, Iurista, Medicus.

A forma & pulchritudine, vt cum aliquam nominamus, Venerem, Helenam: Aut etiam deformitate, vt cum dicimus aliquem esse Thersiten, Aesopum, Corytheum.

A figura, vt quando mensarios orbiculos à rotunditate orbes, siue à quadrata figura quadratas dicimus,. Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, vt ab Aemylio cognominatur familia Aemylianorum, siue Aemiliani, ab Israël Israelitæ, ab Ismael Ismaëlitæ, à Iuda, Iudæi, &c.

A similitudine, ut vbi hortos appellamus Paradisos, puellas Veneres.

A contrarietate, vt cum bellandi exercituum bellum dicimus, quasi minime bellum, hoc est bonum. Aut quando per Ironiam aliquem vocamus Poëtam Musicum, Oratorem. Aut vt est in prouerbio; Tertius Cato, Octauus sapientum, Alter Hercules. Sic & à causis variæ & diuersæ sumuntur appellationes, vt à causa efficiente, Occisor, Necator, Interfector Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida,

Fra-

Fratricida, Adulter, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author sobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, vt à terra dicuntur homines terreni, terrestres, terrei, humei, quasi ex terra humoque facti Ianua ferrea: à literis, literatus, literarum peritus sciens, expers. Sic librum siue volumen vocamus codicem à materia, eo quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A causa formali, sicut liber dicitur volumen à voluendo. Item fur dicitur Manticularius siue Manticulator, marsupicida, sacculatius peculator, suppilator, eo quod furando eiusmodi formis & modis vti solet manticulas enim attractat, vt furetur, ac inferens se confertæ multitudini, marsupia aut secat, aut artificioso dolo aperit, euacuat & pecunias aufert Tum à marsupijs secandis siue ab scindendis marsupicida dicitur, vocatur & saccularius à sacculis sub veste latentibus, in quos furtiuam rem reponit. Et peculator, quod aliorum bona furtiuè sibi peculia & propria, ac ad se pertinere faciat. Et suppilator ab eo quod clanculariè rapit. Sic negotiandi forma est, inire commercia, exercere commercia siue mercaturam mercare & contrahere commercia. Negotiator enim à negociando hisce formis vtitur: Primum enim init commercia, hoc est, aggreditur mercandi negotium. Deinde inter negociandum exercet commercia siue mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere, opus est vt mercetur, id est, Emat ac vendat merces. Postremo necesse erit vt emptas merces in vnum contrahat atque comportet, Et causa efficiens appellatur negociator,

negociator, exercens commercia siue mercaturam, mercator. Sic etiam vxoris ducendæ forma est: Contrahere, inire matrimonium, iungi fœdere matrimonij, copulari. sortiri coniugium, vinculis ingalibus sese innectere, ducere vxorem: Nam matrimonij copulatio est quodammodo contractus, In istiusmodi verò contractu, duo iunguntur ac copulantur fœdere matrimonij, atque ita demum sortitur, id est forte siue fato quodam acquirit coniugium, atque sese ita annectit vinculis iugalibus, ac postremùm ducit vxorem secum domum.

Pœnitentia siue pœnitendi forma est, duci pœnitentia, subire pœnitentiam, Agnoscere peccatum, errorem & culpam, Dolere, tristari, angi, cruciari propter peccatum, errorem & culpam. Timere, formidare, horrere iram, minas ac iudicium Dei, pœnas, cruciatus, ignes infernales ac mortem æternam. Nam qui penitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem, ab errore ad veritatem, à peccato ad iustitiam. Et qui patitur ita se duci, is quodammodo subit iugum pœnitentiæ. Et id sit dum tandem incipimus rectè sapere, ac intelligimus agnoscimusque hactenus nos errasse ac peccasse, nos incidisse in iram ac iudicium Dei, ac meruisse æternum supplicium: Huc vbi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, tristari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi, tunc cor incipit timere, pauere, formidare, ac horrere iram, minas ac iudicium Dei.

A causa finali: Nam vbi tres causæ anteriores recto & iusto ordine præcesserunt, tunc sequitur finis rectus ac bonus. Sin minus, sequitur finis prauus, vt

vbi

vbi appellamus aliquem doctum, literatum, eruditum, gnarum, peritum, scientem expertumque. Nam is solet esse finis bonæ institutionis. Eodem modo quoties appellamus aliquem Poetam, Oratorem, Musicum, &c. contra qui nihil dicit, neque à quoquam institutus est, eum vocare solemus idiotam, indoctum, inertem, inexpertum, illiteratum, rudem, &c. Nam is finis comitatur eos, qui disciplinam aspernantur ac negligunt. Ita, candide lector, vides vnde fiat, & quibus ex fontibus proueniat, quod sæpe vni rei plures appellationes adscribãtur, & quod de vna eademque re plurifariam ac diuersis modis loqui soleamus, ita tamen, vt semper eandem & nullam aliam rem intelligamus, nempe si Dialecticos locos (quibus vnamquamque rem describere ac definire solet) probè consideraueris, in iustum ordinem tibi præscripseris, memoriæque mandaueris, tum sæpe vel ex singulis aut plerisque ex locis vnamquampiam vel denominationem, definitionem, vel descriptionem desumere, atque orationem tuam variare poteris. Nam hoc ipsum & Grammaticus & Dialecticus Rhetor agunt. Grammaticus enim, vbi tibi describit vocum significationes, ac vult tibi earundem significationem, rationem & causam reddere, tunc ducit suam rationem siue causam à quopiam istorum locorum & ait: Hæc res inde eiusmodi significationem habet, nempe à patre, à maioribus, ab eius auctore, ab officio, à loco, à situ, ab habitu, & tali forma, siue figura, a materia, propter hunc finem &c. Tum si inspicias, quos tradit Grammaticus varios loquendi modos, tum aduertes eiusmodi loquendi modos ex hisce promanare fontibus vt cum

dicit.

dicit. Dare negotium idem est quod mandare: Nam mandati causa finalis, est negotium, ita vt qui mandatum velit exequi, negotiosus sit necesse est. Dare palmam, idem est quod victoriam concedere. Palma autem signum est victoriæ, qui ergo palmam alteri præbet, significat eum victorem. Dare effectum significat expedire. Qui enim rem aliquam officit, elaborauit, absoluit, iam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emungere pecuniam, id est, extorquere pecuniam à similitudine. Facilius enim quispiam à quopiam è naso mucum emungeret, quàm è sene pecuniam adipisceretur. Obire munus est acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorum munus. Ita vbi libet, si modó animum aduertas, experieris in omnibus loquendi modis aliquam subesse causam. Sicut D. Erasm. Roterodamus in suis Chiliadibus, nihil aliud agit, quam vt doceat, vnde & quibus ex causis prouerbiorum sententiæ ortæ sint. Deinde & idem agit Dialecticus in suo dicendi genere. Nam postquam rerum conditiones ac proprietates per locos supra nominatos edocuit, tum inde porro reliquam suam, tractationẽ prosequitur. Docet enim inde conficere definitiones, diuisiones, propositiones & argumentationes. Et daturus alicuius rei definitionem, sumet eam aut ex rei essentia, aut à genere per species, aut per propria, aut ab accidentibus, aut à causis, aut officijs, aut membris, &c. Deinde ostendens definitionem, certitudinem veram Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propositiones conuertendas, atque ita experiri an conuersa æquipolleant. Nam primum postquam rem aliquam docuit definire ex rei sub-

stantia,

ſtantia, tum definitionem docet conuertendam, hoc eſt, aut ſubiectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum ſubiecti collocandum, aut ſignis aliquibus abiectis aliquo modo commutandum: vt, Potus eſt liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, iubet eandem definitionem tranſpoſitis vocabulis conuertere, ac ſic indagare, an definitio ſit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus eſt potus. Ecce iam habes Synonymiam, nam vtro modo efferas: idem ſonat: Sic auaritia eſt omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas eſt auaritia. Et ſic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Poſtremo etiam Rhetor, etiam ſi omnia ornatè, eleganter, amplificè ac ſpendide dicere ſtudeat, & omnem ſuam dicendi rationem, ad applauſum vel audientium, vel legentium inſtituat, tamen hiſce ſupra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam vtcunque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad huiuſmodi locos referri poſſunt, ſicuti illorum libri nobis multis & plenisſime tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac ſententiarum præcipiunt. Huiuſmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quam vt nos erudire conentur, quam varijs modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem ſententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiſcere deſiderat, is dicendi artes, hoc eſt, Grammaticam, Dialecticam & Rhetoricam quam diligentiſſime ediſcat. præcipue vero Dialecticam, & maximè ea parte, vbi locos proponit,

proponit, quibus rerum conditiones, proprietates, accidentia & cauſas explicat, quos quiſq; ſibi quàm familiariſsimè efficiat ac ita perdiſcat, memorieque commendet, vt eos ad vnguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodiſsimam viam ſibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua diſcet de vna re pluriſariam loqui, quos deinde loquendi modos ſibi quiſq; ad ſuũ vſum reſeruabit, quos poſteà ad quamuis cauſam pro rerum ratione ac circumſtantia accommodare poterit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, vt inde etiam vocum & orationis proprietas perdiſcatur. Vbi enim didiceris de vna re variè multiſque modis loqui, tunc iudicium eſt adhibendum, qua in cauſa, quo loco, quo tempore, apud quos, quiuis loquendi modus adhibendus ſit. Id quod quiſque vſu & exercitatione perdiſcet. Ad hæc non parum ad rem faciet, ſi ſtudioſus puer diligenter & aſsiduè verſetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & notet, quibus quiſque loquendi modis vti ſoleat, quo eorum imitatione etiam ſibi elegantem dicendi facultatem parare poſsit. Quamobrem, ſtudioſe lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla propoſita ſunt, quibus & vti poſsis, & ad horum imitationem ſimilia & plura effingere valeas. Vale.

IO-

IONICI GEORGII Macropedii.

SI Heliconis puer optas iuga adire,
Neque opacas, neque olentes Aliorum.
Sed amœnam Pelegromi pete ſyluam.
Iter hàc eſt ad amicas tibi Muſas,
(Modò credas) Latias atque Pelaſgas.

HIERONYMI VERLENSI Gymnaſiarchæ Buſciducenſis Hendecaſyllabum.

SI quæris Latiæ puer loquelæ
Voces, dixite perſonare lingua,
Huc greſſus agedum citos moueto.
Hic vocum tibi cultior ſupellex,
Hic oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, huc tu
Vero nomine nuncupare ſi vis:
Cornu dicere copiæ licebit.

CORNELII DIESTEMII hexaſtichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromij.

SYlua refrondeſcens foliis purgata caducis,
Vernas cum magno fœnore fundit opes.
Hunc age, flectè pedes, nemoris ſpaciare ſub vmbra,
Paſſim cum Latiis, Attica poma leges.
Hac inſiſte via quoquò dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite peruenies.

CARMEN DOMINICI Syluii medici Busciducensis.

SI studiose puer verborum diuite vena
Scribere tu carmen non sine laude paras.
Si scribenda tibi sit epistola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate scatens.
Hunc eme, Pelgromius variis vir dotibus ingens,
Quem auctium dat mira dexteritate librum.
Quin, ne quid desit, tibi Graeca vocabula passim
Addit, vt assuescas scribere & Argolice.

IOHANNIS NEMII HEXastichon constans Hexametro & Iambico Trimetro.

VT philomuse puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Vt quoque epistolium scitè conscribere possis,
Discenda adest vocabulorum copia.
Vt valeas etiam coniungere Graeca Latinis.
Smaragdinam hanc Pelegromii sylvam pete.

A

AN *Abbat*, vide *Biſhop.*

to Abaſh, to Fray, to Feare.

Conturbare metu.
Terrorem, metũ vel pauorem alicui aſſerre injicere, incutere & inferre. Terrefacere. Stupefacere. Obſtupefacere, obſtupere, obſtupeſcere, Stupeſcere. Stupere.
Terrere. Et faciunt geminos, enſis & vndametus.
Concuſſa pectora, animi turbati.
Dum ſtupet obtutuq́; hæret defixus in vnos.
Obſtupuit, ſteteruntq́; comæ, & vox faucibus hæſit.
Attonitus viſu ac voce deorum.
Attonitis inhiare animis.
Animo exterritus.
Obſtupuere animi. vide, *to Feare.*

Abaſhed, vide *Aſtonied.*

to Abate in a reckning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, ſubtrahere, decurtare. Cic Tuam partem dimidiam, quemadmodum vis decidé.
Deducere partem, apud Afranium, pro demere de ſumma.
Deducere de rationibus.

to Abate in courage, vide *a Baſe minde*, & *Diſpaire.*

to Abhorre a thing, vide *to Loath.*

to Abide, to Suffer great griefes or paines.

Suſtinere, pati, ferre dolorem immodicum, grauem, acerbum, incredibilem, qui vix ferri poſſit.
Acutiſſimum capio, ſuſcipio, haurio, traho, dolorem.
Cruciatibus angor, conficior, excrutior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, diſcrutior, diuellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor.
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, diuexat, perturbat, aſſicit, grauat.
Concidit, cecidit animus ictu doloris, vi curarum, concurſu molelti arum labefactatus, conuulſus, percuſſus eſt.
Iaceo in mærore ac ſordibus.
Curis & egritudine maceror.
Contabeſco acerba ſolicitudine, graui cura, angore, ac mærore. vide, *to Suffer.*

to be Able, or May or Can.

Valere.
Poſſe.
Queo, Sal.
Poteſſe, apud Comicos.
Habere poteſtatem, facultatem.
Vires, vim habere.
Potens eſſe.
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide *Apt.*

not Able.

to Aboliſh, to Vndoe, to Diſannull, to Repeale.

Irritare. Irritum facere.
Caſſare. Infirmare.
Leges reſcindere.
Decreta ſcindere. Reuellere.
Inualidum reddere.

In nihilum redigere. Tollere.
Retexere. Reuocare.
Leges, tabulas reficere, frangere.
Abrogare. Antiquare. Abolere.
Annihilare. ἀπ ϵ ϱ ῶ.
Consuetudinem malam radicitus euellere. 8. distinct.
Inducere decretum, senatusconsultum. Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum & abrogare. Cic. Hic ager omnis quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes.
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassos, cacoethes, abusus, supe. stitiones in ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere.

Abolished, vide *out of Vse.*

Absolute, Perfect.

Perfectum. Absolutum.
Completum. Plenum.
Summum. Elaboratum.
Expolitum. Perpolitum.
Expletum omnibus suis partibus.
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt.
Detextum, id est, perfectum. Virg.

to Abstaine from meat.

Cibo parcere, Parcius Vti.
De cibo detrahere, Temperare, abstinere, moderare, vel ei cibum minuere.

Aboundance, Plentie, Store.

Abundantia. Exuberantia.
Multitudo. Affluentia.
Opulentia. Satietas. Plenitudo.
Copia. Luxus. Vbertas.
Prodiga rerum luxuries vel, ria.
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Aboundant, Plentifull.

Affluens. Profusus.
Abundans. πϱ ϵ σ τ υ ό μ ο ν.
Redundans. Superuacuum.
Superfluum. Superuacaneum.
Huber. Exuperans.
Copiosum. Cumulatum.
Dives. Locuples.
Supra vota sùppetens.

Aboundantly, Plentifuly, or Copiously.

Abundè. Abundanter.
Vbertim. Profusè.
Vberrimè. Dapsilè.
Affluenter. Satis superque.
Copiose. Affatim.
Largiter. Largè.
Locupletissimè. Cumulatim.
Cumulatissimè. Plena manu.
Pleno cornu. Ampliter.
Optime atque opipare. Plaut. Vide.

to Abound in great Plenty, to haue great store.

Abundare. πλ ο υ τ έ ω. Redundare.
Scaturire. Superare.
Superabundare. Exhuberare.
Superfluere. Profluere.
Affluere tam bonis quàm malis.
Copiam habere magnam & luculentam.
Supra modum quippiam possidere.
Circumfluere Cice. ad Att. 2.
Circumfluens gloria. Scatere.

Acceptable, vide *Deere, to Accompte or Recken.*

Reddere seu etiam facere rationem expensam.
Referre rationem seu impensam.
Impensam ad calculum reducere.
Computare. λ ί θ ο υ ς ϕ ϵ ϱ ϵ ι ν.
Calculum ponere seu rationem.
Supputare.
σ υ ν α ϕ ϵ ῖ ν α ι λ ό γ ο ν. in Euange.

Ratiun-

Ratiunculam reddere.
Ratiunculam ſubducere.
λόγον ἢ λόγους ἀποδίδοναι.
Sumptuum rationem ſubducere.
ἀναζολογιζεσθαι.
Calculare. Ratiocinari.
Ad Calculum reducere, Cicero.
Facere calculum.
Ducere rationem. λογίζεσθαι.
Subducere ad nummum.
Facere computationem, apud Aſco.
Dare calculum, rationem.
Rationem inire.
Ad calculos notare.
¶ Rationem rectè, ſcire ſubducere.
Rectam rationem colligere, *to caſt a true accompt*, conſtante ratione.

My Accomptes being caſt vp, I ſhall know my Loſſe.

Putatis, Supputatis, Ductis, Subductis rationibus rerum mearum, faciam, colligam, percipiam, perſtringam, conficiam, deprehendam, intelligam, ſentiam rei familiaris iacturam, Damnum, Detrimentum.

an Accompt, or a Reckning.

Ratiocinatio. λόγος.
Supputatio. Subductio.
Computus & computatio. vulgò dicitur, ſed minus latine.
Expenſarum ratio, apud Ciceronem eſt, ratio ſumptuaria.
Ratio dati & accepti, expenſi & accepti. Calculus.
Tabulæ accepti & expenſi.
Conficere tabulas, rationes in ordinem, quod vulgus dicit Regiſtrum facere, in quo ſcilicet accepti datique ratio notatur.
Expenſi, impenſiq; rationem deſcribere. *To write a reckening.*
Codex, liber rationarius. Regiſtrum vulgò dicitur. *A reckening booke.*

to ouerſee, or examine an Accompt.

Rationes diſpungere, ſignificat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc diſpunctio pro diligenti examinatione percunctationeque accipitur, vt ſcribit Alciatus, quòd veteres ſoliti fuerint rationes quaſi data & accepta conſtitiſſent tranſuerſo puncto confodere. Rationes diu peractas abſolutiſque recognoſcere.

of no Accompt.

Nullius prætij, Infimæ conditionis, obſcuri loci, nullius ordinis.
Deſpectus, abiectus, contemptus.
Nulla maiorum laude commendatus, honeſtatus, nobilitatus.

a maiſter or auditor of Accompts.

A rationibus. A calculis.
Ratiocinator quem Cicero vocat calculatorem.
¶ Magiſter rationum Curiæ quem Contra rollarium vulgo vocant *Controllour*.

of one Accord, Conſent, Hart or will.

Vnanimis vel Vnanimus.
Concors. Conſentiens.

with one Accord and Conſent.

Vnanimiter.
Conjunctis ſententijs.
Concorditer.
Vna mente, vno ore. Pari voto & vno conſenſu, vno animo atque vna voce. Vide, *Conſent.*

to doe a thing with one Accord, or Consent.

Compositio rem gerere, agere, facere.
Ex pacto, ἐκ συμβάσεως, compositio, rem gerere.
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex compositio, ἐκ παρασκευῆς &c.
Compositio factum est. Terent.
Nihil non ex compositio fecimus.
Pactum seruauimus. Plinius.

to Accuse one, or to laye to his Charge.

Aiguere aliquem furti pecuniæ interuersæ.
Dicam scribere vel impingere,
Crimen objicere, pro quo inferre crimen, Cicero dixit.
Crimen intendere.
Accusationem contra aliquem instituere.
Contra venire. Cice.
Crimen impingere, quod Græci ἐγκαλεῖν dicunt.
Δείξειν δ' ἐκεῖ κρίσιν &c.
Reum agere, Accusare, poscere.
Incusare. Culpare.
Insimulare. Sugillare.
Criminari. Deferre aliquem.
Aliquem in crimen vocare.
Furti aliquem alligare, agere.
Crimen conferre, conjicere in aliquem.
Crimina congerere.
Indicare reum.
Acquirere capite vel capitis, pro criminaliter contra aliquem procedere.
Similiter Accersere vel arcessere aliquem in iudicium capitis. Cic. vnde Capitis accersiri, *to Accuse of a deadly offence or crome, apud Plutarchum.*
Capitalibus criminationibus, mendacibus calumnijs capitis aliquem expetere.
Calumniari.
Crimenibus falsis insimulare.
Falsum crimen intendere in alium, *to Accuse falsly.*

not Accustomed to labour.

Nondum es assuetus, assuefactus laboribus.
Labores ferre, sustinere non consuetuisti, sensisti, tulisti.
In laboribus versatus, exercitatus rudis & insolens es.
Nondum tibi labor familiaris est.
Laboris impatiens. vide, *vronte.*

Acquaintance.

Noticia. Consuetudo. Conuersatio.
Coniunctio. Familiaritas. Vsus.

to Atchieue, vide *Ende. to be Acquainted or familiar with one, to be conuersant or keepe companie with.*

Agere consuetudinem, exercere.
Familiariter vti. Victitare.
Domesticam agere consuetudinem.
Versari. Conuersari.
Imperditissima iuuenum colluuione versari.
Commercium habere, seu rationem.
Vide, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an Action in the lawe against one: or to sue one in the lawe.

Citare in ius. Citare.
Litem mouere, apud Ciceronem.
Trahere ad iudicem, ad subsellia.
Per fora trahere.

Actionem

Actionem intendere, instituere, *to make his compliant.*
In ius ducere, trahere, vocare, rapere. ἐγκαλεῖν.
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere inius. Litem intendere. δίκην λαγχάνειν.
Conuenire aliquem in ius. Ad iudicem vocare. Vocare in crimen.
In iudicium trahere, ducere. κατασπᾶν τινα εἰς ἀγῶνα.
Postulare aliquem iniuriarum.
Dicam alicui scribere vel impingere.
Molestissimis litibus aliquem involuere.
Odiosis aliquem diuexare litibus.
Diem dicere, vide *to Sue.*

an Act of parliament, vide *Commandement.*

Added, or Put vnto.

Adscriptus. Annumeratus.
Additus. Adscitus.
Accensitus. Lectus.
Receptus, relatus, positus, collocatus, recensitus, in studiosorum numerum, in amicorum album relatus.

to Adorne, vide *to Beautify.*
to Aduance, vide *to Promote.*
to Aduance learning, vide *Learning.*
to Aduenture vpon Fortune, vide *Fortune and danger.*
an Aduersarie, vide *Foe.*
Aduersitie, vide *ill Fortune.*
to Aduertise secretly, vide *to Warne and to put in Remembrance.*
Aduised, vide *Circumspect.*
by your Aduise, vide *Counsaile.*

to commit Adulterie.

Adulterare, & adulterari.
Mœchari. μοιχεύειν.
Mœchisare, apud Plautum.
Adulterium committere, inferre.
Sitientibus agris propijs, alienos irrigare metaphoricos.
Alienum arare fundum.
Ἀλλοτρίαν ἀρόσαι ἀρόσιν.
Cum alieni vxore rem habere.
Capere vsuram corporis vxoris alterius, apud Plaut.
Alterius thorum maculare, polluere.
Vxores aliorum futuere, permolere.

an Adulterer or cuckold-maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cuculus & Curruca, prouerbio dicitur, apud Iuuenalem & Plaut.
¶ Mœcha. Adultera. Succuba.
Alieno marito se subijciens.

Adulterie.

Adulterium. Mœchia. Furta.
Furtiui complexus.
Stuprum apud Quintilianũ & Plaut. pro eodem.

to Admonish, vide *Exhort.*
an Aduocate, vide *Attourney.*
Affabilitie, vide *Curtesie.*

Affection.

Affectus, Studium, animus, voluntas, Libido. vide, *Will.*

Affectuously.

Intimè, Cupidè, Ambitiosè.
Curiosè, Voluntariè, vel ò.

to Affirme, to Assure.

Adferere vel asserere.
Astruere efficacibus argumentis.
Certò dicere.
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
συμβεβαίζειν. Asseuerare.
Affirmare. διαβεβαιῶμαι.
Instare factum Terent.
Ille instat factum.
Omni asseueratione confirmare.
Asseuerantius dicere.
Corroborare. Ratum habere.
Pleno ore affirmare, vt aiunt, nam
Veri periculum non ad me recipio.
Soli.

Afterwardes, or after this.

Postea. Postquam.
Postea quam. Poste. Vbi.
Postubi. Vt, Simulac.

Againe, Eftsoones.

Rursus & Rursum.
ἔπειτα πάλιν. Iterum. De.
Iterato in sacris literis. Secundo.
ἐκ δευτέρου. De integro.
A nouo vulgus dicit.
¶ Vicissim, per vices, vice versa.
ἐναλλάξ. Alternatim. ἀμοιβαίως.
Alternis. Alternè. παραλλάξ.
Nunc vnum, nunc aliud.

Against or Contrarie.

Contra, κατά cum gton.
Aduersus & aduersum præpositiones.
Præter, Terent. Præter ciuium morem atque legem. In cum accusatiuo.
Ad pro contra quoque ponitur.
Erga, sed sæpissime in bonam partem, quamuis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Liuium.

to be Against or Contrarie.

Aduersari. Obsistere. Obstare.
Oppugnare. Impugnare.
Resistere. Obluctari. Reluctari.
Obniti. Reniti. Repugnare.
Contra stare.

Age, Time. Euerlasting. Perpetuall.

Aetas. Seculum. Aeuum.
Perpetuus, a. m. Sempiternus, a. m.
Sempiternitas.
Aeternus, a. um.
Perpetuitas Perpetuo, adverb.
Aeternitas. vide, *Olde.*

Aged or olde, of 12. yeares.

Annos duodecim natus est.
Duodecimum ætatis annum agit.
Aetas eius est duodecim annorum.
Duodecimum ætatis annum, non excessit, non egressus est.

the prime, the flowre of Age or Time.

Flores ætate, Integra, Firma, Valida es ætate.
Aetate viges, Validus & Firmus es.

of one, or like Age.

Coæuus. ὁμήλιξ. ἰσῆτης.
Coætaneus. Aequæuus.
Eiusdem ætatis, Eadem ætate.
Aequalis.
Collactaneus, simul lacte nutritus.
Aetate coniunctus.
Par ætate & annis.
Contemporaneus.
Synchronius. συγχρόνιος.

Aged

Aged, vide *Olde.*

to Agree, vide *to Conſent.*

to Agree with the time, to be euen, and iumpe with the world or Time.

Omnium horarum hominem agere.
Comparare ſe ad omnia.
Regionis moribus ſeruire, obſecundare.
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare.
Scire foro vti.
Seruire ſcænæ, occaſioni.
Polypi mentem habere.
πολυ ποδ' ἦν ἔχειν.
Rebus præſentibus, tempori, loco ſeſe accommodare.
Inſanire cum inſanientibus.
τοῖς μαινομένοις συμμαίνειν.
Vti foro. Tempori cedere.
Tempori ſeruire, pro tempore agere.
καιρὸν λατρεύειν, Phocyli.
Omnibus vel tempori ſe accommodare.
διαπαιδαγωγεῖν τ καιρὸν.
Oportunitatem expectare.
καιρὸν περιμένειν.
Neceſſitati parere.
Tempus ſpectare aptum.
Obſeruare temporis occaſionem.
Amiculum pro venti aptare flatu.

an Agreement or Concord.

Concordia. Mutua gratia. Vnio.
Conſentio. Pax. Publica, Tranquilitas. Voluntatum, ſtudiorum & ſententiarum ſumma conſenſio, Cice.
Conſenſus omnium rerum.
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & ſentire & decernere.
Vnanimitas.
Vnus omnium rationum conſenſus.
Conſentiens voluntas.
¶ Concordia paruas res videas crẽſcere, diſcordia vero ſplendidas, maximaſque opes dilabi ac deflorere.
Concordia reſpub. omnis conſtat quantumuis parua, nec non opes conſeruantur maximæ, & augentur exiguæ: Contra factionibus & diſſidijs opulentiſſimæ quæque & celeberrimę ciuitates funditus excinduntur. Vide, *Promiſes.*

an Agreement of peace, vide *League.*

to Aide, vide *Helpe.*

the Ayer.

Aër. ἀήρ. Cœlum. Aether.
Iuppiter pro aëre apud poetas.
Aequor pro aëre apud Virgil.
Inane pro aëre apud Lucret.

a ſweete Ayer, vide *faire Weather.*

an Ale feaſt, vide *Banket.*

Aloft, vide *High.*

Although, Notwithſtanding.

Etſi. Etiamſi. Tametſi. Cum.
Vt pro quanquam. Licet. Acſi.
Quanquam. Quamuis. εἰκαί.

All, or euerie one.

Omnis. Totus. Cunctus.
Vniuerſus. Vnuſquiſque.
Quiſque. Singuli.

to Allure, to Intice, or to Winne one by faire meanes.

Allicere. ἀλλάζειν.
Allectare. ἄγειν, Cum gen.

Lactare. Illectare.
Varijs illectare lenocinijs.
Pellicere. Illicere.
Inuitare. Lenocinari.
Capere illecebris, blanditijs.
Attrahere. Excitare. Inducere.
Lactare mellita ſpe, delitijs.
Præmijs, allectamento inuitare.
Signo quaſi dato inuitare.
Omnibus modis allicere.
Ducere quoque pro allicere, ineſcacare, ac delectione quadam, oblectamentiſque demulcere ponitur.
Delectare à delicere, ſicut allectare ab allicere eſt attrahere.
ἐφέλκειν.
¶ Attrahere in naſſam. Ineſcare.
Innectere. Impedire.
Inuiſcare, illecebris circumuenire.
Illaqueare tricis. Irretire, *vide Flatter*

pleaſaunt Allurements or Inticements.

Allectamenta. Incitamenta.
Inuitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat.
Illecebræ. Blanditiæ.
Illectamenta, ἀγωγίμα.
Blandimenta. Demulſimenta.
Illecebra ſingul. Lenocinia.
Illicia plurale ab illicium, apud Ciceronem. Viſcarium. Ambro.

an Allurer, an Inticer, or Flatterer.

Illex, Illiciens. Illecebroſus.
Allicens. Allectinus. ἀγωγός, *vide Flatter.*

an Almonde.

Amygdala vel amygdalum.
ἀμυγδάλη.
Nux Thracia. Nux Græca.

Almoſt, well neare.

Penè. Propè Ferè.
Prope modum. Fermè. Propediem.
μικροῦ ὀλίγου. Quaſi.
Tantum non, apud Etaſ. Suet. Liui. Vale. frequens.
Parum abeſt. Minimo minus.
Paulò minus, ante penultima acuta pro eodem frequens in ſacra Scriptura, & apud Suetō.
Admodum, pro ferè apud Liuium.
Iam initigati admodum animi.
Modò non, pro fermè apud Terent.
Plerumque aduerbium.

All ouer, vide *Enery where. Alteration of ſtate,* vide *my ſtate is altered.*

to Alter or Change as olde faſhions or cuſtomes are changed.

Exolere. Exoleſcere.
Inueteraſcere. Mutari.
Contabeſcere.
Obſolere & obſoleſcere.

an Altar.

Altare. Altarium.
Ara. βωμός.

Altogether, vide *Vtterly. Alwayes, Day and night, Continually, without Ceaſing.*

Die ac noſte. Nocte dieque,
ἄπαυστος νυχθημερόν.
Semper, omnes per annos.
Diu noctuque. Noctes & dies.
Tempus in omne.
νυχίως τε ἠμάτια. Continenter.
In æuum. Æternum.
Aſſiduè. Indefeſſe. Continenter.
Inceſſanter. Indeſinenter.
In perpetuum
ἀφθόνως.

Nullo

Nullo puncto temporis intermisso.
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione,
Sine intermissione.
Ne minimam quidem moram interponendo. Citra respirationem.
Protinus, apud Virgilium.
Perpetuo. Iugiter.
Nunquam non. Nihil aliud quam
Infatigabiliter. Irrequieto labore.
Noctibus continuare dies.
Ne genu quidem flexo.
ἀδὲ γόνυ κάμψας. Prouerb. pro sine omni intermissione, *without ceasing.*

Ambassadours, vide *Posts.*

Ambicion, or a Desire of glorie.

Ambitio & Ambitus media correpta. Sitis famæ.
Sitis impotens honesti.
Studium, cupiditas honorum, imperiorum.
Goriæ appetentia. apud Ambro.

Ambitious, or Desirous of glorie.

Appetens, auidus, cupidus, fameli-cus, gloriæ, famæ.
Sitibundus, Esurientissimus laudis.
Immoderatè appetens honores.
Ambitiosus φιλότιμος.
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus.
Non alienus ab ambitione
Cuius iuuenilem obsedit animum gloriæ febris vel sitis.
Sitientissimus laudis.
Magnarum pōparum amantissimus.
Laborans ambitione.
Thraso. φιλόδοξος.

to be Ambitious, or to Seeke after glorie or praise.

Captare laudem. φιλοφρονεῖσθαι.
Affectare, venari gloriam.
Gloriæ inhiare.
Seruire gloriæ & propriæ laudi.
Vacare populari auræ aut gloriæ.
Honoris cupiditate titillari.
Aurem captare popularem, fauorem, gloriam mortalium inanem.
Populares ambire honores.
φιλοτιμεῖν. Ambire munia.
Petere, prænensare honorem.
Honorum, gloriæ cupiditate, siti, fame teneri, illici, capi, duci.
Ferri ambitione.
Expetere, aucupari famam.
Ambitione auræ popularis teneri.
Conflare populares honores, est vulgi commendationes & fauorem vndecunque captare.
Imperitorum hominum rumusculos aucupari. Cicero.
Duci gloria. Cicero: Si quis honore ac gloria ducitur.
Ex laude pendere.
Aucupari gloriam, gloriolam.
Immodicis studijs ad honores contendere.
Laborare ambitione, cupiditate honoris. Honores petere.
Inanes flare glorias.
Gloriolæ afflatum captare.
Gloriam appetere vel expetere, quærere. Honorem affectare, apud Sal. Honorem velificari apud Ciceronem contra Rul.
Pendere à multitudinis aura.
Applausum captare humanum.
In honorem quærendo totis viribus incumbere.
Non ego ventosæ plebis suffragia venor. Horat.

to Amble.

Tollutim egressus glomerare.
Alterno crurum explicatu glomerare gressus.
Alipedes. πλευρόποδες.

an Amling horse.

Gradarius

Gradarius, gradatim incedens, vestigia modicè ac volubiliter tollens. διὰ βημάτων.

Asturco, ab Asturea oppido Hispaniæ, Teldones apud Plin. Asturcones.

Manus, idem quod Gradarius, quasi ad manum manſuefactus: apud Horatium & Eraſmum, alij aliter ſcribunt.

Tollutarius à tollendis & glomerandis pedibus latinis dicitur.

Tolluterius à Seneca vocatur.

Gygerius, equus pumilus, apud Strabonem.

Manulus, equus pullus, diminut.

to Amend, to Correct.

Corrigere, Caſtigare.

Emendare. Elimare.

to Amende his life, or to Turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem.

Ad bonam frugem ſeſe recipere.

Conuerti ad meliorem frugem.

A corruptiſſima vita conuerti.

Exuere vetus vitæ genus.

Excuſſo vitiorum iugo ad emendatiorem reſurgere vitam.

Vitæ caſtigatioris propoſitum ſumere. Recedere a vitio.

Euadere ad bonam frugem.

Viuere emendatius.

Ad ſalubriora conſilia animum appellere.

Reparare.

Expiare ſcelus.

Redire ad meliorem vitæ frugem.

Benefactis penſare delictum.

Redimere culpam præteritam. Cic. pro egregio facto compenſare.

Facere finem peccandi, vitiorum.

A voluptuoſa ad frugi vitam redire.

Sordes humanæ fragilitatis gratia pœnitentiæ emaculare.

Ex abyſſo emergere peccatorum.

to make Amendes, vide *to Recompence.*

Amiſſe, vide *Ill.*

to doe Amiſſe, vide *to offend and to Sinne.*

Amitie, vide *Friendſhip.*

Anger, Wrath, Furie.

Ira. Rancor. ὀργή.

Iracundia. Stomachus.

Bilis. Angor. χόλος.

Indignatio. Excandeſcentia.

Animi efferueſcentia.

Animi pluraliter. Pone animos.

to make one Angrie, or to Prouoke one to wrath.

Mouere. Habere ſtomachum.

Bilem alicui mouere.

Ad iracundiam prouocare.

Ciere aliquem. Mouere ſimplex.

Ad iram prouocare.

Iras induere, colligere.

Turbare alicuius animum.

Lacéſſere quempiam, amaricare.

Exacerbare. Irritare.

Aſperare. Exaſperare.

Exagitare. Infeſtare.

Iratum reddere. Incendere.

Exurere ira,

Accendere cum accuſatiuo.

Bilem concitare, concire, commouere alicui.

Aggregare. Arrigere iras.

Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram.

Acuere furorem.

Offendere. Lædere.

Animum accendere, incendere.

Stomachum facere, apud Cic.

Exulcerare alicuius animum.

Incenſum dare, pro iratum facere Terent.

Angrie, or displeased.

Iratus. Infensus. Iracundus.
Ira commotus, affectus, agitatus, adductus, inductus, impulsus, incitatus, actus, accensus, inflammatus.
Stomachabundus.
Iracundior Adria, qui irritabili est ingenio, *very Angrie.*
¶ Iracunde, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be Angry, vide *to Chafe.*

Angred, vide *Chafed.*

to represse or stay his Anger, or Furie.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrenare, concoquere, ponere, mulcere.
Stomachum ob rei indignitatem efferuescentem ratione cohibere.
Stomachum tenere. Horat.
Comprimere æstus iracundiæ.
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum.
Placare animos.
Iracundiam pessundare, Plaut.
Iræ modum seu frenum ponere.
Adhibere modum vel moderationē.
Dare locum iræ, apud Paulum ad Roma. 12.

to Animate, vid. *Encourage.*

Any.

Aliquis. Vllus. Quispiam.
Quisquam. Quinis. Alius.

Anon, vide *Out of hand.*

to Aunswere, or to make an aunswere.

Respondere.
Responsum dare, reddere. Iactare.
Ἀποκρίνειν.
Verbum proloqui. Terent.
Dare orationem, pro respondere Plauto frequens.
Subjicere absolutè.
Labra resoluere ora, Renarrare.
Subseruire orationi, apud Terent.
Reddere vocem sonos verba.
Inferre. Tangere verba verbis.
In verba prorumpere.
Suspicere apud Virgil. & in Euang.
Dicere cum ablatiuo & præpositione pro, vel cum accusatiuo mediantibus præpositionibus in vel ad.
¶ Ad rogata respondere aut spondere, simplex pro composito apud poetas.
Excipere, Referre, verba, dicta.
Ad rem, congruenter, πρὸς τὸ πρᾶγμα, id est, ad verbum respondere.
¶ Respondere præter rem.
Nihil ad rem. Non ad rem loqui.
Responsum alienum à proposito dare, *an Aunswere, but not to the purpose.*
παραφθέγξασθαι, ἀπροσδιόνυσον. παραφθέγξασθαι, λῆρον.
De alijs loquenti, respondere decœpis.
¶ Ferre, accipere responsum, *to receaue Aunswere.*
Cice. Cumbà me id responsum tulisset.

Apart, vide *Priuily.*

Apothecarie, or Grocer.

Vnguentarius. Myropola.
Odorarius. Aromatarius.
Aromatopola. Pharmacopola.
Medicamentarius. Herbarius.
Pigmentarius. Myrobiecharius, apud Plaut.
Apothecarius. Μυροπώλιον.

an Apothecaries, or Grocers shop.

Aromataria taberna.

Pigmen-

Pigmentaria, vnguentaria officina. μυροθήκιον.
Myropolion. Pharmacotheca.
Apotheca vulgo dicitur, tametsi proprie sit apotheca repositorium, reconditorium granorum.

to Apparell, to cloath, to put on a garment.

Ornare. Vestire. Induere.
Amicire. Comere. Colere. Vide, *to Cloath.*

Apparell.

Apparatus. Amictus. Amiculus.
Ornatus. Vestis. Vestitus.
Cultus. Vestimentum.
Iudumentum. Induuiæ.
Exuuiæ. Spolia.
Pexa toga, *a Frisadowne, or Irish gowne.*
Vestis defluxit ad imos pedes.
Arte laboratæ vestes, ostroque superbo.
Vestis insignis auroq; rigenæ.
Picta croco, & fulgenti murice vestis
Illum vestis serica tegit.
Vestimenta fluxa vel laxa, *Loose, large or vnfit apparell.*

Appeased, vide *Asswaged.*

to Apply.

Applicare. Vacare. Incumbere.
Insistere. Instare. Insudare.
Inuigilare. Operam dare, nauare.
Animum adiungere, applicare.
Deditus, intentus, mancipatus esse.

to Appoint, vide *determine.*

to Appoint a day, vide *Day.*

to Approue, vide *of one Consent or Opinion.*

to Approue by reason, vide *to declare or shew.*

to Approach, to Drawneare vnto.

Ingruere. Impendere.
Imminere. Non longe abesse.
Subesse. Hyems subest.
Capiti impendere.
Instare. Adesse.
Appetere. Venire. Cominus ire.
Aduentare. Salustius.
Comitiorum dies aduentabat.
Obrepere. Appropinquare.
Admouere se propius.
In foribus esse, vel in limine.
Pulsare fores. Propinquare.
In cardine versari.
Impropinquo esse. ἐγγίζειν.

an Apron.

Succinctorium.
Semicinctium, apud D. Hieronymum
Supparus vel supparum, ἀπρικάριον.

Apt, Meete, Proper, Fit, Conuenient, Sufficient, Profitable, Able.

Appositus Commodus.
Sufficiens. ἱκανός.
Natus aptúsque. Cice.
Assentaneus. Aptus. Vtilis. Bonus.
Idoneus.
Habilis. Consentaneus.
Conueniens. Congruens.
Congruus. Accommodus.
Accommodatus. Respondens.
Non inconueniens.
Fœlix, fœlix ad literas. Concors.
Maturus pro idoneo. Quadratus.
¶ Habilitas. Aptitudo. *Fitnesse,* vide *Fine or Fit.*

to Aray, vide *to make foule.*

an Arbitrour, or an Vmpyre.

Mediator.

Mediator. μεσίτης.
Sequeſtrator. Sequeſter.
Pacificator. Pacator.
Reconcilitator. Interuentor.
μεσίτευω.
Author concordiæ. Arbiter.
Qui regit & dictis animos, & pectora mulcet.

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere, Capere, Venari.
Capere inſtitutum. Cice.
Sumere thema. θέμα λαμβάνειν.

Ariſe, vide Stand vp.

the Arme-hole, the hole vnder the arme.

Axilla. πτερύγιον.
Ala. Axillæ, arum.

to Arme, to Harneſſe or take Weapons.

Armare, Conſurgere in Arma.
Armis ſe Inſtruere, Circumdare.
Arma Capeſcere, Genere.
Diſponere entes & ſcuta.
Accingi armis, ad Arma cogere.
Arma Parare, exercere.
Furor Arma miniſtrat.
In armis eſſe.

to Arme, to lay down Armes or Weapons.

Arma exuere ponere, deponere.
Prælia relinquere.
Scuta & Arma demittere.

an Army or Hoſt.

Exercitus. Cohors. Manus.
Phalanx. Caterua. Turma.
Agmen. Spira. σπεῖρα.
Cuneus. Acies.
Armatæ Phalanges.
Copia pro exercitus multitudine.
Legio. τάξις.

to Arriue, to Come to the Hauen, Port, or Land.

Apellere ripæ, Oris.
Tangere, prémere locum aliquem Venire in Portum.
Tellure potiri, Portum petere.
Ad littora tendere.
Carinæ littora tangunt.
Rates armi inferre.
Claudum ad littora torquere.

to aſſemble, to gather or leuie an Army.

Contrahere copias, milites.
Colligere militum manum.
Conſcribere exercitum, militem, cohortem, milites.
Milites conquirere.
ἀνδρολογεῖν ἀνδρολογίζειν.
Cogere, facere, parare manum.
Facere gregem. Saluſt.
Facere agmen. Hiſtorica ſunt.
Cogere exercitum, copias, agmen, equitatum milites, ſeu congregare.
Scribere exercitum, milites, copias.
Comparare, conflare, contrahere, comicere exercitum. Virgilius: contrahimuſque viros.
Ingentes Marcis contrahere turmas.
Facere exercitum. Cicero.
Colligere copias, exercitum.
συγκεῖσθαι δύναμιν.
Aciem ſtruere.
Cogere in prælio milites, æratas acies. Virgilius.
Augere auxilia eſt militarem gregem facere copioſiorem.

to Arreſt one, to lay handes on one.

Capere. αἱρῶ. Captiuare.
Manus adſerre, inferre.
Corripere. Cice. in Ver. Actum. 7. Hominem corripi ac ſuſpendi iuſſit ex oleaſtro.
Prehendere. Comprehendere.

Manus

Manus injicere, manicam, catenas.
Obtorto collo in vincula ducere.
Intendere vincula collo.
Collum obstringere. Soli.

Arrogancie, vide *Pride.*

Arrogant, vide *Proud.*

an Arrow, a Bolt or Dart.

Iaculum. Spiculum. Telum. Missile. Sagitta. Hastile.
Catapultæ. Tragula.
Arundo, & calamus metaph.
Aclydes, apud Virgilium.
Coriscus, apud Nonium.

the Arse.

Anus ani Podex.
Culus.
Sedes à Plinio frequenter ponitur pro ani circulo & podice.

Arsiuerse, Ouerthwart.

Præposterus.
Peruersus.
Inuersus. Prauus.

Artificer, a Crafties man, a man of Occupation.

Artifex Mechanicus.
Manualis operarius. Opifex manuarius.
Operarius. Sedentarius.
Manibus sumptum exercens diurnũ, apud Ambro.
Ex manibus viuens.
Manibus victum sibi quæritans quem vernaculum manum quidam vocant.
Ex labore, manuum operâ viuens.
Artem mechanicam exercens.

Artes or Sciences lack their due honour.

Artes merito honore carent, non, vt deberent honoratæ sunt.
Non quanti deberent æstimantur.
Non quo deberent, quo æquum esset, loco sunt.
Non quem debent locum obtinent.
Non admodum in honore sunt, dignitatis, existimationis, honoris, loci non habent satis.
Exigui parui pretij sunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis artibus honor non est, locus non est, honor non tribuitur.
Bonæ artes honore vacant, dignitate carent, non coluntur, iacent, minime vigent.

Artificially, vide *Exactly.*

Artillerie, Cannons, Guns.

Bombardæ, aut (vt alij volunt) Boardæ, à tono, grandes & paruæ.
Tormenta ærea, horrisona.
Machinæ æreæ, saxa rotantes, turrifragæ.
Balistæ à nonnullis dicuntur tormenta muros concutientia.
Quarum species sunt Falcones seu falcunæ quas Germani Cartunas vel Murifragas.
Galli Canones duplices vocant, *double Cannons.*
Serpentinæ seu serpentes violenti, quas Cartunas simplices vocant.
Serpentinæ mediæ. Falconetæ.
Porrò ampliores sed breuiores sunt quadratæ Bõbardæ igniarios globos iaculantes, & Mortari qui globos vlnæ diametrum habentes emittunt, quibus recta & domorum pauimenta perforant hostes, vrbis interiora impetentes.
Ignium eiaculatrices.
Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel Martialia tormenta pedituin scilicet.

As, vide *that.*

As I thinke, vide *Thinke*.

As ſoone as.

Vt primum. Vbi primum.
Cumprimum. Quamprimum.
Statim vt. Iam vt. Cito vt.

As though.

Perinde acſi. Haud ſecus acſi.
Eque acſi. Non minus acſi.
Non aliter acſi

As, Like as, Euen as.

Velut. Veluti. Vt. Vti.
Quaſi. Tanquam. Ceu.
Perinde ac. Sicut. Sicuti.
Ita. Acſi ὥς. ὥσπερ. Quemadmodum.
Cum vel quam temporis aduerbium quando, vbi.

As men ſay, vide *Say*.

to be Aſhamed.

Erubere. Erubeſcere.
Verecundari. Confundi.
Pudet. Piget. vide, *to Blush*.

to Aske, demaund, or Inquire.

Rogare. Interrogare.
Requirere ab aliquo.
Quærere. Sciſcitari.
Scitari oracula. Phœbi. Virg.
Referre rem ad ſenatum, eſt ſenatorum rogare, interrogare ſententiam.

to Aſſay, vide *to Attempt.*

to Aſſaile, to Inuade, to ſet vpon the enemie.

Impetum vel inſultum facere, in hoſtem, in hoſtium equitatum. λοιλάτειν.
Incurſare, incurrere In hoſtem.
Ruere in hoſtes.
Incurſionem facere.
Omni conatu inuadere.
Cominus cum hoſte congredi.
Clypeo impetum facere & haſta. ἐπορούειν σὺν ἀσπίδι ἀκόντι μαχεσθ. apud Homerum.
In medium legionis curſu concito ſe proripere.
In confertiſſimos hoſtes incurrere. Saluſtius.
Medium penetrare agmen.
In confertos hoſtes ruere.
Inuolare, Irruere in hoſtem.
Irruptionem, impreſſionem facere.
Infeſtare. Inuadere.
Aggredi. Adoriri. ἐπιχειρεῖν.
Impetere hoſtem. συμβάλλειν.

an Aſſault.

Vis, impetúſque militum, Irruptio.
Inſultus. Acceſſus, incurſus violentior.
Aciei ruentis impreſſio, quam vocat Cicero Appulſum.
Militum cuneatim incurrentium impetus. προσβολὴ.
ἀγὼν ἐπ. προσβολῆς.

to giue an Aſſault, to Set vpon.

Impetere. ἐπιχείρειν.
Incurſionem, inſultum facere.
Impetum extremarum facere virium
Impreſſionem, irruptionem facere.
Violenta manu inuadere.
Vrbem concitatius oppugnare.
Admouere machinas omnes.
προσβάλλειν. Oppugnare.
Scalas muris adhibitas aſcendere.
Foſſas congeſta terra opplere.
Expugnare, pro oppugnare in ſacris literis ponitur.
Impetum facere. πηδᾶνειν.
Incurſu, impetu, impulſu, acceſſu, violentiori.
¶ Contra, Hoſtes defendere, *to Repulſe the enemie.*
Repellere, propulſare. Gell.

Hoſtes

Hostes defendebat à pinnis facillimè.
Depellere insultum.
Pellere, depellere, propellere, propulsare hostes mœnibus.
Exercitum feruenti oleo reprimere,
Sulphureum picaumque ignem eiaculari in ascendentes scalas.

an Assehead, vide *Dullhead.*

to Assemble things togither, vide *Gather.*

to Assemble, or gather all the power togither.

Vires in vnum contrahere, conferre, colligere.
Cogere ad Arma viros.
In arctum cogere, in angustum contrahere copias.
Reliquias agminis colligere.
Copias supplere.
Congregare manum virorum.
Instaurare belli reliquias, vires.
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium.
Certamen rursus experiri.
Collectis copijs bellum instaurare.
Iterare pugnam, Mauortis opus alacrius redintegrare.

an Assembly of people or men, vide *Congregation, and Multitude.*

to Assiege, vide *Besiege.*

to Assist, vide *Helpe.*

to Aske.

Rogare. Interrogare.
Rogitare. Petere. Poscere.
Postulare. Flagitare. Inquirere.
Exquirere. Percontari.
Stipulari. Scisciteri.

to Assure, vide *to Affirme.*

Assuredly, vide *without Doubt.*

to Asswage thirst, vide *Quench.*

to Asswage, vide *to Lesson, and Pacifie.*

to be Asswaged, Mitigated, or Appeased.

Vt tempestas, ventus, flatus, fluctus,
Sopiri. Consopiri.
Consilere. Consilescere.
Concidere, apud Horat. Concidunt venti, subsidere fluctus.
Placare, Temperare, æquora.
Residere. Remittit se ventus.
Mare quoq; dicitur mitescere quando cadunt ventorum procellæ flatus aurarum quiescunt, motus procellosæ tempestatis subsidunt.

Astonied, or Abashed.

Stupidus. Perplexus.
Attonitus. Consternatus.
Perculsus. Confusus animus tantæ cogitatione rei. Exanimatus.
Oestro percitus prouerb. Incertus.
Οἴστρῳ παραπλήσιος.
Stupefactus. ἐμβεβροντημένος.
Animo attonitus, consternatus.
διαπεπληγμένος. Perturbatus.
Gelidus cui pectore manat Sudor, & è subito membra stupore pauent.
Frigidus Horror membra quatit.

to be Astonied.

In extasim rapi.
Mente concidere. Cicero.
A seipso digredi.
Ad sensum communem obstupuisse dicitur, qui extra se positus est.
In extasi, extra se esse.
Excidere sibi dicitur quisquis à corporis sensibus abripitur.
¶ Non esse apud se.

Alibi viuere animo, non in suo corpore. Peregrinari animo, vide *to Sound.*

At the last.

Tandem. Demum. Postremo. Postremum. Denique. Nouissime.

to Attempt, to Assay, to Proone, to Trie, to Goe about.

Experiri. Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum sumere, facere.
Capere Experimentum.
κίνδυνον ποιεῖσθ. Iacere aleam.
Magno pecuniæ sumptu tentare rem aliquam.
Nihil intentatum, inausum, inexpertum relinquere.
Fuluum spectatur in ignibus aurum.

Attendance, Seruice.

Opera. Obseruantia. Famulatus.
Obsequium. Ministerium.
Seruitus. Famulitium.

an Attourney, an Aduocate.

Aduocatus. συνήγορος.
Causidicus. Patronus causarum.
Syndicus.
Actor causarum fori litigiosi.
Rabula forensis seu fori iudiciarij.
Assiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium prorelator.
Tritus in rebus forensibus.
Vafricias fori percallens.
ἀσκεπτομμανὴ ἀγορᾶς.

to Attribute, vide *to Impute.*

Auncient, vide *Olde.*

to be in Authoritie.

Authoritatem habere, obtinere, est potestatem habere.
ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam. Vide *Esteeme.*

to Augment, to Increase, to Multiply.

Exaggerare. Augere. Adiungere.
Ampliare. Adjicere. Augescere.
Attexere. Apponere.
Adnectere. Addere.
Accrescere. Exaugere.
Multiplicare. Amplificare.
ἐπεραυξάνειν.
Tragicè, cum amplificatione narrare, Queritari.
Augmentare. Coaugmentare.
Locupletare. Aggerare.
Rem paruam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cice. Hæc signa adaugent suspitionem.
Auctiorem reddere, Cice.
Qui hæc ex minimis tanta faciunt, amplificare.

an Augmentation, or Increasing.

Amplificatio. Augmentatio.
Accretio. Auctarium.
ἐπίδλημα. Amplificatio.
Accessorium. Appendix.
Adiunctio. παρένθηκη.
Annectio. Adiectio.
Additio. Accessio. Cumulus.
τὸ παίρεργον, ἐφεδύκη.
ἐφέδυμα. Augmentum.
Additamentum. Corollarium.

an Augre, Wimble, a Piercer.

Terebrum. Terebellum. τρύπανον.
Terebra. τρυπάνη.

to Auoide, vide *Escape & Eschue.*

Author of Euill.

Auctor, causa, Origo, Principium, Initium, fons malorum tu es.
A te hæc mala, incommoda, calamitates, acerbitates, infortunia, damna, detrimenta, pernicies, exitium, rerum euersio fluxerunt, manarunt.

to Awake, to Raise from death to life.

Suscitari. ἀναζωπυρεῖν,
Resuscitare. Viuificare.
Vitæ restituere. Ad vitam reuocare.
Recreare. Excitare.
A mortuis excitare.
Animas excire sepulchris. Virg.
Defunctis vitam reddere, restituere.
Putre cadauer in vitæ nouitatem restituere. Dare viuis.
Vitam vel vitæ reddere.
Reddere aliquem viuis.
Superas ad auras resuscitare.
Astantium oculis exhibere rediuiuũ. Reddere viuendi functionem pristinam. Mortuum suscitare.
Vocare è sepulchro.
Arentia deploratáque ossa vitali flatu animare. Eras.
Mortua corpora renouare.
Facere reducem ab orco in lucem. Teren. in Heauton.
Exire in lucem.
Ad lumina surgere.
Excitare, reuocare ab inferis.
Umbris infernis.
Animam euocare orco.
A Stryge vitales reuocare ad auras apud Mantuanum.
Recens demortuum vitæ denuo dare.
Resuscitare corpus in vitam nouam.

to Awake one, vide *to Waken.*

Azure colowre, vide *Blewe colour.*

B

a Babe, vide *Child.*

a Bable, or Trifle, a Thing of small value.

Res parua, leuis, nihili, Flocci. Pili. nullíusque momenti, valoris, ponderis.

a Babler, a Pratler, a Chatterer, a Iangler.

Loquax. πολυλόγος.
Immodicè loquax. Linguax.
Impendio loquax, Loquaculus.
Dicax. Dicaculus.
Bene linguax Eras. Linguaculus.
Garrulus. Rabula.
Immodicus in verbis.
ἀμαθόγαρυς λαλός, Gerro, onis. Inani verborum sonitu aërem verberans.
Lingua effreni. ἀδυθόγλωσσ.
Vaga diffluens verbositate.
Caute, littore, turture, Dodonæo ære loquacior.
Longos logos faciens.
In re non magni momenti verbosa, vtens præloquutione.
Sinistra garrulitate corrumpens.
Quorsum hæc tam putida tenduntᵉ
Apud Horat.
Homo bombylus, prouerb.
Architæ crepitaculum.
Dodonæum æs. Battologus.
Multi sermonis, strepitus.
Locutuleius. Multiloquus.
Verbosus. Futilis. Spermologus.
Fusus, profusus in verbis.
Blatero. Blateraror.
Balatro, *& vide Tel-tale.*
¶ Et id vitij, Garrulitas, Loquacitas. Inanis quædam profluentia loquendi, *Babling.*

to Bable, vide *to Speake foolishly.*

Babling

Babling is no eloquence.

Verbositas, prolixior, longior, veriorque oratio, non est eloquentia.
Qui diutius Loquitur, Longiorem habet sermonem, Plura verba effundit, facit, is eloquentiam non possidet.

to Backbite, to Sclaunder.

Mordere à tergo. Traducere.
Rem linguis veneno tinctis gerere.
A tergo pinsere. Perstringere.
Venenatis pungere aculeis.
Genuinum frangere. Derogare.
Acerrimos inuidentiæ stimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere., lancinare.
Obtrectare. κακῶς ἀγορεύειν.
Inimicè lacerare. Morsibus prostituere. Pellem caninam rodere.
Procul allatrare, coram ne verbum quidem. Mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare spiculum.
Incessere, impetere lingua.
λοιδορεῖσθαι τινὶ ὀνείδεσιν.
Sugillare. Vituperare. Lædere insectari, lacessere maledictis.
Petulanter facundiam caninam exercere. Obloqui. *Vide to Sclaunder.*

a Backbiter, vid. *Sclanderer*

Backbiting, vide *Sclandering.*

Backward, vide *Behinde.*

a Bagge, Powch, or Purse.

Loculi. Locelli. Crumena.
Loculus varios habens receptus.
Bulga, apud Lucilium. & Vulga, vtrumque legitur, quod nummos aliasq; res inuoluat, interpretatur.
Theca nummaria.
Follis apud Iuuenalem. Et tenso folle reuerti.
Vidulus apud Plautum.
Marsypium, aut vt alij scribunt Marsupium, vtrunque bene.
Pulceolus apud Plaut. & Var.
Vomica metaphoricè si pecunijs suffarcinata sit, à tumore dicitur, βαλάντιον.
Fisci. fiscinæ, & fiscellæ, *a great money bagge.*
Pedianus (vt refert Politianus in Miscellaneis) nummum ait esse receptacula, sportas, sportulas, spórtellas, saccos, sacculos, saccellos. & crumenas, & velleas, & scorteas, & manticas & marsypia.
Pera. Petula. πήρα.
Ascopera. ἀσκοπήρα.

to Bake.

Pinsere, furnariam exercere, panem coquere, facere, μαστύλην.
Depsere, frangere munera Cereris.
Mollire Cererem manu, *To knead dowe.*
¶ Pistor dulciarius, *a Pye baker.*
Pistillarius, artocreatius.

a Bairne, vide *Child.*

a Baker, or Baxter.

Coquens panes.
Artocopus, vel artocopeus.
Pistor vel pinsor.
ἀρτοποιός.
Panifica, pistrix, furnaria, & Artopra apud Plaut. *a woman Baker.*

Balde, or Bare without haire or beard.

Glaber. Glabrio. ψιλός.
Caluus. Depilis. Myconius.
φαλακρός. Ratipilis. *thinne haired.*

Ballances, a paire of ballance.

Lanx, cis. Bilanx.
Statera, media, producta, à stando. ζυγόν. σταθμός.
Trutina. Libra. Libella.
¶ Trutinare, appendere, *to weigh.*

Banckers, or Exchangers.

Nummularij. Trapezitæ.
Mensarij & Mensularij.
Campsores vulgò, ἀργυρεμπόροι.
Argentarij. Argenrariam facientes
Κολλυβίζειν, ἀργυροπῶλαι.
Argentariam facere.

to Banquet, or to make great Feasts.

Celebrare conuiuia, dapes.
Conuiuari, depo. Commessari.
Conuiuium agere, agitare, exhibere, Inire, facere.
Instituere dapes vel Epulas.
Prandium exhibere aduentorium, id est, pro suo fœlici aduentu.
Venit ad Dapes turba vocata.
Ore ferire dulcem escam.
Leuare famem.
Dapibus mensas ornare, & pocula ponere.
Capere ore pabula, alimenta.
Parant epulas, potandaque vina ministrant.
Agitare conuiuium.
Symposia agere.
Cibo pasci suaui.
Epulum exhibere. Epulas dare.
Compotare, Epulari.
Dapibus epulari opimis.
Epulis fungi.

Banqueting dishes.

Bellaria. Tragemata.
Mensæ secundæ δεύτεραι τραπέζαι.
Collibiæ. Pandesia.

a tipling Banquet, or an Alefeast.

Cœna vel mensa adjicialis.
Repotia, apud Eras. in moria, a repotando.
Adjiciale ac ganeatum conuiuium.
Proscenium, commessatio post cœnam.

a sumptuous Banquet, a Plenteous table.

Commessatio. Epulum.
Compotatio. Propinatio.
Symposium. Conuiuium.
Vilceratio, apud Ciceronem.
Mensa lauta. Opipara.
Mensa Sybaritica.
συβαριτικὴ τραπέζα.
Syracusana mensa, magno videlicet apparatu ferculorum instructa, eximia, splendida.
Mensa Cerealis, pontificia, dubia, sumptuosa.
Conuiuium opiparum, saliare.
Apparatus magnificus, Perficus regificus apud Claud. βουνυσία.
Basilicus victus.
Mensa magnifica, egregia, regia, generalis. Cœna recta.
Mensa vel cœna pontificalis, popularis, epicurea, pollucibilis, adjicialis, dapalis, adipalis.
Alcinoi mensa, missum scilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes saliares.
Conuiuium magnificè instructum, εἰλατίνη.

to be a Banquerupt, to Consume & waste his substance, that his creditors can haue nothing.

Creditoribus cuncta relinquere.
Propter debita fugere.
Decocta re aliena fugere, in Asylum se recipere.
Solum vertere. μεταστρέφειν.
Sedem, locum mutare.
Ob decoctam pecuniam vrbe cedere.
Cedere creditoribus, apud Auso.
Collectis vasis migrare.
ἀναστενιζειν, σκευαγωγεῖν ἢ μετοικίζειν.
Cedere foro, apud Iuuenal.

In

In fraudem creditorum bonis cedere, ne æs alienum ſuum perſoluant, furtum eſt maximum.
Aeris alieni magnitudine vrbe fugere. Patria faceſſere.
Domum ſuam bonaq; omnia comediſſe, Catonis ioco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum, quòd comediſſet, dilapidaſſetque omnia.
Decedere de omnibus bonis ſuis & cedere bonis. ἐκχωρεῖν τοῦ ὄντος.
Decoquere creditoribus.
Negotiationem abrumpere.

the Band of loue, vide *Knot of loue.*

to Baniſh.

Relegare. Profligare, ἐξοπαχίζειν.
In exilium mittere, agere.
Ablegare in exilium.
Exulem facere.
Exterminare in ſacra Scriptura frequens. ἐξωλεθρεύειν.
Pellere. ἐλαυνύειν.
Terra & loco propellere, priuare, & exuere. Patria pellere. Proſcribere.
Ejicere, projicere, pellere in exilium.
Exilium pati.

Baniſhed, Exiled.

Extorris. Relegatus.
Proſcriptus. Exactus.
Ciuitate priuatus.
Electus ſubſtantiue. Exul.
Electus extra patriam.
Patria pulſus.
Patria me abſtulit error.
Exterminatus. Sacer homo.
In exilium miſſus, actus.
Exilio mulctatus.
Exturbatus, ſubſtan. Pulſus, Expulſus
Fugatus. Profugus.
μετανάστης.
Proſcriptus.

to Banne, vide *Curſe.*

to Baptiſe, or to Chriſten.

Baptizare, βαπτίζειν.
Regenerationis lauacro tingere.
Per aquę ablutionem à ſordibus peccatorum mundare.
Baptiſmali gurgite ab originali peccato, à primogenia noxa mundare.
Sacro baptiſmate abluere.
Vitali baptiſmi gurgite originalis noxæ ſordes eluere, purgare.
Sacri fontis lauacro tingere.
Vnda, aſpergine ſacrata tollere labem.
Lauacro regenerationis vitali, ſalutari aqua originale peccatum expiare. Aqua tingere.

to be Baptiſed or Chriſtened.

Renaſci fonte baptiſmatis, ablui expiari, tingi.
E fonte conſecrato lympha aſpergi, chriſmate vngi.
Lauacri ſalutaris vnda dilui.
Sacra purgari vnda.
Per aquam ſacri baptiſmi & renouationem ſpiritus ſancti, ab originalibus vinculis expediri.

a Barbill, a fiſh ſo called.

Mulus, vnico l, ſiue per duplex ll.
Mullus. Barbo. Barbellus. Trigla.

to Barke like a dogge.

Latrare. ὑλακτεῖν.
Baubare, apud Lucil. factitium verbum à voce canum. βαΰζειν.

Bare, vide *Balde.*

a Barne.

Granarium à granis.
Horreum, ab hordeo.
Fœnile, à fœno.

Farreum, à farre, vt ſcribit Feſtus. λιτοβόλιον.
Tritici prōptuarium, reconditoriuū. σιτοῦ ταμεῖον.

a Barren, or Vnfruitfull ground.

Terra ſterilis, Infrugifera, Rupibus aſpera, ſqualens, nuda humus, nec herbida. Macilenta.
Infertilis. Infœta. Arenoſa. Iners.
Macra terra, infructuoſa, ieiuna.
Infœcunda, haud fertilis. φαῦλον. dura, Non fœlix, non ferax, infera. Fœtura iugi exhauſta.
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens.
Arida, ſicca, ſegnis humus.

a Barre, a Blot, or a Locke.

Obex vel obiex, vt alij ſcribunt.
Obiectaculum. Repagulum.
Peſſulus. βάλανος. Repages.
Vectis. Sera. Clauſura.
Clauſtrum. μοχλός.

Baſe, vide Low.

a Baſe minde or courage.

Animus abiectus, puſillus, infirmus, Imbecillus, demiſſus, humilis, exilis, Ieiunus, Anguſtus.
Animus iacens, parum roboris ac neruorum habet ſine animo eſt, ab animo abeſt; facile commouetur, conſidit, languet.
Ex puſillo animo gloriæ cupiditas non emergit, exoritur, exiſtit, effluit.
Anguſtos animos ampla & præclara cogitatio non ingreditur.

a Basket, a Pannier, a Maund.

Sporta. Sportula.
Cartallum, apud Hero.
Cartallus. κάρταλλος.
Calathus. Calathiſcus.
Quaſillus vel um. Cophinus. κόφινος. Caniſtrum. κανοῦν. Caniſtellum.
Fiſcella viminea, vel ex ſtipulis reflexis. Scirpea.
Corbis. Corbula. χωρίδιον.
¶ Corsicium, *a Basket to put bread in.*
Panarium. Statius. Bulgidium.
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a Baſon, vide a Brinke.

a Baſtard, a baſe borne, or miſ-begotten.

Illegitimus, vnico t in ante penul. quam corr. λατρημένος.
Nothus. νόθος. Naturalis.
Illegitimo coitu natus.
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus.
Inceſtuoſo thalamo natus.
Haud propria de coniuge natus.
Manzar, de ſcorto, vel ex inceſtu natus, vt exponitur Deuteronomij. 23. & apud Iuriſconſultos.
Qui ne patris quidem nomen dicere poſſet. Neptuni filius.
Qui matris vt capta diciur, id eſt, à matre denominatur, cui pater incertus.
¶ Submiſſitius, aſſimulatus partus.
Subpoſititius. Subditiius.
ὑποκολλήμενος. ὑπόβλητος.
¶ Inuentitius. Expoſititius, idem.
Exponere puerum.
Subdere oua adulterina, puerum alterius loco ponere, partum ſupponere.
ὑποτίθεσθαι. ὑποβάλλεσθαι.

Bath, or Bathes.

Balneæ. βαλανεῖα. Balnearia.
Balnea. Balinea. Thermæ.
Sudatoria, apud Senecam.
¶ Nymphea νυμφεῖα, lauacra apud Iosephum

Iosephum & Plinium.
Lautulæ, quod in eis lauemur & sordes corporis exterganius.
Laconicum substant.
¶ Porro hypocaustum. Æstuarium, Hybernaculum, & Vaporarium, quæ Germanis non tam elegantí quam vsitato vocabulo Stassæ dicuntur hybernis nos temporibus à frigore defendunt.

a Battle ground, vide *Fruitfull.*

a Battell.

Bellum. Prælium. Pugna anceps.
Certamen. Duellum.

to ioyne Battell, vide *to Fight.*

to Batter, vide *to Beate.*

a Baudry house or common Stewes.

Lupanar. Prostibulum.
Lupanarium, apud Vlpianum.
Ganeum. Fornix.
πορνεῖον. Meritoria. κοινεῖον.
Domus meretricia. Lustrum.

to keepe a Baudry house, or Stewes.

Prostituere virgines.
Turpitudini exponere.
Lænocinari.
Lænocinium facere, exercere.
Corpore quæstum facere.
χαιραπολεῖν.

to excreise Baudry, to hunt after whores.

Scortari. Meretricari.
Lupari. Fornicari.
Vitam in lustris agere. Adulterari.
Lustrari deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac lustris indulgere.
Mœchari. Stuprare.
Cum scortis volutari.
Corinthiari· κορινθιάζεσθαι.
Lenocinium exercere facere, lenocinari. διαμαστεύειν.

to Be.

Esse.
Essentia, *the being of a thing.*
Me capit vltima tellus.
Roma me vidit.
Aspicit & vultus gallica terra meos.
Tua messis est adhuc in herba.

a payre of Beades.

Sertum rosarum. Oua serpentina.
Rosarium.
Series globulorum funiculo dependentium. Globuli precum.
Contextus orbiculorum seriatim cohærentium coronam aliqui vocant.
Sacræ baccæ, Sphærulæ precatoriæ.
Rosariola diuæ virgini annumerare.

a Beard.

Barba. πώγων. Barbitium.
Hircino barbitio philosophum mentiebar. Apule.
Mystax. μύστακες, *Mustaches.*
Prima seu tenera lanugo quæ per malas incipit serpere incipiente barbitio.
Ænobarbus, *one that hath a redde Beard.*
Spirillum, barba capræ.
Aruncus. Villus ex caprarum mento dependens. κρύγκος.
¶ Barbare med. prod. Barbam emittere. Pilare, pilos emittere.
Ætius, Tunc primum pilabant genæ.
¶ Barbam tondere, abradere.
Barbam ponere, deponere, *to shaue the beard.*
¶ Barbam promittere, summittere, pascere, nutrire, *to let the beard growe.*

to Beare.

Gerere. Portare. Ferre.
Sustinere, Pati, vide to Carrie.

to Beare good will, vide *to Fauour and to Loue.*

wilde or brute Beasts.

Feræ. Bestiæ. Mutæ bestiæ.
Beluæ. Θηρία. Bruta. ἄλογα.
Animantia, Animalia, Iumenta à iuuando, & armenta ab arando maiora sunt.
Pecudes, Pecora, Pecuaria, minora.
Greges pecuarij.

to Beate, to Strike, Smite, or to Ding.

Ferire. Cædere. Punire.
Percutere. τύπτειν: Castigare.
Verberare. Pulsare. Affligere.
Dare plagas. Obtundere pugnis.
πλαγὰς ἐμπεσεῖν, δοῦναι.
Fuste contundere, fustigare, mulctare, percutere.
Colaphos incutere, Colaphum infringere, impingere.
Inferre manus alicui, animaduertere.
Icere. Ictum facere.
Tundere. Manum injicere.
Verberibus, pugnis excipere.
Pessimè tractare, lancinare.
Battuere, apud Suet. & Plaut. pro vergis cædere, flagellare, natis cædere.
δπιμαστιγῶσαι.
Terga baculo, vel conto fatigare.
Pugnos ingerere, dare,
κονδύλους δοῦναι.
Accipere pro meritis aliquem, tractare vt meritus est.
Os præcipere, pulsare, συγκόπτειν. apud Senecam.
Tripode caput pectere.

to be Beaten.

Vapulare. Verberari. Cædi.
Pugnos edere, elt cædi pugnis.
Pati virgas, ferulam.
Oris effremis luere pœnam.
Dare soluere, persoluere, expendere, pendere pœnas.
Merita expendere supplicia.
τὰ ἄξια ὑποτίνειν.
Lumbrisagium auferre Plauto dicitur pro grauiter cædi, contundi.

to Beate downe with artillerie, to Batter.

¶ Machinis oppida subruere.
Tormentis concutere, Bombardis diras iacere fulmina.
Bombardarum fulminatione oppidi mœnia longo tractu prosternere.
Verberare vrbem tormentis.
Machinis bellicis muros contundere, perfodere.
Mœnia ariete quatere Liuius.
Crebris arietibus muros impetere.
Exonerare, *to shoote off.*
Iaculari acerrimè continuò dies ac noctes.
Machinarum præfectus, *the maister of the ordinance.*
¶ Bombardarij equestres oblongas bombardas vehentes.
Pedites verò bombardarij.
¶ Bombardarij, Chirobombardarij. Sclopetarij, Monobarduli, *Gunneri.*

to Beautifie, to Adorne, to Trimme.

Ornare. Adornare. Exornare.
Comere. ὀπτικομεῖν.
Colere corpus. Venustare.
Honestare. Picturare. Expolire.
Polire. Perpolire. λαμπίζειν.
κομμωτίζειν. Addere decus.
κοσμιον φέρειν. Phalerare.
Omni ornatu, qualibet arte colere faciem, seu formam.

Compa-

Comparare pro adoptare & exornare apud Ciceronem.
Componere pro diligentius apparare
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi.
Lucem addere, reddere illustriorem, spectatiorem.
Irritare. Illustrare. Lustrare.
Excolere, sua liberalitate magnificè exornare.
Decorare.

to Beautifie the face, or rather to counterfeit the face, as women do, when they will disguise thẽselues, to Farde, a verbo Gallico Farder.

Coloribus tingere, inficere, picturare, pingere, depingere, genas, faciem, vultum.
Faciem fucis aspergere.
Vultum materiali candore oblinere, Ambro.
Præteritam iuuentutem in rugis anilibus polire Hieron.
Colorare labra.
Purpurissare genas.
Fucare. ἀγχουσίζειν.
Fuco pingere. Fucum facere.
Penicillare. ψιμυθίζειν.
Omni se ornatu, qualiter arte colere.
Purpurisso, stibio, varijsque fucis ora oculosque depingere.
Faciem depingere.
Vitia corporis fuco occultare. Plaut.
Cerusa venustare faciem.
Fuco splendente ornare comam.
Caput arte comere.
Vnguentis cuti candorem, ruborem inducere.
Medicamentis corpus illinere, vt cãdorem cutis recipiat.
Vultum fingere. Ouid.
Pumicare apud Tibul.
Strigillare. Cerusata mulier.
Effigiem mutare naturæ, amentia est. August.

Beautifull, vide *Welfauoured and Faire.*

Because.

Quoniam. Quia. ὅτι, & in versu ὅτιτι.
Quando. Quandoquidem.
Quoniam quidem, respuit Eras.
Equidem. Siquidem.
Nam. Namque.
Quatenus. Et. Etiam.
Ve, secundum Vallam.
Posteaquam. Nimirum.
Quippe. Vtpote.

it Becommeth or beseemeth, it is Conuenient, Fit, or Meete.

Decet. Condecet. πρέπει. ius est. ἁρμόττει. Decorum est. Æquum est.
Parfuerit. Competit, impersonale. Conuenit.
Æquum, decens, conueniens est.

it Becommeth not, or it is Vncomely.

Non decet. Parum decet.
Dedecet. Indecorum est.
Haud decet. οὐ πρέπον.
Haud quaquam decorum.
Est præter dignitatem tuam.
Inferius maiestate tua est, apud Tacitum.
A decore alienum est.
Contra quam decet.
παρακαθηκόντως.

a Bed, Pallet, or Couch.

Lectus. Lectulus.
Torus. κλίνη. κλιδίον.
Lectica, portatilis lectus, Cubile.

Stratum

Stratum ſub genere neutro, & ſtratus us maſ.
ἔρημος. Paluinus.
Grabatus media producta.
Parabyſtum. παραβύστον.
Lectulus paruus qui ſub maiore poni ſolet.

Before.

Ante. Prò. Antea.
πρό & πρόσ genetiuo iuncti.
Sub quando ſignificat ad locum.
Poſteſq; ſub ipſos, id eſt, ante.
Vir. Præter Cic. Præter oculos.

to Beget, vide *Engender.*

to Begge, to go a begging.

Mendicare. πτωχαίνειν.
Stipem rogare, cogere.
Oſtiatim victum quærere.
Precario viuere.
Pro foribus panem efflagitare.
Elee moſynas emendicare.
Victum mendicando oſtiatim quæritare.
Oſtiatim obambulando victum conquirere,
Ciuium domos quæritandi victus gratia oberrare.
Ire ad facculum. Plaut.
Mendicato viuere pane.
Veſtibulatim ſtipem cogere, apud Ciceronem.
ἄγομαι ποιεῖν ἢ ἀγείρειν.

a Begger, a poore body.

Pauper. Inops.
Pauperrimus apud Plaut.
Egens. Egenus. πένης.
Egeſtoſus. Afflictus.
Ærumnoſus. Calamitoſus, flebilis, miſer.
Redactus ad inopiam extremam, miſeriam.
ἄπορος indigens & pauper.
Anguſta cui res domi eſt, apud Iuuenalem.
Homo exili re, tenui fortuna.
Tenuis per metaphoram.
Homo tenuis conditionis.
Vel hoſti miſerandus.
Nudus planè qui cenſum omnem deuorarit, proteruiam fecerit.
Defectus ad calamitatem.
Natus miſerijs ferundis.
Cui contracta res eſt & adducta in anguſtam.
Tenuiter peculiatus, apud Budæum.
Capite cenſus. Equum habens Senianum.
Tunicatus Cananicola.
Cinelus prouerb.
Pauſone, Codro, Iro, Telenico, pauperior.
Qui omnem facultatem, ſeu vniuerſam ſubſtantiam indutus eſt omnia ſua ſecum portans.
Non habens obulum, vnde reſtim emat.
Non habens vbi pedem ponat.
Piſtillo. Paxillo. Leberide nudior.
Mendicus, & mendicabulum.
Rogator. Plaut. *vide vvithout Mony.*

to Begin, or to take in hand a buſineſſe, to Enterpriſe.

Ordiri. ἄρχεσθαι. Inire.
Exordiri. Auſpicari. Initiare.
Inchoare. Incipere. Incœptare.
Occœptare. Aggredi. Adoriri.
In manus ſumere. ἐπιχειρεῖν.
Exordiri telam.
Capere exordium, initium, principium, primordium.
Iter ſternere, aditum facere ad rem quamliber aggrediendam.
Initium, exordium ſumere.
Principium facere, apud Eraſ.
Accingi ad aliquam rem.
Exordium, initium facere, ducere.
Aliena incipere.

a Beginning or entraunce into.

Exordium.

Exordium. Initium.
Auſpicium. Primordium.
Caput, Capitulum vulgò vocant.
Rudimentum. Frons.
Principium. ἀρχή. Ingreſſus.
Cunabula à Virg, pro initijs ponuntur.
Veſtibulum per metaph.
Carceres. Orſus paſſiuè.
Incœptum, & io. Cœptum i
Alpha. Inſtitutum. Cardo. Origo.
¶ In cunabulum. Inchoatio.
Rudimentum, tyrocinium in literis.

in the Beginning.

In principio. ἐν ἀρχῇ.
In capite. Initio.
In fronte. In frontiſpicio.
In ipſo operis ingreſſu.
In exordio. Primo guſtu.
In ipſo veſtibulo.
¶ Prima facie. Prima fronte.
Primo aſpectu, obtutu. *at the firſt ſight.*
In ſpeciem, frequens apud Liuium & Tacitum.
Specie tenus. Ipſa apparentia.
Prima ſpecie. In ſuperficie.

to faile or miſſe in the Beginning.

In portu impingere.
In limine offendere, deficere.
In ipſo operis ingreſſu peccare.
Cantherius in porta, prouerb.

from the Beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id eſt principio.
A capite. A principio.
ἀπ' ἀρχῆς. ἐξ ἀρχῆς.
ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro.
Ab radice. ἐκ ῥίζης.
A carcere ſiue repagulo.
Ἀπὸ βαλβίδος.
Ab ipſo lare, prouerb.

from the Beginning of the world.

Ab initio mundi.
Ab æuo condito.
Ab orbe condito.
Poſt homines natos.
Ab ipſo mundi exortu, initio.
A condito mundo.
Ex omnibus ſeculis.
Ab ipſis creati temporis rudimentis.
A creaturarum conditione.
Ab orbis conditi initio.
In ipſis humanæ propaginis foribus.

from the Beginning to the end, from the Top to the toe.

A capite vſque ad pedes.
ἐκ ποδὸς ἐπὶ κεφαλῆς. vt eſt apud Homerum.
A vertice vſque ad extremum vnguem.
A ſummo capillo, à ſummo vertice vſque ad imum calcaneum.
A calce vſque ad caput.
A vertice ad imos vſque talos.
A pedibus ad caput vſque.
A vitta capitis ad calcei corrigiam.
A pede ſupremum aduſque verticem.
A filo ſubtegminis vſque ad corrigiam caligæ. Gen. 14.
A carceribus ad metam.
Ab ouo vſque ad mala, apud Horatium.
A cœlo vſque ad terram. Plautus pro eodem ponit.

the firſt Beginning or chiefe cauſe of any ill or good.

Origo. Cauſa. Radix. ῥίζιον.
Seminarium. Fomes.
Fax. Initium. ἀρχή.
Fundamentum. Fons. Scaturigo.
Scaturies. Ortus. Factor.
Architectus. Inuentor.

Suaſor

Suasor & Autor. Parens.
Princeps. Genitor.
Effector. Dux.
Perfector. Machinator.
Nouandarum rerum author.
Caput.

to Beguile, vide Deceiue.

a Beguiler, vide Deceiuer.

to Behead, to chop off ones head.

Decollare. Detruncare.
Amputare caput.
Truncare capita.
Caput prædicere. κοπιφαλίν.
Supplicijs extinguere capitalibus.
A ceruicè caput reuellere, rescindere, auellere, recidere.
Decapitare.
Auferre caput enſe.
Capite plectere, priuare, mulctare.
Collum præcidere.
Ceruicem cædere.
Enſe caput metere, demetere.
Capitis pœnas ſumere.
Securi cædere, truncare.

to be Beheaded.

¶ Capite punire, mulctari, plecti, trũcari, obtruncari.
Capitis pœnas dare.
Capitalem ſubire, accipere ſententiam.
Capitali ſententia damnari.

Behinde, or backward.

A tergò. Retrò. Pòſt.
ὀπίσω, ὀπίσθιν. Pone, aduer.
Ponè ſubit coniux, apud Virg.
Ponè reſpiciens. Et præpoſitio.
Ponè caſtra, apud Liuium.

to Behold, vide to See.

to Beleeue, to truſt or giue credite vnto.

Credere. πιστύειν.
Fidem habere, adhibere, accipere.
Fidem tribuere, dare, addere.
Perſuaſum habere.
Aures patefacere pro credere. Cic.
Aures præbere.
Audire cum accuſatione.
Nihil reniti. Non reluctari.

I Beleeue it not.

Minimè credo.
Mihi non fit veriſimile.
Demere fidem fabulis. Sueto.
Verbis, dictis tuis fidem non habeo.
Supra communem opinionem fidemque naturæ.
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum viro diſſidentibus, haud veriſimilibus, ſed abſurdis.

a little Bell, a rattle or clack.

Tintinabulum, à tinnitu.
Nola. Cymbalum. κύμβαλον.
Campanula. Campanella.
Crotalum, a Rattle.
Æramentum & campana peripheriæ & ſoni maioris ſunt.

the Belly or Wombe.

Aluus. Venter. γαστὴρ.
Vter. Vterus. Vterculus.
Aqualicus, vnde aqualiculus diminutiuum, apud Iuuenalem & Perſium. Pinguis aqualiculus.

a panch-Belly, or a gorbelly guts.

Venter. Ventroſus.
Ventrioſus. Ventricoloſus.
γασρών. γασρώδης.
Obeſus. Aquiliculus.
Diſtentus venter.
Amplum habens ventrem.
πλατυγαστὴρ.
Sagenatus. Carnoſus.
Collatinus venter apud Plaut, pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur.

Seſqui-

Besquipedem extantem habens aqualiculum. Musculosus.
Crassus. Corpulentus
Pinguis. Præpinguis.
Pinguiusculus.
Bene curata cute. Bene pastus.
Rore pastus, ironicè.
Doliarem Plau. vocat anum crassam.
Habitior, id est, pinguior, apud Terentium.
Pinguis nitidus, apud Hora.
Tanagæus cerus prouerb. pro obeso.
¶ Belle pellucens habitus.
Torosus, torosulus, trossulus, succulentus, opimus.

well Beloued.

Oculis, vita, atque animo mihi charior ipso.
Valde charus. Percharus.
Alter ego. ἕτερος αὐτός.
Cum primis gratus.
Omnibus probatus & dilectus.
Gratus, charus omnibus.
Gratia multum vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos fauorem emeritus.
Qui omnium emeruit fauores.
In ostio formosus, prouer. *vide Dorre.*

a Belt, vide *Girdle.*

to Bend from, vide *to eschewe.*

Benefites, bestowed bountifully & franckly.

Contuli quæ in illum officia, beneficia, merita potui.
Quantum in me fuit, quantum efficere & consequi potui.
Pro meo studio, meaq; industria cõplexus illum sum.
Affeci, ornaui, auxi omnibus officijs.
Nullum officij genus aut studij, nullam omnino rem, quæ vel ad vtilitatem illius, vel laudem spectaret, omisi, prætermisi, infectam reliqui.
Omnia quæ quidem præstare mihi licuit, profecta in illum sunt.
Meam in illum voluntatem & beneuolentiam quandocunq; res tulit, vbi tempus & occasio postulauit, re probaui, ostendi, significaui, declaraui, patefeci.
Bene meritus de illo sum, quam potui studiosissime.
Absque vlla remunerationis spe.
Quanquam abeo minime patrem gratiam expectarem.
Licet non sperarem vt illum memorem & gratum experirer.
Nulla tamen spe inductus vt parem mihi gratiam referret.
Vt paribus officijs remuneraret, compensaret, æquaret, Vt vllum grati animi signum ostenderet.

Benignly, vide *Gently.*

Bent, vide *Inclined.*

to bestow a Benefit vpon one. or to doe one a good Turne.

Beneficentia prosequi φιλοφρόνειν.
Beneuolentia, amore, amicitia afficere.
Beneficijs, bonis conditionibus aliquem augere.
Cumulare officijs.
Beneficium in aliquem conferre.
Bene de aliquo mereri.
εὐφραδῶς, cum datiuo.
Benencio afficere, obseruantia colere.
Benefacere.
Benefacta cumulare.
Rem facere alicui gratam, quàm gratissimam.
Benignitatem, officia conferre.
Beneuolentiam declarare, præstare, apud Ciceronem.
Tribuere operam amicis, officium homini amicissimo.
Benignè alicui facere, aliquem beneficio

ficio demereri, vide to Giue.

to Beſiege, or to beſet a towne rounde about.

Vrbem cingere copijs & militibus.
Vrbem, ciuitatem circumdare, circumuallare, obſidere, vrgere, circumuenire.
Claudere muros obſidione.
Facere obſidionem, obſeſſionem. & facere obſidium. Plaut. Vario. & foſſa ſeptum tenere.
Obſidione cingere. πολιορκεῖν.
Obſidione, bello premere, to Vrge.
Longa obſidione fatigare.
Bello oppida quatere. Virgil. pro moleſtare. Vallare.
Suffocare vrbem fame. Cice.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in ſacris biblijs.

to Beſtow in mariage, vide Mariage.

to Beſtow coſtes, vide to Spende.

to Betoken, to Signifie.

Portendere. Significare. Indicare.
Prognoſticare. Prædicare.
Demonſtrare.

Better.

Melior. ἀμείνων, κρείσσων.
Porior. Præſtantior.
Prior, pro meliore latinis ponitur. Vide Deerer.

it is Better.

Præſtat. Melius, vel Satius eſt.
Commodius. Prius. Potius.
Præſtantius. Optatius. Optabilius.
Præſtabilius eſt.

to ſet Betweene, vide to Interlace.

Beware, Take heede to tell it no body, keepe it cloſe.

Caue ne cuiquam dixeris.
Vide ne mortalium vlli dixeris.
Vide ne alicui dixeris.
Vide ne dixeris cuiquam.
Vide ne temere apud aliquem effutias.
Harpocratem egeris, finxeris.
Digito labellum compreſſeris.

to Bewitch, vide Enchant.

to Bewray, to Diſcouer, to Diſcloſe, to Vtter, to Publiſh abroad.

In triuijs declamitare.
Prodere. Arguere.
Nudare. Denudare.
Detegere. Publicare.
δημοσιεύειν. διαῤῥιπτειν.
In publicum adferre, adſerere.
Ex vmbra in ſolem educere.
Vulgare. Diuulgare.
Proferre. Enunciare.
Inuulgare. Diuulgare.
In publicum emittere, efferre.
Perſonam detrahere.
Operta recludere dicitur ebrietas. apud Horatium.
Varia menſium abſtrusa in apricum erumpent.
Promulgare. φανεροποιεῖν.
Aperire. Declarare.
Pandere. Reuelare.
Efferre. ἐξενεγκεῖν.
Significare. Manifeſtare.
Ædere. Promere.
Præfacere. Palam facere.
In vulgus diſſeminare, ſpargere.
Sermones ferere. λόγους διδόναι.
Eliminare. Vulgare.
In medium adferre.
Propalare. Notum facere.

Exprimere,

Exprimere. Oſtendere.

By little and little, vide *Leaſurely.*

By, Nigh, or Neare.

Apud. Prope. Ad. Penes.
Propter Secus cum accuſatiuo.
παρά. Circa. πρός. Iuxta.
Propinquè. Cominus.

By and by, vide *Out of hand.*

to Bidde, vide *to Charge.*

a Biere or coffin.

Sandapila φορετον. Loculus.
σορός. Locellus. Capulus.
Libitina. Ferculum à ferendo.
Pheretrum. φέρετρον.

to Buy; to Cheapen.

Emere. Comparare.
Mercari. ἀγοράζειν.
Permutare pro emere.
Ære parare. Deſtinare.
Præſtinare.
Conciliare apud Terentium.
Græca fide mercari, id eſt, præſenti pecunia.

Bigge, vide *Strong.*

of a great Bigneſſe, vide *Stature.*

a Bile, or a Botch, vide *Impoſtume.*

a Bill of my hand, vide *writing.*

to Binde, vide *to Tie.*

to Binde by obligation, &c.

Obligare. Obſtringere.
Aſtringere. Deuincire.

to Binde one to him by friendly pleaſures.

Deuincire beneficio quempiam ſibi, ornare beneficijs.
Beneficium præſtare, conferre, dare, tribuere.
Gratis officijs plebem obligare, Ambroſius.
Bene mereri de aliquo.
Beneficium figere, Cicero: Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabili clauo figeret, vt perpetuam huius beneficij memoriam faceret.
Beneficijs afficere.
προστρέπεσθαι cum datiuo.
Liberalitate omnes in officio continere.
Demereri aliquem obſequio bonis operibus.
Obſtringere.
Adſtringere, ſeu Alligare, vel obligare, omnia apud Ciceronem.
Autorare, ſed militem propriè.

Birdes, or any Foule.

Volucris. πτηνόν.
Aues. Alites.
Genus altivolantum.
Volatilia. Præpetes.
¶ Aucupio voluptatem quærere.
Retibus explicatis, pedicis fixis, viminibuſq; viſco illitis volucres captare. Aucupari, *to Hawke.*

a Biſhop, an Abbat or chiefe Prelate.

Antiſtes. Præſul. Abbas.
Pontifex. Sacrorum præſes.
Epiſcopus. ἐπίσκοπος.
Pontificali inſula decoratus, ornatus, inſignitus, Et periphraſi veuuſta.
Epiſcopalitij ordiuis non infimum decus, ſingulare decus.
Alpha faceidocum.

Demiſſæ

Demiſſæ ad talum togæ ſacriſq; initiacus Epiſcopus.
Olim ſoli ſacrorum antiſtites presbyteri nomine cenſebantur, vt refert D. Hieronymus.
Ante Chriſti in carnem aduentum.
Dicti Protomiſtæ., Archiflamines. Archimandritæ.
Sacerdotes primarij.
Archimandritæ nomen adhuc ſibi vſurpant in Græcia Abbates quaſi primates, & præpoſiti monachorum eremos inhabitantium.

the Biſhop of Rome, vide *the Pope.*

to be a Biſhop.

Epiſcopum agere.
Epiſcopatum gerere.
Epiſcopatum adminiſtrare.
Epiſcopi munia obire.

to become a Biſhop.

Accipere baculum paſtoralem, eccleſiæ clauum, gubernaculum.
Epiſcoparui inaugurati.

a Biſhops Miter.

Galerus bifidus. Infula.
Mitra. Apex.
Tiara. Cidaris.
Byrrhum ſacerdotale.
Pileus Pontificalis.
Et Byrrhum ſimpliciter à Cypriano pro Tiara ponitur.
Mitellum diminutiuum à mitra.

a Biſhops Vicar or Suffragan.

Suffraganeus vulgo vocatur, ſed ornatius, Epiſcopo à ſuffragijs.
Epiſcopi vicarius, auxiliarius.
Coepiſcopus.
Epiſcopalem locum tenens.
Epiſcopi gerens vices, ſupplens locum, qui epiſcopo in pontificaliſſimis actibus, in officio ſuo ſuffragatur.
Subſidiarius alicui, i. coadiutor.

Biſket twiſe baked.

Panis Nauticus, ſecundo coctus.
Panis bis coctus quem Plaut. vocat Panem rubidum,
Paximas.
Paximadion. quæ voce frequenter vtitur D. Hier. in vitis patrum.

to Bite.

Mordere. Morſus exercere, Inſerere, Subire.
Morſu occupare, Conſumere, Diuellere.
Miſeros morſu depoſcitur artus.
Fræna ferox ſpumantia mandit.

a Bitte, a Morſell, a Peece.

Buccella. Buccea. Bolus.
Morſellus.
Panis fragmen.
Fruſtum. Fruſtulum.
Turunda.

a Bit, vide *Bridle.*

Biter or Sower.

Acidum. Subacidum.
Amarum. Acerbum.
Amariſſimo amarius felle.
Inſuaue. Aſperum. Auſterum.
Felleum. Acetoſum.
¶ Aceto. Acidus fio.
Vinum vetuſtate coaceſcit, Cice.

Bitterneſſe.

Acredo. Amaritudo.
Amarities. Amaror.
Acerbitas. Aſperitas. Acor.
Fel ſeu Aloë, per metapho.

a Blab, vide *a Tel-tale.*

Blacke, Darke, Swart, browne or ſad colour.

Niger.

Niger. μελας. μιλας. Ater.
Piceus. Lugubris.
Pullus. Hifpanus.
Beticus. Impluuiatus. Fuſcus.
Anthracinus. ἀνθρακινὸς.
Fuligineus. Mutineníis.
Furuus, *Sworn*, *Darke*.
Meruleus, apud Plautum.
Liuidus, apud Virgilium.
Sed aquilus color, fuſcus, ſubniger, fuſco colore nigricans, *Browne*, *Sworn*.
Homerus: Puellam nigricantibus oculis, ac per hoc formoſam vocat. περιμελανόπτην, μελανοφθαλμὸν.
Nigris oculis prædictus, ὁ μελανώπης.

Blacke friers.

Dominicales. Budæo.
Prædicatores. Dominicani.
Aliquot Præterea in locis Galliæ & Hollandiæ Iacobitæ dicuntur.

to Blame, to Diſpraiſe, to Deprane, to Diſhonor.

Contumeliam facere in aliquem.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Auſonicam labefactare virtutem.
Blaſphemo calamo aliquem notare, incuſare.
Perſundere ignominia, ſcommatibus Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Turpi crimine lædere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad ſacietatem ingerere.
Contumelia inſequi.
Dehoneſtare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Incuſare. Arguere. Carpere.
Reprehendere. Redarguere.
Reprobare. Obiurgare. Vitio dare.
Sugillare. Criminari. Traducere.
Infimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Accuſare.
Diffamare. Obloqui. Condemnare.
Derogare. Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis eſt ἀτιμίαν ἐπιβαλλειν.
¶ Infamia flagrare, eſt ſumma infamia laborare, quod & Græcis dicitur πανυ̃ς κακὸν εἶναι.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an ill name.*

to get or receaue Blame or Shame.

Accipere contumeliam, ſordes, id eſt ignominiam, Cice.
Has à Q. Ticinio ſordes accepimus.
Concipere maculâ, turpitudinem, infamiam, dedecus.
Subire contumeliam, infamiam, notam turpitudinis.
Perfundi aceto, Horat. pro conuitijs affici.

to Blaunch, vide *to Whitelime.*

a Blaſting or ſtriking with a Planet.

Stupor mentis, & corporis.
Syderatio, quam Plinius ſcribit, Græcis dici ἀστροβολίαν.
Apoplexia. παραλυσία.

Blaſted or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Syderatus. Attonitus. Ictus.
Tactus. παράληκτος.
Apoplecticus, quem Hermolaus Barbarus ἐμβεβροντημένον vocat.
¶ Syderari. Sydere affłari, vexari. Ieidi.

a Blemiſh, a ſpot, or blot.

Nævus. Labes. Labecula. Macula. Vitium. Nota, ſi ad corpus referatur.

Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, ſi metaphorice ad mores accommodare ſermonem voluerimus, ſicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, periurij.

Tubera pro vitijs maioribus poſuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda, litura.

Vari, Lenticulæ, Lentigines, *ſpots in the face.*

Glaucoma, atis n. gen. vel.

Glaucoma, æ. f. gen. *ſpot in the eyes.*

Maculas læſis de veſtibus auſtere.

Eximere, Eluere labem, *to take, to waſh out blots or ſpots.*

Blew, watchet or azure colour.

Cæſius color. Blauus.

Cæruleus quaſi cæluleus, à colore cœli.

Glaucus. Glaucinus. Cumatilis.

Cyanus. Cyanæus.

Venetus. Thalaſſicus.

Indicus, *darke Blew.*

Ferrugineum præterea colorem quidam accipiunt pro cæruleo marinis fluctibus ſimili, quem Græci Θαλάσσιον vocant.

Blinde.

Cæcus. τυφλός. Orbus proprie qui lumen amiſit oculorum.

Oculis captus. Exoculatus.

Luminibus orbatus.

Orbus luminis. Sene.

Tireſias, apud Iuuenalem.

Talpa cœcior. prouer.

ἀσυλλαικος τυφλότερ Θ.

Tireſia, Hypſia, Leberide cæcior.

Cæcigena, *Blind borne.*

Blinded, walking in darkeneſſe.

In altiſſimis verſaus tenebris.

Denſa quadam ac tetra impietatis caligine occæcatus.

In denſiſſimis ignorantiæ tenebris ſepultus.

Qui in profundum venit malorum.

Mens cæca, lucis indigna, exhauſta diuino lumine, Cimmerijs immerſa tenebris.

In errorum denſitate vaga.

Oppleta tenebris.

a Blinkard, Bleared, or one that looketh a Squint.

Cæcutiens. παραβλέπων.

Hallucinans. Lippus. Lippiens.

Lolio victitans, prouerb. ſeu.

Tithimallus Laconicus.

Saturniæ lemæ Luſcus etiam ſignificat.

Strabus ſeu Strabo. retortus.

παραβλώψ. ¶ Luſcioſus, *Sanеblind.*

Luciſcus, oculos habens hebetiores, Nyctilopa.

νυκτιλοπ Θ, *he that ſeeth better in the night, then at midday.*

Sed luſcoſus qui interdiu parum vel nihil, veſperi vero ſatis videt. μυώπης, ſeu μυωπικός.

Lucinus. *That hath little eyes, vids to looke a ſquint.*

a Bliſter, a Whelke or a Wheale.

Puſtulua. Papula. Tuber.

Tuberculum. *dobleu.*

Exuberatio. ἐξανθήσις. Scrofula.

Huc etiam ſpectant Vari ſeu Varioli. *the Maiſels* qui pueros maximè infeſtant græcè ἐφηλίδες cum febri plerunque naſcuntur hæ puſtulæ.

a Blockiſh dullard, vide *Dulhead.*

a Blot, vide *Blemiſh.*

Blotting paper, vide *Paper.*

Blond, Bloudie, full of blond and Slaughter, Murther.

Sanguis, Sanguinolentus.
Sanguine terra tabet, madet.
Flumen purpureum miſtis ſanguine fluxit aquis.
Sparſi vorantur ſanguine vepres.
Cæde tepebat humus.
Arua cæde madeſcunt.
Aſperius ſanguine locus nata omnis.
Atro tepefacta cruore terra.
It cruor per artus.
Funditur ater vbiq; cruor.
Inundant ſanguine foſſæ.
Sanguinis vomere riuos.
Squalleuti ſanguine crines.
Concreti ſanguine crines.

to make Blunt, or dull.

Obtundere acumen. Hebetare.
Perſtringere aciem ingenij, Cicero. dixit pro hebetare.
Perſtringitur acies ferri.

to Bluſh, or to be aſhamed.

Erubeſcere. Vereri. Reuereri.
Verecundari. Pudet me.
αἰσχύνομαι, Pudore ſuffundi.
ἐντροπίαν, Rubeſcere pudore.
Rubore ſuffundi.
Pudore affici.
Suppudet imperſonale.
Iiectum ſemel attrita de fronte ruborem recipere. Hora.

Bluſhing, vide *ſhame.*

a wilde Bore or Swine.

Aper. κάπρος Gr. Aorcus vel ſus ſyluestris. Syagrus. συάγρος.
Orthagoriſcus. Singularis. μόνος.
Vnde in Pſal. 79. μόνος ἐξ ὄρους, κατεμάσατο ὁ ἄγριος, vbi. Hebræi habent zif. Singularis ferus depaſtus eſt vineam.
Acteon triſyl. pro Apro apud Mant.
Et leuis Actæon ſumans.

to Boaſt, to Bragge.

Iactare. Oſtentare.
Præſumere. Vendere.
Vendicare. Iactitare.
καυχᾶσθαι. ἀλαζονεύεσθαι.
Gloriari. Arrogare.
Seſquipedalia, turgentia, iactare verba, ampullas.
Tragicè loqui.
Spirare tragicum, apud Horat.
Præſumptuosè, arroganter, immodeſtè loqui. λαξεύεσθαι.
Venditare ſeſe inanibus verbis, nihil præter eruditionem ſuam iactare.
Efferre ſe magnificè.
Extollere. Attollere.
Mèras gloriæ ſpirare.
Fumos iactare.
Prædicare. Efferre.
μεγάλα λέγειν, ἀρίστα λέγειν.
Inanes flare, afflare gloriæ, apud Gell.
Erigere caput, criſtas.
Grandia & magna trutinare contracto ſupercilio, tumentibus buccis, ſeſquipedalia verba, ἀμεγέθη ῥήματα.
Cælum territare, apud Virg.
Grandia magna iactitare, loqui.

a Boaſting, a Bragging.

Iactantia. Oſtentatio.
Iactatio. Iactitatio.
Arrogantia. μεγαλησρία.
Immodeſta præſumptio.

a Boaſting ſhew, vide *a Solemne ſight.*

a Boaſter, a Bragger.

Magniloquus. Grandiloquus.
Glorioſus, ſeſe inſolenter iactans.
Immodeſtus. Inſolens.

Arrogans. Sui tibicen.
Arrogantiæ, iactantiæ non ferendæ.
ἀγοραστώλης, qui fumum venditat.
Thraso, Hippias. Calliphanes.
Aretalogus, apud Iuuenal. & Suet.
Marsyas. Thamyras.
Callipedes alter.
Fumiuendulus.

a Boate.

Cymba. Scapha.
Scaphula. σκαφή.
Linter ex arbore cauata sit.
Lembus. λέμβος.
Lembunculus. πλοῖον μικρόν.
Nauicella, apud D. Augustinum.
Nauicula. πλοιάριον.
Nauigiolum. Alueus. Alueolus.
Nauiculari.

Boyes, vide *Sonnes.*

a pleasant Boy.

Puer festiuus, lepidus.
Lepore, festiuitate, morum, elegantia, quibusuis præferendus.

to Boyle, or Seeth.

Elixare. Æstuare. Coquere.
Efferuere. Ebullire. Scaturire.

Bolde, Hardie.

Animosus. Magnanimus. Fortis.
Acris. Audax. Inuictus. Vide *Stout and couragious.*

a Bolt, vide *a Barre.*

a Bonet, vide *Hat.*

a Booke.

Liber. Scriptum. Codex.
βίβλιον. Opus. Opusculum.
Volumen, plures continens in se libros partiales, ab inuolutione.
Commentariolus.
Charta apud Ouidium, pro libro ponitur.
Pugillares à pugno, & enchiridia à manibus in quibus gestantur, & codicilli cum asserculis, tabelliſue concinnati. *Little small Bookes.*

the Borders or Marches of any Countrey.

Confinia & Confinium. Colum.
Frons regionis, vel, vt est apud Plinium: Caput regionis & Principium: anterior pars cuiusque rei.
Limina imperij, id est introitus, vt Margines imperij, apud Ouidium in Tristibus.
Fines numero plurali, sæpius pro terminis & limitibus ponuntur, *the Marches.*
Collimitium est confinium.
Collimitium, Hollandiæ & Flandriæ, est Brabantia.
Confinis Flandriæ est Brabantia.
Milites per frontem regionis distribuere.
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti in præsidio aduersus inimicos excubantes in limitibus. *Garrison.*
Limitatus ager.
Limitibus distinguere, terminare.
Limes positus in agro.
Partiri limite campos.

the Borders of a garment, vide *Fringes.*

Introire ad vitam, vel in vitam.
Ædi in lucem.
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam.
Nasci. Fieri. γίνεσθαι.
¶ Aues, accipitres, & animalia quoq; dicuntur fœtare, fœtum emittere.

to be Borne.

Nasci. Vtero natris prodire.
Venire ad sydera ætheria.
Surgere ad lumina vitæ.
Venire sub auras cæli.
Accipere vitam.

Prodire

Prodire vtero, Exire.
Emicti in Auras.
Fœtus expellit ſe in auras. vide *to Trauell or labour of a childe.*

as ſoone as I was Borne from my Childhood, Infancie, Youth.

Ab initio, à primo exordio ætatis.
A prima, ab ineunte ætate.
A primis temporibus, à puero.
Iam inde, à puero.
Iam inde vſque à puero.
A prima pueritia.
A primis annis.
A teneris vnguiculis.
A die natali ab ortu primo.
A quo die natus ſum.
Ex quo ingreſſus in vitam ſum.
Ex quo vitæ lumen attigi.
Animam ducere, Spiritum haurire de cælo cœpi.

to Borrow.

Mutuo ſumere.
Mutuum accipere.
Mutuari.
Commodato accipere.
Vtendum accipere.

a Botch, vide *Impoſtume.*

a Botcher, vide *Tailer.*

a Butcher.

Lanio & Laniſta.
Carnifex. Bouicida. Macellarius.

a Butchers ſhop, or a Butcherie.

Macellum. Laniarium.
Laniena. Carnarium.

a Bough, or Braunch.

Ramus. Ramulus.
Ramuſculus. Ramale.

¶ Plantæ teneræ. Stolones.
Nouelli rami.
Talea. Malleolus.
Viui radix.
Clauiculus, vel clauicula, quæ & capreolus, *the shoote or lisle clays of the vine.*

to Boult out.

Extorquere. Elicere.
Exculpare. Extricare.

a Bondman, vide *Seruant and Slaue.*

to be Bound vnto one.

Deuinctus. Obſtrictus.
Obligatus. Debitor.
Obnoxius quamuis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum ſeu ſubiectum ſignificet, apud Diuum Hierony. Eraſ. & alios ponitur pro deuinctus, obligatus.
Deuincire officijs, oppingerare gratia. Ambroſius.

a Bouget, vide *a Male.*

Bountifully, vide *Liberally.*

to Boxe one on the eare, or to knocke one about his pate.

Depalmare aliquem, apud Eraſ.
Malam, maxillamque ferire.
ἡ παρειὰν πλῆξαι. Greg. the.
Alapam alicui impingere.
Palmas in faciem dare, apud Euangeliſtam, ῥαπίζειν cum accuſatiuo.
πατάξαι εἰς ἀγρίαν.
Ferire malam nequiter. Plaut.
Alapam incutere, Alapis percutere, ἀμύσσειν. ἀγκλάσσειν.
Colaphos incutere.
ἐν τεύχειν πλαγάς.
Manu extenſa, pro recta palma ferire, verberare.

Pugnis confringere, *to Beate with fists.*
Colaphiſare. Colaphum ícere, apud Plautum.
Pugnum in os impingere, ingerere.
Pugno, colaphis percutere, diuerberare. Verberare.
Colophos infringere
Plus quingentos colaphos infregit mihi. Terent.
¶ Expalmari, apud D. Auguſtinum ponitur pro palmis cædi.
Manum non vacuam abſtergere.
ἐ κατεὰ τίνι χεῖ ἀπομάτ̃ειν.
Lucian.

to Boxe or Scarifie, or to draw out ill blond.

Scarificare cutem, leuiter vulnerare, perſtringere. Sanguinem ventoſis elicere. ἀπομάζειν. ἀπέζειν, ἀπομάτ̃ειν.
¶ Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventoſæ vulgò dicuntur. Sicyæ. σίκυα. Græcis Pixides ſeu vaſcula in quæ detrahitur ſanguinis.

to Bragge, vide *Boaſt and Triumph.*

a Brayer, vide *Cryer.*

Braſſe, vide *Copper.*

Brauerie for women, vide *Womans brauerie.*

a Braunch, vide *Bough.*

to Braunch out, vide *to burgen.*

to Braule, to Chide, to Rebuke, to Fight.

Obiurgare. Percellere.
Increpare. Inceſſere.
Redarguere. Diſtringere.
Multis verbis malè aliquem accipere Cic. Accipere ſeuerè.
Aſperè monere.
Inſectari, auſteris, acribus, mordacibus, exaſperantibus verbis, verborum amarulentia.
Conficere aliquem verbis. Plaut. id eſt minaci voce terrere.
Reprehendere. Carpere.
Taxare. διαβάλλειν.
Arguere. Improbare.
Obloqui. Increpare. ἐπιτιμᾶν.
Inculpare. Perſtringere.
Catonem agere Cenſorinum.
Democritum quendam agere.
Diuis ipſis abloqui.
Percellere. Vide, *to Strike.*

a Brawling, a Chiding, a Fighting.

Rixa. ἔρις.
Lis. Diſſentio.
Pugna. Concertatio.
Altercatio. Iurgium.
Strepitus, pugnaq; verborum.
Contentio, vide *Diſcord.*

that Brawleth or Chideth much.

Rixoſus. Litigioſus.
Litium auidus, appetens, peramans.
Ad diſſidia propenſus.
Litem ſemper mouens, incipiens, ſuſcitans.
Refractorius. Controuerſus.
Filum contentionis. Tricon.
Canina præditus facundia.
Concitus ad rixam.

Bread.

Panis triticeus, *VVheaten bread.*
Panis ſiligineus, *Manchet or fine bread.*

Panis

Panis hordeaceus, *Barley bread.*
Humanis vſibus apta Ceres.
Vſus Cereris. Dona laborata Cereris.
Suppoſitum cineri focus parat panem.
Molitam manu Cererem torret igne focus.

to Breake or Burſt.

Frangere. Confringere.
Infringere. Rumpere.
Dirumpere. Crepare.
Frigidus in Prato cantando rumpitur anguis.
Limina perrumpit, poſteſq; a cardine vellit.
Frœna pudoris rumpere.

to Breake the League, or Promiſe, to doe contrarie to the promiſe, or agreement.

Fœdera Soluere, Rumpere, Abrumpere, Lædere, Diſſoluere, Turbare frangere.
Pacta, conuenta conuellere.
Reſcindere. Lædere fidem.
Irrita reddere. Mutare.
Non ſtare conuentis, pactis.
Pactum irritum facere.
ἀϑετεῖν.
Conuentionibus non ſtare.
Pacem labefactare initam.
Pacta eludere commento Thracio, id eſt callido vafroque.
Pacta violare, reijcere.
Reijcere conditiones ſemel acceptas.
Abire ab emotione, à contractu priore.
Diſcedere à fide data, à conditione.
Dirumpere fœdus, vel ſoluere.
Pacta omnia infringere.
Conuentiones non ſeruare. *Vide Promiſe.*
Fœdifragus, *A breaker of the League.*

to Breath, to take his breath.

Spirare. Reſpirare.
ἀναπνεῖν. Trahere ſpiritum.
Recipere anhelitum, vel facere.
Spiritum ducere. Reddere anhelitum, per vices recipere.
Animam trahere remittere & efflare.

the Breath.

Spiritus. Flatus.
Anima.
Halitus. Anhelitus.

Breeches, or mens ouerſtockes.

Subligar. Subligaculum.
Femorale. Feminale.
ἀναξυρίδες.
Suffibulum apud Varronem.
Caligæ. Tibialia.
Campeſtria ſubſtant.
Perizomata. περιζώματα.
Pudendorum velamen.
Lumbare.
Brada, vel bracha, vt alij ſcribunt.
Renones aliquibus dicuntur, Græcè σφενδόναι, Chaldaice Sarabella, qua dictione Daniel vſus eſt, Hebraice Michenas.
Soluere ligulas, ponere ſeu deponere ſubligaculum, nota ſignificationis ſunt.
Caligas thoraci ſeu diploidi aſtringere ligulis. *to truſſe vp the hoſe.*
Feminicruralia à Lodouico Viue, in colloquijs, pro caligis ponuntur, *a vvhole paire of hoſe vvith breeches, and nether ſtocks together.*
Caligæ. Tibialia tegumẽta tibiarum, *a paire of netherſtocks.*

to Bribe, vide *to put out ones eyes with gifts.*

a Bride, vide *Maried damſel.*

a Bridle or a Bitte.

Frenum. Habena. ἀβλακέ.
Retinaculum. Camus. κημός.
Lupus, apud Ouid. genus freni acerrimi, vt Lupatum apud Virg.
Capiſtrum *the halter.*
ἀλκαστής.
¶ Spernere lupatum.
Habenas rejicere, frenum non admittere. ἀφιστάζειν.
¶ Freno equum ſiſtere, coercere, ἀναλαβάνειν ἢ ἵππον, κατέχειν.
Actis equum compeſcere habenis.

Briefe, vide *Short.*

Bright, vide *Shine and Cleare.*

Brine.

Salſugo. Muria.
Muries. ἅλμη. Salſilago.

to Bring, vide *Carie.*

to Bring forth.

Parere. Edere. Gignere.
Educere. Producere. Proferre. Eniti.

to Bring to an end, vide *End.*

to Bring to naught, vide *to Marre.*

to Bring vp, vide *to Feede.*

a Brinke or Brimme.

the ſtone haſon that receiueth the water of condits, or a Baſon.

Labrum. Labium.
Labellum. Pelluuium.
Pelluuia. Podouptrum.
Tinaciolum. Peluis.
λακάνη. πίλυξ.

a Broker.

Mediator. Conciliator. Licitator.
Proxeneta προξενητής.
Pararius latinè. apud Senecam. Inſtitor.

a Brooch, vide *a Collet.*

a Brotherhood, vide *Fraternitie.*

a Bruſh.

Setaceum, quod plerumque ex ſetis fiat. Scopina. Scopula.
Peniculus vel penicillus.
Viues in colloquijs Muſcarium ſeraceum nominat, à ſimilitudine credo, nam Muſcarium eſt coma quarundam herbarum, in qua ſemina dependent, veluti teniculi, anethi & ſimilium.

Brute, Rumour, vide *Fame.*

a Bucke, vide *Doe.*

a Bucket, a Payle for to take water with.

Vrna. Hydria.
Situlus aquarius. Cato.
λαρνάξ. Vrnula. Situla. Sitella.
Trulleum. Creterra, Mergus, oris.
Antlia. ἀντλία.
Hauſtrum.
Suriſcula, apud D. Hieron.
Futis eſt vas aquarium.
¶ Naſiterna, à ſimilitudine naſi apud Varronem & Plaut. *Pitcher.*
Vrceus, Vrceolus, Manalis, Aqualis Guttumium ἀρύταινα, idem.
Guttus pro eodem, apud Eraſ.
Mallunium, pollubrum. *a Baſon to waſh in.* Peluis.
χείριπτρον. Liuius, Argenteo pollubro

bro & aureo gutto.

a Buckler, a Shield.

Scutum. Clypeus.
ἀσπὶς. Parma.
Parmula. Ancile.
Vmbo. Pelta. Cetra.
λόφον, ſcutum Perſicum.
¶ Parma eludere iaculum.
Tela ſcuto accipere.

to Budde, vide to Burden.

to Build, to make a houſe.

Ædificium, domum, tectum, ædes ſtruere, extruere, componere.
Extollere, ἀνοδομεῖν.
Erigere. Inſtaurare.
Educere cœlo, Virgilius.
Condere arcem, domum, vrbem Saluſtius.
Mœnia fabricare, Ædificare, Ponere, Condere.
Murorum attollere moles.
Condere ſedem, Tecta.
Fundare arces vrbem extruere, Statuere, Cingere muris, ſaxis Fundamenta locare.
Architectari. ἀρχιτεκτονεῖν.
Moliri arcem. Ædificare.
ἱδρύειν. Figere.
Collocare. Firmare.
Conſtituere. Ponere.
Iacere fundamentum.
Ædificia modicè ab humo tollere, *to Build not very high.*

Bulwarks, vide Fortreſſes.

a Bull, a Patent, a Priuiledge.

Diploma ſummi principis, Regis.
Codicillus diſpenſatorius.
Priuilegium. θεσπίσμα.
Bulla vulgò dicitur pontificia.
Indultum apoſtolicum.
Breuis, vel vt alij vulgò dicunt Breue.
Sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes, continentes principum edicta & mandata, regio ſigno ſancta.
¶ Cæſareo priuilegio aliquem inſtorare.

to Burden, to Blame, to raile or ſpeake ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ ſpiculum figere.
Defunctos maledictis inſectari.
Inſectari poſt mortem.
Lacerare defunctum.
Mortuis conuitiari, maledicere.
Defunctorum innocentiam inſectari.
Conuitia congerere in mortuos.
Pugnare, luctari cum laruis, cum defunctis.
Inſtar Caſpiorum canum ſepultos arrodendo affligere.
Ad inferas ſedes vſque, manes & laruas à quibus veterum natura ſuſtulit ſua fulmina perſequi.
Ne ab vmbris & cinere bus ſruitiam continere.
Mortuum flagellare.
γιγεῖν μοσχίζειν. Iugulare mortuos.
τὸν τεθνεῶτας δηχτάνειν.
Leoni mortuo barbam vellere.
Mortuum criminationibus proſcindere, impetere, inceſſere lingua acerbiſſimè exagitare.

a Burden, a Loade, a Packe, a Fardell.

Onus. φορτίον.
Prouincia. Pondus.
Periculum. Grauamen.
Sarcina. Impedimentum tam in ſingulari, quam in plurali numero.

heauy Burdens or Loades.

Onus. Ætna grauius, apud Cic.
Coloſſea onera. Moles.
Piſtrinum tum pro loco, tum pro re difficultatis plena, metapho.

Res

Res viribus impar, difficultatis plena.
Grauis sarcina.
Negotium subacerbum.
Prouincia dura, negotiosa, molesta, aspera.
Negotium operosum, molestum.
Negotium inuolutum, difficile explicatu. γαλέπων.

to vnBurden, vide *to vnload.*

to Buraen, to Budde, to Braunch out.

Pruticari vel e. Sylescere.
ἀναπτύζειν. Frutescere.
Florere, floriscere.
Formatis aperitur, floribus arbos.
Floriscunt gramina riuis.
Emittere stolones. μοχίνειν.
Pubescere. Frutices emittere.
Germinare. Egerminare.
Progerminare. Pullescere.
Pullulare. Pullulascere.
Suppullulare. Protuberare soli.
Suppullulascere. Expullulare.
Arbescere. Frondescere.
Vernare ad arbores etiam refertur.
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem refertur, & ad alias arbores.
Gemmascere, efferi, turgere in gemmas.
Gemma vitis oculus.

to Burie.

Inhumare. Terræ injicere.
In terra recondere.
Tumulo recondere. Tumulare.
Dare humo, terræ ad sepulturam.
Κτερίζειν. Parentare.
Sepulturæ tradere, dare sepulchro.
Sepelire. Humare.
Inhumare. Funerare.
Dare tumulo.
Extremum persoluere honorem.
Cadauer, funus humo condere. Ouid.
Pulueri tradere, seu humo, Sallu.
Condere monumento corpus. Plin.
Putridum condere cadaus in vrna.
Et apud Phocilidem. γαίαν.
ἐπιμερίζειν νεκύεσσι, mortuis terram impertiri.
Ponere in monumento.
Corpus terræ parenti reddere.
Sepulchro claudere.
Efferre mœrem, Cice. Sepulturæ cadauer inferre, terraq; obruere.
Subdere sub solum, *to put vnder the ground.*
Mandare humo.
Telluris aggestu cadauer obruere, superiecta humo operire, apud Ambro. in home.
Terræ commendare, apud Max.
Terra cineres accipit.
Tumulus ossa tegit.
Libitinam exercere.
¶ Efferre cadauer, vxorem, funus, mortuum. ἐκκομίζειν.
ἐκφέρειν. κωλύειν.
Extra domum, vel ad sepulturam ferre. νεκροφορεῖν.

to be Buried.

Funerari. Sepulturæ tradi.
Humari. Parentari.
Comburi veteres solent, vnde Bustum pro monumento ponitur.
πρὸ τομβοκόπων τυχεῖν.
Ponere cineres apud poetas.
Honorifica sepultura donari.
Sepulturæ maiorum suorum addi.
Magnifico post fata deponi Mausolæo.
In tenuem solui fauillam.
Contumulari. Terræ insterni.

an honourable Buriall, vide *Funerall.*

to Burne.

Vulcano dedere, dicare.

Dare

Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere.
Ignis voragine absumere.
Vrere.
Exstruere rogos.
Vstulare aduᵈ Pacuuium pro vrere.
ἐμπρήθειν. φλέγειν.
Patrios incendio lares absumere.
Ignem in ædes eiaculari.
Cremare. Concremare.
Celebrare Vulcania.
Corpora in cineres redigere.
In ignem, in rogum mittere, ponere, projicere, imponere.
Igne absumere. πυρπολεῖν.
Comburere. Igni tradere.
Vltricibus committere flammis.
Incendio inuoluere.
Ignibus ardere.
Exurere.
¶ Conflagrare, flagrare, ardere absoluta sunt, & igni non tantum, sed & alijs rebus accommodantur, flagrare odio, amore.
Illi res omnis, in fumum & cinerem abijt, vbi incendium omnia hausit.

to Burst, vide to Breake.

to Burst, or to Breake in.

Irruere in ædes.
Irrumpere, cum violentia quadam. εἰσπηδᾶν.
Inferre se concitato impetu Liuius, pro irruere, facere impetum.
Incedere, vnde scribendi libido incessit mihi vel me Liuius: Grauior cura patribus incessit.

to Burst or breake open dores, vide Dore.

a Bush of thornes.

Dumus. Rubus.
Spinæ. Vepres.
Sentes. Rusci.
Virgultum. Spinetum.
Dumetum. Rubetum.
Vepretum. Senticetum.

a Busie worke or matter to compasse.

Labor magnus, difficilis, laboriosus, grauis, operosus, molestus, immensus, magni negotij, difficultatis ac ponderis. Vide, *a Peece of Trouble.*

Busied, vide Occupied.

a Butler or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ.
Dispensatoris officium gerens. Ambrosius. οἰνοχόος.
Cellarius & non cellelarius vt plærique ineptiunt, nisi quis interpretari velit, tarus in cella.
Præpositus cellæ.
Moderator domus. Custos cellæ.
Promus accondus. ταμίας.
Vellicus in Euangelio.
Oeconomus. οἰκονόμος.
Dispensator rei familiaris.
Procurator aliquot in locis dicitur seu Curator. ἐπιτροπεύς.
Procurator peni Plaut.
Cauearius nonnullis dicitur à Cauea.

a Buttrie, vide Celler.

the Buttockes, or Haunches.

Clunes sub genere communi.
Clunes. Nates.
πυγαί.

But, neuertheless.

Cæterum. μέντοι.
Porrò. Autem. δέ.
Porro autem. Sed.
Sed enim. Atqui.
ἀλλ' ἔφη ἀλλά. Verum.
ὄντως. Vero. At vero.

Verum

Verum enimuero. Quin.
At in oratione ſoluta: Aſt in verſu ſequente vocali.
¶ Sed etiam. Tamen.
Veruntamen. Attamen.
Sed tamen, frequens eſt apud Ciceronem. ἀλλαμὴν.

But yet.

Pariter ac. Iuxta ac.
Ex æquo, atque. Simul &.
Idem, idemque.
Æque atque.
Ita & præcedente vt.
Simul in oratione geminatum: vel geminatum.
Tum in oratione geminatum.
Et in oratione geminatum.
Sed &, verumetiam, ἀλλὰ καὶ: præcedentibus non ſolum, non modo. οὐ μόνον.

C

a Cabin, vide Cotage, Lodge.

a Cable rope.

Funis anchorarius.
Tomex icis. f. g. Plin.
Retinaculum ſtopæum puppis. Ouid.
Rudens. Plin.
Funis nauticus.

to Cacke, to Shite.

Aluum exonerare.
Cacare κτοπατεῖν.
Ventris onus ponere, deponere.
Purgare ventrem, apud Hier.
Excernere, apud Celſum.
Stercus facere, vel oletum.
Saburram ventris ponere.
Emittere ſaturitatem.
Aluum dejicere, ſoluere.
Forire. κοπρίειν.
Merdare. Cunire.
Egerere abſolutè.
Excrementum dejicere.
ἐκκαθαίρειν κοιλίαν. aluum dejicere.
¶ Comfortre, apud Pomponium.
Permerdare. Conſpurcare, fœdare, χέζειν, to Beshite.

a Cage for birdes.

Cors, vel cohors. Auiarium.
Auium vel Altilium ſeptum.
Ornithrotopium.
ὀρνιθοτροφεῖον. ὀρνιθών.
Gallinarium, a henne penne.

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius. Laganum, λάγανον. Libum.
Mellipectum. μελίπεκτον.
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare. Vocitare.
Appellare. Appellitare.
Nuncupare. Memorare.
Nominare. Dicere.

to Call backe, to Reuoke his fault.

Reuocare. Recinere errorem.
Retractare. Fateri errorem.
Reuocare quod dixeris, feceris, prius aſſeueris.
Canere Palinodiam.
παλινῳδεῖν. Recantare.
Opprimere dicta ſua.

to Call to minde, vide to Remembrance.

a Call, vide Coife.

Calme, vide Quiet.

he Came at length.

Tandem, aliquando, deniq; demum.
Poſt diurnum tempus, longo temporis interuallo, cum temporis multum abiiſſet, tranſacto multorum annorum ſpatio, redijt, reuertit, reuerſus eſt.

Accepit

Accepit ſe ad ſuos lares, patriam, cunabula, patrias ſedes.

a Campe, an hoſt, a Seege.

Caſtra. σκήνωμα.
Papilio. Tabernaculum.
Tentorium. Stariua.

to pitch his Campe.

Caſtra facere, ponere, locare.
Caſtrametari.

to raiſe or to moue his Cãpe or Seege.

Mouere, amouere caſtra.
Tabernacula detendere. Cæſar.
Locum commutare.
Exercitum aliò deducere.
Soluere obſidionem.
Ab obſidione deſiſtere.
Oppugnationem remittere.
Colligere papiliones.

a Cane, vide *Reede.*

Canels, vide *Gutters.*

to Can or May, vide *Apt.*

to Cancelout, vide *to Croſſe one.*

a Canker.

Cancer morbus, eris in genitiuo ſub neutro genere.
κήρινθος, καρκίνωμα.
Carcinoma. Gangrena.

a Canker worm, that eateth commonly coleworts.

Eruca. Campe. κάμπη.
Maſtax, apud Nicandrum.
Hirſuta Columellæ dicitur.
Brucus. βροῦχος.

Canons, vide *Artillerie.*

a Cap, vide *Hat.*

a ſpaniſh Cape, vide *Cloke.*

a Captaine, a Generall.

Dux militum, primarius, ſummus.
Copiarum dux. Strategus.
Primipilaris. Præfectus militiæ.
Belli ducem agens.
Bellicæ expeditionis dux primarius.
Archiſtrategus.
Primus exercitus dux.
Præfectus equitum cuſtodiæ quos cheros vocant.
Totius equitatus dux præcipuus, præfectus militiæ.
ἀπάρχων στρατιωτῶν.
Cohortis præfectus.
ἀπάρχος ἱππαρχῶν.
Imperator exercitus.
Dux militaris. Exercitus dux.
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum eſt, prò quo militum caput rectius diceretur à cuius conſilio & nutu cæteri dependeant.
λοχαγὸς Græcè.
Ordinis militaris inſtructor, imperator ſeu ductor. Rector.
Noſtri decanum vocant, qui contubernio præeſt.
ἐπιστάτης græcis dicitur.
Nam contubernium propriè milites decem ſub vno papilione degentes.

Cardinals.

Proceres cardinei.
Cardinales. Purpurati patres.
Honore galeri punicei decorati.
Quos vaga contecto purpura veſtit equo.
Cardineo inſigniti galero.
Cardineo quorum tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos.
Pilium ferre rubrum.
Cardinalitio galero ornari.

¶ Cardi-

¶ Cardinalitiæ dignitatis galero donari, insigniri.
Consistorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius seu ornatius.
Pontificum collegium.
Summum consilium.

Care, or thought.

Cura. Anxietas. Angor. Scrupulus.
Molestia. Sollicitudo. Dolor.
Angustia, *vide Diligence.*

Careleſſe, Negligent, in my owne Profite.

Vtilitatis meæ, rationem nullam habui, duxi, spectaui: quidesset è re mea, in rem meam, quid ad rem meam pertineret, in rem meam faceret, conueniret; quid de rebus meis expenderet, prodesset, conduceret, vtile esset, vtilitatem afferret.
Vtilitati, emolumento, bono esset; fructum pareret.
Nullam operam dedi, non laboraui, minime spectaui, curaui, quæsiui, secutus sum, nullum studium posui, nihil industriæ, Operæ locaui, posui, diligentiam nullam adhibui contuli, Res meas iudiligenter administraui, tractaui, *vide Negligent.*

Carefull, vide *Sorrowfull. be Carefull in doing, &c. or take ſome paine, or looke to it.*

Cura. Age curam.
Habe curam. Fac. Dispone.
Euigila. Da operam.
Curæ tibi sit. *μελέτησον.*
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorowfull, or Doubtfull.

Sollicitum esse. *ἀνδυᾶσθαι.*
Distineri curis.
Angi, enecari sollicitudine.
Angere se animo, apud Terent. *μειμνᾶν.* Curare.
Alicuius rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atque antiquissimam habere curam.
Inter spem & metum fluctuare.
Vltra peram sapere, pro nimis sollicitum esse.
Curis & anxietatibus concidere.
Anxie & sollicite cogitare.
Anxium esse.
Aestuare. Fluctuare.
Consulere, Cogitare.
Satagere. Laborare.
Trepidare. In diuersa rapi.
Sollicitudinibus inquietari.
Vehementer laborare.
μεριμνᾶν.
Pendere animi vel animo, cum genetiuo, vel ablatiuo, vtrumq; apud Ciceronem.
Animo ringi, Angi.
Angore detineri.
Animo, intimis sensibus angi.
Vndis negotiorum distrahi in diuersa.
Curam gerere, agere.
Probe curatum velle.
Distringi curis. Cruciari. discruciari, excruciari sollicitudine.
Curis confici, morderi, tenuari, vri, tabescere, liquescere, pallescere, insistere, mori, carpi.
Curis intentus, confectus, curis, exerceri, potiri curis.
Ingeminant cura.
Cura venit, tenet, tangit, moratur, subit, hærer, mordet, Corpus tenuat.
Vitiat, est feruida.
Solicitudinem parit.
Ratione habere.
Esse in cura.
Oculis ferre, metapho.
Versari in cura.

Curæ

Curæ esse, apud Ciceronem.
Curæ habere, Cic.
Μεριμνάω.
Ista mihi curæ erunt.
ἐμοὶ μελήσει ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi esse.
¶ Curis animum excruciare.
Sollicitudinibus vitam reddere breuiorem.
Arduis rebus, persequendis confici.
Macerare se crastina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore.
Cor edere, comedere.
ἐσθίειν τὴν καρδίαν.

to put or take away Care, Thought or Sorow.

Liberare, exoluere curis, finem imponere curis.
Solicitudine, alleuare.
Curas secludere, demere, deponere, dimittere, auertere.
Agitare curas, abijcere, ponere, resoluere, depellere, fallere, diminuere, Sanare, Pellere nubes curarum.
Cura abit, fugit, excedit, deserit, dilabitur, lenteſcit diriutur mero.

I Care not, or I passe not.

Sulque deque fero. ἀδιαφορῶ.
In nullo discrimine pono.
Sulque deque habeo.
Aequi boniq; facio, apud Terent.
Aequo animo fum.
Nihil laboro. Mea non refert.
Manum non verterim. mouerim etiam si domus ruat.
Minimi æstimarim, securus quonam res cadant.
Non magni pendo.
Illud non emerim crepitu digitorum. *vide Man. I care not what losse &c.*

Carpenter.

Faber Lignarius. Faber tignarius.
Materiarius. Abietarius, in Exod.
Carpentarius. τέκτων.
Architectus & architector, qui structuris ædificiorum præest, & fabricanda præscribit.

the master Carpenter.

a Carpet, vide Tapestrie.

to Carie, to Beare, to Bring.

Portare Apportare. Ferre.
Vehere. φέρειν. Ad ferre.
Inuehere. Trahere secum.
Ducere secum.

to Carie in.

Inuehere. Inuectare.
Inferre. Importare.

a Carier, a Messenger.

Tabellarius. ἀπόστολος.
Grammatophorus. Nuncius.
Lator, portitor, gerulus, baiulus literarum. γραμματοφόρος.
Tabellarij fungens munere.
Internuncius.
Nuntius ingenti per regia tecta tumulti ruit.

a Cart, a Chariot, or Coach.

Caruca. Carium, & carrus.
Ciſium, δίφρος.
Benna, dictio gallica.
Cantherium. Rheda.
Epirhedium. Biga.
Birotum. Couinus.
Petoritum apud Horat. φορεῖν.
Capsius, caruca vndique tecta.
Currus breuis.
¶ Ciſium euertere, *to ouerthrowe the Cart.*
Effundere aurigam.
Impetu aurigam solo sternere. *vide VVagon.*

a Cutter

a Carter, a Waineman.

Auriga. Agens currum.
Essedarius. Carrucarius.
Vehicularius. ἁμαξεύς.
Rhedarius. apud Ciceronem.
ξευγηλάτης. Qudrigarius.
Rhedarij officium exercens.
Rector currus.
Agitator pro auriga. Cice.
Vehiculi moderator.
Vector à Cice. positum est pro eo qui vehit. Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisium regit, hac voce iurisc. tultus est vsus libro 20. d g.

to Carue, vide to Graue.

to Cast, to Fling downe.

Conjicere. Trajicere.
Pronum sternere sulum.
Iacere. Iaculari. Contorquere.
Dirigere spicula in aliquem.
Iaculum emittere, Torquere.
Projicere Telum.
Intendere sagittam.
Exercere brachia telo.
Ætherias telum contorsit in Auras.

to Cast in ones teeth, to Vpbraide.

Objicere culpam.
Improperare.
Increpare. apud Salustium.
Obiectare.
Ingratitudinis dicam alicui scribere.
Exprobrare. Improbare.
Retricare vlcus. ἐπονειδίζειν.
Probrum objicere. Carinare.

to be Cast aside, vide Set aside.

to Cast abroad, vide to Scatter.

to Cast in minde, vide to Imagine.

a Catarre, vide Rewme.

a Catte.

Felis. αἴσαλαβώτης.
Ælurus. γαλεώτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hæssi populi.
Mustela domestica, dicitur à nonnullis.

a Caue, a Denne.

Specus & specu. Spelunca.
Speleum. Lustrum. φωλεός.
Latibulum. Antrum.
Latebra. κευθμών. Lacus.
Scrobs. Cauea. Cauerna.
Crypta. Fouea. βόθυνος. Fossa.
Cuniculus pro loco seu foramine subterraneo occulto.
Abdita, Recessus, Diuerticula, priny corners.
Angulum foueæ & receptus.
Latebrola rupium cauamina. Soli.

a Cause, a Reason, an Occasion, or Meane.

Res. πρᾶγμα.
Causa. Negotium.
Gratia apud antiques pro causa ponebatur, Vnde fluxerunt hæ orationes: mea vel tua gratia, id est, pro mea vel tua causa, in ablatiuo tantum.
Nuptiarum gratia apud Teren.
Nomina sæpe pro causis vel negotijs à Cicerone poni inuenias: Cum tot tibi nominibus acceptam Curtij referrent.
Ergò aduerbium vltima circumflexa ponitur pro causa εἵνεκα. Virgilius in 6. Æneï: Illius ergò venimus.
Peregrinationis ergò.
Virtutis ergò, for vertues sake.
Negotiorum expediendorum ergò.

Negotium

Negotium alicuius agere, *to doe one's busines.*
¶ Rei causam dicere, reddere, *to declare the cause wherefore.*
Rationem reddere, Cice. Quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit.

for that Cause, vide *Therfore.*

not without a Cause, Worthily.

Haud temerè. ἐκ εἰκῆ
Non absre. Non sine causa.
Haud iniuria. Nec iniuria.
Haud immerito. Merito ἐξάκτως.
Iure optimo. Vide, *worthily.*

a Cawdron, vide *Kettell.*

to Cease, to Leaue off.

Supersedere. ἐπέχειν cum genitiuo.
Canere receptui.
ἀπαλλαττειν σαυτὸν.
Omittere inceptum.
Sistere ab incœpto.
Incœpto desistere.
Sistere opus labores.
Demittere. Cessare. Intermittere.
Manum retrabere. Linquere.
Desistere. Desinere.
Conquiescere. Abire incœpto.
Facere intermissionem, Cicero.
Intermittere. In medio rem. relinquere. Suspendere rem.
Subsedere. Parcere.
Omittere & mittere simplex.
Differre in aliud tempus.
Rem non desinere.
In suspenso relinqui, & relinquere apud Plinium.
Finem modumq; ponere, facere.
Anchoram iacere.
Tollere calcar vltorium, prouerb.
Supersedere à vindicta seu vltione quam parabat.
Incidere ludum, *to Leaue the play.*
Incidere studia, remittere.
¶ Omitte quiesce, *Leaue.*
ώσε in imperatiuo.

without Ceasing, vide *Alwaies.*

a Celler or a butterie.

Penarium. Penuarium.
Σπεν. Gallarium. γαλλάριον.
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, seu promptuarium. Græcæ ταμεῖον.
Podium. Riscus, apud Terent.

a Censer, a ship wherein frankensence is kept.

Thuribulum Acerra.
Thymiaterion. θυμιατήριον.
Capsula vel arcula thuraria.
Custos thuris, apud Ouid.

I am Certaine, vide *Sure.*

Certainely, vide *without Doubt.*

Certifie me of your businesse.

Fac, redde me certiorem de statu tuo, & de omnibus consilijs.
Significa mihi, expone, aperi, explica, perspicue demonstra rerum tuarum omnium status, quis tuus animus, qui sensus, quæ sint consilia.
Fac vt de tuis rebus, tuisque consilijs, cognoscam, intelligam, certior fiam.
Ex tuis literis erudiar, instruar.
Imaginem rerum omnium, cogitationumq; tuarum literis ostende.

a Certificat, vide *Pasport.*

to Cesse, to Taxe, or Leasy a subsidie.

Censere cum accusatiuo.

Facultates æstimare.
Censere populos.
Censum agere, habere.
ἐξέτασιν ποιεῖν.
Facere æstimationem.
Nouos subinde populos deglubere, exugere, deprimere, exactionibus.
Onus miseræ plebeculæ aggrauare.
Exactiones facere.
Insolitis exactionibus populum, subditos onerare.
Inusitatis & inauditis exactionibus ditiones grauare.
Tributo grauare.
Angariare.
Deglubere tenues. *To pill or pole, &c.*
Emungere, extorquere pecuniam.
Emulgere.
Compilare, expilare plebem decimationibus.
Exactionibus opprimere, atterere.
Tributis subditos premere.
Exugere plebem.
Euiscerare, exossare, exenterare.
Vsque ad viuum miseram plebeculam deglubere.
Ad viuum vsque cutem tondere.
Populum vsque ad radicem arrodere. Erasmus.
Sanguinem sudoresq; plebis vel rusticorum absorbere, ingurgitare.
Explere sitim sanguine pauperum.
Excoriare.
Deuorare vsque ad ossa.
Excarnificare, vel vt habet Vates regius.
Deuorare Dei plebem.

to Chafe, to Fume, to be Angrie.

Indignari. Zelari apud Prophe.
Stomachari. Substomachari.
Gerere iram. Ringi. Tumere.
Infensum, Percitum, concitum esse.
Mordere labrum, seu frenum mordere, prouerbia sunt.
Molestè, indignè, grauiter ægrè ferre.
Ira commoueri. Succensere.
Magnum irarum fluctuare æstu, Virg.
Iracundia turgere, ardere.
Bile tumere atra. Exardere.
Corrugare nares.
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicuius rei tædio conceptam effundere.
Infermento iscere.
ὀξὺ τῷ ζυμῇ κεῖσθαι.
Et schemate prouerbiali: Frontem ferire.
Supra modum & impotenter indignari.
Iram euomere omnem.
Virus effundere.

to be Chafed or made Angrie, to be in a rage.

Irasci. Accendi.
Incendi, moueri ira.
Commoueri. Offendi.
Iracundia & indignatione accendi.
Acrius incalescere.
Incandescere. Inflammari.
Dare vela indignationi, iræ apud Pli.
Feruere. Efferbere. Succensere.
Efferuere, vel ebullire. Grauari.
Excandescere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt.
¶ Contra, Deferbere, seu deferuere, refrigeri, vel refrigerari, apud Fabium, ac deflagrari & relanguescere dicitur ira, indignatio, quando, homo mitescit, & placidus fit, & feruor animi consedisse, resedisse, *to be quiet, or well pacified again.*

to Chaine, to Tye in Chaines.

Catenare. Vinculis ferreis vincere.
Catenas injicere alicui, nectere vel induere.
Compescere catena aliquem legare catenis.
Caderem plagas.

In

In casses incidere vel dicidere.
Teneri laqueis.

a Chaire, vide a Stoole.

a Chamber.

Cubiculum. θαλαμος.
Cella. κελλα.
Conclaue, media productæ.
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum.
Thalamus, coniugis vtriusque cubiculum.
Cubiculum interius, remotius.
Cubile, lectus est in quo cubatur.
Ecθeca ἐκθηκα, vel vt alij legunt ἐξεδρα, cubiculum, thalamus, ipõsi proprie.
Pastophorum. 1. Macab. 4. sacerdotis templi domicilium, cubiculum, vel thalamus.
Camera eiusdem non est significati, sed testudinem denotat: tectumq; deuexum & recuruum, a vault.

a Chamber-pot, vide Pisse-pot.

Chamblet.

Vestis vndulata, quod ad vndarum similitudinem picta sit.
Vestis cæmatilis. κωμητικὸν.
Pannus camelinus, grograine mockado &c.
Symbalorum. συμβαλλωνιον.
Viues capripilium vocat in colloquijs quod ex capratum & hircorum pilis fiat.

to Change, to Translate.

Reculas alienis commutare, mutare permutare.
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare.
Calculum reducere.
Aliud instituere. ἑτερίζειν.
In varias distrahi sententias.
Quo ego pacto diuorsus distrahor. Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam consilium.
Opinionem mutare.
μεταγνωσις μεταβουλιας.
Parum bene institutum recantare.
Flectere sententiam, Sallust.
A proposito resilire, declinare.
Referre pedem.
Animum immutare.
Discedere à sententia, vel de sententia.
Alterius duci suasione.
Mutare institutum.
Mutare mentem, apud Horat.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilij.
Ab instituto deterreri.
Instituti suppœnitere dicitur, qui sentit sententiam animi sensum labescentem, Erasmus.
Vertere vela, vestigia, prouerb.
Funem reducere.
Vertere consilium rei non satis commodè instituæ.
Imitari nepam id est, cancrum, apud Plaut. to go backe from an vvord.

to Chappe, vide to Gape.

a Chappell, vide Church.

to Charge, or to lay to ones charge, vide to Accuse.

to Charge, or Command, or Bidde.

Committere. Mandare.
Demandare. Onerare mandatis.
Mandata verbis dare. Iubere.
Credere. Concredere.
Dare negotium. Imperare.
Curæ tradere. Præcipere.
Delegare officium, prouinciam.
ἐπιτασσειν. Præscribere.
In manibus dare. ἐγχειριζειν.

Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotijs. Denunciare.
Iniungere aliquid negotij. Eraſ.
Mandare, tradere prouinciam, negotium, onus. ἐπιτάττω.
Imponere humeris vel in humeros prouinciam.
Curam rerum demandare.
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere.
In mandatis dare & legare negotium apud Plaut.
Summam rerum alicui committere.

to haue or take a Charge.

Onus ſuſcipere, Supponere Oneri, in mandatis habere. Onus ſubire.
Suſcipere curam.
Non rate molis agebat. Conſtantem debilitauit. Onus Membra grauabat.

a Charge.

Cura. Onus. Pondus.
Prouincia.

to take the Charge of the common wealth.

Capeſcere, Gubernare.
Suſcipere, Gerere, adminiſtrare Rempublicam.

Charges, vide Expenſes. a Chariot, a Coach, vide a Dray, a Wagon or Cart to Chaſe deeres, vide to Hunt.

Chaſte, Pure, Vndefiled.

Pudicus. Caſtus. Integer.
Incorruptus. Illibatus. Inuiolatus.
Immaculatus. Intemeratus.
Continens. Temperans.
Celibem agens vitam. Mundus.
Ab omni muliebri congreſſu alienus.
Purè caſteque viuens.
Laude pudicitiæ celebris.
Caſtum cubile ſeruare.
Me natura pudicum fecerat, & caſto pectore durus eram.
Bellerophontes. Hippolytus.
Hippolytum imitatus.
Telamone caſtior.

Chaſtuie, or Puritie of life.

Caſtitas. Puritas.
Caſtimonia. Integritas.
Munditia & Mundities vitæ.
Continentia. Pudicitia.
ἁγνία. σωφροσύνη.

to Chaſtice the body, to bring downe the wanton fleſh, or to keepe it vnder.

Carnem cohibere, macerare.
Caſtigare corpus, & in ſeruitutem redigere, vt eſt apud Apoſt.
Fraudare, defraudare Genium, id eſt, naturam.
Naturæ negare quod appetit, non ſatisfacere.
Afficere carnem vt obediat ſpiritui, imperio, conſilijs obtemperet, apud Ambro.
Fraudare corpus voluptate.
Subducere cibum & potum.
Cibo ad tempus abſtinere.

to Chaſtice, vide Puniſh a Chatterer, vide a Babler.

by Chance I loſt my cauſe.

Euenit, obuenit, contigit, obtigit, accidit, factum eſt caſu, caſus tulit, fortuna fecit, fortunæ placuit vt cauſa ceciderim, litem perdiderim.

to Change his minde.

In

In ſententia non permanere, non perſiſtere, non perſeuerare, non pergere.
Sententiam, non retinere, non tueri, non ſeruare, à ſententia diſcedere.
Mutare ſententiam, conſilium, opinionem.
Inſtituta curſum opinionis alio, conuertere, flectere.

a Chauncellor.

Chancellarius. Summus index.
Summum iudicem agens.
Index primarius.
Principes ſcribarum.
Ab arciuis, ſcrinijs præfectus, *the maſter of the Rolles.*
Archigrammateus.
ἀρχιγραμματεύς.

to Chawe or Chewe meate.

Maſticare vulgo. φλάειν.
Manſicare à mandere.
Dentibus frangere, conficere.
Dentibus comminuere, conterre, atterere.
Dentes infimiſcas conficere Plauto dicuntur, id eſt molere.

a Cheane, Vide *Color to cheapen,* Vide *to Buy, to make good Cheare, to vſe feaſting, reueling, or banketting.*

Curare corpus.
Inſeparire ventri. γαστρίζειν.
Curare cutem, ſeu curiculam.
Commeſſari. κωμάζειν.
Græcari Pergræcari.
Indulgere genio, gulæque, ventri.
Crapulari κραιπαλίζειν.
Certare poculis vino, mero.
Vrgere culullis, poculis, vino.
Aequis, æqualibus certare hauſtibus.
Vacare corpori gulæ.
Græco more bibere.
Viuere Bacchanalia.
τὰ διονύσια ἄγειν.
Molliter, delicatè viuere.
Lautè, genialiter viuere.
Epulis noctes, diſcque ducere.
Ventrem diſtendere.
Epulari.
Viuere patinas.
Nepotari.
Bacchari.
Magnificè conuiuari.
Bacchanalia celebrare.
εἰλαπινάζειν.
Bellum agere homunculum.
Epulari, obſonare pollucibiliter, & Græcis μεγάλαις κωβωλίαις & μεγίνῃ dicitur, Magnis certare poculis.
Poſcere maioribus poculis. Cic.
Abdomini ſeruire, famulari.
Ingluuiem farcire.
Carpere dulcia, apud Perſium.
Seſe molliter curare.
Feſta celebrare Lyæi,
Orgia viuere.
Potationibus indulgere.
Sibariſſare.
Propinari.
Genialem agere vitam.
Cibo potuque ſe diſtendere.
Vitam agere intemperantem.
Toto anno vel perpetua celebrare Saturnalia, Bacchi orgia. Eſt apud Senecam de Claudio Imperatore ſemper diſtendo & madente.
Vino illecebriſq; diffluere.
Perpetuam madere noctem.
Quotidie Baccho, ſacra facere, idem.
Viuere, abſolutè. Catullus.
Viuamus mea Lesbia.
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio.
Genium colere accuratius, & bibere *metarius.*

to Checke, to ſpeake ſpiteful words, to Raile vpon, to Sclaunder.

Lædere maledictis, probris petere.
Allatrare, pro conuitiari per metaphoram.
Conuitijs contumelijs degladiari & debacchari.
Fanda pariter & nefanda in aliquem euomere.
Ad leuicula verba tragico inſurgere vel intonare cothurno.
Cauillatione ac maledicentia agere. λοιδορεῖν.
Iactare crimina.
Principem maledictis petulantiſſimè nominatim figere.
Contumeliam, ſcommata, dicta in aliquem iacere.
Nominatim aperteq; in aliquem, in principes, maiores, magiſtratus incurrere.
Soluere in Deos ora.
Militiæ ſuprema quæque in aliquem effundere.
Contumelioſiſſimis nominibus petulantiſſimè diuexare.
Inimica dicere dicta.
Dira precari.
Dentes infigere in aliquem.
Non toleranda afficere contumelia.
Tangere aliquem conuitio, ſcommate.
Edere verba proterita, ſcelerata, impia, aſpera.
Conuitium facere.
Dicere. Fundere.
Conijcere maledicta.
Conuitiari.
Crimina, probra, conuitia, lædoria, congerere.
Mordere dictis.
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari.
Inſultare iacenti.
Contumelijs vexare, inſequi, aliquem inuadere.
Quæ mea Calliope læſit.
Laceſſere, proſcindere, conſcindere conuitijs, maledictis.
Lacinare, lacerare, dilacerare conuitijs.
Diſtringere carmine aliquem.
Suum expuere liuorem.
Amarulentè cõuitiari, acuere linguã.
Contumeliam dicere.
Conſputare metaphoricè.
Afficere contumelia, ἀτιμάζειν, αἰσχυνίζειν, βλασφημεῖσθαι.
Dicterijs inceſſere, vel conuitijs.
Inſectari aliquem maledictis.
Probroſis exagitare nominibus.
Probrum ingerere vel objicere.
Conuitijs figere, inſectari. Vide, *to Sclaunder.*

a Checke, a Reproach, or Rebuke.

Conuitium. Maledictum.
Blateramina contumelioſa.
Archelochia edicta.
Contumelia.
Contumelioſa ac virulenta verba, vide *ſhamefully.*

the Cheeke.

Mandibula. γαμφηλὴ.
Maxilla. Mala.
Bucca pro eodem apud Plaut.

to Cheriſh, to make much of.

Fouere. Mulcere. Amplecti.
Complecti. Indulgere.
Charum habere. Magnificare.

Cheerefull, vide *Glad.*

a Cheſill, a Wedge.

Celtes, Cœlum à cælando.
Græcis ἴγκωνος à κόπτω.
Cuneus. σφηνίσκον.
Epiſchidion apud Victru.
Cuneolus ferreus.

a Cheſt,

a Cheſt, a Coffer.

Ciſta. Ciſtula. κίστη. Arca.
Arcella. Arcula. Scrinium.
Scriniolum. γραμματεῖον.
Reconditorium. Cuſtodiarium.
Repoſitorium. Theca. θήκη.
Capſa. Capſella.
Chartophylacium.
Tumbæ, thecæ argenteæ.
Fauiſſæ, reliquiarum capſulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to Rebuke, to Reprehend, vide to Brawle.

a Chiding, vide Brawling. Chiefely, vide Eſpecially. a litle Childe, or a Babe.

Puſio. Puer. Puſillus.
Puſillulus. Paruus. Paruulus.
Puellus. παιδίον.
Pupus apud veteres.

a father or motherleſſe Childe.

Orbus. Orba. Orphanus.
Carens parente.

Children.

Liberi. γνήσια παιδία.
Proles. φίλτατα.
Soboles. Pignora, & in ſingulari pignus pro prole Soli de rege Tarquinio probane. Si forte dum regnat pignus ſuſtulit, exuitur poteſtate.

to get or to bring foorth Children.

Tollere, ſuſcipere liberos, prolem, filium ex aliqua, eſt gignere, progignere, quærere.
Liberos generare, progenerare. ἀναιρεῖσθαι παῖδας.
Et ſic dicitur de patre. Suſtulit filium, pro ſuſcepit vel habuit, vt ſit præteritum à tollo.
Filios procreare, gignere. Patrare.
Dare operam prolibus, liberis. παιδοποιεῖν.
Filijs procreandis operam dare.

from his Childhood, Youth, or Infancie.

Ab ineunte ætate.
παιδόθεν. παιδόθεν.
A teneris annis. ἐκ νέας.
A teneris vnguiculis, ſeu vt Græci dicunt, ἐκ τῶν ἀπαλῶν.
εὐθὺς. A paruulo.
ἐκ παιδίου.
A pueritia prima. Puer.
A pueritia. A pueris.
ἐκ παίδων. A paruis.
A primis annis. ἐκ πάνυ.
A rudibus annis.
A tenera ætate.
A primis vitæ rudimentis.
Ab ipſo vitæ limine.
Ab ineunte pueritia, per omnes ætatis gradus, ad ſupremum vſque vitæ diem.
Cùm corpus adhuc à matre ruberet.
A crepundijs.
Ab ipſo vitæ exordio.
Ab incunabulis.
A cunabulis primis.
Ab infantia.
A tenellis vnguibus.
A puero puſillo, apud Plaut.

great with Childe, vide Woman.

a Chimnie.

Humarium. καπνοδόχη.
Caminus. κάμινος.
Infumibulum, fumale, & naris, *the pipe*, proprie quanquam infumibulum pro camino etiam ponatur.

Focus propriè pauimentum sub camino significat. *the hearth.* πυρεῖον. Græcis.

Chippes.

Assulæ. ξυλόμματα.
Clabula vel clauola, apud Var.
Fomes.

to Chop off ones head, vide *to Behead.*

to Christen, vide *to Baptise.*

to Choke, to Strangle.

Suffoco, Præfoco, media producta contra aliquot Grammatistarum opinionem. ἀγχάω.
ἀγχόνη. Interstringere.
Stringere gulam, guttur.
Χειροπνίγειν. Strangulare.
Laqueis implicare colla.
Guttur it per vincula laquei.
Obstringere, constringere collum.
Premere iugulum. Vocem includere.
Obtorto collo gulam præfocare.
Gulam frangere.

to Choose, to elect, to picke out.

Eligere. Deligere ἐκλέγειν.
Delectum agere, & habere.
Suffragijs designare, eligere.
Legere pro eligere apud Cic.
Capere apud Terentium: Me cepêre arbitrum.
Sumere pro eligere, apud Plaut. Sumat aliquem ex populo.
Excepere commodissima, bona quæque, *to picke out the best.*
Suffragium inire, *to elect or chuse by voice.* apud Liu. & Cic.
Libera dare populo suffragia, apud Iune.
Optionem facere, *to giue the Choise.*
Non tam hominum suffragijs quam diuini numinis calculo delectus atque ascitus, *Elected or chosen of God.*
Emendicata, suffragia, apud Gratianum sunt potentium seu nobilium commendationes.
Potioris partis suffragio. *By the most and best voices.*
Electus, creatus, calculis omnium & suffragijs statutus, vno ore, summo consensu, omnium sententia, comprobatione constitutus, designatus, allectus, *Elected or chosen.*
¶ Septem virorum summus in Romano imperio senatus, *the Electors of the Empire.*

Chronicles, vide *Histories. it is Chronicled,* vide *Written.*

a Church, a Temple, Chappell, a Chancell.

Templum. ναός.
Domus Dei, orationis.
Ædes in singulari tantum numero.
Ædes toto terrarum orbe Buscoducis celeberrima.
Ponitur quoq; in numero plurali pro Templo, sed fere semper cum adiectione, vt sacra ædes.
Sacrum, substant. ἱερόν.
Asylum pro templo ponitur poetis.
Lararium apud doctos legi.
Ædicula diminutiuum pro sacello, *a Chappell.*
Sacellum. νεώριον.
Oratorium. Adyton. Sanctuarium.
Delubrum media producta, & Phanum apud veteres idololatras dicebatur, Domus deorum.
Ara. Altare apud Poetas.
Rhenanus in scholijs historiæ tripartitæ scribit olim in Christianismi principio templa Dominica vocari solita, vnde in hodiernum vsque diem

diem lingua vulgari dicimus domine, hoc eſt Dominicum latinè vocis huius vſus eſt in veteſtis, & Greg. Nazian.

κυριακὴ quoque Græcè, noſtrate lingua vulgari *Church* dicimus.

¶ Sacrarium. ἱερορυλακεῖον.

& Cella pars templi ſacratior.

Sacriſtia apud probatos authores nō inuenitur.

to Chriſten, vide *Baptiſme.*

Churliſh, Weward in compane.

Nimium acerbus, durus, difficilis, aſper, tetricus es in conſuetudine.

Conſuetudo tua difficilior eſt, quam propter ſuauitatē nullo expetatur.

Minime iucunda eſt, Amara potius atque odioſa eſt.

Minime accommodatus ad mores, conſuetudinem & naturam es.

Ita te moroſum difficilemq; præbes in conſuetudine.

Ita mores aliorum faſtidis, vt nemo te, tu nemine vti poſſis.

Vt neque tu quenquam, neq; te quiſquam ferre poſſit.

Vt neque tu cuiuſquam conſuetudinem neq; tua quiſquā frui poſſit.

Circumſpect, Warie, Aduiſed.

Prouidus. Proſpiciens.

Circumſpectus. Polytropus.

Cordatus, Sciens. Solers.

Gnarus. Cautus. Intelligens.

Prudens quaſi Prouidens.

Oculos in occipitio gerens, prou.

Alter Ianus. Ταυρῶ δίμορφος.

A fronte ſimul & occipitio oculatus.

to be Circũſpect, to Foreſee.

Cauere. Proſpicere ſibi.

Cautionem habere, adhibere, adiungere.

Circumſpicere, diligenter animaduertere, attendere, prouidere.

Curare. Cogitare. Cogitationem rei alicuius ſuſcipere.

a Citie, vide *Towne. Ciuill*, vide *Gentle.*

a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum. κρόταλον.

Crotalum. σύριγξ. Syſtum.

the Clapper of a Bell, or Dore.

Ropalum, campanæ malleus.

ῥόπαλον, & quo oſtium pulſatur malleus impulſor, oſtij annulus, circulus, circus, κίρκος, fores propellens, qui & ῥόπτηρ dicitur.

Eraſmus in Colloquijs circulum illum ferreū ſiue oſtij annulum cornicem vocat, Græci. κόραξ.

to Claw, vide *to Scratch.*

Cleane, Neat, Pure, Chaſt, Vndefiled.

Purus. Mundus. Terſus.

Politus. Immaculatus. Integer.

Pudicus. Inuiolatus.

Incorruptus. Intemeratus.

Illibatus. *Vnſpotted.*

¶ Nullas ferens ſordes.

Inſolens ſordium.

Munditiarum perquàm ſtudioſus.

Mundulus.

¶ Caſtus. ἁγνός.

Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere.

Spectatum ſatis & magnū continentiæ exemplum.

Sine vlla libidinis vel turpitudinis nota.

Falluntur qui idem ſignificare putant cælibem quod caſtum, nam cælebs is propriè dicitur, qui vxorem amiſit

misit, vel certe iam non habet, etiam si habeat concubinas. Vide, *Chaste.*

a Cleane or a Pure heart.

Cor purum, mundum.
Tersum, Conscia mens recti.
Cor liberum & vitijs, castum.
Expurgatum à peccatorum sordibus.
Nullius sibi mali conscium.
καθάριον. Sine macula.
Sine labe. Syncerum.
Bona fide, recta mente aliquid facere, efficere.
Nitidum, Albicans. Defecatum.

to make Cleane, to Wype, to Cleanse.

Abluere. Eluere.
Lustrare. Purgare.
Mundare. Detergere.
Purificare. Expurgare.
καθαίρειν. Sordibus liberare.
Mundificare. Emundare labem.
Expiare. Emaculare.

Cleare, Pure, Bright, Shining.

Clarum. Splendidum.
Fulgidum. Nitidum.
Serenum. Limpidum.
Coruscum. Luculentum.
Purum. Perlucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perspicuum.
Transluciduin. Euidens.
Non obscurum. Liquidum.
Sole meridiano clarius. Nitens.
Solaribus radijs lucidus, radiantius.
Vitream habens perspicuitatem.
Quod vel cæco appareat.
Quod puero perspicuum sit.

to Cleare himselfe, vide *to Purge.*

Clearely, Euidently, Manifestly, Plainely.

Manifestè. Liquidè. Planè.
Clarè. Apertè. διαφανῶς.
Ad liquidum, apud Hiero. σαφῶς.
Dilucidè. Luculenter.
Luculentissimè. Euidenter.
Splendidè. Lucidè.
Perspicuè. Distinctè. Disertè.

to Cleaue.

Findere, Cuneis scindere.
Quadrifidam quercum cuneis scindere.
Rimam facere, ducere.

to Climbe, to Mount, to Ascend.

Ascendere. Conscendere.
Summi fastigia tecti ascensu superare.
Euadere ad summi fastigia culminis.
Niti gradibus.

to Cloath, to Apparell, to put on a Garment.

Induere vestem, Conuestire.
Inuestire, Circumuestire.
Velare corpora, Imo velamine fingere.
Insignire amictu.
Circundare amictu corpus.
Veste corpus tegere.
Vestem induere injicere amictum.

a Cloathing, a Garment, vide *Apparell.*

a Clocke, a Dyall.

Horologium. Sciaterion.
ὡρόσκοπα, ἡλιοτρόπια, ἀσκλήπια, Græcis dicuntur.
Horologium solare, & solarium generali vocabulo quod ad vmbras solis horas demonstrat, siue pendeat, siue iaceat, hoc est, siue verticale sit, siue australe.

Clepsydra,

Clepſydra, horologium aquarium.
Clepſammidion, apud Eraſmum.
Sciatericum. quod inepte Compaſſum vulgus dicit.
Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautæ vtuntur.
Gnomon, ſtylus vel Solis vmbelicus, vt Plinio appellatur, qui horas ſignificat, *the vviſer.*
Index horarius, idem. Sciatheras.

a Cloake, a ſpaniſh Cape.

Pallium Græcorum. ἱμάτιον.
Toga Romanorum.
Re Cinium cucullatum, ac Cucullio, apud Viuem, pallium Hiſpanicum.
Penula, lacerna, pallium itinerarium. διπλοίδιον. Veſtis villoſa, hirſuta.
Amiculum. Palliorum.
Tegmen à Cicerone dicitur.
Impluuium. Sagulum.
Sagum villoſum eadem ſunt. σάγος.
Palla mulierum propriè eſt.
Chlamys militum.
Paludamentum & Epheſtris, *a Caſte ſymour.*

to Cloſe, vide *to Hide.*

to Cloſe ones eyes, vide *Eyes.*

Clowniſh, vide *Rude.*

a Cluſter of Grapes, vide *Grapes.*

a Cobler, vide *Tailer.*

a Coach, vide *Dray or Litter.*

a Cocke birde.

Gallus, li. Gallinaceus ſubſtantiuum ἀλεκτωρ, quod nos à lecto exuſcitet ſic dictus Græcis.
Et Gallus gallinaceus.
Criſtata volucris, ales.
Ales lucis, ſeu diei nuncius.
Excubitorq; diem cantu prædixerat ales.

a Cocke, a Spigot, vide *Tappe.*

Cockle among corne.

Lolium. ζιζάνιον.
Zizanium, & Zizania.
Æra. Ægilops. Feſtuca.
Auena ſterilis. Virg.

a Cod-fiſh.

Aſellus. Eraſmo & alijs dicitur, ὄπσακος Græcâ, piſcis (vt ſcribit Galenus) facilis digeſtionis.
Capito, onis. N. G.
Pompius à nonnullis dicitur, præſertim Murmel. vnde quidam.
Pompius à tumido venit cui corpore nomen.
Milago. in Germania ſuperiori vocatur, idem credo piſcis qui nobis.
Aſellus dictus.
¶ Salpa, piſcis idem uento induratus, *Stock-fiſh*, quem alij Bergolium, nonnulli ſtrumulum vocant.

a Coffer, vide *Cheſt.*

a Coffin, vide *Biere.*

a Coife, a Calle.

Galericulum. Riticulum.
καταφαλάκρα. Retiolum.
Crobylum, κρωβύλος, retiolum vel reticulum comam continens.
Vitta propriè mulierum. ταινία.

Colde.

Frigus. Frigor. ψῦχος.
Rigor. ἔῤῥιγος.
Glacie frigidior. Pruina.
Gelicidium. Gelu vel gelus.

to be or to ſuffer Colde.

¶ Frigere. Algere. Rigere gelu.
Obrigere hyberno frigore.
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigeſcere. Confici frigore.
Hybernis menſibus, temporibus frigore concuti, *to haue great Colde.*
Horrere.
Glacialem actum experiri.
Frigore lapſa cadunt folia.
Concreſcunt currenti in flumine cruſtæ.
Vndaſque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes.
Algeſcere, frigeſcere, rigeſcere, &c. inchoatiua.
¶ Frigidum, algidum, gelidum, pruinoſum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale.

a Coller, a Chaine, an Ouch, or Brooch.

Monile. Segmentum, apud Valerium Maximum.
Torques & ſecundum Probum grammaticum Torquis.
Χλοιὸς. ὑπηρεαχάλινον. Murenula.
¶ Torques aurei velleris torque aliquem honeſtare, Munere & ſocietate aurei velleris aliquem dignari, decorare.
Miles ordinis aurei velleris.

a dogges Coller.

Collare canum. Melium.
Millum & millus.
Collare canum venaticorum confixum clauis ferreis eminentibus aduerſus impetum quorumcunque.
Collaria, apud Plautum.

Colewortes.

Braſſica. Lampſana.
Caulis. κραυλὸς.
Braſſica Appiana, quæ alio nomine Caputium, & Sedilana dicitur.

to Come againe, vide Returne.

to Come againſt, vide Meete.

to Come before, vide to Preuent.

to Come foorth, or to go abroad.

Exire in publicum.
Prodire in orbis theatrũ, in publicũ.
Venire ſub oculos hominum.
Prodire.
Procedere in ſolem. Teren.
Prodire, venire in lucem ſub hominum conſpectum, in publicum, in lucem & in hominum manus.
Exire. Exire officinam.

Come hither.

Huc iter accelera. Huc greſſus moue.
Accurre huc. Teren.
Adſis. πάρειθι. Adeſto.
Ades abſolutè, pro veni, accede.
Per pedem huc. Huc iter dirige.
Huc contende. Huc flecte greſſum.
Adeſdum paucis te volo.

to Come in good time.

Commodùm venire, adeſſe. Sallu. vbi commodùm eſt aduerbium.
Pro opportunè. κατὰ καιρόν.
Venire, aduenire in tempore.
Opportune, commodè, optimè ſe offerre, aduenire, adeſſe.
Oppido, Opportunè te obtuliſti mihi obuiam. Terent.

to Come in vſe or cuſtome

Abire in morem.
In conſuetudinem venire, abire, exire.
Irrepere paulatim.

In

In vſum abire.
Inoleſcere. Inolere.
Serpit hæc conſuetudo per homines.

to Come to paſſe, vide *to Happen.*

I will Come quickely, vide *not Tarrie.*

to Come ſlowly, Leaſurely.

Tardè venire. Serpere.
Pedetentim ire, *Feete for feete.*
Teſtudineo vti gradu.
Itineri, plateæ immorari.
Nectere moras.

to Come to himſelfe againe.

Ad ſe redire, apud Terent. Reddi ſibi,
Remigrat animus nunc demum mihi.
Colligere ſe, eſt diſſipatas animi partes in ſuum rurſus locum cogere quando depulſa mentis perturbatione quietior quis redditur.

it Commeth, or Riſeth from thence.

Hinc vel inde proficiſcitur, venit prouenit, profluit, manat, dimanat, oritur, ſurgit, fluit, naſcitur, exit, originem ducit, permanat.
Huius mali cauſa in re tota reſidet, quod huc calamitatis omnes reciderimus.
Cauſari pro originem ducere, Morbus cauſatur ex corrupta natura.
Peccata ex vitijs manant, vt ſcribit Cicero. Hinc ortum eſt, natum eſt malorum agmen.
Ille author eſt, origo, principium.
Radix malorum omnium.
ἀρχὰ. μίζιον.
His exordijs, his fontibus cæpit vitiorum colluuies, turba malorum.
Hæc culpa. Hic error.
Exorta omnia à te.
Hoc ſeminarium fuit.
Ex vno fonte omnia ſcelera manare cernimus. Cice. Ex hoc fonte.

to Comfort, to Solace, to recreate, or Refreſh.

Solari. παραμυθεῖν.
Lenire aliquem conſolatione, amicis verbis. Delinire.
Dare ſolatia, Cice.
Vti ſolatio.
Lenire metapho. vt Expleſie pro conſolari, apud Terent.
Solamen adferre. Solatia, conſolationem adhibere, Solatio eſſe.
Triſtibus rebus ſolatia ſupponere.
Oblectare animum. Dolorem animi lenire. Conſolari.
ψυχαγωγεῖν. παραμυθεῖν.
Dolorem leuare.
Amorem ſolatur muſa.
Remedium ferre dolotibus.
Mœrorem minuere vel abſtergere, excutere.
Pectus tranquillitati reddere.
Conſolatione lenire.
Lachrymas alicuius ſolari.
Erigere afflictos, apud Ciceronem.
Animum erigere conſolationibus.
Anxios leuare, & ad meliorem ſpem euehere. Vide, *to Encourage.*

Comfort, Conſolation, Recreation.

Solamen. Solatium. Conſolatio.
Lenimen. Leuamen. Subleuamen, curæ cauſuſque.
Alleuatio. Recreatio.
Alleuamentum, apud Cice.
Oblectamentum. ψυχαγωγία.
Delectamentum. Delenimen.

Comfortleſſe, or vncomfortable.

Nihil eſt quod ſolatium, conſolationem præbere, afferre, parere, ſolatio eſſe, conſolationi eſſe mihi poſſit.

Nulla

Nulla res eſt, quæ creare, reficere, leuare, vindicare, à dolore, liberare ſollicitudine, eximere dolore, abducere à cura, auocare à moleſtia, abſtrahere auellere à mœrore animum meum poſſit.

Nulla iam conſolatio animum meum afflictum, languentem, iacentem erigere, excitare, confirmare poteſt.

Peſſime affecto animo, ægrotanti, laboranti mederi ſatis nulla ratio valet.

Parum apta remedia reperiuntur, inutilis, infirmus, inanis ſuperuacanea prorſus omnis medicina eſt.

Comlineſſe, vide *Handſomneſſe.*

to Command a thing vnpoſſible.

Tu mihi imponis, imperas mandas, præcipis, iubes, committis, quæ ſuſtinere non poſſum.

Quæ vires meas exuperant, quæ præſtare, efficere, perficere exequi vix poſſum.

Magni negotij eſt, ſummæ difficultatis, operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere, quæ in mandatis à te habeo.

Dura nimis, grauia, difficilia mihi imperas.

a Commandement, a Statute, an Act of Parliament.

Edictum.	Imperatum.
Mandatum.	Decretum.
Statutum.	Præſcriptum.
Lex. νομὸς.	Rogatio idem.
Præceptum.	Iuſſum.
Lege cautum.	Sancitum.
δόγμα.	Conſultum.
Imperium.	Senatuſconſultum.
ἐντολὴ, διάταγμα.	

cruell Commandements.

Imperia Manliana.

Phalaridis imperium.

Zaleuci lex prouerb. pro edicto mandatoq; plus ſatis rigido, parúmq; humano.

Iugum duriſſimum, in Biblijs.

to publiſh, to make or ſet foorth a Commandement or Proclamation.

Indicere, præſcribere legem.

Edicere, ſeu edicto præcipere.

Facere plebeſcitum, ſenatuſconſultum. ferre legem. Imperare. εἰσφέρειν νομόν.

Legem inſtituere, conſtituere, promulgare, ſancire, componere, imponere, ſcribere, iubere.

Rogare legem. Sciſcere.

Leges trahere, Mandata dare, *To ſet foorth.*

Rogationes ſcire.

Decretum facere, interponere.

Ponere decretum. Iubere.

Decernere. Statuere.

Statuere decretum, apud Hieron.

to Commence an action, vide *to Sue the lawe.*

to commend one friend to an other.

Sic eum tibi commendo, vt maiore cura, ſtudio, ſollicitudine animi non poſſim.

Quanti te facio, quanti es apud me, quanta mea eſt erga te obſeruantia, quantum tibi tribuo, tibi defero, pro mea de te opinione, pro animo, volúntate, ſtudio in te meo, peto à te vt hominem ſuſcipias, complectare, foueas, in tuis habeas.

Vt eum mea causa, tua auctoritate, conseruatum velis, cures vt exhac mea commendatione mihi quam maximas agat gratias.
Vt intelligat hanc meam commendationem sibi apud te, maximo adiumento, & ornamento fuisse.
Eum (si me diligis) eo numero cura vt habeas, quo meipsum.

to Commit or leaue the matter vnto God.

Dijs permittere, committere.
Deo fortunæq; committere.
Permittere diuis, apud Horat.
Dare se fatis, apud Virg.
Ioui fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or haynous fact.

Conficere, patrare facinus.
Admittere, perpetrare, committere, edere, designare facinus indignum, flagitium, noxam, turpe aliquid.
Facere facinus indignum se aut suo genere.
Facere capital, id est, facinus capitale, Plaut.
Facere nefas, scelus, flagitium.
Committere, edere facinus, scelus in parriam.
Quod scelus, quod facinus parricida non ædidit.
Immanes æquare crimine Gacos.

it is Common, or Vulgare.

Protritum. Tritum.
Triuiale. Vulgare.
Vulgatum. Peruulgatum.
Populare. Promiscuum.
Commune. Quotidianum.
Passim obuium. ἐγχώριον.

a Common Prouerbe or saying.

Prouerbium. Diuerbium.
Adagium vel Adagio.
Vetus verbum.
Vulgi fabula, dicterium.
Dictum celebre, celebratum.
Vulgo iactitata sententia.
Paræmia.
Populi dispersa per auras fama.

Commonly, for the most part, euery where.

Passim. Vulgo.
παυδημεί.
Plerúmq; adiuerbi. Popularitet.
Ab uniuerso populo.
In compitis, triuijs.
Publicè. Publicitus.
Triuialiter.
Vt plurimum.

Commoditie, vide *Profit & Pleasure.*

Commodious, vide *Profitable.*

a Commotion or Sedition.

Seditio. Factio.
Conspiratio. Motus.
Tempestas. Perturbatio rerum.
Rerum nouarum molitio.
Tumultus. Turba.
Turbatio. Dissentio.
Commotio. Controuersia.
Diuisidium. Scisma.
Diuisio. Discordia.
δυχόνοια. διάβολια.
Coitio arcana & factiosa pactio.
Tyria maria. prouerb. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa.
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionem, contumaciam, quum nullo principe tumultuantur, nulli parens, pro sua libidine rem gerens, vide *Sedition.*

a great Companie.

Turba. Agmen.
Multitudo. Cohors.
Caterua. Phalanx.
Cœtus. Turma.
Grex. Frequentia. Vide, *Multitudo.*

Companions, Fellowes, Mates.

Sodales. ἑταῖροι.
Quos ego dilexi fraterno amore ſodales.
Contubernales.
Commilitones. Socij.
Compares ſubſtantiuè.
Conſorres.
Comites, apud Iuca. pro ſocijs.
Sub eodem papilione verſantes.
Comites & ſocios ſæpe coniungit. Cicero.
Collegæ ſocij etiam ſunt, ſed indignitate aliqua.
Sed complices in malo, in ſcelere, participes, ſocietate ſcelerum obſtricti, *of one ſort or company.*
Ejuſdem farinæ.
Eiuſdem factionis.
Ex eodem grege.

to Compare, vide *to Liken, not Comparable to him.*

Non eſt cum illo comparandus, conferendus æquandus, coæquandus, æquiparandus.

a Compariſon, vide *Likeneſſe.*

to haue Compaſſion or mercie, or to take Pitie.

Compati. Condolere.
Miſereri. οἰκτείρειν.
Miſerari & commiſerari.
Miſereſcere. Miſeret me tui. Commoueri. Moueri miſericordia, valde moueri.
Reſpicere & ſolari iacentem.
συμπαθεῖν, miſericordia capi. Cic. Tuo mœrore maceror, maceſſo, conſeneſco, & tabeſco miſer.
¶ Contra. Viſcera, cor claudere egeno, inopi non miſereri.

to Compaſſe a matter in few words.

Dicta ſummatim colligere.
Summam conferre.
Reſigere in ſummam.
Redigere in ſummam.
Recapitulare.
Capita rerum ſummatim repetere.
ſummatim inſtaurare.
Paucis ſententiæ rationem reddere.
Conferre rem in pauca.
Paucis abſoluere, concludere.
Summa rerum decerpere, vno faſſe complecti. prouerb. *to touch the ground of the matter.*
Ne quæ ſunt infinita proſequar, ſummatim dicam.
Rerum ſummam quam potero, pauciſſimis perſtringam. Multa prætermittendo, coronidem inſero.
Summam rei in pauca conferre.
Rerum capita ſtrictim perſequi. non longis laxiſq; verborum periſtromatis orationem perducere.
Ad capita redigere.
ἀνακεφαλαίωσις.
Fuſius ſparſimque, dicta paucis repetere.
Perorare id Latinis dicitur. Et epilogum texere.

to Compaſſe about.

Circundare. Circumire.
Vallare. Circumfundere.
Ambire. Vide, *to Enuiron.*

to Compell, to Conſtraine.

Perpellere. Pertrahere. Cogere.

Cogere. Adigere.
ἀναγκάζειν. Vim facere.
Compellere. Impellere.
Vrgere. Protrudere.
συμβιάζειν.
Obtorto vellit collo vel mento trahere, pertrahere, id est, volentem, nolentem ad aliquid perpellere agendum.

to Compesse, vide *to Dung.*

to Complaine, to Lament.

Queri deponens. Conqueri.
δεῖσθαι ποιεῖσθαι μέμφεσθαι.
Deflere in sinu amici. Plin.
Ægrè ferre. Lamentari.
Ponere, deferre querelas, querimoniam deponere.
Effundere questus.
Edere. Sonare.
In querelarum vocem erumpere.
Querulari. Queri iniuriam fati.
Rumpere questus, querelas pectore.
Questibus semper nouis fatigare.
Questus dare pro conqueri.
Peragere querelam.
Quiritare vel quiritari.
Replere querelis.
Canere de Telamone, proverb.
Implere vlulatibus.
Crepare pauperiem, id est, conqueri super pauperiem.
Querelas meditari.
Querelam, querimoniam habere.
Deplorare. Expostulare.
Querelas habere. Queri grauiter absolutè, apud Cic.
Supprimere querelas, Interrumpere.
Mœstis locis questibus implet, Virgilius.
Querela venit, incidit minor verbo.
Querela venit ante diem, quæ est intempestiue.

Complaining, vide *Mourning.*

a Complaint, a Lamentation or mone.

Querula. Querimonia.
Questus. Iiulatus.
Fletus. Gemitus.
Lamentatio. Questio.
Conquestio. μεμψις.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit.
Temperamentum, temperatura corporis.
Naturalis constitutio.
Conglutinauit hominem natura optimè.
Habitudo, habitus corporis. ἕξις κράσις τοῦ σώματος.
Constitutio corporis à L. Viue vocatur.
Tenellæ constitutionis, *Tender, nice.*
¶ Bona corporis constitutio.
Corpus bene constitutum, optimè compactum. *of a strong Complexion.*

to Compose, or to make any meeter, or prose.

Numeris astringere. Cogere verba in pedes.
Ludere numeris, modis.
Fundere versus, orationem, apud Cic. Tusc. 1. pro largiter vel abundanter præbere, componere, fœlici quadam componendi promptitudine.
Carmina edere.
Canere. Poetæ dicuntur carmina cõdentes ἀείδειν. Græcis similiter, id est, cantare quod propriè poetarum est.
Volumen efficere, condere, Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis.
Condere poema, quod vulgus versificari dicit. Cudere.
Excudere. Fingere. Effingere.

Elucubrare. Elaborare.
Scribere librum, ἐκπολυπραγμονεῖν.
Confingere. Pangere versus.
Condere carmen. ποιεῖν.
Componere, conficere, scribere, facere poema, versus, libros.
Deducere versus, Horat.
Temporario ludere spiritu.

to Conceaue, vide Engender.

to Conceiue, vide to Imagine.

Concord, vide Agreement.

to Condemne to death.

Mortis sententiam dicere, proferre.
Nigrum præfigere Theta. Persius.
Damnare. Condemnare.
Addicere supplicio.
Adiudicare morti, neci, supplicio crucis, suspendio.
Morti addicere.
Damnare rei capitalis, capite, vel capitis.
Mortis sententia damnare.
Extimæ neci tradere.
Nigris coruis damnare in escam.
Indicta causa damnare.
ἀκρίτους κρίνειν.
¶ Capitali sententia damnari.
Iudicum sententijs ad capitale supplicium condemnari.
Capitalem accipere sententiam.
Offendere iudices. Cic.

Conduits, vide Riuers.

to Confesse, to acknowledge, to Graunt.

Agnoscere. Testari. Fateri.
ἀνομολογεῖσθαι. Concedere.
Audire, quamuis aliquando iungantur, audio & fateor.

to Confesse his sinnes or faults.

Confiteri. ὁμολογεῖν.
Culpas solemni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere.
Mentis vulnera aperire.
Pandere secreta pectoris.
Exomologesin facere.
ἐξομολογεῖσθαι.
Confiteri crimina, errata admissa.
Exonerare conscientiam.
Auricularem facere confessionem.
Aperire animum in confessione.
Sacerdoti scelera commissa fateri.
Scelerum sententiam purgare.
Expurgare vetus peccatorum fermentum.
Profundere, effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem confessionem quicquid noxarum affiduitate peccandi contraxeris.
Confessione crimina detegere.
Flagitium secreta confessione declarare, agnoscere.
Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia, exitialia scelera.
Depellere corpore næuos.
Turgens sanie pectoris hulcus rescindere, reuelare sacerdoti.
Cordis orisque confessionem posito pudore ingenuè facere.
Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus censenda deponere.

to Confiscate goods, to make Forfet.

Confiscare. Proscribere.
Committere apud iurisconsul.
Facultates in regium fiscum redigere.
Repertis titulis opes in principis cõuertere fiscum.
Bona omnia, facultates adimere.
Prædia in publicum committere.

In

In publicum addicere, & Græcè πωλεῖν ἀφοσιοῦσθαι. Ærario applicari dicitur.
Addicere fortunas, bona alicuius pro scribere.
Prædia bonaque fiscus tradere dicitur.
In publicum ærarij ius redigere facultates ex condemnatione.
Publicare. Cicero.
Bona eius censeo publicè possidenda.
Ad fisci ius sociare.

to Confute, vide *Ouercome.*

a Congregation, an Assembly or great company of men or people.

Cœtus. Multitudo.
Frequentia. Turba.
Numerus. Concio.
Conuentus. Comitium.
Conuenticulum in malum frequentius accipitur, pro conuentu sceleratorum, flagitiosorum.
Congregatio. Plebs.
Populi coaceruatio.
Deperata plebis fex, colluuies.
Vulgus ignobile, mobile, quod semper muratur cum principe, inconstans, clamosum.
Fex vulgi, opificum. Infimates.
Imperita, incondita multitudo, cuius plerumque opinio, tantum à veritate distat Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ absunt maximè.
Populus quem Horatius Platonem sequutus vocat Beluam multorum capitum, & ne micam quidem salis in toto habet pectore, qui beluæ illi placere studet.
Dominus polycephalus.

to Conquere a Realme or a countrey, vide *to Winne.*

to haue a burdened or a gnawing Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorum morsibus quasi stimulis vulneratam.
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis, quod vulgo dicitur Remorsum habere conscientiæ.
Pondere conscientiæ premi.
Conscientia stimulari, morderi, grauissimè excruciari, angi, agitari, torqueri, grauiter mirificè diuexari.
Mors & iudicium quoque dicuntur pectora turbulentissimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati sceleris ream conscientiam validissimo ariete concutere.
Vermis conscientiæ qui nũquam moritur, in sacris, Theologi quidam Synteresim vocant.
Infestissimus conscientiæ remorsus.
Conscientia carnificina, remorsus perpetuus, surdum verber.
Conscientia exulceratæ, scelerum multitudine exagitata, impiosque vrgens.
Maleficti conscientia.
Nocte dieque suum gestans in pectore testem. Iuuena.
Conscia mens sceleris pauido sub pectore semper, Vltrices patitur furias.
Fœda scelerum colluuie temerata cõscientia.
Alastor, Nemesis, faces scelerosis immittens, malorum conscientiam surdo verbere cædens, vt est apud Iuuenalem, & perpetuis stimulis sollicitans animum, vermeq; nunquam morituro rodens.
Afflictæ conscientiæ quis esse dicitur quem reatus malæ conscientiæ exagitat, apud quem relinquit vesti-

gia pœnitudinis remordentis conſcientiæ.

to Conſecrate, vide *Dedicate.*

to Conſent, to Agree.

Conuenire. ἁρμόττειν.
Concordare. Cohærere.
Sine controuerſia eſſe.
Congruere. Suffragari.
Conſentire. Aſſentiri.
Quadrare. Conſonare.
Senſus quoque dicuntur congruere, Cice.
Noſtri ſenſus vt in pace ſemper, ſic in bello etiam congruebant. Idem: De amicitia omnes vno ore conſentiunt, omnes ad vnum idem ſentiunt.

of one Conſent, Minde, or Opinion, to Approue.

Adſtipulari. Suffragari.
Adhærere. Subſcribere.
προσγράφειν cum datiuo.
Aſſentiri ſententiæ.
φέρειν ψῆφον. Acclamare.
Accedere ſententiæ, & ad ſententiam.
Concurrere in ſententiam, Cice.
Adprobare & comprobare ſententiam.
Vna mente conſentire, Cice.
Conſentire. Idem ſentire.
Adprobare. Concedere.
Admittere. Addere calculum, vel adjicere. ἐπιψηφίζειν.
Pedibus manibuſque ire in alicuius ſententiam.
Digitum tollere, quod hodie quoque ſuffragantis & annuentis ſignum eſt.
Conſentiunt, concinnunt ſententiæ noſtræ, nihil à tua mea diſtat, diſſentit, diſcrepat opinio.
Idem ſentimus, à tuo iudicio mea ſententia non abhorret.
Idem, ſequimur, idem & vtriuſque ſenſus.
Diſſenſio inter nos nulla eſt, diſſenſionis aut controuerſiæ nihil.
Idem ſentio quod tu, meus cum tuo ſenſus congruit, conſilium mihi tuum probatu.
Hæc mihi tecum conueniunt.
Probare. Recipere.
Album addere calculum.
Λευκὴν ψῆφον προσθεῖναι. apud Lucianum.
Adſcribere, apud Ciceronem.
Aſſentire voce actiua apud Cice. ſed rarius quam aſſentiri inuenias.
Eiuſdem eſſe opinionis, ſententiæ.
Concordare. συναγορεύειν.
Omnium calculis, punctis, ſuffragijs, & vno ore approbare.
Toto corpore, manibus pedibuſque in ſententiam diſcedere.
Nam vt ſcribit Flauius Vopiſcus, olim porrectione quoque manuum ſententia comprobatur.

of great Conſequence, vide *Weight.*

to Conſider, to Take heede, to giue good eare.

Animum intendere, aduertere.
Animaduertere. διανεῦν.
Aduertere. Attendere.
Adhibere mentem, animum alicui rei. προσέχειν ἐπίσχειν τὸν ἢ τῷ ἢ γνώμην τινὸς.
Aurem admouere. Penſitare.
Eſſe auribus purgatis. Penſare.
Animum adplicare.
Omnes cogitationes, animi vim intendere.
Intendere. Conſiderare.
Diligenter conſiderare, percipere.
Animo luſtrare. Penſiculare.
Animi neruos intendere. Librare.
Attente audire. Notare.
Aures accommodare. Trutinare.

Atten-

Attendere ad rem aliquam.
Diligenter & attente expendere.
Attentum ſe præbere. Cogitare.
Corde percipere.
Reputare in animo.
Arrectas aduertere aures.
Intentis, arrectis ſtare auribus.
ὠτακοεῖν. Auſcultare.
Auſcultare auribus arrectis, purgatis
Arrigere, arrigere aures.
Coniectum agere.
Commodare operam auritum.
Facere aucupium auribus, Cicer.
Vigiles monitis aduertere mentes.
¶ Cernere.
Videre oculis, emphaticẽ.
Cernere oculis, animo, vel mente, vide *to Muſe.*

Conſider what you are, vide *know your ſelfe.*

to Conſider diligently, vide *to View, to Examine.*

Conſtant, vide *Stable.*

Conſtancie.

Fides. Fidelitas. Conſtantia.
Stabilitas. Immutabilitas

to Conſtraine, vide *Compel.*

to Conſult, to Deliberate, to take aduiſement.

Conſulere. Conſultare.
Deliberare. Concipere animo.
Conſulere quid facto opus ſit.
Conſilia agitare, & communicare inter ſe.
Pertrectare.
Capere, inire conſilium.
Conſtituere, inſtituere, cogitare cum animo vel in animo, eſt deliberare.
Quid facto opus ſit in medium conferre.
Fert animus mutatas dicere formas.
Conſilij capiẽdi vel deliberandi cauſa conuenire.
In abdito conſilia agitare de euertendis diuitum fortunis.
Capita, conſilia conferre, apud Senecam & Terentium.
Conſiliari, apud Cic. ad Att. 3 5 ſignificat etiam conſulere vel deliberare.

to Conſume, to Spend, to Waſt riotouſly.

Patrimonium decoquere.
Ligurire. Profundere.
Fortunas ſuas, bona patris abligurire, effundere.
Haurire.
Abſumere omnia. Vorare.
Omnia ventriculo donare.
Conficere bona pro dilapidare.
Dimittere in viſcera cenſum, vt vulgus loquitur.
Gallorum gallinaceorum incuſare ventrem, prouerb. quod huic animanti venter ſit mirificè calidus.
Dru quæſita & ſumma congeſta ſollicitudine præcipiti effuſione dilapidare, & quadam al ſorbere voragine, apud Ambro.
Conrurbare acceptam pecuniã, nummos, rem.
Fundatam paternis auitiſque opibus domum exhaurire. Quin.
Quod per ſcelus adeptus ſit id per luxuriam effundere atque conſumere. Cicero.
Exhaurire. Prodigere.
Dilapidare. Perdere.
Deuorare pecuniam omnem.
Heluari. Conſumere.
Cice. Iactaram patrimonij facio, rem familiarem dilabi ſino, patrimonium effundo.
Diſſipare. διασκεδάζειν.
Indulgere popinis.
Per luxum & voluptatem conſumere.

Diſpergere opes.
κατανάλωσιν. Conſumere.
κατασπατᾶν. Defrigere.
Edere, bibere, remq; omnem diſpergere confringere.
Corrumpere rem familiarem. Sallu.
Atterere opes.
Rem ſtringere.
In luxum inſumere.
ὑπερανάλισκειν. Inſumere.
Conficere argumentum alterius pro conſumere, *to Spend.*
Erogare. Expendere.
Expenere, pro expendere.

to Conſume one, or to make one Poore.

Comedere aliquem, abligurire.
Exedere aliquem. Inopem reddere.

to Conſume, to Waſt, to Weare out.

Terere. Atterere.
Abſumere. Conſumere.
Exterere. Obterere veſtigia,
Calces deterere. Vſitari.

Conſumed with ſorrow.

Contabeſco, conſumor, conficior, perimor dolore, mœrore, cura ſollicitudine, anxietate, angore.

a Conſumption or waſting of the body.

Phthiſis. φθίσις. μαρασμός.
Tabo. Tabes. Marcor.
Corruptio. Macies. Flacciditas.

Cõſumed or corrupted with corruption.

Phthiſici. φθισικοί.
Tabidi. Tabifici.

a Contagious, corrupt or infectious ſickneſſe.

Contagium. ἁφὴ νοσώδης.
Contagio. Contages. Lues.
Vicini pecoris contagia lædunt. Virgilius.
Morbus contagioſus, attactu ſerpens, contactu, affatu nocens.

to Contemne, to Reiect, vide *to Deſpiſe.*

Contemned, Deſpiſed, Reiected.

Abiectus. Contemptus.
Nullo iam loco ſum nullius prætij, ordinis.
Deſpectus.
Poſtremæ conditionis ſum.
Iacens. Summiſſus.
Nullius dignitatis vel frugis.
Abortiuum ſe vocat Apoſtolus. 1. Cor. 15. id eſt, hominem contemtum, proiecticium, & fœtum abortiuum, vide *VVicked.*

to Content or ſatisfie.

Satisfacere. Placere.
Obtemperare. Obſecundare.
Complacere. Satiare.
Explere. Morem gerere.
Obſequi. Gratificari.
Inſeruire. Gratum facere, vide *to Pay.*

I am Content.

Placet vtique. Perplacet.
Placitum eſt. Non diſplicet.
Percupio. Fiat.
Boni conſulo. Cordi eſt mihi.
Amplector, accipio conditionem.
Audio, apud Terentium.
Non recuſo.
Gratum habeo, in bibliis.

Contentions, or Strifes in words: ſubtill Diſputations.

Verborum

Verborum pugnæ. Conflictus.
λογομαχίαι. Conflictiones.
Controuerſiæ. Contentiones.
Ariſtotelis contentioſi ſyllogiſmi.
Diſceptiones ineptæ, frigidæ, friuolæ.
Velitationes. Quæſtiones.
Argutiæ. Captiunculæ.
Chryſippeæ ſubtilitates.
Arguta ſophiſmata.
Sophiſtica argumenta magna contione diſputata.
Varia dialecticorum garrulitas.
Digladiationes hoſtiles ferè.
Tergiuerſationes.
Cauillationes.
Argutationes ſophiſticæ.
Rixæ. Diſcordia.

to Continue.

Perſeuerare. Perſtare.
Perſiſtere. Manere.
Immorari.

Continually, Still, Inceſſantly, neuer ceaſing.

Continuè. Aſſiduè.
Sedulò. Indefinenter. Iugiter.
Semper. ἀεὶ. διαπαντὸς.
Noctu diúque. Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermiſſione.
Continenter. Quodam proſemper, apud Virg.
Omni tempore.
Vſque. Nullo tempore non.
Perpetuo ac perpetuum, perpetim aduerbia.
Noctes ac dies.
Ne punctum quidem temporis prætermittens.
Æternum, Virg.
Nocturnis diurniſque horis.
Nihil aliud quam.
Nunquam non. Vide *Alwaies*.

Continuall, long During.

Diuturnus. Continuus.
Perpetuus. Perennis.
Aſſiduus. Iugis.
διηνεκὴς & ἐπὶ πολὺ. Longi. longinqui temporis.

in Continuance of time, vide by Length of time.

Contrarie, vide Againſt, Diuers.

Contrarie to your letters.

Hoc non eſt tuis literis conſentaneum.
Nón conuenit, non conſentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis.
Diſcrepat, abhorret à tuis literis.
Alienum eſt à tuarum literarum ſententia.

Contrarie to my opinion, vide Otherwiſe, &c.

Contrarie things, vide Misfortunes.

Contrariwiſe.

E contrà. E contrario.
E conuerſò. Rurſus.
Rurſum. E regione.
E diuerſo. Ex propoſito.

a Cõtrouerſie, vide Diſcord.

a Couenant of peace, vide League.

Conuenient, vide Apt.

it is Conuenient, vide it Becommeth.

to Conuert, to call backe, or to turne.

Reducere, reuocare in viam, in viam rectam ſalutis: ab auito errore, ad

bonam, meliorem frugem, in viam planè regiam.
Conuertere ab errore, in sacris.
A vitijs reuocare.
Ad sanam mentem deducere à praua.
Ab errore amicè abductum, ad bene beatéque viuendi rationem traducere.
De tænarijs faucibus ad statum reducere salutis.
Instituris optimis à superstitione ad veræ pietatis cultum traducere.
Deducere errore. Cic.
Aduertere, reducere ab errore.
Errorem eximere, depellere.
Leuare aliquem errore, de voragine impietatis. Leo.
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica reuellere dogmata.

to Conuince, vide *Ouercome.*

a Cooke.

Cocus, seu coquus. μάγειρος.
Popinator. Opsopœus.
ὀψοποιὸς ὀψοδαιτάλφος.
Obsoniorum instructor.
Magirus, Archimagirus, *the chiefe Cooke.*
Thermopola, *A Cooke that selleth hot meate.*
Thermopolium. *a place vvhere Cookes dvvell.*

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non nisi popinis mentoriisq; tabernis & nugalibus triuijs scripta.
Inter meritorij & popinæ professores primam sibi vendicans elegantiam multam celebritatem.

a Cookold-maker, vide *Adulterer.*

to Coole the heate, vide *to Quench.*

to Copie out, vide *to Write out.*

Copiously, vide *Abundantly.*

Copper, Mettall, Brasse.

ΧΑΛΚΟΣ. χαλκὸς.
Cyprum, aut rectius vt nonnulli volunt, Cypriam absolutè.
Orichalculum.

made of Copper, &c.

Æreus. Aheneus.
Ahenus. Cuprinnus.
Cupreus. Orichalceus.
Corincha vasa.

a Corde, vide *Rope.*

Corne, or all kind of graine, as Wheate, Rie, Barly, Oies, &c.

Res frumentaria.
Ceres, pro frumento.
Annona, media productaq; vnius anni frugum prouentus, neque frumenti tantum, sed aliarum quoque rerum.
Instar formicæ colligere farris æcruum in futuram hyemem.
Fruges. Cerealia dona.
Frugum seu fructuum prouentus.
Fructus. Messis.
Prouentus frumentarij. Soli.
Segetes. Dona Cereris.
δημητρειοι καρποι.
Cerealia, hoc est legumina & frumenta.

to Correct, to Amend, to Peruse, to ouersee.

Reuisere. Recognoscere.

Tollere,

Tollere, expungere, eradere, ſuſtollere mendas.
Emendare.
Depraua restituere.
Vngubus vti. Corrigere.
Obelis notare. Lima vti.
Ariſtarchum agere.
Apices, verbaq; ſingula euentilare.
Librare, & expendere ſententias.
Elimare. Exponere Epiſtolam.
Ad limam, ſub incudem reuocare, referre.
Reſtituere. Inſtaurare.
Cenſuram peragere.
Repurgare à mendis, veterum collatione codicum.
Scobinam adhibere.
Ariſtarchica virgula repurgare.
Ad ſeuerum vnguem excutere.
Purgare à næuis.
Emaculare.
Natiuo germanoq; decori reſtituere.
Purgare mendis, interituq; vindicare.
Retexere orationem, Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquũ reuocare nitorem.
Perperam addita diligenter reponere, ſummа cura reſtituere deprauata.
Recudere carmen, epiſtolam.
Diſcutere tenebras è iure ciuili reducta luce.
Retractare librum, opus.
Reducere ſublimam, incudem.
Iucudi reddere, refingere, recoquere. mutare metaph.

a Correction or Amending.

Recognitio. Correctio.
Reſtitutio germanæ veræque lectionis.
Lima. Caſtigatio. Cenſura. *vide puniſhment.*

a Corrector.

Caſtigator acris iudicij.
Recognitor. Reſtitutor.
διορθωτης. Elimator.
Ariſtarchus, prouerbialiter.
Mendarum liturarumq; erasor.

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere. Corrigere.
ἐπιλαμβάνεσθαι. Obiurgare.
Carpere. Taxare.
Reprehendere, Damnare.
κατηγορεῖν.
Dare verba dictis.
Redarguere. Increpare.
Culpare. Arguere.
Caſtigare, eſt verbis propriè reprehendere, vide *Puniſh.*

Corruption, vide *Matter.*

to Corrupt, vide *to Marre.*

Coſen, vide *Kinſman.*

to be Coſens.

Contingere aliquem cognatione.
Sanguine iungi.
Arctiori ſanguinis vinculo, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere.
Attingere aliquem ſanguine, cognatione.
Cognationem habere cum aliquo.
Conſanguinitate propinqui. Virgil.
Genere proximus.

Coſts, vide *Expences.*

a Cottage, vide *Lode.*

a Couch, vide *a Bed.*

Couenants, vide *Promiſes.*

to Couer, to keepe cloſe, to Hide.

Operire. Contegere.
Premere, apud Virg. abdere.
Tegere. Recondere.
Occulere. Condere.

Velare.

Velare. Celare.
Obtegere. Supprimere.
Occultare.
Tenere, apud Virg.
Abſcondere.
Obducere velum, velamen.
Cooperire. Obuoluere.
Obumbrare. Inuoluere.
Obnubilare. Obducere.
Obnubere caput, comas protegere.
επικαλύπτειν κεφαλήν.

a Couer, a Couering, or a Lid.

Tegmen. Tegimen.
Tegimentum. Operculum.
Operimentum. Opertorium.
κάλυμμα σκέπασμα.
Velum. Velamen.

a Couerlet, or a Couering on a Bed.

Operimentum.
Stragula & Stragulum. *στρωμνὴ.*
Stroma. Textile, ſtragulum, magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.
Strata & inſtrata.
ἀνακλύσματα.
Opertoria lectorum.
Periſtromata. Stramenta.
Centones. Lodices.
Thoralia. Lectiſternia, vulgus pro eodem vſurpat.

to Couer the head, to put on the cappe.

Tegere caput, verticem.
Operire caput.
Adoperire.
Pileum induere.
¶ Capite ſis operto. *Be couered.*

to Conet, to deſire.

Cupere. Concupiſcere.
Auere. Expetere.
Appetere. Deſiderare.
Gliſcere. Geſtire. Ambire.
Affectare., vide *to Deſire.*

Conetous, a Niggard.

Auarus. *φιλάργυρος.*
Tenax. Triparcus. Plaut.
In ſinu manum ſemper habens.
Parcus. Perparcus.
συκοφαντίας κιμινοφλίψ.
Fici & cymini ſector.
Sordidus. Ad rem attentus.
Rhypocondylos.
ῥυπαροκάνδυλος κεφαλοκάγκαλος.
Fece aut lampſana victans.
Patrocli ſordidior.
E Patrocli domo qui venit.
Magnas inter opes inops. Hor.
Euclio Plautinus.
Inſaciabiliter auarus & artifex ægregius emungendarum cum è clero tum à populo pecuniarum.
Cupido ad maximas ſibi comparandas opes animo.
Turpi pecuniæ ſtudio & infinita lucri cupiditate ductus.
Qui tenetur ſiti pecuniarum, diuitiarum, auri, argenti.
Alieni appetens.
Pecuniæ cupidus.
Sui nimium tenax.
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Nummarius apud Hier. quaſi nummis deditus.
Ob incertas irrequietus opes.
Sola parandarum quem cura fatigat opum.
Vndique lucrum captans per ſaſque neſaſque.
Fraudans geniura.
Inexplebile dolium. Durus.
ἀπλῆστος πίθος. Difficilis.
Luto lutulentior. Illiberalis.
Monophagus. Inhoſpitalis.

Conetouſneſſe.

Tenacitas. Auaritia & Auaricies ei.

Philar-

Philargyria, φιλαργυρία, pecuniæ ſtudium quam nemo ſapiens concupiuit, ait Saluſt.
Auri, Argenti cupido, vel cupiditas inexplebilis.
φιλοκτία. Parcitas.
Opum furioſa cupido, Ouid.
Sordes metaph. Auiditas.
Inſatiabilis, inexplebilis habendi cupido.
Sitis vel amor habendi.
Philargyria in mundo planè regnat, per faſque nefaſque ad aurum itur.
Dira habendi fruendique fames qua cupiditas humana expleri ingluuiem ſuam nequit, Budæ.

to giue Counſell.

Conſulere cum datiuo.
Conſilium dare. Inſtituere.
Adeſſe alicui conſilio. Suadere.
Conſilij copiam facere. Admonere.
Conſilium conferre, exponere, explicare, narrare, indicare, promere, impertire.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Suadere.
Præbere & adferre conſilium.
Conſilio iurare. Inſtruere.
βυλεύω cum dat itidem apud Græc, quemadmodum apud Lat. conſulo in hoc ſignificato.

to aske Counſell.

Conſulere cum accuſatiuo.
Conſilium capere, petere.
Rationem inire.
Rogare in adiocationem, conſilium.

to Counſell to the contrarie, vide *Diſſuade*.

the Counſell or Counſellours.

Senatus. βυλὴ.
γερουσία. Magiſtratus.
Conſulares viri.
Ordo Senatorius.
Ampliſſimus ordo pro ordine ſenatorio aliquando ponitur.
συμφεδρίωνες.
Conſiliarij. Senatores.
Patricij. Laiclaui.
Conſilium propriè prudentum & cõſiliariorum conuentus eſt.
Curia pro hominibus curiam frequẽtantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur.
¶ Apocleti. κλητοὶ.
Conſiſtoriani apud Ambr.
Sanctius conſilium, quod priuatum etiam & ſecretum conſilium dicitur.

the priuie Counſaile.

Ab intimis conſilijs.
A conſultis abditis.
A ſecretis arcanis.
A ſanctiore conſilio.
Conſilium Amphyctionicum.
Conuentus Areopageticus.
Frequens ac ſolennis præcipuarum ciuitatum & prouinciarum conſultatio. *a Parliament.*

the Counſell chamber or houſe.

Conſilij locus.
Curia. ἀρχεῖον.
Conuenticulum ſenatus.
βυλευτήριον. Domus conſultum.
Prætorium. Synedrium.
συνέδριον.
Senatoria domus, curia.
Auguſtale.

to aſſemble the Counſaile.

Cogere conſilium, ſenatum.
Efficere frequentem ſenatum, apud Cic. pro congregare.
¶ Concilium dimittere, miſſum facere, cœtum, conuentum ſoluere, *to raiſe vp the Counſaile.*

to Counſaile the profit of the common wealth.

Conſulere, conſultare reip. Sall.
Suadere quod commodum eſt.
Conſulere in commune apud Terent. proſpicere.
Cuncta ad publicam omnium vtilitatem referre. Remp. pluris facere, quàm commoda priuata.

by your Counſaile, Aduiſe or Perſuaſion.

Tuo hortatu. Tuo inſtinctu.
Te hortatore. Te inſtigante.
Tuo ſuaſu. Tuo perſuaſu.
Tuo conſilio.
Te conſultore, conſiliario.
Te conſulente, ſuadente.
Te authore. Te ſuaſore.
Abs te perſuaſus.
Tuo impulſu. Te impulſore.
Tuo ductu. Tuo inductu.
Te bonum auſpicium dante.
Te fortunante & adiuuante.
Te auſpice.

Counterfaiting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum. Fucus.
Ceruſa. ψιμμύθιον.
Ancuſa. ἀγχύσα.
Purpuriſſa vel purpuriſſum.
Nitella.

to Counterfait, vide *Falſifie.*

the native Countrey, where one is borne.

Solum natale. πατρὶς.
Paternum, Patrium, gentale ſolum.
Patria. πατρὰς γῆ.
Domus paterna.
Patriæ ora, poëticum.
Lares paterni. Ædes patriæ.
Limina paterna. Patria ſedes.
Focus paternus, patrius.
Nos patriæ fines & dulcia linquimus arua.
Nos patriam fugimus.
Fumum de patrijs opto videre ſocis.

being in the Countrey is pleaſant.

Ruri, in agris, cum Ruſticis eſſe, Ruſticam agere, degere vitam, per iucundum eſt.
Delectat imprimis.
Iucunditatem habet.
Summa voluptatis eſt.
Malè affectum animum recreat.
Mœrorem fugat.
Mœroris medicina eſt.

a Cooper.

Victor. Faber. Valcularius.

Couragious, Bold, Stout, or Valiant.

Animus ſtrenuus. Inuictus.
Magnus. Infractus.
Excelſus. Titanicus.
Vere Herculanus. Achilleus.
Θυμὸς ἀγήνωρ.
Animoſus. Generoſus.
Pyrrhus. Generoſior Sparta, qui excellenti eſt animo. ἀγήνωρ.
Magnanimus. μεγαλόψυχος.
Qui animo forti, inuicto, infracto, Firmo pectore.

to take away the Courage, or heart.

Emollire, exhaurire robur.
Eneruare, frangere animum, Vires.
Tollere animos.
Mentem labefactare huius vitæ rumoribus & malè dicturis.
Spem debilitare, Cic.
Diſſolue animum, ſæpe quentius in ſacris.

to

to abate in Courage, vide *Dispaire.*

to gather his Courage, or spirites againe.

Sumere robur vel vires.
Recipere animum, suscipere, colligere, augere, Tollere.
Animos facere. Instaurare animum.
Capere animum pro induere, Cic.
Patrium animum virtutemq; capiamus.
Dejicere metum per virtutem, Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quàm vnquam rebus secundis.
Pallor abit, subitæ veniunt in corpore vires.
Quantum dederis mihi pectoris.
Redit in præcordia virtus.
Suscitare vim. Virtutem accendere.
Incendere vires, Dare animum.
Reuocare animos, mœstumque timorem mittere.

a Courriour, vide *Tanner.*

by Course, vide *by Turne.*

Courteous, Gentle, Gracious.

Comis. Clemens. Lenis.
Placidus. Gratus. Propitius.
Mollis. Tractabilis. Dulcis.
Mitis. Gratus omnib. Benignus.
Gratiosus. βαίγαρις.
Acceptus. Affabilis. Facilis.
Blandus. Facetus. Felle carens.
Homo festiui sermonis.
Suauis. Iucundus. Mansuetus.
Dulcis eloquij. Lenis.
Cuius moribus nil esse potest mellitius. Charus omnibus.
Omnibus probatus & dilectus.
Suauitate morum, comitate, ac gratia multũ pollens, vigens apud omnes.
Qui omnium emeruit fauores.
Homo quo nihil potest optari suauius aut mellitius.
Amabilis passiuæ significationis est amore vel amicitia dignus, vide *Gentle.*

Courtesie, Gentlenesse, Affabilitie.

Benignitas. Beneuolentia.
Hilaritas. Comitas. Facilitas.
φιλοφροσύνη. Affabilitas.
Humanitas. Probitas.

to make Courtesie, vide *to Kneele downe.*

Courtiers, vide *in Pallace.*

a Coward, a Dastard.

Ignauus. Imbellis.
Pusillanimis.

Crabbed, vide *Froward, Wayward.*

a Cradell.

Cuna. κοιτωνίς. Cunabulum.
Incunabulum.

Craftie, Guilefull or full of craftinesse and deceit.

Callidus. Versipellis.
Versutus. πολυμήχανος.
Astutus. ἀλιτηρός.
Vafer. Argutus.
Solers. Punicus.
Fera lybica. Veteratorius.
Veterator, *a Counterfait knaue.* παλίμπηκτος.
παλίμκολος. Dolosus.
δολερώτης. Subdolus. Varius.
Varijs instructus dolis. Annibal.
Vlysses. Dauus Terentianus.
Annosa vulpes. *An olde Foxe.*
γέρων ἀλώπηξ.
Longa ætate, multaq; rerum experientia callidus. Ingenio & longa rerum

rerum experientia astutus.
Intelligens. Ingeniosus.
Duodecim artium.
δωδεκατέχνου.
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis consuendis.
Magis varius quàm hydra.
Vulpinam fraudulentiam referens.
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptij ac Franci.
Tenebrio, onis. Fraudulosus.
Insidiosus. Vulpinus.
Vulpinaris. Vulpes.
Fallax.
Pellis vulpina, metaphoricè. Vide *Subtile.*
Veteratorius.
Fraudulentus.
Deceptorius.
Vulpinaris.

Craftinesse, Deceit, Fraud, Guile.

Impostura. Fucus. Tendicula.
Fraus. Fraudulentia. Fallacia.
Captio. Sophisma. Fabtica.
Pigmentum metaphoricè.
Insidia. Ars.
Artificium. Dolus.
δόλος, δολερότης. Techne. Offuciæ.
Præstigiæ. Astus. αἰδηλοκαμπία.
Calliditas. Vaframentum.
Fumi adagialiter.
Sycophantia.
Tergiversatio.
Astutia. Deceptio.
Versutia. παγκακία, πανουργία.
Circumuentio.
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro consuto dolo, vide *Subtilitas.*

a Crafte-man, vide *Artificer.*

a handy Craft, vide *Occupation.*

Cranes.

Grues. γέρανοι.
Aues palamidis, apud poëtas.
Vipiones, grues minores.
Cæterum rota seu machina illa volubilis qua naues exonerantur & architecti saxa ingentia subleuant, quæ & authore Vitruuio Grus Latinis dicitur, Græcis γερανὸς ἢ γέρανος appellatur: atqui Murmellius Geranionem illud instrumentum nominat, alio nomine tympanum.

a Creator, vide *Maker.*

a man of Credite, a sure or trustie man.

Fide dignus. Spectatæ fidei.
Qui certissima est fide.
Probatissimæ fidei.
Conspicuus fidei.
Dignus qui cum in tenebris mices.

to Crie lowd, to Bray.

Vociferari. Clamitare.
Intonare. Perstrepere.
Edere sonos graues. Boare.
Tollere, edere clamores.
Eiulare. Rugire.
Clamorem ingeminare.
Stentoria voce vsque ad rauim sic. clamare.
Fremere. Vlulare.
Horrendum remugire.
Clamare. Inclamare.
Exclamare. ὀλοφύρειν.
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potero voce contendam.
Iactare vocem ad sydera.
Clamore aures ferire.
Magnis agere clamoribus.

Omnia

Omnia tumultu & vociferatione cõcutere.
Intempeſtiuos edere ſonos.
Exercere clamores multos, vocem.
Efferre clamorem vtrinque. Plaut.
Magnis clamoribus hiſcere, & ſtrepitu ingenti vacua omnia complere.
Perſonare buccis typho crepitantibus.
Latrare, pro intentiore voce clamare, apud Cic.
¶ Edicere, declarare, pronunciare, publicare per præconem.

a lowd Crier, a Brayer.

Canorus. Clamoſus.
Clarius vociferans.
Obſtreperus. Stridulus.
Vocalis. κτμωνὶς.
Argutus. Sonorus.
Claudianum tonitru. Proverb.
Littus Sarpedonium.
Cyclobori vox.
Clamoſior Stentore, lauro ardente.
Exercens clamores multos.
Olympica porticu quam ſeptemuocam tradunt magis vocalis.
Strepitu ſeu clamore turbulentus.

Crooked, awry.

Curuum. Recuruum.
Incuruum. Curuatum.
Incuruatum. Lacinioſum.
Diſtortum, obtortum, varium.
Retortum. Tortuoſum.
Flexum. Inflexum.
Flexuoſum. Camuum. Virg.
Numatum. Sinuoſum.
Obliquum. Aduncum.
κάμπυλον. κάμπον.
Meandros præterea obliquitates vocant omnes à Mæandro fluuio ſinuoſis flexibus.

to Croſſe or Cancell out, or to waſh out writings.

Tranſuerſo calamo iugulare.
Spongiam impingere, apud Auſon.
Ceſſare. Expungere.
Liturare, ἀλειφειν.
Diſpungere. Eradere.
ἐξαλείφειν. Obliterare.
Antiquare. Delere.
ἐξαμᾶν.
In ſpongiam mittere.
Cancellare vulgus dicit, cuius quidem verbi vſus Iuriſconſultis frequens.
καγκελόειν.
Inducere ſcriptum.
In ſpongiam reuocare.
Inducto calamo delere.
Imis ceris eradere.
Delere penitus.

to Crowne, or to giue ouer the Crowne.

Dare ſceptra, imperium.
Regnum, imperij habenas tradere.
Deferre regnum.
Ponere vel imponere diadema.
Hæreditarium regnum fratri tradere.
Dare copiam ampliſſimæ poteſtatis.
Coronare. Redimere.

a Crowne or Garland.

Sertum. Corona. Corolla.
Coronula. στέφανος.
Laurea, laureola ex lauro.
Pancarpiæ, ἰοστέφανοι.
Ex roſis facta contexta corolla, roſacea ſcilicet.
¶ Cingere caput, baccare frontem. Virg.
Cingere caput corona, diademate.
Premere crinem fronde. Virg.
Redimire.

Cruell, Rigorous, Biter, a ſower face.

Tetricus. Seuerus. Crudelis.

Sæuus,

Sæuus. Dirus. Trux. Atrox.
Truculentus. Acerbus. Teter.
Nefarius. Crudus. Torus.
Vecors. Austerus. Efferus.
Immanis. Asper.
Durus. Demea.
Caperans frontem, ac contrahens fu-
percilium tragica feueritudine.
Multa crede cruentus.
Furere cæde, Cupidus cruoris.
Gaudens sanguine.
Homo insigni feritate.
Corda aspera.
Animus ferox.
Durum à stirpe genus.
Sinapi victitans. Stoicus.
Stoicum austeritate vincens.
Qui in antro Trophonij vaticinatus
est. ἀγέλαστος.
Ex Academia veniens.
Tertius Cato est, apud Iuue.
Grauis.
Vultus Titanicus.
Atrei oculi.
ἀγριωπός.
Titanicum obtuens.
Naufragium, seu classis more intuens,
prouerb.
Centauricè, κενταυρικῶς, immaniter
semper torue intuens.
ἀεὶ ἀγρίῳ δ' ἔτυμῳ, apud Luci.
Gorgoneis oculis intuens.
Ἀσοπαγίτης. Asopagita.
Patruos sapiens. Lotio seu aceto po-
tatus, vide *Fierce*.

Crueltie, vide *Tyrannie*.

a Cubit.

Cubitus & cubitum.
Vlna. πῆχυς ἀγκὼν.
Mensura est sesquipedalis, h. e. pedis
vnius ac dimidij, seu sex palma-
rum.
Palmus autem vnus mensura quatu-
or est digitorum.

a Cudgel, vide *a Sticke*.

Cunduits, vide *Gutters*.

Cunningly, vide *Exactly*, & *Trimly*.

a Cuppe, a Goblet, a Pot, a Peece.

Cyphus. Cyathus, κύαθος.
Cymbion. κύμβιον. Calix.
Calix vitreus.
Poculum. pocillum.
Poterium. ποτήριον.
Vasculum potorium.
Crater. Culullus.
Cratera, æ. media producta.
Carchesium, Triens.
Cistibium vel cistimbium.
Argenteus puteus prou. *a great peece*,
ὑαλίκλυστον, vitreum poculum.
Phiala, *a Bolle*.
Phiala Samia, *a Stone Pot*.
Culullus Suburgensis.
Cirnea, *a Viall*.
Patera à patendo med. corrept.
Cupellum. κυπελλον.
Culigna apud Catonem, pro vase po-
torio. vide *Pot*.

a Cupbearer, or a Cupbord keeper.

Pocillator. Pincerna.
ὀινοχόος. Stans ad Cyathum.
A calicibus seu caliculis.
A cyathis. A poculis.
Ganimedes. Pocillator deorum.

Cup-shot, vide *Drunken*.

a Curate, a Vicar or a Parson.

Pastor. Episcopus.
Animarum curam habens, obiens.
Plæbanus & curatus à plærisque di-
citur.
Sacræ ædis rector.
Parochus, παροχος. med. corr. alijs
Parœcus

parœcus dicitur med. producta ratione diphongi œ.
Agens pastorem.
Qui præest parœciæ.
Hunc Viues in colloquijs, & Longolius Curionem nominant.

to Cure, to Heale, to make Whole.

Mederi. Medicamentum alicui dare ad aquam intercutem. Cic.
Medicinam adferre, adhibere.
Facere medicinam morbo.
Medicare, sed in vsu est frequentiori; medicari cum datiuo, vel accusat.
Curare. Sanare.
Curare ægrotos, morbum.
Sanitatem conferre.
Repellere ægritudinem.
Vomicas curare putentes.
Sanitati, pristinæ valetudini restituere. Curationem adhibere.
Morbos pestiferos exquisitis remedijs propulsare.
Salutifero morbum depellere succo.
Corporis firmitatem reddere.
A febre in imis ossibus hærente, lethalique æstu fibras vitales, vrente sanare. sanum reddere.
A læthiferis febrium paroxysmis liberare, ægrotis subuenire.
Nascenti malo ferre remedium.
Venienti occurrere morbo.
Oleo fouere vsque dum vulnus conducatur in Cicatricem.
Desperatas ægris cito reddere vires.
Redintegrare. μόλειν.
Consolidare vulnera.
Artus ægros consolidare, apud Paulinum.
Cutem restituere. Locum vlceratum integrè & in integrum restituere, quod inducere Latinis dicitur, ἐμπλάττειν.

to Cure wounds, vide to Heale wounds.

to Curse, to Banne, to Excommunicate.

Excommunicare. Separare.
Communione priuare.
ἐκκηρύττειν.
Spirituali gladio putridum membrũ resecare.
In reprobum sensum prolapsos, anathematis flagello castigare.
Ecclesiæ consortio expellere.
Extra Ecclesiam eijcere, deturbare.
Satanæ tradere in interitum carnis.
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo grauare, obligare.
Ab ecclesia, à sacramentis, & communione fidelium pellere.
A sacris, immò ab ingressu templi arcere.
Excommunicationum exercere tela.
Sacris eliminare ædibus.
Anathemati deuouere.
In contumaces & obstinatos fulminare excommunicationem.
Ecclesiasticis censuris in rebelles animaduertere.
A communione ecclesiæ separare.
Anathemate percutere, ferire.
ἀναθεματίζειν.
Sanctorum consortio eijcere.
Interdicto subijcere.

to Curse, to Wish ill.

Diras imprecari. Detestari.
Deuouere. Malè precari.
Diris omnibus figere, prosequi, excipere.
Sacrare aliquando pro deuouere ponitur. Malè dicere.
Exitium imprecari. Malè optare.
Precari, exoptare pestem alicui.
Diris agere, apud Horat.
Execrari deponens.
Tristibus ominibus persequi.
Diris deuouere atrocissimis.
Virus omne in aliquem euomere.
Agere in malam crucem.

Maledictis incessere.
Imprecari debilitates, naufragia mores. Quint.
Iram in Deum diuosq; innoxios obuertere.
Furias atque intemperies ciere.
Male dicta in aliquem congerere.
Conferre omnia in aliquem male dicta, Cic. ad Att.
Sacrificare, sacra facere Herculi Lyndio, vel Rhodio.
πρὸς παλαιστινοῦντας ἀρὰς ἐπαρᾶσθαι. ἀρὰς ἐπικατεύχεσθαι.
Execrationes ferre.
Cice. His'ce omnibus Catilina cum reip. salute, & cum tua pestè ac pernicie proficiscere.

Cursings.

¶ Diræ. Execrationes.
Dira sacra. δυσέλπιστα.
Maledictiones.

a Cushen, a Pillow.

Cerui cal. Cerui cale.
Capitale. προσκεφάλαιον.
Puluinus.
Puluillus Puluinar, à pluma.
Cussinos vulgo vocant minus latinè.

a Custome or Vse.

Vsus. Mos. Ritus.
Consuetudo. Assuetudo.
συνήθεια. ἔθος ἀλληλοις.
Consuetudo altera natura, vt dicitur.
Constitutio. Institutum.

to bring in Custome or Vse.

Inducere, in vsu ponere.
In consuetudinem trahere.
Inuehere morem, consuetudinem.
Nouam consuetudinem inducere.
Inducere morem nouum, Cic.
Morem inducere, *to bring in Custome.*
Tenere morem.
Obtinere antiquum, apud Terent. pro referre antiquum morem, *to obserue olde Customes.*

in Custome, vide vsed.

after the olde Custome or fashion.

Ex veteri consuetudine. Solens.
Pro veteri consuetudine.
Non insolens. Meo more.
De more, apud Virg. & Ouid.
Ex more, apud Suet.
Pro more.
Ex instituto maiorum.
Ex antiquitus recepta consuetudine.
E maiorum maiore.

Custome, Tribute, or a Toll.

Vectigal. Tributum, & tributus apud Plaut.
ἐπίμετρον. τέλος.

a Customer, or a Toll-gatherer.

Exactor. Telonarius. Telo, onis.
Publicanus. τελώνης.
Portitor.

to Cut, to Rid, to Strike off.

Amputare. Abscindere.
Κοπτίμειν. Κοπκίπτειν.
Truncare. Detruncare. Defalcare.
Auellere Caput humeris.
Deturbare, scindere, auferre ense caput.
Ingulum mucrone resoluere.
Attondere vlmos, id est, amputare.
Abscidere, ex ab & cædo.
Desecare. Præcidere.
Resecare. Decurtare.
Ferro demetere, apud Horat.
Incidere. Lucos metere vel incidere vtrunque apud Soli.
Stringere folia, glandes.
Decerpere. Distringere.
Detrahere. Κατοφλίζειν.

a Cutpurse.

a Cutpurse.

Manticularis. Crumenarum Præcisor.
Crumenifeca. Marsupifcida.
βαλαντοτόμος.
Marsupiorum, loculorum incisor,
Sacculeiarius, apud Ascon.
Sector zonarius.

a Cutler.

Faber cultrarius. Cultellarius.
Cultrifex, vulgo dicitur, Gladia faber gladiarius. μαχαιροποιός.

to Cut in quarters, vide *to Quarter.*

D

Daft, vide *Foole.*

a Dagger, a Skeine, or Hanger.

Pugio. Pugiunculus.
Enchiridion. ἐγχειρίδιον.
Patazonium, a νυσσάκιον.

a Day, time, or season.

Dies. ἡμέρα. Lux.
Prima luce, id est, die, apud Poe.
Septima à partu luce. Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
Summa dies & ineluctabile tempus.
Lux vltima.
Iuba e exorto.
Primo cum lumine solis.
Astra ignea surgunt.
Dies adest.
Nox abit & festis lux inimica venit.
Reuoluta iubat matura iam luce dies, noctemque fugarat.
Iamque fugatura Titanis coniuge noctem.
Præuius auroræ lucifer altus erat, vide *Early, Dawning of the Day.*

to appoint or set a Day.

Diem dicere, constituere, præstituere, dare.
Destinare, prodere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, signare.
Præscribere, statuere, prætinere.

a Day appointed or a set Day.

Dies statuta, fixa, præfixa, limitata, stata, assignata.
Præscripta, præstituta dies.
Dies præfinitus, certus, destinatus.
Hic dies dictus est nuptijs.
Tempus ratum.

a Day labourer, vide *Iourney man.*

Day & night, vide *Alwaies and Continually.*

after a few Daies.

Paulo post. Haud multo post.
Non multo post.
Post paucos dies, vel paucis post diebus, vbi post aduerbialiter proposita ponitur.
Post parum temporis.
Paucis diebus interiectis.
Paucis diebus, pro paucis post diebus, apud Cic. ad At.
Lapsis paucis post diebus.
Aliquot post diebus.
Post dies aliquot.
Elapsis aliquot diebus.
Pauculos post dies.
Proximis, superioribus diebus.

the Day following, or the next Day after.

Postridie. ὑστεραία.
Die ex inde sequenti.
Postero deinde die.
τῇ ἑξῆς. Altera luce.

by Day, or in the Day time.

Interdiu. Die. Luce. Luci.

Palam. Sole coruſco. Teſte die.

to ſpend the Day in vaine.

Producere, ducere diem.
ἡμεροδαίζειν.
Dare diem ocio, luſibus.
Diem terere. Traducere.
Tranſigere. Exigere.
Finire. Condere.
Perdere commeſſationibus, ocio, luſibus, potationibus.
Abſumere diem rebus frigidis.

Dammage, vide *Loſſe.*

Danke, vide *Moiſt.*

Darke, Obſcure.

Tenebroſus. ἀνχμηρὸς σκότεινος.
Caliginoſus. Obſcurus.
Cæcus. Latebroſus.
Vmbroſus. Opacus.
Tenebricoſus. Furuus.
Squalidus. Piceus.
Fuſcus. Fuliginoſus.
Ater. Teter. Niger.

to make Darke or Obſcure.

Tenebras, nebulas offundere.
Obſcurare. Obtenebrare.
Obſtruere lumen.
Offundere caliginem.
Inuoluere negotium.
Intricare. Implicare.
Perſtringere.
Gordianos ſtringere nodos quos vix Tenedia (vt fertur) bipenni diſſecare poſſis.
Cimmerias offundere tenebras.
Contenebrare. Illatebrare.
Innubilare. Obnubilare.
Offuſcare.
Puluerem oculis offundere.
Tenebricari. σκοτιάζειν.
Tenebras inducere, facere.
Offundere noctē quādam rebus, Cic. pro tenebris inuoluere.
Rem omnem tenebris inſpergere.
Tenebras cudere. Plaut.
Reuocare in dubium.
Tenebras reb. clariſſimis obducere.
Ænigmata mera loqui.
Afferre rebus obſcuritatem vel tenebras.
Tædioſiſſima verboſitate varias recitare ambages, quas ipſemet explicare non poſſis.

Darke or Obſcure and Intricate queſtions.

Obſcuræ, perplexæ, nodoſæ, implicitæ quæſtiones.
Nodi. Verborum laquei.
Scrupi. Scrupuli.
Ænigmata bœotica, quæ ne Apollo quidem intelligat.
Captiones, Labyrintho & Mæandro ſimiles. λαβύρινθοι.
Nebulæ. Tenebræ. Caligines.
Spinæ. Spinoſæ argutiæ.
Quæſt. fumum oculis offundentes, nec caput nec pedes habentes. Implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant.
Ingenium torquentes, Haud facilè ſolubiles. Sophiſtice.
Ceratinæ Crocodilinæq; quæſt.
Multum faceſſentes negotij.
Numeris Platon. obſcuriores, ad quarum ſolutionem Oedipo vel Delio narratore opus ſit.
Argumentum circulare, ſeu reciprocum.
Conuutus ſyllogiſmus, κατηγορία. Hier.
Syllogiſmi vncati, argumentoſi, inſolubiles.
Labyrinthi. λαβύρινθοι.
Ambages. Anfractus.
Inuoluti, impliciti, obſcuri ſermones. αἰνίγματα
Mathematici labyrinthi.
Quæſt. quas præter Sybillam legat nemo, minus intelligat, lectorem obſcuri-

obſcuritate remorantes, intellectu per difficiles.
Africani lex.
Argumentoſi diſputationum labyrinthi, nec dum explicitl.
Inuolucra Realium, Nominalium.
Monſtrifica conflictationum vocabula, ecceitatum, quaſalitatum, formalitatum, quidditatum.
Heraclyti & Licophron. tenebræ.
Carcini poëmata. Nodi Gordij.
Gordiani, Caſſiotici.
Scyrpi, apud Gellium.
Perplexa & anxia Philoſophorum dogmata.

Darkeneſſe.

Tenebræ. Caligo. Vmbra.
Nubila. Obſcuritas.
Claudi tenebris & carcere cæco.

Darkely.

Obſcurè. Inuolutè.
Tectè. Intricatim.
Implicitè. πολυπλίκως.
Inuolucro verborum.
Ænigmaticè. αινιγματωδως.

in Darkeneſſe, vide *Blinded.*

a Dart, vide *Arrow.*

to Darte, vide *Caſt.*

to Daſh againſt ſome thing, vide *to Hit, &c.*

to Daſh or beat away by water.

Eluere. Fluctuum conſtigijs abedi.
Fluctus vehementes litoribus illidituꝛ.

a Daſtard.

the Dawning of the day.

Dieſcit, luceſcit, albeſcit dies.
Dies appetit, aduentat, adeſt crepuſculum.
Sol exoritur.
Tenebras fugat lux.
Nocti ſuccedit dies, noctem ſubſequitur dies.
Abeunte nocte dies aduenit, lux apparet.
Summo mane, cum luceſſeret.
Albeſcente die, in ortu ſolis, oriente ſole, vide *Early, & Daytime.*

to Daunce.

Tripudiarè. Tripudio geſtire.
Choream ducere.
Choros ducere, agere, deſtituere.
Chorizare. χορίζω.
Ferre, mouere pedes.
Motus dare, pro ſaltare.
Saltare. Salire.
Manus implicare choris.
Exercere humum choros, Virg.
Pede libero pulſare tellurem, inſtruere, apud Poet, *to Daunce, to Leape.*
Reſtem ducere ſeu ductitare, apud Terent. Ludere.
In numerum ludere, apud Virg.
ἐυρυθμως παίζειν, ἐγχορεύειν.
Saltare in numerum, Tripudium facere.
Leues celebrare choreas, apud Politianum.
Choreas & carmina ducunt. Virg.

a Daunce or Dauncing.

Chorea. χορεία.
Tripudium. Saltatio.

a corde Dauncer, one that daunceth vpon the corde or rope, a Tumbler.

Funambulus. Funepæus, ab Apulsio dicitur & Funerepæus.
Schenobates. χοινοβάτης.
Neuribates, apud Firm.
Petauriſta. Petaurus.
Ambulare. Ire per extentum funem, *to go on the corde,*

Ludendo per funes gradi, Schenobaricam facere, exercere.

Daunger or Perill.

Periculum. Discrimen.
Malum. Calamitas.
Procella. Alea.
Flamma metaphorice.
Vbi ostentant omnia mortem. Virg.
Fraus pro periculo apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit.
Et in iura frequenter, vt cum dicimus.

Daungerous Rocke on the sea.

Syrtes. Charybdes metuendæ.
Breuia maris. Cautes seu cotes vndisonæ.
Scyllea rabies, Cyclopea saxa apud Virg.
Ionij pontí fluxus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium spumans horridum.
Syndromades. Symplegades.
Scopuli sonantes. Cyaneæ.
Fauces sæuæ. Rupes.
Maris pericula, discrimina.

to be in Daunger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in salebra.
In præcipiti esse.
Summa rerum omnium difficultate premi.
Versari in magnis angustijs, periculis insidijs, difficultatibus.
Offerre, obiectare se periclis.
Maris & terræ pericula exhaurire.
Periculorum fluctibus agitari.
Perplexo, consternato esse animo.
Pendere animi & animo.
Æstuare. Fluctuare.
Quasi ad solem æstuare.
Lupum auribus tenere.
In maximis versari periculis.
In puteo constringi.
In extremum discrimen adduci.

to leaue in Daungers.

In præsentaneo desertere periculo discrimine.
Sub culmo linquere apud Hora.
In malis deserere, apud Teren.
ὑπολιμπάνειν. Desertorem agere necessitatis tempore.

to put himselfe in Daunger, to Aduenture.

In angustias se religere.
In pristinum sese immittere, dedere rursus.
Prouinciam capere duram.
Suopte plaustro malorum sarcinam cibi apportare.
Suo iumento sibi malum accersere.
Suo se telo labefactare.
Rem noxiam accersere, conciliare.
Immergere se calamitatibus.
Ambitione in prouinciam duram, aut aliam sese ingerere.
Suo dolori occasionem dare.
Hinc. prou. Molestia vltronea.
Cadere in foueam quam ipse fecerit.
Capiti suo malum suere.
Suopte ingenio dolóue capi.
Suo ipsius laqueo capi.
In venatu perire.
In captura capi.
ἀφρὸν αἰρεῖσθαι.
Proprio gladio, suis verbis, telo suo iugulari, conuinci.
Propriis dictis euinci.
Technam in seipsum struere, componere, reperire.
συβισμὸς ἐπὶ σωτῆι συντίθεται, apud Lucia. quum Dolus in alterum excogitatus, in authoris caput recidit, vt est in proverbijs.
Probationes de domo οἰκεῖον ὁμολογοῦντος, quando quis proprio ore conuincitur.
Fumum fugiendo, in incendium incidere.

Damno

Damno cuidam medendo, in maius prolabi.
Communicando viro malo sibi malum accersere.
Exedere quod ipse intrieueris, ne re quod colo aptaris, gestare compedes quas ipse feceris vulgo dicitur.
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare.
Sciens exponere se discrimini, malis obijcere, calamitatibus inuoluere.
Sciens se inferre in malum.
Prudens in flammam manum mittere.
Calidum prandium comedere.
Ob libertatem vitam famam suam in periculum adducere.
Periculo se exponere, obijcere, subijcere, inuoluere, committere, τινα εἰς κίνδυνον, cum accusatiuo.
Concire sibi malum.
Incurrere, dare se in periculum vitæ, famæ.
Se perdere.
Caput obiectare periculis.
Dare se, abire in præceps, in præcipitium.
Sibi malum accersere.
Temere sibi capitis periculum accersere.
Adire capitis, mortis periculum.
Subire discrimen, tempestates, procellas. ὑπομένειν τινὰ.
In manifestum discrimen inducere.
Discrimen, aleam subire, vel periculum.
Suscipere, adire, accedere periculum, vel aggredi.
Camarinam mouere.
In malum præcipitare se, sui præcipitem facere, cum in ruinam amicos pertrahere, suum in pectem rapere mortalem, euertere, adducere in calamitatem.
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu ciuitatis.

to be out of Danger, in Safetie.

In tranquillo, in vado esse.
Stant ea locis suis tuta.
ἐν λιμένι πλεῖν.
In portu nauigare, prouerb. Periculo abesse.
Duabus fulcire anchoris.
Patria est tuta.
Extra lutum habere pedes.
Palladio numine tutus.
ἐν τῷ πολὺ πόδα ἔχειν.
Carminibus inuictus omnis abest.
In tuto esse, extra periculum.
Extra telorum ictum.
Procul à pedibus equorum esse, trantium.

the Death or destruction.

Mors. μόρος. Fatum.
Atropos. Immatura fata.
Interitus. Funus. Occasus.
Ruina, apud Plin. Neronis ruina.
Nex, cis.
Exangues umbræ.
Lachesis suprema. Exitus.
Terminus, apud Eras. πλοῦτος.
Mors vltima linea rerum, Horat.
Exitium, *pestilens.* vt Pernicies.
Absulit atra dies, & funere mersit acerbo.
Lethum, frigus lethale. θάνατος.
Obitus.

Dead, departed out of this life.

Exanimis. Exanimatus.
Extinctus. Defunctus.
Lumine & æthere cassus, apud Virg. pro vita priuatus.
Surreptos primo sub flore iuuentæ.
Ante diem crudeli funere raptus.
Damnatus crimine mortis.
Recessit capite cruce cruenta.
Solutus corporis carcere.
Morsus funere lethali.

Animam exhalare.
Lumine cassus æthetio.
Perfunctus fato.
Corpus spoliatum lumine.
Corpora luce carentia.
Demissus neci.
Moribundus voluuntur vndis.
Iacet exanimum tibi corpus amici.
Dies atra abstulit illum, & funera mersit acerbo.
Sine spiritu, voce. ἄναυδος.
Præteritus pro extincto, apud Proper. Desideratus.
E medio subtractus. Caducus.
Belloq; caduci Dardanidæ. Virg.
Ante diem, Virenti ævo raptus.
Morte oppressus.
Interceptus mortalitate.
Qui extra rerum naturam est, inter hominis esse desiit.
Mortuus. ἀτρόφος.
Amissus, apud Virg. & Plin.
Fato functus, & Perfunctus apud Cic.
Exemptus rebus humanis.
Præreptus immatura morte.
De corporis ergastulo eductus.
Corpore solutus, exutus.
ἀδίαιτος. ἀφείμενος τῶ σώματος.
Leuatus mole corporea.
Corporis mole posita, deposita.
Vitæ præciso stamine.
Fatales qui expleuit annos.
¶ Cadauerosus propemodum, semimortuus, animam agens. *Dying.*
Fato decedens, extrema in lucta conflictus. κατάκρατος.

a Dead bodie.

Cadauer. Corpus exanime, extinctum, mortuum.
Funus, apud Terent.

Deadly.

Læthale. Exitiale. Capitale.
Mortiferum. θανάσιμον.
Ferale. νεκρικὸν apud Virg. & Apule.
Fatale. Pestiferum.
Læthiferum. Læthificum.
Funestum. Exitiosum.
Tabificum. Immedicabile.
Perniciale. Perniciosum.
Adferens mortem vel necem.
Perniciem & exitium adferens.

a Deadly sinne.

Peccatum criminale, læthiferum.
Piaculare. Capitale.
Mortale peccatum, seu læthale.
Morte piandum, apud Iuuenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale.
Inexpiabile, quod difficile expiatur. Capitalis, noxa, noxia.
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

to sing before a Deafe mans dore.

Surdo canere.
Narrare surdo fabulam.
Καρὸ ἀδεῖν.
Verba mortuo fabulari, id est facere, apud Plaut.
Frustra canere, suadere, loqui.
In vanum cantare.
Ingerere dicta in dolium pertusum. Plaut. Frustra pulsare chordas.

to be or wax Deafe.

Surdere. Surdescere.
Obsurdescere. Auditum auferre, exurdare. Auribus capulo.
Surdus ad munera vota, mens surda.
Surdior freto.
Saxa surda mouere blanditijs.

a great Deale, vide *Heape.*

Dearth or Scarsitie of victuals.

Cara annona est, Plaut.
Caritas est annonæ.
Alimentorum inopia Campania gratuiter

uiter affligitur.
Summa annonæ difficultas.
Annonæ caritate premimur.
Annona in dies ingraueſcit, quoniam annona carius multoq; pluris vænire incipit.
Precium augetur, imponitur, accenditur triplo plus quam æquum eſt.
Eſt magna iſthic rei frumentarij inopia.
Sterilitas annorum inceſſit hominib. i. annonæ caritate vrgentur.
Cæſariani graui annona ſunt conflictati paſſiue apud Cæſa.
Multo malignior eſt nunc anni prouentus ac ſoler.
Prouenit frumentum propter ſiccitatem anguſtius, Cæſar.
Rerum omnium caritas indies creſcit.
Penuria inſecuta eſt frugum omnium. Soli.
Res frumentaria ipſos deſicere cœpit. Cæſar. ¶ Contra.
Annona ſe laxare dicitur, quando annonæ precium ſeſe remittit, *to fall to a lower price.*
Sicut apud Tacitum: Leuare annonam, *to bring to a lower price.* quum vberior, largior ſolito prouenit annona.
Precium retro abijt, apud Plin. pro imminutum eſt. ἀποχωρεῖν.

to make Dearth or Scarſitie of victuals.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere.
Comprimere frumentum. Cicer. poſſit pro diligentius aſſeruare, & ſtudioſius recondere, ingraueſcente annona, idque ſpe lucri vberioris.
Rerum precia intendere, apud Eraſmum.
Annonam flagellare. Plin.
Precium rei augere. Varro.
Grauior æ iuſto precia rebus præſertim annonæ imponere.
Ὁ ἐπὶ σίτων ἀγορὰν ἐπιτιθεὶς, ἐπιμελεῖ.
Hinc eimiopolæ dicti, qui res præmercantur, vt earum precia accendant, & annonam flagellent.
¶ Propolæ. Dardonarij. Annonarij.

Debate, vide *Diſcord and Sedition.*

Debts.

Debita. Æs alienum. Nomina.
Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum. Nomina facere.
Contrahere debitum.
Conflare æs alienum grande, Saluſt.
Ære alieno quotidie degrauari, deprimi, premi, immergi.
Exære alieno laborare, apud Cæſarem.
In omnibus eſſe, & in alieno eſſe, apud Cic. vtrumque.

to pay his Debts.

Nomina ſoluere. Exoluere.
Nomina explicare, expedire, expungere.
Nomen tollere de tabulâ.
Æs alienum diſſoluere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comitatum creditoribus, oppignoratum, nexu æris alieni ſoluto, in priſtinum ſtatum dignitatemq; reſtituere.
¶ Exire ære alieno.
Eximi creditorum tabulis.
Ære alieno liberari. *To come out of Debt.*

to pay Debt with Debt.

Verſuram vel verſuram facere.
χρεολυσίαν ἢ καὶ μείζονα τοκῳ δανείζειν. eſt æs alienum ſoluere

ære

ære alieno, quod etiam nomen transferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorem. Cice. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putare posset, cum venderet aliena.
Eximere ex ærarijs.

a Debtor, one that oweth much.

Æratus homo, qui vsitatius dicitur.
Obæratus. Debitor. ὀφειλέτης.
Obnoxius creditoribus.
ἐγκείμενος δανισταῖς.
Addictus.
Qui immodico ære alieno tenentur. *All men Debtors.*
Plebs Romana ære alieno dimersa, apud Liu. primæ deca. lib. 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno.
Animam debere.
ψυχὴν ὀφείλειν.
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in bibliis.

to Decay, to come to naught.

Degenerare in peius.
Vergere in deterius, ruere in peius.
In dies in peius labi, deflectere.
Abire pessum. Plaut.
Ad deterius dilabi.
Mandrabuli more res dicitur, prouiccedere. Ab equis ad asinos. ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.
A magnis relabi ad minima. vide *to perish.*

to Decay, to perish for euer.

Obliterari. Intercidere.
Antiquari. Exolescere.
Aboleri. Cado.
OCCido, mea correpta, *to growe out of vse.*

to Deceiue, to Begnile.

Fallere. Decipere.
Ludere. Deludere.
Eludere. Illudere.
Ludere dolis aliquem.
Ludificare, vel ludificari.
Fuco imponere.
διαπαιγίζειν, θρᾴττειν.
Circumscribere. ἀπολίζειν.
Fraudare Circumuenire.
Implanare. Subdole agere.
Cretizare. κρητίζειν.
Dolum intendere.
Fallere dolis, fraude, perfidia omni, dolosa specie, petere.
Imponere cum dativo constructum.
Vitiata merce vel nimis carè inscripta alicui imponere.
Agere in fraudes.
κιγκιβιάζειν.
Versare dolos.
Fallaciam intendere.
Fallacias struere.
Fraudem innectere.
Facere ludos.
Pellicere. Supplantare.
Dolo adducere, rapere, agere.
Dolum struere.
Ductare aliquem dolis.
Imposturam facere. ἀπατᾶν, σοφίσασθαι δόλῳ.
Fucum facere.
Interducere aliquem.
Verbis circumuenire.
Exhalistare, Fructra habere Admouere fabricas.
Gonnicere fallacijs, apud Plaut.
Falsum habere pro decipere, apud Saluft. Nec ea res me falsum habuit.
ψευδολογίζειν. Falsis decipere ratiocinibus. Seducere.
Injicere tragulam.
Instraudem illicere, pellicere.
Frustrare & frustrari verbum commune, secundum Priscianum.
Dare verba ψυᾶγειν.

Dicta

Dicta dare dulcia.
Os sublinere.
Phaleratis dictis ducere. Terent.
Capere astu, Emungere dolo.
Capere aduersarium.
Obtrudere palpum.
Dolis circumducere.
In transenam inducere, est dolo tollere Insidijs excipere.
Et spes blandissima dicitur alicui imponere.

a Deceiuer, a Beguiler, a Iugler.

Impostor. Seductor.
Implanator. Planus. πλάνος.
Halophanta apud Plaut. & Fest.
Sycophanta. Circulator.
Ludificator. Circumuentor.
Nugarum & fuci artifex.
Circumscriptor.
Suppleator. Perpetuus.
Veterator. Deceptor.
Sacularius, apud Vlpianum. & Iurisconsultos.

to be Deceiued or Beguiled.

Circumueniri.
Capi blanditijs, astu, astutia, dolis, fuco, promissis, imagine falsa, specie veri.
Decipi. Eludi. Deludi.
Falli. Implanari.
Frustrari passiue.
Fraudari.
Frustratum iri.
Disparem promissis fidem experiri.
Frustra esse apud Aul. Gel.

Deceitfull, vide *Crafti*e.
Deceitfully, vide *Falsly*.
Deceit, vide *Crastine*sse.
to Decide a matter, vide *to Examine*.

to Declare or Shewe.

Declarare. Interpretari.
Manifestare Diluere.
Ostendere. Edocere.
Significare. Explicare.
Exponere. Emucleare.
Enodare. Dilucidare.
Expedire. Explanare.
Aperire. Exprimere.
Reuelare. Patefacere.
Pandere. Expromere.
Demonstrare. Vide *to Rehearse, and to Denounce.*

to Declare, to Shewe, or to Approue by good and sufficient reasons.

Validis tum rationibus, tum argumentis adstruere, probare, ostendere, declarare, κατασκευάζειν.
Frangere sententiam alicuius, Cic.
Demonstrare ratione inconfutabili, argumento Achillis.
Reddere rationem, causas aliqua de re probabiles.
Approbare.
Re ipsa docere.
Refellere.
Conuincere argumentis, verbis, persuasionibus, veritate.
Acutissimè & subtilissimè excogitare argumenta.
Acerrimum agere disputatorem.
Vrgere propugnatorem.
Obuia quæque confutare valide.
Rationes aduersarij infringere, & suas confirmare.
Conuincere & elinguem reddere.

to Decline, vide Eschew.

to Decree, to Ordaine a law or statute.

Indicere, præscribere legem.
Edicere seu edicto præcipere.
Facere Plebescitum, senatusconsultum.

tum. Ferre legem.
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, iubere.
Rogare legem. Sciscere.
Leges tradere. Dare.
Rogationes scire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Iubere.
Decernere. Seatuere.
Statuere decretum apud Hier.

to Dedicate, to Consecrate.

Dicare. Dedicare.
Consecrare. Deo se addicere, tradere, dedere.
Sacrum, id est, venerabile, reddere facere. Sacrare. ἱερίζειν.
Initiare. τελετουργεῖν.
Religiosè colendum indicere.

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, sanctificatio Templi.
Templi consecratio. ναοθέσιον.
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν. quod innouare significat.
χαρμοσύνη, lætitia, festum erat Athenienſium à χαίρειν, id est, gaudium.
Amberualia à nonnullis dicitur hic dies, ab atuis ambiendis.
Paganalia, rusticorum sant festa.

to Declare in fewe wordes, vide to Dispatch.

a stout Deede or Fact.

Strenuum facinus.
Audax factum. τόλμημα.
Capitale, seu capital.
Nefarium facinus.
Σῆμαν ἐργον ἀναιδὲς ὁλον.
Facinus calidum, pro audaci.
Præclarum & strenuum gestum.
Facinus insigne, gloriosum, & apud posteros cuius famam posteritas celebratura:
Facinus in bonam & malam partem accipitur.
Facinus præclarum & pessimum, maximum, indignum se.
Praculare flagitium.

in Deed, vide Truly.

Deere, Welbeloued, Acceptable.

Acceptus.	Gratus.
Amœnus.	Gratiosus.
χαρίεις.	Suauis.

Deerer, Better, more Beloued.

Amantius.	Venerabilius
Antiquius.	Charius.
Gratius.	φερτμώτερον.
Melius.	λῶιον.
Præstantius.	ἄμεινον.
βέλτιόν.	Vtilius.
Optatius.	Præstabilius.
φερτμώτερον.	

to Deface ones honour, to Backbite, to Slaunder.

Honori detrahere, vel honorem.
Derogare existimationi, honori.
Siniſtros rumores de quopiam ſpargere.
Lædere, rodere famam.
Genuino mordere.
Genuinum infigere.
Obstrigillare.
Dente Theonino rodere.
Mordere per metaph.
Lacerare famam. Obloqui.
Maledicere. Obtrectare.
Vellicare. metaph.
Traducere. διαβάλλειν.
κακολογημαίζειν.
Maledictis prosequi.
Maledico dente carpere.

Carpere

Carpere famam hominis.
Carbone notare. Imprimere, vel inurere notam, ſtigmata.
Aſpergere labem.
Derrahere. διασυρειν.
Infamare. Fama ſpoliare.
Inceſſere, obtenebrare famam.
Honorem minuere, proſcindere.
Alicuius famam contaminare.
Siniſtrum quid euomere.
Deferre, Lingua biſulca detractionis venenum ſpirare.
Loliginis ſuccum in aliquem effundere.
Ethalibus ſpiculis impetere.
Mordicus impetere, arripere.
Famam alienam mendatijs contaminare, & ſycophantam agere. συκοφαντειν.
Struere ſycophantias.
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus ſpargere.
Impudentiſſimis confictis calumnijs in alienam debacchari famam.
Aſpergere aliquem nota infamiæ.
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare.
Bonorum virorum famam conſpurcare, conſtuprare.
De fama detrahere.
Infamia aſpergere.
Famam depeculari, atterere.
Odioſiſſimis dictis in aliquem debacchari.
Telis veneno tinctis imperere.
Aliorum famam in diſcrimen adducere vt ſuam nobilitet.
In abſentem orationem ore impuriſſimo euomere.
Nullis non conuitiorum aſperginibus fædare.
Vario proborum genere denigrare.
Fama probatum hominem ſpoliare, proſcindere maledicentia, contumelijs flagellare, onerare, inuidia, grauare detractionibus, venenatis linguis fauciare.
Acuere linguam vt ſerpentes.
Apertis tibijs in aliquem inuehi, eſt non clanculum obtrectare, ſed palam inſectari. Diffamare. Defamare. Ad calumnias impia ora laxare. διαρριζειν.
Calumniari. Vituperare.
Genuinum in aliquo frangere.
Per ora oculoſq; hominum circumducere.
Famoſis libellis patronos veritatis pondere preſſos famæ iniquitatis, omnibus ſpoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Deſpiſed.

Mala fama grauiter apud exteros laborans. Flagrans infamia.
Proſtitutæ famæ.
Oenobatis prouerbio.
Infamia publica laborans.
Cerite cera dignus. Horat.
Cyrenimi probrum dicitur, prouerbio vehementer infamis.
Quem deſeruit fides & fama.
Niger, apud Horatium.
Pudendus. Infamis.
ταλίμενος. Praue viuens.
Inglorius. ἄκλεης.
ἀδοξος. Abiectus.
Inhonoratus. Vilis.
Deſpectus. Execrandus.
Deſpuendus. Contemnendus.

to Defend, to Keepe, to Maintaine, to Preſerue.

Tueri alicuius crimina. Defendere.
Tutari omni diligentia atq; officio.
Protegere. Contueri.
Seruare. Conſeruare.
Defenſare. Vindicare.
Propugnare. Patrocinari.
Portum ſtationem tenere.
Patriæ curam gerere.
Adeſſe pro aliquo.
Penes me huius rei tutela manet.

Patroci-

Patrocinium præbere, præstare.
Tegere simplex pro composito apud Poëtam.
Patriam armis tegere.
Causis præsto esse.
Pro aliquo stare. Terent.
Causæ suscipere patrocinium.
Causam alicuius sustinere, agere, tutari, defendere, defensare armis prudentiæ.
Capessere rempub. apud Salust. pro defendere.
Hostem à reipub. ceruice depellere.
Seruire defensioni patriæ.
Ancipitem magno discrimine causam protegere. Iuuenal.
Iniuriam persequi, vlcisci, insectari, apud Ciceronem, defendere, propulsare, depellere.
Suscipere in Sacris literis passim ponitur pro defendere seu protegere.
Suscipiens mansuetos Dominus, in Psal.

a Defender, vide *Patron.*

a Defending or keeping.

a Defence.

Tutela. Tuitio.
Tutamen. Clientela.
Defensio. Munimen.
Protectio. Præsidium.
Fides, vnde in suam fidem recipere.
In clientelam alicuius se dedere.

to Deferre, to Prolong or Delay.

Cunctari. Differre.
Differre de die in diem.
Protrahere. Extrahere.
ἀναβάλλεσθαι ποιεῖσθαι.
Crastinare. Procrastinare.
Recrastinare. Prolongare.
ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν.
Conferre. Cicero. Omnia conferre in Martium mensem.
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre.
Moras nectere.
Acessæi lunam expectare.
Lunas causari Laconias, prouerb.
Ducere res. Proferre.
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare. Lactare.
Extrahere diem.
Agitare moras, apud Salluſt.
Facere moram. Tardare.
Moram interponere, injicere, producere, moliri. Morari.
Diem producere vel ducere.
In alium diem differre.
Rejicere in aliud tempus.
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere.
Longiore tractu quàm quis sperarit rem protelare.
Perendinare. Protendere.
Compendinare. Prorogare.
Remorari. Retardare.
Diem de die vel ex die ducere.
In posterum rejicere.
Protelationibus implicare.
Dilationes frustratorias quærere.
διαχρόνιζε.
Prolatare dies, consultationes.
Protelare diem.
Suspendere.
Dilationes quærere.
εἰς τὸ ὄπισθεν, εἰς τὸ ὕστερον ἀναβάλλεσθαι.
¶ Mora. Procrastinatio.
Tarditas. *Delay.*

a Deferring, vide *Prolongation.*

to Defile, vide *to make Fowle.*

to be Defiled, or Polluted.

¶ Inquinamentum, maculam contrahere.

Ex

Ex inobedientia Adæ omnes inquinamentum contraximus.
Ducere notam. Horat.
Fœdatus crinibus.
Æruginis aliquid contrahere.
Puluere turpis.
Vitium concipere. Cicero.
Non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in ciuitatem. Vide *Filthy*.

to Defloure a maiden, vide *to Violate a Virgin & Maide.*

Deformed, vide *Ill fauored.*

of low Degree, vide *Base minde.*

to Delay.

Moram interponere.
Procrastinari.
Differre, referre in aliud tempus.
Diem ducere.
Rem proferre, producere, protrudere.
In aliud tempus reseruare, to *Linger.*

Delectable, vide *Glad and pleasant.*

to Deliberate, vide *Consult*

Delicate, vide *Womanlike.*

Delicate meates, Ionkets or Dainties, Fine dishes.

Cupediæ. ἡδύσματα.
Dapes. Secundæ mensæ.
Lautitiæ Saliares. Attica Bellaria.
ἥδιστα πόματα.
Tragemata.
Ædulia exquisita, opipara, delicata, lauta, prælauta.
Mactea, apud Martialem.
Iouis aut Regis cerebrum prouerb.
Veneris aut Iouis lac.
Nectaris flos.
Cibus deorum. Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo.
Delicatus. Abron.
Palato qui est morosо, fastidioso.

Deliciously, Sumptuously, Daintily, or costly.

Opiparè.	δειπνικῶς.
Deliciosè.	Delicatè.
Curiosè.	Lautiùs.
Lautè.	Splendidè.
Regaliter.	Lautissimè.
Magnificè.	Magnificenter.
Pollucibiliter.	Dapicè.

to Delight, to take Pleasure.

Capere voluptatem non mediocrem animo.
Duci, capi oblectatione rei.
Lætitiam concipere.
Haurire voluptatem.
Gaudio exilire, perfundi.
Gaudio subsultare.
Lætitia corripi, exultare, gestire.
Oblectari. Delectari.
Amare pro delectari, apud Cic.
Percipere incredibilem animi voluptatem.
Capi voluptate, specie mulieris.
In delicijs rem aliquam habere.

to Deliuer from feare and trouble, vide *Discharged.*

Abstergere, eximere metum.
Metu liberare, vacare.
Timorem deponere, Animum confirmare, ad fortitudinem reuocare.

Afflictum

Afflictum excitare. vide *to Discharge, to Quite.*

to Delude, vide *to Mocke.*

the vniuersall Deluge, or Noes flood.

Diluuium vniuersale.
Diluuium aquarum, Aquosa clades. Soli.
Diluuialis irruptio, quæ vniuersa obduxit humido situ.
Vndosa tempestas Soli.
Cataclysmus. κατακλυσμός.
Eluuio vel eluuies terrarum.
¶ Proluuies, *a great Deluge.*
Romæ mira proluuies, Cice.
Magna vis aquæ.

to Demaund, vide *to Aske. to Inquire, to Denie, to disaffirme.*

Negare. ἀρνεῖσθαι, ἀποφάσκειν.
Diffiteri. Pernegare.
Ire inficias. Inficiari.
Refragari. Denegare.
Abnegare.

to Denie, to Refuse.

Negare. ἀρνεῖσθαι.
Alicuius vota contrahere.
Aperfari. Fugitare.
Refelliere. Abnuere.
Renuere. Reclamare.
Fugere. Respuere.
Nolle. Contradicere.
Haudquaquam assentiri.
Tergiuersari. Refutare.
Denegare. Repugnare.
Obstinatius renuere, reniti.

to be Denied, or Refused.

¶ Repulsam ferre, pati, accipere.
Repelli. Præteriri in petitionibus, Cice.

a Denne, vide *Caue.*

to Denounce, to Declare.

Nunciare. Denunciare.
Demandare.
Indicere, tametsi magis sit quàm denunciare.

to Denounce, or Declare warre.

Hosti aqua & igni interdicere.
Bellum facere patriæ. Sallust.
Bellum indicere, denunciare, facere.
¶ Niti insidijs ac perfidia.
Proditione rem gerere.
More latronis occulte rem gerere, Fraudibus atque dolis, *Treacherously, without any declaration or warning.*

Deintie.

Delicatus. Deliciosus.
Lautus. Sumptuosus.
Suauis. Opiparus.
Saliaris.

to Depart, or go away.

Discedere. Recedere.
Abire. Amoliri.
Absedere. Secedere.

a Departing, or going away.

Discessus. Discessio.
Abitus. Recessus, & Io.
Fuga. Abcessio.
Digressus, & Io. Abitio.
Profectio. Secessio.

to Deprave, vide *to Sclaunder, to Blame.*

to Deprive one of his authoritie or office.

Mouere & Amouere cum accusatiuo personæ, & ablatiuo dignitatis gradum significante constructa.

Vt

Vt Mouere vel Amouere Dictatorē, Consulem, Tribunos, Quæstores, Prætores, Ædiles, &c. Item Regem, Ducem, Præsidem: Præfectū, Episcopum, Diaconum, Pastorem, Ministrum, Seruum.

Et, ab Dictatura, Consulatu, Tribunatu, Quæstura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Episcopatu, Diaconatu, Ministerio, Seruitio.

Adimere imperium, regnum, dictaturam, consularum, tribunatum, quæsturam, præturam, ædilitum, dignitatem, ducatum, præfecturam, &c.

Abdicare magistratu quempiam.

Abrogare alicui magistratum.

Exauthorare.

Priuare officio.

Priuatum reddere.

Alienare à senatu, deijcere, dimittere cum ignominia.

Eximere honoribus senatorijs. Cice.

Dominos de fastigio suo deijcere, apud Macrob.

De gradu vel statu deijcere.

Omni honore ac dignitate priuare.

Detrahere, delere authoritatem.

Statu mouere atque deprimere.

De cœlo detrahere.

Dignitate spoliare.

E gubernationis fastigio deijcere.

Ordine mouere.

Numero expungere.

De curia eijcere.

Despoliare honore.

Exuere imperio.

De dignitatis gradu dimouere.

Cogere & redigere in ordinem.

Ordine seu senatu mouere.

ἐκφυλλοφορεῖν.

Dejicere aliquem consulatu, loco, principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis senatum.

Conuellere de pristino statu aliquē.

Minuere maiestatem, de gradu existimationis deturbare, quod Græcis, καθαίρειν τὸ μεγαλειότητα. τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλειότητος καθελεῖν.

to Deprive one of his goods.

Priuare, Spoliare, Orbare bonis.

Auferre, Eripere, Adimere bona omnia, cariſſima quæque.

to be Deprived of his authoritie, or to be Disgraded or Discharged of his orders, office or dignitie.

Exauthorari. Reprobari.

Dimoueri gradu vulgò dicitur.

Degradari. Absolui.

ἀποχειροτονεῖσθαι.

De cœlo deerahi.

De summo honoris gradu deturbari.

Deponi imperio.

Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu.

Capite minui, diminui, apud Cicero, vbi caput ponitur pro statu & condutionis deceſſione atque iactura.

Abire honore, Suet. pro abdicare.

Ex alijs decidere, Cic. ad Att. 2.

Concidere, apud eundem, pro deijci de statu, ab existimatione pristina.

παραθέσθαι τὴν τιμὴν, ἢ τὸ ἀξίωμα.

to Describe, to Register, to declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, præclia in monumenta referre.

In acta referre, apud Iuuen.

Ad posteritatem stylo transmittere.

Referre in commentarium, in annuersaria, in fastos.

In annales referre.

Canere pro describere Virgil. frequens.

Literis mandare, tradere.
γεγραφῆ παραδίδωμι.
In tabulas, literas publicas referre.
Chartis illinere.
Describere.
Chartis ceu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Erasm.
In literas referre, recipere.
Posteris tradere, prodere memoriæ.
διδόναι λόγῳ.
Prodere memoriæ virorum foris facta, Cic.
Diffundere in ævum, in posteros.
Mandare æternitati, monumentis, memoriæ.
Audita, visa, gesta, libris credere, vel ceræ, pro scribere in cæreis tabellis.
Consignare literis.
Graphicè pingere, depingere.
Describere longis voluminum ambagibus.
In tabulas quæ memoriæ digna videntur referre, posteritati cõmendare.
Doctorum hominum literis, immortalitati, æternæ memoriæ consecrare.
Stylo prosequi.
Prodere posteris, literis aliquid.
Perpetuæ memoriæ tradere.
ἀναγράφω.
Literarum monumentis tradere.
Literis prodere.
Perscribere in eodem significatu, dixit, Cic.
Manifesto scribere.
Res scripturam publicare.
Monumentis librorum seu litterarum inserere.
Literis consignare quæ mandare memoriæ volumus, Cic.
Celebrare literis & memoria.
Commentarijs inscribere.

Deserts, or good Turnes.

Beneficia, Officia, Merita.
Beneuolentia, Beneficentia.
Benignitas, bona Voluntas.

I shall neuer Deserue your benefits.

Omnia studia, omnia prorsus officia tibi tuiſq; beneficijs debeo.
Præstare tua causa cogor, quicquid possum, quantum valeo, quantum viribus consequi possum, quãtum in me situm est.
Tua in me beneficia, omne meum studium, officium, omnes à me curas, omnem industriam, omnia denique quæ in me sunt, non solum postulant verum etiam exigunt.
Quid est quod ego tua causa non debeam?
Obsequi tuæ voluntati, morem gerere, parere, inseruire prorsus in omnire debeo.
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remunerabor, compẽsabo, officijs paribus æquabo.

to Desire, to Require, to Long or wish for.

Petere. Expetere.
Appetere. Cupere.
Quærere. Concupiscere.
Desiderare. Velle. Gestire.
¶ Contendere, *to desire greatly.*
Cliscere. ἵεσθαι.
Affectare. Ambire.
Optare. Exoptare.
Suspirare metaphoricè.
Adamare, apud Cicer. pro concupiscere.
Cogitare apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnem desigere.
Tangi, teneri desiderio.
Sitire.
In votis habere.
Incitari, ferri, impelli animo, moueri.
αἴρεῖσθαι τῇ ψυχῇ. vide to Pray.

to

to Desire greatly or fervently, to haue a great longing for a thing.

Sitire. Suspirare.
Exardere desiderio alicuius.
Primis votis, ardentibus desiderijs sitire.
Ardere. Desiderare.
Flagrare desiderio, cupiditate rei.
Percupere.
Miram habere sitim.
Inflammari cupiditate.
Flagrantibus desiderijs optare.
Tangi, teneri, æstuare desiderio.
In votis habere, Gliscere.
Ardere, desiderio, cupiditate incredibili.
Fame vel siti opum teneri.
Ad supernam beatitudinē adspirare.
Non mediocriter capere.
Aliquem suspirare ademptum.
Vehementi animi adfectu rapi.
Ingenti affectu, omnibus votis expetere.
Capi cupidine rei alicuius.
Indefessis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare.
Macerare se desiderio.
Angi, discruciari desiderio.
Mira quadam ardere cupiditate.
Quod si tantus amor manet, si tanta cupido est.
Iucunda cupiditate aliquid expectare.
In magna expectatione esse, *to long much for.*
Deplorare desertos penates.
Expectationem sustinere.
Longum alicuius desiderio torqueri.
Expectatione teneri, pendere, torqueri, angi, cruciari, discruciari.
Nullum facere rogandi, flagitandi finem.
Alicuius rei desiderio animus dicitur titillari.
Lynge trahi, proue. pro vehementi & impotenti desiderio trahi, rapi ad aliquid.
Inhiare per translationem pro vehementer cupere, dativo vel accusatiuo construitur.
Adhinnire apud Cic. pro impotenti cupiditate gestire.
Cupidus. Auidus.
Studiosus. Ardens.
Appetens. Cupiens.

with great Desire or Longing.

Primis votis, apud Iuue.
Ardentibus desiderijs.
Mira siti, fame.
Longa maximáq; expectatione.
Cupiditate præcipua.
Nullum mihi votum ardentius fuit quam, &c.
Nil sanè mihi vnquam prius in votis fuit.
Obuijs ante porrectis vlnis.
Obuijs manibus.
Ambabus manibus.
Auidè. Sitienter.

as I Desire, vide *as Heart would wish.*

a Desire, a Lust, a Longing.

Desiderium. Votum.
Voluntas. Studium.
Beneuola animi propensio.
Cupiditas. Ἐπιθυμία. Affectus.
Auiditas. Appetitus.
Cupido fem. gen.
Concupiscentia, *great Lust.*
Libido. Amor. Ardor pectoris.
Æstus per metaph. Sitis. Flamma.
Calor. Fax. Ignis, quæ postrema Auxesin habent.

to satisfie ones Desire, or to grant ones request.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Precibus benignum impartire assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cicer.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso.

a Desire of honour or glory. vide *Ambition.*

Desirous of glory or praise.

Omnes tuos ad laudem impetus noui.
Quam sis ad laudem & gloriam propensus, inclinatus, quanti sit apud te laus, quàm labores de laude, quàm vehementer ad laudem incumbas, quàm laudi studeas, quo studio laudem sequaris.
Quæ tua sit laudis, gloriæ, famæ cupiditas præclare noui, cognitum habeo, vide *ambitious.*

to Despise, to Contemne, to Reiect.

Auersari & pro eodem.
Auerti. Spernere. Fugere.
ἐξουθενεῖν. ἐξολιγεῖν.
Aspernari. Dispicari.
Dedignari. Despicere.
Contemnere. Temnere.
Abhominari. Detestari.
Despuere. Respuere.
Reijcere. Reiectare.
Repudiare. Resutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere pro fastidire, & cum fastu quodam contemnere.
Perhorrescere.
Auerso vultu, tetrica & corrugata fronte aspernari.
Præ se contemnere.
Mandare laqueum. Fastidire.
Medium ostendere vnguem, apud Iuuen. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mart. vide *Naught.*
¶ In nullam sortem bonorum admitti.
Iacere. Ex omnium hominum cõsortio deturbari.

Despised, vide *Defamed.*

Destitute, vide *voyde.*

to Destroy, vide *to Ouerthrow, to Waste.*

Destroyed by your enemies.

Immicorum tuorum iniuria te afflixit, perdidit, euertit omnibus fortunis.
Oppressit, ad exitium detrusit, impulit.
Non modo è numero viuentium, sed plane infra mortuorum conditionem amandauit.

to Destroy, to Vndoe, to Sack or to Spoile a towne.

Ciuitatem delere, deuastare, destruere.
Subuertere mœnia, euertere funditus.
Vastum labefactare opus.
Vrbem euertere, ruere, diruere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare.
Dare excidio ac ruinis.
Oppidi excidionem facere.
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari.

a Destruction, a Sacking, an Vndoing, a Ruine.

Excidium. Ruina.
Exitium. Disturbatio.
Excisio. Destructio.
Desolatio.

Desolatio. Interitus.
Euersio. Occasus.
Pernicies. Pestis.
Clades. Calamitas, naufragium.
Internecio. Perditio, ὄλεθρος.
Deletio. Vastitas. Calus, vide *an Ouerthrowe.*

to Determine, to Appoint, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere. Constituere.
In animum inducere.
Animo concipere.
Statuere. Proponere.
εἰς τὸν ἐμαυτοῦ.
In animo decernere, statuere.
Animum iuducere, adijcere, applicare, adiungere.

I haue Determined or fully Purposed, I am minded.

Decreui. Decretum est mihi.
Statui in animo.
Facere certum est.
Statutum, constitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est.
Proposui, destinaui in animo.
Animo decretum est.
Sic stat sententia.
Certo decreui.
Certum est mihi.
Deliberaui, constitui sanè.
Certum atque obstinatum est mihi.
Certus semper huius propositi fui.
Fixo consilio ac confirmato istud aspicabor, progrediarque. Budæ.
Nulla ratione ab instituto mouebor.
Certo meditatoque proposito insti. tui.
Constat sententia.
Murus aheneus esto, apud Hor.
Neque me sententia vertit, apud Virgilium, *I haue not yet changed my minde.*
Animo insedit, insidet.
βέβηκε εἰς νοῦν,
Apud animum meum stetit.
Nunc quoque mens eadem mihi perstat. Virgil.
Sic habeo statutum cum animo.
Rata, firma est sententia.
Stat sententia, stabitque.
Mecum statui, constitui in animo.
Deliberatum est.
Certum est consilium.
In animum induxi meum.
Fixum est animo.
Animo immotum sedet.
Obstirmaui animum.
Sic est sententia.
Mea sic est ratio.

to Detract, to speake ill of.

Vellicare. Mordere.
Lacerare. Obloqui.
Detrahere, vide *to Slaunder, ill Name.*

a Detractour, vide *Slaunderer.*

to Deuide, vide *to Parte, the Diuell, or Sathan.*

Cacodæmon, id est, malus dæmon.
Diabolus, ἀπὸ διαβάλλειν, criminari.
Sathan, & Sathanas med. prod.
Sinuosus Draco.
Immanis, tortuosus Leuiathan.
Leo tartareus.
Draco magnus, in Apocalypsi.
Spiritus maliguus, immundus.
Serpens antiquus. Anguis.
Tænarius spiritus.
Fuscæ Deus aulæ.
Behemoth immanis bellua.
Vitiorum omnigenum incentor.
Stygia Echidna.
Teter spiritus, cacoangelus.
Inimicus homo in Euang.
Tentator callidus.
Lucifer. Plutonici regni, primipilus & antesignanus.

Dux erebi phlegetontis, regni tartarei.
Princeps tartareus.
Primogeniæ noxæ suasor.
Hostis generis humani, sitiens exitium animarum.
Dæmonarches, apud Budæum, id est princeps dæmonum.
Veterator ille Stygeus, errorū architectus & adornatus. Budæus.
Zabulus, διάβολος, apud Cyprianum & Bernardum pro diabolo, quòd incessanter mentibus humanis mala suggerat consilia ἀντὶ τοῦ διαβάλλειν. decipere.
Pluto qui & Ceteris gener, vt est apud Iuuen.
Beelzebul vel potius Beelzebub multa animarum agmina in æternum trahens exitium.
Misanthropos à Basilio dicitur, id est osor hominum.
Dæmon δαίμων, idem quod sapiens sciens: dictio nil mali significans, quamuis spiritus è cœlo deiecti ob scientiam nunc dæmones nominentur.
Se diis manibus, hoc est, inferis, æternisq; cruciatibus deuouere, *to giue himselfe to the dinell.*
Seipsum damnare.

to Deuise, to Inuent, to Imagine.

Excogitare. ἐξευρεῖν.
Comminisci. Inuenire per se.
Adinuenire. ἐπιλογίζομαι.
Moliri apud Plaut.
Fingere. κατασκάπτειν.
Effingere ex proprio ingenio.
Machinari meditari, per cogitationē inuenire.
Effugia inuenire elabendi. Vide *to Muse.*

that is Deuised or Inuented.

Excogitatum. Commentitium.
ἐπινενοημένον. Adsimilatum.
Fictitium. ἐξηκασμένον.

a Deuourer, vide *Glutton.*

Deuout, vide *Godly.*

Dewe or Dewing.

Ros oris. Roratio.
Sparsa cælesti rore madescit humus.
Ros tenera pecori gratissimus herba.
Rem latè dispargit amarum.

a Dyall, vide *a Clocke.*

a Dice, or Die.

Alea. κύβος. Tessera.
Calculus. Talus.
Taxillus diminutiuum.

to play at Dice.

Ludere aleam & alea tesseris.
Lusitari taxillis tesseris.
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Iacere talos.
Aleæ arte lucrari opes.
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium.
Noctem insomnem ludendo ducere.
Totum ludendo concelebrare diem.
Contendunt ludo, & fulua luctantur arena.
Taxillos mittere compositos.

to Die, or depart this life.

Mori. Obire, absolutè.
Diem obire. κτοδυνεῖν.
Obire mortem.
μεταλλάττειν ἢ βίου.
E vita decedere, excedere.
Concidere. Occido med. cor.
Excedere corpore. Decedere.
Vita vel de hac vita excedere.
Discedere ex hac vita lugubri mortali. Egredi. Expirare.
Excedere de sæculo.

Cadere.

Cadere pro mori, Ouid.
Excedere è viuis.
Recedere à vita, Cicero.
Efflare animam vitalem ſpiritum.
Supremum reddere, efflare, & exhalare ſpiritum.
Fato rapi, fungi κῆρ μοίρας κραινθῆναι, apud Platonem.
Recedere ab oculis pro mori. apud Plinium.
Morte rapi. E medio ſuſtolli.
Excedere humanis.
Morte ſuſtolli, conſumi, confici.
Morte, mortalitate, morbo intercipi.
Mortem oppetere.
Dare animam pro mori; apud Virgilium in io.
Exuere hominum. Soli.
Definire hominem viuere, Idem.
Vitæ penſum abſoluere. Budæ.
Vitam auſpicato initam fæliciter actam, fine quoque beata claudere. Budæ.
Fato diſcedere, conſumi.
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire.
Educi vel egredi de carnis ergaſtulo.
Vitalia lumina linquere.
Carnis compede, ergaſtulo ſolui.
Lethi flebilem inire tramitem.
Vitam vniuerſæ carnis ingredi.
Humanæ naturæ debitum exoluere.
Morte ſubitanea mori.
Obire diem ſupremum.
Corruptibilem corporis ſarcinã deponere.
Finire morbo. Diſſipari.
Vinculis carnis abſolui, in fatris.
Supremum vitæ reddere ſpiritum.
Fato vel fatis concedere.
Fato defungi. Fungi morte.
Defungi. Diſſolui.
Occumbere. Interire.
Extingui. Extingui vita.
Depoſitum Deo reddere.
Deſinere inter viuos agere.
Cernere vitam. Cice. pro finire.
Temporalis vitæ ſpatium peragere, emetiri.
Ex hac lacrymarum, plorationis valle reuelli.
Flebili ſæculo ſupremum dicere vale.
Exequi mortem, apud Plautum.
Mundo ærumnarum pleno valedicere.
Obire morte repentina. Sueto.
Tenues vitam profundere in auras.
Fata ſuprema, fata ſua claudere. Poëticum.
Occumbere morti, Virgilius.
Occumbere morte. L.
Occumbere mortem. Cice.
Ex huius miſeræ vitæ incolatu digredi.
Cum morte permutare vitæ munia, vitam. Cice.
Animam ſingultire in auras.
E viuorum contubernio migrare.
Peragere mortem.
Anima priuari. Decumbere. Cice.
Vita deſtitui. Morti ſuccumbere.
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum.
Cicero. Cuius in complexu, libenter extremum vitę ſpiritum ediderim.
Vitam terminare, finire, perdere.
Vitam ponere, amittere, deſerere.
Facere finem vitæ. Salluſt.
Animam ponere, exuere.
Migrare. Demigrare.
Ex hoc ſeculo migrare.
Migrare ex humanis, ex hac vita.
Cõmutare vitam, mortalem cum immortali, caducam cum perpetua.
Naturæ debitum abſoluere.
Soluere iura ſuprema neci.
Mortalitatis tunicam exuere.
Ex corporis vinculis tanquam è carcere euolare.
De præſidio ſtationeque huius vitæ iuſſu Dei omnipotentis decedere.
Ab hus Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ.
Ex huius mũdi tempeſtuoſiſſimo pelago enatare ad portum ſalutis.

Mortali vitæ Colophonem imponere, valedicere, & ad aliam lætiorẽ, meliorem concedere.
Miseræ, caducæ istí ac momentaneæ vitæ valedicere.
Valedicere mortalium hominũ conuersationi, ac vitæ.
Mortalibus eximi rebus.
Hanc lucis vsuram reddere.
Vitam naturæ reddere.
Ambulare viam vniuersæ carnis.
Abijcere corporis exuuium.
Morte conficere extremũ vitæ diem.
Euocari ex hac vita mortali.
Agere supremum vitæ diem.
Ex hac misera vita ad æternæ ac immortalis possessionem emigrare.
Emigrare ex huius vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ.
Ex hac mortali ad immortalitatem fœliciter emigrare.
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium.
Ex hac vitæ vmbra, ad supernam lucem euocari.
Decedere ex hac lugubri vita, ad omnis tristitiæ expertem, ex mo mentanea ad æternam.
Valedicere rerum naturæ.
Fatalem complere diem.
E vita, ex huius corpusculi domicilio emigrare.
Extrema pati.
Exanimari. Deficere.
Res humanas deserere.
Rebus humanis eximi, excedere.
Debitum carnis vel mortis soluere, dissoluere.
Terrenis cœlestia commutare.
Corporis exuuias ponere graues.
Vita excedere.
Vitæ cursum implere.
Vinculis corporeis exui.
Terreno depositio corporis onere, cœlestem scandere ad patriam.
Terreno carcere recludi, resolui.
Cancereis huius corporis exui gurgustijs.
Corporea mole leuari, releuari.
E medio discedere, excedere. Terent.
Obdormire in domino.
In pace quiescere.
Somno consopiri sempiterno, Cice.
Vocari ad superos.
Nube carnis detegi
Mortalem sortem egredi.
Humana definere conditione frui.
De ergastulo huius sæculi vocari.
Vita priuari.
Vitæ cursum conficere.
Mortis tributa persoluere, Augu.
Terrenis exui contagijs.
Carnis onus deponere.
A contagio mortis liberari.
Ire, abire ad inferorum portas seu domicilia. Esaiæ 38. de Ezechia rege.
Vitæ seu militiæ humanæ compiere cursum.
Animam ebullire.
Parare extrema.
Agere animam.
Supremos ducere spiritus.
In deliquio esse.
In extremis esse.
Laborare vicina morte. κρίνεσθαι λειποψυχεῖν. *Readie to depart.*
E medio abire, apud Terent.
Diem vitæ claudere nouissimum.
Orbari vita. Abire è vita. Cice.
Morte dira occupari, rapi.
Supero priuari lumine.
Fato è medio tolli, ferri.
Vitam exire, fundere.
Corpus deponere.
Quem dederit cursum fortuna peragere. Virg.
Horrendos fati subire agones.
Conficere summam fatalem, Cice.
Soluere oculos lætho. Virg.
Humanitus accidere. i. mori, & simpliciter Accidere & Contingere, pro vita defungi accipiunt Iurisconsulti, vt refert Alciatus.
Vitæ euanescere auris, & matri ter-

ræ ossa reddere. *to Die and be buried.*
In communem abire locum.
Hac luce priuari.
Vita defungi & fungi.
Euehi rebus humanis.
Perire, pro mori, à doctis vsurpari passim legimus, & Disperire.
Cedere vita, & è vita.
Cedere fato. *to Die willingly.*
Cedere naturæ. Sallust.
Dormire in sacris, pro mori ponitur.
Mori stamine nondum abrupto.
Ante diem scilicet. *to Die before his time.*
Ire sub vmbras, poëticum est sicut sequentia: In cineres ire.
Stamina vitæ, Atropos rumpere dicitur Senecæ, & vitam abrumpere.
Exacto parcarum stamine, vita deliticit.
Pendula adhuc tereti rumpere pensa filo.
Petere, adire Lethæi transtra Charontis.
Fundere animam, extremam vocem.
Vita me deficit.
Decedere ex partu, Asco. *to Die in childbed.*
Ab intestato decedere, *to Die intestate.*
Vitam cum morte vel in mortem cõmutare.
Vitam suscepta morte reponere.
Naturæ concedere, satisfacere.
Fatali necessitati concedere.
Spiritus æthereas postquam soluetur in auras,
Corporeis nexibus, vinculis solui dicitur anima: excedere è corpore animus.
¶ Pro Apostolicis, Euangelicis traditionibus, pro Ecclesiæ Christi disciplinis sanguinem effundere.
Capere mortem ob remp. Cice.
Pro repub. vitam reddere, id est, mori.
Pro patria vitam effundere. Cicero. Grata memoria eorum virtutem prosequamur, qui pro patria vitam effuderunt.
Suam vitam communi bono posthabere.
Voluntariam occumbere necem. Sallustius.
Expleta mortalitate Manium consortio sociari.
De istis mundi turbinibus extrahi.
Expuncta hac morte ad immortalitatem venire. Cypria.
Fatali necessitate à marito diuidi, diuelli.
Deficere castæ coniugis in gremio.
¶ Perire aëris contagio, *to Die of the Plague.*
Mori, perire peste.
Communi aëris infecti contagio ex hac vita decedere.
Subito, non sine veneni porrecti suspicione mori.
¶ Huic ritulo Germanico, *sterben oder sterben*, toties Synonymicõs variato & plus ducenties decies Latinè reddito, subiecimus in gratia φιλελλήνων, Græca quoque Synonyma.

Ἀποφυσᾶν.	Χαυλιοῦν.
Χαυδήσκειν.	Χαυλιᾶν.
Χαυδήσειν ἢ ζωῆς.	
ἐκψύχειν.	ἐκπνεῖν.
τελευτᾶν.	μοιρᾶσαι.
ἐκ βροχῆς.	ὑπορύχιον.
ἀπαλλαγῆναι, ἢ ἀπαλλάττεσθαι.	
διαλυθῆς.	χαυλιᾶς.
ἐκλιπεῖν ἢ ἐκλείπειν.	
καταίχεσθαι.	καταχρίεσθαι.
ἀφιστάναι.	ἀδεσποτεῖσθαι.
δυσθανεῖν difficili morte mori.	
δυσθανεῖν.	πεθάνειν.

Et πεθνάμεν ac, dorice ac ionice πεθάμεν absolum χαυδανεῖν.

to Die colours.

Tingere vel tinguere.

βάπτειν.

βάπτειν. Inficere.
Colorem inducere.
Colorare. χρώζειν.

Diffamed, Sclaundred.

Notatus Ignominia, Infamia.
Districtus aliqua nota.
Maculosus homo.

to Diffame, vide *to Sclaunder.*

to Differ, or to Dissent.

Differre. Abesse.
Discrepare. Dissentire.
Dissidere. Abhorrere.
Dissimilè esse.
Interesse, διαφέρειν.
Non convenire.
Diversum sentire.
Distare. Pugnare.
Discordare. Non congruere.

it Differeth but a litle.

Parum discriminis est.
Paruum interuallum.
Haud multum differt, abest.
Non multum abhorret, dissidet, discrepat.
Paruum differt.
Parum differentiæ.
In idem recidit, *it agreeth.*
Et prouerbio dicimus, ne punctum quidem, aut vnguem transuersum, differre, discrepare.

it Differeth verie much, Great difference, verie vnlike.

Maximum, ingens discrimen.
Ingens, longissimum interuallum.
Longè lateque distat.
Magna differentia.
Plurimum interest.
διὰ διὰ παντός.
Longissimè dissonare. Cic.

Ex diametro inter se pugnantia.
Diametro distantia.
Toto dissidentia genere.

Difference, Diuersitie.

Discrimen. Differentia.
διαφορὰ. Distantia. Disparitas.
Interuallum. Dissimilitudo.
Diuersitas. Varietas.
Discretio. Separatio.
Discerniculum, apud Aul. Gel.
Discrepantia. Distinctio.

to Digest the meate.

Longa deambulatione cibum digerere, conficere.
Concoquere. Perficere.
Coctionem facere, apud Plin.

Dignitie, vide *Honour.*

I will not suffer your Dignitie to be defiled or hurt.

Violari tuam dignitatem, imminui, offendi, lædi, oppugnari, damno affici, iniurias pati.
Detrahi de tua dignitate, honore minui, adimi, auferri.
Iacturam fieri tuæ dignitatis numquam patiar.
Nihil vnquam feci, quod contra tuam existimationem esse vellem.
Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberalissimè profundam.

to Digresse from his matter or to go from his purpose, to be in another tale.

Digredi. Dilabi. Delabi.
Institutum deserere.
Diuertere. Deflectere.
Longius euehi.
Aberrare proposito, Cic.

Deerrare.

Deerrare. Longè digredi.
πόλλ᾽ ἂν ἁμαρτὼν & γλιχόμενος, apud Demoſt.
Abire, apud Cic. Quid ad iſtas ineptias abis?
Digredi à re propoſita, ab inſtituto.
Egredi à propoſito ad rem alienam.
Aliò deferri. Latius exſpatiari.
Extra præſcriptum tranſilire.
Extra oleas ferri.
Extra chorum ſaltare.
Vltra ſepta, limites ſalire, prouer.
ὑπὲρ τὰ ἰσοκαμπίνια πηδᾶν.
A re propoſita ad longè diuerſam digredi.
Deerrauimus ab eo quod cœpimus exponere.
De calcaria in carbonariam decurrere.
A narratione deflectere, vagari.
Aliò ſermonem conuertere.
¶ Quo me ſermonis curſus abripuit? Sed quò me rapit alienior cogitatio? Sed hæc extra viam.
ἀλλὰ τὰ παῦτα ἐκ τοῦ πράγματος. vide *nothing to the purpoſe.*

Diligence, Care, Study, Labour, Indeuour.

Sedulitas. Cura.
Induſtria. Vigilantia.
Diligentia. Labor.
Aſſiduitas. Niſus.
Conatus. Studium.
Molimen. Conamen.
Opera. Diligens.
Accuratus. Vigilans.
Sedulus. Studioſus.
Induſtrioſus. Operoſus.
Multæ ſedulitatis homo.

with great Diligence or Care.

Summa, exquiſita diligentia.
ἀκριβεία. Exactiſſima cura.
Accuratè.
Adamuſſim. Examuſſim.
Amuſſatim. Examuſſatim.
Ad vnguem. Sollicito labore.
Summa cura adhibita. ἀκριβείᾳ.
Omni animi contentione, diligentia.

Diligently.

Sedulò. Exactiſſima cura.
Summa cum diligentia, cura.
Studioſè. σπουδῇ.
Diligenter Vigilanter.
Aſſiduè. Impigrè.
Curioſè. Gnauiter.
Solerter. Accuratè.
Haud ſomnolenter.
Attentis animis.
Studioſa indagine.
Haud oſcitanter.
Animo ad ſubeundos labores prompto.

to Diminiſh, to bring Lowe, to Extenuate.

Vilem leuemq; verbis demonſtrare.
Deſpectum reddere.
Eleuare. ἐκκυλίειν.
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, exprimere.
Res geſtas verbis extenuare, deprimere, mipuere.
¶ Peruenire ad paucitatem.
Ad paucos redigi.
Contractiore numero.
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cum atteruntur, & acciduntur.
Liuius. Acciſæ Volſcorum re.
ἐν ταπεινώσει εἶναι.

to Diſagree, or to Diſſent, to be of contrarie mind, or opinion.

Diſſentire. Refragari.
Longè ſecus ſentire, abeſſe.
Longè diuerſum ſentire.
Multo aliter ſentire.

Calculum

Calculum ſuum negare.
Diſſimile eſſe.
Non ſubſcribere alicuius ſententiæ.
Reluctari. Diſcrepare.
Non conuenire, Repugnare.
Diſſidere. Diuerſum ſentire.
Tergiuerſari Reniti. Abhorrere.
Reprobare. Reclamare.
Diſcordare. Aduerſari.
Differre. Diſtare.
Pugnare. Non congruere.
διαφέρει. Nimium abeſſe. vide *to diſcord.*

that Diſagreeth, or is cleane Contrarie.

Diſcrepat. διαφωνεῖ.
Diſſidet. Variat.
Non conuenit.
Longè latéq; diuerſum.
ἐκ διαμέτρου diſſidet.
Longè latéq; diſcrepat.
Controuerſia eſt.
Secus, aliter eſt.
Ex diametro pugnat.
Plurimum diſtat, multum intereſt.
vide *Diuers, Contrarie.*

to Diſanull, vide *to Aboliſh.*

to Diſcerne, vide *to Separate and Examine.*

to Diſcharge, vide *to Quite.*

Diſcharged, Deliuered.

Expeditus. Exoneratus.
Solutus. Ereptus.
Abſolutus. Leuatus. Euolutus.
Liberatus fluctibus, vndis negotiorum, ac curis.
Defunctus periculis.
Expeditus negotijs, moleſtia.
A litibus abſolutus.
Laboriosis explicitus curis.
Leuatus moleſtia.
Qui piſtrino curarum ſeſe explicuit.
Qui onus, pondus humeris excuſſerit, abiecerit.
Clitellas humeris excuſſerit.

to Diſcharge himſelfe, vide *to Excuſe.*

to Diſcloſe, vide *to Bewray.*

to Diſcomfite, vide *to Ouercome.*

to Diſcord, to Diſgrace, to Contend, to Striue.

Certare. Altercari. Contendere.
Argutari. Cauillari. Diſputare.
Decertare inter ſe. Digladiari.
De aſini vmbra, de lana caprina rixari, digladiari, *to ſtriue for a triſle.*
Nimium altercando veritatem adimere.
Ardentius concertare quaſi pro aris & focis, vt dicitur.

Diſcord, Debate, Variance, Controuerſie, or Brawling.

Diſſidium. Diſſenſio. Segregatio.
Inimicitiæ. Simultas. Factio.
Seditio. Litigium. Pugna.
Diſcordia. Tumultus. Diſcrepatio.
Diuiſio. Diſcrimen. Turbatio.
Concertatio. Altercatio. Scißio.
Contentio. Iurgium. Bellum.
Schiſma. Certamen. χίσμα.
Rixa. Lis. Ira. Controuerſia.
Fatalis orbis Chriſtiani tempeſtas.
Subita rerum humanarum procella.
Macedonica res diſſentione facta.
Soli.

to make Diſcord or Debate.

Concire lites, turbas.
Diſcordiam concitare, inducere.
Diſſenſionem mouere, commouere, facere.

Sedere

Serere diſſidium, rixas, lites.
Diſſidium facere, altercationes, lites, iurgia. Afferre peſtem.
Tollere concordiam, Iudicia, leges, omnem hilaritatem.
Spargere venena, virus.
Iucundiſſimam vitæ ſocietatem fictis ſermonibus, & falſis criminationibus dirimere, Cic.
Pacem ſanguineis rixis & cædibus funeſtis mutare, perdere, vide *vpſore*.

to Diſcouer, vide *to Bewray*.

Diſcreetly and Wiſely.

Examinatè. Perpenſè. Ponderatè.
Non ociosè. Cogitatò. Cogitatè.
Non temerè. Haud oſcitanter.
Meditatò, conſultò, aduerbia.
Cordatè. Conſideratè.

without Diſcretion, vide *without reaſon.*

a Diſh, a Platter.

Catinus & catinum media, prod.
Catillus. Gabata media cor. apud Mart. Scutella. πίναξ.
Lanx. Diſcus, *a Platter.*
Paropſis, idis per o penult.
Patina. Patella.
Alueus & Concha in libro Iudicum. *a Trey.*

to Diſherit, or to take away ones goods.

Exhæredare. Abdicare.
Summouere ab hæreditate.
Iure hæreditatis priuare.
Poſſeſſione eijcere.
ἐκβάλλειν ἀπ' κτήσεως.
ἐξείλλειν.
Alicui bonis interdicere.
Poſſeſſionem alicui interuertere, interturbare.

to Diſhonor, vide *to Blame.*

Diſhoneſty, Rebuke, Shame, or Infamy.

Infamis nota.
Hipponacteum præconium, prouer.
Dedecus non eluendum.
Ineluibilis nota. Contumelia.
Nota. Notula. Vitium. Dedecus.
αἰσχύνη δυσφημία. Ignominia.
Infamia. Sordes Cic. Turpitudo.
Opprobrium. Probrum. Labes.
Macula.

Diſhoneſtly, Shamefully.

Contumelioſum. Flagitoſè.
Impurè. Ignominioſum.
Maculoſum. Sordidum ad famam.
Ignominia coniunctum.

Diſloyall, vide *Falſe. Diſobedient, Stubborn, Wilfull, Vnruly.*

Inobediens. Rebellis.
Dicto non audiens. Inmorigerus.
Monenti non auſcultans. ἀκαίκοος.
Inobſequens, Ambroſ.
Contumax. ἀπειθὴς.
Non parens. Refractorius.

to Diſpaire, to be diſcouraged, or to abate in Courage.

Animum deſpondere.
ἀποκλαίειν τὴν ψυχήν.
Animo fiangi. Deijcere animum.
Puſillanimum eſſe. Deijci animo, ſpe.
Spe deplorata conſici.
Animo elanguescere.
Excidere ſpe. Decidere ſpe & de ſpe.
Ad ſubitam fortunæ commutationẽ concidere.
Animum abijcere, demittere.
Concidere animo. κλυὴν quod etiam contrarium ſignificat.
Dimittere aures, auriculas.
Deficere abſolutè.

Deficere

Deficere animo, & animus alicui deficit. Cic.
Non animus eis ſed vires deficiunt.
Animis cadere.
Abijcere ſpem.
Pennas demittere.
Spe deſtitui.
Submittere animum.
Contrahere animum, Cic.
Abijcere haſtam, clypeum, prouer.
Concidit vel decidit illi animus in genua, in pedes, prouer. qui deſperat conſternaturue, Home.
πᾶσιν δὲ παρὰ ποσὶ κραπίδες θυμὸς.
Omnibus autem in pedes decidit animus.
Deſperare. Diffidere.
ἀπελπίζειν. Spe deſtitui.
Demittere mentem.
Cadere animo.
In deſperationis foueam cadere.
Peruenire ad ſummam deſperationẽ, Cæſar.
Addiici, duci deſperatione.
Extra ſpem omnem eſſe.
Spe priuari, orbari, fruſtrari.
ἐλπίσειεν. In ſalutis ſuæ proruere deſperationem.
Deſperatio omnium populorum animos occupauat, id eſt, inuaſerat. Cic.
Deſperationis barathrum incidere.
Spem deijcere, abijcere.
Ad laqueum, ad reſtim confugere.
Ad reſtim res abijt. Terent i perijt.
¶ Huc referendæ prouerbiales illæ Hyperbolæ.
Nullus ſum. Perij.
Occidi. Totus occidi.
Tam perijmus quàm extrema (quod dici ſolet) faba.
Actum eſt. πέπραχται.
Virg. Occidimus penitus nec habet fortuna regreſſum.

to Diſpatch in few wordes, to Declare or ſhew briefly.

Breuibus perſtringere.
Comprehendere, complecti breuibus.
Paucis recenſere.
Vno verbo complecti, abſoluere.
Latam materiam contrahere, eamq; breui ſermone perſtringere.
Rem breuibus, breuitate, breuiter percurrere,
Carptim dicere.
Carptim breuiterque perſtringere aliquid.
Rem cum circumſtantijs omnibus breui compendio delineare.
Expedi paucis quid ſit. *Make short.*
Paucis dabo. i. dicam Terent.
Contractè reſcribere.
Rerum ſummas tantum perſequi, non luxuriari orationis vbertate.
Pauca obiter delibare.
Leuiter, paucis dicere, perturrere.
Referenda anguſto contrahere ſinu.
Tribus verbis dicere.
Compendio dicere.
Compendium facere dictis. Plin.
Numero dicere, apud Plaut.
Vno vt verbo tibi reſponderim.
Vt vno dicam verbo.
Atque vt ſemel quod ſentio, hac de re dicam.
Dicam liberè quod res ipſa loquitur.
Breuiter tibi dixerim.
Ne ſim prolixus.
Paucis rem accipe.
Strictim attingere, referre.
Leuiter in tranſcurſu contingere.
Laconicè ſcribere.
Vti breuitate litterarum.
Rem omnem verbo complecti.
Breuiter tranſcurrere.
συντελμένως λέγειν.
Paucis dicere.
Vti verborum compendio.
Summatim dicere. λακωνίζειν.
Dicere in genere. Breuiter dicere.
Compendio loqui.
εἰς τύπον λέγειν.

Vt

Vt semel finiam.
Vt oratio fiat breuis paucis dicam.
Vt semel dicam.
ἀκεφαλογέσω, apud Hesiodum summatim ac breuiter perstringam.
Vt compendio loquar.
ἐν τῷ πεῖραν.
ἐνὶδὶ λόγῳ εἰπεῖν.
Ne multis morer.
Ne sim prolixior, ne prolixa digressione lectori tædium incutiã. Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit longa ponatur oratio.
Ne sim longior.
Vt rem contractius eloquar.
Ne prolixitate fastidium audientibus ingeram.
Quo partam tædio multæ lectionis paucis cuncta absoluam.
Quam potero in verba conferã pauciſſima, i. dicam. Plaut.

Displeased, vide *Angrie.*

to Dispose, to set in Order.

Ordinare. Ratis, concinnis, certis ordinibus discribere.
In ordinem redigere certum.
Suis quæq; locis coaptare, reponere, disponere. διευθετεῖν.
Texere metaphoricè.
In ordinem colligere, coarctare.
Dirigere in numerum. Virg. vide *to Order.*

to Dispraise, vide *to Blame.*

subtill Disputatione, vide *Contentions or Strifes in words.*

to Disquiet from sleepe, vide *Sleepe.*

a Dissembling face, one that beareth two faces vnder one hood.

Fucatus. Duplex corde.
Aliud fronte simulans, aliud corde promens.
Duplex vir, δίπλοος. proverb.
Mendaci fronte rem gerens.
Bilinguis, μαχαιρίζων, *Double tongued.*
Æs subæratum.
χαλκὸν χρυσίον.
Vna manu aquam ostentans, altera ignem.
Altera manu caput scabens, altera malam feriens.
Aliud pectore clausum, promptum, aliud blando semper in ore ferens.
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud sermone fingere.
Coram blandiri, clam obtrectare.
Hodie in altra laudibus extollere, cras eundem diris deuouere.
Palam amicum agere, clanculum nocere.
Altera manu panem ostentare, altera lapidem ferre.
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare.
ἐκ αὐτοῦ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξαγγέλλειν.

without Dissembling, vide *Freely.*

to Dissent, vide *to Discord, to Differ.*

a Distance or Space.

Distantia. Spatium.
Interuallum. Intercapedo.

in Distresse.

In summas angustias compellere.
In omnium rerum difficultates conijcere, redigere.
Rerum multarum penuria laborare.
Inopia premi, conflict.
In maximis angustijs, difficultatibus versari.

Pluri-

Plurimis incommodis affici.
Plurima incommoda sustinere.

to Distribute, vide *to Part.*

to Disturbe in speaking, vide *to Interrupt.*

to Dissuade, to Counsaile to the contrary, to make one to chaunge his Minde, to withdraw from some purpose.

A cœto, à consilio, à proposito auertere.

Deflectere.	Retrahere.
Flectere.	Deterrere.
Anocare.	Mouere.
Dissuadere.	Abducere.

Auellere.
Totum ab instituto auertere.
Populum, plebem, vulgus facere sibi, in suam sententiam pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: adducere ad arbitrium suum. Cicero.
Dimouere. Retrò agere.
A proposito dehortari, peruertere.
A recto dimouere, de sententia.
Transuersum agere. παραγω.
Persuasione subdola obtinere.
Dissuadere & in prauum propellere. παραπειθω.
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare.
A sententia abducere, deducere, apud Terentium.
In diuersam sententiam pertrahere, rapere.
Transuersum distrahere ingenium, apud Zasium.
Impetu quodam ab instituto, consilio, initio deflectere.
Longissimè a proposito abducere.
Naribus trahere.
Κατ' ῥινῶν ἕλκειν.
Mouere de sententia. Liuius.
Nec ante mouerunt de sententia cõsulem, quam Tribunis se in autoritate patrum futuros esse pollicti sunt.
Circa iudicium alieno arbitratu quouis abduci.

Diuers, Contrary.

Aduersum.	Diuersum.
Varium.	Aduersarium.
Contrarium.	Alienum.

Inter se pugnans.

Repugnans.	Discordans.
Confligens.	Dissimile.
Abhorrens.	Discrepans, &c.

Diuersitie, vide *Difference.*

Diuersly, in diuers sorts or manert, after diuers and sundry fashions.

Multifariè & multifariam.
Plurifariam. Sueto.
πολλαχῆ καὶ πολλαχῶς ξύνειμι.
Terque quaterque sectnidum Donatum.
Diuersis modis. Variè.
Multis variisque modis.
Multiformiter apud Gell. & Plinium.

Varium.	Diuersum.
Multiplex.	πολύτροπον.
Multifarium.	Multiforme.

Aliud atque aliud. Multijugum, & multigenere, apud Plautum.

Diuinatiõs or Soothsayings of good or ill lucke.

Omen.	Auis. Ales.
Auguria.	Aruspicia.
Auspicia.	Extispicia.

Curiosa horarum obseruatio.

Vaticinia.	Prodigia.
Diuinationes.	Prognostica.
Portenta.	Monstra.

Et

Et id genus permulta.

to tell by Diuination what shall happen, vide *to Geſſe.*

a Diuorſe, a Separation betwixt man and wife.

Diuortium. Separatio.
Digreſſio. Repudium ſponſi, & ſponſæ proprie ante nuptias.
Diſſidium pro diſſentione ac diuortio à Cicerone ponitur.

to make a Diuorſe, or to Separate vtterly a man from his wife.

Sponſalia contracta, matrimonium ſcindere.
Futuri matrimonij ſponſalia dirimere.
Thori & menſæ conſuetudinem ſcindere.
Dimittere matrimonium.
Matrimonium dirimere.
¶ Diuortium facere.
A viro diſcedere.
Repudiare, abdicare, exigere vxorem.
Dimittere, Miſſam facere, apud Suetonium pro repudiare.
Abire ex matrimonio, Plaut.
Miſſo repudio in diuerſas partes ire.

a Doe, or a Bucke.

Daxus ſeu taxus per t in prima, vt ſcribunt nonnulli.
Dama. Δορκὰς.
Damula. Meles.

Dominion, vide *Lordſhip.*

to Doe, vide *to Make.*

to Doe or Execute his charge.

Exequi negotium. imperata, iuſſa.
Τὰ παραγγελλόμενα ἀγαθὰ.
Explere mandatum. Præſtare.
Conficere iuſſa. Cicero.
Confeci quæ iuſſiſti omnia.
Faceſſere, facere mandata, iuſſa, imperata.
Τὰ καλῶς ὑμῖν πρᾶξαι.
Commiſſa peragere, optimè transigere.
Curare mandatum, negotium.
Suſceptæ legationis munus obire.
Actum reddere.
Reddere dictum ac factum. i. cito.
Negotium ex animi ſententia conficere.
Negotium ad finem perducere.
Mandatam à quoquàm prouinciam gnauiter obire.
Nuncium obire.
Summa diligentia ac prouidentia gerere negotium.
Exequi mandatum, pro factum curare.
Curare rectè. Terent.
Huic mandes quod quidem curatum recte velis.

to Doe enough.

Satis facere. Facere ſatis.
Reſpondere promiſſis, factis.
Facere quod ſatis eſt.

to Doe for.

Merere & ri. Promereri.
Commereri. Officia.
Beneficia. Conſerre.
Efficere. Vide *Doe.*

it muſt be Done, it is needfull, or it muſt needs be.

Neceſſe vel neceſſum eſt.
ἀναγκαῖος. Fit ex neceſſitate.
Neceſſitàs eſt, pro eodem.
Quintiliano frequens.
αἰτεῖ. Oportet. δεῖ.
Trahit, vrget, cogit neceſſitas.

Neceſſarium eſt. Opus eſt.
Fato datum eſt ſeu decretum. εἱμαρται. πεπρωται.
Fatarum eſt.
Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit.
Ineluctabile fatum apud Virg.
Fatum ineuitabile. Immutabile.
Neceſſitas nos ad ea detruſit.
Ita negotium eſt apud Ciceronem pro ita oportet, ſic res poſtulat.
Fatis adactus, id eſt, impulſus.

Dores or Gates.

Ianuæ. θύραι. Oſtia.
Fores. *Dores that open into the ſtreete.*
Antica idem.
Poſtica vel Poſticum. *a backe Dore.*
Valuæ. κλισιάδες, *two Dores together.*
Bivalvium, δίθυρον. Veſtibulum.
Limina. Introitus. Ingreſſus.
Portæ. πύλαι.

to burſt or breake open Dores.

Conuellere fores toto cardine.
Effringere fores & refringere. συγκομπεῖν, κλαπάσειν.
Diuuere fores.
Clauſtra reuellere, effringere, refriugere.
Demoliri, comminuere fores & poſtes ſecuribus.
Oſtium cardinibus eijcere.
Ianuam ſaxis cædere, pro rumpere, Cice.
Facere aſſulas foribus, Plaut. pro fruſtatim fores effringere.
Igne abhibito corrumpere.
Repagula conuellere, excutere.
Tartarea frangere repagula, *to burſt open the hell.*

to open the Dores.

Recludere oſtium, fores.
Aperire, reſerare, patefacere, pandere. ἀνοίγειν.

to ſhut, to bolt or barre the Dores.

Peſſulo firmare fores. ἀσφαλίζειν θύρας.
Claudere, obfirmare oſtium.
Obicem, peſſalum, oſtio obdere.
Oppeſſulare fores. Serare.

to Dote, to waxe Fooliſh, to Forget, to be Deceiued.

Excidere à memoria.
Mente excidere. Hallucinari.
Aberrare. Falli. Memoria labi.
Claudicare ingenio.
Delirare animo, Lucretius.
Claudicat ingenium, delirat linguaq; mensque.

to Doubt, or to be in doubt, or vncertaine of any thing.

Ambigere. Addubitare.
Hæſitare. Incertum eſſe.
Hærere animo.
Pendere abſolutè.
Nutare. διαπορεῖν.
Dubitare. Fluctuare.
Eſſe in conſilij truſio.
Anxijs æſtuare cogitationibus.
Conſilij inops ac perplexus ſimὶ τῷ λαβυρινθῳ πεπλάσθαι τῷ Δαιδάλῳ. Æſtuare.
Cunctari. Suetonius. Ambiguum habere. Subdubitare.
Titubare, apud Auguſtinum.
Ancipiti eſſe animo, & incerto.
In ambiguo eſſe, ſeu in dubio.
Perplexo eſſe animo.
Suſpendi animo.
Deliberare.
Diſputare ſecum, vel cum animo ſuo.
Ancipitis eſſe ſententiæ, conſilij, animi.

Dubita-

Dubitationem habere, dicitur paſſiue.
Pendere animus quoque dicitur.
Dubitatione æſtuare, apud Cice pro maximè hærere, dubium vehemẽter habere, diſtorqueri in deliberando.
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere.
Spem cum metu verſare animo.
Inter ſpem & metum fluctuare.

to put in Doubt, or to make one to doubt.

Dubitationem inijcere, adferre.
In dubium, in quæſtionem vocare, reuocare, venire.
Facere rem dubiam argumentando.
Facere animum dubium.
Suſpenſum aliquem tenere.
In dubio pectora noſtra labant.

without Doubt, Certainly, Aſſuredly.

Dubio procul omni, hemiſtichion.
Abſque & ſine dubio.
ἀναμφίλογως. Haud dubium.
Pro certo. Pro vero.
Indubiè. Haud dubiè.
Facilè. Nempè.
Indubitatò. Non dubio.
Sine vlla dubitatione.
Indubitanter, vel potiùs non dubitanter.
Sine controuerſia apud Vallam pro eodẽm.
Procul dubio.
Extra vel circa controuerſiam.
Profecto. ἀναμφιλόγως.
Verè. Næ. ναί.
Citra contradictionem.

I Doubt not of it, vide Sure.

I am in Doubt, vide Vncertaine.

Doubtfull, Vncertaine.

Ambiguum. Anceps.
Creperum. Dubium.
Suſpenſum. Obſcurum.
Incertum. Perplexum.
Quod in deliberationem ſæpe cadit, in controuerſiam, contentionem venit.

Doubt, Doubtfulneſſe, Vncertainty.

Dubitatio. Dubitas. Hæſitatio.
Scrupulus & Æſtus pro dubitatione non mediocri, apud Plin.
Explica æſtum meum. Suſpicio.
Exime ſcrupulũ. *Help me out of doubt.*
Conſilij inopia. Perplexitas.
Hæſitantia. σκωλία. Offendiculum.
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

¶ Hæſitabundus, nutabundus, hæſitans, dubius, incertus, anceps nutans, perplexus ſpemque metumq; inter dubius, vt eſt apud Virg.

a Dowrie.

Dos. Donarium, apud Alciat.
ἔδνον. Paraphernalia.
Paraphena. παράφερνα & non paraphrena, vt imperiti pronuntiant.
Quæcunque præter dotem fœminis ſponſis dantur.

a Draught, vide Prinie.

a Dray or Sled, a Chariot, or Coche.

Rheda. Traha. ἅμαξα.
Epirhedum. Carpentum.
Eſſedum. Eſſedulum.
Vehiculum. Carruca. Thenſa.

to Drawe.

Trahere, diſtrahere, pertrahere, detrahere, extrahere, raptare bigis.

Exuere, exerere, promere, expromere, nummos.
Educere, exantlare, haurire aquam.
Effodere è terra.
Euellere telum.
Corpora circum muros raptare.

to Draw nearer, vide *to Approch.*

to Drawe a ſword.

Ferrum, gladium, enſem ſtringere.
Ducere mucronem, Virg. Auxilium ducto mucrone petebat.
Nudare, euaginare, exercere, educere gladium.
Vagina liberare enſem.
Diſtringere gladium, apud Cæſa.
Letale ferrum ſtringere, apud Iu. Χειρα δ' ἐν χαλκεον.
Eximere, euellere gladium.
Strictum gladium intentare.
Irruere cruento enſe, gladio ſtricto, manu mortifera.

to Drawe Cuts, vide *to Caſt Lots.*

to Dread, to make Afraid.

Præbere metum, Acuere timorem.
Metu pauidus, attonitus.
Timore pallent hæreutes comæ.
Et gelidum ſubito frigore pectus erat.
Corda timore micant.
Pectora terror habet.
Hæc res eſt mihi cauſa timoris.
Abſtulit timor vires.
Confiteri pallore gelidum timorem.
Illi membra nouus ſoluit formidine torpor.
Arctẽq; comæ, & vox faucibus hæſit.
Implere vrbem terroribus, timore.
Turbare omnia magno metu.
Sin frigidus adſtiterit circum præcordia ſanguis.
Pauor occupat artus.
Comas rigere.
Exultantia haurit corda pauor.
Ancipiti mentem formidine preſſit.
Obſtipui. Sollicitum timor anxius vrget.
Inficit ora pallore timor.

to Dreame.

Somnijs illudi.
Inſomnijs ludificari.
Somniare ἐνυπνιάζεσθαι.
Videre in quiete, ſeu per quietem.
Inſomnia videre.
Simulachra videre volantia. Virgil. in 7. Videre in ſomnis.
Diros nocte Manium vultus, dira ſemper ſomnia ferre.
Vana deludere imagine mentem.

Dreames or viſions in ones ſleepe.

Somnia. Inſomnia.
Ὄνειρα.
Phantaſmata.
Nocturna dæmonum ludibria.
Deliramenta & terriculamenta nocturna.
Apparentiæ. Spectra.
Prodigioſa noctis ludibria.
Illuſiones imaginariæ.
Viſiones. Simulachra.
Viſa, pluraliter.
In eandem ferè ſignificationem cadunt, tametſi nos non lateat nonnullis diſtingui.
His confinis eſt illa paſſio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτην. Græci dicunt, die Mare, ex ſanguine prædominante in corpore, cerebrumque occupante oriri pleriſque creditur, alijs ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate.

Dreaming, vide *Sleepie.*

Dregs, vide *Lyes.*

n

to waxe Drie, to Wither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas latas, quàm ad corporis membra.

Areſcere. Χαυλιγχν.
Aſſiccare. Tabeſcere.
Arefieri. Exareſcere.
Exiccari. Marcere.
Intabeſcere. Extabeſcere.
Emarcere. Elangueſcere.
Langueſcere. Contabeſcere.
Emori. Marceſcere.
Siccare. Deſiccare.
Corrumpi. Stupere.
φθινειν. ἀξηνιτζ.
Exſiccare. Torrere.
Deſiccere. Tepefieri.
Torrefacere. Vaporare.
Arefacere.

to Drie himſelfe:

Aſſiccefſere. Exarere.
Exarefieri. Areſcere.
Inareſcere. Sereſcere.
Siccefcere. Adarere.
Exareficere. Arere.
Infumare. *to Drie by the ſmoake.*

to be Drie.

Siccus. Aridus.
Torrus. Torrefactus.
Areſectus. Vaporatus.
Exiccatus.

to Drinke vp all at once, Carouſe all out, vide *to Quaffe.*

to Drinke himſelfe drunkē, to Ouerdrinke.

Ebriari. κραιτζ.
Inebriari. ἀμωτιζειν.
Bibere affatim, capacibus crateribus.
Potu ſe obruere.
Ingurgitare ſe.
Ad capitis vſque vertigem bibere, potare.
Ingentia exiccare pocula.
Vino ſepeliri, ſoporari, madere.
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare ſe potu, mero.
Meracum bibere.
Meracius potare.
ἀκρατοποτεῖν. ὑποληγειν.
Ab ambas vſque aures bibere, Pontificialiter.
Threicio vel Græco more bibere, vt eſt apud Pollucem.
Gulæ indulgere.
Ad ambas vſque aures ſe implere metaphoricè.
μιγχειν τοῦ ἀμφοτέρων.
Largius potare, bibere.
κωθωνίζειν. κυαθίζειν.
Poculis indulgere. Vinum merum intemperantius bibere.
Ex Amphitero bibere.

a great Drinker, vide *a Drunkard.*

to Driue away, vide *to put to Flight.*

to Driue one out of his goods or lands, to diſpoſſeſſe, to diſſeaze.

Deijcere, deturbare de poſſeſſione fundi, è fundo aliquem.
Exuere poſſeſſione.
Exturbare è poſſeſſionibus.
Poſſeſſione eijcere.
ἐκβαλλειν ἐκ κτισεως.
Exædificaſſet me ex his ædibus, id eſt eieciſſet. Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, ſedibus ſuis.
Sua ditione profligare, in perpetuam elimina:e.

to Driue one out of the

 houſe,

house, or to thrust one out of the dores.

Exturbare aliquem ædibus, vel ex ædibus, aut foras.
Sedibus expellere, exigere.
Pellere foras.
Propulsare. Submouere.
Domo extrudere, pellere.
Excutere, deturbare è domo.
Χποιζειν. Eijcere.
Explodere. ἐξοικιζειν.
Eliminare. Repellere.
Expellere ædibus, vel depellere.
Exhibilare. Exturbare.
ἐλαυνειν τ ἐκίας. ἐλαυνέδης.
Quatere pro eijcere, apud Terent.
Quatiemus cum domo fores.
Detrudere, apud Ciceronem, pro eijcere. Protrudere.
¶ Dicimus quoque Exigere comœdiam, fabulâ explodere, exhibilare cum disiplicet. ἐκπιπτειν.

the Dropsie.

Aqua intercus. Hydrops.
Morbus intercutis, apud Hier.
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio.
Hydropisis. ὑδρωπισις.
Aquosus languor, apud Hor.
Tympanites. Ascites.
Hypostarca diuersa sunt intercutis nomina.

one that hath the Dropsie.

Hydropicus. ὑδρωπικὸς.
Hydropen patiens, qui à Catone Veternosus appellatur.
Aqua intercute, morbo intercutis laborans, male habens.
Tympanicus.

Drouth, Drinesse.

Siccitas. Ariditas.
Aritudo. Siccatio.
Deficcatio. Exiccatio.
Vaporatio. Insolario.
Siccis feruoribus vstus.
Vstus humor ab igne solis.
Percaluit cælumq; vdæq; paludes.
Æthereo recens exarsit sydere tellus.
Solibus æthereis, altoque recanduit æstu.
Pocula canescunt cum frondibus veritur arbor.
Exhausta palus; terræque ardore dehiscunt.
Iam rapidus torrens sitiente Sirius Indos, ardebat cælo.
Et medium sol igneus orbem hauserat.
Arebant herbæ; cava flumina siccis faucibus ad lumen radij tepefacta coquebant.

to Drowne, vide *to Ouerflowe.*

Drowse, vide *Slowe.*

Drowsinesse, vide *Slouthfulnesse.*

a Drumme, to Play on a Drumme or Tabour, a Drumslad.

Tympanum. Tympanyare.
Tympanista. Tympano triba.
Tympanistria.
Tympanum adhibere.
Tympana ignauia pulsare, tundere, quatere cymbala vel tympana.
Vidi splendentia cymbala, multiplices edere pulsa sonos.

Drunken or Cupshot.

Plenus vini. Temulentus.
Ebrius. Madidus absolutè.
Nimio potu mente alienatus. *Drunken and mad.*
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probe appotus.
Potus. Absorptus à vino. Ebriacus.

Zitho

Vitho & vino æstuans.
Vino languidus, confectus.
¶ Nimio se mergere Baccho, ebrietate, ebrium facere.
Inebriare. Commessari.
Congræcari. Pergræcari.
Perpotare.

Drunkennesse, Surfetting.

Crapula. Ebrietas.
κῶμος. Ebriositas, Cic.
Temulentia. Bachatio.
Immoderata cibi potusq; sumptio.
Vinolentia. Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonem Alexander. Soli.
Capitis grauedo.
κραιπάλη. Propinatio.
Intemperantiæ potus. Heluario.

a Drunkard, a great drinker, a Swillbolle, or one that is much giuē to wine

Ebriosus. Bibulus.
Bibosus. Potor.
Bibendi auidus.
Potator. Multibibus.
Crapulam ructuans. Vinosus.
Vinolentus. Zythobibulus.
Culæ mancipium.
Vinarius apud Vlpia.
Thericlei amicus. Θηρικλείου φίλος. Miconius, prouerbialiter.
Silenus Bacchi scilicet pædagogus.
Bibo, onis. Tricongius.
Bibax. Bibulus. πολυπότης.
Potator. πότης.
Bibosus, & pro eodem in Capnionis comœdia Bibaculus.
Vinibibulus. Meribibulus.
Vinipotator. οἰνοπότης.
οἰνοβαρής, vino grauis & pressus.
Vinolentus. Temulentus.
ἴδιον. Merobibus. ἀκρατοπότης.
Bibax imprudens vertitur arte meri.
Illius oculiq; animiq; nutant.
Valido titubantia vino membra mouent.
Dubij stantq; labantq; pedes.
Linguam non tenuisse mero.
Multo perfusus tempora Baccho.
Nondum exhalasti crapulam.
Cura fugit, & multo diluitur mero.

to aske his Due.

¶ Nomina appellare, exigere, est debitorem ad dissolutionem cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colu.
Repetere æs. Dubium exigere.
ἀπαιτεῖν τὰ χρέα.

to make Dull, vide *Blunt.*

a Dulhead, an Asshead, or a Blockish dullard.

Hebes. Caudex. Stupidus.
Rudis. Inurbanus.
Crassus. Grossus.
Asinus, *an Asse.* ὄνος.
ὄνος ἀκροατὴς λύρας.
Plumbeus, metaphorice.
Bœoticus. Βοιωτικός.
Corpus sine pectore. Tibul.
Ex hara productus.
Stupida mente. Crassæ naris.
Indocilis. ἀδιδακτος.
Tardus. Nullius iudicij.
Crasso ingenio.
βαθυμαράς. παχύνους.
Obesæ naris.
Cui nasi obstat obesitas quominus olfaciat. Larus, prouer.
Semen Arcadicum. Arcadicus.
Gotthicum ingenium.
Cui opus est vt edat nasturtium.
Ingenium pistillo retusius, plumbeum.
Stipite stupidior.
Stipes. *a Lobbe.*
Crassis auribus. Pungus.
Bœotica auris.
Expers ingenij. Hebes animi.
Nihil ab elephante differens.

Antronius asinus, *a Clouvne.*
Animus vel sensus communis, apud Terent. pro negligenti, dissoluto ignauo, & stupido.
¶ Ruditas, infirmitas ingenij.
Stupor, stupiditas.

Dull witted, or of a dull wit.

Obtuso, hebete esse ingenio.
Stupidissimum habere ingenium.
Ingenio parũ aut nihil vigere, valere.
Ingenium pistillo retusius.
Cuius ingenio nihil magis Caricum nihil captu tam Bœoticum.
Germen Arcadicum.
Non pollere ingenio, nihil posse.
Ingenio parum præstare.

to Dung, to Compesse.

Stercoribus arua fœginare, apud Eraſ.
Rudserare agrum.
Facere stercorationem.
Rudus agro inducere.
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere.
Nilus annuæ inundationis excessibus Ægyptum dicitur opimare.
Euphrates terris superfusus inuehere fœcunditatem, Soli.
Facere agrum honestiorem, pro fimo impinguare, apud Colu.
Stercore saturare terram.
Stercorare, pingue facere agrum. Col. Vitia & faba stercorare agrum dicuntur.
Lætamine agrum adspergere.
Lætificare agrum. Stercorisare.
Refouere terram stercoratione, Colum.
Facere, reddere lætum.
Fimo agrum impinguare.
Stercoratione fertilem agrum reddere, κοπρίζειν.

Dung, Dunging.

Lætamen, Fimus, & genere neutro. Fimum? κόπρος.
¶ Stercoratio. Instercoratio.
Lætaminis inspersio.
Insuper Fimetum seu Sterquilinium locus, *a Dunghill.* κοπρεών.
Gallus in suo sterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Ordure of cattell, or men.

Merda. κόπρανα.
Stercus. Excrementum.
Recrementum, apud Cel. & Cel.
Oletum, humanum stercus.
Corporis fex.
Egestum, Egestio. Excretum.
Digestum vetus, vt quidã nugantur.
Fonum. Stercus liquidum. Succerda, stercus liquidum, *Hogs dung.*
ἀλίνη. Murinum stercus. Fimum apud Plinium, græcè Mycopros, λυσιχάδιον quod etiam Muscerda appellatur Latinis.
Stercus bubarum. βολίτη.
Rerrimentum, *Filthynesse.* apud Macrob. pro stercore.

Dun fighted, vide *to see but a litle.*

long During, vide *Continuall.*

During but a litle, vide *Transitorie.*

Durt, Clay, Mud, Myre.

Cœnum. Lutum. εἰλύς.
Limus. βόρβορος.

a Dwarfe.

Pomilio, vel Pumilio.
Nanus. νάνος.
Pygmæus. πυγμαῖος.
Pumilius, vel Pumilus. Pusillulus.
Pusillus, quantus Molon, prouerb.
Breui corporis statura homuncio,
Improcerus, apud Plin.

Stipo.

Seipo. Paruus. Breuis.
Milcelus.
Fraterculus gigantum, ironicè.
Pygmæorum ſtirpe oriundus.

to Dwell, to Inhabite.

Habitare. οἰκεῖν. Manere.
Agere. Manſitare. Inhabitare.
Manſionem habere. Incolere.
Moram trahere. Morari.
Commorari. ἐπιχωριάζειν.
ὑμῖν ἐπιχωριάζειν. Apud vos moratur, verſatur vobiſcum.
Conquieſcere. Nidum habere.
Habere ſedem.
Habere apud Saluſt. & Plaut. pro habitare pònitur.
Confidere penul. producta, vel Conſidere. Seruare ſyluas, apud Virgilium pro inhabitare.
Vmbroſis vitam degere in hortis.
Habitare laxè, apud Cice. *to dwell in a great roome*. Habitare ædibus modicis, *to dwell ſtraightly*.
Ingertis vagari ſedibus. *to haue no dwelling place*.
Colere, inhabitare domum aliquam.

Dwelling in heauen, as Saints, Angels, ſoules.

Cœlites. Cœlum pro cœlitibus, continens pro contento.
Cœlicolæ. Aſtricolæ. Cœligenæ.
Superi. Sancti. Diui. Cœleſtes.

to goe to Dwell in another place, to flit or remoue his dwelling.

Migrare. Demigrare.
Relictis ſedibus aliò commigrare.
Solum, ſedem mutare.
Stationem mutare.
ἐπιχωριάζειν. μεταβάλλειν.
Alias ſedes petere.
Mouere ſedes. Aliò migrare.
In aliam regionem commeare.
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum.
Mutare domicilium, cœlũ ſeu ſedes.
Facere commutationem loci vulgus dicit.
Vertere ſolum, in hoc etiam ſignificaro, apud Eraſ. nec erat intempeſtiua admonitio, iuſſus adire magiſtratum, maluit ſolum vertere.
Suppellectilis ſarcinam colligare, cõponere, *to Breake vp*.

a dwelling place, vide *an Houſe*.

E

to Eare, to Till, to Plough land or ground.

Exercere terram.
Telluri aratrum imprimere.
Premere terras aratro.
Ducere, deprimere, ſignare & partiri limite campum.
Incuruo tellurem findere aratro.
Subigere aratrum, arua, humum, terram, ſegetes, Cicero: Segetes agricolæ ſubigunt aratris.
Solum, terram, humum, proſecare.
Arare. ἀρτιᾶν.
Terram vertere, inuertere agrum, ſolum.
Sulcare. Proſcindere aruum.
Perdomare terram.
Colere. Plin.
Humum frangere raſtris.
Aratro, vomere, ferro proſcindere, ſcindere.
Conuertere femina ſulcis.
Agricolationem exercere.
Agricolari, apud Eraſ.
Sollicitare tellurẽ, apud Virg. & ſollicitare humum ac pinguia findere arua, vtrumq; apud Tibullum, pro eodem.
Cice. de ſenect. Terra gremio molli-

to

to & ſubacto ſemen ſparſum excipit.
Fœcunda verſare ligonibus arua.

Early in the Morning, betimes in the dawning.

Diluculo. ἀκρατοφόρε.
Sub auroram. εἰς ἕω.
Sub auroræ ortum.
Rutilante aurora
Rubente mane.
Quum aurora ſe depromeret.
Prima luce. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ.
Mane. πρωΐ.
Luce adhuc dubia. Matura.
Bene mane, & multo mane pro prima luce, vt refert Hadrianus Cardina. *Verie Early.*
Tempore matutino.
Rubeſcente cœlo.
Circa matutinum crepuſculum.
Primo mane.
Circa extremum noctis.
Sub lucis ortum.
Sole diem illuſtrante face aurea.
Auricomo ſol igneus axe.
Exijt Eoæ Tethyos è gremio.
Aurora croceo ſinu diem gerente, coma refulgente aurea.
Ante ſolis ortum.
Primo ſtatim diluculo.
Sub tempus antelucanum.
Aurora procul radios in terram diſpergente.
Aurora croceis orbem luſtrante capillis, roſeis ſplendoribus caliginẽ diſpellente.
Summo diluculo.
Antelucano.
Ad primam auroram.
Illuceſcente die, ſeu ſurgente.
Sub Oceanum pulſis hiperione ſtellis.
A primo ortu.
Summa procul radijs feriente cacumina Phœbo.
Mane cum ab Eois ſol fuit ortus aquis.
Iam roſeos ignes terris ſpargebat Eous.
Quũ croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat roſeas ore nitente genas. *At the ſunne riſing.*
Ortus diei deſcriptio varia, apud Poëtas.
¶ Luceſcit. Diluceſcit.
Roſeus ſurgit dies.
Lucere incipit melius & ornatius dexteris quam dieſcit. *The day appeareth.*
Lucem portat Eous.
Lucis ortum antevertere. *To riſe before day light or time.*

to Earne, vide *to Get.*

an Earneſt penny.

Arra. Arrhabo. ἀρραβών.
Pignus eruptionis. ἐπιχείρησις.
Rabo, onis, apud Plaut.

in good Earneſt or ſadneſſe.

Seriò. σπουδαίως.
Non iocoſe. Ex animo.
Extra iocum. Sine riſu.
Citra vllum figmentum.

the Earth, the Ground.

Humus. Terra.
Tellus. Solum.
Mater magna quæ & Ops ab opere. γαῖα, γῆ.
Veſta aliquando pro terra accipitur.
Arida ξηρὰ frequens in ſacris Bibliis pro terra, eſtque Hebræis familiare.

to Eaſe, or to deliuer from trouble, vide *to Ouercome trouble.*

Eaſe or Reſt.

Quies. Ocium. Requies.
Quietudo. Ociatio.
Tranquillitas.

to be ill at Eaſe, vide *to be Sicke.*

an Eaſt winde.

Eurus. Ἔυρος.
Subſolanus latinis dictus, quod à ſole ſpiret vt græcis ἀπηλιώτης.
Euronotus vel euronaſter & Syroeus *South Eaſt.*
Vulturnus latinè.
Helleſpontius, Græcus Græcis, καικίας, qui & Euroaquilo vocatur in actis apoſtolorum. *North Eaſt.*
¶ Oriens. ἀνατολή.
Exortus ſolis. *Eaſt.*

to Eate.

Manducare. Mandere.
ἐσθίειν. ἐδεῖν. Edere.
Eſitare. Veſci deponentale.
Victitare. Comedere. φαγεῖν.
Cibum ſumere, capere.
αἱμαρεῖδες σίτου. Paſcere.
Capere cibum. Ouid.
Explere ventrem.
Famem cibo ſolari.
Latrantem & iratum placare ventrem. Horat.
Tuburcinari.

a great Eater, vide *a Glutton.*

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, reſorberi, deferuere ſeu deferueſcere.
¶ Refluxus.
ἄμπωτις, quaſi ἀνάπτωσις quod mare aquam rebibere videatur.
Receſſus æſtus deſtituentis littora, quando poſt exundationem, aqua ad mare reuertitur, *The Ebbe.*
Solinus ſcribit, ſubita vi ſpiritus citiſſimi aut reuomi maria aut reſorberi.

Eſtſoones, vide *Againe.*

to Egge, ſtirre or prouoke a man to wrath or contention.

Laceſſere. κεδυπτιάζειν.
Irritare. ἐξορχεῖν.
Exacerbare.
Agere aliquem ſtimulis.
Prouocare. Inceſſere.
Inſultare. Impetere.
Infeſtare. Iratum reddere.
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi. ὀφθαλμοι.
Lumina. ὄπτ, ὄμματα.
Orbes pro luminibus ſeu oculis apud Lactan. & Pruden.
Oculi receptu cõcauo, introrſum recepti compreſſi. *deepe Eyes.*
Oculi feruentes, ardentes, acres, *eager, ſharpe, fierce, angry and burning Eyes.*
Acuti, *cleare and ſharpe Eyes.*
Graues, *grieued, heauy Eyes.*
Lubrici, *vvauering, variable, deceitful Eyes.*
Lippientes, *bleare Eyes.*
Cruentati, Suffuſi cruore, *bloudie, blacke or blevv Eyes.*
Torui, crudeles, *cruell, ſturdy, grim, fell, frovvning, lovvring Eyes.*
Glauci, *herbey greene Eyes, like to Cats, Lyons or Owles Eyes.*
Ramdi, Cerulei, *skie colour Eyes.*
Ludibundi, *vvandering, loytering, or harlots Eyes.*
Rigentes, *ſtiffe, hard, rough Eyes, that cannot be mooued nor here nor there.*
Lyncei, *quick-ſighted Eyes.*

to

to lift up the Eyes, to Looke vpwards.

Oculos leuare, eleuare, tollere, attollere, erigere, efferre ad ſydera, & æthera.
Tollere humo lumina, vide *to Looke.*

one that hath but one Eye.

Vnoculus Latine vocatur, & apud Plautum Vnioculus.
Deſioculus. Luſcus.
Monophthalmus.
μονόφθαλμος, pro quo inepti monoculum dicunt, conflantes ex Græco & Latino dictionem quod vitio datur.
Therſites. Cocles.
De Coclitum familia, proſapia.

to cloſe the Eyes of one which is dying.

Morenti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu.
Comprimere, & opprimere oculos apud Valerium, & Ouidium, pro quo Claudere oculos, ſeu lumina Lucanus poſuit, & Plinius.
Oculos operire. Soluere oculos morientis læthum dicitur.

to put out ones Eyes.

Eripere viſum. Cæcare.
Occæcare. Lumen adimere.
Lumine priuare oculorum.
Oculos effodere, eripere alicui.
Tollere. Excæcare. τυφλοῦν.
Telo lumen tenebrare acuto.
¶ Oculorum viſum recipere, reſtituere, *To reſtore the ſight.*

to put out ones Eyes with gifts, to Bribe or Corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione temagere.
Mentes imperitorum largitione cæcare. Cice. δωροδοκεῖν.
Corrumpere pecunia muneribus, & prouerbialiter: Argenteis haſtis pugnare. ἀργυρίοις λόγχαις μάχεσθαι.
Exocularе iudicem. Eraſmus.
Pecunia tentare, ſollicitare.
Muneribus illicere, inuitare.
Profundere largitionem.
Obcæcare animum auro.
Muneribus abducere à vero.
Pecunia, largitionibus perſuadere.
Sententiam auro impetrare.
Largitionibus, Simoniacis artibus ad eccleſiæ gubernationem peruenire, aſcendere.
Largitione pecuniæ captare animum alicuius.
Flectere muneribus, auro, iudicem.
Auro enim nil inexpugnabile.
Malis ferire. μιλοις βάλλειν.
Corruptus pecunia argentanginam pati prouerbio dicitur, & Græcè δωροδοκήμων, corruptus muneribus. ¶ Largitionibus corrumpi.
Muneribus allici. Suſcipere, accipere munera in corruptionem.
δωροδοκεῖσθαι. δωρεῖσθαι.

Elderſhip, vide *Old age. to be the Eldeſt.*

Præcedere, præcurrere ætate.
Antecellere ætate. Cicero.
Antecedere ætate, vel anteire.
Natu maior. Natu grandior.
Eſſe maiore, grandiore, & prouectiore ætate.
Annis grandior. Primæuus.

to Elect, vide *to Chooſe.*

Elegancy, Fineneſs of ſpeech.

Decus ſermonis. Concinnitas.
Mundities. Splendor. Nitor.
Lepos. χαριεντισμός. Venuſtas.
Polities. Scitamentum metapho-

Cultus.

Cultus. Gratia. Veneres.
Lenocinia. Phaleræ. Elegantiæ.

Elegant, Cleane, Neat, Gay, Feat, Pretty, Fine, Minion, Tricke and Trimme.

Elegans. Ornatus. Politus.
Cultus. Nitidus. Bellulus.
Splendidus. Concinnus.
Comptus. Mundus.

an Elegant ſtyle.

Stylus elegans, ornatus, facundus, limitatus, elimatus, cõptus, politus, cultus, compoſitus, venuſtus, nitidus, ſuauis, elaboratus.

an Elephant.

Elephas. Elephantus.
Barrhus. Anguimanus. Lucabos.
Bela. Lybiſſa. Murmarica.

Eloquent.

Diſertus. ἐυεπὴς.
Facundus. Rhetor.
Beneloquus, nec in amœna ſermonis facilitate.
Cœleſtis in dicendo vir.
Concinnus. διακόσμιος.
Eloquens. λόγιος.
Eloquio præſtans Ciceronem, omnes eloquentia vincens.
In dicendo ſuauis, ornatus, non indiſertus.
Plato alter, vtpote qui ſingulari ſuauitate orationis.
Suauiſſimæ pronunciationis.
Orator omnibus pene numeris abſolutus, in quẽ ſua munera effuſiſſimè natura contulit.
Dicendi arte & facundia nobilitatus.
Eloquentia Ciceroni vix cedens.
Mercurius alter. Ilioneus.
Neſtore facundior.
Neſtorea eloquentia.
Cicero. Demoſthenes alter.
Pithius delicię & condimentum.
Suadæ medulla, Budæus.
Rarę facundiæ.
Qui eloquentiæ eſt abſolutæ.
Florens eloquentia.
Cui eſt facundia vatis Andini, id eſt, Virgilij.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis vnda.
Melleam in ore habens dulcedinem.
Facundiſſimi oris prædituς eloquentia.
Mellitam habens facundiam.
Inſigniter diſertus.
Aurea prædituς lingua, qualem Dionem philoſophum & rhetorem teſtatur Suidas. χρυσόστομος.
Fluuius Tullianæ eloquentiæ.
Oratoria, Comicaq; præſtans facundia.
Fonte potatus Tulliano.
Marcus Tullius Omnium ſuffragijs vberrimus & inexhauſtus facundię fons.
Cuius ex ore verba facundiſſima velut riui viuo fonte lepidè fluunt.
ἀλλ' ἀγορητὴς ἔσθλος. apud Homer. ſed dicere egregij.

to Embrace, to Loue.

Imbrachiare. Amplecti.
Amplexari. Amplexus dare.
Tenere aliquem complexu.
In complexum alicuius venire.
Circumplecti.

an Emperour.

Auguſtus. Imperator.
Auſonius dux.
Cæſar. καῖσαρ ἀρχηγὸς.
Imperatoris fungens munere.
Cæſarea maieſtas.
Induperator in verſu.
Orbis Chriſtiani moderator.

Quem

Quem penes imperiū terræ, cui ſumma poteſtas.
Summus orbis terrarum princeps.

Emptie.

Caſſus. Vacuus. Inanis.
κενὸς. δεικανῶ. Vanus.
Ventoſus metaphoricè.
Subuentaneus. ἀνοήμων.
Exhauſtus, vide *Voide.*

to Enchaunt, to Bewitch.

Faſcinare. Effaſcinare. Incantare.
Oculis aſpectuq; necare.
Βασκαίνειν. Cantare.
Magia vitam auferre.
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præſtringere.
ἀναχάσσειν τὰς ὀφθαλμούς.
Exercere artes veneficas, præſtigias artis magicæ.
Canere. pro incantare, apud Virg l.
Præſtigiare.
Lumina, oculos alicuius fallere.
Præſtigijs oculos eludere.
Incantationibus perniciem adferre.
Excantare, idem quod incantare.
Carminibus maleficia facere.
Noctu euocare vmbras & animas reſponſa daturas.
Defixa cœlo deuocare ſydera. Horatius.
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione.
Carminum maleficijs varias imaginum facies mentiri. Sol.
Mimis præſtigijs circumuenire, ludere illudere, vulgus decipere.
Circæo poculo hominem in alium ſubito mutare.
Dementare.
Perſtringere.
¶ Soluere maleficium.
Excantare. Recantare. *To vnwitch.*

Enchauntment, vide *Witcherie.*

to Encloſe, to hedge, or wall about, or to Enuiron with hedges or walles.

Sepire. Circumſepire.
Ducere vallum.
Caſtra vallo cingere.
Circumuenire vallo. Salluſt.
Munimentum ex palis ſtruere.
Iacere aggerem.
Vrbes multo veſtire aggere.
Firmare locum in magnis munitionibus. Cæſar.
Confirmare caſtellum tum præſidijs tum multis tormentis.
Locum præſidijs vincire.
Vallo munire.
Obſerpire. Obſerpire.
Obuallare. Circumuallare.
Segeti prætendere ſepem.
Circumuallare. Cingere.
Ambitu cinge e, circundare.
Διεφράττειν, παρεμβάλλειν.
Ambire. Munire.
Latera ſepimento iungere.
Obijcere, obducere ſepis munimen.
Pomarium, hortum frutice obſepire ſpinoſo.
Veſtire vepribus & dumetis. Cic. vde *Enuiron.*

to Encourage, to Animate, to Comfort.

Addere animum.
Inſpirare animum.
Facere alicui animum bonum. Plin.
Animare. Erigere.
Subleuare, ſi frequenter in ſacris.
Inducere in ſpem. Dare ſpem.
Suppeditare, vel dare animum.
Multum animi adferre.
Incendere. Soluere corda metu.
Acuere pro animum addere.
Spiritus adferre Hor. Timido quoq; poſſunt addere mentem.
Viros in Arma ſuſcitare.

Mouere,

Mouere, Accendere, inflammare.
Cicero: Vt amici iacentem animum excitet, inducatq́; in ſpem, cogitationemq́; meliorem.
Sufficere animum viréſq; ſecundas Danais. Virg.
Cohortari, ne animo deficiant.
Addere, dare audaciam, alacritatem
Adijcere animos vel mentem
Verbis animos confirmare, addere.
Reddere, redaſcendere animum ac metum adimere.
Animam reddere & vitam.
Aſpergere aquam. Eraſ
Exſgere animum.
Armare animis aliquem.
Excitare alicuius animum.
Inimicorum augere animos. Plaut.

to Encreaſe, vide to Augment.

what Encreaſeth, may Decreaſe.

Quicquid augetur, creſcit amplificatur, maius atque amplius fit, quãcumq; fit ad rem acceſſio, aliquid accedit, accreſcit, eandem minui, imminui, diminui, comminui neceſſe eſt: attenuari, extenuari, iacturam pati; de ea detrahi, auferri adimi poteſt.

an End.

Finis. τέλος. Calx.
Exitus vnde illud Naſonis: Exitus acta probat.
Catáſtrophe fabulæ, cuiuſlibet rei exitus prouerbialiter, vocatur ſicut.
Coronis, vnde diximus ad coronidem vſque.
Exitium, *an ill end.*
Terminus. Virg. Terma.
Meta. Extremum. Limes.
Regio præſertim in plurali numero, a Cic. & Budæo ponitur pro finibus & terminis.
Vrbs vltima, *the end of the towne.* remotior, longinquior vrbis locus. Cic. vltimam habitare vrbem.

to End, to bring to an end, to Atchieue or Finiſh.

Finere. τελευτᾶν. Peragere.
Conſummare. Complere.
Perficere opus. Explere.
Conficere rem. Abſoluere.
Ad metam vſque perducere.
Vltimam manum, ſummum faſtigium imponere. Perorare.
Concludere. Claudere.
Componere. Virg.
Finem imponere.
Finem facere.
Terminare.
Ad calcem vſque deducere.
Ad vmbilicum ducere, deducere.
Extremum actum, ſeu Colophonem addere, κολοφῶνα, ἢ τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου δεῖ πιθέναι.
Complanare operá iam conſtitutá, eſt operi manum extremam imponere.
Ad vltima venire.
Detexere, pro perficere, ſeu multum texere, apud Virg. *to weaue off.*
Supremam, ſeu extremam manum imponere, addere.
Cic. Manus extrema non acceſſit operibus eius.
Vela complicare, conſtringere.
Omnibus partibus, numeris abſoluere.
Hic terminus hæret.
Ad calcem, metam, finem ducere.
Perſequi opus cœptum.
Receptui canere.
Ad finem perducere. Profligare.
Bellum iam profligatum eſt. *Brought to an End.*
Dirimere bellum.
Prima mei pars eſt exacta laboris.
Finis adeſt.
Meta vltima rerum.

Perfectum

Perfectum reddere.
Extremum fabulæ actum peragere.
Parrare incepta, est perficere.
Perpetrare, sed malam plerunque in partem.
Opus meum vt volui omne perpetraui.
Ad destinatum exitum perducere.
Ad effectum perducere.
Orationem terminare. τελέω.
Ad bonum & congruum finem deducere.
Exædificare, est absoluere ędificanda, opus ędificiorum cæptorum. Cic. Ne grauetis exædificare id opus quod instituistis.
Ad calcem peruenire.

to bring to a good End.

Fæliciter, prospere, ex animi sententia rem expedire, conficere, terminare, perducere.
Ad bonum exitum, finem, Euentum, terminum reducere.
Vt finis sit propitius, fœlix, facilis, secundus, perbeningnus.

in the End.

In fine. In calce.
Venire ad vltima.
Circa finem, calcem.
Exijt emeritis cursibus annis.
In extrema, in postrema parte.
Operis fastigia summa.
Littera defecto pollice fistit opus.
εἰς τὸ τέλος. Ad finem.

to Endure, vide *to Suffer.*

to Beget for the man, to conceaue, bring forth or be-deliuered, for the woman, to Engender for the both.

Parere. τίκτειν. τεκεῖν. Ferre.
Ædere. Gemellos ædere. *To bring forth twins.*
Filios, fœtum producere.
Serere, metaphor. Virg. Sate sanguine diuum.
Fœtum emittere.
Eniti, procreare. Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiã ponat. Plin. *to beget.*
Gignere tam virum, quàm mulierem spectat.
E tenebris vteri in lucem fundere.
Ædere in lucem. Cic. Simulatque ędditis in lucem & susceptis sumus, *Brought forth.*
Puerum, partum, fœtum efferre lætas sub auras.
Vitę ad munera, luminis sub auras infantem profundere.
Effundere proles, pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem.

to Enioy, to haue Possession, to obtaine, to take fruition.

Vti. Frui. Perfrui. Potiri.
Vsurpare, vsum habere.
Fruiscor & fruniscor idem sunt.
Vtimur tamen vtilibus, fruimur delectabilibus.
Fructum voluptatémque percipere, vide *to Possesse.*

to Enlarge the Empire, or Dominion.

Proferre limites.
Prolatare imperium.
Dilatare regni pomeria.
Augere imperium, regnum.
Propagare fines imperij, dilatare imperium latum, amplumq; reddere.
Fines imperij regionibus adiectis adaugere.

Enemie, vide *Foe.*

Enough

Enough of this, vide to Speake no more of this.

to Enter, to go in.

Intrare. Ingredi.
Intre domum, Cæsar.
Ferre, inferre pedem intro.
Succedere Tecto, vide.
Subire. Introire. Subintrare.
Pedem infert. εἰσβαίνει.
Insistere limen, Virg.
Succedere, apud Virg.
Nostris succede penatibus hospes.

to Entice.

Allicere. Illicere.
Pellicere. Allectare.
Prouocare. Excitare.
Suggerere. Insinuare.
Inuitare. Inducere.
Inescare. Vide *to Allure.*

an Entrance or going in.

Introitus. εἴσοδος. In primo limine ad ora vrbis.
Ianua. Limen.
Ingressus. Aditus.
Fauces metaph. Arctæ ingressus. *Narrow Entrie.*

to Entrappe, to lay an Ambush.

Insidias facere.
Insidiose vitæ, famæ, rei omnium inferre, obterere.
Insidiose tractare.
Insidijs petere, perdere, opprimere, Technas struere.

to Enterprise, vide *Begin.*

to Enuie or to Haie.

Inuidere. Æmulari.
Inuidiosum esse.
Inuidia tabescere.
Odisse carne pellus & ungues.
Inuidiam habere, apud Cic.
Inuidia flagrare, æstuari.
φθονεῖν.
Inuidia vel odio æstuare. *Full of Enuie.*
Ardere, inardescere odio, inuidia, iacibus inuidiæ.
Acrioribus inuidiæ stimulis vrgeri.
Inuidia rumpi.
Prosequi aliquem odio capitali.
Capitaliter odisse.
Liuore consumi, exedi.
Exercere odium, iracundiam.
Odisse fratrem tacito sub pectore vultu. Odisse.
Odio prosequi.
Parum fauere.
Prosperum inuidere successum.
Exercere aliquem odijs, Virg.
Prælatos, seu in dignitate constituros voracissima circumlambit inuidia flamma.

Enuious, wicked, malicious.

Æmulus. Æmulator.
Zelotes. ζηλωτὴς. Zelus.
Osor. Exosor. Inuidus.
Liuidus, metaph. Inuidiosus.
Criticus. Insectator.
Calumniator. Obtrectator.
Vitupero. Vituperator.

Ennie, hatred, Spite.

Liuor. Odium. Inuidia.
Inuidentia. *Ill will.*
Zelus. Simultas.
Loligo pro inuidia ponitur.
Rancor in eadem reperitur significatione, quamuis à plerisque barbarum censeatur.
Abijt de corpore liuor.
Inuidia nullum manu vomeremus scrall

Siculi inuenere tyranni, quod suum torqueat authorem.

to Enuiron or Compasse about with a Ditch or trench.

Ciuitatem ferè collapsam egregijs fossis, turribus, ac propugnaculis munire.
Fossis binis cingere.
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus fossis egregiè munire.
Cætu cingere locum.
¶ Ducere fossam, foueam, Circundare fossam latam.
Amictu Cinctus.
Obscuro aëre septus.

to Enuiron or Compasse about with walles.

Muros vel murum ducere, extruere.
Muro cingere vrbem, Liuius.
Mœnibus includere suburbium.
Armare, munire oppidum muro.
Ducere mœnia. Virgilius.
Iacere mœnia, muros.
Circundidit nouo mœnia oppido.
Muro concludere.
Murum circumducere.
Murum obijcere, opponere.
Murum addere. Παρατειχίζειν.

an Epitaphe.

Epitaphium.
Lapis inscriptis stat super ossa notis.
Lapis carmen habet.
Signatum carmine saxum.
Nomen in marmore sculptum.
Tumulo super addere carmen.
Insculpere nomen defuncti.
Nomina scripta tenet Tumulus.
Inscribere marmora notis.

Equally, vide Likewise. Equitie.

Æquitas.
Æquum & bonum.
Δικαιοσύνη. Iustitia.
Adrastea pro iustitia ponitur.
Æqua gerens recta qua librat pondere lancem.
Iustitia immota, firma tenaxque manu.

to Erre, vide to Faile, and to Go out of the way.

an Error in opinion, a fault in writing.

Error. Erratum.
Ἁμάρτημα. Falsa opinio.
Hallucinatio. Dormitantia.
Menda, dæ. & Mendum, di.
Culpa. Noxa.
Delictum.

to Escape, to flie away, to Auoid.

Euadere. Elabi.
Fuga dilabi. Aufugere.
Ἀποφυγεῖν. Διαφεύγειν.
Subterfugere. Subterlabi.
Erumpere. Effugere.
Euolare periam vel ex seruitute.
Pedibus salutem quærere.
Ὑποφεύγειν. Ἐκλύειν.
Spem in pedibus ponere.
Euolare periculum effugere vt pisces.
Λύειν & retia apud Eustbat. in 3. Iliados παρεμπλακεῖς ponitur.
Fractis vinculis pœnam euadere.
¶ Subducere se, Subrahere oculis, abdere, abstrudere, Auferre conspectui. Ἀποκρύπτειν.
Sensim se subripere. *To slippe away.* Terent.

Hinc

Hinc vos amolimini, nam mihi impedimento estis.
Facessite hinc, vide to Elie ἀνωτ.

to Escape or passe without a daunger.

Extollere caput.
Ex malis emergere.
Cum sarcinis enatare.
Transmittere discrimen.
Effugere, euadere periculum.
Excutere ceruice securim. Virg.

to Eschewe, to Auoide, to Decline, to Bend from.

Cauere. εὐλαβεῖσθαι.
Fugere. Vitare.
Declinare. Effugere.
Preterire, apud Terent.
Elabi. Euadere.
Cautius adspergine viperina vitare.
Buitare. Abhorrere.
Fugitare prouinciam.
Deflectere.
Defugere authoritatem, munus.
Præcauere cum magna diligentia.
Deuitare, Vitando declinare.
Subterfugere laborem.
Decedere cum dativo, apud Cæsarem.
Quibus ita interdictum est ijs omnes decedunt, aditumque sermonem fugiunt.

to Eschewe or Auoide ill companie.

Impetoba pestiferi fugere commercia, cætus, Erasmus.
Talis enim quisque sit cum qualibus agit familiaritatem.
Fugere consortia prauorum.
Malis non congredi.
Abstinere ab ijs quibus caudæ sunt nigriores.
Malorum declinare consortium.
Cum prauis & difficilis rationem non habere.
Reuocare se ab omni malorum virorum contagio.
Syrenum cantus, Cyrces pocula & Veneris fœuas effugere blanditias.
Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefly, Principally.

Maximè. μάλιστα.
Præsertim. Præcipuè.
Vt qui maximè. Quam maximè.
Potissimùm, & potissimè.
Impensius, pro multo magis. σφοδρότερον.

to Esteeme, or to Set by.

Æstimare. Iudicare. τιμᾶσθαι.
Ducere, apud Cicero. ἄγειν.
Pendere med. cor. cum genitiuis tanti quanti &c. quemadmodum & facere pro æstimare.
τιμᾶσθαι. Metiri.
Ponere, apud Terent.
Censere. Putare.
Reputare. Existimare.

to Esteeme greatly.

Magni instar numinis aliquem habere.
Magno in precio habere.
Plurimi facere.
Magni pendere, habere.
Mirari aliquem.
Magni ducere.
Magni seu maximi æstimare.
Suspicere. Reuereri.
Magni facere. Magnificare.
μεγαλύνειν, περὶ πλείονος ποιεῖσθαι.
Eximium habere. Extoculari. Vide to VVeigh.

to be Esteemed, or much set by, in great estimation.

Magni fieri. In precio haberi, esse.

Magnæ exiſtimationis eſſe.
Plurimi fieri. Cenſeri.
Haberi in numero.
Maximo in precio eſſe.
Haberi magni. Clarere.
Magnâ authoritate pollere, & gratia valere apud omnes.
Reliquos maieſtate ſuperare.
Eſſe in exiſtimatione, in numero.
Florere authoritate, gloria rerum geſtarum, honoribus.
Circumfluere, fluere gloria.
Salluſtius. Florere. Vigere.
Digitis denotari.
Eſſe numero & haberi numero.
Haberenonven.
In gratia eſſe, apud Ciceronem.
Ferre ſydera laude, Horat.
Inſer hominem cæleſte quoddam numen agere.
Nomen æthereas aduſque nubes ferre.
Sermone hominum celebrari.
Summa gloria fruſci, apud Gell.
A ſummis, eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.

greatly Eſteemed, much ſet by, Famous, Renowmed.

Clariſſimi nominis.
Fama celebratus.
Magnæ dignitatis & authoritatis.
Summæ authoritatis.
Clarus. Nobilis.
Celeber. Celebratus.
Gratus & honoratus apud ſuos.
Celeberrimæ Famæ, quanta vix cœlo capi poſſit.
Feriens ſydera laude apud Horat.
Qui eſt in magno nomine & gloria. δοξαζόμενος.
Primæ authoritatis.
Primi nominis.
Multinominis vir.
Primæ notæ Famatus.
Exiſtimatus. Gell.
Eximius vir. Gratioſus.
Honoratus, Inſignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate claro ponitur.
Qui in ore viget omnium.
Magnæ æſtimationis. δοκίμων.
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica.
Grauitatem, comitate pulcherrima conditam, præ ſe ferens.
Cuius incredibilis eſt, apud Cæſarem Maieſtatem, regiam celſitudinem tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur. &c.
Cuius ſententia apud N. oraculi pondus habet.
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cælo eſſe dicitur Ciceroni, vide *Renovvmed.*

to Eſteeme as nothing, vide to ſet naught by.

to Eſteeme or thinke, vide to Suppoſe.

to be Euen with, vide to Recompence & to Reuenge.

the Euening.

Serum diei. Veſper. Veſperum.
ἑσπέρα, Serum ſubſtantiuum.
Tempus veſpertinum.
Occaſus Tempus occidium.
Veſpertinum crepuſculum.
Veſpera pro eodem apud diuum Auguſtinum legimus.

in the Euening late.

Veſperi. ἑσπέρας. ὀψίας.
Veſper. Serò. Tardè.
Serum. Serotinum tempus.
Sub tenebras.
Die iam veſperato, Soli.
Sub obſcuræ tenebroſa crepuſcula noctis, traherent quum ſera crepuſcula noctem.

Circa

Circa vespertinum crepusculum.
Nocte incipiente.
Cadentibus vmbris.
Iam radios sole tegente suos.
Prima nocte.
Diese inclinante, *Twy light.*
Præcipitante se iam sole, ruente.
Prima vespera cum adhuc lux dubia.
Sub noctem.
Proximus ætherias Titan abiturus in vndas.
Deuexo propior fit vesper olympo.
Fusca helpereus ibat equo.
Iamq; suos vultus sol condidit.
Ad prima crepuscula, sub.
Sera subens accendit lumina vesper.
Cæruleis Titan cum iam demergetur vndis.
Sub horrentes quum Titan pergeret vmbras.
Sed in multam noctem, vel ad multa noctem, in profundam noctem, vt est apud Cic. *Late in the night.*
Obscura media nocte.
Quum medios cursus nox atra rapebat, flexaque tarda pigri plaustra Bootis erant.

Euery where, All vnder.

Vbique. Vbique gentium.
Vbi locorum. Vbilibet.
Nusquam non. Passim.
Apud gentes omnes.
Omni in loco. In quolibet loco.

Euerlasting, for euer.

Immortale. Perpetuum.
Sempiternum. Indissolubile.
Æternum. Æuiternum. Perenne.
Et Cedro dignum, *Worthy to remaine for euer.* vide *Age.*

Euerlastingly.

Æternum & Æternè aduerbium.
In perpetuum.
In sempiternum. Perpetim.
In æuum. Omne per æuum.
Omne ad tempus.
In æternum.
Duæ sunt vbiq; dictiones cum in casu accusatiuo construitur, ideoque necessario separandæ.

An Euerlasting, Perpetuall and Immortall Renowne or fame.

Nomen ab omni temporis iniuria vindicare.
Propagare nomen æternitate.
Constituere memoriam perpetuam generi suo.
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere. Maximam gloriæ famam posteris relinquere.
Ædificis operibus ac eruditione immortalitatem parare.
Nomen dare gloriæ sempiternæ.
Consecrare memoriam nominis sui amplissimis monumentis.
Sempiternæ hominũ memoriæ consecrare. Illa vita est tua quæ vigebit memoria sæculorum omnium.
Perpetua tibi erit memoria.
Ibit in sæcula nomen tuum, Plin.
Immortalem ex aliqua re deportare gloriam, quæ non nisi magno paratur sudore.
Admiratione sui posteris relinquere.
Monumentum æternum relinquere.
Nunquam intermoriturum famæ decus sibi parere.
Cicero: Cuius ingenium varioſque sermonis immortalitati scriptis suis Plato tradidit.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Nomen ad posteros transmittere.
Famæ immortalitatem consequi.
Haud illaudati nominis æternitatem comparare.

Euident or Plaine.

Euidens. Planus.
Manifestus. Apertus.
Expeditus. Lucidus.
Luculentus. Perspicuus.
Inpromptu. vide *Plaine.*

Euidently, vide *Clearely.*

Euill spirits.

Spiritus deceptorij.
Cacodæmones.
Seductores, fallaces spiritus.
Mali genij. πνίυματα πλάνα.
Maligni spiritus. vide *Fayries.*

an Euil man, vide *an Ill man.*

Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly, and Artificially.

Affabrè med. cor. πυκτα.
Faberrimè. Exactè.
Elaboratè. Accuratè.
Optimè. Artificiosè.
Graphicè. γραφικῶς.
Perfectè. Planè.
Pulchrè. Infigniter.
Nobiliter. Decorè.
Non intabrè, apud Liuium.
Ad normam factum.
Ad regulam respondens.
Ornatè. Politè. Perpolitè.
Consummatè. Conquisitè.
Absolutè. Exquisitè.
Ingenio præstanti & eruditione perfecta.
Terque quaterque.
Ad libellam.
Ad amussim. ἀκριβῶς.
Ad perpendiculum.
Summa cura. Sun mo studio.
Antiquo opere & summo artificio factum, Cic.

to Examine, to Discerne, & to Decide a matter.

Tractare, versare, causam.
Causam, negotium aliquod discutere, excutere, expedire.
Discernere. Euentilare.
Considerare. Expendere.
Inspicere. Putare rem.
¶ Decidere, transigere causam.
Definire, statuere, decernere, proferre, ferre sententiam.
Iudicare de negotio.
Arbitrari Iurisconsultis dicitur.
Causam agere, agitare, dicere.
Causam alicui adiudicare, apud Ciceronem.
Sententiam dicere litis partibus.
Determinare, iudicare causam.
Litis nodum, Tinedia bipenni dissecare.
Nodum expedire.
Anfractus litium antiquare, pro extinguere.
Litem, causam componere.
Sedare controuersiam.
Dirimere controuersiam, litem. διαλύειν τὰ ἐγκλήματα.
Dijudicare.

to Examine exactly, to Consider diligently, to weigh the matter well.

Consilia euentis ponderare, Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere.
In mente, cogitatione versare.
Secum cogitare, ponderare, æstimare, metiri, dijudicare.
Rem recta reputare via.
Discurrere æquitatem quid verius æquiusue sit, expendere
Inire cum ratione aliquid, Terent.
Secum voluere, Virg.
Cæcósque volutat. Euentus animo secum.

Dispicere

Diſpicere aliquid acie mentis.
Perpendere rem tota veritate.
Cognoſcere cauſam, vel de cauſa, eſt ius cauſæ diſcutere, vt tandem dijudicetur.
Vngues arrodere.
Diſpicere quid è re propria ſit.
Altius conſiderare.
Propius inſpicere, examinare, perpendere. Caput ſcabere.
In nocte conſilium, aurora vbi craſtina furgat, conſultare.
Ruminare, ſeu remandere negotium.
αἰμασσειν τὸ μεμγμα, vt habent prouerbia.
Reuoluere animo, mente.
Etiam atque etiam expendere.
Concidere animo. βυλευειν.
Mouere animo, apud Virg. pro cogitare.
Attentius accuratiuſq; conſiderare.
Studioſè meditari.
Capere deliberationem. Cic. *to conſult, or deliberate.*
Exquiſita cura, ſummo ſtudio penſitare.
Reuocare rationē ad veritatem, rem ad rationem.
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere.
Non ſtatim decernere, ſed mora interpoſita.
Expendere probè, non oſcitanter, ad Critolai libram.
Cogitationum fluxus ac refluxus ſuſtinere.
Magna cogitationum tempeſtate fluctuare, *ſwl of ſorrowy or penſiueneſſe.*
Morari in re aliqua ſollicitè.
Omnia diligenter & exactè diſcernere, grauiſſimoq; iudicio tanquam trutina ponderare.
Scrutari diligenter ſecretiores ſenſuum receſſus.
Lente conſultare.
Præmeditari.
Amplius diu deliberare.
Subinde retractare.
Rationes trahere, Salluſt.
Cogitare, pro memoria repetere, apud Cic.

to Excell, to Paſſe, to be more excellent.

Præſtare. Anteſtare. Excellere.
περιεχειν. Præcellere.
διαφερειν. Excedere.
Antecedere.
Præire. Anteire.
Antecellere. Prænitere.
Præpollere. Superare.
Vincere. Præminere.
Supereminere. Florere.
Anteeſſe, apud Salluſt.
Præcedere. Tratiſcendere.
Primas tenere. πρωτευειν.
Primas obtinere ſeu principatum.
Palmam tenere. Præcurrere.
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem præripere.
Præcipuum eſſe.
Arcem tenere.
Primam obtinere laudem.
Multis paraſangis præcurrere.
Primas referre.
τὰ πρωτεῖα αἴρειν.
Equis (vt aiunt) albis præcedere, præcurrere.
Longè vincere.
Longo interuallo præcedere, anteire, præire, præcurrere.
Omnes procul à tergo relinquere.
Antegredior.
Nulli aut nemini cedere.
Antecedere honore, ætate, vſum rerum.
Concedere nemini in literarum experientia.
Partes habere priores.
Parem non habere.
Vincere acta partis.
Multis partibus ſuperiorem eſſe.
Primum mereri locum.
Palmam magnorum eruditorum omnium

consensu præripere.
Neminem suorum non superare.
Principem vbique tenere locum,
Nullum habere secundum.
Primas tenere partes.

Excellent.

Excellens. Præcellens.
Præpollens. Præstans.
Præstans. Eximius.
Illustris. Egregius.
Perspicuus. Insignis.
Inclitus.

Excellently, Passingly, Nobly, Princely.

Festiuè. Festiuiter.
Regaliter. Magnificè.
μεγάλως. Maximè.
Celeberrimè. Excellenter.
Egregiè. καλῶς.
Singulariter. Præcipuè.
Eximiè. Insigniter.
Oppidò. Mirè.
Vnicè. Apprimè.
Mirificè. συμμέτρως.
Honestè. Honestissimè.
Pulcherrimè.

to Except.

Contra aliquos excipere.
Excludere. ἐκκλείειν.
Cauere. Præscribere.
Exceptionem dare cum dativo, pro excipere.
Demere. Tollere.
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Except.

Exceptus. Exemptus.
Posthabitus. Omissus.

Exchangers, vide *Bankers.*

to Excommunicate, vide *to Curse.*

to Excuse, or Discharge himselfe.

Diluere crimen, obiectum.
Purgare se.
λόγους ἢ ἀπολογίας.
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem.
λόγος εἰδέναι.
Abstergere aspersam labem.
λόγους ἐξενεγκεῖν.
Futis, mitis coloribus, factum excusare. Crimen excusare lachrymis.
Infamiam, maculam delere.
Delere turpitudinem.
Apud Iudicem se defendere.
Inhumanitatis labeculam purgare, aspurgare.
Intentatum falso crimen depellere.
Deuultri culpam de se.
Culpam conferre in aratrem, in alios consulentes.
Grauem infamiam eluere, falsam suspitionem tollere.
Extricare se. expedire.
Euoluere. Excutere. Viudicare.
Asserere. Absoluere.
Omni se turba euoluere.
Ab lucere à molestijs, angoribus, solicitudine sese, apud Cic.
Curam dimittere, postponere, abijcere.
Occupatione aliqua se relaxare.
Auocare animum è negotio omni.
Graue curarum onus abijcere.
Construuntur ferè omnia cum accusatiuo personæ, & ablatiuo rei vt curis, laqueis, negotijs.
¶ Eretibus elabi, periculum effugere declinare.
Euitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma.
ἐκλύσασθαι ἐκεῖθεν διάλυσιν.
Attute elabi. Elabi ex, hostibus.
Ex periculo. διαπεφεύγειν.
Eluctari. Euadere, vide *to Escape out of danger, and to purge.*

an Excuſe, or Purgation.

Excuſatio. ἀπολογία.
Purgatio. Prætextus &
Prætextum in neutro genere, apud Suetoni. Color.
Rima idonea per quam elabi quis poſſit, id eſt excuſatio.
Fucus. Velamen.
Cauſatio. vinia.
Obtentum, apud Tacit.
Occatio. παρεπίλυμμα.

to Execute his charge, vide to Doe.

to Execute, or to doe an execution.

Exequi. Perficere, diligenter.
Executioni mandare.
Facere, obſeruare.
Sine diſſimulatione tradere effectui.

to give a good Example.

Rectis moribus hortari ad ſuæ jemulationem.
Exemplum præbere bonorum operum, apud Paul.
Populo omnis ſanctimoniæ & pietatis exemplum præferre.
In exemplum alijs prælucere.
Formam bonæ vitæ præbere.
Omnibus abſolutum quodlibet exemplar exhibere, vnde omnes eorum virtutum formam ſibi petere poſſint.
Forma eſſe debemus cæteris, non ſolùm in opere, ſed etiam in ſermone. Ambro.
Formare & erudire aliquem exemplis, *to give an example.*
Immortale poſteris imitandi exemplar relinquere.
Exemplum tradere.
Vitæ bonæ exemplis, ſternere viam ad virtutes.

to give an ill Example.

Pernicioſis nocere exemplis, Ber.
Prauis moribus aliorum nocere, exemplo i. moribus peruertere ac exemplis pernicioſa ſæculibus præbere exempla.
Trahere perniciem exemplo.
¶ A re optima peſſimum iuxta ac pernicioſum ſufferre exemplo, inſanire eſt.
Res eſt futura grauiſſimi pernicioſiſſimique exempli, ſe contra magiſtratum prælatumue inferiorem ſinamus obedientiam ſubtrahere, arma ſumere, vt rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum, ſtu exemplar, vel recte viuendi formam ſumere, petere, capere, demere de re, apud Terent.
Doctiſſimum capere.
A vicinis exemplum habent, apud Comicum.
Proponere, ſtatuere exemplum alicui ius ſibi.
Commouent aliorum exempla.
Res geſtas in exemplum trahere.
Ædere exemplum in aliquem, eſt alijs documento eſſe, *to punish one, for to be an example to others.*
In exemplum aliorum punire.
Ædere cruciatum, Cæſar.
In eos omnia exempla, cruciatuſque ædere. Et apud Terent.
Vterque in te exempla ædent, i. alij de re exemplum capient.
Natura comparatum videmus, vt ſubditorum multitudo, magna ex parte principis ſui mores tanquam exemplarem quandam imaginem ſpectet, atque ad illos formare ſtudeat. Chy. oſt.

Exempt from ſubſidie, vide Free from cuſtome.

to Exerciſe, to Practiſe himſelfe.

Exercere ſe, ingeniumq; ſuum.
Verſari in aliqua arte.
Volutare.
Conſuetudinem atque exercitationem capere, facticare, colere, agitare.
Aſſiduum peneque totum in re aliqua eſſe.
Ingenium corpore exercere. Salluſt. hoc re ipſa exhibere quod quis dicerit.

an Exerciſe.

Exercitium. Opus.
Munus. Functio.
Exercitatio. Ars.
Ludus. Studium.
Induſtria. Agitatio.

to Exhort, to Admoniſh, to Counſell.

Monere aliquem reſipiſcentiæ.
Admonere. Commonere.
Commonefacere.
Commonere aliquem officij ſui.
Formare monitis, conſilio.
Memorem facere.
Suadere. ſuaſum.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Exhortari.

Exiled, vide *Baniſhed.*

contrary to my Expectation, vide *Otherwiſe, &c.*

Expedient, vide *Profitable.*

Expences, Coſts, or Charges.

Sumptus. Impendia.
Expenſæ.
Impenſæ.

¶ Emere victum annuum, pro quo vulgus inepticns.
Emere expenſas.

Experience the ſchoolemaſter of many things.

Expert, vide *Wiſe.*

an Expoſition, or Interpretation.

Explanatio. Enucleatio.
Expoſitio. Enodatio.
Explicatio. Elucidatio.
Interpretamentum.
Gloſſæ, Gloſſemata.
Declaratio. Enarratio.
Exegeſis.

to Expound, or to make to underſtand.

Explanare. Enodare.
Edifferere. Enucleare.
Explicare. Exponere.
Diſcutere tenebras, caliginem, metaphor.
Rem omnem pandere ordine.
Subijcere rem oculis, pro aperte explicare. Expedire.
Obſcuris lucem inferre.
Griphum diſſoluere.
Oculis effuſas tenebras aperire, apud Alciat. Vtrunque.
Declarare. Interpretari.
Elucidare. Aperire.
Explicare. Emedullare per meta.
Soluere. Enudare.
Enarrare, apud Cice.
Commentari, *to declare by reaſons.*

not able to Expreſſe, to Extend, to Enlarge, vide *to Spread abroad.*

to Extenuate, vide *diminiſh.*

to Extoll, vide *to Praiſe.*

a Fable.

F

a Fable.

Fabula. Apologus.
Commentum. Fabella.

a Face, a Visage.

Vultus. Facies, ei.
Facies improba, cadaueroſa, peregrina.
Vultus ſeueros induere.
Frons tranquilla, ſerena.

to hide, to couer the Face or Visage.

Vultum tegere.
Velare. Condere.
Abſcondere. Abdere.
Celare. Premere.
Protegere ora dextra.
Manus oculis oppõnere.

a diſſembling Face.

Vultus ſimulatione ſuſtinetur.
Aliud vultu ſignificatur, Aliud animo fatet: non congruit animus cum vultu.
Diſſentit animus à vultu.
Animi ſenſum vultus occultat.
Veram Imaginem animi, vultus non præfert.
Senſus animi cum ſpecie vultus, minime congruit.

before the Face, vide in the Preſence.

an haynous Fact, vide Offence.

to Faile, to Erre, to Miſſe, to Go aſtray.

Errare. Labi. Aberrare.
Falli. Hallucinari.
Succumbere culpæ.
Deuiare. Diuertere.
Nebula erroris circumduci.
Exorbitare. ἐξοκοέλλειν.
Rabie erroris agi.
Cæcutire, falli iudicio.
Agi erroribus.
Teneri, Decipi errore.
Cadere. Decedere via.
Deflectere à via regia.
Delyrare. Extra callem eſſe.
Grauiter cadere. Digredi.
Longe digredi. Impingere.
Aberrare toto cœlo, tota via.
τῆ πολὺ ὁδοῦ ἁμαρτάνειν.
ἐκτρέπειν. Deflectere iter.
Opinione ſenſu, atque animi iudicio falli.
Longè diuertere. ἐξαμαρτάνειν.
Animo Aberrare. Duci errore.
γνώμῃ. ἐξίστασθαι.
Aberrare à veritatis limitibus, Cicero.
A curſu rectæ rationis abſtrahi.
Dormitare.
Decidere archetypo, Plin. pro aberrare ab exemplari.

to Faile or Miſſe in the beginning, vide Beginning.

a Fainting, vide Swowning.

a Faint heart, vide a Baſe minde.

a Faire, a Mart, a Market.

Forum. ἀγορά.
Emporium, locus mercatus, & nundinarum.
Forum venalium.
πανήγυρις. Nundinæ.
Conuentus publicus.
Mercatus pro loco, apud Liuium, & Ciceronem.

Faire, well fauoured, beautifull.

Formoſus. εὐμορφος.

Pulcher.

Pulcher. Venustus.
Elegans. Singulari pulchritudine præditus.
Decorus facie. Speciosus.
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens.
Specie valens.
Eleganti forma præditus.
κομψότητος.
Solinus de Alexandro magno: Lætis erat oculis, & illustribus, reliquis gratiam rubescentibus, reliquis corporis lineamentis non sine maiestate quadam decorus.
Eximia quadam forma vel specie.
Nireus. Paris. Homericus, pulcherrimus.
Cum ipsa Venere certans.
Forma supra hominem augustiore.
Talis prouerb. ex quo prodijsse dicitur. sicut Herculis clypeus. prouerb. de re pulcherrima & varijs ornamentis insigni Alcinous.
Liberalis pro. pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. vide *Well favoured.*

Fairenesse, Comlinesse, vide *Handsomenesse.*

Fairies, nymphes, or spirits.

Lemures. Larvæ.
Mormo, facie monstrosa mulier. μορμώ.
Stryx, exanclati aliquem esse contendant exugentem sanguinem.
Maniæ. μανίαι.
Maniolæ. Mormones. μορμώ.
Genij. Tutelares. Lares. Diales Plaut.
Lemures nocturni, Philegethontiaci.
Stryges. Lemuria.
Lamiæ. Umbræ Plutonides.
Monstra profundi.
Orci satellitium, numina.
Tartarei manes.
Dij inferi, monstrosi.
Bacucci dicebantur veteribus.
Terribiles visu formæ.
Poëtarum tum figmenta, tum etiam hominum reuera sint terriculamenta.
Sunt etiam species mortuorum.
Noctium occursacula.
Sepulchrorum terriculamenta, *spirits.*
Bustorum formidamina.
Est & genus dæmoniorum bonorum atque viu hominum gaudens, nilque mali infæns.
Hujus sortis traduntur esse
Eudæmones. Sylvani.
Sylvarum numina, Sylvicolæ, cornigeri, semicapri.
Satyri bicornes.
Fauni hircipedes. Faunorum prodigiosa cohors, de quibus apud diuersos diuersa leguntur.
Et Dryades, ac Hamadryades.
Nymphæ sylvarum.
Naiades, nymphæ fontium vel fluuium.
Panifici dij sylvestres. Panes.
Oreades montium, noctiuagi, monticolæ. Catulæ natæ.
Nereides, Nymphæ marinæ.
Insuper puerorum terriculamenta sunt.

Faithfull, Trusty, True hearted, Sure.

Fidus. Fidelis. Pilades.
Theseus. Achates.
Homo antiqua, canæ fide.
Certus amicus, valde fidus.
Id tibi ero quod olim Theseus.
Herculi, aut Achates Æneæ.

to Fall or Shake downe upon the ground.

Cadere. Ruere. Labi.
Delabi. Prælabi.
Perlabi. Collabi.

Succumb-

Succumbere. Protidere.
Succidere, defluere ad terram.
Labascere.
Grauiter ad terram pondere vasto concidit.
Cadere in Hostes. Pronusque magister volutur in caput.
Assiduo pigram pulsat humum.
Collapsa ruunt membra.
Concidere. πίπτειν. Decidere.
Petere terram, Omnium genibus vestigijsque prouolui.
Abijcere se ad pedes alicuius.
Prolabi in terram.

to Fall downe, vide *to Perish, or Decay.*

the Falling sickneſſe.

Morbus comitialis, Diuinus.
Sacer morbus, quem ἱερὸν. Græci (Apuleio teste) dicunt.
Morbus Herculanus, quod eo Hercules laborasse dicatur.
ἡρακλειος νόσος. Morbus Herculeus. Maior morbus.
Morbus S. Valentini, Cornelij.
Morbus caducus, à cadendo.
Epilepsia ἐπιλαμβάνειν apud Græcos.
Epilentia barbara vox.

False, Vniuſt, Vntrue.

Falsus Fallax. Infidelis.
Infidus. Iniustus. Dolosus.
Astutus. Pernicax. Furtiuus.
Fraudulentus. Vafer.
Versutus. Subdolus.
Versipellis. Callidus.
Mendax. Bilinguis.

False, Forſworne, Diſloyall.

Perfidus. Fœdifragus.
Contemptor æqui.
Thrax, à moribus genitus perfideq; fœdera nescit.
Iniquus. Sceleratus.
Improbus. Iniustus.
Cui nec ara nec fides.
Pœnus. Punicus.
Perfidiosus. Periurus.
Græca fide omnia agens. Falsæ periuria linguæ. vide *Inconſtant.*

Falſly, Deceitfully.

Fraudulenter. Fallaciter.
Deceptorie. Dolosè.
Per impostturam.
κατηλικῶς.
Per fraudem. Captiosè.

Falſhood, Guile, or Deceit.

Perfidia. Punica.
Subdola Francigenarum lenitas.
Inconstantia. Fallacia.
Fides Græca. Punica.

to Falſifie, to Counterfeit.

Adulterare. Vitiare, δολοῦν.
Fusare colorem.
Corrumpere, quod barbari dicunt falsare.
Argentum auro confundere, apud Plinium.
Ære miscere, ornare, adulterare, & verbum Ærare.
Monetam eleuare, immutare.
Et præter valorem æstimare.
¶ Adulterare rationes metaphoricè, pro conturbare, vel falso describere, *to make a falſe reckning.*

Falſified, Counterfeit.

Fucatum. Adulteratum.
Fallax. Fucosum.
Fuco tectum. Non sincerum.
Mendax & fictum.

Falſified or counterfeit gold.

Aurum adulterium, adulteratũ falsum. ἀδόκιμον.
Subæratum.
παράσημον.
Imitaticium.
Reprobum.

Fame,

Fame, Bruit, Rumor, or Report.

Fama & famen.
Volat, Volitat, refert, it, ruit.
Peruolat. Vulgatur. Vagatur.
Serpit per Agmina Murmur.
φημὴ. Dictum populare.
Sermo hominum.
Rumor. Rumuſculos, facere, ſpargere.
Diſſeminatus diſperſuſque ſermo ſine certo autore.
ἀδήλους λόγους.
Fabula vulgi.
Incerta opinio.
Fama dubia.

Familiar.

Familiaris. Domeſticus.
Coniunctus. Conuerſatus.

Famine, vide *Hunger.*

Famous, Renowned.

Spectatus. Celebris.
Celeberrimi nominis, vel celebrati.
Excellens. Egregius. Eximius.
Amplus. Perſpicuus.
Diuulgatus. Clarus.
Optimæ famæ, opinionis.
Boni nominis. Inſignis.
Magnæ authoritatis.
Maximæ exiſtimationis.
Famoſus tam in bonum quàm in malum.
Præclarus. Inſignitus.
Magnæ famæ. Clarior Alcide.
Cymbalum mundi. Cœli filius.
Fama ſuper æthera notus. Virg.
Cuius gloria quam latiſſimè patet.
Rebus geſtis gloriam maiorum ſuorum obſcurans.
In Germania. Italia celebratus.
Sublimi feriens vertice ſydera. Hora.
Laus cuius ſydereos ſurgit aduſque polos.
Primæ notæ. *a great Lord.*
Haudquaquam poſtremi nominis.
Virtutibus, vitæ integritate, morum ſuauitate, probitate inſignis.
Præclaræ famæ.
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate vbiq; terrarum notus.
Famigeratus. Nominatus.
Nominatiſſimus in ſacris Biblijs paſſim obuia.
θεοσέβτος. πολυθρύλλητος.

to become Famous, vide *to Get a good name.*

a Fan for a Woman.

Vannus. λίκμος, à quo diminutiuum Vallus.
Cribrum cereale.
Ventilabrum, etiam eſt inſtrumentũ quo grana repurgantur à paleis.
Capiſterium vel Scaphiſterium σκαφίς, vt Georgius Merula ſcribit genus vaſis ruſtici ad expurgandum frumentum.
In vita B. Benedicti per Gregorium deſcripta huius inſtrumenti fit mentio.

to Fan or winnow corne.

Vannare. Fruges purgare.
Ventilare, λικμᾶν.
Vannis expurgare.
Euentilare. λικμίζειν.
Paleas à frumento ſeparare.
¶ Cribare. Cernere.

a Fardell, vide *a Burden.*

Fare you well, God keepe you.

Vale. Valeas. Valebis. Valeto.
ἐῤῥῶσο. ἔυτυχει.
Bene valeas.
Fac valeas.
Proſperè valeas.
Cura vt valeas.
Cura valetudinem.

Soſpitet

Salpiter te Deus.
Seruet te Deus.
Conseruet te incolumem. ἀνηρ ἰσθλος. id est, bonorum dator.
Vale fœlix. Bene vale.
Optimè vale & me ama.
Vale pancraticè, aut si mauis athleticè.
Vale faustè ac fœliciter fœculi nostri singulare decus.
Opto interea te bellissimè valere.
Te Deus opt. max. quàm diutissimè seruet incolumẽ semperq; fœlicibus incrementis in maius proueha. Ifospes, varioſque vię circumſpice caſus. Petrarcha.

Farre off.

Eminus. μακρόθεν.
Alonge. Delonge. ἰκριόθεν.
Procul. πρόσθεν.
Hos longa refert mora eſt.
Non longo diſtant curſu.

to Fart, to let a Scape.

Pedere. πορδεῖν. βδεῖν.
Ventris crepitum emittere,
Ventum, flatum ventris emittere.
Facere, edere crepitum ventris.
Parte poſteriore loqui.
Poſtico crepitare.
Dormitantibus oppedere.
Animam per guttur poſterius emittere, apud Plaut.
Anima poſteriore ſuffire, vaporare alicuius nares, os.
Tetro odore auras ſuffumigare.
Vitiare odoribus auras.
Agebat animam, in morte Claudij à Seneca poſitum eſt, Nam anima pro vento quoque ponitur.
Conſtrictis, compreſſis natibus ſibilare.

you keepe your old Faſhions.

Tuo more facis.
Non inſoleas iſtud facis.
Antiquum obtines.
Nil facis noui.

to Faſte.

Ieiunare. νηστεύειν.
Inedia vti. ἀσιτεῖν.
Abſtinere cibo vel à cibo.
Vetari bellum indicere.

after the old Faſhion, vide *Cuſtome.*

Fat or fatneſſe.

Pingue. Pinguedo. Pinguetudo.
Adeps. στέαρ. Aruina.
Sagina.
Pinguedo ſuperuacanea.
Popa metaphoricè.
Abdomen. propriè pinguedo ſpinæ adhærens.
Sumen, ὄυδαρ, ex capillis fuillis.

Father.

Pater. πατήρ.
Genitor. γεννήτης.
Parens. Author ſobolis.
γεννήτωρ.
Sator pro patre poëticum eſt, Virg.
Sator hominum atque deorum.
¶ Aui. Ataui.
Patres. Progenitores.
Maiores. *Our Elders.*
Prifci, veteres, veterani, vetuſti, anoſi.

a Fault, vide *Offence.*

to put or lay the Fault vpon another.

Culpam conferre in alium.
αἰτιᾶσθαι τι αἴτιον ἐπ' ἄλλον.
Alteri impingere.
In alium culpam reijcere, deriuare crimen ſuum.
Referre crimen in alium.
Transferre & vertere in alium.
Reijcere aliquid in quempiam.
μετατίθεσθαι.

Alium

Alium in ſuſpitionem criminis trahere, vocare.
Culpam in aliquem transferre.
Alieno imponere tergo, quæ nos cumque premunt.
Alios inculare.
Crimen in alium reijcere.
Conquiliris eolorum culpam pro vitili amoliri, in alienos humeros reijcere, retrudere.
¶ Suſpitionis notam expiare.
Crimen diſſoluere, crimen effugere, ſiue elabi ex crimine.

to returne to his former Faults, vide *to Sin againe.*

to Faulter in going, vide *to Stumble.*

to Fauour, to beare good will.

Erga aliquem bene affectum eſſe.
Alicui fauere, ſtudere, ſtare.
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere.
Adeſſe. Fauere propoſito.
Erga aliquem propenſum habere animum. *Terent.*
Præbere ſe placidum.
Reſpicere placato vultu.
Cœptis ingentibus aſſis.
Conſulite, & rebus ſuccurrite duris.
Premere pollicem, prouer.
Impenſiſſimè ſtudere alicui.
Impendio fauere. Suffragari.
Adſpirare conatibus alicuius vel cœptis.
Propendere in aliquem ornandum, euehendumque.
Afflare auram alicui.
Stare pro partibus alicuius.
Beneuolentiam erga aliquem habere
Linguis animiſque fauere, Vide in *Louing.*

Fauour or good will.

Studium. Fauor.
Summus fauor, pro quo Horatius dixit vtroque pollice.
Expoſitus ad bene merendum de aliquo animus.
Animus propenſus, ab omni inuidentia alieniſſimus.
Mirum quoddam erga aliquem ſtudium, gratia.
Amicus & beneuolus affectus.
Aura quoque pro afflatu & fauore ponitur, apud Virg.
Vnde popularis aura.

my Fauour and good Will towards you, I will ſhewe.

Meam in te nõ mediocrem, non vulgarem, eximiam, ſummam, ſingularem, incredibilem amicitiam, beneuolentiam re declarabo, oſtẽdam, patefaciam, teſtificabor, teſtatam apud te relinquam, tibi probabo, illuſtrabo.

to be in Fauour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere, valere.
Omnibus probari & diligi.
Emereri fauores.
Conciliare, inire gratiam.
Acceptum reddere, *to bring in fauour.*

nothing Fauourable vnto mee.

Parum æquis mihi.
Iniquitior eſt mihi.
Non ita bono erga me eſt animo.
Parum amaris mei, minimeque fauens.
Aliorum potius quàm meis partibus ſtudens.

Noe

Non admodum ſtudioſus mei.

Fauourably, vide *Gently*.

to Feare, to Dread, to be in great feare.

Metuere. Formidare.
Metu trepidare, percelli.
πτοεῖν. Trepidare.
Pauere. Tremere.
Contremere. Pauitare.
Expaueſcere. Pauore perfundi.
Accipere metum, Terent.
Extimeſcere. Vereri.
Paueſcere. Metu concuti.
Timere. Extimere.
δείδειν. δοιαλίζειν.
Terreri. Horrere.
Abhorrere. Horreſcere.
Pauido animo eſſe. Vereri.
Contremiſcere omnibus artubus, tota mente.
Timore percelli.
Pauore contremere.
Cadere mente, animo.
Formidine angi, pauoribus concuti.
Auribus lupum tenere, prouerb. *to ſtand in great feare.*
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem.
Animo conſternari.
Pauor occupat artus, apud Poët.
Pauor ingruit ingens.
Metu mens concidit.
Timor, metus aliquem inuadit.

to Feare, to make afraid, to Dread.

Terrere. Deterrere.
Percellere animum, ciuitatem pauore. Mouere.
Inopinato rerum infeſtantium metu quatere.
Pauore ingenti concutere.
Exterrere, perterrere.
Terrefacere. ἐκπλήσσειν.
Iacere terrores non mediocres.
Exanimare metu.
Pauore enecare. Terrorem iactare.
Terrorem, metum incutere.
ἐμποιεῖν φόβον.
Inijcere pauorem, metum, formidinem, Trepidare metu.
Territare. Paueſacere.
φόβος ἐπαρτᾶν. Perterrefacere.
Terroribus pulſare, percellere, frangere audaciam alterius.
Attonitum reddere, ſeu perculſum.
Sæuis dictis deterrere miniſque, apud Virg.
Verborum ſtrepitu mouere.
Metus alicuius animum ſollicitare, perterrere dicitur varia & incerta ſollicitudine.

Feare, Dread.

Timor. Pauor.
Metu. Formido.

Fearefull, Timerous.

Formidoloſus. Meticuloſus.
Trepidus. Pauidus.
Timidus. Ceruinus vir.
ἐλαφρὸς & ἀνήρ.
Exanimis. Exanimatus.
Inſtar leporis ad omnem ſtrepitum expaueſcens.
Imbellis. Stupidus. Tremefactus.
Attonitus. Tremebundus.
Vmbram ſuam metuens.
Timidior Piſandro, Rheginis, vel Lepeo. Pauido fugatior agno.
Abiecto ſcuto fugiens.
Rhipſaſpis. ῥιψάσπις.
Cui mens, mota vacillat, & extra pectus ſalit, ac trepidant quoq; corporis artus.
Timidus quaſi ſub omni lapide dormiat ſcorpius.
Arundinis more, ad lunæ vmbrã trepidans, vt eſt apud Iuuen.
Ad ſtrepitum aridæ veſicæ, tribus piſis immiſſis fugiens.

to leaue off or lay downe Feare.

Ore trementē ponere Metum.
Tollere formidinē exuere, deponere.
Terrorem percellere, expellere.
Pauorem occupare, excutere.
Mæstum timorem mittere, lenire.
Soluere metum corde, auferre.
Abeunt, redeuntque mihi variantque timores.
Formidinem deponere.
Pauor ossa reliquit.
Sistere metum, Terrorem percellere.

without Feare, vide *Stout.*

a cold Feast.

Conuiuium frugale, sobrium.
Sordidus apparatus.
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis.
Pyra Bacchum.
Nephalium sacrum.
Sacrum sine fumo, tenue conuiuium.
ἀχαρισ θυσια.
Caninum prandium, id est, abstemium, vbi vinum non bibitur.
Lari, Cereri sacrificare.

to celebrate a Feast, to keepe Holy day.

Festum celebrare, Diem festum agere.
Parare festum solemnem.
Conuocare ad festum.
Agere festum tempus, Agere Peragere natalem.

Feeble, vide *Weake.*

to Feede, to Nourish, to bring vp.

Alere. τρεφειν.
Fouere. Nutrire.
Sustentare & sustinere.
Enutrire. Educere.
Educere liberos sumptu suo, labore maximo.
Educere à paruulo, Terent.
Alimenta præbere. Educare.
Tollere apud Terent. pro eodem.
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire, ἀπταλειν.

to Feede, to keepe beasts in the field, to graze or to pasture.

Pascere. Pasci.
Depascere & depasci.
Carpere herbam.
Gramina. Pabula.
Herbis armenta alere.
Pascere gramine, cibo.
Quadrupes graminis herbam attingit.
Longum per valles pascitur agmen ceruorum.
Virides armenta per herbas pascuntur.
Repetunt celere pascua nota greges.
Equos in gramine vidi tondentes campum.
Passum soluti pascuntur campum equi.
E pastu referre oues.

Feeding, Meate, Nourishment.

Alimentum. Alimonia.
Nutrimentum. τροφὴ.
Cibus. Elea.
Commeatus. Victus.
Pabulum propriè est cibus herbaceus pecudum & aliorum brutorum.

Fellowship, Companie.

Contubernium, conuictus, sodalitas sodalitium, societas, commercium.
Consortium, & consortio, apud Liuium, Cic. Familiaritas.
Consuetudo. vide *Fraternitie.*

Fellowe,

Fellowes, vide *Companions*.

a Ferret.

Viuerra, quæ in cuniculos immittitur vt prædam illiceat. γαλὴ.
Muſtela ſylueſtris, ruſtica,
Ictis, idis, *ικτὶς*, pilo facieque alba eſt ſi ſub ventre rufeſcat Martem, Matriellum, ſeu Fouinum vocant, *A Polecat.*

Fertilitie, fruitfulneſſe.

Feracitas. Fertilitas.
Præmia Telluris.
Fœcundſtas. Vbertas.
Bonitas, apud Cic. Offi. 1.
Abundantia. Tuſc. 2.
Terra fertilis, potens vere glebæ.

Fetters or Shackels.

Compedes. Pedicæ, med. correp.
Neruus & Neruum genere neutro.
Numellæ apud Plaut.
Aſin. vinculi genus lignei, quo collum & pedes impediuntur, *A paire of ſtockes.*
Boiæ. Catenæ.
Manicæ, *Manicles*. & alia manuum vincula quæcunque.
Lora Loramenta.
Vinculæ. ἰλίδωμα, δεσμοὶ.
Funes. Funiculi.

to Fetter, vide *to Tie*.

Few or Little.

Pauci. Rari.
Infrequentes. Vide *Little*.

Field, Land, Ground.

Ager. Agellus.
Fundus. Arium.
Campus. Rus.
ἀγρὸς. ἀγρίδιον.
Æquor poëticè.

to Fier, or to ſet on fier.

Tectis facem ſubdere.
Ignem in ædes eiaculare.
Incendium nobilis fabricæ manu propria ſtruere. Solin.
Dant clara incendia lucem. Incendia miſcere.
Flammas ore Vonere.
Vrbs igne recidit.
Incendere. Incendium facere.
Ignem vel faces inferre, ſubijcere.

Fier.

Ignis. Rogus.
Oculis iuuat acribus ignis.
Vulcanus, inuentor pro re inuenta, & Veſta pro igne, Virg.
Dumque ſuas peragit Vulcanus Veſtaque parres.
Incendium.
Flamma. φλὸξ. τὸ πῦρ.

Saint Anthonies Fier.

Ignis ſacer. Ignis Perſicus.
Ignis ſancti Antonij.
Ignis Antoninus.
Carbo. Carbunculus.
Anthrax. Pruna.
Eræſipelas, ſpecies inflaturarum ſeu ſcabiei malæ ſunt.

to make a Fier.

Componere ignem.
Struere Focum.
Sonat accenſis ſpica focis.
Curare vt focus ardeat.
Ligna injcere.
Focum reddere luculentum.

to blowe the Fier.

Excitare ignem, Accendere, Inflammare.
Ignem ſufflare, & conflare, vtrumque apud Plin.

to ſtrike fire with a flint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere.

Fomite ignem elicere.
Eruere, excutere ignem ex silice.
Quærere semina flammæ abstrusa in venis scilicis.
¶ Et Dracones dicuntur ore flammas reddere, spirare, naribus auras sulphureas spargere.
Efflare faucibus ignem.

Fierie dartes.

Igneæ faces. Ignes proiectiles.
Tela & missilia ignea, ignita, ardētia.
Bolides. βόλιδες.
Pilæ sulphureæ, fulmineæ Mant.
Malleoli, fasciculi ex pice & sulphure, Cic.
Pyroboli. πυροβόλοι.
Hinc pyrobolarij dicti iaculatores pyrobolorum.
¶ Bolides mittere, iacere, *to cast fierie dartes.*
Igniarios globos ad excitanda incendia injicere: miro artificio inextinguibili quadam materia infartos.
Flammas ad culmina domus iactare.
Attollit globos flammarum & sydera lambit.
Ignem ad fastigia iactant, ardentes tædas.

to queuch the Fier.

Ignem restringere.
Ignem fontibus opprimere.
Ardorem, ignem extinguere, restringere.
Incendia compescere.

to go in a Fier.

Testificandæ, comprobandæq; quam tueare sententiæ causa in ardentem rogum insilire.
In flammas ire.
In caminum ignis æstuantem se conijcere.

to be Fierce, Cruell.

Crudeliter agere. Sæuire.
Ferocire. ἀγριαίνειν.
Crudelitatem, immanitatem, sæuitiam in aliquem exercere.
Desæuire. Grassari. Ab humano ritu prorsus exulare, Soli.
Humanitatem omnem, hominem prorsus exuere, Cic.
Tyrannidem exercere, vide *Tyranny.*

a Fierce face, or a Cruell countenance.

Titanicus aspectus, Atrei oculi.
Torue micantia flammis lumina.
Tetricus, formidabilis aspectus.
Gorgonei oculi.
Tenedius homo, prouerq. τενέδιος ἀνθρωπος.

Fiercely, Cruelly, Hastily.

Atrociter. Ferociter.
Crudeliter. Centauricè.
Truci visu, terrifico sono vocis.
αἰκῶς. Gladiatorio animo.
Hostiliter. Inciuiliter.
Inhumaniter. Immaniter.
Imperiosè.

to Fight, to ioyne battell, to Skirmish, to make warre.

Certare. Decretare.
Bellare, vel ri, apud Virgilium.
Ferro rem agere, gerere.
Martem experiri.
Cruentum in hostem stringere ferrum.
Concertare. Confligere.
Immensa Christiani sanguinis iactura, bellorum tumultibus colliii.
Marte totum concutiente orbem.
Certamine, ferro congredi.
Certamen gerere.
Committere bellum.
Infestis coire signis.
Ad pila venire.
Venire in aciem, dimicationem, certamen, *to come into the field.*

Congredi

Congredi cum hostibus.
Descendere in prælium.
Collatis signis & versis gladijs depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo.
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre.
Manum ferre, pro conferre, Virg.
In arenam, in certamen descendere.
Acriter pugnare.
Tanquam pro aris & focis dimicare.
Ferro rem decernere, Bello contendere.
Confligere. Conflictari.
Belligerari. Bellare.
πολεμίζειν.
Præliari. Velitari.
Pugnare. πολεμεῖν.
Manum conferre. Luctari.
Ad manus venire, quod Græcis est, εἰς χεῖρας ἰλθεῖν.
Armis confligere, decernere.
Bellum gerere, versare, ducere.
Bellum mouere, inferre, ciere.
Escere, Committere pugnam, prælium.
Certamen, prælium, pugnam inire, *to begin the battell.*
Concurrere inter se equites dicuntur quando manus conferunt infestis signis.
Medios moriturus in Hostes irruit.
Bellum, pugnam, cædem, prælium, strages ædere.
Medijs se miscuit armis.
Dimicare. Oppugnare.
Arma capere, parare, exercere, capescere.
Mouere arma. Conferre signa.
Concurrere.
In medias dat sese acies.
Acie se accingere.
Mauortis opus exercere.
Inferre arma, apud Cice.
Cernere cum hostibus pro decernere, apud Plautum.
Suis auspicijs exercitum ductitare.

a Fight, a Skirmish, a Battell or Warre.

Bellum. πόλεμος.
Certamen. Conflictus.
Pugna. μάχη.
Congressus. Arma.
Bellorum procella. Prælium.
Duellum non duorum tantum, sed multorum ipsorumque exercitum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna poëticè.
Alias Dea Belli, quæ & Pallas.
Minerua, Gradiua Bellona, Enyo.
¶ Pugnæ leues velitares.
ἀκροβολισμοὶ. Velitationes.
Tumultuariæ incursiones.
Excursiones importunæ. *Skirmishes.*
In velitationem irritare, *To prouoke.*
Et leuiter pugnare, lacessere prouocare prælij causa.
Præludere in pugna.
Iaculari. ἀκροβολίζειν.

a Filbert, or a Hasil nut.

Auellana, ab Auella ciuitate Campaniæ.
Alarea nux.
Corilus. κόρυλος, arbor & fructus. Abellina.
λαπυκάρυα. Nux pontica.
Nux prænestina. κραλλοκαρυα.

to Fill, to Satisfie.

Saturare. Implere.
ἄσαι. Exatiare.
Exaturare. Complere.
Extrantem, rugientem stomachum exatiare.
Replere. Supplere.
Ad saturitatem vsque omnium ciborum genere explere ventrem.
Ventriculum distendere.
χορτάζειν. ἰλάσκειν.
Satiare. Explere.
Farcire. Infarcire.
Ventrem sedare, leuire latrantem.

Horatius: cum ſale panis latrantem ſtomachum bene leniet.
Famem cibo ſolari.
Nimia ſacietate diſtenditur venter.
¶ Satiatus. Satietate defeſſus, *Filled.*

to Fill drinke or wine, vide *to Powre.*

Filthy, Foule, Vncleane.

Fœdus. Immundus.
Fœdatis crinibus.
Illotus. Impurus.
Fœdato vultu.
Spurcus. Cœnolentus.
Lutulentus. Cœnoſus.
Fœditus. Inceſtus a um.
Opicus. Pollutus.
Turpis. Maculatus.
Contaminatus. Sordidulus.
Sordidus. Colluuulatus.
Deſœdatus. Inquinatus.
Obſœcnus. Corruptus.

Filthineſſe, Vncleanneſſe, Refuſe.

Sordes, ῥύπος. & es, ei.
Immunditia.
Sordities. Fœditas.
Inquinamentum.
Spurcitia & Spurcities.
Squalor. Pedor.
Illuuies. Retrimentum.
¶ Reiectamentum. Reiectanea.
Quiſquiliæ. Peripſemata.
¶ Ramenta. ῥινήματα.
Scobes. Raſamenta.
Limaturæ, *Shauings.*
Perritamenta. Strigmenta.
Decrimina, omnium rerum purgationes.

Finally, at Length, at the laſt, laſt of all.

Vltimò. Nouiſſimo.
Ad vltimum. Nouiſſimè.
ἐπὶ τέλει.
Denique. Demum.
Poſtremum. Poſtremò.
Ad poſtremum.
Ad extremum.

to Finde, to get.

Inuenire adhibito conſilio propriè.
Reperire caſu, fortuito.
Offendere itidem præter opinionem, ſicuti reperire.
Offendere imparatum aliquem, Cic.
Nancifci, apud Lactantium, pro invenire.
Comperire.
ἀφεῖναι. ἀφίεσθαι.

Fine diſhes, vide *Delicate meate.*

a Fine, a Fit fellow for all things.

Ad omnia paratus, aptus, appoſitus, accommodatus, promptus ad omnes res.
Nemo eo aptior ἀτῷ; commodior in omni re.
In omni indicio egregius & perpolitus eſt.
Summa eſt in illo ingenij ſuauitas & elegantia.
Eo eſt ingenio, Eo vtitur ingenio, vt quiduis exequi & præſtare commode poſſit.
Nihil agit non aptè, non commodè, non eleganter, non lautè, non venuſtè, non lepide, non egregiè.
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venuſtatem in omni re.
Habet hoc à natura, vt ad quamcumque rem ſe conferret, quamcumque rem compeſceret, non peſſime ea perfungeretur, & ex ea cum laude diſcederet, vide *Apte.*

Finely, vide *Trimly.*

the Fingers with their names.

Digitus. δάκτυλος.
Digitulus, & digitellus.
Articulus pro digito, apud Ouidium in Ponto.

¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus quod vi ac potestate multum polleat, Græcis vocatur ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος. *the Thumbe.*

Hallux etiam dictus ex eo quod iuuet proximum saliat, vt manu conflicta videre licet, à Græco ἅλλομαι seu ἅλλεται.

¶ Index, digitus pollici primus, à veteribus salutaris dictus, Græcis λοιμὸς seu δακτύλος, quod eo indicium fiat si deprimatur, silentij: si verò leuatur faciem versus tectatur, accessus signum sit, si in aëra leuatur auertatur, recessus indicium habeatur. *the fore Finger.*

¶ Sequitur Iudicem Medius, à μέσος δάκτυλος, qui Græcis σφάλλος dicitur, diuersáque habet, apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis seu Famosus: is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signũ erat, Vnde apud Iuuenalem, Mediumque offenderet vnguem, quod in prouerbium abijt pro irrisionis nota. Dicitur præterea Impudicus, vocatur & Verpus à vertendo pŏdice, Atticis κατάπυγον seu κατάπυγος, *the middle finger or great finger.*

¶ Inter medium & minimũ est digitus qui medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρὸς, παραμέσος, & ab annuli gestatione annularis dictus est, Græcis δακτυλιώτης seu δακτύλιος & secundum Politianum Miscella, deriuatur enim ad eum digitum in manu sinistra neruus quidam è corde natus, vt tradunt Physici, *the leach finger, or ring finger.*

¶ Sequitur Medicum seu Annularem μικρός, id est, Minimus cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus vti soletmus, Græ. dictus. ὠτικὸς, *the little finger.*

Fineneſſe of ſpeech, vide *Elegancie.*

to Finiſh, vide *Ende.*

Firme or ſure, vide *Stedfaſt.*

the Firmament, vide *Heauen.*

a Fiſhpond or ſtew.

Piscina. Viuarium.
Ichthyotrophium.

a Fiſher boate.

Lembus. Horia.
Nauigium piscatorium.
Lembunculus.
Nassa, ἀρκύδιον Græcè.

Fit, vide *Apt.*

a Flapper, or a Flappe for winde.

Ventilabrum.
Flabellum. πτίλιον.

Flaſhing, vide *Lightning.*

a Flat hand.

Manus vel palma porrecta.
Manus lata atque extensa, explicata.

¶ Contractam verò vel compressam manum, pugnum vocamus, *a Fiſt.* δρᾶξ.

to Flatter, to Speake faire, to Allure with faire words.

Blandiri. Obsequi. Adblandiri.
Assentari. Obsecundare.

Arridere. Adulari.
Palpare. Palpitare, cum acto.
Parasitari. παράσιτεύειν.
Allectare, blanditijs attrahere, inducere, inuitare.
Delectare, Subinnitere, Lenocinari per transtationem.
Pellicere, Præmijs aliquem inuitare.
Lactare per transtat. vt, Nisi me lactasses amantem, Terent.
Duci phaleratis dictis.
Palpum obtrudere.
Gnathonem agere Terentianum.
ἰταμοχόλωνειν. γναθίζειν.
Sublinire os. Placentia loqui.
Supparasitari.
Parasitastrum agere.
Fumum vel fumos vendere.
Oleum vendere in Euangelio.
κολακεύειν. καπηλεύειν.
ἀλλοίζειν.
Vitijs mollire oratione blandire.
Palpo percutere.
Aquaticuli farciendi gratia nihil non facere & dicere.
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput.
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta.
Thus pedere.
βδίειν λιβανωτόν.

a Flatterer, a Fleerer, a Smelfeast.

Assentator. κόλαξ.
Palpo, onis. Palpator.
Palpitator. Adulator.
Fumum oleúmve venalé habens.
Gnatho. Gnathonem agens.
Gnathonicus. Blandiloquus.
Parasitus. παράσιτος.
Ventris causa Gnathonicá exercens artem. Ciniflo.
Adulatoris notam ferens.
Oleum in auriculam ferens.
Ventris causa aquaticuli gratia farciendi, nihil non agens, dicens, iuxta illud Gnathonis Terentiani. Ait aio, negat nego.
Ficum petens, prouerb.
σῦκον αἰτεῖν, vt vulgus in hodiernum vsque loquitur, *he vvould faine haue a figge.*
γλωσσοζώστωρ, linguam habens venalem. Cænipeta.
Assentatores vocat Phocylides.
τραπεζοκόρυς, ἰτάμυς mensipetas socios, illorum odas psallentes quorum panem comedunt, qui inquam, assentatores in malis iouent plerumq; magnates, & quasi puluinar scabiosis illorum brachijs subijciunt, loquentes placentia. vide *Allurer.*

Fleame, vide *Spittle.*

Flitch of bakon, vide *a Gammon, &c.*

a horse Flie.

Oestrum. οἶστρος.
Asylus. Tabanus.

to Flie, to Runne away, to Escape.

Fugere. Aufugere. Auolare.
Capescere. Dare fugam. Euitare.
Dare terga fugæ. Ouid.
νῶτα δόσις Dorsum dare.
In fugam conuerti, diffundi.
Tergiuersari. Arripere fugam.
τὰ νῶτα μεταδόλλειν.
Dare, mandare se fugæ.
Terga dare.
Fugam capere. χωρεῖν.
Pedem retro ferre. Dare se retro.
Referre pedem ac tetrahere.
In fugam se conijcere, conferre, dare.
Profugere.
Pedibus salutem quærere.
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam. *To prepare to flie.*

Meditari,

Meditari, Græcè βουλεύεσθαι περὶ τοῦ δέοντος.
Talaria induere.
Fidere pedibus.
Dare ſe in pedes. Terent.
Fugam facere.
Fuga vincere.
Fuga rebus ſuis conſulere.
Fugam arripere, corripere, feſtinare, agitare, Celerare, tenere, texere, tentare, petere, conuertere, quærere.
Vela dare metapho. pro aufugere, Virg.
Proijcere vel conijcere ſe in pedes.
Cauum ſiue volam pedis oſtendere.
Calcaneum oſtendere.
τὸ κοῖλον τῦ ποδὸς δεῖξαι
Terga vertere, freq̃uens, apud Hiſtoriographos, & in Bibliis.
Poſtico diſcedere, ſibiq; conſulere.
Suſtingere, *to ſkippe away.*
Conferre ſe, apud Cic. pro confugere. Proripere ſeſe conſpectu alterius.
Quo nunc ſe proripit ille? apud Virg. *Whither runneth he, whither ſneaketh he, or creepeth out of the way.*
Maturare fugam, apud eundem, vide *Eſcape.*

to Flie as a bird.

Volitare. πτηνόω.
Peruolare ſublime, Altum ire iter, remigio alarum.
Volare. Sulcare aera.
Æthereas carpere vias.
Euolare, in altiſſima ſe tollere.
Pennis tolli, niti.
Secare pennis æthera.
Petere æthera pennis.
Stridulis alis tecta ſuper volare.
Mouent aue per aera pennas.
Magnis clangoribus quatere alas.
Pernicibus eſſe alis.
Labi pennis.
Cæli medio volare.
Paribus nitì alis.
Fertur in aura volatu.
Celeres commouere alas.
Tenues ſe ſuſtulit, Ales in auras.
Pennis ſe tradere cælo.
Æthera verberabat alis.
Iactare, mouere, vouere agitare alas.
Remis alarum inſiſtere.
Alleuari pennis.
Alis diſtringere.

to put to Flight, to Driue away.

Fugare. Conuertere, vertere, agere in fugam.
Abigere arcere aliquem limine.
Dare agere in fugam.
Pelli regno. Detrudere finibus.
Fuga diſtracti, diſſipati, diſiecti, diſperſi ſunt.
Diſtraxit eos fuga, diſſipauit, diſiecit.
Expellere, vide *to Ouercome.*

to Fling, vide *to Shoote or to Caſt.*

to Flite, vide *to Brawle.*

grieued with the Flixe or Laske.

Furioſus. Diſſenterícus.
Ventris profluuio laborans.
Ventrem habens ſolutum, luxum, fluidum, liquidum.
Subiacens paſſioni fluidæ egeſtionis.
Cœliacus.
Aluum habens ſolutam, citam, laxã, plus ſatis egerentem.
¶ Ciere, ſoluere, ducere, laxare aluum. *To drive into a Laske to make the belly looſe, or make one go to the ſtoole.*
Citare aluum, ſæpe laxare.
Solutus in fluxum venter, vires corporis euiſcerat. Cypri.

to Flouriſh, vide *to Grow.*

to Flout, vide *to Mocke.*

a Floud.

Reſtagnatio. Æſtus.
Augmentatio, incrementum fluminum. Inundatio.
Æſtuatio. Exæſtuatio.

a Fluter, vide *Piper.*

a Foe, an Enemie, or Aduerſarie.

Inimicus. ἐχθρός.
Hoſtis. ἐναθρόδοκος.
Ferus eſt nobis, nimium crudelis eſt hoſtis, nimis acerbus acer, vehemens, ſæuus, propenſus ad exitum noſtrum, in noſtram perniciem.
Aduerſarius propriè in iudicio.
Perduellis, apud Plaut. Æmulus.
Grauis aduerſarius, i. eſt potens.
Infenſiſſimus hoſtis & aduerſarius.
Capitalis inimicus.
Infenſus, i. vehementer iratus.
Infeſtus, i. permoleſtus, qui alicui malum infert.
Inimicitias, ſimultatem gerere, exercere, *to beare ill vvill.*

to Foine, to Prieke, to Sting, to Thruſt, to Sticke.

Cuſpide, gladij mucrone petere, pungere.
Transfigere ceruum.
Punctim ferire, apud Veget.
Irruere, inuadere. ἐκ διαλείμματος. id eſt punctum.
Terebrare cauas vteri, & tentare latebras.
Transfigere, transjicere, trajicere, rumpere figere, fodere, inducere perforare pectora, latus, præcordia, viſcera, ferro, ense, gladio, telo, haſta.
Obligare, adigere, condere, recondere conjicere in pectus, latus, guttur, enſem, telum, ferrum.
Exigere, demittere per pectus, præcordia ferrum, telum.
Reſoluere, recludere Ingulum ferro, mucrone.
Ingulum abſcindere.
Auferre, rumpere guttura cultro.
Incumbere ferro, telo.
Gladio finire dolores.
¶ Cæſim petere hoſtem, apud Liui. *to ſtrike, to cut.*
Cæſim ferire, apud Virg.
Cæſim lancinare. ἐκ κατακοφῆς. i. cæſim.
¶ Ictum gladio recipere, eſt repellere, auertere, *to keepe off a blovv.*
Infeſtis inter ſe haſtis concurrere. *To Foine nimbly.*
Perforare haſta.
Valida concurrere longius haſta.
Exercitus Liuio decurrere dicitur quando lancea certat.
Validis vibrare haſtilia neruis.
Aperto currere campo. *To runne.*

Folke or People.

Plebs. Plebecula.
Plebes, antiquitus. Populus. δῆμος. Vulgus. ἐθνικὸν.

a Folde, vide *a Sheepecote.*

to Follow, to go after.

Comitari. Sequi. Subſequi.
Inſequi, pro ſubſequi ponitur.
Comitem ſe præbere, vel adiungere. προσκολλᾶσθαι.
Adeſſe. Sectari. Aſſectari.
Aſſectari officij gratia, *for honors ſake to vvaite vpon.*
¶ Et ſuccedere, ſubire.
Subeunt morbi triſtiſque ſenectus, Virg.

to Follow his luſt, or his owne minde and fancie, to do what he will, or liſt himſelfe.

Facere vt lubet, vt libet, quod quis velit.
Vt cunque lubitum eſt animo facere.
Ex animi libidine facere.
Vtcunque fert animus, vtcunque viſum eſt agere. ἀυτογνωμεῖν.
Sequi animi impetum, ſuam voluntatem.
Arbitrio ſuo viuere.
Animo morem gerere.
Obſequi animi deſiderio.
Pro arbitratu & arbitrio ſuo facere, agere.
Explere animum ſuum.
Facere ingenium ſuum, Plaut.
Animo obſequi ſuo.
Audire ſe, pro auſcultare ſibi.
Ex animi ſententia rem agere.
Ex ſua facere ſententia.
Suo viuere modo, apud Terent.
Prope adeſt, quum alieno more viuendum eſt mihi, ſine nunc meo me viuere interea modo.
Indulgere animo affectibus ſuis.
Omnia ſua libidine, ſuiſque vtilitatibus metiri. Eraſ.
Libere viuere.
Ferre vota ſua ſecum, Ouid.
Summam habere votorum, *to haue his will.*
Seruire, inſeruire cupiditatibus, affectibus, libidini ſuæ.
Suis legibus, ſibi probatis & complacitis viuere legibus.
ἀυτονομεῖσθ.

to Follow, to Trace, to ſeeke by the Footſteps or traces, to Imitate.

Sequi, ad mores corpuſq; refertur.
Imitari ad mores, dicta, factaque.
Sectari ad diſciplinas pertinet, vnde ſectæ nomen.
Æmulari ſignificat etiam ſectari, & iiſdem rebus ſtudere.
Indagare. Veſtigare.
Veſtigia tenere.
Seruare Veſtigia, obſeruata ſequi.
Veſtigia, nanciſci, quærere, flectere, ſtringere, ferre, ponere, mouere, relinquere.
Veſtigia inſunt, ſuperſunt.
Sequi pedum ſigna.
Nulla videt taciti quærens veſtigia furti.
Apparent ſigna notæque pedum.
Ineranr veſtigia ripis.
Inſtare alicuius veſtigijs, Plin.
Zelari. Conſectari.
Legere veſtigia, Poeticum.
Inhærere veſtigijs, inſiſtere.
Sequi, inſequi veſtigia.
E veſtigijs ſequi.
Veſtigijs adhærere.
ἀκολουθεῖν. cum datiuo.
ἐπιδιώκειν. Inſectari.
Inſequi & perſequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuè perfectéque ſequi.
Vita exprimere.
Sapere patruos prouerb. pro parentum aut veterum mores imitari.
Præbere ſe imitatorem æmulumque virtutis paternæ.
Moribus referre.
Exemplum capere, apud Terent.
Alicuius exemplum æmulari, apud Eraſmum.
Alicuius veſtigijs ingredi.

a Foole, or faolish, Vnwiſe, Daft.

Stultus.	μῶρος.
Amens.	Demens.
Fatuus.	Stolidus.
Bliteus.	Stupidus.
Inſulſus.	Inſipidus.
Imprudens.	Indoctus.

Ineptus.

Ineptus. Delirus.
Hebes. Tardus.
Obtusus. Temerarius.
Rationis expers, inops.
βλιτυμίας. βλιτυμίας. ἄφρων.
Bœoticum ingenium. Crassus.
Infrunitus, vel per o infromitus.
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors. Bardus.
Excors Morio. Idiota.
Insulsus. Blax. βλάξ.
τὸ μυ ἴλαξ, qui My sortitus est, in stultũ ænigmaticè dicebatur quod Moros græcè, i. est stultus, primam literam græcam My habeat.
Nabal. Stultior Militide, Moricho, Coræbo.
Stultior Terebintho.
Impos mentis, animi.
Haud sanæ mentis.
Mente captus.
Ratione carens.
Egens mente.
Sensuum inops. Insensatus.
Insipiens. Infatuatus.
Animum dementia cepit.

Foolishnesse, Trifles, Toyes.

Delyramentum.
Dementia. Stultitia.
Delyrium insulsum.
Nugamentum. Figmentum.
Vaframentum. Hiberæ neniæ.
Nugæ. Affaniæ. Liræ.
Nugalia. γομώλματα.
Nugatoria. Gerræ Siculæ.
Stulta blateramenta.
Nugæ neniæ fœminæ, aniles, futiles.
Geriæ muliebres, Res risu digna.
Apologus Alcinoi.
Commentitium.
Inanes leuitates.
Bullatæ nugæ. Tricæ apinæ.
Fabulamenta somnijs similia.
Somnia. Cæca insomnia.
Fabulæ aniles, vtiles, inanes, nihil, ineptæ.
Vana anicularum delyramenta.
Ridicula, αἰσωπικά.
¶ Cõfarcinatis fabulamentis seu gloriosis mendacijs aliquem explere.

to waxe Foolish, or to become a foole.

Stulteſcere. Obtuteſcere.
Dementire. Delyra fari. Lucre.
De mente exire.
De sapientia excidere.
Desipere. Desipiscere.
De rationis potestate exire.
ἀφρονεῖν, παραφρονεῖν.
Delyrare. παραφρονεῖν.
Sensibus alienari, vide *to Dote.*

to play the Foole, or the Gester.

Agere stultum, morionem, festiuum, fatuum
γελωτοποιεῖν. Præbere ioços.
Mouere risum. Agere nugas.
Stultis dicterijs silentium, ac compotationibus tristitiam discutere, Erasm. Facetias facere.
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas.
Facere se bardum, Plaut.
Stultum si simulare.

to make Foolish.

¶ Infatuare. ἐμμωραίνειν.
Fatuum, dementẽ facere, apud Plautum.
Dementare. Κτιμωρᾶν.
Ex stulto insanum facere, Terent.
to make one a very Foole.
Alicui farcire centones.

Foolish, vnwise, vnsauerie.

Rationis expers, Parum cordatus.
Corpus sine pectore. Horat.
Nihil vltra vulgum sapiens.
Caput cerebro vacuum.
Ratione carens.

Excors.

Excors. Vecors.
Vesanus. Delyrus.
Imprudens. Nullius iudicij.
Parum compos sui.
Cerebro carens.
Animo parum valido, apud Sal.
Insano cerebro.
Infrunitus. ἄφρων.
Mente captus.
Impos mentis.
Non sanæ mentis.
Stupidus. Margites.
Stipes sine sensu, sine sapore, oliuguis.
Embarus. ἠλίθιος.
Communi sensu carens, apud Hor.
Vappa metaph.
Cæcus auribus, in prouer.
Communis sensus quia apparet oblitus

Fooles, or Gesters.

Stulti. μῶροι. Mori.
Moriones. Bardi.
Mimi. Circulatores.
Biaces. Morionem agentes.
Gesticulatores.
Risus concitores.
γελωτοποιοί.
Ridiculi nugatores.
Scurræ. βωμολόχοι.

to Forbid.

Interdicere. παραγγέλλειν.
Inhibere ne rem cœptam prosequamur.
Prohibere ne facere incipiamus.
Vetare. Cauere.
Cauere graui senatusconsulto.

with all Force and Power, vide *with Might and main.*

to hold or keep by Force.

Manuum vi, instum metui velle.
τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον τῷ ὑπὲρ τῆς χρείας ἐφίζειν. Hesi.
Rem vi, non iudicio gerere.
Frameis & gladijs fidem de foro, ius de tribunalibus, authoritatem de repub. auferre.
Lege manuum non ex præscripto legum rem gerere.
Ius in manu reponere.
Ferro quippiam diuidere, decernere.
Capillis, auribus, obtorto collo trahere. Vi perpellere.
Centauricè, Ciclopum more facere.
Rem legibus neglectis pro sua libidine gerere.

For euer, vide *Euerlasting.*

to Forget.

Obliuiscì. Effluere.
Defluere ex animo.
Ire, abire in obliuionem.
Capere obliuionem.
Labi è memoria, è pectore.
Dare ventis.
Excidere alicui.
Ducere obliuia vel obliuionem.
Poët. Obliuioni dare, tradere.
Vino inscribere.
In vento & rapida scribere oportet aqua, apud Catul.
Ventis tradere. Horat.
Delere ex animo.
Ex animo reuellere, eijcere.
Imis ceris eradere.
Sapientiæ est atque magnitudinis animi obliuioni tradere irrecuperabilis dispendium.
Nam rerum irrecuperabilium summa fœlicitas, est obliuio, vide *to Dote.*

to make Forfeit, vide *to Confiscate.*

Forgetfull.

Obliuiosus. Obliuium.
Immemor.
Collecta obliuia daunat

Non

Non subeunt animo meritorum obliuia nostro.
Memoria infirma.

to be Forgotten, to make forgotten.

Æternum Lethes tegi sub amne.
Interire à memoria hominum.
Iacere in obliuione.
Obliuionem veterum amicorum inuehere.
Longa obliuia potare.
Alicuius rei memoriam omnem tollere funditus ac delere.
Rebus gestis offundere obliuionem.
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I haue Forgotten it, or it is out of my Remembrance or Minde.

Excidit animo, Excidit.
Effugit. Oblitus sum.
Aufugit. Fugit me.
Effluxit. Defluxit.
Cœpit me obliuio.
Obliuio sustulit, astulit illa, id est penitus oblitus sum.
Laticem omnem Letheum aridulis ebibi faucibus.
Venit in obliuionem.
Obliuio intercepit.
Excessit è memoria.
Elapsum est memoriæ, menti, ex vel è memoria.
Effluxit memoria, à liquorum flexu ducta metaphora.
Memoria excidit.
Ventis & auræ mandatum.
In teneas euanuit auras.
Cribro excepi, non in dolio.
Memoria non retinui.
Inscripsi vino.
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens est mihi debilis, Ista vix teneo. B.
Mantu. Effluxit & animo meo.
Euulsum ex omni memoria vitaque nostra.
Nomen, loci, authoris, viri subterfugit mihi.
Fugit exulatum pectore meo. Cic.
Hæc me fugiunt. i. non recordor.

to Forgiue or Pardon an offence.

Condonare culpam, crimen & donare simplex.
Reatum facere gratiam.
Dare erratorum veniam.
Ignoscere admissum.
Condonare præteritum erratũ peccatum, malefacta.
Tribuere veniam errori.
Mittere noxam, Terent.
Remittere culpam, delictam, noxam, vulgus dimittere dicit.
Indulgere.
Veniam dare culpæ.
Offensam dimittere, seu potius remittere.
συγχωρεῖσθαι. συγχωρῶ ἔχει, vt tradit Budæus.
Et ab aliquo veniam petere, orare, παρακαλεῖν τινὰ συγγνώμην παρά τινος, est deprecari culpam, pœnam, noxam.
Facere gratiam delicti, apud Sall.
Condonare supplicium, Cice.
Offensiunculam remittere.
Concedere, apud Cic.
Relaxare. Laxare. Resoluere.
Absoluere nexum criminis.
Rumpere nexum vinculi, id est, peccati. Dare indulgentiam. Plinius.
Dare remissionem criminum.
Ferre veniam offensis, frequentia in sacris literis.
Animaduersionẽ remittere, pro condonare, apud Cice.
Peccatorum nubila tollere.
Sarcina ponderum prementium leuare.

Eximere

Eximere noxæ, pœnæ.
Eximere nomẽ de tabulis, quod vulgo absoluere dicimus reum.
Liberare scelere, de crimine tollere.
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa. Tui causa.
διὰ χάριτα. ἕνεκε χάριτος σοῦ.
In tuam gratiam, pro quo nonnulli vsurpant has voces, Respectu, & contemplatione tui minus ornatè.

For my sake.

Mea vel mei causa.
Meo vel nostro nomine.
Mea ex parte.
Meis verbis.
In meam gratiam.
In rem nostram.

a Forme, a Shape, a Shoemakers Last, or Least.

Forma. Formula.
Exemplar. Typus.
Figura. Archetypus.

a Fornace, vide *Ouen.*

a Forrest, a Parke, a Wood.

Saltus. Lucus. Nemus.
ὑλη. Sylua. ὕλη.
Distinguunt (fateor) nonnulli, sed differentia confunditur.

to Forsake, to Faile, to Lack, to Yeeld, to Turne to the contrary part.

Descire. Descisc̃ere. ἀφιστάναι.
Deficere. Rebellare.
Ab imperio deficere, vel à nomine à republica.
Vindicare libertatem.
In oppressionem tyrannidis arma sumere.
Nouis rebus studere.
Reuocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem.
Colla iugo subtrahere.
Retrocedere.
Rebellionem moliri, facere.
Sese recipere, vindicare in libertatem.
Imperium detractare.
Seruitutis iugum excutere.
Transfugere.
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes.
Hinc transfuga, defector.

to Forsake or resigne his office, to giue ouer or go from his office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magistratu, consulatu.
Defungi.
Ablegare vel abdicare se magistratu, consulatu, functionibus, dignitate sua nondum ad plenum functa defungi.
Deponere magistratum.
ἀπίθεσις ἀρχῆς, ἢ παραλύσις.
Longum valere, iubere.
Decedere de dignitate, de officio.
Ab officio recedere, Cic.

to Forsake, vide *to Leaue.*

to Foresee, vide *to Perceiue, Circumspect.*

Forsworne, vide *False.*

Fortresses, strong holdes, or Bulwarkes.

Munimenta. Munitiones.
Propugnacula. ἔρυσις. ἔρυσος.
ὀχυρωτικὸν χίσμα.
Fortalicia. Valla.
Præsidia.

Præſidia. Caſtella.
ἐρύματα. Caſtra.
Turres. Arces.
Aggeres. Septa.
Refugia. Loca munita.
Defenſacula.
Minæ murorum ingentes, Virg.

Fortune.

Sors. Fors.
Τύχη. λάχος. Alta.
Euentus. Exitus.
Caſus incertus.
Varietas ambiguitaſq; fortunæ.
Fortuna, quàm Budæus vocat ſtolidam ac proterum rerum humanarum arbitram.

Fortunately, vide *Luckily.*

to trie the Fortune, or to aduenture vpon fortune.

Stare fortuna.
Fortunæ ſe ſuaq; permittere.
Rei exitum experiri.
Tentare fortunam.
Fortunam periclitari, apud Cæſar.
ἐκκινδυνεύειν.
Venari, experiri fortunam.
Iacere, iactare aleam, *to Hazarde, to Venture, or put in Aduenture.*
κύβον βάπτειν. διακινδυνεύειν.
Sene. Quod fors ferat, æquo feramus animo.
Superanda omnis fortuna ferendo eſt, Poëta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & verſanti ſe totum committere.
Auræ blandienti vela pandere.
Subijcere rem fortunæ.
Negotij euentum fortunæ committere arbitrio.
Belli virtutem, euentum experiri.
Vela ventis permittere, apud Quinti.
Fluctibus dare ratem, apud Sene.
Ferri procella apud Virg. Æneï. pro pati ius fortunę prout alea caſuſq; temerarius tulerit, *to venter in the ballance of fortune.*

ill Fortune, grieuous Aduerſitie.

Res, fortuna, aduerſa, contraria, incommoda, infeſta, infenſa, iniqua, inimica.
Grauis fortuna, reflans, aduerſa.
Res afflictæ.
Malum ſubſtant.
Infortunium. ἀτυχία.
Aduerſitas.
Malum Lemnium.
Ogygium, Tragicum.
Lerna. Ilias malorum.
Calamitas. Caſus. Acerbitas.
Mala malis ſuccedentia, agminatim ingruentia, &c.
Vno ex malo plura conſequuntur.
Cui æuenit vnum, non aduenit ſolum.
Hinc etiam poëtis Cathenati labores dicti. Vide prouerb.

to haue ill Fortune, or ill lucke.

Infortunia pati. Fatis exerceri.
In ſalo huius vitæ circumflantibus agitari procellis.
Fortuna vehementer, acriter acerbe, grauiter me opugnat vexat, exagitat, vrget, premit, grauat.
Aduerſis premi.
Ferri in preceps, præcipitium.
Conflictari incommodis multis & magnis. Cice.
Malo infortunio perire.
Facultatibus labi, *to Decay.*

againſt ill Fortune, good Hope.

Ego ad omnes caſus quibus humana vita ſubiecta, propoſita, expoſita eſt, paret: Fortis ſum.

Contra

Contra fortunam paratus, armatus, firmus, validus.
Firmissimis præsidijs conscientię munitus.
Res humanas præclarè contemno, negligo, despicio, aspernor.
Valet animus, firmus est, seipso nititur, sua in seipso præsidia ponit, à seipso præsidium omne petit.
Aduersus fortunæ vim, impetum, conatus, iniurias, tela omnia se ipsum corroborat.
Minimum res humanę me mouent afficiunt, perturbant.
Minimum laboro de rebus humanis.
Susque, deque res humanas facio, fero.
Humanis casibus animi præstantia virtute, fortitudine resisto.
Fortunæ conatibus obuiam eo, occurro, obijcio me fortiter atque acriter.
Fretus conscientia fortunam sperno, contemno.
Mea me contra fortunam conscientia fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit, mihi animos addit, virtutem, vires, robur fortitudinem, firmitatem.

Forthwith, vide *Out of hand.*

Foule, vide *Filthy.*

to make Foule, to Array filthily and sluttishly, to Defile.

Contaminare. Deformare.
Attaminare. μιαίνειν.
Temerare. Maculare.
Inquinare. Scelerare.
Polluere. μορύσσειν.
Inficere. Impiare.
Coinquinare. Oblimare metaphoricè.
Violare. Sordidare.
Vitiare. Collutulare.
Incestare. Cloacare.
Prophanare. Conspurcare.
Turpare. Tetrare.
Deturpare. Deuenustare.
Fœdare. Defœdare.
Spurcum, sœdum reddere, vel turpe.
Gregem sanctum contagione polluere.
Sufficere purpuram. Cice.
Lesbiari. λεσβιάζειν.

Fowles, vide *Birdes.*

to Fray, vide *to Abash, to Feare.*

the Freight, payed for cariage.

Naulum. Merces nautica.
Portorium, & Portorion.
Porthmion græcis.
Porthmeus dissyllabum & portitor, *a Barge-man, or water-man, or a Carrier.*

a Franke benefite, vide *Benefite.*

Franticke, vide *Mad.*

a Fraternitie, a Brotherhood.

Contubernium. Sodalitas.
Contubernium. Contesticulum.
φρατρία. Græcè.
A Dium passim apud nos cognomenta habent.
Ineptiunt prorsus qui cõfratrias vocant.
Phratria enim vocabulum Græcum est non deductum à fratribus, vt autumant.
Contubernales, epulones, coëpulones, syssitos, sodales sagina diplerunque

runque ventris gratia ita conuenientes Græci φράτορες vocant.
Phratriarchus, φρατριάρχης est præfectus, præpositus & princeps fratriæ, the Deane or Warden.
Curia similiter significat, a Brotherhood.
Vnde Curiales & Tribules.

without Fraud or Deceit, vide Without, &c.

Free, or at Libertie, his owne man.

Liber. ἐλεύθερος.
Sui iuris. Suæ potestatis.
Suæ tutelæ. αὐτοκράτωρ.
Sui arbitrij. ἰδιόβιος.
Patria potestate solutus.
Dominationi nullius parens.
Suo iure libertateq; vtens.
Ingenuus. Persius: Meus à prætore recessi.

Free from subsidie.

Virtute sua consequutus est, vt nihil, nullum fructum publicè penderet, vt vectigalis non esset, vt esset immunis, vt ex eorum numero, qui publice aliquid penderent eximeretur, nihil publice solueret, vt esset expers onerum quæ publicè imponuntur, vt nullam pecuniam incommune conferret, ut publicis oneribus vacaret, vt tributarius non esset, vt nullum tributum persolueret.

Free from trouble.

Nunc quidem Dei gratia vacuus molestijs, sine molestia, cura, sollicitudine sum, procul absum.
Nulla meum animum paulò molestior, grauior, acerbior exagitat, vexat, perturbat, commouet, afficit cogitatio.
Fruitur animus meus tranquillitate.
Bene est, tranquille est, commode est, quies est, pax est.
Tranquillitas est animo meo.
Animo sum ab omni molestia soluto, vacuo, libero, longe seiuncto.
Dei benignitas me omni molestia exemit, liberauit.
Ab omni molestia vindicauit, dicauit, eripuit, disiunxit.

Freely, without Dissembling euen as I thinke.

Ingenuè. Liberè.
ἁπλῶς. ἀκεραίως.
Ex animo. Citra fucum.
Renudatis animi penetralibus.
Recto pectore. Aperto pectore.
Vera fronte. Simpliciter.
Citra dissimulationem.
Rotundo ore. Tutò.

a Freedome, vide Refuge, and Village.

Fresh, Caller, vide Newe.

to Frie, vide Roast.

a Frying pan.

Sartago. Frixorium.
Patella. τήγανον.
Frictorium. φρυγανον.

Friendship, Amitie, Good will.

Amicitia. φιλότης.
Familiaritas. φιλία.
Beneuolentia. εὐνοια.
Necessitudo. Vsus.
Conuersatio.
Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur.
Sicut & Charitas à Cice. pro amicitia, & beneuolentia, ac Consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur.

Limen

Limen pro amicitia, vt exponit Seruius in Vir. Hinc limine pelli, limine submoueri.
Eliminari, excludi, *To bee Thrusted out.*
¶ Vetus amicitia, quæ ab ipsis propè cunabilis vita cum ætate accreuit, *Olde acquaintance.*

a Friend, an Acquaintance.

Amicus. φίλος.
Familiaris, Coniunctus.
Beneuolus.
Charus. συγγενὴς.
Quicum bene conuenit.
Necessarius seu potius pluraliter.
Necessarij, amici & quibus vti familiariter solemus.
Coniunctissimus.
Iuratissimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia.
Arctissime, sanctissimoque necessitudinis fœdere copulatus.
Affixus lateri alicuius.
Necessitudinis nexu tenacius astrictus.
Quicum necessitudo intima atque arctissima.
Et singulari in me beneuolentia.
Consuetudine iunctissimus, quicum maxima familiaritas intercedit.
Alicui toto pectore deditus, *a hearty Friend.*
Certus, fidus amicus, prouerb.

to be Friends, or to vse ones friendship, familiaritie.

Vti quopiam familiariter.
Habere arctissimam vel amplam cum aliquo necessitudinem.
Summa alicui familiaritate coniungi.
Amicitiam bene vinctam habere.
Vti consuetudine.
Consuetudine, amicitia deuinciri.
Complecti aliquem familiaritate arcta.
Continuam cum quopiam fouere familiaritatem.
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi vsus multus est: mutuaque inter nos beneuolentia.

to get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, beneuolentiam.
Coniungere. ἑταιρίζειν.
Deuincire sibi aliquem amicitia.
Inire amicitiam.
Adsciscere amicitiam.
Iungere se alicui fœdere amicitiæ.
Insinuare se in amicitiam, familiaritatem alicuius.
Emereri amicos.
Amicitiæ fores aperire.
Iungere amicitias, familiaritatem.
Officijs prouocare, beneuolentia allicere.
Familiaritate deuincire, implicare.
Dare, immergere, insinuare se in consuetudinem.
Captare beneuolentiam, gratiam.
Magni viri conciliare amicitiam, familiaritatem.
Amicitiam conciliare.
Conciliare, iungere sibi aliquem, saluo munere, id est, auro.
In fœderis societatem trahere.
Amicitiam parere, gignere.
Gratiam alicuius sequi, est amicitiam ambitiosius captare, ambire, apud Cæsa.
Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere, apud Cic.
Et similiter gratiam acquirere, con-

ſequi, apud eundem.

¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutinare, connexa ſibi pectora, ſtrictiore adhuc commiſſura conglobare, vide *to paciſie.*

to breake or to vndoe Friendſhip.

Amicitiam diſſuere, ſcindere, violare, fundirus euertere, deponere, extinguere, labefactare, diſcindere.

Soluere amicitiæ vincula.

Amicitiæ teſſeram frangere, perfringere, labefactare.

Scindere neceſſitudines ſanctiſſimas.

¶ Inimicitias indicere, denunciare, ſuſcipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a garment.

Fimbriæ. κρασπεδα τα.

Laciniæ, cæſuræ veſtium extremæ particulatim decoris gratia conciſæ, *Fingers.* Limbelli.

Peniculamenta. Limbi.

Limbuli φυλακτήρια.

Extremitates, oræ veſtium. ωὰ ἡ ὰὰ.

Inſtita, *the hems or vvelts.*

From henceforth.

Deinde. ἔπειτα.

Deinceps. Sub hæc.

Dein. ἐπινῦν. Exin.

Poſt. Poſtea. Poſteaquam, *after, after vvards, after that.*

Vbi. Dum. At vbi. Simulac.

Vt. Simulatque, *as ſoone as.* ὡς δὲ τάχιστα. Simul vt.

Tum proinde, apud Virg.

Interpoſito, interiecto deinde temporis ſpatio.

Mox pro eodem frequens, apud Plin.

Dehinc pro deinde, apud Sal.

Secundum cum accuſatiuo, pro poſt frequens eſt.

Secundum eam pugnam.

¶ Poſtea, multis labentibus annis, *a great vvhile after.*

to be Froſen.

Gelari, apud Iuuen Congelari.

Gelaſcere. πηγνύεσθαι.

Congelaſcere. κρυσταλλοῦσθαι.

Durari glacie. λαγῶδες.

Gelu conſtringi, attringi, durari.

Denſari frigore.

In glaciem conuerti. Glaciari.

Aſperitate hyemis denſari. vide *to vvaxe hard.*

to Frovvne, vide *to looke Sowrely.*

Froward, Crabbed, Wayward.

Difficilis. δυσκίνητος.

λαυγαλέος μυμίμιμος.

Moroſus. Querulus. Senerus.

Querulóſus. Grauis.

Moleſtus. Peruerſus.

Triſtis. Onoroſus.

Cilicum moribus vtens.

ἰγκλεζόμενος συγκρύπτ.

Inſuauis moribus.

ἀυθάδεστος κακόλογος.

Homo ſuorum morum.

Expers ſenſus communis.

Suis moribus, ſuo quodam inſtituto viuens.

Difficilimis moribus.

Intractabilis.

Quē ne beltiæ quidem ferre poſſent.

Quē non tolerent cercum Ægyptij.

Iniucundis, aſperis moribus.

Et prouerbialiter.

Leberide ſcabroſior vel aſperior.

Thymbra victitans.

Echino aſperior.

Totus Echinus aſper.

Et præpoſterus, peruerſus homo.

a Fruitfull, a Fertile or Battle ground.

Terra

Terra ferax. Fœcunda.
Opima. Luxuriosa.
καρποφόρα.
Omnium ferax. Fructifica.
Fertilis terra, pinguis, diues, frugifera, læta, alma.
Omniparа tellus, Solin. de Creta insula. Larga vitis, mira soli indulgentia, arborarij prouentus abundantes. Idem de India, In anno bis æstatem habet, bis legit frugem.
Ager Rheticus bonus frugibus, opimus & ferax. Idem.
Solum diuitem fœtum prouentum effundens, præfœcundum.
Præpinguis, vber gleba, Fructuosa.
Fructifera. καρποφόρος.
Lætissimum latifundium.
Tellus, ager vbertatis inexhaustæ.
πολύκαρπος.
Terra, ager restibilis, πολυκάρπος.
Restibilem fœcunditatem adferens.
Terra benigna, pro fœraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior.
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert fructum, sementem.
Fructum edere. καρποφορεῖν.
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. *To bring forth fruit.*
Dare fœcunditatem terris.
Vberare fœcundum, vber facere.
πιαίνειν. *To make fruitfull.*

Frnitfulnesse, vide *Fertilitie.*

to make Fruition, vide *to Enioy.*

Full, Replenished.

Plenus. Distentus.
Repletus. Refertus.
Satur. Tumidus.
Tumidis nauigare velis, *to Saile vvith full sailes.*

Funerals, solemnities at ones buriall.

Funeralia. Sacra funebria.
Iusta exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas.
Exequiæ. Officium funebre.
Parentalia olim dicebantur & Iusta funebria. Feralia.
νεμεσίσματα. ὅσια.
Parentationes.
Et inferiæ, apud Virg. pro sacrificijs quæ Manibus, vmbris vel inferis à veteribus soluebantur.
ὀπτικίρια.
Feralis pompa, i. exequialis quæ cadaueri offerendo exhibetur.
Et cultus feralis pro funebri & lugubri.
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre, exequiale, Ouid.

to keepe a great Funerall, or Buriall.

Iusta celebrare, soluere, persoluere, perhonorificè.
Iusta funebria, honores funebres agere, peragere, regio sumptu.
Funebre officium exequi.
Mortualia soluere officia.
Exequias facere, seu celebrare, peragere.
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias.
Exequiari etiam dicitur.
κωδυλίζειν.
Supremis exequias ducere, dare, Solf.
Parentare parentibus.
Exequi vxorem defuncti, Plaut.
Inferias facere, soluere.
Funus satis amplum facere, Cic.
Iusta facere, conficere magnificè. Sallust. Ferre dona sepulchro.
τὰ νομιζόμενα ποιεῖν.
Vita defunctis iusta solemni more facere, exoluere.
Ferre suprema alicui.

Et cineri ingrato suprema ferebant, apud Virg.
Dare iura vmbris.
Defuncti manibus parentare.
Funus magnificum amplum, honorificum deducere.
Ducere pompam funebrem.
Instruere pompam.
Ire, prodire in pompam funebrem.
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, *to keepe a Buriall.*
Prosequendo exequias honestare, apud Ambror.

a Funnell.

Infundibulum. χώνη.
Epichysis.
Colum pro eodem.

Furie, vide *Anger.*

Furious, vide *Madde.*

Furthermore, beside all this, Also, Moreouer.

Quin. Quinetiam. Nunc. Iam.
Tum adhoc. πρὸς τούτοις.
Adhæc. εἰς τοῦτο. Etiam.
Super hæc, apud Suet.
Super hæc omnia. Item. Itemque.
Præter hæc, & hæc præter. Itidem.
πρὸς τούτοις. Insuper.
Denique. Vltra.
Præterea. Vel.
ὁμοίως. Similiter. Tum.
Porro autem. Dein. Iam vero.
Eodem pertinet.
Sed pene excideràt.
Neque vero te N. Prætereo, Cic.
Quod ad reliqua pertinet.
Age vero.
πρὸς τούτοις, προσέτι.
Accedit his. Accedit ad hæc.
Huc accedit. Huc pertinet.
Super est.
Reliquum est. Huc tendit.
Huic confine est. Non dissimile.
His finitum est, vide *Moreouer.*

G

to Gadde and iette vp and downe.

Volitare & vagari in foro, Cic.
Hac illac itare & circumcursare, cursitare.

a Gaule, vide *Prison.*

to Gaine, to Winne, to Profite.

Facere lucrum & reportare.
Frugem accipere.
Capere, facere emolumentum & decerpere.
Facere rem, frugem.
Parare compendium.
Referre.
Fructum haud contemnendum.
Demetere commoditatem.
Colligere vtilitatem ex re multum frugifera, quæ commodo, vsui, emolumento sit.
Maximè operæ pretium facere in re aliqua.
Fructus sat vberes copiososque metere.
Colligere fructus non paucos.
Non mediocrem vtilitatem comparare.
Capere fructum, Cic.
Magnorum meorum laborum, multarumque vigiliarum fructum cepi maximum. i. vtilitatem maximam.
Amplo fœnore compendium facere.
Adiumentum importare.
Vectigal magnum alicui adferre.
Vectigal facere.
Luculentam colligere messem.
Facere, capere messem, Proficere.
Facere profectum.

Fructum

Fructum percipere, capere.
Adipisci, comparare commodum.
Vtilitatem adferre.
¶ Commodis seruire, consulere.
Circa emolumenti messem vigilare, *to Gape after profite, and gaine.*
Prospicere sibi.
Sui rationem ducere.
λόγον ἔχειν.
Suis seruire commodis.
In futurum, in posterum consulere sibi.
Rei familiari insudare, seruire, *to seeke his owne profite.*
Habere rationem rei familiaris, quã delabi sinere flagitiosum est, vt scribit Cicero.

Gaine, Winning, Profite, or Vantage.

Lucrum. κέρδος.
Lucellum diminutiuum:
κερδύλιον. Compendium.
Emolumentum. Fructus.
Fœnus. Quæstus. Vsus.
Vsura. Aucupium.
Impendium, pro eodem, apud Varronem.

a Gammon or a Flitch of bakon.

Perna fumo indurata.
Coxa suilla fumosa. Petaso.
Petasunculus diminutiuum, apud Iuuenalem. πέρνα.
Succidia. *a flitch of bakon.*

to Gape, to Chinke or Chappe.

Findi Diffindi.
Aperiri. Hiare.
Dehiscere. Fatiscere.
Hiare æstu, ariditate humus seu flores dicuntur.
Agere rimas.
Deduci rimis.
Ducere rimas, apud Ouidium.
Tenui rima fissus apud eundem.
Hiulcare. Catullus.
Cum grauis exustos æstus hiulcat agros.
¶ Hiulcum, nimio calore deductum.

the Garde of a Prince, as, the Queenes Garde.

Stipatores. Apparitores.
Falcium batuli ῥαξδούχοι.
Somatophylaces. Liburni.
Satellites pedestres.
Doryferi, à ferendis hastis.
Latrones & laterani olim, quod principum stiparent latera vocabantur, qui nunc latrones à latendo dicuntur. Lictores.
Equestres corporis principis custode Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant, vnde rectius Arcigeri appellarentur: & latinius, sicuti Græcis ἐπιστατοφύλακες defendendi causa principem stipantes, circundantes, ex equo sagittarij, apud Cæsar. li. V. de Bello Afric. Cum sagittarijs ac funditoribus, hippotoxotisque compluribus.
Quadruplatores.
Delatores. Emissarij.
Emissitij, Exploratores, Coricæi, idem ferè, *Espiers or Spies.*
σκοπευτάς.
¶ Latus suum armatis hominibus stipare.
Se militari manu sepire, *To haue a Garde.*
Satellitum post se trahere centurias.
Satellitium militare ad corporis tutelam, sui custodiam adhibere.
δορυφορεῖν.
Obsequentibus fulciri cuneis.
Factionibus armatorum succingi.
Assel.

Scipatus agmine amatorum, telis multis.
Armatus ficarijs.

a Gardener.

Hortulanus. Cultos hortorum.
Horti curam habens.
Κηπουρὸς. & κηπουρὸς. Olitor.

a Garland, vide a Crowne.

a Garment.

Vestis. Vestimentum.
Indumentum. Amictus.
ἱμάτιον. Crocota genus vestis.
Chiridota, *with long sleeues.*
Ralla, *a bare, or a torne coate.*
Victus appellatione etiã vestis continetur, vt ait Vlpianus.
Arca vestiaria, ἱματιοθυλάκιον.
Vestiarium vulgus vocat.

to Gaspe, Gape, or Yawne.

Oscitare. χασμᾶσθαι.
Os totum aperire, commouere.
Diducere os.
Oscitari, apud Ciceronem legitur.
Facere rictum.
Hiare. χαίνειν.

a Gasping, Gaping or Yawning.

Oscitatio actus ipse, nempe intensa oris apertio. χάσμη.
Pandiculatio toto corpore fit, quando brachijs extensis, pedibusque porrectis, os diducimus, quod vicij plærunque post somnum diurnum, præque laboris tædio, subrepere solet.
Et verbum Pandiculari.
συμφλᾶσθαι, extendere seu protendere membra cum oscitatione & capitis grauedine.

Gates, vide Dores.

to Gather thinges togither, to Assemble.

Colligere. Corradere.
Coadunare. Coniungere.
Conglomerare. Compellere.
Congerere. Cumulare.
Accumulare. Aceruare.
Conflare. Contrahere.
Coaceruare. Cogere.
ἐπαγαγεῖν.
Congregare. Corrogare.
Aceruatim cuncta congerere.
Vndecunque comparare.
Acerum parare.
Cemitrare, apud Plaut.
Perfasq; nefasq; congerere.
In vnum conferre.

to Gather, to Assemble, to come togither in a place.

Conuenire. Coire.
In vnum locum conuenire.
Congredi. Congregari.
συνέρχεσθαι.
Venire in vnum, Virg.
Confluere in aliquem locum.
Conuolat populus, Terent.
Facere concursum, in vnum locum currere.
Glomere, contrahere, congregare, compellere.
Animi gratia circumuolitare.
¶ Comitia habere.
Conuentum celebrare.
Agere cum populo, *to call the people togither.*
Concire, conuocare multitudinem obscuram.
Vocare cœtum, consilium.
Corrogare cœtum proximorũ. Sall.
Vocare, conuocare senatum.

Gelded.

Spado. Eunuchus.
ἀνήρ. Semiuir.
Castratus.

Caſtratus. Euiratus.
Exectus. εὐνουλας.
Capus vulgo dicitur, cui teſtes ſunt exeſti, teſticuli amputati.
Thlaſias θλασίας, qui attritis eſt teſticulis.
Diſtinguunt Grammatici Spadonem & Eunuchum, ſed differentia ſine roboreeſt.

to Gelde.

¶ Exſecare teſtes. ἐκτέμνειν.
Virilia reſecare. Excidere.
ἐυνιχίζειν. Euirare.
Emaſculare. Caſtrare.
Spadonem eunuchum facere,

a Generall of an army, vide a Captaine.

Gentle, Ciuill, Courteous.

Humanus totus. Ciuilis.
Vrbanus. ἀστεῖος.
Facetus. χαριέις.
Comis. Lepidus.
Facetijs fluens, abundans.
Facundus. Antropelinus.
Habens leporem in verbis.
Modeſtus.
Moribus integris.
Moribus feſtiuis, ac citra grauitatis detrimentum amœnis.
Modeſtiam præ ſe ferens inauditam.
Nihil factitium præ ſe ferens.
Candidus, integer, ſine fuco.
Gratiarum alumnus.
Apertus homo. Hilare ingenium.
Feſtiui & amœni ingenij.
Rara præditus humanitate.
Ad omnem humanitatem propenſiſſimum habens animum.
Mira grauitate conditam præ ſe ferens comitatem, morumque ciuiliratem.
Comitate, conuictus facilitate, facetiſſimis colloquijs, atque omnium honeſtiſſima morum probitate quouis præcellens.
Homo vrbanitatis ac facetiarum artifex.
Leporum ac facetiarũ diſertus puer. Catul.
Homo iocis ac leporibus concretus.
Inſatiabilis lerna nugarum.
Lepore, iocis, ac ſalibus, vndique refertus.
Vafer tamen vitia tangit, & admiſſus circum præcordia ludit. Horatius & Perſ.

Gentrie, vide Nobility.

Gentleneſſe, vide Courteſie.

Gently, Benignly, Fauorably.

¶ Benignè. Amicè.
Comiter. Populariter.
Candidè. Sincerè.

to Geſſe by diuinations what will happen, to Prophecie, to ſhew things to come.

Angurari. Diuinare.
Vaticinari. Præſagire futura.
Augurare. Prophetare.
Prædicere. Præſignificare.
Augurare. Futura prædicere.
μαντεύειν. σημαίνειν.
Ominari. Augurem agere.
Ariolari. Augurem agere.
Auſpicium agere, facere, de cœlo ſeruare.
Prodere ingruentia.
Canere, apud Virgilium.
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more diuinare.
Futura ſignificare, aperire.
Ex coniecturis prudenter collocatis colligere.
Conijcere.
Euentura fata dicere.
Ventura præcinere.
Oraculum ædere.
Tanquam de ſpiculo futura præuidere,

dere, coniectura prospicere.
Perendinum ventum præscire, præsentire.
Destinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibusdam indicijs oculorum, furem denotare.

to Gesse, or to iudge by suspition.

Conijcere. Coniectare.
Diuinare. μαντεύεσθαι.
Coniectura assequi, consequi, prospicere, perspicere cognoscere.
Colligere. Cogitare.
Interpretari.

Gesters, vide Fooles.

to Get, to Obtaine.

Coniequi. Adsequi.
ἀφικνεῖσθαι. Impetrare.
Ferre, apud Terent.
Nancisci. Adipisci.
Quærere. Parere. Potiri.
Indipisci pro eodem, apud Plaut. à quo frequentatiuũ Inde pro. apud Varronem.
Conquirere. Acquirere.
Obtinere. Lucrari.
Colligere. Eblandiri.
Exorare. Blanditijs impetrare.
Surripere cum datiuo personæ per fallam seu mendacẽ narrationem aliquid impetrare extorquere à principe vel senatu.
Impetrare, exprimere, extorquere.
Parare. Comparare.
Conciliare, tam in bonum quàm in malum.
Contrahere.
Conflare cum datiuo personæ, & accusatiuo rei constructa.

to Get, or to Earne his liuing.

Conquirere victum, Quærere.
Quæritare, Viuere ex re aliqua.
Exercere sumptum suum opere rustico faciundo, apud Terentium in Heaut.
Lucrari victum.
Ob exiguum idq; incertum lucellum per omnia maria volitare, trãscurrere, vndis ac ventis vitam committere.
Maximis fudoribus, innumeris vitæ periculis sectari, quærere lucellum.
Vndique lucella venari.
Cibum per ignem quæritare & per saxa.
E flamma cibum petere.

to Get a good name, to become Famous.

Nominis splẽdorem, bonam famam, nomen adsequi.
Clarescere. δοξάζειν.
Magna cum gloria & gratia ad summam amplitudinem peruenire, apud Ciceronem.
Crebescere, percrebescere, increbescere.
Bene passim audire.
Enitere, & enitescere metaphoricè.
Gloriam adsequi.
Altius emergere.
Celebrem fieri.
Diuulgari. Probus habeor.
Crescо, id est, honoratior fio.
Ronæ sum famæ.
¶ Summã rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam.
Bellica industria, morum integritate, honestis studijs gloriam consequi immortalem.
Prorogare nominis famam.
Spargere famam.
Nomen adipisci, augere, consequi.
Lucubrationibus ingentem parare famam.
Moribus egregijs mortalem extendere famam.
Egregiam laudem ferre, apud Virg.

Gloria

Gloria superare inuidiam.
Parare, captare famam, gloriam.
In existimationem venire.
Existimationem accipere.
Rebus gestis inclarescere.
Fama pulsare polos, & sydera laude.
Nomine per vniuersum orbem inclarescere.
Colligere admirationem sui, existimationem, famam.
Famæ ianuam, seu aures hominum patefacere.
Quærere nomen per Gallica regna Hispanumque Tagum, &c.
Quærere famam egregijs factis, rebus bellicis, eruditione, virtute, literarum studijs.

to Giue, to Bestow.

Dare, δίδωμι. δότης.
Largiri. Tribuere.
Præstare. Præbere.
Conferre. Concedere.
Offerre. Donare.
Impendere.
Impartiri vel impartire.
Dono dare.
Accumulare donis.
Largissimo sinu, plena manu effundere.
Munera libare.
Condonare pro dare, datiuo vel accusatiuo iungitur.
Mittere pro donare, apud Virg.
Scribere pro dare, apud Horat.
Scribe decem Nerio.

to Giue niggardly.

Dare manu contracta, seu parca, apud Hora. pro parcè vel frigidè aliquid dare.

to Giue in waste.

Dare in sumptum, apud Terent.
Omnia conferre in commune.
Dare vt insumatur in conuiuium, vel compotatiunculam, pro quo barbari dicunt, dare in antipodio.

to Giue ouer, vide to Yeeld himselfe.

the holy Ghost.

Spiritus sanctus.
Flammifer spiritus.
Sacrum pneuma. ἅγιον πνεῦμα.
Flamen sacrum, almum.
Spirabile numen.
Flatus viuus.
Halitus, afflatusq; Dei sacer. Eras.
Paracletus, i. consolator.
Mysticum spiramen in hymno natalis Domini.
¶ Afflatus Spiritu sancto almo flamine.
Illustratus sacro lumine.
Diuinitus afflatus.
Θεόπνευστος.

a Giant, vide Stature.

a Gibbet, or Gallowes.

Patibulum. ἰκρίον.
Crux. σταυρός.
Græcum Π.
Furca. ἀλιός.
Gabalus apud Varronem, pro patibulo. Stipes.
Lignum in sacris literis, pro eodem.
Trabs excelsa in libro Esther.

Gifts or Benefits, Presents.

Munera. Munuscula.
Dona. δῶρα. Præmia.
Data pro donis in sacra scriptura.
Xenia. Xeniola. Beneficia.
Lautia latinè.
Liberalitates.
Eulogiæ. εὐλογίαι.
¶ Munere, beneficio afficere. to Bestow a benefite.
Conferre beneficium.

Donare

Donare munere aliquem.
Dare Donum. *and to bestowe a benefite.*

Gilefull, vide *Craftie.*

Gilty, Wicked.

Reus. Noxius.
Facinerosus. Criminosus.
Peccator. Labe reus.
Obsessus culpis.
Vitijs contaminatus.
Sustinens culpam.
Delictorum mole obrutus ac sepultus.
Mole seu pondere peccatorum pressus, oppressus.
Nefandissimus, sceleratissimus.
Maximus peccator.
In vitiorum luto & sentina immersus.
Conscientiam occulto peccatorum reatu obstrictam tenens.

Giltlesse, vide *Innocent.*

a Gyue, a Trap, a Snare.

Laqueus. Perdica. Trica.
Compes. Inuolucrum. Decipula.
Vendicula. Venabulum. Vide *Trappes.*

a Girdle, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum.
σφεχγὶς. Zona. ζώνη.
Cingulum. ζωστὴρ.
Cinctorium.
Cinctus substantiuum.
Strophum in hymno palmarum.
Corrigia. Lorum.

Glad, Mery, Ioyous, Delectable, Cheerfull.

Hilaris. ἱλαρὸς.
Alacer. Iucundus.
Lætus. ἥδυς &c.
Serena seu explicata frons. *A Glad countenance.*
Frons defecata.
Frons generosa, hospite digna.

to be Glad, Merie, Ioyfull.

Lætari. Exhilarescere.
Exporrigere frontem.
ἡ σφεχγὶς αἴρεται.
Plaudere. Iucundari.
Iucundus sum. ἁδυνοῦμαι.
Varie afficior.
Iucunditate perfundi.
Cum amiculis se recreare suauibus.
Operam dare rebus ludicris.
Virg. Soluite corda meum, secludite curas.
Tempus iucundum agere.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Multi fabula plena ioci.
Leuare pectora diris sollicitudinibus.
Munera iucunda.
Excutere animo sollicitudinem omnem.
Ferri lætitia vel differri.
Dare se iucunditati.
Gestire. Ouare.
Canere ad veteres verba ſocola modos.
Oūationem agere.
Relaxare animos, & dare se iucunditati, &c.
Gaudere. Exultare. Triumphare.
Diffundere animos, frontem, vtrumque, apud Ouid.
Alacri animo esse. Iubilare.
ἄνσχειν. Sustollere manus.
Hilarem hunc sumamus diem.
Lucentem hunc habeamus diem.
Hodie modò hilarem facere, Terent.
Hilariter viuere.

Gladnesse, Reioycing, Delight and Pleasure.

Voluptas. Gaudium.
Lætitia. ἁδυσμὸς τῆς ψυχῆς.
ἁδυπάθεια. Oblectamen.

Oblecta-

Oblectamentum. Oblectatio.
Iucunditas. Delectatio.
Delectamentum. Delectamen.
Delinimen. Delinimentum.
Delicium & deliciæ in plurali, quæ nobis voluptati sunt, sicuti Amores Latini appellant rem, qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in deliciis sunt.
Vocis iucunditas ac alacritas.
Res est arbitrio non dirimenda meo.

Gladly, Willingly.

Vltro. Sponte. Libens.
Libenter. Cupidè. Auidè.
Maximè. Spontaneè.
Vehementer, vide *Vvillingly.*

to make Glad and Ioyous, to Recreate, to Refresh, to Delight.

Voluptatem adferre.
Adoptare gaudium.
Oblectare. τέρπειν.
Volupe esse. Delectare.
Grati gaudij dulcedine pertentare intimis præcordijs.
Recreare. Hilarare. Exhilarare.
Lætificare, & ri, deponens.
ἥδυσμεῖν. ἱλαίνειν.
Iuuat impersonale in tertia persona cum accusatiuo.
Delinire voluptate.
Lætum facere.
Delectamentum conciliare.
Afficere lætitia. Reficere.
Gaudio perfundere.
Parere lætitiam, & adimere mœrorem. Explere animum gaudio.
Cumulare, ac cumulare gaudium.
Iucunditate afficere.
Parare animos, apud Ouid.
Eximere sollicitudinem.
Sollicitudinem ex animo amouere.
Vberiore lætitia animum opplere.
Anxijs curis animum liberare.
Diuino quodam nectare perfundere.
Animos releuare dolore.
Delibutum gaudio reddere, Teren.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere.
Incredibili quadam lætitia perfundere. Oblectamentum præstare.
Capere quoque pro magis afficere & oblectare. Ouid. Factum mirabile ceperat aures.
Pictura capit oculos.
Afficere animum res aliqua dicitur quæ oblectat.
Oblectare lumina.
Læta corda vel animum aliqua re pascere & oculos.
Iucundo pruritu titillare aures.

Glorious from a childe.

Inflammatus ad gloriam à puero fuisti.
Iam inde à pueritia gloriæ studio, atque amore flagrasti, spectatli gloriam ante omnes res à primis annis.
Tibi erat gloria omniũ rerum antiquissima, in animo erat, in oculis erat, in amoribus erat, in delitijs erat. vide *Provvid.*

Glorie, vide *Honour, Praise.*

Glue, Soulder.

Gluten. Glutinum.
κόλλα ἰξός. Viscus, Cic.
Bitumen, media productа.
Ferrumen, apud Plinium.
Viscum in neutro genere, Col.
Lithocolla. *Stone glue.*
Ichthyocolla. *Mouth glue.*
Glutinosa mollities.

a Glutton, a Gulligut, a Rauenour or deuourer, a great Eater.

Cibi pernicies. λαιμαργία.
Helluo. Gluto. Epulo.
Edo, onis. Gurges. Mando.

Ganeo

Ganeo apud Iuuen.
Immensam habere gulam.
Gulæ parens.
Gulosus. Venter.
Ingurgitator. Genauius.
Parasitus. Lurco.
Edax & bibax. Vorax.
Profundæ, intempestiuæ, sordidæ Gulæ homo.
Catillo, onis. Insatiabilis.
Inexplebilis. Ligurio.
Comestor. Gulo.
Phago. Nepos.
Comedo, onis. Ligurior.
Apitius à Romano quodam nobili, admodumque gulosо.
Cotem alens. Prouer.
Barathro, βαραθρω.
Asini mandibula.
Gastrimargus.
Manduco & manducus.
Qui etiam Bætilum deuoraret.
Heterognathus. ἑτερόγναθος ob voracitatem alternatim vtraq; mandibula cibum commandens.
¶ Infercire corpus.
Distendere ventrem, aqualicusum.
Explere se. vide to Fill.

Gluttony, Rauening.

Ingluuies. λιχνεία.
Gula. Gulositas.
Intemperantia, λαιμαργία.
Crapula. Voracitas.
Gastrimargia, per g. in prima syllaba.
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam gulositatem vulgo vocant, frequenter ponit, Cic.
Ille gurges natus abdomini suo.

Gluttonous, Rauenous.

Gulosus. Intemperans.
Gastrimargus. Lurco.

to Gnash, to grinde the teeth.

Fremere. Prendere.
βρύχειν. Labra mordere.
Os distorquere.
Dentibus stridere.
Nares crispare.

to Goe or to walke.

Ire. Vadere. βαδίζειν.
πορεύεσθαι. Pedare.
Tendere iter, viam.
Tendimus in Latium.
Concedere, Terent.
Concede hinc domum.
Iter capere, facere, mereri, aperire.
Gradiri. βαίνειν.
Gressus ferre vel inferre.
Carpere viam.
Incedere pro simpliciter ire, apud Liuium.
Concedere ad dextram, Terent.
Moliri iter, apud Poetas.
Ambulare, pro iter facere, apud Cic. ad At.
Premere humum.

to Goe away out of his countrey.

Recedere. Commeare in aliam regionem.
Tocum percensuit orbem.
Se dare in viam, viæ committere.
Abire. ἐκπορεύεσθαι.
Iter ingredi. Inire viam.
Cedere patria, vrbe, pro discedere, Virg.
Inultus regina tuo de littore cessi.
Patrios linquere fines.
Abscedere. Discedere.
Decedere. Sarcinas colligere.
Digredi. Secedere. Soluere.
Accingere se itineri, se ad iter.
Alium locum petere.
Abire vrbe.
Talaria induere. Proficisci.
Auolare in aliquam regionem.
Migrare. Auferre se.
Moliri iter, apud poetas.

Iter

Iter instituere, ingredi.
Alio ire, se recipere.
Peregrè longinquas inuisere terras.
Conijcere se in prouinciam vltimam.
Commouere se, pro abire seu discedere, apud Cic.
Concedere, apud Terent. & Liuium.
ἀναχωρεῖν.
Corripere se inde, *To get him from thence.*
Credere se nocti. Guid.
Noctu iter ingredi.
Concedere aliquo, apud Cic.
Facessere, apud Nonium.
Rus iam iam proficisci.
Abripere se, apud Eras.
Itineri se committere.
¶ Postico decedere, sese subducere insciis alijs, furtim abire. *To slippe away.*
Postico fallere, Horat.
Abire tœtore relicto.
Abire, discedere hospite insalutato ἀπροπεμπτί, *without taking his leaue.*
Pro quo Cæsar in Commentarijs dixit.
Non conclamatis vasis abire.

to Go backe, to Retire.

Retrogradi. Retroire.
Regredi. Recedere.
Excedere terris.
Remeare, Plin. Iter remetiri.
Si patrios vnquam remeassem victor ad agros.
Conuersis recurrere equis.
Reuocare gradum superasé; euadere ad auras.
Refugere. Tergiuersari.
Repedare. Imitari nepam.
Retrocedere. Renocare.
Referre pedem ac retinere.
Gradum, pedem retroferre, Virg.
Pedemque refert quasi tactus ab angue. Sene. Audax virago non tulit retro gradum, vide *to recoyle.*

to Go about, to Attempt.

Conari. Moliri.
Affectare aliquid.
Niti. Eniti.
Parare. Studere.
Satagere. Operam dare.

to Go forward.

¶ Procedere, progredi.
Addere gradum, Plin.
Gradum promouere.
Inire.
Cœptum peragere cursum.

to Go to bed, or to Sleepe.

Petere quietem.
Seram dare membris quietem, Virg.
Concedere cubitum.
Dare se somno, quieti ex labore.
Quieti se tradere.
Ascendere, conscendere lectum.
Ad quietem componere sese.
Soporifero componere membra grabato.
Lassos artus componere cubili.
Molli condere membra thoro.
Conferre se dormitum.
Componere se lecto.
Capescere nocturnam requiem.
Cõponere se somno, deponere caput.
Defessa thoro membra reponere.

to Go in, vide *to Enter.*

to Go out or forth of dores.

Efferre pedem, Excedere.
Migrare loco.
Pedem efferre. Exilire.
Prodire. Procurrere.
Educere se foras.
Proripere se ex ædibus foras.
Egredi, Exire domo, tecto, foribus, limine, laribus, templo.

to Go forth or abroad, vide *to Come forth.*

to Go in pilgrimage.

Peregrinari. ἐκδημεῖν.
Foris agere.
Peregrinare Romam, Hierosolymam.
Religionis ergo terra marique peregrinari.
Omnia terræ sanctæ loca inuisere, perlustrare, perreptare.
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari.
Peregrinationem ire, inire votiuam, Eras.
Facta vota soluere, persoluere.

to Go round about, to Compasse about.

Circumire. Lustrare.
Obire. Obambulare.
Ambire. Oberrare.
Circinare. Gyrare.

to Go out of the waye, to Erre, to Wander, to Stray abroad.

Errare. Palare. Aberrare auia.
Decipi errore locorum.
Vagari. Oberrare. ἀλᾶσθαι.
Diuagari. Circumambulare.
Incerta sede vagari.
Deerrare. Declinare à via.
Deflectere è recta via.
ἄνω κοὐ κάτω ἰλαύνειν.
Sursum ac deorsum per orbem vagari.
Ire per deuia.
Sursum deorsumque cursitare.
Sparsim ac dissolutè ciuitatem obire palando.
Pecudum more peerrare auia. Claudi.

to Go a tippe to.

Tollere, suspendere gradum.
Summis pedibus ingredi.
Summis pedum digitis.
Suspenso gradu ire, incedere. i. placido.
ἀκροποδητί.
ἐπὶ ἄκρων ὀνύχων.
ἐπὶ ἄκρων δακτύλων.
Summis pedum articulis vnguibus ingredi.

to Go limping.

Ire pede incerto.
Ægrè pedibus ingredi. Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire cæsabundè, id est, crebo cædendo. vide *to Stumble.*

to Go ouer or beyond.

Transire. Transcendere.
Transilire. Transgredi.

to Go to law, vide *to Pleade.*

Go to, vide *well then.*

Go and be hanged.

Vel simile quid exitium vel pernicie[m] imprecando.
Ire, Abire in malam rem, in malam crucem.
εἰς κυνὸς κεφαλήν.
In maximum malum, in rem maximè malam.
Ire pastum cornos ἐπὶ τὸν κόκκυκα, apud Aristophanem.
Ire ad furcas, ad Græcum. H.
Εἰς κόκκυκας πορεύεσθαι.
Ἀποφθείρεσθαι.
Et imperatiuus, φθείρου.
I in malam rem.
Abi quo dignus es.
Quin tu abis in malam pestem, malumq; cruciatum, apud Cic.
Auser te in Macariam, prouerb.
In orci culum incidas. prouerb.
ἐς ἔσχατον κακοδαίμονος.

in Gobbets or morsels, vide *Peecemeale.*

a *Goblet,*

a Goblet, vide a Cup.

God Almightie.

Deus. Omnipotens Pater.
Conditor, fabricator mundi.
Cœli sceptra tenens.
Vasti conditor orbis.
Cuncta suo qui numine torquet.
Numinum Rex. Cœlicola.
Superum rector.
Cœleste numen.
Supremi regnator Olympi.
Opifex rerum.
Qui temperat orbem.
Celsa Deus sedet arce, sceptra tenens.
Deus maris & terræ tempestatumque potens.
Rex magnus Olympi, hominumque deumque.
Cœli genitor.
Qui totum nutu tremefacit Olympum.
Qui regit ætherei radiantia sydera cœli.
Pater altitonans.
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex artifex effector.

the God of the sea.

Neptunus. Æquoreus Deus.
Iouis frater qui regnat in æquore.
Iouis frater qui tumidis regnat in vndis.
Rector pelagi tricuspide telo.
Cui sunt æquora sorte tradita.
Cui prima furentem fudit equũ magno tellus percussa tridenti.
Neptunus vasti cui parent æquora ponti.
Et quicquid magni continet vnda maris.
Neptunus motor aquarum.
Ambitamque suo circundat æquora terram.
Deus qui concitat æquora terras.
Neptunus thoneus finditæ littora terræ.
Æquoreus pater.
Rex pelagi, Ponti.
Rector arenosi æquoris, qui terram gurgite quassat, humum.
Qui quatit immanes fluctu telluris arenas.
Profundi æquoris domitor.
Cui imperium est pelagi, sæuumque tridens.
Deus maris & tempestatum potens.
Domitor maris alti.
Concita qui ventis æquora mulcet.
Qui imo ciet æquora fundo.

to give God thankes.

Gratari Deo. Gratias agere.
Gratiam persoluere, Cic.
Qui sancti? qui religionem colentes? nisi qui meritam dijs immortalibus gratiam iustis honoribus & memoria[illegible]
Grates agere non poeticum, sed etiam oratorium, Cic.
Et grates tibi ago summe sol vobisq; reliqui cœlites.
Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.
Gratulari Deo.

to praise God.

Confiteri Deo.
Magnificare Deum.
μεγαλύνειν.
δοξάζειν τὸν θεόν.
Glorificare, δοξολογεῖν.

to take God to witnesse.

Deum contestari, obtestari, quod Græci vna dictione ὀμνύειν dicunt.
Quem nihil latet Deum testem adhibere.
Deum testari, testem facere, vel inuocare, in testem citare, vocare.

Seu vt ait doctor Tharsensis.
μάρτυς γὰρ ἐμοὶ ὁ θεός.

God sane you.

Salue. χαῖρε. Salue plurimum.
Salutem tibi precor.
Optamus tibi salutem & omnia prospera.
Saluus sis.
Salue multum, plurimum, etiam atq; etiam, iterum atq; iterum.
Salus tibi.
Salue plus millies.
Saluere te iubeo.
Saluum te esse gaudeo.
Opto tibi salutem plurimam, fœlicitatem perpetuam.
Aue. Bene sit tibi.
Salua sit tua dignitas.
Salua sit tua maiestas.
Salua sit tua præsentia.

God be your speed, or God sane all.

Fœliciter cedat.
Fœlix sit exitus.
Bene sit. κηλὸς ἔςω.
Mercurio dextro. ἀγαθῇ τύχῃ.
Fœlices adsint superi.
σὺν δὲ θεοὶ μάκαρες.
Furor diuinus adspiret, adsit.
Diuinum auxilietur numen.
Sine ope diuina nihil haud dubium valeamus
Superi faueant.
Fœliciter cadat, exeat.
Fors fuat, apud Terent.
Prospere succedat, Prospera contingant.
Sit fœlix aut faustum.
Auspicatum sit.
Omnia prospere cedant.
Superi fortunent.

God send you good lucke.

Dij secundent pro voto omnia.
Numina adspirent.
Bene vertat Deus.
Lætis auspicijs, optimis successibus, bonis auribus, læto omine exeat.
Lætis & faustis multorum ominibus.
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat.
Prosperos rerum omnium successus largiatur Deus.
¶ Benè, lepidè, prosperè, pulchrè, fœliciter procedere, cedere, subsidere.
Euenire ex sententia.
Succedere rectè.
Res successit opinione melius.
Lepidè hoc succedit sub manus negotium. Plautus. vide *God prosper your doings.*

God willing, with the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit.
Si Deus volet.
Si fas mihi detur ab alto.
Si ita Superis visum fuerit, placuerit.
Dijs adiuuantibus.
Fauente Christi numine.
Diuini numinis prouidentia.
Deo fauente, annuente, adspirante, volente, iuuante.
Deo bene fortunante.
Diuino accedente auxilio.
θεοῦ θέλοντος.

Godly, vide *Deuout.*

Religiosus. Pius. Deuotus.
Religioni deditus.
Religionem colens.
Pietate Insignis, Conspicuus, præclarus, grauis.
Quo iustior alter non fuit.
Morum & vitæ labe carens.
Castus. Sanctus. ἅγιος.

Gone, vide *Past.*

Good, Honest.

Bonus. Probus. Præstabilis.

Frugi.

Frugi. Bonæ frugis.
Integer. Iustus.

Good morrow.

Sit tibi fœlix huius diei exortus.
Precor vt sol hic tibi fœlix surrexerit.
Prosperitatis plurimum adferant tibi emergentes solis radij.
Faxit Deus vt hic dies tibi candidus illuxerit, vt est apud Eras.
Candidum tibi precor hunc diem.
Bonus dies.
καλὴ ἡμέρα.
Sit hæc dies tibi fœlix faustaque.
Opto tibi diem istum lætum & bonum.

Good euen.

Bonus vesper. καλὴ ἑσπέρα.
Bonum serum, non serò vt vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas.
δόξα. εὐκλεία.
Nomen bonum.
Fama bona, insignis, celebris.
Existimatio bona.
Laus. Gloria.
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum.
Famæ celebritas.
Viuere gloria & laude ob virtutem,
To haue a good name.

much Good do it you, vulg. breuius, *much good it you.*

Prosit. Sit saluti.
Sit salutare, salutiferum. Resp.
Suscipio lubens.
Gratum habeo.
Excipio animo lubentissimo, *I thanke you.*

the Good man of the house, vide *a Housholder.*

Good for paine, sickenesse, as a Remedy for disease.

Præsens vel præsentaneum adferre remedium.
Conducere.
Non vulgariter conferre.
Medetur. ἰᾶται.
Esse pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ succus proficit ad ocularium claritatem, Soli.
Leuare dolorem, sydenteria, febrim, morbum, podagram.
Soli. de lapide quodam, Pulsis calculis, renum dolores ac vesicæ leuat.
Subuenit, Remedio est cum diutino constructa.
Sedare dolorem.
Profligare morbum.
Medicari cum accom.
Multum valere, pollere.
Efficaciam habere.
Castigare. Valere.
Emendare. Corrigere.

owne or proper Goods.

Peculium. ἀξιωσία.
Res priuata, propria, sua cuiusque.
Res domestica, peculiaris, familiaris.
Meum absolute.

a Good turne or benefite.

Beneficium. Meritum.
Officium. Donum.
Munus. Beneficentia.
Humanitas.

Goldsmithes.

Aurifices. Aurarij.
Argyrocopi. Fabri aurarij.
Sicut ab argento Argentarij, argentariam exercentes. i. nummularium.
Aurare, deaurare, inaurare. χρυσῶ. *to Gild.*

Sculptor argenti, Monetarius. *A coyner.*

to Gouerne, to Rule.

Gubernare.
Regere imperio populos.
Imperij frænа tenere ſui.
Cohibere. Frenare.
Temperare. Præſidere.
Præeſſe. Moderari.
Regna. Sceptra tenere.
Premere ditione.
Late regere per orbem virtutibus.
Sceptris potiri.
Dominari, vide *robe à Lord.*

the Goute.

Arthetica, ſeu potius arthretica, ab ἄρθρον. id eſt, articulus, & Arthritis, idis.
Arthretici cruciatus.
Morbus articularis. Arthesis.
Articulorũ tortura, dolor, cruciatus.
Iſtius morbi ſpecies ſunt.
Chiragra & Podagra. Inde podagricus, & podagroſus, pedibus podagroſis, laborans podagra.
Podagræ ardens doloribus, apud Cicero.
Arthricus, ἀρθρικὸς & articularius ſubſtantiuè, qui eo morbo laborat.

a Gowne.

Tunica talaris, demiſſitia.
Veſtis fluxa, laxa, longa.
Ad talos vſque demiſſa, ſeu promiſſa veſtis, tunica.
Veſtis laciniosa, laciniata.
Poderis med. prod. cuius ſit mentio in Apocal. ποδήρης.

Gracious, vide *Curteous.*

a Graſſe.

Stilus. Graphium. γραφεῖον.
γραφεῖον. quibus in cera, in tabulis ſcribitur: penna, calamus, quo in papiro, in membrana ſcribitur.

Graine, vide *Corne.*

Gray colour.

Cinericeus, cinereus color, præſertim ſi ad albedinem vergat: vulgo dicitur, *Millers Grey.*
Grizeus tametſi à pleriſq; vſurpetur, apud probatos tamẽ authores vix inuenias.
Giluus, a, um. ξιφίος.

Gray Friers.

Seraphici. Gaudentes.
Coletæ. Caputiati.
Minores. Obſeruantes.
Fratres de obſeruantia, ſeu potius de obſeruatione, vt ait Valla.
Franciſcam. Chordigeri.
Nudipedes. Fumigeri.
Minoritæ, & minimorum genus nouum nuperrimè repertum.
Calopodiati. Funibus cincti.

a Grape or cluſter of Grapes.

Vua. σταφυλὴ. Botrus.
βότρυς. Botryo. Botryon.
Vua appiana quæ à Columella Muſcatella dicitur, *Muſcadel Grape.*
Vinum appianum vel paſſum. *Muſcadell.*

to Gratifie.

to Graue, to Carue, to Intaile, to Cut.

Imprimere. Incidere.
Inſcribere. Inſculpere.
Incidere in æs vel in ære.
ἐκκολύφειν. Cœlo, as, are.
Proſcribere pro eodem, apud Cic. ad At. 2.

a Graue, or a Tombe.

Sepulchrum. σῆμα. τύμβος.
Monumentum. Buſtum. Vrna.
Cippus pro ſepulchro ponitur.

Templum

Templum pro ſepulchro, apud Virg.
Taphus.
Tumulus. Sarcopagus.
Spelunca. Tumba.
τύμβος. Loculi.
Mauſolæũ penultima producta, quia per dipthongum ſcribitur, *a tombe of an honourable perſon.*
A Mauſolo rege Cariæ primo ſic dictum.
Fumoſo conditus cinis cado.
Sedes pro ſepulchro, Virg.
Sedibus vt ſaltem placidis in morte quieſcam.
Capulum pro ſepulchro ponitur.
Lacus in ſacris.
Æſtimatus ſum cum deſcendentibus in lacum.
Funus apud Virg. pro ſepulchro.
¶ Tumulum facere, componere.

a Graue-maker, or he that carieth dead bodies to their graues, and dreſſeth them with ſpices.

Veſpillo. Pollinctor.
νεκροφόρος ταφεὺς. σκαφεύς.
Libitinarius.
Sandapilarius.
Defunctifer.

to Grant ones requeſt.

Poſtulatis precibus annuere.
Petitioni, poſtulationi, votis ſubſcribere.
Pro te mea verba valent ac tetigere Deum.
Precibus benignum impartiri aſſenſum.
Preces tangunt, valent, pondus habent.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cic.
Ne apud tę caſſæ ſint preces quæſo, vtę *to heare gently, and deſire.*

Great, or mightie.

Ingens. Magnus.
μέγας. Immanis.
Immenſus.
Immodicus.
Summus. Vaſtus.
Maximus. Trabalis.
Grandis. Arduus.
Vehemens. Validus.
Inexhauſtus. Innumerabilis.
Innumerus. Infinitus.
Interminatus.
Inſinus apud Cic. & Plin.
Turpe caput bonis.
Pergrandis, & prægrandis.
Decimanus vel Decumanus.
Coloſſeus & Coloſſicus.
Abnormis, enormis, *Great and vnhandſome.*
Vegrandis, *Not verie great.*

to be Great with child.

Geſtare vterum. Geſtare in vtero.
Ferre vterum. κυοφορεῖν.
Ferre ventrem, apud Liuium.
Vtero ingraueſcere.
Prægnare. ἐγκυμονεῖν.
Prægnantem eſſe.
Grauidam eſſe.
ἐν γαστρὶ ἔχειν. in Euang.
Gerere vterum, apud Gel.
Ventrem gerere.
Ex clandeſtino concubitu vterum ferre.
Grauis vtero.
¶ Impręgnare, prægnantem, grauidam facere concubitu, compreſſu, *To make vvith Child.*

Greatly, vide *Much.*

Greekes or Grecians.

Græci. Graij. Argiui.
Argolici. Achiui. Achæi.
Graiugenæ. ἀργαῖοι.
Argæi. Iaſides. Attici.
Pelaſgi. Danai. Dorici.

Quanquam à diuersis & locis & prouincijs deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab authoribus.

Palliati præterea Græci vocantur à pallijs quibus vtebantur.

Greene colour.

Viridis. χλοηρὸς.

Prasinus media correpta.

πράσινος. Porraceus.

Topazinus.

Smaragdinus. Soli de smaragdis Scythicis, virent vltra irrigua gramina, vltra amnicas herbas.

Ærugo, *Verdegreafe.*

Color hyali, i. vitri, hoc est, viridis, in 4. lib. Georg. Virg.

Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

to Greete or Salute.

Salutare. ἀσπάζεσθαι.

Dicere salutem, siue imprecari vel nunciare.

δυτυχεῖν. διαπράττειν.

Dare salutem, Plautus. Venienti des salutem.

Salutem plurimam alicui impertire.

Plurima salute aliquem impertiri vel impertire.

Iubeo saluere te.

Multam salutem meis illi verbis annunciato.

to Grieue, to Vexe.

Vrere, apud Terent.

Vro hominem, i. facio illi ægrè.

Ægrè cuiquam facere.

Vulnerare animum, mentes, sensusque. Mordere.

Offerre acerba, Terent.

Vexare. Facere dolorem, Cic.

Cruciare. Et grauari, *To suffer griefe.*

Torquere. Pertorquere.

Pungere, repungere.

Angere. Afflictare.

Conflictari per metaph.

Griefe, Paine, Wofulneſſe.

Dolor, angor. Cruciamentum.

Cruciatio. Cruciatum.

Pœna. Passio.

Ictus. Acerbitas.

to Grieue, to Let, to Hinder.

Facessere negotium. δυσκλεῖν.

Molestiam inferre, vel anxietatem.

Molestum esse, Grauare.

Obtundere quæstionibus.

Molestare. Perturbare.

παρεσκλεῖν. Quatere.

Interturbare. Turbare.

Exhibere negotium vel molestiam.

Molestias addere, Terent.

Circumuenire difficultatibus.

Scrupulum inijcere.

Molestia afficere.

Renouare dolores.

Enecare metaph.

Nullum facere molestandi finem.

Obtundere aures alicuius grauiter.

Conflictare cum malo, Terent.

Mala aliquem frangere dicuntur.

Infestare. Inquietare.

Interpellare. Conficere.

Parum intempore interpellare.

Negotium interrumpere.

Serijs negotijs occupatum interpellare.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas.

Facere infestum vel habere.

Cruciare. Excruciare.

Torquere. Obturbare.

Irrequietum alicuius animum exagitare. Impedire.

Impedimento esse.

Impedimenta obijcere.

Ob rem nihili in turbas pertrahere.

Excitare incendium, Periculum creare. Obolere, metaph.

Demere, tollere, auferre, leuare molestiam. *To put away sorrow and Griefe.*

to Grieue one, to make one penſiue.

Inijcere ſcrupulum, ſollicitudinem, curam.
Conficere alicui ſollicitudines.
Diuidere animũ cura dicitur, hinc animum in diuerſa rapere, vt nunc hoc, nunc illud cogitet & mente voluat. Poetæ, Diuerſæque vocant animum in contraria curæ.
Anxium reddere, addere, facere.
Anxium in diuerſa pertrahere animum.
Sollicitare, malè habere, affligere, torquere animum domini, mentem heri, cura, res, negotium alicuius rei dicitur.
Angere, diſcruciare, ſollicitum habere vel reddere.
Triſtitiam ſecum trahere.
Sollicitudinem ingerere, adferre.
Cura afficere, vel conficere.
In curarum ergaſtulum, altiſſimum pelagus detrudere, aliquem præcipitem dãre. *To put in trouble.*
¶ Contra: Scrupulum alicui ex animo eximere, euellere.

to haue Griefe or Heauineſſe.

Tædere. Tædium habere.
Tædio ſeſe enecare.
Miſcentur triſtitiæ lymphis.
Male vrere. Paſſiuè habere.
Cordi diros ictus inferre.

Grieuous, Troubleſome.

Moleſtus. Grauis.
Tædioſus. Intolerabilis.
Impenſus, Plaut.
Ingratus. Minimè acceptus.
ἐπάτης. ἐπατικός.
Acerbus. Infeſtus.
Infenſus. Amarus.
Onerosus. Contrarius.
Odioſus. Importunus.
Obſiſtens. Aduerſus.
Reſiſtens. Peruicax.
Erumnoſus.
Maxima in ipſius vultu ſunt ſigna dolentis.
Clauſum pectore vulnus habet.
Duros animi tollerare labores, ferre.
Multum moleſtiæ, negotij facescens. vide *beaſie.*

Grimme, vide *Rough, and Cruell.*

a Grocer, vide *Apothecary.*

the Ground, vide *Field, & Earth.*

a Ground full of Buſhes and Brambles.

Dumetum. Rubetum.
Sentetum. Lumetum.
Locus ſpinis obſitus, vepribus veſtitus. Frutetum.
Fruticetum. Vepretum.
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quod eiuſmodi nomina in etum finita, ſunt deriuatiua ſignificantq; primitiuorum copiam, & quantitatem quandam.

to Grow, to Flouriſh.

Vigere. Vegitare.
Florere. Floreſcere.
Valere. Pingueſcere.

to Grudge or repine at, to Murmure againſt.

Obſtrepere. ἀπαγανακτεῖν.
Recalcitrare ſermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Admurmurare.
Obmurmurare. γογγύζειν.
Submurmurare. ὑπογογγύζειν.
Reſponſare. Oppedere.
Occinere. Strepere.

Submissa voce loqui.
ὑπαγορεύειν. ὑπολέγειν.
Submissitare. Reniti.
Obstrigilare. Obacerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgo dicitur.
Submissim expostulare, vt est seruorum erga Dominos, vide *to Murmure.*

a table Guest.

Aliena sectari prandia.
Myconiorum more sese conuiuijs ingerere.
Mensarum assectæ.
Aliena viuere quadra.
Tibicinis vitam agere.
Αὐλητὸς βίον ζῆν.
Lautè quidem, sed alieno viuere sumptu.
Instar muscæ vel muris aliena delectari mensa.
Hinc vulgo vmbras vel cœnipetas vocamus, *smel-feasts.*
Qui Græce παντόλλυτοι, μυῖαι, ἀλλοτριοφάγοι, αὐτοκλήθωδες, dicuntur, qui non vocati, sed ventris causa, aliorum se ingerunt conuiuijs vt parasiti.
Conuiuam vmbram ducere, σύνδειπνον ἄγεσθαι.
Vmbram adducere, apud Eras.

Guilfulnesse, vide *Subtiltie, Crafinesse and Falshood.*

a Gulfe, a Swallow, or a bottomlesse pit.

Voragines.
Βάραθρα. Barathra.
Profunditates immensæ.
Altitudines aquarum.
Abyssi. ἄβυσσοι.
¶ Altus, profundus, *Deepe.*

a Gulygut, vide *Glutton.*

Gunnes, vide *Artilleris.*

Gunpowder.

Sulphur nitratum.
Puluis tormentarius.
Puluis nitratus, nitrarius.
Salperi. Sal nitrum, *Saltpeter.*

a Gunstone or pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius, ferreus, saxeus.
Sclopæ, glandes, plumbæ, spheruleæ plumbeę, plumbatę, minores sunt, *small pellets.*

Gutters, Canels, Cundits or Cockes.

Imbrices. Imbricia. Canales.
ὑδρορόαι. Canaliculi. Stylobatæ.
Aquagium & Aquæductus, *Watercourses.*
Tubi & Tubuli, Græcè dicti Siphones, sifiphunculi. Salientes, apud Vitruuium, cæci ductus, exiguæ fistulæ siue aquæ ductus, κρουνοί. vel potius fistularum capita.
Malti, vbera fistularum, apud Cassiodorum.

H

a Hackney horse:

Sturco, onis. m. g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius.
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis. Rumægistus.
Halabarda apud Eras. omnium ferè aparitorum & stipatorum Principum est in vsu.
Securis amazonia vel romana.

a Halter, vide *a Rope.*

at Hand, before the dore or gate in presence.

Pro

Pro vel in foribus esse.
ἐπὶ θύραις.
ἐπὶ τοῖς θύραις εἶναι.
Instare. Adesse.
In proximo esse. vide *to Approach.*

it is in your Hand, vide *Power.*

a Hankerchiefe.

Strophium, secundum Vallam.
Sudarium. Sudariolum.
Reticulum à Cic. vocatur.
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, vt pannicellus.
Panniculus emunctorius.
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum. ῥάκος λινοῦν.
Strophiolum, apud Erasm.
ἱματίδιον. apud Pollu. pro sudario vtrimque fimbriato.
Pannuletum, apud Varronem.

Handsomnesse, Fairenesse, Comelinesse.

Forma. Pulchritudo.
Formæ præcellentia, dignitas.
Venustas. Speciositas.
Species. κάλλος.
κάλλος. ὄμορφια.
Decor, oris producta.

to Hang, to Tyevp.

Agere in crucem vel in cruciatum, apud Sallustium.
Cruce affigere, ornatius quàm Crucifigere.
Ligno suspendere.
Tollere in Crucem.
Omnes eadem tractare pertica, *To Hang them altogether.*
Efferre in crucem.
Sustollere in altum stipitem.
Affigere, suffigere cruci, σταυροῦν.
Crucifragio plexum furcis suspendere.
Frangere alicui gulam.
Dedere, dare cruci.

to Hang himselfe.

Laqueo vel inedia sibi consciscere mortem. αὐχαγχαρεῖν.
Dare se in laqueum.
Facere se pensilem.
Et longam ex se facere literam. Plaut.

to be Hanged.

Laqueo vitam finire.
Animam laqueo claudere.
Patibulo suffigi, adfigi.
Collum, Guttura laqueo ligare.
Aptare vincula collo.
Suspendi. In reste mori.
Implicare colla vinculis.
Suspendio interimi, perire.
Laqueo fauces innectere.
Sublime putrescere. Comicus.
Elidere fauces laqueo.
Nihil interest an humi, an sublime putrescam.
It guttur per laqueum.
Stragulare ora.
Claudere vocis iter.
Profocare animæ viam.
Appendi, suspendi in patibulo, in cruce. Agi in crucem.
Patibulum vestire.
Configi in ligno.
In arbore vitam ponere.
In crucem subigi, sustolli.
Abstuliste nobis Iohannem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor seu lorarius à ligando sic dictus, solebant enim lictores consulis ministri, primum Virgis vinctum reum cædere, deinde securi ferire.

Carnifex,

Carnifex, quod carnes ex homine faciat.
ἀνδροκτόνος. ἀνδροκτόνος.
Minister publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor.
Spiculator. ξυστοφόρος.
Quæstionum, id est, torturarum præses
Pœnarum exactor.
Agere carnificem, facere carnificinam, Plaut.

Happie, vide *Luckie.*

to Happen by chance, to Come to passe.

Vsu venire. Contingere.
Accidere. κατάγειν.
In rerum natura cadere, pro interdum accidere. Quintil.
Obtingere. Euenire.
Cadere. Cedere.
Non omnia cedunt secunda, Cæsar.

Hard.

Durus. σκληρός. Asper.
Saxeus. Lapideus. Ferreus.
Chalybem & adamanta citius emollieris quàm illius animum.
Adamantinus.
Ferri & chalybis vincens duritiem.
ἀδαμάντινος. prouerb.

Hardly, vide *not Lightly.*

Hardnesse.

Duricies.
Duritia robustissima, inuicta, Sol. de Crocodilo.
Tantæ firmitatis duritiei cutis, vt ictus quouis tormento adactos repercutiat.
Idem de tauris Indicis, Tergi duritia omne telum respuunt.

Hard, one that can well abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris.
Patientissimus laborum.
Indefatigabilis.
Cuius corpus ad omnē laborem occalluit.
Socratis callus, prouerb.

to waxe or become Hard.

Indurescere. Indurare.
Durescere.
Transire in testaceam duritiem.
Durum fieri. κατηγριοῦσθαι.
Concrescere. Condensari.
Lac vel aër concrescit.

Hardie, vide *Bold.*

to Harken diligently, vide *to Heare.*

a Harlot, vide *Hoore.*

to keepe Harmlesse, vide *to Recompence.*

a Harpe, a Lute.

Cithara. κιθάρα. Fides.
Lyra. Chelys. χέλυς.
Testudo, ex qua Mercurius citharam fecit.
Barbitus velum, multichordis.

a Harper, a Luteplayer.

Citharœdus, lyristes, lyricrepta, lyricen, fidicen qui cithara, fidibus canit.

to play on the Harpe.

Cantare cithara.
Pellere lyram.
Percentere, pectere citharam.
Pectine, id est, plectro pulsare, apud Virg
Sonora citharæ fila tangere.
Citharizare κιθαρίζειν.
Ludere cithara. Docere aliquem fidibus. *To teach to play.*

to

to Harrow, to breake clods in the field eared, and couer the corne.

Occare. Lirare.
Glebam comminuere. βολοκοπεῖν.
Ligone raſtris glandes glebas frangere.
Semina crate dentata operire.
Raſtris terram domare, perfodere occidere.
Raſtris terram rimari.
Sartire & Sergulare.

a pure Hart, vide *a Cleane Hart.*

Harueſt, Harueſt time.

Meſſis. Veſtitus meſſibus ager.
Nudata acceperat area meſſes.
Larga prouenit meſſis.
Congeſtas area cepit opes.
Florent ſegetes & area diues.
Maturis albeſcit meſſis ariſtis.

a Haſilenut, vide *a Filbird.*

to make Haſte, to hie, to come, or to go quickly or ſpeedely.

Feſtinare. σπεύδειν.
Celerius. Ocyus exequi.
Accelerare. Percurrere.
Properare. Aduolare.
Præcipitare viam.
Maturare, recelerare aduentum.
Celeriter aduentare, accedere.
Currere. Celerare gradum.
Triptolemi currus aſcendere.
Cito properare gradu.
Volare metaph. Celerare.
Citato, non teſtudineo greſſu venire. Apul.
Euolare per viam.
Percitis curſibus præterueni.
Breui conficere viam longam, Cic.
Celeritate vti.
Vrgere iter.
Celeres mouere pedes.
Moras omnes abrumpere.
Pellere. Tollere.
Mora abeſt, nulla eſt.
Poſt minimum moræ.
Ponere vel rumpere moras.
Curſim contendere.
Ocius properare, mouere ſe.
Venire, Ire curriculo, celeriter.
δρομαῖος ἰὼν θεῖν.
Propere abire.
Moram omnem reſcindere.
Accurrere ad aliquem, Cic.
Tu ſi minus ad nos, nos occurremus ad te.
Approperare.
Conficere ſpatium, Cæſar.
Magno ſpatio incredibili celeritate confecto, *VVith great ſpeede.*
Celeritatem adhibere, apud eundem.
Facere ſe celerem, apud Plaut. pro feſtinare.
Vorare viam, apud eundem.
Ruere ad forum, ad portus.

with all Haſte or ſpeede.

Summa feſtinatione.
Quam ocyſſimè.
Citis quadrigis.
Nauibus atque quadrigis.
Velis equiſque.

Haſtely, Speedely, in Haſte.

Raptim. Properiter.
Statim. Curſim.
Curriculo. Ex tempore.
ταχὺ. ταχέως.
Subitò. Confeſtim.
Tumultuanter, è veſtigio, nulla mora facta.
Citato. Cito. Properatim.

Per

Per transitum, vt dici solet.
In transcursu. Perfunctoriè.
Tumultuariè. Festinatò.
Properè. Properanter.
σπουδαίως. Festinanter.
Celeriter. Velociter.
Acceleratè. Ocyus.
Omni festinatione.
Sine mora.

a Hat, a Cap, or Bonet.

Pileum. πίλιον. Pileolum.
Pileus, pileolus sub genere masculino pro eodem ponuntur.
Tegmen capitis, operimentum seu capitis velamen.
Capitium. κάπιτιον.
Biretum. χυτή.
Galerus seu galerum à quibusdam pro pileo vsurpatur.
Cassis κρανία, qua dictione apud Latinos Valer. Max. vsus est, *a Hat with a broad brimme*, vtimur enim ea ad arcendum æstum.
Insigne doctoratus galerum, rubicundum.
Pireum violaceum.
Pileum instar pyramidis in fastigium acuminatum. *A Spanish felt.*
Petasus. Vmbella.
σκιάδιον
Galerus stramineus, eiusdem significationis cum Cassia. nam & apud Flandros è culmis tritici nectuntur galeri.
Cultio apud Iul. Capito. genus pilei viatorij.

to Hate, vide to Ennie.

great Hatred, old grudge, or displeasure deeply rooted.

Distidium amarulentum, acre.
Odium capitale. Agreste.
Atrox. Perniciosum.
Implacabile. Acerbum. Cæcum.
Odium Vatinianum, Nouercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum.
Simultas pertinax, Aspera.
Vetus atque antiqua simultas.
Bellum internecinum, apud Liu. & Plin. *Deadly warre.*
Funestum. Atrox.
Bellum irreconciliabile.
πόλεμος ἀσπονδος.
Exitiale, perpetuum, archidamicum bellum, biennale, decennale, vide *Ennie.*

to bring in Hatred.

Parare, generare inuidiam.
Fauorem adimere.
Furialiter odisse.
Creare, incitare odium, Cæsar.
Concitare offensionem, odium.
Parare odium & dissidium.
Conflare inuidiam, odium.
Odijs nefandis exedere aliquem.
Certare odijs.
Concitare inuidiam.
Tale dictum illi peperit inuidiam.
Verbo sibi conflauit odium amaro.
Magnas odij sui fecerat accessiones. Cæs.

Hatefull briberie. Hated of all men.

a Hauen.

Statio. ὅρμος. Portus. λιμὴν.
Nauale. Nauium statio. ναυσταθμος.
Naualia. Ostia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna seu hybernacula non sunt nauium stationes, sed loca in quibus milites faciunt stationes mensibus hybernis.

to come, to enter in the Hauen or Porte.

Tangere littora Ponti, Ostia maris.
Littora tenent fauces.
Accipere tellurem.
Arua tenere, carpere.
Rates armis inferre.
Aduertere proras.

Ripam

Ripam fœlici tangere portu.
Littora præripere.
Ad littus peruenire.
Vertere ad littora puppes.
Prouehi portu. Portas intrare.
Portu subire, considere.
Anchora de prora iacitur.
Stant littora puppes.
Deferri in portus.
Littora subire.
Oram soluere funes.
Naues. Retinacula.
Classem. Vela.
Portu se condidit alto, & plenis subit ostia velis.
Inq; tuo celerem littore siste gradum
Sese ad littora præceps cum fletu precibusque tulit.

to depart from the Hauen.

Ab littore funem rumpere.
Digredi Oris.
Littore deducere naues.
Littora deserere.
Allabi Oris.
Obuertunt pelago proras, dente tenaci anchora fundabant, & littora curuæ prætexunt puppes.
Aduertere puppim ripæ.

the Haunches, vide *Buttockes.*

to go Hawking, or Birding.

Auibus insidiari. Aucupari.
Pedicas ponere.
Insidias moliri aniculis.
Anes viscata fallere virga.

Hazard nothing to fortune.

Hortor suadeo ne fortunæ, fidem habeas, confidas, credas.
Ne eam stabilem, firmam, certam, constantem ducas.
Ab ea caueas cauteq; cum illa agas.
Vt illius instabilitatem, lenitatem, inconstantiam, varietatem, mutationem, varios casus, vicissitudinem extimescas.

the Head.

Caput. Capitellum. Sinciput, *the fore part of the Head.*
Occiput & Occipitium, *the hinder part of the Head.*
Pala annuli, *a rings head.*
Cephale, vel Cephalis.
Caput efferre, quatere.
Tollere. Abdere.
Perferre. Subdere.
Occulere. Vertex, *the head, or the crowne of the head.*
Capito, Caput turpe, grauatum, tardum, *a loggar-head.*

to Behead, or cut off the Head.

Truncare, detruncare.
Amputare, Præcidere caput.
Capite plecti, orbari.
Auulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

Headlong, vide *Vnaduisedly*

of his owne Head, vide *Without helpe.*

to Heale, to Cure.

Ægroto salutem reddere.
Lethales morbos, tabem de corpore pellere.
Membris ab egris omne morborum genus deducere.
Reddere, restituere sanitati pristinæ.
Dare, reddere salutem. Sanare.
Medicari. Mederi.
Sanum aliquem facere.
¶ Sospitare. Seruare.
Incolumen seruare, vide *to Cure.*

to Heale, to Cure wounds.

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuspidis ictū, Virg. Vulnus obligare, fouere oleo, vide *to Cure.*

to be in good Health, to liue in Prosperitie.

Athletica, pancratica, firma, bona esse valetudine, prospera, fœlici, fausta, non infœlici, &c.
Vti firma, nimis commoda valetudine.
Valere. ὑγιαίνειν.
Bene habere.
Basilicè agere.
Valere ex animi sententia.
Valere pancraticè.
Basilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè.
Bona valetudine esse.
ὑγιαφρεῖν.
Fœliciter, hilariter viuere, habere.
Secundis rebus vti.
Glisc ere in eadem significatione, apud Columel.
Ex animi sententia viuere.
Bene habere.
Præclarè & benè dicitur nobiscum agi, vide *VVhole.*

to recouer Health, vide Waxe strong.

a Heape, a great deale, or a great sort.

Cumulus. Strages.
Agger. Acerus.
Strues. Conglomeratio.
Congeries. σωρὸς.
Congestio.

in Heapes, without order.

Turmatim Aceruatim.
Armentatim.
Gregatim. ἀγελαδὸν.
Conglobatim. Sturmatim.
Cateruatim. Agminatim.
κατ' ἴλας, ἰλαδὸν. Partim. Apul.
Castellatim, apud Liu.
Cumulatim. Cumulare.

Heare.

Crines. Pili.
Cirrus. *curled Heare.*
Θρίξ. Capillamentum.
Lanugines primæ.
Capillitium. Cæsaries.
Coma, propriè mulierum.
Capilli capitis propriè sunt pili, quèadmodũ cinni, vnde cincinni quos Martialis anulos vocat.

curled, crisped or broyded Heare.

Cirrus. Capilli intorti, crispi.
Calamistrati crines.
Calamistro torquere capillos. *to curle the heare.*
Calamistrum focale, *the iron vvherevvith the heare is curled.*
Calamistratus puer, cirrhatus, crispus crispulus, anulatos habens capillos, *that hath curled heare.*

to let the Heare growe.

Barbam capillumque submittere, apud Suet.
Barbam promissam gestare.
Cæsariem promittere.
τὴ κόμαν αἴνυμι, apud Philost.
Componere cæsariem, cinnos, crines, *to trimme or dresse the heare.*
ἀξεσκομᾶν.
Comæ curandæ operam dare.
Comam implicatam extricare.

to cut the Heare, vide to Pole the head.

to platte the Heare.

Dependulos cincinnos ornare.
Intorquere capillos.
Nectere cincinnos.
κορυμβοῦς πλέκειν. Alienis capillis verticem struere. Hier.

to

to Heare, to Perceiue, to Vnderſtand.

Audire. Tenere. ἀκούειν.
Auſcultare cum accuſat.
Inaudire, pro perfectè audire, apud Cic.
Ad vocem alicuius aures ſubrigere, animum aduertere.
Arrectis auribus ſtare.
Capere. Intelligere.
Percipere. Sentire.
Exaudire, nonnunqnam pro ſimplici ponitur.
Perſentiſcere. Accipere.
Auribus haurire, capere, accipere.
Demittere in aures.
Aures præfacere, pro audire, ſeu credere, apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis.
Aures arrigere, accommodare, admouere, adhibere, applicare.
Attentam aduertere mentem.
Figere animo dicta alicuius.
Animos adhibere.
Voces percipere mente.
Pendere ab ore narrantis.
Reponere ſenſibus.
Captare voces.
Auribus recipere, condere.
Aures afferre. præbere, intendere dictis, verbis, vocibus.
Bibere auribus.
Auide auſcultare.
Quæ dicam animis aduertite veſtris.
Accipite animis atque hæc mea figite dicta.
Accipite hæc animis lætaſque adhibite mentes. *to hearken diligently.*
Olfeci. Accepi. Didici. *to heare ſay.*
Increbuit apud me.
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoſcere.
Populi niti rumoribus, Cic.
Romam cùm veniſſem tenuem quidē auditionem ea de re accepi.
Accipere fama aliquid, Plau.
Vidi, non ex audito arguo.

to Heare gently, to grant.

Exaudire & inaudire, pro bene & perfectè audire.
Precibus alicuius dare.
Fouere. Annuere. Succumbere.
Efficere preces ratas.
Audire percantem.
Audire, pro audita concedere, apud Virg.
Votis ſuccedere alicuius.
Parere interceſſori, apud Cic.
Petenti cedere.
Excipere preces.
Precibus moueri.
Flecti. Vinci. vide *to Gram.*

Heate, Warmth.

Calor. Æſtus. Cauma.
καῦμα. Feruor.
Calor vehemens.
Sol acer, feruens, flagrāns.
Solis flagrantia, ardor.
Soles pro æſtu.
Incitatiſſimus calor.

the Heauen, or Firmament, or Skie.

Cœlum. οὐρανος. Aër.
Æther. αἰθήρ.
Olympus. Aſtriferæ ſedes.
Sedes Olympica beatorum.
Diuorum manſio, requies, domus.
Superiorum lumina. Aſtra.
Arx ætherea, Aura cœleſtis.
Sedera, cœleſtiaque regna.
Sinus Abrahæ. Solum cœleſte.
Regnum cœlorum. Paradiſus.
Polus. πόλος. Axis.
Altum pro cœlo ponitur à Virg.
Maia genitum dimittit ab alto.
Aula aſtrifera. Campi Eliſij.
Magni tecta tonantis, regaliſque domus.
Celſa Deus ſedet arce.

to go to Heauen.

Migrare in cœlum.
Astra subire. Seruare.
Superos petere.
Recta ad cœlum contendere.
Superas euadere ad auras, Virg.
Beatorum conjungi consortio.
Cœlestis patriæ munera læta subire.
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire.
Æternæ vitæ exordia sortiri.
Astriferas post funera scandere sedes.
Sedis & securitatis æternæ portum petere.
Æthereas post fata subire domos.
Inferri Abrahæ sinui.
Astrigerum ire in axem.
Conscendere ad æthera.
Ascendere in cœlum.
Cœlum ingredi.
Volare, euolare in cœlum.
Ad cœli palatium ascendere.
Migrare ad cœlum.
Stola immortalitatis indui, vestiri.
Ad fœliciora regna transire.
Æternæ gloriæ coronam accipere.
Perpetuam transire ad vitam.
Cœlesti gloria coronari.
Æternæ beatitudinis mansionem recipere.
Æthera petere.
Abiecto corporis exuuio in angelorum demigrare consortium.
Elysios inuisere campos, & fortunatę regna beata plagæ.
E corporis diuersorio in cœlestem domum migrare.
Recta in campos Elysios demigrare abire, vt poetæ arbitrantur, putantes animas è corporis huius domo migrare ad campos Elysios.
Penetrare summi limina celsa poli.
Cœlicolum recta subire.
Cœligenum ascendere sublimia tecta.

to take into Heauen.

Gloriæ Olympi facere participem.
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre.
In beatorum recipere coloniam.
Mundi pressuris eximere.
Venenati diaboli faucibus liberare.
Laqueis secularibus exutum paradiso restituere.
Cœlo accipere, apud Virg.
Astriferæ aulæ limina pandere.

Heauenly dwellers, vide *Dwelling, &c.*

Heauineſſe, griefe, Trouble, Sadneſſe.

Difficultas. Labor.
Dolor. Luctus.
Ægritudo. Tristitia.
Ærumna. Sollicitudo.
Afflictio, Amaritudo.
Acerbitas, apud Cic.
Cura animum discruciat.
Scrupulus. Molestia. Negotium.
Nodus & Moles per metaph.
Crux quoque Latinis ponitur pro re omni, quæ molestiam adfert.

Heauie, Waighty, grieuous.

Graue. Arduum.
Laboribus ac miseriis adflictum.
Ponderosum. Onerosum.
Colossęum vel colossicum.
Operosum. Difficile.
Haud facile factu.
Negotiosum, in quo multum negotij est ac laboris.
Maximæ difficultatis. Acerbum.
Molestum. Magni laboris.
Laboriosum. Intolerabile.
Aditu periculosum.
Factu perquàm difficile, vide *Grieuous.*

a Hedge, a Mound.

Septum. Sepes vel seps.

Sepimen.

Sepimentum. Vallum.
περιφραγμα. Macerio.
αἰσιφραγμα.

to Hedge, vide to Enclose.

the Heele.

Calx sub genere masculino.
Calcaneus.
Calcaneum. πέρνα.
Pernio, græcè Chimetlon, *the Kibe in the heele.*

a Heg, a Fairie.

Incubus. Dæmon. Insultor.
Ephialtes qua dictione Valerius Max. apud Latinos vsus est.
Pnigamon. πνιγαμων, ἡ πνιγαλιων. vide *Fayries.*

the Hell.

Infernus. Inferus.
Erebus. Tartarus.
Auernus. Infera.
Gehenna Græci scribunt sine aspiratione mædia, Hebræi Gehennam.
Stygia palus. Orcus.
Fossa infernalis. Phlegeton.
Sine Sole domus, Virg. Acheron.
Damnatorum locus.
Styx. Cocytus.
Chaos. Tartareum. Barathrum.
Sulphuris amnis, in versibus Sybillinis.
Infernæ & inferæ sedes.
Stagnum igneum ac sulphureum.
Lacus sulphureus.
Vmbræ tartareæ.
Tartareus Phlegeton. Fœda palus.
Lacus Phlegetoneus.
Inamabile regnum.
Puteus infernalis, ἄδης.
Plutonis seu Ditis regnum.
Tartareæ sedes atque ostia Ditis.
Vallis tenebrarum, caliginis.
Lacus inferior, in sacris.
Phlegeton, Cocytus fluuij sunt infernales, vt Styx & Acheron.
Loci pœnarum, tenebrarum.
Extremæ tenebræ seu exteriores.
Scleratorum sedes atque regio.
Ianua nigra. Propertius.
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Carcer tenebrosus, cæcus.
Orcæa charybdis.
Fœculentus, terrestris alicui carcer.
Igneus fluuius.
Hypogæa claustra Barathri.
¶ Infernalis, Tartareus, Auernalis fluuius seu amnis, &c.
Reliqua require inter poetica.

Hell fire.

Ignis gehennæ.
Tartarea flamma.
Ignis infernalis.
Æternum, extremum supplicium.
Horrenda, extremaque interneciō.
Budæ.

to go to Hell.

Inferos adire lacus.
Nigros viuere Manes ante diem.
Ad Cocytum demigrare.
Obscura regna subire.
Ad tartara pergere, petere.
Pluconis sub terra inuisere sedes.
Ἀΐδαδόμεν ἐπὶ κεύθεσι γαίης ἐρεβεννῆς. vt est apud Home.
Paludem igniuomam gehennæ hanc deditare.
Stygias peruenire ad oras.
In ignis æterni abyssum corruere.
Ditis defunctum accedere regna.
Χθονὸς ἐς μυχὸν ἄδδον, ὅθι τε δόμος εἴσιν ἀΐδος vt est apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fatō præmature mittere.
Ψυχὰς αἴδι προΐαψεν. Hom.
Æternis obijcere malis.
Deturbare in auernum.
In vel sub tristia tartara mittere.

Demittere orco aliquem.
In tartara dejicere.
In auerni barathrum, in acherontis tenebras dejicere, mittere.
ταρταρόω.
Detrudere ad Stygias pœnas & auerni tartara ditis. Virg. in 7.
Hinc via tartarei quæ fert
Acherontis ad vndas.
Ducere, præcipitare in infernum.
εἰς ἀιδην κατακλύειν, *to lead to Hell.*
Mittere ad orcum.
Animam trahere ad præfopia Ditis.
Seculi fordibus prægrauatã in flammas tartareas demergere.
In Plegetontis præcipitare fluenta, dehiscere, terra sub tartara rapere.
Chasmate, tellure dehiscente viuos in infernum demittere.
Profunda demergere abyssо, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores.
In profundum Tartarorum relegare.

the Diuell of Hell.

Dis, ditis.
Tenebrarum Præses, Plauto.
πλούτων. Orcus.
Summanus, diuitiarum & inferorum deus: summus inter manes dictus Ouid.
Summano templa ferunt.
Apud Plutonem agere, *to be in Hell.*
Apud inferos habitare.
Colere regiones Acherontis.

Hell spirits.

Dæmones. Dæmonia.
Manes. Lemures.

to Helpe, to Ayde, or Assist.

Subuenire. Succurrere.
Auxilium dare, ferre, præbere, præstare.
Auxiliari. βοηθεῖν.
Iuuare. Adiuuare. Adiutare.
Offerre se alicuius necessitati, inopiæ.
Supportare.
Adiumento, adminiculo, præsidio, subsidio, auxilio esse.
Adminiculari. Opitulari.
Opem ferre celerem.
Adspirare. Subleuare.
Alleuare. Relenare.
Patrocinari. Adesse.
Tueri. προστατεῖν.
Afflictos, miseros consilio & re iuuare.
Tutari. Adire.
Conferre opem raiseris.
Suffragari.
Commodare, dare operam alicui. Plautus.
Subsidium præstare.
συμβοηθεῖν.
Suppetias ferre.
Præsto fuit multis.
Defendere. Assistere.
Adferre adiutamentum, præsidium, auxilium, opem, manus alicui.
Manus adferre, dare socias, vel auxiliares.
Rebus succurrere læsis, relictis.
Facere adiutorium, Suet.
Opem præbere, præstare.
¶ Ire, venire subsidio, apud Virg.
Ire suppetias, apud Cæs. *to go succour or helpe one.*
Ferre pedem, apud Virg.
Ferre simul tauniqué pedem. vide *to be Profitable.*

to Helpe one another.

Mutua opera iuuare.
Succurrere mutuò.
Mutuas tradere, commodare operas.
¶ Se inuicem mutuis iuuare officijs.
Condicere operam, *to promise Helpe.* & Offerre auxilium, i. polliceri.
¶ Non tuo Marte.
Non sine Theseo. *Not without ayde.*

Helpe,

Helpe, Ayde, or Assistance.

Auxilium. Subsidium.
Suppetiæ. βοήθεια.
Præsidium. Opitulatio.
Adminiculum. Suffragium.
Subuentio. Iuuamen.
Auxiliamen. Adiumentum.
Anchora. Opitulamen.
Opem in obliquos.
Adiutorium. Tutela.
Copia. Terentius.
Patrocinium. Defensio.
Opera subsidiaria, apud Eraf.
Beneficio alicuius, id est, opera apud Cice.

to require, or to demaund Helpe.

Auxilium, subsidium petere, implorare, efflagitare.
Quærere.
Inuocare supperias, auxiliares manus, opem.
Auxilia cogere.
Opitulamen rogare.
A superis poscere opem.
Quiritare apud Apul. & alios.
Sollicitare deos.
Vocare auxilio Deum.
Vocare auxilium.
Operam deposcere.
Auxilium vocat & duros conclamat agrestes.

without Helpe, vide *Without.*

with the Helpe of God, vide *God willing.*

Heraulds of armes, vide *Posts.*

to Herbour, vide *to Lodge.*

an Herbiger, one that appointeth lodging for a Princes traine.

Metator seu designator hospitiorum quem vulgus Foraneum vocat.
Epidemeticus, vel Epistathmus.

Heretofore, in Times past.

Antiquitus. ἐκ παλαιοῦ.
Bonis temporibus, apud Cic. in offic.
Apud maiores nostros.
Memoria patrum.
Olim præteritum tempus significans. sicut quondam, πάλαι. Cice.
Fuit ista quondam in hac republica virtus.
Iam olim, & Olim iam, *Long afore.*
Quam pridem.

Hereafter, in Time to come.

Inde. Deinceps. ἐκ τοῦτε.
Ex hoc tempore.
Post. Posterius.
Postea. μετὰ ταῦτα.
Olim futurum tempus significans.
Posthæc. Postmodum.
Postmodo. Amodo.
In futurum. In posterum.
Demum. Denique.
Dehinc. ἐξῆς.
Poëtice per ἐξῆς.
Vltra Post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better lucke and Fortune.

Tempestatem excipiet serenitas.
Post tenebras lux atque serenus dies.
Spes meliora dabit.
Succedet tranquillitas.

Flebile principium melior fortuna ſequetur. Ouidius.
Turbulentos motus conuertet Deus in tranquillitatem.
Malis dabit Deus his quoque finem. Virg.
Illuceſcet optata tranquillitas.
Poſt hæc meliora ſperamus
Tempora poſt mœſtos lætaſ uit dies.
Poſt nubila Phœbus.
Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora. Horat.
Lætæ triſtibus ſuccedent.
Aurea remeabit Saturni ætas.
Melior poſthac fortuna aduenier.
Poſt tempeſtatem noctem diei ſerenitas illuceſcet.
Oculis mœſtitia caligantibus grata aura illuceſcet.
Forſan melioribus annis ſæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas, Hæredium, Hærediolum, Prædium, Patrimonium, Succeſſio. vide *Vnmoueable goods.*

greedie after an Heritage, or an other mans liuing.

Hæredipeta. Vultur.
Captator teſtamentorum.
Vulturis vmbra. γυπὸς σκιὰ.
Inhians teſtamento.
Moriturum blandicijs, muneribus aut alijs quibuſuis artibus ſubornans, vt hæres inſtituatur.
¶ Obire hæreditates, fundos, arua vicini, pro aucupari, captare. Cic.
Perſequi hæreditatem, apud Terent.
Hæreditates captare alienas. Hiero.

a Herring.

Allec, aut vt nonnulli volunt.
Halec per aſpirationem & vnico, l.
Arenga. Alleca.
Mænis μαινὶς vel Mænas, halecula, a *Sprat.*

a red Herring.

Allec infumatum.
Arenga paſſa.
Rubernus & Ruſcupa à pleriſque pro eodem ponuntur.

Hitherto, vide *Vntill now.*

Hither and Thither, High and low. To and fro.

Surſum, deorſum. Huc & illuc.
Vltro citroque, Cic.
Rurſum, prorſum ἄνω, κ) κάτω.
Rerum ordine conturbato.
Hac, illac, circumcurſa. Terent.

to Hide, to Couer, to Keepe cloſe.

Cælare. Abdere.
Obducere. Abſtrudere.
Operire. Condere.
Abſcondere. κρύπτειν.
Recondere. Occulere.
Occultare. Occludere.
Occultum habere.
Inuoluere. Retrudere.
Ab oculis remouere.
Tegere. Contegere.
Obtegere. Supprimere.
Velare. καταθάπτειν.
Abdere ſe.
Abſtrudere ſe in angulum.
Abdere ſe in tenebras.
Fugere vulgus.
Latere publico, foro.
Fugere congreſſus hominum, Cic.
Non venire in forum.
Abdere ſe domum, rus in ſyluas.
Abdere domo, ſpeluncis.
Fugitare. Subtrahere ſe.
Conjicere ſe in tenebras.
Confugere in cauernam.
Quærere latebras, diuerticula.
Publico abſtinere. Fallere.
Liuius, qui per biennium fefellerat, id eſt, latuerat.

to be Hid, or lie hid.

Latere. Latere tecto.
Latitare, & Delitescere.

Hid, kept close.

Occultus. Abditus.
Latens. Cæcus.
Conditus. Absconditus.
Cryticus. Tectus.
ἀόρατος.

to Hye, vide *to make Haste.*

High, Aloft.

Excelsum. Celsum.
Eminens. Æthereum.
Arduum. Exaggeratum.
Præcelsum. Summum.
Altum. ὑψηλόν. Aërium.
Procerum. Elatum.
Editum in altum.
Præruptum. Sublime.
Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere. Emergere.
Excedere. Prominere.
Eminere. ὑπερέχειν.
Minari pro eminere, apud Virg.
Gen inique minantur in cœlum scopuli.
Assurgere. Extolli.
Attolli. Educi.
In altum surgere.
Efferri. Effetri in altum.
Ferri in aëra,
Dum pecit infirmis nimium sublimia pennis.
Superare humeros, fastigia tecti, culmina.
In luminis auras alee subuehi.
Aliquem toto capite superare.

a little Hill, a Hillocke.

Clivus. Monticulus.
Collis. Colliculus.
Tumulus, quasi terra tumens.
χωλεαστὸν. λόφος.

to Hinder, to Let, to offer Wrong.

Obsistere. Offendere.
Lædere. Impedimento esse.
Non conducere, si referantur ad naturalem temperaturam, ac corporis accidentia, vt illud non conducit stomachi coctura, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem.
Obesse. Officere.
Nocere. Incommodare.
Incommodo afficere vel damnis.
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre, λωβᾶν.
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic.
Malefacere, & maleficium facere.
Incommodum ferre, inuehere, importare.
Dare damnum, seu iacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt.
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Cic.
Incumbere in alicuius perniciem.
Malitiosis insidijs, clancularijs dolis perniciem machinari, *to go about for to doe wrong.*
In mutuam perniciem ruere, Eraf.
In alterius perniciem iracundius incurrere, malum statuere, scelus concipere.
Machinari perniciem, necem alicui.
Petere alicuius caput.
Moliri mortem, lethum alicui.
Ire in aliquem.

Hippocras.

Melicraton. μελικρατον.
Vinum hypocraticon, distillatum tertio. Aromatites.
Murina vel Myrina.
Vinum aromaticum.

Hyre, vide *Reward.*

Hiſtories, or Chronicles.

Hiſtoriæ. Commentarij.
Faſti. Libri veteres.
Res geſtæ.
Scriptura. Regeſta.
Diuria. Annales.
Ephemerides.
ἐφημερίδες. ὑπομνήματα.
Chronica. orum.
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum geſtarum.
Libri exemplorum, rerum memorabilium.
Aduerſaria.
¶ Breuiarium. Summarium.
Compendium.
Epitome. ἐπιτομὴ. vide *veritings*.

to write Hiſtories or Chronicles.

Hiſtoriam ſcribere, texere, contexere, in ordinem diſponere.
Rerum geſtarum ſeriem deſcribere, narrare, oculis ſubjicere, memoriæ prodere.
Actus componere. Hierony.

to Hit the marke.

Scopum vel ſcopulum ferire, tangere, adſequi, ictu directo ferire, ſagitta contingere.
τῷ σκοπῷ ἐφικνεῖσθαι.
Metam attingere.
Iugulum ferire.

to Hit or Daſh againſt ſome thing.

Illidere. Offendere. Allidere.
Offenſiones incidere. Incurrere.
Intorquere. Impingere.
προσκόπτειν. προσβάλλειν.
Quis tam Lynceus qui nuſquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedem ad lapidem, Cic.
Saxo, ceſpitibus duris occurrere.

to be or to waxe Hoat or warme.

Ardere. Exardere.
Ardeſcere. Exardeſcere.
Calere. Concalere.
Feruere. Incaleſcere.
Æſtuare. Exæſtuare.
κυμαίνειν.
Calorem ſuſtinere. Flagrare.
Æſtu & caniculæ rabie excruciari.
Calorem pati, tolerare.
Canis ortu, flagrantiſſimis ſolibus flagrantioribus radijs exuri.
Feruere. κεκαυματίζειν.
Calore efferueſcere, torreri.
Sole aduri, excandeſcente die.
Dum calet, & medio ſol ſtat altiſſimus orbe.
Puluerulenta coquat maturis ſolibus æſtas.
Infenſos auertere æſtus.
Caloribus ſolis exuri, ſolis æſtu ingraueſcente.
Solis æſtus eſt ſubmoleſtus.
Sus. ὗς. Sucula.
Porcus. χοῖρος. Porcellus.
Porca. Porcetra. *a Sowe.*
Scropha, quæ ſæpius.
Verres. *a Boore.*
Maialis.
Porcus caſtratus, *a barrow Hogge.*
Neſiens, quod nondum frendere, hoc eſt fabam frangere poſſit, vt Varro ait.
Sed porcellus lactens ſubrumus qui & orthragoriſcus dicitur.
¶ Porcarius. Subulcus, porcorum cuſtos.
¶ Porcile. Hara. porcorum ſtabulum, *a Hogge-ſtie.*

to Holde, to Keepe.

Tenere. Continere.
Mordicus tenere animum, ſententiam.
Tenere ſe domo.

Tenax

Tenax morbus.
In amissis aliquid tenere.

to Holde vnder, vide *to Keepe in & Refraine.*

Holy day.

Dies solennis. Dies festus.
Dies feriatus. Festa lux.
Religiosa dies.
Festum substantiuè. ἑορτή.
Feriæ feriarum pluraliter.
Dies cessationum ab opere.

at Home or in my house.

Domi. οἴκοι.
Intra paternos parietes.
Intra domesticos parietes.
In domo. ἐν τῷ οἴκῳ.

to tarrie, or lurke at Home.

Perpetuò domi desidere.
Raro prodire.
Domi conchæ in morem suo viuere succo.
Crepitu ventris calces domi calefacere.
Domi se continere.

Honger, vide *Hunger.*

to Honour, to Worship, to Reuerence.

Venerari. Assurgere.
Veneratione dignari.
σέβεσθαι. Reuereri. Colere.
Obseruantia prosequi.
Obseruare. Applaudere.
Honore prosequi, excipere.
In honore habere, ἐν τιμῇ ἄγειν.
Honorare. Honestare.
Honorem impendere, habere.
Suspicere. θαυμάζειν.
Admirari, apud Virg.
Magnificare. Honore amplissimo ornare, prosequi.
Honoribus augere, cumulare, ornare, quod promouere vulgus dicitur, *to promote, to aduance.*
τιμᾶν τινα εἰς ἀξίωμα ἢ ἀρχὴν ἐπιφανῆ.
ἐπ' ἀξίωμα προάγειν.
Gloriam dare, Cic. vt mihi illa omnia immortalem gloriam dederint.
Ornare aliquem insignibus gloriæ.
Exornare aliquem prætura, consulatu.
Nouo augere honore.
Afflare honorem, Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promouere.
Exaltare. Sublimare.
καθιστάναι ἐπ' ἀξίωμα.
Constituere in authoritatem & potentiam.
Honorificare.
Honorem exhibere, præstare.
Onerare officijs, honoribus.
Genua flectere.
Inclinare caput omnibus theatris.
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim.
Honorarium neutiquam despicabile offerre.
Pro numine colere, *to worship one as a Saint.*
¶ Aliquem fartum tectum conseruare, est alicuius honorem (vt vulgus loquitur) tueri, Cic.
M. Curium fartum tectum, vt aiunt ab omni incommodo, detrimento, molestia, sincerum, integrumque conserues.

to get Honor, Glory, Praise or Dignitie.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, consequi, reperire, sibi adiungere, acquirere.
Ferre, obtinere laudem, Cæsar.
Ad dignitatem peruenire, prouehi.
Ire ad astra, Virg.
Peruenire in claritudinem magnam. Sal. Propter scientiam rei militaris

ris singularem ad honorem amplissimum euocari.
Omne ferre punctũ, pro laudem omnium assequi, Horat.
Nancisci potestatẽ seu authoritatem summam.
Colligere dignitatem, famam.
Laudem sibi parare.
Attollere fastigium.
Prouehi in altum.
Lauream mereri, adipisci.
Dignitatem agere, amplificare.
Gloriam comparare, adipisci, consequi.
Nomen augere, vel existimationem.
Extendere famam factis.
In gloriam venire.
Honores assequi, consequi.

desirous of Honour, vide *Ambitious.*

Honour, Renowme, Glorie, Praise or Dignitie.

Honor & Honos. κλέος.
Excellentia. Celsitudo.
Dignitas. Dignatio.
Maiestas. Claritas.
Sublimitas. Fastigium.
Amplitudo. Splendor.
Celebritas. Magnificentia.
Existimatio, opinio honesta.
μεγαλοψυχία.
μεγαλοπρέπεια.
μεγαλοπρεπὴς μισθός.
Honestas. Decus.
Laus. Fama. δόξα.
Gloria. Titulus. metaph.
Nomen. Ornamentum. vide *Euerlasting renowme.*

Honourable, noble, worshipfull, venerable, famous, excellent, passing good.

Honorabilis. γεραιός.
Honorificus. μεγαλοπρεπής.
Venerabilis. σεβάσμιος.
Venerandus. Excellens.
Egregius. Præclarus.
Præstans. eximus.
Præstabilis. ἀγλαόμισθος.
ἐξηκοστός. Clarus.
Intaminatus. Amplus.
Colendus. Photion.
Reuerendus. Probus.
Probatus, Cic.
Adprobus, Gel.
Honorandus. Honestus.
Spectatus. Spectabilis.
Spectatæ probitatis vir.
Vir de quo dubium clarior ne sit generis origine, an virtutibus.
Diuersis relucens virtutum ornamentis.
Purus omnis criminis.
Summum ecclesiasticæ dignitatis ornamentum.
Vir omnium episcopalium virtutum genere cumulatissimus.
Conspicuus. ἀξιοθαύμαστος.
Circumspectus.
Insignis. Inclytus.
Illustris. Celebris.
Laudatus.
Laude dignus, ἀξιέπαινος. Laudabilis.
ἀξιόκτητος. κεκτῆσθαι ἄξιος.
Vir integer, integræ famæ.
Integerrimæ vitæ vir.
Grauis & honoratus apud suos.
Senio venerabilis.
ἄξιος ἀεὶ τιμᾶσθαι.
Omni honore & fauore dignissimus.
Patriæ decus immortale.
Bonus pro probo & iusto apud nos.
Vir numeris omnibus absolutus.
Columen familiæ, *the honour, the glorie of the house, flocke or kindred.* Terent.
Homo quantumuis preciosus, quauis re dignus, prouerb.
ἄξιος τῆ πατρίδος.

Multa

Multa laude dignus.
Summæ integritatis.
Singulari vitæ integritate.
Insigni virtute præditus.
Moribus integris.
Iouis germen. ἐκ Διὸς γόνος.
Ad dignitatem & gloriam natus.
Insigni dignitate præstans.
Vitæ ac famæ inculpatæ vir.
Vitam degens nulla sinistri rumoris macula aut laude aspersam.
Moribus ac vitę probitate admodum excellens.
Famam seruans illibatam.
Famæ hactenus incontaminatæ.
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice.
Summæ dignitatis codicillis ornatus.
Ornamentis pulcherrimis cumulatus.
Dignus Argiuo clypeo, prouerb.
Magnificis ornatus præconijs.
Clarissimus, amplissimus vir.
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diuersum significantia, sed huc translata, quòd probi honestique viri epitheta sint.

Honourably, vide *Princely.*

a Hood, a Kerchiefe for a Woman.

Rica & Ricula diminutiuum.
Peplum.
Calyptra.
Tegmen muliebre.
Calantica. μαντίλη.
Calanticam capiti accommodare, apud Cic. *to put.*
Calanticam detrahere, apud Virg.

a Hoore, a Harlot.

Scortum. Meretrix.
Prostibulum. Scortillum.
Communis mulier. Lyca.
Propudiosa scostatrix.
Vulgata omnibus seu peruulgata, apud Suet. Lycæna.
Pudicitiam in propatulo habens.
Lupa. φερεσάκκα γυνή.
Quæstum corpore faciens.
Prostituta mulier. Adultera.
Prostituti pudoris. Mœcha.
Vulgato corpore. Pallex.
πόρνη ἢ ἑταιρούμενη.
Publicè merens.
Diobelaris, apud Ful. in mythol.
Quadrantia mulier.
Recellicluniæ, apud Plaut. Aliçar.
Cloacæ, metaphoricè.
Subacta pluribus.
Pellex, palace Græcè, Concubina vulgo.
Sui copiam omnibus faciens.
Ignis apud Virg. Succuba.
Cuilibet se sternens. *a common Harlot.*
Quosuis admittens.
Scraptiæ, Profedæ, *ill fauored drabs.*
¶ Et meretrix sacrificularia, seu prostibulum vel cloaca sacrificorum, *a priests Hoore.*

a Hooremonger.

Scortator. Fornicator.
Fornicarius. Meretricarius.
Ganeo. Nequam. πόρνος.
Leno, *a Ruffian.*

to play the Hoore or harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere.
Alere corpus corpore, Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere.
Dare se cuilibet, apud Terent. & Mat. pro prostituere.
Corpore quæstum facere.
ἑταιρεῖν. Meretricare plurib.
Ex turpi victure quæstu.
Vulgare, publicare corpus suum.
Collocare se in vita meretricea palã, & domum suam patefacere omnium cupiditati, Cic.

Palam

Palam facere quæſtum.
ὁ τῆ πατρὸς χρηματίζειν.
Corpus palam ad omnes libidines diuulgare.

to hunt after Hoores, vide Bauderie.

to Hope, to Truſt.

Sperare. Spem habere, fouere, nutrire, paſcere.
Teneri. Lactari ſpe.
Spe duci. Spectare.
Spe euehi, attolli.
ἔχεσθαι ἐπ' ἐλπίδι.
Expectare, pro ſperare, apud Cic.
Pendere ſpe animi.
Figere ſpei pedem, Eraſ.
Spei figere ancoram, *to truſt vnholy.*
Omnem figere cogitationem, omnia ſtudia, omnem curam, operam, induſtriam, omnem denique, mentem in N. patrocinio, fauore, authoritate.

to Hope in vaine.

Paſcere vanam ſpem, ſpes inanes apud Virg.
Excidit ſpes id poſſe fieri.
Inanem ſpem fouere.
Bona ſpe aliquem ludere.
Lactari ſpe falſa.
Stultam dubia ſpem trahit mora.

a ſmall Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma.
Spes frigida; languida.
Spem tollere, demere, adimere, expellere.
Deſtitui ſpe.
Spes macra, apud Perſium.
Caſſa atque euanida.
Spes mihi caſſa cadit.
ψυχραὶ μεν ἐλπίς.

I Hope, I truſt.

Maxima ſpe teneor.
Adducor in ſpem.
Spes mihi magna ſubit.
Spes eſt futurum fore.
Arrecta ſpes eſt.
Adhuc aliquis Deus nos reſpicit.
Adhuc cœlum voluitur, prouer.
Lux affulſit, prou.
Spero hinc afflare auram aliquam, id eſt ſpem oſtendi, Cic.
Affulgens lætior ſpei aura, recreat animum meum, Eraſ.
Spem habeo ἐλπίζω.
Spem capio.
Spe erigor, trahor.
ἀναίεμαι.
Venio in ſpem.
Spero fore.
Ducor, Potior ſpe.
Affulget, arridet, abblanditur nonnihil ſpei.
Spes eſt, adeſt, ſupereſt, reſtat, relicta eſt.
Affiabit mihi ſpes melior.
In ſpem vocor, erigor fore.
Summam, certam, non exiguam concipio ſpem futuram.
Animus mihi præſagit, fidem facit.

a Horſeman.

Eques. Qui equo vehitur.
Qui curſus equeſtres traducit.
Qui inſtruit curſus equorum.
Equo inſidens.
Equiſſor oris.
Equiſo, onis. *a horſebroaker or keeper.*

Hoſpitalitie.

Frui alicuius domo, hoſpitio.
Hoſpitem admittere.
Confidere domo.
Hoſpitium ſeruare.
Præbere, accipere.
Recipere tecto.
Dare hoſpitium.
Non habere fores oppoſitas.
Indulgere hoſpitio.

an

an Hospitall, or Spittle.

Valetudinarium.
Nosocomion. νοσοκομεῖον.
Infirmarium dicitur vulgo.
Hospitalia numero plurali, genere neutro ponit Vitruuius pro ædibus quæ hospitibus excipiendis destinatæ sunt, Græcis Xenodochia vocantur, in quibus peregrini hospitantur, vulgo Hospitalem, & egentium receptacula prochodochea, seu hospitia.

an Host, vide *Inholder and Armie.*

a House, a dwelling place.

Domus. δόμος.
Ædes pluraliter. Nidus.
Tectum, pars pro toto, Casa.
Lar, apud poetas.
Penates. δόμος.
Ædificium. Mansio.
Tabernaculum.
Domicilium.
Limen, pars pro toto.
Catul. Labore fessi venimus limen ad nostrum
In nostrum penetrale receptus.
Focus pro domo priuata ponitur.
Habitatio. Sedes.
Habitaculum.
Culmen, pro domo ponitur.
Doma δόμος similiter synechdochicè
Domus monetaria, *the Mint*, vbi signatur argentum in nummos.
Argentofficina. ἀργυροκοπεῖον.

at my House, vide *Home.*

to keepe House.

Gerere rem domesticam.
Familiæ curam habere.
Curare domum, rem familiarem.
Solerter, prouidè, vtiliter rem domesticam administrare.
Rem familiarem & parare & conseruare.
Parta tueri aptéque impendere.
Domestici officij curis distringi.
Tueri rem familiarem, apud Cic.
Gubernare domum vulgus dicit.
Rem domesticam, vel ad rem domesticam attinentia curare.
Frugi viuere, *to liue soberly.*
¶ Primam rei familiaris curam inire.

Houshold stuffe.

Suppellex. σκεύασμα.
Res domestica, familiaris.
Vtensilia. Res nobiles.
Scruta, numero plurali, *olde stuffe.*

an Housholder, or the good man of the house.

Paterfamilias. οἰκοδεσπότης.
Familiæ præpositus rector.
Maritus. Herus.

an Housewife, vide *Wife.*

How.

Quomodo. Qui. Qualiter.
Qua ratione. πῶς, ὅπως.
Quo pacto. Qua via.
Quem ad modum.

Humble, vide *Lowe.*

Humilitie, Lowlinesse.

Despicantia sui.
Voluntaria mentis demissio.
Animi demissio. Humiliras.
ταπείνωσις.
Quæ virginem Mariam in cœlum extulit.

Hunger, Famine.

Esuries. Esurigo.
Edendi auiditas, orexis, libido.
Fames.
λιμὸς. πεῖνα.
Male suada fames.

¶ Fame

¶ Fame contabescere, inedia, inopia, fame deficere, confici, vinci. *to die for hunger.*
Pallida ora fame.
Longam excoluisse famem.
Demere, soluere ieiunia.
λιμοῦ διαφθείρεσθαι.
¶ Affligere inedia.
Fame aliquem excruciare.
Tantum edendi concedere portionem, vt mori necesse sit, *to famish one.*

to lessen, to assuage Hunger.

Eximere. Pellere.
Depellere. Repellere.
Leuare. Deponere, exsoluere famem. Satiare, ieiunia pascere, finire, placare boum cæde.
Comprimere amorem edendi.

Hungrie appetite.

Appetitus, vt vulgus loquitur.
Appetentia comedendi. Esurtio.
Vehemens edendi auiditas.
Orexis, ὄρεξις, qua voce vsus est Iuuenalis in Satyris, appetitionem vertit Cic.
Gulæ irritamentum.
Ieiuna auiditas.

to Hunt, to Chase deere.

Venari canibus lepores.
Feras insectari.
Feras indagare. *Sagittare.*
Feras agere, agitare, inquirere.
Venationi insistere.
Sectari ceruos, apros, feram.
Feras cursu insectari, insequi, agitare. ἐλαύνειν.
Cum belua audacter congredi.
Ceruos iaculo cursuque fatigare.
Insequi vagas per iuga summa feras.
Clamore premes ad retia ceruum.
Calit aduersa cuspide fessus aper.
Compellere ceruos in plagas.
Saltusq; indagine cingunt, Virg.

to Hurle, vide *to Shoote.*

to Hurt.

Nocere. Officere.
Lædere. Offendere.
Incommodare. Obesse.
Cædere, damno esse.
De ijs quæ nocent, & non prosunt.

a Hurt, vide *Losse.*

Hurtfull, Noysome.

Damnosum.
Infestum. Perniciosum.
Dispendiosum. Noxium.
Detrimentum, incommodum afferens.
Exitium, iacturam, calamitatem, periculum, damnum secum trahens, & ingens malorum incommodorumq; agmen.

a Husband.

Coniux. Sponsus. Maritus, Virg.

a Husbandman, hee that tilleth and manureth the ground.

Agricola. ἀγρότης.
Agricolator. Georgus.
Villanus. Villicus.
Agrarius. Agrestis.
Ruricola, Rusticus, vide *Plowman.*

I

a Iacket or Ierkin without sleeues.

Exomis idis. Colobium.
Tunicula manicis defecta, truncata, mutilata.

a Iakes, vide *Priuie.*

a Iangler, vide *Brabler.*

the Iaundis.

Morbus regius, à Var. dicitur *ἰκτέρος* Græc. nuncupatur, medicorumq; opinione ex felle nascitur.
Aurigo nominatur à Celso, propter auri colorem.
Arquatus ab arcu, à colore scilicet arcus cœlestis.
Quidam hunc morbum Ictericiam vocabulo non satis probato (vt omnia morborum nomina ferè deprauata sunt) dixere.
Alij dæmoniacum & Aquatum vocarunt.
Aurigiosus & Ictericus *ἰκτερικὸς*, qui morbo regio laborant.
ἰκτερᾶν. Ictero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus.
Supinus. Otiosus.
Feriatus. *ἀργὸς*.
Vacuus ab operè.
ἄεργος. *ἀεργάζιμων*.
Nil rerum agitans.
Lentus. Cessans.
Cessator. Languidus.
Desidens. Desidiosus.
In otio vitam degens.
Bos in stabulo, prouerb.
Spartam rodens.
Reses, dis, omnis g Liu.
Iners, Male feriatus.
Compressis sedens manibus.
Marcidus, apud Plaut.
Facere. Terere.
Agere. Peragere.
Sequi. Habere.
Feriari otia.
Ducere segnia otia.
Ducere vitam per otium.
Natus in otio.
Solui in otia. vide *Sloven.*

to be Idle.

Otiari. *ἀργεῖν*.
Pigrari.
Vacare ocio: à labore.
Vacare. *σχολάζειν*.
Ocio indulgere.
Cessare. *ῥᾳστωδεῖν*.
Esse remissum à labore.
Ocio torpescere, marcescere.
Otium captare.
Feriari & feriare neutrum.
Inerti ocio contabescere.
Inertiæ indulgere.
Ocio se dedere.
Ocium colere.
In ocio esse.
ἄγαν σχολὴν.
Diuturno in ocio versari.
Turpi ocio & Abdomini seruire.
Nihil agere.
Vltra Epimenidem dormire.
Ocijs ac somno transmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam.
Nullis se negotijs exercere.
Manum habere sub pallio.
Compressis sedere manibus.
Et prouerb. Conchas legere dicitur, qui in summo est otio.

a Ierkin, vide *Iacket.*

to Iest, to Sport.

Nugari. Connugari.
Ludere. Iocari.
Nugas agere. Tractare ioco.
Afferre iocum, sales.
Ludicra rebus serijs miscere.
Iocari festiuissimè.
Indulgere festiuis iocis.
Ioco dicere. vide *to Scoffe.*

Iestingly, Merily, Pleasantly.

Ioco. Iocosè. Per iocum.
Ridiculè. *πεπαιγμένως*.
Ioci causa. Per ludum.
Animi gratia dicere, *for sport.*
Per ridiculum.

a Iew.

Iudæus. Ἰουδαῖος.
Verpus, Apella, apud Horat.
Currus, apud Geor. Wice. & à refectu cutis dicitur, recutitus.
Circumcisus.
Hebræus. Ἑβραῖος.
Israelita.
Leuigena, à tribu Leui. Mant.
Sabbatarius, apud Martia.

Ignorant.

Rudis es. Imperitus, nullius experientiæ, vsu minimè doctus, vsu expers, rudis in rebus, nouus tanquam hospes, plane peregrinus, abusu rerum imperitus, parum versatus: rerum insciens, ignarus, expers, experientia vacans, vsum non habens.

Ignorant, Vnlettered.

Literas plane non nouerat.
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauserat.
Literis erat mediocriter, leuiter vulgariter, non admodum, haud satis, non multũ eruditus, institutus, instructus.
Planè, perfectè, absolutè, exquisita quadam ratione, excellenter, egregiè, præclarè literatus non erat.
Longe aberat à perfecta literarum scientia: reconditæ, exquisitæ, singulares, egregiæ in illis literæ non erant.
Vulgares erant.

I haue done it Ignorantly, Vnwares, not knowing, otherwise then I thought.

Feci inconsultè. Ignoranter.
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore. Per errorem.
Imprudens. Ignarus.
Nec opinans.
Per imprudentiam, inscitiam.
Nescius. Insciens.
Cic. Quæ insciente me, imprudente L. Sylla facta sunt. vide *Vnthought.*

Ill, Amisse, Ouerthwartly, frowardly.

Præposterè. Peruersè.
Perperam. Praue.
Distortè. Inuersè.
Inuersum.

an Ill, or Euill man.

Prauus. κακὸς.
Peruersus. Scelestus.
Impius. ἄθεος.
Malus. πονηρὸς.
Pernicios us. Flagitios us.
Malitios us. Sceleratus.
Sons. Noxius.
Discolus. Facinoros us.
Pestis. Lues.
Internecio.
Morum patte inquinatus ab omni, Capitalis homo, id est, supplicio capitis dignus.

Ill fauored, Deformed.

Deformis. Turpis. Δυσειδὴς.
Fœda facie. Thersites.
Thersitem deformitate vincens.
Hipponax alter turpitudine.
Thersitæ conferendus Homerico.
Iacens in sordibus, *Filthie.*
Ad prodigium vsque deformis.
Deformatus corpore.
Δυσπρόσωπος.
Quam formæ premit dedecus.
Decolor.

an Image.

Statua. ἄγαλμα. Signum.
Simulachrum. Simulamen.
Idolum, media producta. Effigies.
Icon. εἰκὼν.

Imago.

Imago. Imaguncula.
Imago radiato capite conſpicua.
Agalma. Hermæ.
Sculptile, fuſile, conflatile.
Sculpeum, fuſum, pictum ſignum.
Statuarius, ſculptor, ſignifex, fictor, ſigna fabricans.
ἀγαλματοποιός.
Hermoglyphus, *an Image maker or cutter.*

to Imagine, to Search, to Inquire out ſecrets or high things.

Altum ſapere.
Scrutari profundum.
Subtilitates perquirere.
Circa ſublimia & ſupercœleſtia verſari.
In cœleſtibus verſari.
Imaginari, & vt de Socrate ſcribit Ariſtophanes, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον.
Per aëra incedere & circa ſolem ſatagere.

to Imagine, to Conceiue, or to Caſt in minde.

Imaginari. Fingere.
Cogitatione depingere vel fingere.
Animo comprehendere.
Imprimere aliquam notionem in animis.
Animo fingere.
Cogitatione & mente complecti.
Speciem alicuius rei cogitare.
Cic. De imaginibus ad animum peruenientibus.
Item. Volitat ante oculos iſtorum regis filius. vide *to Muſe, & to Deuiſe.*

to Imbroder.

Acu pingere, plumare. ἀνθράινειν.
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere.
Artifici veſtes pingere acu.
Veſtes auro intexere.
Hinc veſtes Phrygianæ, acu pictæ, ſagæ, contextæ, aureis filis decoræ. *Imbroderied garments.*

an Imbroderer.

Acupictor. πολυκάστης.
Segmentarius. Plumarius.
Barbaricarius.
Phrygio, quod huius artis inuentores aiunt Phryges fuiſſe.

to Imitate, vide *to Followe.*

Immoderate ſorrowe.

Immortall.

to be Impoyſoned.

Bibere cicutam.
κωνειον πίνειν.
Haurire, ſumere venenum.
Venenum in ſua viſcera ingerere.
Veneni mali poculo animam expellere. Solin.
Toxico ſe morti dare.
Veneno potionari, ſuſtolli.
Toxico perire, vitam finire, perimi, confici, intercipi.
Corpus medicaminibus multis aduerſus venena munire, Plin.

of great Importance, vide *Weight.*

an Impoſtume, a Bile, or Botch.

Hulcus. ἕλκος.
Caue dicas. Vlcus.
Exulceratio. ἕλκωσις.
Puſtula. Tumor.
Vomica à tumoris ſimilitudine.
Tuber. Tuberculum.
Apoſtema. ἀπόστημα.
Abſceſſus.
Suppuratio latinè.

Glander,

Glandes, glandulæ, tonsillæ.
¶ Rescindere summum hulceris os.

Imprisoned, vide *Prisoner.*

Impudent, without shame, Shameless.

Impudens media correpta.
Insignis qui est impudentiæ.
Inuerecundus, fronte carens.
Effrons qui pudorem omnem abstersit, dedidicit.
Perfrictæ frontis, faciei.
Cui pudor ex pectore cessit. Luc.
Os impudens.
Aspectus atticus.
βλὲπ ὠν ἀθλιὸν.
Nihil oris habens.
Cui frons cum mente perijt.
Frontosus.
ἀναιδέστατος.
Phormio Terentianus.

to be Impudent, Shameless, or without shame.

Perfricare frontem, faciem.
Ponere pudorem.
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abstergere, detergere, deponere.
Verecundiæ repagula omnia discutere. Erasm.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi.
Esse sine fronte.
Transire fines verecundiæ pudicitiæ.
Sallust. Pudore carere.
Non habere pudorem.
Impudenter loqui. ἀναιδευτεῖν.
Impudenter agere. ἀναιδεύεσθαι.
Nihil apud alios pudere.
Qui nullo pudore tangitur, monetur auertitur ducitur.
Quem nihil pudet.
Inuerecundus. Perfrictæ frontis.

Impudently.

Perfricta fronte, facie.
Posito pudore omni.
Ore perfricto.
Crasso rubore.
Absque fronte & ore.
Refractis pudoris & reuerentiæ claustris. Plinius. Citra ruborem.
Denorato pudore.
Temeraria fronte.
Nudo capite, prouerb.
γυμνῇ κεφαλῇ.
Inuerecundè. Impudenter.
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre.
Impensum seu expensum ferre, vt transtulit. Vall. in epistola Pauli ad Phile. λογεῖν.
Imputare, vt habet vetus editio.
Acceptum facere, Plin.
Meruisti, vt acceptum tibi fieret, id est accepisse abs te non fatemur.
Sibi adscribere. Attribuere.
ἐξιδιοποιεῖσθαι. Arrogare.
Tribuere. Vsurpare.
ἐξιδιάζεσθαι.
Vendicare, aut vt plerique scribunt vindicare sibi.
Adsignare. Occupare.
Præripere. Applicare.
Omnia cum datiuo personæ & accusatiuo rei construuntur.
Deriuare in se metaph.

Inclined, ready and prone, or Bent.

Propendens. Præceps.
Applicatus, Cic. Declinis.
Pronus, metaph. Intentus.
Procliuis & Procliuis. Deditus.
ἀντίρροπος. ῥοπὴν ὤν.
Propensus.
Facilis. Natans.
Natura inclinatus, vt vulgo dicitur.

Incon-

Incongruitie.

¶ Soloecismus.
Solæcon.
Barbaries, ſtructura inconcinna refractoriola, ſtribiligo, ſeu ſtriblitigo, linguæque latinæ inconcinnitas, balbuties, hæſitantia linguæ imparilitas, id vitij vocatur.
Dictio propinaria, plane barbara.
Gothica, ruſtica, detrita, ſqualens, laciniosa, à doctis minimè vſurpata.

Inconſtant, Variable.

Inconſtans.
Lubricus. Varius.
Lubrica, ancipiti fide.
Infidus med. prod. vt.
Maleſidus. ἄπιστος.
Non conſtans ſibi.
Vagus. Volubilis.
Inſtabilis. Perfidus, med. cor.
Duabus ſedens ſellis.
Cothurno verſatilior.
Chamelionte, Proteo, Tarandro.
Polypo mutabilior, verſatilior.
Vertumno inconſtantior.
Euripus homo. Polymeſtor.
Fluxam fidem gerens, Plaut.
Theramenes. Cothurnus.
Diſcedere à conſtantia, à mente, atque à ſe, Cic.
Omni vento doctrinæ quaſi nebulæ turbine exagitantè circumferi.

Incontinent, vide *out of hand.*

to Incourage, to Mone.

Impellere. Ingerere.
Inducere. Inſtinguere.
Inſtanter perſuadere.
Vrgere. Perurgere.
Incitare. Stimulare.
Admouere. Protrudere.
Monitis extimulare.

to Increaſe, vide *to Augment, to Encreaſe.*

to Indeuour, or Labour diligently.

Inuigilare. Aduigilare.
Incumbere. Contendere.
Adniti vel anniti.
Eniti. Vacare.
Laborare. Elaborare.
Niti. Inſtare. Vrgere.
Sedulam nauare operam.
Summo ſtudio intendere.
Debitum eſſe.
Excubare animo.
Toto pectore incumbere.
Manibus pedibuſque conniti.
Operam nauare, dare.
Omnes promere vires.
ζητεῖν. Quærere.
Operam impendere.
σπουδάζειν, διατρίβειν.
Curare. Euigilare.
Diligentiam adhibere in munere fungendo.
ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre.
Dare operam egregiam, laudabilem, optimam.
In ſuo ſtudio atque opere nunquam ceſſare, Cic.
Abjicere ſegnitiem, ſocordiam.
Curam adhibere, impendere.
Laborem, ſtudiumque impendere.
Studere. Conari.
Studioſè curare.
Adniti pro virili, totis viribus.
Eluctari. Moliri.
Primam operam nauare.
Magno ſtudio moliri.
Omnem operam, ſtudium, diligentiamque ponere cuſtodiendis dominicis mandatis.
Totus quis incumbere in rem aliquã dicitur.

Ingenium intendere.
Omnes ingenij neruos intendere.
Ingenij vim omnem atque impetum torquere.
Totis neruis incumbere.
Operam impendere quam (id est quantum) possis diligenter. vide *Endeuour.*

Infamie, vide *Dishonestie.*

from his Infancie, vide *Childhood.*

to Infect.

Agere contagia.
Serpere, proserpere latius.
Ex vicino vel contactu nocere.
Venenoso inficere afflatu.
Afflare virus mortiferum.
Spargere venenum.
Afflatu nocere. Ouid.
¶ Lucem, contagionem trahere, contrahere.
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio. Contagio.
Pestis. Corruptio.
Lues. Erugo.
Venenum. Virus.

an Infectious sickneſſe, vide *Contagious sickneſſe.*

Inferiour.

Est me inferior, imfimior, imbecillior, neque mecum comparandus æquandus, conferendus, coæquandus.
Nec honore dignus est, qui virtute inferior est.

Inhabite, vide *Dwell.*

Inke.

Atramentum.
μέλαν. ἴλυσα.
Loligo pro atramento ponitur, vt Sepia propter vtriusque piscis cruorem atrum.
μελανοδοχεῖον. est Atramentarium. *an Inckehorne or inckepot.*

an Inne.

Diuersorium à diuertendo.
Hospitium. ξενών.
Taberna meritoria.
Stabulum propriè locus in quo lassi fatigatique ex itinere consistunt, à stando nomen habens.
πανδοχεῖον. Casa hospitalitia.
ταβερνεῖον. καπηλεῖον.
Caupona. Cauponula.
Hospitium meritorium.
Taberna vinaria. οἰνοπωλεῖον.
Oinopolion. *a Tauerne.*

to keepe Inne.

Cauponari.
Exercere cauponam.
Pandocheum agere, esse barbarè loquentes dicunt.
Tenere hospitium.

an Inholder, an Hoste.

Tabernarius. Caupo.
κάπηλος.
Hospes qui recipit & recipitur.
Pandocheus.
πανδοχεύς. ξενοδόχος.
Stabularius, de quo in Euangelio.
Hospes meritorius.

Innocent, Guiltleſſe.

Innocuus. ἀκακος.
Inculpatus.
ἀναίτιος. ἀναίτιος. Innocens.
Innoxius. ἀβλαβής.
Crimine, culpa vacans, carens.
Insons. Expers culpæ.
Noxiæ omnis exors.
Qui extra culpam est.
Nescius quid discriminis inter dextrum & sinistrum.

Ab omni culpa alienus.
Nullius sibi conscius.
Cluo purior, prouer.
Hoc me crimine nunquam contaminaui, inquinaui, infeci, pollui.
Huius criminis, flagitij, sceleris, vitij, labe, macula nunquam infectus fum.

In our time.

Nostro æuo.
Nostra ætate.
Nostris temporibus.
Nostra memoria.
Nobis superstitibus.
καθ' ἡμᾶς γεγόνατο, nostris temporibus fuit.

to Inquire, to Aske, to Demand, to Search out.

Quærere. Inquirere.
Exquirere. Disquirere.
ἐξετασμὸν ποιεῖσθ.
Oportet veritatem ante omnia scrutari & inuestigare.
Vestigare. Inuestigare.
Examinare. Perueſtigare.
Scrutari. Perſcrutari.
Rimari. Indagare.
Percontari. Interrogare.
Scisciteri. Discutere.
Quæstionem habere.
ἀνακρίνειν. διακωδωνίζειν.
ἐξιχνιάζειν τὸ πρᾶγμα.
Quæstioni subjicere, vel inquisitioni.
Crebris sollicitnq; iudicium interrogationibus vrgere.
Seuero examine instigare.
Contari. Explorare.
Anquirere pro vbique quærere.
ἀμφιζητεῖν.
Omnibus vestigijs indagare.
Ad viuum resecare; prou.
Diligens facere scrutinium.
Exactissimum facere examen.
Altius rimari & expendere.
Seueriter examinare.
ἀκριβάζειν. diligenter indagare, explorare.
Censuræ subjicere.
Altiori indagine discutere, perscrutari.
Venari, artificio & solertia quadam quærere.
Odorari sagacius & degustare conuiuam, apud Cic. vtrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi.
Alicuius actus insidiosa explorationis arte venari.
¶ Expiscari, elicere animi sententiam.
Omnia secreta ex imo eruere, studioque quærere.

to Instruct, vide *to Teach.*

to Intaile, vide *to Graue.*

to Interlace, to set betweene, as a day or a yeare.

Interserere. Intercalare.
Interponere. ἐμβάλλειν.
Vnde Annum embolismatis siue bissextilis aut bissextus nomen habet in quo dies intercalatur, quę ἐμβολιμαῖαι dicitur Græcis, i. Dies intercalaris.

to Interrupt, to Disturbe, one that is speaking.

Loquentem interpellare.
Interstrepere.
Sermonem abrumpere.
Impedire. Obstrepere.
Interfari in sacris literis.
ἐγκόπτειν Græcè καὶ ὑποβάλλειν.
Interloqui.
Interpellare sermonem institutum.
Obturbare loquentem, pro interpellare.
Turbare vel interturbare aliorum sermonem.

Interpolare pro eodem.
Interrumpere aliorum verba.
Non audire quo rem deducere velit.
Et apud Terent. Sine me peruenire quo volo, hoc est, vt absoluã quod cœpi dicere.
Et Eraſ. in Moria: Audite quo rem deducamus.
Loqui priuſquam alter ſua perfecerit verba.
Muſica interfecta in prouerbium abijt, profertione interrupto ab interueniente.

Intent, vide *Purpoſe.*

an Interpretation, vide *Expoſition.*

to Intice, vide *to Allure.*

to Intreat, vide *to Pray.*

that cannot be Intreated, vide *Stiffnecked.*

to Intreate humbly, to Beſeech, to Requeſt.

Supplicare ſubmiſſe alicui.
Abjicere ſe alteri ad pedes.
Abjicere ſe ſupplicem.
Procumbere genibus flexis in terram, poſito genu ante pedes alicuius.
Amplecti, tangere pedes.
Tendere genibus brachia, in crura manus.
Submittere. Succũbere genu.
Rogare veniam ſupplicem.
Supplicem genibus proripere tellurem.
Ante pedes volui.
Demittere ceruicem.
Venire ſupplicem.

to Intreat, to Obtaine by intreating.

Exorare. Flectere ſuperos,
Flectere lachrymis, precibus.
Mouere precibus.
Precando, precibus conſequi.
Placare. Λοιτρεῖν.
Perſuadere. Demulcere.

to Inuade.

Impugnare, infeſtare armis.
Bello petere, impetere.
Infeſto exercitu irrumpere.
Bello laceſſere, infeſtare.
Hoſtiliter ingredi, inuadere alterius ditionem.
Arma mouere.
Bellum inferre vel arma.
Excurſionibus infeſtare.
Populabundè percurrere, ἐμβάλλειν. vide *to Aſſaile.*

to Inuent, vide *to Deuiſe.*

Inuiſible, that cannot be ſeene.

Inuiſibile. Quod aciem fugit.
Quod oculorum fugit obtutum.
Cic. Animus ſenſum omnem effugit oculorum.
Sub aſpectu non cadens.
ἀόρατον.

Inward parts of man.

Vitalia.	Præcordia.
Viſcera.	Exta.
Penetralia.	Inteſtina.

Ioyfull, vide *Glad.*

to Ioyne, to ſet together.

Connectere.	Committere.
Iungere.	Coniungere.
Coaſſare.	Coaptare. ἁρμόττειν.
Accommodare	Concinnare.
Componere.	Colligare.
Contexere.	Compingere.
Copulare.	Combinare.
Coagmentare.	Conglutinare.
Conſarcinare.	Condere.
¶ Adjicere.	Adiungere.

Annecte-

Annectere. Addere.
Adhibere. Admouere.
Aggregare. *to put vnto.*
Conglobare. Glomerare.
Conglomerare.

a ioyning or setting together.

¶ Compages. Compagō, inis.
Compactio. Compositio.
Constructio. Syntaxis.
Coordinatio. Connectio.
Combinatio. Coagmentatio.

Ionkets, vide *Delicate meates.*

to take a Iourney.

Iter facere. Meliri iter.
Facere perfectionem. Cas.
Itinerari. ὁδοιπορεῖν.
Proficisci. Iter capere.
Tendere. Iter instituere.
Pergere, in sacris literis frequentes ibi eadem significationes.
Iter, viam ingredi. ὁδεύειν.
Agere iter, viam.
Habere iter.
Conficere iter, via paluerulenta.
Multa die bella Gallia conficere iter.
Dare se in viam.
Sursum, deorsum currere & recurrere, vltrà citroque peruolare.
Tenere iter, spatia Virg.
Et, Quo nunc se proripit ille?
Item, Quo te Mœri pedes.
Quo nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput obiectare periculis.
Vilis lucelli gratia terra marique volitare.
Per omnes terras ac maria volitare.
Vltro citroque commeare, *Terent. and. comoed.*
Conferre & recipere cum accusatiuo intercedente præpositione in, vt contulit se in patriam: aut sine præpositione si accusatiuus fuerit proprium vrbis seu ciuitatis, recipit se Romam, contulit se Venetias, vide *togò auray.*

to come to his Iourneis ende.

Peruenire.
Carpere locum destinatum.
Tangere quæsitos penates.
Quæ diu petijt, tangit arua.
Aduenit hospes ad vrbem.

a Iourneyman, a Day labourer.

Operarius. Ergastulus.
Mercenarius. Ergalter.
Mercede conductus. μισθωτὸς.
Conductitius. συνεργός.
Operam suam mercede elocans diurno.

an Ipocrite, hee that doth counterfeit holinesse.

Hypocrita penultima corr.
ὑποκριτὴς.
Erudirus artificio simulationis.
Simulator.
Fucatus.
Sico sanctimoniæ personatus.
Venditans sanctimoniam.
Fucatæ sanctitatis homo.
Duplex animo, corde.
Fucatam personamque sanctimoniam præ se ferens.
Paries dealbatus in actis Apostolorum.
τοῖχος κεκονιαμένος.
Sepulchrum dealbatum Christus in Euangelio vocat sanctimoniæ simulatorem.

Hypocrisis, Simulatio virtutis.
Venditatio quædam atque ostentatio, *Ipocrisie.*

Issue of ones body, a Childe.

Propago. Progenies.
Soboles. Proles. Liberi.

Italie.

Italia ab Italio rege.
Italia terra.
Latium. Ausonia.
Hesperia magna vel maior.
Oenotria à rege Oenotrio.
Ausonis ora.

It is so.

Ita est, ita se res habet, sic est rei status, in hoc statu res est eiusmodi res est, hoc loco res est.

to Iudge, to give a Sentence or iudgement.

Censere. Iudicare. κρίνειν.
Iudicium facere.
Sententiam ferre, dicere, pronunciare.
Damnare. Condemnare.
Iudicem agere.
Dijudicare.
Censuram agere.
Ius dicere, *To pronounce the Sentence.*
De re vltro citroq; diligenter cognita pronunciare, definire.
Acre, exactum, præsens, constans iudicium, sententia, censura.

to sit in Iudgement.

Sedere pro tribunali.
Rixas fori iudiciarij dirimere.
Rostris præsidere.
Præesse causidicorum subsellijs foro iudiciario.
Cerdonum iurgia dirimere.
Forum agere.
Iudicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam.

to appeare personally in Iudgement.

Iudicium subire.
Sistere se tribunalibus.
Comparere.
Causam dicere.
Se apud iudices tueri, purgare.

a Iudge.

Iudex. Prætor.
Iura reddens. δικαδότης.
Sedens pro tribunali.
λαοδιζόμενος ἐπὶ βήματος. sententiæ lator.
Rerum capitalium iudex, qui & quæstor appellatur, Quæsitor.
Iudex maleficiorum vulgo dicitur, de latrocinijs iudicans, siue latrúculator, *the Recorder.*
Prætor capitalis.

the Iudgement seate.

Iudicij locus.
δικαστήριον. Forum.
Forum iudiciarium.
Forum iudiciale.
Tribunal. δικαστήριον.
Iudicum consessus.

after my Iudgement, vide *Meaning.*

a Iugler, he that vseth craftie conueyance.

Gesticulator. Præstigiator.
Impostor. Pantomimus pen. cor. πανπεμμος.
Circumforaneus.
Pilarius, apud Quintilianum.
Gelasinus. γελασῖνος.
Circulator, quem Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem cum deceptione circumforaneum.

Apu-

Apuleius lib. 1. huiusmodi præstigiatorem populi frequentia stipatum, mortalibus suas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aspexi equestrem, spatham præacutam mucrone infesto deuorasse.
Cyclicus ab Horatio vocatur.
Impostor nugis ac strophis captans quæstum, vide *Deceaue.*

Iust, Righteous.

Iustus. δίκαιος.
Æquus. Rectus.
Muneribus nequaquam corrumpendus.
Incorruptæ æquitatis, iustitiæ.
Iustitiæ oculus.
Bochyris alter.
Iustitiæ trutina, stateta iustitiæ.
Rectam ingrediens viam.
Rectum tenens clauum.
¶ Æquum & bonum colere.
Æquitatem seruare.

Iustice lule set by.

Pauci sunt hac ætate, his temporibus quibus Iustitia sit, cordi sit.
Qui Iustitiam colant, exerceant, curent, tueantur.
Qui de Iustitia laborent.
Apud quos Iustitiæ locum habeat, Iustitiæ locus sit, qui se iustos præbeant.

Iustice is to be followed.

In omnibus actionibus nostris, id solum spectare debemus, quid Iustitia postulet, ratio præcipiat, cõscientia præponat.
Quid sit iustitiæ, quid rationi consentaneum, quid cum iustitia, ratione congruat, conueniat, consentiat.
Habenda iustitiæ summa ratio est.
Vna spectanda iustitia, nihil præterea.
De vna iustitia laborandum.
Sequi ducem iustitiam debemus, agere cum iustitia, iuste, recte, honestè.
Honestum tuendum est solum.
Nostra consilia, nostras actiones ad vnam iustitiam referri decet.
Iustitiæ inseruire, iustitiam exercere, ad iustitiam incumbere debemus.
A iustitia minime discedendum, recedendum est.

K

to Keepe, vide *to Defend.*

to Keepe close, vide *to Couer.*

Keepe it close, vide *Beware to tell it no bodie.*

to Keepe in, or hold vnder.

Cohibere. Coercere.
Domare. Frenare.
Supprimere. Continere.
Subiugare. vide *Subdue, and Tame.*

to Keepe holy, or feasting day.

Agere diem festum. ἑορτάζειν.
Facere diem solemnem, festum.
Celebrare festum, diem feriatum, diem festum.
ἑορτὴν ἄγειν. ἑορτάζειν.
Celebrare solemnitatem.
Facere solemnitatem, apud Hiero.
Operam dare rebus diuinis.
Feriari vel. Quiescere.
ἄγειν ἡσυχίαν.
Celebrare memoriam, mortem sanctorum.
Labore & opere supersedere.

to Keepe from.

Arcere. Defendere.

Prohibere. Cohibere.
Coërcere. Protegere.

it is better Kept in remembrance, or longer Remembred.

Altius insidet vel insidit mente.
Tenacius inhæret animo.
Altè sedet animo quod primis dicitur annis.
In omnem vsque vitam hæret.
Penitius cogitationi hæret.
Quo semel est imbuta recens seruabit odorem, Testa diu. Horat.
Quod rudibus animis & per hoc tenacioribus primum imprimitur, nulla potestate postea deleri.
Quæ teneris traduntur annis & citius discuntur & tenacius retinentur.
Cordi alcius, intimius imprimitur.
Penitius ac profundius in pectore recondtur, reponitur.
Altius insidet hominum animis.
Facilius penetrat in animos mortalium.
Acrius insidet animis.
Id perpetuo animo inhærebit meo.
Hærere in medullis, & includi in medullis, vtrumque Cicc.

to Kembe or trimme the haire.

Pectere. Pectinare.
πήκτειν. κτενίζειν.
Pexare frequentatiuum.
Explicare capillum.
Deducere crines pectine. Ouid.
Capilliculum comere.
Pectine eburneo pangere.
Fingere comam, pro ornare.
¶ Pectinem ducere à Brechmate ad verticem. Caput mulcere.

a Kerchiefe for women, vide *Hood.*

a Kettle or Cawdron.

Cacabus. κάκκαβος.
Caldare. Caldarium.
Lebes. λέβης.
Ahenum. χαλκεῖον.
Ahenulum. Cucuma.

to Kill, to Slay.

Trucidare. Interimere.
Multare morte, & neci dedere, apud Virg. vtrunque.
Exterminare. Necare.
Afficere morte.
Punire. Vlcisci.
Vindicare. κολάζειν.
Dare neci, lætho, Virg.
Perimere. Occidere.
Mactare.
Mortem inferre, adferre, obferre.
Vita spoliare, Luce priuare.
Exuere aliquem anima.
Viuorum eradere cœtu.
Orbare aliquem luce, vita.
Vitam, animam eripere.
Morti dedere. Dare morti.
Vita eximere. Vitam adimere.
Interficere. Iugulare.
Iugulum ferire, *to cut ones throte.*
Configere, *to thrust through.*
Transuerberare gladio.
Facili ictu perforare.
Mucrone latus exhaurire.
Confodere. διαπείρειν.
Defodere. Perfodere.
Morte aliquem excipere.
Sternere, apud Virg.
Dare sopori aliquem, Plaut. in Aul. *to Lay one to sleepe.*
Ense aliquem fundere.
Premere sicut & Cædere pro interficere, vtrumque apud Virg.
Auferre, è viuis, è medio.
Obuium quemq; demetere, obtruncare. Conficere.
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium.
Ferrum in fratris adigere viscera.

Ferrum

Ferrum in viscera condere, Ouid.
Lethale ferrum in hominis stringere viscera.
Perdere, Vnde vulgò precamur. Dij te perdant.
Agere orco aliquem, pœticum est, quemadmodum mittere sub tartara.
Porrigere apud Martialem, pro interficere.
Cædem facere.
Vltima supplicij animaduersione mulctare, percellere.
Vltimo adficere supplicio, Eras.
Obsidis vnius iugulum mucrone resoluit, Ouid.
Soluere vitam.
Hostili sanguine, hostium cædibus manus fœdè asperare, cruentare.
Sanguine commaculare manus.
Ab ipsa (vt aiunt) stirpe perdere, *to Kill the whole race.*
Terram ore mordere, apud Virg. γαῖαν ὀδὼξ ἁρέσθαι, terram mordicus capere.
Ex apud Homerum πατὴρ ὀδὼξ ἐλὼν ἄσπετον οὖδας.
Omnes mordicus cepêrunt immensum solum.
Ad internecionem cædere, extinguere.
Vidare ciuibus vrbem.
Tollere matrem, pro enecare.
Lethiferum vulnus infligere.
Supremum excutere spiritum.
Extinguere. Facere cadauer, Cic.
E medio tollere, apud Cic.
Homicidium designare, seu patrare, *to commit man-slaughter.*
Cæde & sanguine complere Christi causas.
Cædem exercere, adficere, facere.
Mortes agere.
Cæde nefanda perfurere.
Ferro desæuire, grassari, metere infesto.
Cædem manu tingere.
Dextras conscelerare insonti sanguine. αἵματι χεῖρας μιαίνειν. Phocil.
Ensem tepefacere sanguine.
Maximam cladem facere. *to Murder cruelly.*
Sub armis cadere.
Intolerabilem cladem inferre.
Per hastæ cuspidem cogere.

to Kill himselfe.

Conscisceré lethum, mortem sibi. χειρογεσθαι ἑαυτὸν.
Mittere se letho.
Enecare se. Orbare se luce.
Cadit telis ipse suis.
Afferre manum sibi, Cic. μαχαίριον τῦξαι αὐτὸν.
Ipsa sua concidit vsa manu.
Inuenire mortem sibi.
Scopulo se mittere ab alto.
Abrumpere vitam.
Veneni pœculo animam exponere. Soli. de Hannibale.
Sese mucrone iugulare.
Vitam rapidis ponere fluminibus.

a Killing of men, vide *Man-slaughter.*

a Kill, vide *Ouen.*

a Kindred, or Parentage.

Cognatio. Affinitas.
Consanguinitas. Parentela.
συγγένεια. Propinquitas. Vide *Stocke.*

of a noble Kindred.

Genus inclytum.
Pulchra origine natus.
Parentela haud ignobilis.
Genus ducere Olympo.
Propago regia. Imagines.
Stemmata illustria.
Domini de gente suprema.
Splendor natalium.
Præclara stirpe creatus.

Claritas

Claritas generis.
Antiquitas generis.
Insignia. Clara insignia gentis.
Locus nobilis & fama multis memoratus in oris, fama super æthera notus.
Famam extendere factis.
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.
Iam canitur toto nomen in orbe tuum.
Nomen tuum immortale manebit.
Qui magnum adeptus est nomen.
Magnum & memorabile nomen.
Veteres ceræ. Imagines auitæ.
Imaginum commendatio.
Tituli. Statuæ.
Claro sanguine cretus.
Famosæ imagines, *of an olde stocke.*
Stemmata cognationum, apud Iurisc. vide *Noble, Kindred.*

to come of a good Kindred or Stocke.

Referre genus.
Originem trahere, ducere.
Trahere, ducere genus, à sanguine dictum.
τὸ γένος ἕλκειν.
Stemma deducere.
Illustri prodire origine.
Descendere de stirpe.
Ortum trahere.
Successionem habere, ducere.
Genus deducere.
Diffundere genus, apud Virg.

to go out of Kind, or to work dishonour to his Kindred.

A paterno degenerare instituto.
Longius à maiorum suorum exemplo digredi.
Deflectere à patris auique præstabili insignique virtute, Cic.
Ab integritate morum paternorum labi.
Degenerare, ἐκτρέπεσθαι.
Maiorum deserere vestigia.
Non respondere probitati paternæ.
Virtutem patris non æquare.
Recedere à vestigijs progenitorum virtuosis.
Soboles virtutibus orba paternis.
Paternas haud canere cantiones.
Inurere nomini paterno ignominiam.

a Kinsman or Cosen.

Cognatus.
συγγενὴς. συμφυὴς.
Coniunctus sanguine.
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine coniunctus.
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate deuinctus.
Ipso sanguinis vinculo copulatus.
ἰδιόπνους. συναιμος.
Sobrinus, apud Terent.
Agnatus. Propinquus, consanguinitate.
Proximus. Affinis.
Consanguineus.
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula.
Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit.
Agnato sanguine propior, vide *Cosens.*

to Kisse.

Osculari. Osculum ferre, ingerere alicui, Suet.
Libare oscula. Virg.
Pangere osculum, suauium.
Exosculari. κυεῖν. i. prægnantem esse.
Imprimere osculum.
Labella labris conserere.
Deosculari. φιλεῖν.
Tollere osculum.
Dare basium, suauium.

Osculum.

Oſculum. Baſiare, impudicitiæ ſunt. Suauiari.
Baſia iungere.
Figere, inſigere oſcula dulcia, Virg.
Oſcula carpere, rapere, ſumere.
Oſculo excipere.
Excipere medijs amplexibus.
Dulces dare amplexus, Virg.
Ruere in amplexus.
Diſſuauiari, apud Cic.
Amplexa dextra inhærere.
Cupidè arctéque complecti.
Vlnis ſtringere, *to Embrace.*
Amplecti. Complecti.
Amplexari. ἀγκάζω.
Stringere colla blandis lacertis.

a Kitchin.

Culina. Coquina vulgo.
μαγειρεῖον. Popina.

frō the Kitchin to the Hall, or from a lower eſtate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad faſtigia rerum extolli, apud Iuuenalem.
In ſummam euehi gloriam.
Obrepere ad honores.
Opera principum ad ſummos honores emergere.
E miſeria ad ſummas opes tranſire.
Ad ſummam dignitatem emergere, Erasmus.
Ex humili fortuna repente ad res amplas prouehi, ſubuehi.
Ex infima fortuna prouehi.
Auſonius. Fortunam reuerenter habe, quicunque repente, Dijues ab exili progrediere loco.
Ex humili, è ſumma emergere inopia. Crœſus ex Iro.
A remo ad tribunal.
Ἀπὸ κωπῆς ἐπὶ τὸ βῆμα. prouerbio dicitur, qui repente ex infima conditione prouehitur ad honeſti muneris functionem.
Euadere ad gradus altos, ad ſummi veſtigia culminis.
Ex phelleo venire, prou.
Ab æſinis ad boues.
Homo à ſe ortus.
Nouus homo. Huic confine Vlyſſes pannos exuit, in quibus ſcilicet mendicum apud porcos egerat.
Videas etiamnum multos humili natos loco, adhæc nullis omnino fortunæ dotibus adiutos ad eruditionis non ſolum faſtigium, verum etiam ſummas dignitates aſcendere. Claudianus: Aſperius nihil eſt humili, cum ſurgit in altum.
¶ Contra, *from the Court to the cart.*

a Knaue, a Slaue, a Raſcall.

Scurra. Triſcurra.
Furcifer. Trifurcifer.
Nebulo. Verbero.
Maſtygia. Flagrio.
Tenebrio, onis.
Tenebrico. Niger.
Scurro apud diuum Hieron.
Βωμολόχος. Circulator.
Triuerbero. Piſtrino dignus.
Necis pabulum, *Rauens meat.*
Omnibus modis improbus.
Ingenio malo prauoque, apud Sal.
Cacula. Calo.
Imi deriſor lecti, apud Mart. pro ſcurra ponitur.
Vlyſſis remigium, *a ſort of Knaues or Raſcals.*

to Kneade dowe.

Depſere, apud Cato. δεῖν.
Farinam ſubigere.
Verſando mollire.
Imbuere farinam fermento.
Conſpergere farinam, per aquam cõglutinare, in maſſam cogere, formare, compingere, *to make dowe.*
ἐμπλάττειν.

Maſſa,

Massa, farina subacta. Conspersio tritícea. δουγε. ἴαμμγμα.

to Kneele downe, to make Curteſie.

Genua curuare, incuruare, in terram figere, flectere, ponere.
γονατίζειν.
Genua humi defigere.
Poplites dęflectere.
Geniculare & Geniculari.
Ingeniculari, apud D. Hieronym. in Eſdra.
Submittere genua, pro flectere. Plin.
Genibus ſuccidere in ſermone. Max.
In genua dilabi.
Genibus niti, innixi.
In genua decumbere.
Poplitem incuruare.
Flexo terram petere poplite, Cic.
Illa mihi ad pedes miſera iacuit.
Inclinare, incuruare ſe.
Corpus inflectere.

to fall downe at ones Knees, vide *to Proſtrate.*

a Knife or Sword.

Culter. Cultellus.
Enſis. Machæra.
Cladius. Gladiolus.
Cultrum. μαχαίριον.
Mucro in carmine.
Cultellum. μαχαίριον.
Item, Ferrum pro cultro, enſe.
¶ Nouacula. ξυρὸν.
Culter tonſorius.
Culter raſorius.

to Knock one about the pate, vide *Boxe one, &c.*

the Knot or Band of loue, which cannot be vndone or vnknit.

Amoris, adamantinum vinculum.
Vinculum arctiſſimum atque, indiſſolubile.
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretiuit Vulcanus, vt ſcribit Homerus.
ἀρρηκτος δέσμος.
Vinculum inſolubile.
Nodus Herculanus.
Nodus inextricabilis.

to Know, to make knowne.

Certiorem facere, reddere, ſignificare, aperire, exponere, explicare, demonſtrare, erudiri, inſtrui. vide *to vnderſtand.*

to Knowe full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquam vngues, non latet ingenium meum.
Certam alicuius rei habere memoriam.
Habere in prõptu ad digitos vnguesque ſuos, condita mente tenere.

Know your ſelfe, Conſider what ye are.

In te deſcendas.
Ad defectus proprios mentem reflecte.
Deſcende in animum, pectus.
Tecum habita, vt noris quàm ſit tibi curta ſupellex, vt eſt apud Perſium.
Tuo te pede modulóque metire Horatius.
Noſce teipſum. γνῶθι σεαυτὸν.
Intra pellículam tuam te contine.
In tuum ipſius ſinum expue.
Propria cæde vincta.
Tua vitia, teipſum inſpice.
Nec te quæſieris extra, apud Perſ.
Pectoris tui penetralia diſcute, ſinum perſpice.

you.

you Knowe well enough, vide *Vnknowne.*

to knowe no way out of his tale.

Quem exitum, quem finem inſtitutæ orationi expedire, imponere poſſim non reperio, non video, aut quo fine eam claudere, abſoluere, perficere queam.

you Know my minde.

Mea conſilia plane tibi nota ſunt.
Teneas conſilia mea, animum meum, meos ſenſus.
Non te latent, mea conſilia.
Cognitum ac perfectum habes animum meum.
Qui ſit meus ſenſus probe noſti, præclare intelligis.

I Know your ſtate well.

Noui, cognitum habeo, probè teneo ſtatum rerum tuarum.
Qui ſit rerum tuarum ſtatus optimè ſcio, præclarè noui.
Egregie intelligo, de tuis rebus.
Plane mihi conſtat, exploratum eſt, compertum habeo, mihi dubium neq; obſcurum eſt.
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum ſtatus.

not Knowing, vide *ignorantly.*

I Know not.

Nondum plane conſtitui, ſat ſcio, noui, cognoui.
Satis habeo conſtitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum: cognitum.

without Knowledge, vide *Vnlearned.*

Kolde, Iſe, Froſt.

Frigus. Gelu. Glacies.
Frigidior glacie.
Glacialem arctum experiri.
Frigore lapſa cadunt folia.
Concrefcunt currenti in flumine cruſtæ.
Vndaque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes.
Maris aſtricto coit vnda gelu.
Glacie riget horrida barba.
Rura pandit hyems gelu.
Aggeribus niueis informis & alto terra gelu latet.
Pluuia contriſtit frigore cœlum.

Kunningly, vide *Exactly.*

a Kunning hand, vide *Occupation.*

L

to Labour, to Trauell, to Worke.

Laborare. πονεῖν. Sudare.
Defungi laboribus.
Exercere. ἐσκεῖν,
Laborare, ſe exercere.
Rei operam dare, labore quærere.
Exercere labores. Fatigari.
ἐκπονεῖν. Laborem colere.
Exercere membra laboribus.
Fallere, diſcutere ocium.
Labores tolerare, ſuſtinere, exigere, perfinire, ponere, perferre, experiri, intermittere, pati, impedire.
Cum tepido noſtrum vere relibit opus.

to Labour in vaine, or to loſe his labour.

Ludere operam.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Actum agere.
Actam rem agere.
Nihil agere.
ἰδὺν ἀνύειν. αἰὐαγειν.
Fruſtra laborem inſumere.
Inanem operam ſumere, inſumere.
Laboribus neutiquam frugiferis fatigari.
Opes ſuas perdere in aliquo.
Fruſtra, inaniter conari.
Fruſtra operam ſumere.
Lauare ſeu cauare latérem.
Arenam numerare.
Arenæ ſemina mandare.
Piſcari in aere. Arare littus.
Fodere Iſthmum.
Litora arare.
Aëre verberare.
Ventum colere.
Æthiopem dealbare, &c.
Fallunt impenſæ in aliquem collatæ.

to Labour, to Trauell with might and maine.

Defatigari. Sudare acriter.
Plurimum laboris exhaurire, haurire. ἐκμοχθεῖν.
Exantlare, antlare.
ἀίπλεῖν. Græcum eſt, propriéque ſignificat nauem exhaurire, deinde propter difficultatem rei & moleſtiam ad laborem intolerabilem, & impenſum eſt tranſlatum pro quo vulgus parum apte anclare & exanclare per c ſcribit.
Laborum Iliadem exhaurire.
Neruos, conatus intendere omnes.
Deſudare.
Verſare ſaxum.
Sudores in re aliqua exantlare.
Siſyphi ſaxum voluere.
In puluere aliquo viriliter deſudare.
Multo ſudore, labore, vigilijs aliquid colligere.
Maximo conatu incumbere & adniti.
Nihil non laborum obire.
Multum laboris exudare.
Non æſtimandis laboribus quippiam abſoluere.
Ambabus manibus haurire.
αἰπλεῖν ἀμφοτέραις.
Summo conatu quippiam agere.
Herculeo quopiam & indefeſſo labore contendere.
Summis vti velis.
ἀνεσις χεῖσθαι τοῖς ἱστίοις.
Inſano iuuat indulgere labori, apud Virg.
Ænid. 6. i. immodico labori, ſicut inſania pro magnitudine & amplitudine immodica latinis ponitur.
Vnde inſaniæ extructiones, pro magnis & amplis.
Multo plus haurire laboris, quã Hercules ipſe dum αὐγεῖον κόπρον è ſtabulis repurgaret.
Tanto in aliquod negotium incumbere ſtudio, vt paru abſuerit, quin ſeſe labore confecerit, enecaret, quin ipſe immoreretur, Eraſ.
Ad morbum vſque laborare.
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Bud.
Apponere manum.
Laborando curam extremam impendere omni quoque induſtria adniti, pro virili conari, haud ſegniter agere.
Induſtriam labore adiutare.
Manum admoliri, admouere, addere negotiorum actioni.
Ἡ χεὶρ ὑπερλαμβ.
Cum minerua, id eſt, auxiliante Minerua, manum quoque mouere, admoliri.
σὺν ἀθηνᾷ ἡ χεὶρ κινεῖν.
Etenim dij omnia laboribus vendentes adiuuant facientes, vide *to Indeauour.*

you Labour too much in your ſtudie.

Nimium

Nimium elaboras, inanigilas ſudas exercés te in ſtudijs.
Nimis immoderatè, ſupra modum, intemperanter ſtudes.
Nimium laboriosè ſtudia tractas, colis, exercés.
Suſtines laboris plus, quàm ſatis eſt, in ſtudijs exercendis
Sic laboras in ſtudijs, vt vires tuas imminuas, conſumas, exhaurias, debilites, infirmes, affligas.

Labour, Worke, Indeuour, Diligence.

Labor. Sudor.
Vigiliæ. Labos.
πόνος. Negocium.
Conamen. Conatus.
Opera, æ. Niſus
Hoc operæ. Illud laboris.
Aliud opus agreditor.
Ad ſolitum ruſticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius, Herculeus, Cleoneus, Improbus. Virg.
Strenuus. Indefeſſus.
Inſanus. Immenſus.
Immodicus. Ingens.
Ærumnæ pro laboribus onerosis.

without Labour, vide *Lightly.*

a day Labourer, vide *Iourney man.*

Labour loſt.

Fruſtra laborare, inanem laborem ſucipere.
Arido ſolo infructuſo campo ſemina committere mandare.
Laterem lauare, Æthiopem dealbare, operam male ponere, locare.
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter conſumere.

Labour ended, vide *Ende.*

Lacke of money.

Pecuniæ anguſtia, mira nummorum penuria, ſumma difficultas.
Pecuniæ minimum tractatur.
Vſus pecuniæ prope nullus eſt.

Lacking, vide *Voide.*

to Laie hands on one, vide *to Arreſt.*

to Laie a wager, vide *to Wage.*

to Lament, to Mourne, to be Sorrowfull or Sad.

Mœrere. Dolere.
Lugere. Animo ringi.
Mœrore angi. In luctu eſſe.
Miſere contabeſcere.
Languet animus.
Mœrore, ſordibus.
In lachrymis iacere.
Vexari curis.
Dolore premi, conſumi, confici, obrui.
Tangi animi dolore. vide *to Mourne, to yvaile, to be ſad.*

a Lamentation, a Weeping or Wayling.

Luctus. Comploratus.
Mœror. Mœſtitia.
Sonium. Gemitus.
Plangor. Planctus.
Res lugubris.
Lugubria induere, *to put on mourning attyre or apparell.* vide *VVeeping.*

Lamentable.

Lamentabile. Luctuoſum.

Triſte.

Triſte. Lugubre.
Flebile. θρηνητικὸν.

a Lampe, a Torch.

Lychnus penſilis, pendens, ardens, lucens.
Lampas proprie ſplendorem ſignificat. λαμπὰς.
Lucerna ſimiliter.
Lampada, æ. ſub prima declinatione apud D. Hieron.
Eadem formula, qua dicimus Cratera, æ. &c.
Cicindela, apud Auguſtinum, pro Lampade, ſed proprie à *Glauvberde*.
Lampyris, idis.

Lamp-ſtudents, that ſtudy by the lampe or candle.

Lucernarij. λυχνόβιοι.
Lucubratores. Elucubratores.

Land, vide *Field.*

Language, vide *Talke.*

Largely, vide *Liberally.*

a Larke.

Alauda. κορυδαλὸς.
Caſſita. Galerità.
Corydalus.

ſicke of the Laske, vide *Fluxe.*

a ſhoo-makers Laſt or Leaſt, vide *Forme.*

the Laſt, or Hindermoſt.

Poſtremus. Nouiſſimus.
ὕστατος. Exterenus.
Supremus. Vltimus.
ἔσχατος. Vide *Vttermoſt.*

at the Laſt, Laſt of all, vide *Finally.*

of Late, not long ago.

Nuper. νέον.
Nuperrimè. Nuper admodum.
Non ita pridem. Non pridem.
Diebus ſuperioribus. ἀρτι.
Iam dudum. Haud dudum.
Paucis abhinc diebus.
Nouiter. νεωστὶ.
Recens. Recenter.
Paucos ante dies.
Menſe nondum exacto. Vide in *Time paſt.*

the Latine tongue.

Sermo latinus. Latialis.
Romanus. Lingua latina.
Loquela Latia, Italica.
Phraſis Auſonica. Itala Pallas.
¶ Eloquentia circulatoria, *Kitchin Latine.*

exceeding good, verie fine, and eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum.
Romanus ſermo non ſolum puriſſimus caſtiſſimuſque, verum etiam vber ac locuples.
Mel Atticum. Hymettica mella.
Attica muſa, Ἀττικὰ μοῦσα.
Eloquentia Attica, atq; ab hymetto profecta. vt habent prouerb.
Romani ſermonis eloquentia, vbertas, fœcunditas, venuſtas.
Dicendi illecebræ ac gratiæ.
Venuſtatis pigmenta, & lenocinia apud Budæum.
Tenue filum, pro ſubtili ſtylo, apud Ciceronem.
Phraſis quæ cum eloquentiſſimi cuiuſque phraſi conferri poſſit.
Pulchrum orationis filum.
Character epiſtolaris politus, terſus, breuis, dilucidus, elegans, emendatus,

danus, Latinus, Latius, vere Ciceronianus. Pulcher orationis stylus
Venustus stylus. Elegans dicendi genus, A Musis protectum.
χαλιτεφία.
Lepos orationis, flosculi, phaleræ venustas, lenocinium.
Attici lepores. Sermonis lepor.
Sermonis deliciæ.
Dicendi lautitiæ Meræ Veneres.
Verborum ornatus, splēdor, tersities.
Cupedlæ linguæ latinæ.
Literaturæ politior.
Eloquentia. Elegantia.
Cum quadam Venere dictum.

to Laugh.

Ridere. γελᾶν. Aedere risus.
Effuse ridere. ἐκγελᾶν.
Solui in cachinnum.
Cachinnare. κεχηνίζειν.
Cachinnum effundere.
Tollere cachinnum, Ridere Sardonium, Syncrusum.
Lienem exercere.
Emori risu, est effusius ridere, defluere vel diffluere risu.
¶ Prouerbialia sunt hæc posteriora, Risus solutus, magnus.
Cachinnus, effusis risus.
Risus Sardonius.

to Laugh at, vide to Mocke.

to abstaine from Laughing.

Risum tenere, apud Horatium,
Continere. Nihil vnquam de rigore animi remittere. Soli.
Risui temperare.
¶ Excitare, concitare risum, *to make to Laugh.*

the ciuill Law.

Ius ciuile. Imperiale. Cæsarium.
Ius Papyre anum. Ius Scriptum.
Ius municipale, prætorium.

the canon Law.

Ius pontificum. Ius canonicum.
Ius spirituale, diuinum.

to sue one in the Law, vide Action and to Pleade.

it is Lawfull, or meete and Reasonable.

Rationi consonum est.
ἔυλογον. Consentaneum.
Ratio dictat. Rationis est.
ὑπαγορέυει τὸ δίκαιον.
Aequum & rationi consentaneum videtur. Par, decens.
Aequum, iustum, rectum fuerit.
ὄσιον εἶναι.
Vt par est. ὡς τὸ εἰκὸς.
¶ Moueri ratione, εἰκὸς φαίνεῖ.
Causa duci. *to haue good reason.*
Legibus vrbem fundare.
Legem, ducere, dare, imponere indicere.
Sub leges vocare.

a Lawyer, a Counseller.

Legis peritus. Consultus iuris.
νομικὸς. νομοδιδάσκαλος.
Iuris peritus. Iuris prudens.
Iurisconsultus vel iure consultus.
ῥήτωρ &c. L. L. Doctor.
Diuinę humanęq; legis scientissimus.
Pontificiarum legum doctor.
Professor iuris.
Iuris interpres. Antistes iuris.
Legum cautus, id est, peritus, apud Ausonium.
Legalis mysta apud Alciatum.
Iuris consultus & æqui.
Iureperitus nō misus prudētia quàm facundia laudatus.
Asylum legum, vel iuris.
νομίμων. ἐξηγητὴς.
Alter Papinianus, Scæuola, Vlpianus.
Iuris scientia, præstans.
Qui summa diligentia laboribus æ laudibus, ad legalem peruenit sapientiam.
Clarissimus vtriusque iuris scientia.
Mysta iuris.

Diuini humaniq; iuris scientia excellens.
Eximius Iurium doctor.
Vtriusq; iuris laurea decoratus.
Gemmi laus splendida iuris.
Legum iustitiæq; sciens.
Diuim humanique iuris consultus.
Cæsarei iuris professor.
Legum imperialium eximius doctor.
Cautores formularum. Cicero in 3. de Ora. vocat iurisperitos.
Legulcius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer, or Leper.

Lepra infectus.
Mentagita infectus.
Lepram patiens. Fœdus lepra.
Elephantiacus. Elephante gratus.
Elephantiasi laborans.
Fœdissima plenus impetigine.
λεπρὸς ὢν. λεπρὸς.
Leprosus. Mentagricus,
Incurabili scabie infectus.
¶ Amentagræ & impetiginis purulentia purgare.
A lepra, ab elephantiasi mundare, *to cure the Leprosie.*
¶ Lepra λέπρα. ἰκὼ.
Elephantiasis. Elephantia, quæ & Elephas dicitur. Vnde Serenus, Est Elephas morbus tristi quoque nomine dirus, eadem mala scabies Horatio vocatur alijs.
Immundities lichenis.
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua pesci infestantur.

a League, a Couenant, an Agreement.

Pactum. Compositio.
Conuentio. Conuentum & us.
Fœdus. Pactio.
Contractus. συμβόλαιον.

to make a League or a truce, to Confederate.

Fœdero, as are.
Conuentionem facere.
Pactum inire vel Fœdus.
Conuentum constituere.
αἰσυμνᾶν.
Pacisci. Contrahere.
Fœderari. Fœdus inire.
Fœdus sancire.
σπένδειν.
Pactum facere, componere fœdus.
Conficere pactionem. Cice.
Fœdus facere. σπένδεσθαι.
Pangere vt nonnulli volunt, tametsi Seruius reluctetur.
Tractatus, contractus, conuentaque inire.
Placitum componere fœdus.
Mutuo fœdere consensu, & sacramento se principes dicuntur deuincire.
Fœdere coniungi.
Societatem inire, pascisci.
Conuenire in tertia persona.
συναλλάττειν.
Fœdus contrahere, pangere, percutere
Ferire fœdus.
Coire in fœdera. Virg.
Ferire pactum, vulgo compactum facere dicitur.
In æquas pactiones discendere.
Fœdera accipere Salluſt.
¶ conspirare in bonã & malam partem sumitur. sed Coniurare in malam frequentius conceptis verbis vel data fide, factaq; coitione consentire, simul iurare.
Coniurationem, cõspirationẽ facere.
Haustu mutui sanguinis sancire fœdus. Soli.
Consentiones factæ sunt, posuit Cicero in Ver. Act. pro eodem.
Conflare conspirationem, apud eundem.
Ad incredibile scelei is fœdus aliquem adscisere.
Ad illicitas iureq; damnatas confœderationes pellicere & instigare.
Ad quasuis res nefarias concordare.

to

to keepe the League or promise, vide *to Breake the League.*

to Leake to runne forth as broken veſſels.

Perfluere, Perſtillare.
Non continere liquorem.
Tranſmittere liquorem.

Leane, Thin Slender.

Macer. Macilentus. Macie pellucens. Gracilis. Exilis.
Exuccus. Strigoſus.
ἰκλιμένος. Extenuatus.
Macie confectus.
Pumice aridior. Aridus.
Emaciatus. ἀπισκληκώς.
Macie, inedia extenuatus, attenuatus. Macies ipſa,
συρὰξ, Metaphoricè apud Eraſ. frequens, Ieiunus metaphoricè.
Monagrammus à ſimilitudine μονόγραμμος. ſicut & κίναλος.
Ironia prouerbialis.
Per medium annuli qui trahi poſſet.
Pinguior lucerna, lecytho, qui cum multum edat non ſit habitior.
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere. Macere.
Ariditate crepitare. Macerare.
ἰσχάδιεν. ἰσχάδειν. *to make Leane.*
Macres obduxerat artus.
Tu tenuis tardique gradus macieque peresſus.

to become or waxe Leane.

Macreſcere. Areſcere.
Extenuari. ἐξαμίζειν.
Macrum, exuccum fieri.
Macerari. Maceſcere. Annis vel ægritudine in maciem ire, Soli.

to make Leane.

Macerare, Emacerare, & attenuare.
ἰσκνᾶν. Macrum facere.

to Leape, to Iumpe, to Skippe.

Saltare, Saltare.
Dedit ſaltum, properans inſiſtere ripæ.
Corpora ſaltu ad terram mittere.
Saltu ſuper ardua venit Saltu ferri.
Secredere ſaltum.

to Learne.

Dicere, diſciplinam accipere, apud Cæſarem, comprehendere, animo complecti.
Addiſcere. Condiſcere.
Bibere pro eodem, Eraſmus. Non facilè dediſcitur, quod puerilibus imbibitur annis.
Veterum volutandis monumẽtis diſcere, percipere. Studere.

to Learne, to Studie diligentlie.

Plurimum operæ conſumere, inſumere in litteris:
Studijs ſe exercere, agere vitam.
Eruditioni parandæ operam dare.
Occupare animum in ſtudijs bonarum artium.
Artes bonas aſſequi improbitate laboris.
Adhibe ad omnes rerum bonarum diſciplinas, ſtudium.
Tranſmittere tempus in pugillares & libellos.
Ingenuis artibus vacare,
Nauare operam literis & dare.
Incumbere literis & in literas,
Incumbere in litterarum ſtudia.
Acriter intendere animum ad literas.
Ingenuas caput efferre per artes.
Inuigilare ſtudio litterarum.

Elaborare pertinaciter in addiſcendis litteris.
Studijs teneri.
Multam ponere operam.
Plurimam collocare operam in excolendo literarum ſtudio.
Dedere ſe penitus ſacris Muſarum ſtudijs.
Immori ſtudijs.
Omne ſtudium conferre.
Intentam diligentiam adhibere.
Litteras amplecti.
Muſas colere.
τοῖς λόγοις ἐμφιλοσοφεῖσθαι.
Aſſerrere ſe ſtudijs Plin.
Se totum litterarũ ſtudio, impendere.
Se muſis addicere, aſſereie in ſeruitutem, deuouere, dicare, conſecrare.
In optimis literarum ſtudijs ſnauiſſimè verſari.
Studijs bonis omne otium applicare.
Artes habere in complexu, oculis, auribus. Plin.
Inſano flagare ſtudio in litteras.
Scientia progredi.
Habere proceſſum in literis.
Non parum in literis proficere.
Colligere eruditionem ex ſtudijs.
Ducta indies linea profectum, progreſſum magnum facere in literis, in ſcientia aliqua.
Lineam ducere.
Nullum facere ſtudendi modum neque finem.
Pueris adhibere otia blanda libris.
In amœniſſimis Muſarũ viretis quotidie verſari.
In vernantiſſimis diuinæ ſcripturæ pratis expatiari.
Inſudare litteris.
Totum ſe libris dedere,
Libros aſſiduè manibus retinere.
Impalleſcere ſtudio, literis.
Literarum ſacra colere.
Immodico ſtudio ſe macerare.
Addere ſe literis. Cic.
Aſſidere ſemper chartis, immori.
Studium & omnem laborem, curam operam impendere.
Impendere tempus omne diſcendis literis. Studioſè verſari, ac ſedulò in libris.
Animos aptare ſtudijs.
Tota mentis cogitatione ferri.
Intendere vim omnem ingenij in literas. Impendere pertinacem ſtudijs laborem.
Adhibere propenſum literis ſtudium.
Studendi cura impendio deſigi.
Ardentem intendere animum ſtudio literarum.
Inhærere libris.
τοῖς βιβλίοις αἰτήχεσθαι.
Affixum eſſe litteris,

to Learne without booke.

Ediſcere. Memoria complecti. Cic.
Exercendaeſt memoria in ediſcendis ad verbum quam plurimis ex noſtris ſcriptis & alienis.
¶ Tradere in diſciplinam.
Docendum curare.
Tradere præceptori aliquem à quo mores primum, mox eloquentiam dicat, quæ malè ſine moribus diſcitur, *to put forth to Schoole.*

we Learne by experience.

Multa diſcuntur percipiuntur ab experientia.
Multarum rerum ſcientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, ſummitur, hauritur ab experientia & vſu.
Multa cognoſcuntur experientia duce.
Multarum rerum magiſter eſt vſus
Multa docet, oſtendit, patefacit, Vſus aperit, vſus, ad multarum rerum ſcientiam.
Eruditur valdè, inſtituimur, expolimur.
Ex ignorantiæ tenebris educimur.
Ad ſcientiam peruenimus. ſcientiam conſequimur, experientiam ſequuti, experientia docti.

Exprientia

Experientia rerum magistra.

Learned.

Doctus. Perquàm doctus.
Doctrinâ excultus.
Literis perpolitus.
Eruditus, Peritus, Expertus,
Gnarus. Literatus. Sciens,
Non in eleganter bonis literis initiatus. Non indoctus.
Non alienus a literis.

well Learned.

Vir singularis doctrinæ.
Apprimè doctus.
Insigniter doctus.
Facile doctissimus.
Id admirationem doctus, ac eleques.
Maxima doctrina præditus.
Bene doctus, pro valde doctus,
Egregie doctus.
Inprimis literatus.
Perquam litteratus.
πολυγράμματος.
Magnopere doctus.
Musarum sacra colens, frequentans.
Vnicum Musarum delitium.
Literarum decus, fons, ornamentum.
Linguarum antistes, columen.
Vir multiiugæ eruditionis.
Fons totius eloquentiæ.
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum volutatus est.
Spectatæ eruditionis vir.
In eruditiorum numero habitus.
Vir exquisitissimæ doctrinæ.
Qui ad fastigium tum doctrinæ tum eloquentiæ peruenit.
Heraclitus subulcioris doctrinæ arcanis initiatus. Soli.
Omnium disciplinarum, scientia præditus,
Parens eloquentiæ.
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimique ingenij.
Ad summam literarum fastigium proiectus suopte ingenio.
Perissimus.
Literarum amantissimus. & perissimus.
Linguarum præsidio adfatim instructus, armatus, fultusque.
Vir solidæ eruditionis.
Exquisitè doctus.
Miræ eruditionis.
Impense literatus.
Delitium Latinæ linguæ. vniuersi literati orbis.
Insigniter literatus.
Nihil in loquendo minus spirant, quàm natiuum illum & incorruptum Romani sermonis odorem.
Vnicus Phœnix sui æui.
Summa doctrinæ laudem consecratus.
Nostræ ætatis Varro.
Variis expolitus disciplinis.
Haud quaquam indoctus.
Literis multis præditus.
Literarum antistes.
Qui multiplici variaque scientia.
φιλόλογος & πολύσοφος.
Eruditione vbertim excellens.
Non vulgariter eruditus.
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis.
Summa eruditione præstans.
Multiformi eruditionis supplectile instructus.
Ingenuarum artium callentissimus.
Eruditionem habens non sane vulgarem.
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus.
In nullo doctrinæ genere non exercitatus.
Vir & admirabili, & diuino ingenio ac doctrina singulari.
Rara doctrina.
Princeps in re literaria vir.
Eximia præditus eruditione.
Multijuga literarum cognitione præcellens.
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit.
Vir omni eruditione maior, qui inclinatam

natam eloquentiam primus in integrum restituere sit adortus.
Græcè & Latinè modis omnibus eruditissimus.
Romani sermonis nativam & genuinam quandam proprietatem sprans. Omnigena eruditione clarus, conspicuus.
Literarum omnium princeps. Eras.
Politioris literaturæ Phœnix incomparabilis & vnicum Germaniæ inferioris Decus. Eras.
Erasmus noſtræ ætatis omnium doctiſſimus, celebertimus, ac præclariſſimus literatioris orbis præſes.
Trium linguarum, Græcè, Latinè, & Hebraicè penè ex æquo peritus, ad hæc in nullo doctrinæ genere non ita verſatus, vt cum primis certare poſſit. Eraſm.
Trium linguarum non vulgariter peritus.
Triplici natura inſtructus.
Complurium linguarum egregiè peritus.
Humanis literis ac manſuetioribus muſis initiatus.
Humanarum litterarum peritiſſimus
Ingenio ac eruditione præſtans.
Extra inuidiæ aleam doctus.
In literatorum conſeſſu primum tenens locum.
Habens eruditionis penu multifariã cumulatum.
Doctoris titulo inſignitus.
Summa cum laude doctoratus titulũ conſequutus.
Primi nominis doctor.
Cuius greſſus Charites ſorores Pegaſideſque omnes comitantur euntis, vt eſt apud Poetam.
Bonarum litcrarum cultor ſtudioſus.
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis.
Encyclopediam qui abſoluit.
Abſoluto diſciplinarum orbe, omnibus mirandis oſculandus.
In cyclicis diſciplinis exercitatus.
Qui in omni parte orbicularis diſciplinæ certauerit.
Cyclopediam callens,
Cyclicè doctus.
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione verſans.
¶ Eximij in omni doctrinæ genere proceres.
Literariæ rei proceres.
¶ Encyclopedia, ἐγκυκλοπαιδεία, eſt omnium bonarum artium ſocietas cognatioq; vt ait Cicero, in omnium artium & diſciplinarum perfecta ſcientia.

a Learned phyſition.

Medicus bene doctus, eruditus, Inſtructus medica ſcientia, medendi arte medicis literis.
Sciens inprimis eſt, peritus intelligens, gnarus medicinæ.
Nouit penitus medicinam, tenet, poſſidet callet.
Medicinæ ſcientia valet, floret, præſtat excellit.
Medicinæ doctrina ſcientia, peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cum paucis conferendus eſt, inferior nemini.
Medecinæ ſcientiam planè complexus eſt, mente atque animo comprehendit, ingenio ſibi aperuit, comparauit, peperit.

to aduaunce or ſet foorth Learning.

De lingua Latina bene mereri.
Conſulere ſtudijs communibus, & bonæ ſpei ingenia benignè prouehere.
E medijs ignorantiæ tenebris ingenuas artes atque adeò ſacras literas vindicare.
De publicis ſtudijs optime mereri.
Editione vtilium ſcriptorum communia ſeu publica ſtudia iuuare, adiuuare.
Alijs ſedulò impertire doctrinam.

Egre-

Egregiam nauare operam.
Adiutare, adiuuare honestissima literarum studia.
Libros à dura blattarum tinearumq; seruitute, quà diutissimè oppressi propemodum interierant liberare, vindicare ab interitu.
Diuitem ingenij prouentum in vniuersum orbem effundere.
Annis complures elaborata in communem omnium depromere vtilitatem.
Libris edendis, famam immortalem mereri, tranmittere ad posteros.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam interm oriturum decus parare.
Bonas literas longo veluti postliminio redeuntes, in suum quodammodo regnum dignitatemque in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere.
Redimere studia literarum.

giuen to Learning, vide *Studious.*

Learning is alwaies both pleasant & profitable.

Semper vsui, delectationi tibi literæ erunt, fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non vtiles, nunquam inquam iucundè non erunt.
Te semper commodis, semper voluptate afficient, iuuabunt pariter, & oblectabunt in vniuerso vitæ tuæ cursu, Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum vtilitas erit.

Learning is not esteemed as it ought to be, vide *Artes.*

I haue no Leasure.

Molestus interueniens mihi.
Nunc non est commodum.
In præsentia non vacat, non est otium.
Est quod agam aliud.
Est domi negotium melius.
Non licet per negotia domestica.

Leasurely, by little and litle.

Paulatim. Paulixatim, apud Plaut. minutiua sunt à paulum.
κατὰμικρὸν. Sensim.
Doctim. Tractim. Pedepressim.
Pedetentim. *Foote by foote.*
Placidè. Lentè. Leuiter.
Maturè lentè. Composito gradu, vide *Slowly.*

to Leaue off, to Cease.

Desinere. Desistere.
Omittere. Sistere ab incepto.
Dimittere. Parcere. Subsedere.
vide to cease.

to Leaue nothing, vide *to Take away.*

to Leaue, to Forsake.

Deserere. Linquere. Relinquere.
Derelinquere. Destituere. *vide to leaue in Danger.*

Leaue or licence:

Copia in singulari cum verbo facio constructum, quèadmodum commeatus.
Data copia fandi.
Venia. Potestas.
Dare veniam ludendi.
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to giue Leaue or licence.

Potestatem facere, præstare.
Facultatem dare.
Copiam facere, vt Gymnasiarcha fe-

cit scholasticis ludendi copiam à prandio.
Additur in constructione gerundium in di.
Emanendi copiam à præceptoribus petere. *to Aske leaue.*
Triduj missionem dare.
Dare remissionem studij vel à studijs ad duos, tres dies.
Veniam dare pro eodem apud doctos legi, licet alij reragentur.
Venia enim est pœnæ meritæ remissio, vt inquit Seneca.
ἐξουσίαν δόσθαι. Missionem impetrare. *to get leaue.*
Veniam exorare, impetrare.
¶ Cæterum missum facere, est dimittere, *to let go, to giue leaue.*
Terent. Me missum face, Suetonius in Cæsare, Legionem totam cum ignominia missam fecit.
Missionem dare militibus.
Missionem petere, efflagitare.
Rudem flagitare.
Præbere missionem.

I pray you giue me Leaue to speake with your patience and fauor.

Sit dicto venia τῷ λόγῳ συγγνώμη.
Pace omnium vestrum dictum esse velim, dixisse liceat.
Dicere copia aliculus, id est, pace.
Honos audientium auribus habeatur.
Sit habitus honos vestris auribus.
Bona cum venia audite. Cic.
Sine cuiusuis iniuria dictum sit.
Absit inuidia verbis, verbo.
ἀπειποθόν. Dicere cum venia.
Cum gloria tua mi Philippe.
Libet veniam præfari vel honorem.
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia.
Te non irascente, permittente.
Simile quid præfamur, obscœni aliquid dicturi, aut cuiusquam authoritatem oppugnaturi.
Per præmollitionem, vt monet Erasmus in copia verborum.

the Leaues of the trees.

Frondes. Folia.
φύλλα. Petala.
Crines Poëticè dicuntur, vnde apud Mantuanum. Nudatur crinibus arbos.

to Leaue, vide Wake. to Leaue a subsidie, vide to Cesse.

Lecherous, Vnchast, or Lustfull.

Libidinosus. Venereus.
Propensus in libidinem. Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres. Su.
In Veneris castris militans.
πυγαίστρ. λάσαυρ.
Præter modum libidine pruriens.
ἀφροδισιαστικὸς. μῦτις.
Nouas quotidie nuptias celebrans.
Mulierosus. Veneris miles.
Solutior in Venerem.
Mollis. Mulierosissimus.
Mus albus. μῦς λευκός.
Homo libidinis immodicæ, insatiatæ, intempestiuæ, monstruosæ.
Galbinos habens mores. Marti.
Crebris, vagis amplexibus sponsus.
Prognus in Venerem.
Procliuis in libidinem.
Lidus in meridie.
Captarius in æstu.
Maximo ardore in Venerem solui vel ruere ferunt Hispanos Turcasque.
Et Gaditana puella apud Marti. pro libidinosa, procace, lasciua.

to Lende.

Mutuari deponens, & Mutuare actiuum. χρῆναι. Mutuum dare.
Præstare. Mutuo dare, quum eiusdem

dem precij res pensatur.
Commodatum vel commodato dare in tempus, quo eadem res redditur.
Alicuius rei vsum præstare, concedere in aliquot dies.
Commodare. Vide ne cum pueris dicas Accommodare: id enim est adaptare.
Vtendum dare. χρᾶσθαι.
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Continuance of processe of time.

Processu temporis. Decurrentibus annis. Progrediente ætate.
Tempore. Paulatim.
Lustris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away smart, vide *Time.*

Length of time taketh away Paine.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis Longinquitas, vetustas
Sanantur vetustate vulnera, Vis doloris cum tempore languescit.
Detrahit de dolore dies, æque adeo extinguit omnem, planeq; tollit.
Quouis dolore affectis, quouis malo laborantibus medetur tempus, medecinam dies affert.
Vetustas opem fert, opitulatur, subuenit, auxilio est, subsidio est, finem doloris affert.
Habeo hoc tempus, vt quemuis dolorem, quamuis acricer in animo insitum auellat atque abjiciat.
Est hoc temporis, vt omnem malorum memoriam, omnem aduersæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoueat.

at Length, vide *Finally.*

to Lessen, to Asswage or Mitigate paine, or diminish griefe or smart.

Dolorem sedare, Eleuare, Mitigare, Molire, Lenire, Delenire, Leuare, Demulcere, Pellere, Tollere.
Fugare, Sopire, Discutere, Minuere.
Vim doloris mellea fallere confabulatione.
Detrahere dolorem, cruciatum.
Reddere moderatiorem.
Dulcare. Edulcare.
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur.
Dolor sese remittit.

the Leprosie, vide *in Lazer.*

a Lessening of sorrow.

Luctus leuatio. Leuare se.
Luctu, ægritudine, sollicitudine, mærore, cura.
Sanare vulnus doloris.

to Let bloud, to open a veine.

Detrahere sanguinem.
Venæ sectionem adhibere.
Secare, Incidere venam. Cicer.
Vacuare sanguinem per venam.
Corpus sanguinis detractione vacuare.
Tundere venam nodo turgentem sanguine.
Demittere, emittere, vel mittere sanguinem. Corn. Gel. Ex brachio mitti sanguis debet.
Exonerare venas sanguine.
ἀφίεναι τὸ αἷμα.
Venam cultello, scalpello solnere, aperire.
Curare venam incidendam.
Corpus sanguinis exuberantia leuare sectione, incisione venæ.

Non

Non est latinis vox vnica, quæ Græcæ φλυαρεῖν, respondeat, quapropter Periphrasi vtendum.

to Let go or passe, vide to Omit.

to Let, to Hinder, to Stay, to Wishstand or be against.

Obsistere. Resistere. Cic.
Senatus vna voce ac mente reiectat.
Inhibere. Obstare.
Contrahere. Detinere.
Officere causæ apud Cice.
Vrgere. Occupare.
Offerre moram occupato. Plaut.
Obstrigilare. Porcere apud Lucil.
Remoram facere rei priuatæ & publicæ. Plaut.
Obstaculum moliri.
Interdicere pro obesse, cum datiuo, Cicero.
Cui nemo interdicere possit.
Eripere bene gerendæ rei facultatem.
Rei potiundæ spem præcidere. Budæ.
Impedire. Obstaculo esse.
In diuersa trahere, rapere.
Retrahere. ἀνθέλκειν.
Tergiuersari. Reclamare.
Transuersum agere.
Aduersari. Reniti.
Repugnare. Refragari.
Contradicere. Contra niti.
Contra venire. ἀντιδίκειν.
Occurrere. Morari.
Remorari. Demorari.
Intercipere Tenere.
Opponere. Reluctari.
Intercedere, apud Titum Liuium pro impedire, prohibere gressus alicuius obstare, obesse eunti.
Contra pugnare, machinari.
Impedimento esse destinere.
Conatus alicuius euertere.
Claudere commodum. Terent.
¶ Remora, impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plaut. retardatio.
Offendiculum pro impedimento, vide to Hinder.

to Let one from hauing his lust.

to Let ones study.

Let me go.

Sine me abire. Sine vt abeam.
Mitte me. Omitte me.

Let it be so, vide So be it.

Letters missiue. Epistles.

Litteræ. Litterulæ.
Littera in singulari numero, apud Ouid. Libelli.
Tabulæ. Codicilli, Scripta.
Epistola. Epistolium.
Χαρτία. γραμματεῖδιον.

to seale and open Letters, vide to Seale and to open.

Letters welcome.

Literæ tuæ mihi gratæ, periucundæ fuerunt.
Summam mihi iucunditatem attulerunt, pepererunt.
Magna me letitia affecerunt, perfuderunt.
Omnis amor tuus ex omnibus se partibus ostendit in tuis literis.
Quas ad me literas mittis, multo sunt officio refertæ, multis insignes amoris notis.

printing Letters.

Typi ænei, stannei. τύποι.
Formulæ. Characteres.
Notæ fusæ, sculptæ.
Typorum collector, ordinator, compositor. *A Compositour.*

Libra-

Liberall, bountifull.

Liberalis. Munificus.
Dapsilis. Benignus.
Beneficus. δαψιλὸς.
Prolixus apud Ciceronem.
Ipso horreo vel canistro dans.
Promus magis quam condus.
Profusus. Largus.
Cito dans & dolio hauriens.
Ambabus manibus largiens.
Hospitalis, Cicero. Offi. 2.

Liberality.

Largitas. Liberalitas.
Munificentia. δαψιλεία.
Beneficentia. ἀλογία.
Bonitas & Benignitas pro eodem apud Cic. Offi. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propensione in hospitibus recipiendis apud Ciceronem Offi. 3.

Liberally, Largely, Bountifully.

Munificè. Liberaliter.
Munificentissimè.
Dapsilè. δαψιλῶς.
Largè. Largiter.
Profusè. Affatim.
Abundè. Vbertim.
Abundanter. Copiosè.
In copia. Plena manu.
Ambabus manibus. Ampliter.
Benignè, Prolixè, vtrunque apud Ciceronem.
ἐυτυπῶς. μεγαλόψυχως.
Sine parsimonia.
Prodigè. Perbenignè.
Ipso horreo. prouerb.

to set at Liberty.

Asserere, vindicare in libertatem.
ἀφιλεῦ εἰς ἐλευθερίαν.
Manu mittere & mittere manu.
Libertate donare.
Emittere manu.
Pileo donare. Liberare.
Eruere, reducere.
Eripere. *To Redeeme.*
ἐλευθεροῦν. Exercere vincula.
Liberum facere.
Soluere ergastula.
Eximere à seruitute, vinculis.
Leuare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere.
Conciliare in libertatem.
Releuare ceruices à seruitute dura.
Recipere, apud Virgilium.
Soluere, exoluere vinculis.
Emittere è carcere, ex vinculis, de careere.
Laqueis mortis caput, manus vinculis expedire.
Dare vindicias.
Subtrahere neci. *Vide Free.*

I haue a care of the Liberty of the commonwealth.

Nihil aliud à communi libertate nihil præter communem libertatem quæsiui, curaui, spectaui, secutus sum.
Ad vnam ciuium libertatem meas curas intendi, cogitationes retuli; studia contuli.
Nihil antiquius communi salute iudicaui.
Salutem publicam ac libertatem omnibus rebus antepolui, prætuli.

to giue much Liberty, vide *to Permit too much.*

a Library, a Study full of bookes.

Bibliotheca. βιβλιοθήκη.
Arcium, vel archium, vt aliqui scribunt.
Vtitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Ester.
Taberna librariæ.

Amal-

Amaltheum, apud Cice. ad Attic. ἀμαλθεῖον.
Armarium quoque locus in quo libri recondũntur.
Foruli, apud Suet. & Plutei apud Iuuenalem, sunt armariola, capsulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominant, quæ rectius cum Vmbroculamenta vocauerimus.
Libraria in hac significatione raro apud Classicos inuenitur, Librarias enim βιβλιοπῶλις denotat, qui libros & alia scribit, hunc latini scribam vocitant. Cicero vsurpauit Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide *Leaue.*

to Licke.

Lingere. Delingere.
Elingere. Lambere.

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falsum. Mentiri.
Subdola promere, fandere mendacia.
Turpe mendacium dicere, proferre. ψεῦδος.
Adumbrata pietatis fuco mendacia deferre. *To bring fourth lies.*
Effurire, pro dicere cum mendacio, apud Cicero. in Tusc.
Aspergere mendaciunculis aliquid.
Cretizare, κρητίζειν Græci pro mentiri dicunt, à gentis moribus.
Conflare mendacium, fingere ex se velut anareus.
Splendide mentiri.
Ampliter mentiri. Plaut.
Struere sycophantias.
Comminisci mendacium.

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aspergere, excogitare.
Addere culpæ mendacia.
Mendacio fucum addere.
Mendacia fingere.
Rem efficiis mendacijs omnibus, lenocinijs perpolire, conchinare.
Vanas pro veris fundere voces.

an open Lie.

Mendacium speciosum.
Prodigiosum audax, impudens callidum mendacium. *A bold Lie.*
Manifestæ vanitatis.

a Liar.

Mendax. Vanus. Falsiloquus.
Falsidicus. Vaniloquus. Nugax.
Mendaciloquus. Nugarõr.
Nugigerulus. μαντιλόγος.
Nugiuendulus, Cretensis. ψευδηγορία.
Vir insigni vanitate.
Halophantia. Vanissimus.

Lyes, Dregges.

Fex. τρύξ. Excrementum.
Sedimentum. ὑπόστασις.
Seda apud Plin. Proluuies. ὑπόσαπρισμα.
Crassamentum, Floces vini.
Amurca, oleæ ra mentum est.
Magna vinguentorum est fex.

to Lie downe or in the bed.

Iaceo, es, ere. Recumbere sponda.
Accumbere toris.
Offenso procumbere pede.
Fusus per Herbam.
Reuolutus arena.
Passim vino somnoque per herbam corpora iacent.
Strato discumbere super ostro.
In gramine ponere corpus.

to Lift vp.

Leuare. Subleuare.
Tollere. Eleuare.
Membra de duro tollere humo.
Gelida membra leuare humo.
Stratis corripere corpus.
Solio se collit ab alto.

as much as Lieth in me, vide *Power*.

Lightly, Remiſſely, without Care.

Leuiter. In tranſcurſu.
Leui brachio. Sparſim.
In ſuperficie. Perfunctoriè.
ἐξ ὑπιπλοὺς, quod vulgus ineptiens dicit ſuperficialiter.
Tenuiter. Cuſim.
Molli brachio. Suſpenſa manu.
Parum attentè, conſideratè, accuratè.
Tranſeunter. In tranſitu.
Quaſi in tranſcurſu leuiter attingendo.
Leui brachio rem peragere, percurrere.

Lightly, without labour.

Faciliter. Ex facili.
Citra laborem, negotium, molestiam.
Paruo negotio.
ἀνευπονῶς.
Sine opera. Sine labore.
Nullo negotio.
Citra puluerís tactũ, vel iactum, prouerb.
Abſque difficultate. Fermè.
Nulla adhibita diligentia.
Citra ſudorem, operam.
Nullo ſudore, Ne genu quidẽ flexo.
Citra puluerem. prouerb.
Nullis laboribus. Perfacile.
Facilè. Facillimè.
Vno digitulo, apud D. Hierony.

not Lightly or eaſily, hardly, painfully.

Difficilè. Difficulter.
Haud facilè. Haud fermè. Terent.
Fidelem haud fermè mulieri inuenias virum. Non facilè. Grauiter.
χαλεπῶς.

a Lightning, or a Flaſhing out of the cloudes.

Fulgur & Fulmen licet alij diſtinguant. Aeris ardor.
Arma Iouis.
Fulguratio. Fulgor.
Fulgetrum. Fulgetra.
ἀστραπὴ. Coruſcatio.
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere.
Ignes in æthere fulgere.
¶ Fulmen iacere, fulgera concitare, tonitru mouere.
Crebris micat ignibus æther.
Ignes Capitolinus injicere ſedibus.
De cœlo tangere vel percutere.
Hinc tonat hinc miſſis abrumpitur ignibus æther.
Flagranti telo dejicere.
Fulmina moliri dextra.
Mittere fulmina Ioue polo.
Fulmine adigere ad vmbras.
Fulmina torquet aſtripotens.
Fulmine deiecti fundo voluuntur in imo.
¶ Fulminatum, fulguratum, tactum ictum de cœlo. διόβλητον.

Light, Vaine.

Vanus, inanis, leuis, iners, ſocors, demens: Vento Leuior, aëre inanior.

Like as, vide *As*.

Like, as it were as great, as, equiualent.

Inſtar ſignificat ad ſimilitudinem ad æquiparationem & ad menſuram. Ad inſtar, apud Hieron. & Soli.
Ἴσον.
In modum, Ad modum.
In ſimilitudinem.
Ad ſimilitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare. Conferre.
ἐίκαζειν. Adſimulare.
Adæquare grandia paruis.
Coæquare. Æquiparare.
Æquare. ἰσοῦν.

to be Like, to Reſemble in forme or faſhion.

Referre mores patris & patrem moribus.
Referre vitæ, patrem, & vitam patris. Plin.
Moribus exprimere.
Repræſentare. Præ ſe ferre.
Reddere. Terent. Similare.
Similem eſſe. Effingere.
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem.
Et prouerbio dicitur Patris eſſe filiũ qui mores imitatur patris.
Accedere ad paternos mores.
Ferre alicuius imaginem pro repræſentare.
ὁμοιάινειν.
Similitudinem morum referre.
παρομοιάινειν.
Conſtruuntur cum accuſatiuo perſonæ, præter.
Similem eſſe.
Ingenium patris referre.
Paterni, auitique ingenij ſpeciem præ ſe ferre.
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitiuo conſtruitur: quando verò corporis lineamenta, cum datiuo, vt tradunt Grammatici, confunditur cum differentia.

in Likeneſſe of a man, vide *Pretence.*

it liketh me well, vide *it Pleaſeth me well.*

if I were Like to you.

Si eſſem æque ac tu, pariter ac tu, non ſecus, non aliter ac tu, ita vt tu, vti vt tu, quemadmodum tu, ſicuti tu.

Likely, Reaſonable.

Rationi conſentaneum eſt, cum ratione conſentit; ſimile veri, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens.
Ratio poſtulat vt credatur.
Eſt cur credatur, verum putetur.
Viſum ſimilitudinem, ſpeciem formã, imaginem præ ſe fert, oſtendit, non diſcrepat, non diſſentit, non procul abeſt à ratione.

a Likeneſſe, a Compariſon.

Comparatio. Collatio.
Aſſimulatio. Similitudo.
Parabola. Parœmia.
ὁμοίωσις.

Likewiſe, Equally, euen all alike.

Æquè. ἴσως.
Æqualiter. Vno tenore.
Æqua parte, conditione.
Æquabiliter. Similiter.

to do, to render Like for like. vide *to Recompence.*

a Linage, vide *Stocke.*

a Line, a Rule, a Rowe. a Strike.

Regula. Norma.
Linea. γραμμή.
Amuſſis & perpendiculum, cæmentariorum ſunt.

to Linger, to Stay, to Delay, to Deferre, to Put or Driue off.

Morari. Remorari. μέλλειν.
Demorari. Cunctari.
Quærere moras.
Moram trahere, ducere, Moliri.
ὀκνοστατεῖν.
Iter retardare.
Moram facere, reſtitare.

Mora

Moras nectere.
Gradum continere.
Sistere, Comprimere.
Paulum facere. Plaut.
Rumpere continere, Iter.
Pendere apud Virg. med. prod.

a Lingering, vide *Prolongation.*

it must be done with Lingering.

Non cunctandum, non differendum est.
Producenda, proferenda, prorogan-da, protrahenda, extrahenda, longius ducenda res non est.
Sine mora, sine cunctatione, sine vllo temporis interuallo, aggrediendа rest est, tentanda, incipenda, facienda mora non est, interponenda nulla est, omnis est abijcienda mora, imorari, cunctari, lentè agere, indormire non oportet.

Lingering, vide *Slouthfully. Little, Few.*

Modicum. ὀλίγον.
Parum. Paulum.
Paululum. Nonnihil.
ὀλίγα. μικρὸν.
Paxillum. Paxillulum.
Dicitur etiam aliquantum & aliquātulum pro paululum.

by little and little, vide *Leasurely.*

a Litter, a Wagon, or Coach.

Vectabulum. κλινίδιον.
Gestatorium. Sella cruris.
Currus clausus. ἁρμάτιον ζωγραφικόν.
Arcera, vel vt alij scribunt, Acirna, apud Gel. Basterna.
Pilentum apud Varr.
Lectica pro eodem. ἁρμαξ.
Hexaphoron, Græcis quod à sex seruis portaretur. ἑξάφορον.
Octophoron quod ab octo.
Currus regius seu lectica.
Pampellum. Ferculum.
Vehiculum cameratum. pentile.
Cameroton Græci vocant.
Lecticarij, qui portant, ferunt lectica sellas curules. ἁρμαφόροι.
¶ Et sella curuli vehi subuehi.
Lectica gestari. ἁρμαφορεῖσθαι. *To be caried in a litter or vuagon.*

to Line, to haue life, to be aline.

Vitam ducere. ζῆν. ζῆν.
Producere. ἀγ ζῆν. Viuerr.
Diem lumen videre.
Fungi munere vitæ.
Animam ducere, seu spiritum, Cic.
Annos æuum, sæcula exigere, agitare.
Esse. Vesci aura. βιοῦναι.
Capere vitales auras.
In viuis agere.
Dant viuere fata.
Temporaria frui vita.
Lucem adspicere, pro vita frui.
Esse in rerum natura, in vita.
Spirare. βιοτεύειν.
Superesse, superare.
Nec ad huc crudelibus vmbris occubare. Vitam exigere.
Cœli conuexa tueri, Virg.
Vitam traducere, transigere, trahere.
Fungi vita. Vitam agere.
Vitam degere. πορίζειν τὸν βίον.
Aeuum agitare, transigere.
Vitam, æuum traducere.
τὸν βίον διατελεῖν.
Exercere vitam, colere.
Aetatem degere, exigere.
Spiritum ducere.
Esse inter mortales.
Inter superstites adnumerari.
Esse inter viuos, & in viuis.

Esse

Esse in humanis.
In humanis agere.
Vita potiri.
Vincere fua fata viúendo.
Auras protrahere, prendere vitales.
Poeticum.
Lucis vsura perfrui.
Lucis dare vsuram piratis diuturnam

To Liue daintily and nicely: to spend his time in great voluptuousnesse, riot. of pleasure.

Deliciari. Σπαταλᾶν.
Resupinari. Viuere Epicurum.
Luxuria, delitijs, ac mollitie diffluere.
Melle seipsum perungere.
Mellitam planè vitam exigere, Erasmus.
Molli victu superare senectam.
Genio carpere dulcia. Pers.
Extremam decerpere voluptatem.
Teri enis teneri cupiditatibus.
Delitijs affluere.
Libidinari. Suet.
Inter opes vitam socius agebat.
Delicatè ac molliter viuere. Cic.
Agere periucundè.
Indulgere cupiditati.
Gulæ, ventri obsequi.
Ardenti libidini laxare frena.
Omni genere voluptatum deliciarum affatim se explere.
Dare se voluptatibus.
Totum se dedere libidinibus. Cic.
Mundanis se contaminare sordibus.
In medias se delicias conijcere.
Voluptuariam agere vitam.
Carnis obsequi cupiditatibus.
Prauis animi lubtemperare cupiditatibus. Luxui seruire.
ταῖς ἡδοναῖς ἡδέως ζῆν.
Sectari mortiferas sæculi illecebras.
Architectari voluptates, Cic.
Carnis desideria amplecti.
Humi volutari. Seruire humi.
In terrena animo rapi.
Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare.
Omnem fœlicitatem in rebus præsentibus constituere. futuræq; beatitudinis nullo tangi ardore.
Duci ventre. Horat.
Cogitatione circa mundana versari.
Rebus frui dulcibus.
Voluptatibus indulgere, frui.
Animum in transitoria labentia mũdi voluptates demergere.
Intellectum circa terrena exercere.

to Liue long.

Cerui viuere per annos.
In annos centum æuum trahere.
Nestoris astricolæ cui ducunt fila sorores. *vide Olde.*

of a long Life.

Vinax. Longæ vitæ.
Tithonus. Nestor.
Nestorius. Longæuus.
Macrobius. μακροβιώτης. *vide Olde.*

to Liue not long.

Breuem vitam colere.
De vita decedere breui æuo. Sol.
Vltra quinquennium æuum non trahere.
Vltra octauum annum viuendi spacium non protrahere.

So long as I Liue, vide *While I liue.*

to Liue quietly.

In securitate agere.
Securum esse.
ἄνετ ἀδείας.
Tranquillè agere, degere.
Securam agere vitam.
In summo ocio vitam transigere.
Tranquillam vitam viuere, agere.
Domi sedere, inque aurem vtramliber cubare.
A tumultu sæculi & blãdiemis mundi

distrepitu seorsum degere.
Vitam agere certam & tranquillitate fœliceam.
Sibi ipsi viuere.
Curriculum viuendi à natura datum conficere rectè & honestè *to passe his time honestly.*
Suauem vitam agere.
Traducere vitam tranquillam, Cic.
Acquiescere cum quadam animi voluptate quieteq; consistere, à Cic. ponitur.
Molliter suauiterque vitam agere.
Quod datum est vitæ trãquille placideque ducere. Cic.
Halcionis agere dies.
ἁλκυονίδας ἡμέρας ἄγειν.
Per ocium & quietam vitam traducere.
Destinato reliquo vitæ tempore, respirandi ferijs, Musis tranquillo in uisere animo.
In literario delitescere ocio.
Totum otium domum exigere.
Ociosè nugari in literis.
Gratissimo inter litteras ocio ac negotiorum bene à se gestorum recordatione perfrui, Bras.
Ocium oblectare suum.
Suauiter viuere.
Ocio vitæque molliori indulgere.
Pacatam, mollem, feriatamque agere vitam.
Tacitos sinere ire dies, & paupere cultu. Exigere innocuæ tranquilla silentia vitæ, apud Polit.
κατὰ θεὸν βίον vitam viuere.
Vitam sanctè & inculpatè degere, *to liue godly and honestly.*
¶ Thybra victitare.
Vitam sine cura rerum temporalium degere.
Non macerare se crastina cura ciborum.
Nil recondere in crastinum.
In diem vel ex tempore viuere.
Omnem crastini sollicitudinem abijcere. *To liue without care.*

to Liue vngodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui.
In eodem hærere luto peccatorum.
Seruire peccato, iniquitati, frequens in Sacris literis.
Contaminatissimam agere vitam.
Sordere.
Inforde scere.
Vitiosè, sordidè vitam viuere, apud Chrysostomum.
Fœdam, dissolutam, perditam vitam viuere.
Vitiorum sordibus se inquinare apud eundem,
Perditè, flagitiosissimè uiuere. *an euill Life.*

to Liue vnchastly, in sensuall lust.

Corpus libidinibus prostituere.
Iacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine.
Turpiter & effeminatè viuere.
Luxuriæ & libidini vacare.
Volutari, instar porcorum incœno libidinum, ac versari.
Pecudum vitam viuere.
βατταλίζειν.
Libidinari.
Seruire ventri, Veneri, corporis voluptati ac libidini.
Carnis omnigenis desiderijs inseruire.
Diffluere luxuria, lasciuia. Terent.
Inter scorta ad multam plerunq; noctem desidere.
Capi illecebris rerum carnalium.
Subigi, substernimortiferis libidinum voluptatibus.
ἀσώτως ζῆν ἐθέλειν.
Epicurum luxu vincere.
Carnis fœda sectari oblectamenta.
Pecudum ritu commiscue in concubitus ruere. Lucul. *an inordinate Life.*

to Liue ſumptuouſly.

Splendidè ampliterque viuere in vberrimâ rerum affluentia.
Splendidè epulari, in huang. Lucæ. λαμπρῶς ἑυφραινόμενος.
Eximere, cœnare, prandere, in omni genere ciborum.
Magnificè menſam inſtruere.
Egregiè, ſplendidè cœnare, apud Iuuenalem.
Colere vitam vino & victu probo, Plaut.
Generaliter viuere.
Delicatè, opiparè, ſplendideque viuere, cœnare. τρυφᾶσθαι.
Sybarizare. συβαριζειν.
Conuiuium agitare ſplendidum.
Opiparis menſis frui.
Mutice viuere. μυσικῶς ζῆν, vbi nihil deeſt, ſed affluunt omnia.
Exhilarari generalis ferculis menſæ.
Magnificum ac egregium eſſe in edendo, in apparatu menſæ.
An leporinis carnibus viuere dicitur prouerb. qui lautè & in delicijs vitam agunt.
¶ Conuiuium apparare, præparare opiparum, ſaliare.
Magnificè lautum parare cõuiuium.

at the Liues beginning, in the ſwadling clowts: aſſoone as it is borne, or brought into this world.

In vitæ exortu. In exordio vitæ.
In ipſis vitæ primordijs.
In vitæ foribus. In vitæ Ianua.
In ipſo quaſi vitæ veſtibulo.
In ipſo vitæ limine.

the Liuer.

Iecur. Iecinus. Iecuſculum.
Hepar. ἧπαρ.

ſicke in the Liuer.

Iecoroſus. Iecinoroſus.
Hepaticus. ἡπατικός.

a Locke, vide a Barre.

a Lode, vide a Burden.

a Lodge, a Cotage, a Cabin, or a little houſe in the countrey.

Mapale ſeu Magale ſtramineum, ſtramine tectum.
Agreſtis caſa. Caſula.
Στέγη. Stega apud Plautum.
Magar Punica lingua, vnde Magalia pluraliter & non Magalia dicendum, vt tradit Seruius.
Penates. Lar.
Tugurium. Tuguriolum.
Ligellum apud Plaut. pro domicilio breui ponitur & humili.
Attegiæ pluraliter. ἀττέγια.
Gurguſtium & gurguſtiolum diminutiuum. ὀκίδιον. apud Apuleum. Breuitatem gurguſtioli noſtri neſpernas peto.
Tectum tenui ceſpite ſtratum.

to Lodge, to Harbour, to Enterta ne.

Excipere hoſpites, conuiuas, prandio, cœnâ, conuiuio ampliter.
Accipere liberaliter benignè, amicè, benè, lautè, magnificè, nitidè, honeſtè, prolixè, honorificè, hilari animo, ſplendidè.
Tractare hoſpitem comiter, benè, commodè.
Indulgere hoſpitio.
Pro egregia fortuna magnificè, pro animi bonitate comiter recipere.
Hoſpitari. Hoſpitio aliquẽ accipere excipere.
Tecto ac ſedibus ſuis recipere. Cice.
Domo vel domum meam recipere.
Hoſpitium dare. ξενοδοχεῖν.
Splendidè acceptus.

Benigne

Benignè comiterq; habitus, Brasi.
Et prouerbialiſchemate.
Penulam ſcindere, eſt prolixius inuitare.

to Long for, vide Deſire.

Long afore.

Longè antè. Multò antè.
Multis ante ſæculis.
Apud maiores noſtros.

it was Long before he came, vide Came at length.

how Long?

Quàm diu? Quanto tempore.
Quamtiſperi?
Quatenus? temporis aduerb.
Quatenus hos exercebis mores?
Quamdudum? Plautus.
Quamdudum à foro veniſti domum?
Quoad? interrogatiuè ſicut.
Quouſque temporis aduerbium.

not very Long ſince, or agoe.

Interuallo haud ita longo.
Non inàdiu.
Haud ita pridem.
Nunc nuper. *Vide of Late.*

to Looke vpon, to Conſider.

Aſpicere. Inſpicere.
Perlegere oculis.
Paſcere, oblectare oculos.
Chara oculos ſatiare figura. *Vide to See.*

to Looke about earneſtly.

Intueri. Inſpicere.
Cernere Speculari.
Spectare. Deſpectare.
Oculis admouere.
Paſſim oculos per cuncta ferre.
Ferre oculos huc & illuc.
Demittere oculos in omnes partes.
Partes oculos verſabat in omnes.
Circumſpicere, Infigere oculos.
Intendere. ἐπιτείνειν.
Conjicere oculos in aliquem.
Perlegere oculis, eſt viſu perluſtrare.
Huc illuc voluere oculos.
Ob oculos ponere.
Luſtrare. Torquere.
Oculis luſtrare.
Intendere obtutus.
Intentis cernere obtutibus.
Circumſpectare. περιβλέπειν.
Circum agere oculos.
Voluere lumina.
Regiones circumcirca proſpicere, apud Cic.
Obire, Circuire prouincias, regiones, terras.
Oculum adjicere, injicere apud Cic. pro eò quod vulgo dicitur.
Oculum dirigere, & ſignificat cupiditate rei viſæ teneri.

to Looke ſtraight on the marke, vide to Winke.

to Looke ſtedfaſtly or ſharpely.

Acutum intueri. Cernere acutum.
Defixis hærere ocilis. Peruidere.
διοράν. Diſertum obtueri.
ἀκριβῶς ἐμβλέπειν. prouerb.
Fixis & attonitis intueri oculis.
Agere obtutum aliquò.
Fixos oculos tenere.
Lumina defigere.
Oculis & pectore toto hærere.
Cuncta oculis luſtrate.

to Looke downward, to hold downe his head.

Submittere, demittere caput.
Deflectere in humum.
Dejicere lumina & vultum.
Demittere vultum, oculos.

Deprimere, dejicere, ſubmittere vultum.
Obturus humi deprimere.
σκυθρωπάζειν τὸ πρόσωπον.
Oculos ſolo defigere.
Illa ſolo fixos oculos aversa tenebat.
Alicuius aſpectu ſe ſubtrahere.
Defigere in terram.

to Looke vpward on high.

Suſpicere. Reſpicere.
Oculos & caput erigere.
Surſum aſpicere. ἀναβλέπειν.
In cœlum acies oculorũ defixas habere.
Oculos attollere.
Oculos in cœlum tendere, ſurſum tollere, ad Sydera vultus.
Recto aſpicere ſydera lumine.
Tollere in ſublime oculos.
Erigere ſurſum lumina, ad cœlum.
Oculos ſub altra tenebat.

to Looke ſowerly, waywardly, obſtinately, to frowne, ſcowle.

Corrugare, cõtrahere, caperare frontem, obducere frontem.
Obliqua aſpicere facie.
Diſtortum vultum ſequitur diſtortio morum.
Tragicum tueri.
Lumina immota tenere.
τραγικὸν βλέπειν.
Titanicum, ſeu vultu Titanico obtueri.
τιτανικὸν βλέπειν.
Tauricum tueri vel taurinè, id eſt, torue.
Mæſto vultu defigere lumina.
Origanum, ſinapi, naſturtium tueri.
Acribus intueri oculis.
Toruos gerere vultus.
Siculiſſare, σικελίζειν.
γοργὸν βλέπειν.
Martem tueri, apud Ariſtoph.
ἀρηϊβλήτην.
Vultum ſumere Catonianum.

to Looke to the common weale.

Boni ciuis eſt, ad bonum ciuem pertinet, bonum ciuem decet ſuam voluntatem ad publicam cauſam aggregare, accommodare, adiungere, conſidere, cum publica cauſa coniungere in omni ſua voluntate, quid rationes publicæ ferant, quid reſpub. poſtulet ſpectare, intueri, attendere.
Nihil vnquam vellet à publica re ſeiunctum, alienum, diſiunctum, ſeparatum, remotum.
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, vtile ſit.

I Looke to your buſineſſes.

Toto animo de tuis commodis ornamentiſque cogito.
Tuam vtilitatem aſſiduè ſpecto.
Hæret in animo meo de tuis commodis aſſidua cogitatio.
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ curæ vehementer ſunt.
Tuæ rationes quid poſtulent, nunquam non attendo.
Omnis mihi de te, tuiſque cogitatio eſt.
Tuam vtilitatem meæ ſpectant cogitationes.
Meas curas ad tuum commodum cõtuli, animus meus in tua vtilitate fixus & locatus eſt.

we Looke vp to heauen in aduerſitie.

Hic eſt mos hominum, ita more comparatum eſt, vt in repentinis aduerſiſque caſibus, ſi quid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlũ intuentur, ſuſpiciant, aſpectent.

Ad cœlum aſpiciant, ſuſpiciunt, ſpectent, oculos tollant, intendant.

to Looſe, vide to Vnbind.

a Lordſhip, Soueraintie or Dominion.

Dominatus. Dominium.
Omnipotentatus. Dicio.
Res pro imperio ponitur.
Principatus. Imperium.
κράτος. βασιλεία.

to be a Lord, to Rule, to Cõmaunde, to be chiefe Soueraine or Gouernour: to be Supreame head, or principall ruler.

Principatum, primas tenere.
ὑπὸκράτειν. Sub imperio habere.
Imperare. Gubernare.
Regere. κρατεῖν.
In pace placida regere populos.
Sub ditione habere.
Moderari & Moderare.
Regnare. Dominari.
κρατεῖν. διοικεῖν.
Imperium habere, tenere, administrare.
Sceptra tenere.
σκῆπτρον ἔχειν, apud Home.
Imperio præeſſe.
Imperij clauum, rerum gubernacula, habenas tenere.
Rerum potiri.
Dominatum exercere.
Imperium exercere, obtinere.
ἄρχειν, apud Plutarchum.
Dominium, poteſtatem exercere.
Iura dare. Virg. Remo cum fratre Quirinus iura dabat.
Habere dominationem, principatum.
Sceptra gerere, ferre.
τὸν ῥωμαίων δῆμον ἄρχειν.
Latè regnare.
Summam imperij tenere.
Omni ex parte amplum habere imperium.
Imperatorem agere.
Premere ditione.
Imperio potiri, premere.
Principem agere.
Rege Marcio res Romanas tenente.
Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu ſuo verſare.
Regni ſummas moderari habenas.
Regni gubernacula gerere.
Regnum adimere, capeſcere ſceptra tradita.

to become a Lord or a Ruler.

Imperij habenas, imperium adminiſtrandi prouinciam ſuſcipere.
In imperio ſuccedere.
Capere moderamen regni. Ouid.
Regnum amplecti.
In regnum admittere, permittere, recipere, locare, deducere.

to Loſe or Leeſe.

Maximam accipere cladem.
Incredibiles haurire calamitates. Cicero.
Vulnus accipere.
Vulnere percuti.
Calamitate affligi, Cicero.
¶ In commodum, damnum detrimõtum capere vel accipere.
Detrimentum, iacturam pati, incurrere.
Facere vel accipere calamitatem, dãnum.
Ferre infortunium.
Naufragium facere.

Loſſe or Domage.

Detrimentum, Diſpendium.
Infortunium. πάθος. Iniuria.
Malum. Incommoditas.

Incommodum.
Nocumentum.
Summum rei pecuniariæ dispendium.
Naufragium, Pestis, Vulnus & Plaga metaphoricè.
Incendium metaphoricè, quam enim pestem calamitatem. exitiumque Non adfert.
Intetrimentum. Derogatio.
Exitium. Pernities.
Erit damno, fraudi malo detrimento tibi. *It will be to your hinderance.*
Damnum. λώϐη.
Læsio. Iactura Casus.
Calamitas propriè in re frumentaria, id est damni, quando à grandine calami comminuuntur & segetes.
Noxa pro damno, seu nocumento, apud Ouid. & alios probatos inuenies authores. *a great losse, and losse of goods.*

I Lost all that I had,

Naufragium feci rei familiaris, perijt meares domestica, Actum est de fortunis meis.
Prorsus euertiæ sunt opes meæ.
Perdidi omnia, euertit me bonis omnibus fortuna.
Mearum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit.
Affictæ sunt, profligatæ, ac proditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

Lost children, &c.

Perditis in adolescētia moribus multi sunt, qui deinde meliorem adepti mentem, meliorem ad mentem et sententiam reuocati, resipiscentes, honestius vitam instituunt
Honestioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur.
Multi impuris moribus, improbis inhonestis turpissimis.
Inquinata adolescentia, contaminata infecta: viuunt multi turpiter in adolescentia, studentes vitijs, turpem vitam colunt, in honeste vitā traducunt, pecudum more vitam transigunt, procliues ad vitia sunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facile committunt.

you Lost nothing,

Integræ sunt adhuc res tuæ.
Salua sunt hactenus apud te omnia.
Nihil dum perdidisti, status idem est tuo ante a fortunæ tuæ.
Nihil detractum est de fortunis tuis, nullam res aut fortunæ tuæ iacturam fecere, nullum damnum tulere, nullum detrimentum passæ sunt, nihil aduersi, subierunt: nullam partem desideras fortunarum tuarum.
Nihil eripuit fortuna, abstulit, ademit, detraxit.

to cast Lottes, to drawe cuttes.

Sortiti. Iacere sortem. Ducere,
Sortes in vnam mittere. Sorti dari.
Sortito aliquid facere, auferre capere. κληρωτεῖν.
Gratam habere sortem,
Sorte legere. Sorte eligere.
Ducere sortem. Sorti committere.
Sors irrecuieta, improuisa.

to Loath, to Abhorre at a thing.

Nauseare. ναυᾶν.
Et nauseari deponentaliter.
Nauseam habere, sapere. Fastidere.
βδελυττεῖν. Vomitu infestari.
Nauseam inducere, mouere, *to make to Loath at.*
Excutere vomitum.
Fastigium parere. Generare nauseam.
Præ nausea & fastidio vomitum & Fastidio

Fastidio allici.
Tedium habere. Cum nausea audire.
Nauseam stomacho excitare.
Pudim petere porrectum.

¶ Contrarium.

Nauseam amouiri.
Fastidium alicuius rei eximere. alleuare. Discutitur nausea.

Loue.

Amor. Charitas.
Beneuolentia. Necessitudo
Ignis meus.
Obseruantia. Fauor.
Studium in aliquem pium.

a true Loue or Friendship.

Necessitudinis vinculum.
Amicitia haud vulgaris,
Nullo tempore dirimenda.
Non intermoritura.
Nequaquam solubilis.
Necessitudo intima, arctissima
Indissolubilis, incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.
Necessitudo, sed necessitas ad amicitiam non refertur.
Amicitia adamantinis vinculis adstricta.

to Loue tenderly or most hartely.

In bonum & in malum,
Ardere absolute, Virg.
Addere flagrare amore, cupidine.
Intimis ardere medullis aliquem.
Sæuo teneri furore. peruri igne.
Sentire feruentes intima ad ossa faces.
Flamma vri intimo pectore.
Toto concipere pectore flammam.
Imis exardere medullis.
Flore sub primo impotenti amoris æstu perdi.
Ardere aliqua re vel in aliqua re.
Deamare, Adamare.
Vnicè diligere. φιλεῖν.
Effusissimè amare.
Amare. ἐρᾶν.
Amorem Fouere.
Mirificè amare ac suos ocellos.
Maxime admodum, nimio plus, plurimum amare.
Diligere vt parentem, loco fratris, vice fratris.
Oculis ferre. vel in oculis ferre.
Vehementer singulariter, cupidè, arctè ex animo amare.
In medullis medullitus amare.
Amare vt cum maxime apud Terent.
In sinu gerere.
Deuinctum aliquem habere.
Præcipuo ac singulari quodam fauore prosequi.
Animo secum conferre amicos.
Misere, valdè, multum, temere, ardentissimè, perditè, impatienter amare. Insano perdi igne.
Miro amplecti amore.
Admiranda charitate prosequi.
In deliciis habere.
Perire mulierem.
Coniunctè, coniunctius, coniunctissimè amare.
Vri alicuius concupiscentia.
Deperire, apud Terent.
ἐρωτομανεῖν.
Amare corde atque animo. Plau.
Amore flagrare incredibili.
ἐμμανέστατα ἐρᾶν.
Amore deperire, vel perire.
Ardere perditè in puellam,
Efflictim amare, perire, deperire.
Tacitos nutrire ignes, Poeticum, vt Cæcos alere ignes.
Insanire, Mantua. in Bucol. Hoc cõmune malũ, semel insaniuimus omnes, acri amoris vulnerari iaculo.
Quisquis amat, vritur igne graui.

to Loue, to Embrace, to Fauour, to beare good will towards one.

Amplecti. Amplexari brachijs.
Exoſculari. φιλήσειν.
Colere, apud Cic.
Amplexus dare.
Duci amore rei,
Ire in complexus.
Amore complecti.
Optatos dedit amplexus, placidosque petiuit.
Dare brachia collo.
Amplexu perfrui alicuius.
Reſpicere figere, ferre amplexus.
Innectere, Captare, Tenere, tangere, Adducere colla lacertis,
Complexus cingere.
Obſeruare. Diligere.
Hærere apud aliquem.
Amore benevolentia ſingulari proſequi.
Charum ſeu chariſſimum habere.
Amore diuinctum eſſe.
Singulari benevolētia alicui coniūgi,
¶ Excitare mirabiles amores. *to prouoke to Loue.*
Cic. Quandilla ardentes amores excitaret ſui, ſi videretur.

a ſelfe Louer,

Nimium ſibi ipſi tribuens, arrogans, aſſumens, placens, aſſentiens; ipſe tibi aſſentaris; te ipſum amas; cum de te iudicas, non rationem, non veritatem conſulis.
Largiris ipſe tibi, plus quam veritas concedat, plus quam veritati.

your moſt Louing.

Deditiſſimus.
Amantiſſimus.
Studioſiſſimus,
Obſeruantiſſimus.
Cupientiſſimus.
} tui, apud Eraſ.

Lowe, Baſe, or Humble.

Humile. Paruum.
Decliue. Preſſum.
Baſſum vulgus dicit ineptè.
Submiſſum. Depreſſum.

to bring Lowe, vide *to Diminiſh.*

Lowlineſſe, vide *Humilitie.*

a Lowſe.

Vermiculus, ſeu vermis corporis, capitis. Pes apud Plaut. Pedeſque, pulicesque. A quo diminutium.
Pediculus à multitudine pedum, quos oſtendit habet, vt ſcribit Plin. Græcis. φθεὶρ.

Lowſie, or full of Liſe.

Pediculoſus, & vt eſt apud Plat.
Pedicoſus pro eodem.
Vermibus ſcatens & plenus.
Phthiriaſi, i. morbo pediculari laborans.
φθειρομιδης. Scatens pediculis.
φθειριᾶσις Verminoſus.

Luckie, Happie, or Soucie.

Fælix. Fauſtus
Cui ad voluntatem omnia fluunt. ἄτυχὴς. Fortunatus. Secundus,
Proſper. Beatus. Dexter.
Albæ gallinæ filius. Auſpicatus.
Fortunæ filius. Letus.
Timotheus: Polycrates.
Cui omnia ſecundo æſtu proeduńt.
Propitio genio natus.
Gygis annulus, prouer.

to be Luckie or Happy.

Fortunam habere fauentem, arridentem.
Qui felici vtitur auſpicio.
Vti proſpera fortunæ aura.
In cœlo eſſe.
Habent ventos mea vela ſecundos.

Indul-

Indulgentem sibiatque obsecundantem habere fortunam.
Genesim habere fortunam.
Placato possum non miser esse Deo.

Good Lucke.

Omen prosperum.
Bonis auibus facere, felicibus auspicijs.
Fato prosperiore Rumore, secundo.
Vosmet rebus seruate secundis.
Rite secundaret visus omẽq; Leuaret.

to haue ill Lucke, vide *ill Fortune.*

Luckely, Prosperously, Fortunately.

Fœliciter. ἀτυχῶς.
Fortunatim & fortunatè.
Prospere, Faustè. Iuxto omine.
Prospero fortunæ flatu.
Aura obsecundante.
Velis fortunæ expansis.
Blandiente, adspirante Fauonio.
Forte fortuna.
Fauonio fortunæ dulciter afflante.
Prospero cursu. Ominatè.
Bonis auibus. Secundo flatu.
Secundis, ventis. εὐρείαις.
Secundis, prosperis, lætis, fœlicibus optimis, commodis successibus vel euentibus.
Deo secundo, Dijs auspicibus.
Prospero omine. Bono pede.
Dextro alite. Bono auspicio.
Secundo auspicio.
Ex animi sententia.
Auspicatè & auspicatò.
Fortunante Deo, fauentibus dijs.
Fausto sydere.
Adsit modo dexter Apollo. Vir.
Bonis augurijs, auspicijs.
Dextro Hercule.
Genio ridenti, beatiore, propitio.
Fœlici Mercurio.
Cuius votis indulgentissimam se præbet fortuna.

thou Lurkest at home,

Nunquam exis, nunquam egredieris cubiculo; pedeue limine nunquam effers.
Extra cubiculum nemo vnquam te videt.
Perpetua tibi sedes cubiculum est, nunquam euolas è tuo illo nido.

Lust, Desire. giuen to Lust.

Voluptatibus deditus, addictus.
Voluptatis mancipium.
Dissolutus. Intemperans.
Animo suo intemperanter obsequẽs, Libidinarius.
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis.
Mollis. Ventri seruiens.
φιλήδων. μεγάλην εὐδαιμονίαν τὴν εὐωχίαν νομίζων.
Voluptuosus humo, seu voluptuarius ἐυκλοφῶν.
Voluptuariam agens vitam.
Luxuriosus. Effœminatus.
Apitius. Aesopus.
Epicuri de grege porcus.
Carnis amans, & viuens vt porcus.
Vacans voluptatibus.
Delitijs addictus, effœminatus.
Delitijs affluens. Genio indulgens.
Gulæ seu ventri deditus.
Epicureus, Epicuream vitam, Abronis vitam viuens.
Balatro, apud. Hor.
Turpibus addictus voluptatibus.
Simiorum lanx, prouerb. & porcus Troianus. Carnis petulantia efferuens, *vide Lecherous*.
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus.
Turpe conuiuium, amor, commessatio, libido, sumptus. Cic.

to represse his Lustes, vide *Represse.*

a Lute.

Barbytus vel um.
Testudo. χέλυς.
Chelus, *a Luter, vide Harpe.*

Luxurious.

Luxuriosus. Libidinosus.
Propinо, Veneri plus æquo indulgens.
Propensus in libidinem.
Mulierosus, *vide Lecherous.*

M

Mad, Furious, Wood, Frantick, out of his wit.

Insanus. Furiosus.
μανιακός. Lymphaticus.
φρενιτικός. Efferus.
Furibundus. Lymphaticus.
Furore correptus, raptus, percitus, accensus.
Ad agnatos & gentiles deducendus. Varro.
In furorem versus.
Delinitus apud Plaut.
Letargicus apud August.
Alter Orestes vel Aiax.
Qui Strichnum bibit.
Et prouerbiales sententiæ.
Nauiger Anticyras, purgantes pectora succos.
Oestro percitus. Phanaticus.
ἐξεμὴς. Mente captus.
Phreneticus φρενήρης.
Abderiticam mentem habens.
Minus habens mentis quàm Dithyramborum Poëtæ.
Embarus prouer.
μανικός. μανιώδης.
Insanæ mentis. Insensatus.
Vesanus. Vecors.
Rabiosus. Excors.
Expers mentis. Ceritus.
Rabidus. Amens. Demens.
Rabie agitatus. ἰμμανὴς.
Humanis sensibus orbus.
Ad Insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus.
Cæco amore raptus, furiata mente ferebat.
Emotæ mentis.
Actus furore graui, furijs mens efera.
Qui roratur cerebrum.
Haud sanæ mentis. Delirus.
Furijs exagitatus, sapere desijt.
¶ Et in bonum.
Mente personus. Furens.
Animi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus.
Qui humanos sensus amisit, diuinos autem assecutus est.
Furore diuino incitatus.
Afflatus.
Mente incitatus.

to be Mad, Furious, Wood, or out of his wit.

Furere. ἐνθουσιᾶζειν.
Furore agitari, desæuire.
Diris agitari. Rabere.
Ciere furias. Ouidius.
Mente alienatum esse.
εἶναι ἐξω αὐτοῦ.
Mentis alienatione laborare.
ἐξοιστρεῖν. Insanire.
ὀμνύειν. Ira exagitari.
Grassari. Bacchari.
βακχᾶν. Debacchari.
Fœnum habere in cornu.
Atra bile exagitari.
In rabiem efferari.
Immodestè agere.
ἰμβακχᾶσθαι. Furijs agi.
κορυβάττειν.
Furentium more caput quassere.
μαίνεσθ. ἰμμαίνεσθ.
Irati numinis intemperijs agi.
Effluente mente huc illucq; cursitare.
Furijs, intemperijs ferri. Virg.
Heu furijs accensa feror.
Delirare, per metaph.

Madnesse,

Madneſſe, Woodneſſe, Furie, or Trouble of minde.

Error fanaticus. Furor.
Ira Dianæ. Delyrium.
Mania. Phrenetis.
Effera vis animi.
Paraphroſyna. Mentem Inſania mutat.
Veſania. Dementia.
Vecordia. Amentia.
Alienatio mentis,
Rabies quæ proprie canum eſt.

to make Mad or Furions.

In furorem & mentis alienationem agere.
Adigere ad inſaniam. Teren.
Mente emouere, alienare.
Impelli accendi furijs.
Furere facio. ἐξίστημι.
Dira ſubit rabies.
Ex ſtulto inſanum facere.
De mentis loco mouere.
Sæuis agitatus furijs.
Mentes furoribus quatere.
Exagitare. Furiare.
Stumulatus furenti rabie animus.
Corda tument rabie fera.
Comes eſt inſania morbi.
Rabies, furor iraque mentem præcipitant.
Concipere furiata mente furorem.
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumeſcunt.
Stimulos ſub pectore vertit.
Ceſſit furor & rabida ora mouerunt.
Acuere furorem furijs,
Mens quoque ſic furijs agitatur.
Ardere animis.
Morſu canis rabidi lymphaticum facere.

the Magiſtrates or Rulers of the common wealth.

Magiſtratus. ἀρχαί.
Dynaſtæ Cic. Præfecti. Primores.
Primates. πρωτεύοντες.
Primi. Primani.
Maximates. Summates.
Optimates. Magiſtates.
Magnati in bibliis. μεγιστᾶνες.
Princeps, principales ciuitatis in fictis nominantur.
Proceres. Potentes.
Potentiſsimi. δυνατοί.
Megiſtanes, μεγιστᾶνες, qua voce, apud Latinos Sueto. vſus eſt.
Conſules. Conſulares. Apices.
Senatores. Conſulatus capita.
Senatorij ordinis.
Patriciæ dignitatis.
Columina, Epiſtylia, Coriphei.
Trabeatorum corquatorumq; turba.
Summates viri, Patricijque ordinis proceres.
In omnia potens, quorum ſumma eſt authoritas, in quibus ſita ſumma bonique malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur. *Rulers of the eſtate.*
Penulatorum alpha.

to Magnifie, vide *to Praiſe.*

to Magnifie, to Extol things of no praiſe.

Humilia extollere, efferre ea, quæ iacere videntur, excitare atque erigere.
Obſcuris dare lucem, ſplendorem afferre, obſcura illuſtrare.

to May, vide *to be Able.*

it May be, vide *Poſſible.*

a Maide, a Virgin.

Virgo. Illocabilis virgo, *a Maid that cannot be married for want of goods, or being too olde.*

Virgo

Virgo casta, pudica, expers viri virum non passa, virgo nubilis, matura viro, Teda non nupta iugali.

to deflowre a Maiden.

Deuirginare, depudicare.
Stuprare. Vitiare.
Addere afferre vitium pudicitiæ.
Deflorare. Præstolare.
Virginem rapere vel sustollere, *to ravish a Maiden.*

to Maintaine, vide to Defend.

the Maior or chiefe ruler of a towne or citie.

Præfectus. ὁπάρχος.
Præfectus vrbicus.
Prætor vibis vigilantissimus. κοσμοφύλαξ.
Præfectus scelerum, qui à plærisque minus aptè Scenetus dicitur.
Satrapa & Satrapes, singua Persica.
Prouinciæ præses, seu præfectus, qui iudex etiam dicitur prouincialis, ἔπαρχος, ἐπαρχεύων, a Præsident.

Maiorane, herbe.

Amaracus. ἀμάρακος.
Sampsuchus. Maiorana.

to Make, to Doe.

Agere. Operari.
ποιεῖν. πράττειν.
Facere Patrare.
Peragere. Exequi.
Actum agere.
Efficere. Conficere.
Perficere. Hoc age.

a Maker, a Creator.

Conditor. Creator.
Psalmator. Plastes. Opifex.
Sator. ποιητής. κοσμήτωρ.

Made free of the citie.

Patebat ciuitas virtuti, potius quam diuitijs, Ius ciuitatis consequebatur, dignus ciuitate putabatur, recipiebatur in ciuitatem, ad ciuium numerum adscribebatur, ciuis locum obtinebat, referebatur inter ciues, adscribebatur in ciuitatem, particeps ciuitatis, ciuiumque munerum fiebat, impartiebatur ciuitate, peruenichat in ciuitatem, ei ciuitas communicabatur, non qui opibus abundaret, affluaret, valeret, sed qui virtute polleret, excelleret.

Made friends againe.

Cum inimicis in gratiam redij, reconciliatus sum, reiecto odio in vnum coniunximus, pacem colimus, inimicitias, simultates, odia deposuimus, abiecimus omnem veterum iniuriarum memoriam, omnem vlciscendi voluntatem ex animo deleuimus.
Pulso odio succesit amor, odium amore commutauimus, depositis odijs, mutuam beneuolentiam suscepimus.
Orta est inter nos, vetere prorsus extincto odio, mutua beneuolentia, animorum nostrorum in amore mutua consensio, ad amandum mutua propensio, animorum ac voluntatum similitudo.

a Male, a Bouget.

Pera. πήρα.
Cassidile med. prod. in li. Tobiæ.
Pera pastoralis. Ascopera.
Pera viatoria.
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactors, Wicked and Vengeable Men.

Homines improbi, scelesti, scelerati, flagitiosi,

flagitiosi, noxij, nocentes, sontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorsus infecti atque inquinati. *vide Naughtie fellow.*

Malmesie wine,

Vinum Creticum.
Vinum Aruisinum, vel Aruisium, vulgo Maluasinum dicitur.

to become Man, to take mans flesh vpon him.

Strophio carnis cingi.
E virginei corporis substantia, corpus adsumere humanum.
Trabeam carnis induere, apud Fulgen.
Ingredi mundum.
Humanos inducere artus.
Nasci in terris.
Seruile carnis cinctorium adsumere.
Abiecti homuncionis formam induere.
Induere fragilitatis limum.
Carne velari, tegi, obtegi.
Tegumen nostræ mortalitatis induere.

a Man of no accompt, or little set by.

Homo nullius pretij, Valoris, loci, ordinis, despectus, abiectus, contemptus, terræ filius. *vide naught.*

a good Man is constant.

Hominem grauem, cer.um, minime mendacem, minime falsum, studiosum veritatis cognoui, expertus sum, nihil in eo leuitatis, aut inconstantiæ, nihil inane, varium, mutabile inconstans.
Nullam animi infirmitatem, nullam sententiæ varietatem, nullam consilij mutationem deprehendi.
Magna præditum grauitate semper cognoui.
Is mihi semper visus est, qui sibi optime constet, nihil leue committat, nihil inane cogitet, non facile discedat à seipso, ægre discedat à sententia, mutet consilium, susceptam opinionem abjiciat, sensum deponat, de suo statu demigret, quem nulla res facilè abducat, auellat à sententia.
Cujus mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, vtram in partem velis, non facile flectas, ægre traducas, cum labore torqueas.
Alieno tempore nihil loquitur, nihil agit ineptè, nihil non loco, idem et vultus in omni re, eadem in omni fortuna moris est.

Mankind, vide *Men.*

a Manner of life, vide *a Trade of life.*

two Manners of waies.

Bifariam. Bipartito.
Duobus modis. δισσῶς.

an other Manner of gouernance.

Manifested or made known, vide *Opened.*

Patefacere, Manifestare.
Tectum aliquid ferre sub auras.
Mentem aperire, aliquid resignare.
Resoluere, non celare.

a Manslaughter, or killing of men.

Nex. Internecio. Cædes. *Death.*
Clades. Strages.
¶ Salustius: in luctu & miserijs mors ærumnarum requies, non cruciatus est.

Many, vide *Much,*

to Marre, to Corrupt, to Spil, to bring to Naught, to Lead a side.

Agere in precipitium, in præceps.
διαφθείρειν. Corrumpere.
Peruertere. Perdere.
Per prauos mores in errores ducere.
Abducere in gaueum. Terent.
Indiscrimina pertrahere.
Arte in cassus præcipitare, rabido mergere freto.
æcipi tes nos agit ambitio & raptare videtur in exitium.
Peccandi vel ruinæ præbere occasionem. Facere alıquem ruere.
Seducere. Scandalizare.
Offendiculum ponere, præbere,
In errorem trahere, impellere.
In vitium agere, ducere.
Exicialiter alios seducere.
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium.
Contra sanam doctrinam prauas serere opiniones, quæ quidem facillimè obrepere solent.
Melicis Cyrenarum hæresem illecebris præsentem inferre mortem.
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines.
Exhæreticorum scriptis lues in teneram manat ætatem.
Hypocrisi pietatis latrocinio circûli. ta Christi oues inescare.
Conijcere inuitiorum voragines.
Perdocere aliquem incidere tramitem vitæ corruptæ.
Damnatas opiniones aliorum animis instillare.
Detorquere alicuius animum à virtute.
Virus in aures instillare.
Erroris aliquem complere Plaut.
Ab honesto deflectere.
A recto deducere, abducere aliquem.
ἐκτρέπειν.
Ducere in errorem Ouid.
Virus pectori aspergere.
Errorem pedicis illaqueare.
Prauis inficere opinionibus.
In erroris foueam præcipitare.
In errores pestilentissimos deducere. trahere, illicere.
Abducere à veri cognatione, in nassa peruersitatis.
Simplicem plebeculam transuersam agere.
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cœnosa vada in abyssum æternam euehere.
A matris ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare.
Multa animorum millia varijs conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus inuoluere.
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam.
¶ Opinionum prauitate infici.
A catholico sensu exorbitare.
Hæreticorum persuasionibus seduci.

the trade of Marchandise.

Negotiatio. Nundinatio.
Commercium. ἐμπορία. ἐμπορία.
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Liuium.

to exercise Marchandise, vide *to Trafique.*

a Marchant.

Mercator. Institor.
Negotiator. ἐμπολαῖος.
Emporos. Rariarius.
Nundinator.
Regiæ negotiationis principem agês, vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est à negotijs Indicis.
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

rich Marchants,

Rem possident bene magnam, amplissimam,

pliſſimam, vbertim am, copioſam in primis mercatores Londinenſes.
Diuitias tenent ſummas, abundant effluunt re, copijs, diuitijs, opibus.
Diuites oppido ſunt, Locupletes, opulenti, copioſi, à re parati inſtruti, firmi, bene nummati, peculiati.
Ampla res eſt, prolixa, copioſa, minime anguſta, bona multa mercatoribus Londinenſibus.
Ampla re reuntur, prolixa, copioſa bene multa.

the Marches, &c. vide *Borders.*

a Mariage.

Connubium. συζυγια.
Matrimonium. συζυγια.
Coniugium. Conuentus apud Iuuc.
Copula matrimonij.
Vinculum iugale. Virg.
Vincula iugalia Thalami tædæque iugales.
Hymenæi pacti. Lectus iugalis.
Socialis amor.
Nodus iugalis.
Curarum laboriſq; pleaum piſtrinum cuidam dicitur.

Mariageable.

Matura connubio, viro, iuuencula.
Matura coniugio, plenis iam nubilis annis. Apta viro.
Exoleta virgo quæ eſt maturæ ætatis.
Viri potens, apud Cai. iuriſconſul.
Matura nuptijs. ὡρμαλὴς.
Tempeſtiua viro. Adulta.
Nobilis. apud Virg.
Pubertatis annos egreſſa.
Virgo iam grandis. Terent.

a Maried damſell, a Bride.

Nupta iuncta puella viro.
Quæ fruitur marito.
Coniux, Vxor,

to beſtow in Mariage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri.
Filiam nuptum dare, in nuptias, in matrimonium dare.
Locare vel elocare filiam alicui.
Nuptui vel nuptum dare puellam viro, apud Plaut. ἐκδιδόναι.
Iungere virginem viro, connubio.
Dare, locare in matrimonium virginem.
Admittere gnatam ſuam alicui vxorem.
Locare nuptum alicui virginem.
Collocare nuptum propinquas ſuas in alias ciuitates.

to Marrie, to Wedde, to take a wife.

Contrahere matrimonium.
Connubij fœdus inire.
Gaudere ſorte tori.
Inire matrimonium, nuptias.
Nubere, mulierum eſt tantum.
Vinculis iugalibus ſeſe innectere.
Ducere vxorem. γαμεῖν.
Ducere filiam alicuius.
Ductare aliquam. Terent.
Ducere filiam in matrimonium.
Iungi matrimonio. Dare cõnubio.
Coniugio vinciri. Dare nuptam.
Matrimonij copiſtro os præbere.
Iungere copulari, aſtringi matrimonij fœdere.
Bene compoſitum ſollicitare torum.
Concipere Thalamos, Parare, Petere.
Incumbere thalamis.
Promittere coniugium.
Deducere ſponſam Iuueni.
Coire toro ſacro. Coniugio frui.
Partos hymeneos exercere.
Connubia & hymenæos celebrare.
Multæ vxores in eiuſdem viri coeunt matrimonium. Soli. de Indis.
Filiam alicuius in matrimonium recipere. ἀγαδέξασθαι γυναῖκα.

Rem

Rem non nouam aggredi ioco dicitur, qui vetulam accipit vxorem ſen viduam . C. de iudi.

to breake, violate, or defile Mariage.

Nuptam fallere, Rumpere ſociale fœdus.
Soluere fœdus iugale.
Lædere fœdera ſocialia.
Violare iura mariti, Thalamos, Toros.
Temerare venerem maritam. Cubile.
Deſtituere toros iugales. Legitimos.
Sacra mariti polluere. Matrimonium odiſſe.
Qui mihi coniugij ſponſor & obſes erat.
Socialia fœdera rumpit.

a Marriner, a Shipman.

Nauta. Nauita. ναυτης.
Nauis, moderator.
Sulcator ponti.
Gubernator. Proreta.
Nauclerus. Nauiculator, Nauicularius.
Tiphys, quod primis gubernandæ nauis adminicula inſtituerit, generaliter pro nauis gubernatore ponitur.
Nauarchus, princeps, præfectus nauis, quem patronum vocant, *a Captaine, the maiſter or the Admirall of the ship.*
Nauarchis idis. *The Admiralles Ship.*
Claſſis ductor.
¶ Agere nauem, celocem, claſſem, triremes onerarias, eſt gubernare.

a Market, vide *a Fayre.*

Markes, vide *Tokens.*

let this be your Marke, intent or purpoſe,

Hic tibi ſit ſcopus, Hoc tibi ante oculos propoue, pone, ſtatue, conſtitue ad animum refer, huc mentem intende.
Huc ſpectet animus tuus, dirige conſilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem, hoc tibi propoſitum ſit.
Mentis aciem in hoc intende.

a Masking viſour.

Larua umbratilis. Perſona. προσωπον. μορφωμα.
Facies compoſita, fictitia, vnde homines larvati, perſonati, qui adſcitiã faciem, ne aut tenebris ſcelera perpetrantes, aut lucibus terrorem alijs incutientes, dignoſcantur induunt, quem admodum diebus genialibus agitur.

Maſons.

Cæmentarij. Fabri murarij.
Murorum extructores.
Parietum eductores.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur. στρωμα. Storea. Matta. Teges. κλιδανος. φορμος.

Mates, vide *Companions*

Matter or Corruption.

Sanies. ιχωρ.
Tabo. Tabes velum.
Pus. πυον. Purulentia.

a Matter of great importance or weight.

Res ſeria, magni conſilij, non exigui ponderis.
Res grauis, difficilis.
Res ardua, multi laboris.

Magni

Magni momenti negotium.
Plena difficultatis res.
Magni, maximi ponderis negocium cui cuncta posthabenda sunt.
Res haud parui momenti.
Non iocosa. Res non est parua. Virg.
Pregnans causa.
Dignum propter quod vademonium diferatur, prouer.
In quo sanè totius causæ cardo vertitur, pondus consistit, res pendit

cleane from the Matter, vide nothing to the purpose.

a Mattresse.

Culcitra lanea.
Accubitum.
Accubita. ἀναλιντηρια.
Anaclinteti. Stibadia.
Matteracia. Thuscanica.
Vsus istiusmodi lectulorum Italis & Hispanis.

a Maund, vide a Basket.

Meade.

Medo & aliquorum opinione Medus
Aqua mulsa.
Hydromeli. ὑδρομέλι.

as I Meane, after my meaning or Iudgement: in my opinion.

Mea sententia. Meo animo.
Secundum animi mei sententiam.
Meo iudicio. Meo sensu Cic.
Ego de meo sensu iudico.
Vt mihi videre videor.
Mea opinione. Vt opinio nostra est.
Vt mea fert opinio, animus, hæc mihi mens est, Mens eadem perstat mihi,
Nec dubia mihi mens est.
Hoc animo fixum immotumq; sedet.
Quantum ego nunc corde conspicio meo. *vide as I thinke.*

a Meane or cause, vide Occasion and Cause.

Meate, vide Feeding

to Meddle with another mans matters.

Curare negotium quod ad se nihil attineat.
Aliena curare. Curare rem alterius.
Alienarum rerum satagere.
πολυπραγμοσύνη.
Domesticorum negotiorum obliuisci & foris aliena curare.
Depugnare in alieno negotio.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicare se.
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat.
Ingerere se negotijs aliorum.
In alieno choro pedem ponere.
ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τιθέναι, prouerb. dicitur qui se alienis miscet negotijs, & aliorum sibi vendicat partes. Interponere.
Immiscere se rei alienæ.
Falcem mittere in messem alienam.

Meeke, Gentle, Tame, mild.

Mitis, ἥμερος. Clemens.
Benignus, Facilis. Mansuetus.
Commodus, Beneficus.
Placidus. Placabilis. Lenis.
Candidus ἁπλοῦς, διαγὴς.
Blandus. ἥμερος.
Suauis. Beneuolus.
Exorabilis. Indulgens.
Benignitatis prodigus.
Leni ingenio, animo.
Singulari morum & mansuetudine.
Singulari lenitate & mansuetudine.
Oleo tranquillior.
Minime iracundus.
Ad remittendas offensas perfacilis.

Tractabilis homo. Longanimus.
Quieum consuetudinem haud moletum agere.
Facilimis quis amoribus dicitur, qui moribus commodis, venustis minimeque molestis, sed suauissimis omnibus.
Qui plurimum præ se fert humanitas.
Supercilio carens.
Quo nemo est vsquam ītr conuictu iucundior. *vide Gentle.*

to Meete with, or to come against.

Obuiam ire. Prodire.
Obcurrere, Obuiari.
Dare obuiam vel obuium.
Venire obuiam. & procedere honoris gratia. ἀπαντᾶν.
συναντᾶν. ὑπαντιᾶσθαι.
Ire aduersē vel aduersum, apud Tere. in Adelph.
Adire contra. Plaut. Id est adibo contra Obuenire alicui. Cic.
Aduersum venire.
Incidere in aliquem.
Offerre aduentum.
Ferre, offerre se obuiam vel obuium alicui. I obuius.

Meet, vide *Apt.*

it is Meet, Conuenient, it Becommeth,

as Meet was, vide *as Neede, &c.*

a Meet mate for me.

Mei ingenij homo valde mihi aptus est, mire factus est ad naturam meam.
Vehementer est ad meæ vitæ rationē & consuetudinem accommodatus.
Conuenit optimè cum meo ingenio.

Melodie, tunable musickes, and symphonie.

Consonantia. Modulatio.
Symphonia. συμφωνία.
Harmonia. Concentus.
Cantus. Cantio. ᾄσμα.
Melici, lyricique modi, moduli, apud Aus. i. dulces.

to Melt, or to be Melted,

Resolui. Defluere. Liquescere.
Loqui deponentale. χώνευω.
Liquifieri Deliqueo. Tabescere.
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the prime Members of a man or woman.

Virilia virorum tantum, sed utrique sexui tribnūtur. Verenda naturalia, pudenda.
αἰδοῖα. Geniales partes Genitalia.
μόδια, Natura φύσις.
¶ Menta. Mentula.
Vetetrum. ὄρχις.
Penis. Colis vel Coles.
Cauda Priapus.
μόκλος. πέος.
Verpa. Muto apud Horat.
βαλάνος. Balanus. Membrum.
Membrum genitale, virile.
Virga Venerea. πάϑος.
Fascinum, apud Horat.
Caulis secundum Seruium καυλός.
Hasta venerea. Virga virilis.
Neruus apud Iuuen. Mensura incognita nerui, Terentium.
Ruber palus, apud Horat. 1. Ser. Obscænoque ruber porrectus ab inguine palus.
¶ Membrosus. Mutanearus.
Mentulatus. *well furnished.*
Penitus med prod.
¶ Serotus. μακόπαδος.
Pirga. Culeus. κολεός.
Testiculorum capsula, bursa, vidulus, sacculus, sinus.

Colei,

Colei cole, teſtes teſtituli, notæ ſigni, ficationis ſunt: & rei veneteæopus tranſigentes dicuntur.
¶ Subigere. Subigitare.
Operari rebus Venereis.
In Veneris fano facrificare. Catul.
Venereis voluptatibus frui.
Quicquid eſt puellarum confutuere.
Frangere thoros, apud Mart,
Sumere furtiuo gaudia læta thoro.
Conſuetudinem cum aliqua habere.
Futuere. Miſcere.
κυνδεῖν. Concumbere.
Noſcere cognoſcere. Irrumare
Inire, coire, Rem Veneream exercere. In Paphiæ deæ miſterijs operari, Subare, quod tamen propriè porcorum eſt, quamuis ad alia animalia & homines transferatur.
Admiſſuram facere brutis proprium.
¶ Porro mulierum pudenda paſſim apud authoreshiſce nomenclaturis diſignantur.
Interfœmineum. Cunnus.
κλιτορὶς. κλιτωρίεον.
Rima à ſimilitudine
Barathrum fœmineum, apud Mart.
Vulua. tametſi vulgus, exiſtimet, vox inlioneſta non eſt, verum ſignificans. ſeu folliculum muliebrem, ſic dicta quod partum inuoluat quaſi volua. Ponitur tamen non nunquã pro orevuluæ, alio nomine loci.
¶ Menſtrua. Menſes.
τὰ καταμήνια.
Mulierum profluuiũ, fluctus, purgatio

Men Mankind.

Homines. Aeuigenæ, Mortales.
Terreni. Terrigenæ. ἔγγενοὶ.
ἀνθρωποι, μίγητες.
Genus humanum.
τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
Caput caro. & anima pro homine quoque pronuntur præſertim in ſacris.
Filij hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in ſacris. Hebraiſmuſe ſt. Humigenæ quod de humo nati ſint.

Mercie, vide *Compaſſion. Merie,* vide *Glad. to make Merie or good cheare: to be Frolike, to Delight, to take pleaſure.*

Exhilareſcere. Exporrigere frontem.
Plauiere. Iucundari.
ἀνθρώπομαι. Cum amiculis ſe recreare ſuauibus.
Operam dare rebus ludicris. Virg.
Soluite corda metu, ſecludite curas.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Leuare pectora diris ſollicitudinibus.
Excutere animo ſollicitudinem omnem.
Onare. Ouationem agere.
Relaxare animos, & dare ſe incunditati.
Cice. Diffundere animos, frontem vtrumque, apud Ouid.
Alacri animo eſſe. Iubilare.
ἀνθρεῖν. Suſtollere manus.
Hilarem hunc ſumamus diem.
Luculentè hunc habeamus diem.
Hodie modo hilarem fac te. Terent.
Hilariter viuere.
Fallere curas.
Vino curas abigere,
Explicare frontem, exhilarare.
Ponere ſupercilium.
Demere ſupercilio nubem. apud Ho.
Vehementer gaudere.
Animi curas eluere, diluere
Curas abigere, ſoluere remittere, pellere ejicere.
Moleſtas animi curas diſcutere.
Lætis ſoluere corda iocis.
Cor illi ſalire dicitur, qui vehementer exhilaratur.

Secum gaudere, & in sinu gaudere.
In sinu tacito gaudia premere.
vide to Live sumptuously.

Merily, vide *Iestingly.*

to Merualle, to Wonder at, to be Astonied.

Stupere. ἐξισταῦαι.
Stupescere. πτοεῖσθαι.
Perculsum esse. Inhorrescere.
Pacti insolentis stupiditate exhorrescere. Humanam rationem captiuam ducere. Stupore percelli.
Summam hominum admirationem excitare, Cic.
Aestu quodam in altum admirationis stuporisque rapi. Bud.
Obstupere. Obstupescere.
Animo percelli exalbescere.
In stuporem abire.
De mētis loco præ admiratione moueri.
Cum stupore admirari.
In stuporem verti. ἐκπλήσσεσθαι.
Consternari animo.
In admirationem rapi vel rapere.
Obstupefieri.
Stupeheri. Suspicere.
Mirari. Demirari.
Miraculo detineri.
Pendere ab alicuius vultu.
Monstri rarit ate obstupescere.
Facere, stupere, rapere.
Ad recordationem alicuius animo inhorrescere.
Θαύμας δ' ἴσχει εἰσορόωντα, apud Homerum. Stupor occupat inspicientem.

a Messenger, vide *Carrier.*

Mettall, vide *Copper.*

Midday, vide *Noone.*

Might, Strength, Power.

Potestas. ἐξουσία.
Potentia. δύναμις.
Potentatus. Imperium.
Virtus, quæ Græcè δύναμις.
Vires. manus, Robur.
Fortitudo. Vis similiter.
¶ Authoritas. Pondus.

Mightie, vide *Strong.*

with Might and maine, or with all Force and power.

Manibus pedibusque.
Omni conatu Omnibus neruis.
Toto pectore, animo, conamine.
Extremo conatu.
Magno nixu.
Pugnis & calcibus.
Læua dextaque.
πυξὶ καὶ λακτίσματι καὶ ἀγκῶνι.
Totis viribus. αἰσχεπτως.
Summa ope. Summa vi.
Summo studio, nisu, conamine.
Omnibus viribus. Totis neruis.
Velis equisque. Remis equisque.
Pro portione virili.
Pro viribus, pro virili.
Omni diligentia. *Vide to Trauell.*

Milde, vide *Meeke and Gentle.*

a Mill, a Querne.

Mala μύλη. Molendinum.
Moletrina pro eodem.
Pestrilla molendum à manibus. Ter. χερμύλον.
Mola alata, vel Pneumatica, *a Wind-mill.*
¶ Trapes. Trapetum.
Mola olearea.

to Minde, vide *Determine.*

my Minde or Opinion is this: this is my Mind or Opinion.

Animus mihi est.
Hæc mihi mens est. ἴσχω γνώμην.

Deli-

Deliberatum est mihi.
Sic visum est mihi.
Ita affectus sum. Ita animo est.
In animo habeo. Animum habeo.
Ita fert animus.
Quæ nunc animo sententia constat.

his Minde is Changed.

Animus mutatus est, à pristina mẽte & sententia defecit, discessit, abductus est.
Non sibi constat, labat in sententia, eadem non est, fixa non est, infirma est eius sententia.
In aliam partem se traduxit, priorem opinionem abijcit sensum deposuit aliter sentit & à se ipso differentit. *vide to Change.*

to make one to change his Mind, vide to Dissuade

to keepe in Minde, vide to Remember.

to put into ones Minde, Head or Braine.

Suggerere. Indere.
Subijcere, apud Terent.
Infercire verba, *to stampe in.*
Immittere in pectus humanum.
Instillare metaphoricè pro suadere, vtrumque apud Erasm.
Ingerere. Insusurrare.
Inspirare. Inserere.

out of Minde, vide Forgotten.

I am troubled in Minde.

Sum in mentis perturbatione.
Non sum compotis mentis, aut cõpositus.
Sum turbidus, vel turbatæ mentis.
Non sum mecum, quod vulgo vixq; Latine dicimus.
Sum malè dispositus.

a Minister, vide Preacher and Priest.

a Minstrell, vide Piper.

a Misbegotten, vide a Bastard.

Miserie.

Miseria, calamitas, acerbitas, duritia, durities, Vastitas, Vastities, Vastitudo, vexatio, oppressio, perditio corruptio, consternatio, consumtio, infortunium, exitium, damnum, detrimentum, infœlicitas, difficultas, egestas, paupertas, inopia, penuria, pernicies.

Miserable.

Miser, miserabilis, infœlix. Pauper, inops, abiectus, consternatus, spretus ab omnibus, cecidit, perditus, & fere extinctus est, deiectus est in miserrimam vitam, summas miserias, calamitates perpessus est, duriſsimo quæque, acerbissima quæque, miserrima quæque, postrema quæque tulit, sensit.

Mischieuous, vide Naughtie.

Misfortunes, Contrarie things, Aduersitie.

Res aduersæ. Contrariæ.
Turbidæ. Afflictæ.
Tristes. Perturbatæ.
Labefactatæ. Quassatæ.
Res desperatæ. Desperatissimæ.
Res asperæ. Dubiæ.
Languidæ. Molestæ.
Fractæ. Fessæ.
Fatigatæ. Trepidæ.

Attritæ. Diminutæ.
Comminutæ. Imbecillidæ.
Sic fata ferebant.

a Matter miſliked of.

Res reprehenſa, palam exagitatur, vituperatur, accuſatur, reprehenditur damnatur, acerbe notatur, infamia notatur improbatur.
Sermones ea de re minus commodi ſunt, parum honeſti, diſſipantur.

to Miſſe, vide *to Faile.*

great Myſteries, vide *Secrets.*

a Miter, vide *Biſhops. miter.*

Mitigated, vide *Aſſwaged. to Mocke, to Ieſt or Scoffe, to Flout, to Laugh at, to Scorne, to Delude.*

Nugari. Connugari. Ludere. Iocari
Nugas agere. Tractare ioco.
Afferre iocum, ſales.
Ludicra rebus ſerijs miſcere.
Iocari feſtiuiſſimè.
Indulgere feſtiuis iocis.
Ioco dicere. χλευάζειν.
Facetè cauillari. Vrbanum eſſe.
Affluere lepore omni.
Salibus vri. χαριεντίζεσθαι.
Alludere. ἐπιλύειν.
Lepida vrbanitate vti.
Ioco quempiam aſpergere.
Sale ſalſiſſimo ludere.
Feſtiuo ſale, comico lepore dicta temperare.
Connugari. Agitare ſales.
Dicteria ſalſa dicere.
Indulgere feſtiuis iocis.
Tractare ioca.
Iocari feſtiuiſſimè in quenquam.
Salibus ludere.
Miſcere ſales.
Tangere conuicio, ſcommate.
Iactare ſcommata.
Agere ſcommatibus.
Tangere abſolutè.
Ridiculis dictis excitare cachinnos.
Ludicris riſum mouere Sardonium.
Ridere. Irridere
Deridere. Deriſui habere pro delectamento habere.
Riſui habere. ὁ γέλωτα ποιεῖν.
Ludibrio habere. *to Delude.*
Subſannare. obaudire.
Deſpectui habere.
Ludibrio afficere.
Ludificare vel ludificari. Illudere.
Linguæ iaculis ſagittare.
Vncis nimium indulgere naribus, apud Perſium.
ἐκμυκτηρίζειν. Inſultare.
Naſo ſuſpendere.
κατὰ γέλωτα. cum genitiuo.
Facere Ludos, Agere lædorijs.
Democritico, Sardonio riſu ſuffiare.
Aceto perfundere, apud Horat.
Conuicijs proſcindere, infectari. figere. flagellare.
Sannis. Riſu Sardonico aliquem excipere.
Scommate percellere vario.
Dicaci ferire lingua.
Morſibus impetere.
Ore & dente petere.
Lacerare conuicio.
Conuicia iactare.
Riſibus quicquam proſtituere.
Dicacitate mordaci proſcindere.
Ronchiſonis ſcommatibus obſtrepere.
Lædere ſcommate, ludibrio, verbis.
Acriter inclamare, apud Plaut. pro conuicijs & clamoribus infectari.
Mordaci flamine quempiam petere.
Plauſtra ſcommatum iaculari in aliquem.
Stringere quaſi gladium bis acutum maſe-

maledicentiæ linguam.
Plaustra conuitijs plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere.
Mordaci eruditione cachinno os.
Conuitijs vel dictertijs lacessere.
Consputare metaphorice.
Conuitiari. ἐμπαίζειν.
Naso suspenso subsannare.
σκιμαλίζειν. Ostentui habere.
Medium ostendere vnguem, digitum.
Ronchis & cauillis eludere.
Per lasciuiam eludere. ἐξυβρίζειν.
A tergo instar Ciconiæ pinsere.
Auriculas tendere, adsuere.
Cornua tollere.
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, Iester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor. Illusor. Subsannator.
Os infrene, petulans, maledicum.
ἀχάλινον στόμα.
Maledicus. Cachinno.
Democritus. Cacophanta. Ozimisator prouerb. Sannio onis.
Dicax. Dicaculus. Irrisor.
Salsissimè ludens.
Scommate percellens vario.

a Mocke, a Scoffe or a Iest a Scorne.

Dicterium. Dictum.
Sales. Risus.
Scomma. γέλως. λοιδορία.
γλαυκία. Dicax sermo.
Lidoria. σκῶμμα.
Iocus. Ludus.
Cauillum. Cauilla.
Facetæ falsitatesque irrisio.
Ludibrium. Hystricis sera.
ὑστριχίς.
Acetum pro dicaci mordacitate, apud Horat. Grecus, Italo perfusus aceto.
Verborum ludicra.
Dicacitas, Facetiæ.
Vrbanitates. Silli. Sanna.
Sales quales Cicero cum suo Bruto Pomponioque solet agitare.
Maxsonica dicteria,
σκώμματα μασσονικὰ τοῦ.
Derisio.
Illusio. Derisus.
Cachinnus. Ridiculum.
Subsannatio.

Modestie, vide Sobrietie.

Moist, Danke, Wette.

Madidum. Irrigium. Humidum.
Aquatitium. ὑμαλέον.
Humectatum. Vuidum.
Vdum (en fiudum per aspirationem.
Vligino sum. *To make moyst, vide to VVater the ground or garden.*

to Molest, vide to Vexe within a Moment, in the Twinckling of an eye.

In puncto temporis ἐν ἀτόμῳ. στιγμῇ χρόνῳ. In momento.
Et apud Persium, Momento temporis. ἐν ἀκαιρεῖ τῷ χρόνῳ.
Puncto mobilis horæ apud Horat.
In oculi nictu vel ictu.

to goe a Momming.

Mommos agere.
Laruis obambulare consuesa.

Monie, Substãce, or Wealth.

Pecuniæ. χρήματα.
Res. Nummi.
Aes, quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ,
Aes obsignatum, & apud Horat.
Nomisma, numisma.
Res pecuniaria, nummaria.
Fortunæ. Bona.

without Money, Poore, beggerlike.

Pauper. Inops.
ἀχρήμων ἀχρήματος. id est sine pecunia,

cunia, cui deest nervus rerum agendarū, & is dicitur zonam perdidisse, prouerb. *vide Beggar.*

rich in Money.

Benè nummatus est, bene paratus à pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis copiosus est à pecunia, minimè pecuniam detiderat.
Multum habet in arca, refertus est pecuniis, pecuniæ illi multum est, dives est, multum pecuniæ possidet, magnam auri vim argentiq́ue possidet, in numero habet.

to become a Monke a frier.

Implicare se instituto monastico.
Induere monachum, cucullum.
Simulatæ religionis habitum suscipere.
A vano huius mundi consortio separare se.
Monachatum capessere.
Inscribi albo monachorum.
Caput obuincire cuculio.
Se dedere, deuouere monasticæ vitæ.
Nomen dare Francisco, Dominico, Guilielmo, &c.
Abrenunciationem sæculi profitari.
Monasticis ineptijs initiari.
Renunciare abrenunciare sæculo.
Mancipare, dolere se religioni hypocriticæ.
Solitariæ vitæ se obstringere.

the Moone.

Luna. σελήνη.
Titanis idos, id est, filia Titani.
Latona, pro luna ponitur, apud Statium.
Lucina. Phœbe.
φοίβη. Phœbi soror, consors.
Delia. Diana.
Noctiluca. Cinthia quod quasi diem noctu efficiat vt scribit Cicero.
Moderatrix noctis apud Sta.
Mænæa. 2. Machabeorum cap. 1. id est, Diana, lingua Persica.
Tithonia. Tithoni coniux.
¶ Nouilunium. Neomenia.
Noua luna. *the newe Moone.*

Moreouer, Neuertheless, Furthermore.

Accedit his. Accedit huc.
Eodem accedit.
Addere Insuper. Adde quod.
προσέτι τούτοις φησιν.
Accedit ad hæc, *Vide Furthermore.*

More then enough.

Plus satis. Plus nimio.
Plus quam par est.
Amplius æquo.

the Morning or Dawning of the Day, vide *Early.*

to Morrowe.

Cras. Crastinus dies, ortus.
Crastina lux.

a Morsell, vide *a Bit, a Peece.*

in Morsels or gobbets, vide *Peece-meale.*

to Mortifie his minde, vide *to Represse his lust.*

at the Most.

Vt multum. Vt plurimum.
ὡς τὰ πολλά. Ad summum.
Cum plurimum.

to take away, to rubbe off the Mosse.

Muscum ferro distringere.
Eradere muscum apud Columellam verumque. Emuscare.
Depectere frondium canitiem.

Depellere

Depellere ſitum.
¶ Emuſcari pro muſco ſeu lanugine liberari. Colu.
Oleæ putantur, & emuſcantur.
Cui contrarium Muſcari. i. obduci Muſco.

a Mother.

Mater. Genitrix. Parens.

a Mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, ſuſcepit, tulit.
Complures ex ea filij nati ſunt, filios ei peperit multos.
Ita fœcunda vxore vſus eſt, vt filijs aucta ſit multis.
Vt filiorum multitudine abundauerit.

to Moue, to Stirre.

Mouere. Commouere aliquem.
Aſſiliunt imi fluctus à gurgite ponti.
Ventis agitantibus æquora.
Non eſt æqualis rabies continuuſque furor.
Iuno freta torquet.
Pelagus torrentibus ingruit vndis.
Vada penitus permota ſtrident.
Mox remeat gurges, tractoq; relabitur æſtu.
Fertque refertque fretum.
Feruet ſpirantibus æquor ventis.
Caſu concuſſus amici.

a Mound, vide a Hedge.

to Mourne, to Lament, to Waile, to be Sorrowfull or Sad.

Gemere. Singultire.
Promere gemitus, ſingultus ex imo pectore.
Facere, ducere gemitos. Virg.
Ingemere.
Ex alto corde longa trahere ſuſpiria.
Premere gemitum ſub imo pectore.
Laniare animum doloribus.
Locum miſeris querelis implere.
Luctibus tabeſcere.
Rumpere, Lacerare, Scindere.
Abſcindere ſinum, Veſtem, Tunicam. *vide Lament.*

continuall Mourning.

Confector lachrimis, luctu conſumor, contabeſco, modum lugendi nullum facio, finem lachrimis non impono.
Lachrimis me dedo, nunquam abſtineo, vberrimus eſt meus fletus, aſſiduæ lachrimæ, perennes.
Nunquam non lugeo, luctum nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu verſor, comes mihi vbique luctus eſt.
Perdunt me lachrimæ, nunquam non lachrimis hument oculi.

Mourning, Complaining, Lamenting.

Luctuoſus. Mœſtus.
Luctiſonus. Luctifer.
Dolorifer. Lamentabilis.
Lachrymabilis. Ingubris.
Querulus. Gemibundus.
Lachrymoſus.

to Mowe, to cut downe corne or graſſe.

Meſſem maturam falcibus incidere.
Metere, ſecare ſegetem, θερίζειν.
Secare frumenta, falce ſuccidere.
Scilire prata, apud Plinium & Varr. quæ ſemeſcæ prætermiſerunt, ſecare falcibus, conſectari.
Decerpere meſſes.
¶ Herbas cædere.
Parra reſecare falce.
Falcibus ſuoſecare herbam, apud Columellam. χερτομεῖν.

Much, or Many,

Multa. πολλά.
Plæraque. Plura.

Pluria.

Pluria. Complura.
Compluria. Plurima.
Quamplurima, & non complurima.
Diuersa. Multiplicia. Varia.
Mille hominum species & rerum discolor vsus, apud Persium.
Sexcenta sunt quæ memorem, apud Plautum.
Certus numerus est pro incerto.
¶ Plerique, Multi. Quamplurimi.
Bene multi, pro plurimis, apud Asi. Pol. Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique.
Complures, singulari carens sicut & complura in neutro genere pluraliter.
Quos non vna vehat nauis, vt habet prouerbium.
Iuuenesque senesque.
Maximi minimique.
Parui & ampli, apud Hor. *Great and smal, yong and olde.*

Much, Ouermuch, Greatly, Very much.

Vehementer. Multum.
Plurimum. Valdè.
μάλα. μεγάλα. λίαν.
Mirè. Mirificè. Opidò.
Mirum in modum. Obnixè.
δαιμονίων ἐλίκων. Apprimè.
Cum maximè. Admodum.
Supra modum.
Iterum atque iterum.
πολλῷ τι ὑπερβολικώτερον.
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum.
Modis omnibus.
Immodicè. Etiam atque etiam.
Impensè. Impensissimè.
Impendio. Eximiè.
Effusè. Effusissimè.
Magnoperè. Summoperè.
Quam maximè. Maximoperè.
Maximè. μάλιστα.
Nimioperè. Plusquam satis.
Effictim, apud Plaut.
Plusquam valdè. κράτα.
Nimium. Nimis quàm.
Benè, apud Terent.
Cic. Bene magna caterua, i. valde magna. Vnicè.
Grauiter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. multum secundum Vallam.
Multis modis.
Ter. Terque quaterque.
Perquam multum. Vltra.
Miserè aduerbium.
Magnificè. Singulariter.
Sanè. Sanè quam.
Ita pro valde, apud Terent.
Apprimè. Perquam. In primis.
Oppidò quàm. Non parum.
Non vulgariter. Egregiè.
Adeò. Longe.
Haud mediocriter.
Infignitè, penult. producta.
Infigniter.
Vt & quam per interrogationem idē pollent, sicut Tantoperè & quantopere.

twise so Much.

Duplus. Bis tantus.
Alter tantus, pro quo Cic. dixit.
Duabus partibus maior.

to Multiply, vide *to Augment.*

a Multitude, a great number or company, an Assembly of people.

Caterua. Manus, apud Virg.
χλίδος. Chorus.
Corona, apud Horat. pro conuentu hominum circumstante.
Cœtus. Turba.
Turba miscellanea, confusa, colluuies hominum, Apulejo dicitur in metamorphosi.
Conuentus. Conuenticulum.
Plebs. Populus.

Multi-

Multitudo. Frequentia.
Concio. Conciliabulum.
Numerus. Congregatio.
Colluuio vel es.
Concilium. Si præterea ad exercitum vimque armatam, sermonem detorqueas, sequentia Vocabula instituto deseruient.
Cohors. Turma.
Phalanx. Exercitus.
Acies. Cuneus. Globus.
Ordo. Glomeratio.
Agmen. Legio.
Copia tam in singulari quàm plurali numero.

to Murther, to Rob.

Latrocinari. λῃστεύειν.
Viatores trucidare.
Vias obsidere.
Prædari. Deprædari.
Grassari. Obuios spoliare.
Ex cæde viuere. *To liue by robbing and murthering.*

a Murtherer, a Robber.

Latro. Latrunculus.
Latrocinator. Grassator.
Sicarius. Patricida.
Hominum iugulator.
Isauricus, à vitio gentis.
Obsessor viarum.
Ex cæde, ex rapto viuens.
Grassator. Prædo, onis.
Prædator. Raptor. Direptor.

to Murmure, to Grudge at a thing.

Murmurare.
Muginari, apud Lucil.
Admurmurare, apud Cic. pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur.
Murmillare, apud Plaut.
Mussare. μυζειν.
Mussitare. Mutire.
γρῦζειν. Facere susurrum.
Obstrepere. ἀλαλαζειν.
Recalcitrare sermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Obmurmurare.
γρῦζειν. Submurmurare.
ὑποφωνεῖν. Respõsare.
Oppedere. Occinere.
Strepere. Fremere.
Submissa voce loqui.
ὑπηχεῖν. ὑπολίγειν.
Submissitare. Obacerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgò dicitur.
Summissim expostulare, vt est seruorum erga dominos, Bud.

to Muse, to Deuise, to Imagine, to Consider vpon, to Study, to Thinke vpon.

Animo corde volutare.
Animo voluere, versare.
Mente pertractare, euoluere.
ἀναλογιζεῖν. Cogitare.
Animo reuoluere, repetere.
ἀναπολεῖν.
Animum nunc huc nunc illuc voluere.
In memoriam versare.
ἐν θυμῷ βάλλεσθαι.
Animo cogitare.
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum.
Pensitare factum.
Pensiculare rem.
Perpendere. Expendere causam.
In mente rei circumstantias, negocij difficultatem ponderare.
Recolere. Æstimare.
Recogitare. Reputare.
Repetere secum.
Reuoluere. Retractare.
Cogitare cum animo vel in animo.
In mente, cogitatione versare, agitare.

Ad

Ad rationem vocare, *Vide to Examine.*

Muſhrums, vide *Toad-ſtooles.*

a Muskle, a ſhel fiſh.

Concha. Conchilium.
Conchile genus piſcis firmiori teſta clauſi.
Oſtreum. ὄστρεον.

to Muſter men in the field.

Agere vel habere militum delectum.
Recognoſcere turmas equitum.
Exercitum recenſere, luſtrare.
ἐξετάζειν. Monſtrare.
Militis recolere numerum. Soli.
Inualidos atque imbeiles dimittere. *to put out of wages.*
Ære diruere *ærarium.* ἀποστεῖν.

the Mutability of this world.

Quæ ſit fortunæ viciſſitudo, quę mutatio, qui fluctus rerum humanarum, quam varia tempeſtate iactetur hominum vita, cogitate, animaduertite, attendite, exanimate, perpendite.

to dare not Mutter or whiſper.

Ne hiſcere quidem audere.
Ne my quidem facere.
Non audere mutire, labia dedncere.

N

Naked, Vncouered.

Nudus. Nuda corpora depoſita veſte.
Senſta nuda.
Ferro nudo concurere.
Poſito velamine, Sine veſte.
Nudus membra.
Nuda pedem, nudos humeros infuſa capillos.
Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis.

to Name, to give a Name.

Nominare. Appellare.
Vocare. Dicere.
Nomen aui referre.
Nomen ab vrbe ducere, trahere.
Inſcribere. Nuncupare.
Citare nomenclaturam.
Indigitare, apud Macrob.
¶ Indere, imponere nomen.
Denominare. Donare nomine.
Indere nomina patrum.
Maiorum nomina poſteris attribuere.
Nomen dare, Ponere, ſumere, facere, imponere, referre, figere, parare, tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere.
Dici nomine ſuo. Genitoris nomine ſignare, nuncupare.

to haue an ill Name.

Peſſime tibi omnes dicunt, turpiſſime de te loquuntur, turpia quædam atque inhoneſta in te conferunt.
Valde te exagitant iactant, accuſant, carpunt, vellicant.
Omnes tibi grauiſſimè obtrectant, de tua exiſtimatione multum detrahere conantur, liberrime inuehuntur in te, nefaria de te diſſipant, diſſeminant, maledictis te onerant grauiſſimis.
Maledicta in te conferunt, congerũt, conjiciunt.
Ita de te loquuntur, vt honori tuo labem inferant, aſpergant maculas, tenebras offundant: vt honorem tuum turpi labe inficiant.

a good Name, vide *Good.*

a Napkin, or Handkerchiefe.

Mantele

Mantele seu mantile.
Mantelium. ἀφεσμακλεον. *Vide Handkerchiefe.*

by Nature, or by Arte.

one of my Nature or disposition, vide *a meete mate for me.*

whether Nature, or Arte giueth indgement, I know not.

Nondum planè constitui, nondum satis habeo constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, naturæ ne munere, an disciplinæ beneficio iudicium contingat.
Iudicij præstantia, excellentia, vis, subtilitas verum à natura, an ab arte ac disciplina proficiscatur, contingat, manet, naturæ ne priuilegio concedatur, an sit ab arte ac disciplina petendum.
Vtrum is qui rectè iudicat, qui optimè iudicio vtitur, qui iudicio valet, præstat, excellit, facultatem habet optime iudicandi, iudicio abundat, naturæ debeat, an arti.
Bonum illud acceperit a natura, an hauserit à studio, ab arte, à disciplina.
Naturale, ne bonum sit iudicium, an potius in studio, arte, disciplina, doctrina, ratione situm, eiusmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à magistris discatur.

Naturall, that is naturally giuen, or ingendred in a thing.

Natiuum. συγγενικον.
Naturale. Innatum.
Ingenium. ἐγγενόμενον.
Cum nutricis lacte errorem suxisse videtur. Cic.
Naturæ hic instinctus est.
Hominum mentibus diuinitus inseuit Deus, ita visum naturæ.
Insitum naturæ. Genuinum.
Natura, ex natura.
Omnium animis affixum.
Naturæ quodam impetu.
Ita fert natura.
Naturæ impulsu.
Natura indidit atque inseuit.
Inolitum atque impressum affectibus humanis, apud Amb.
Ingeneratum. Natura ingenerauit.
A natura insitum, inditum.
Natura vel à natura comparatum.
σύμφυτον, attributum, adiunctū, congenitum, hæreditarium.

against Nature.

Inuita Minerua, apud Cic.
Repugnante natura, & aduersante.
Refragante ingenio.
Belligerari, pugnare cum genio suo.
Obluctari Mineruæ.
Vim naturæ atque ingenio afferre.
Operas ab eo exigere qui eis magnopere grauatur.

Naughty, Wicked, Vngracious, Mischieuous.

Dyscolus. Improbus.
πανουργος.
Ex omnium hominum consortio deturbandus.
Prauus. αδικος.
Peruersus. Pernicios⁹.
Impius. Sceleſtus.
Nocuus. Scelus. Sceleros⁹.
Exitios⁹. Facinerosus.
Pestifer. ὀλοὸς.
Pestilens. Nefarius.
Pestis, metaph. sicut scelus.
Flagitios⁹. Malum.
Nequam homo.
Nefandus.

Qua

Quo nihil in toto orbe peſtilentius.
Sceleratus. Lues.
Internecio. Ab ingenio improbus.
Execrabilis, ἀόσ@.
Homo flagitiorum ac ſcelerum omni genere inſignis, Amb.
Reprobi numiſmatis.
Mali commatis.
πονηρού κομμάτ@.
Comma enim genus numiſmatis eſt vtiliſſimi, vt nunc quoque vulgus loquitur.
Vir ſceleris, in Biblijs ſacris.
Bipedum nequiſſimus. Niger.
Sacer homo, apud Hor.
Inteſtabilis & ſacer eſto.
Male ſibi conſcius, quē culpa redarguit ipſa.
Inquinatus vita omni.
Scelere ante alios immanior omnes. Virg. Flagitioſiſſimus.
Sceleratiſſimæ, ac deploratiſſimæ vitæ.
λοιμογονοβού@.
Vitam ducens inquinatam flagitijs omnibus.
Coopertus flagitijs, facinoribus, ſceleribus nefarijs.
Profligatus homo, ſceleribus perditus rapinæ, ſacrilegij nullius conſcientiam ſibi faciens.
Fatalis conſcientiæ malignitate confuſus.
Contaminatiſſimus.
Scelerum conſcientia territus.
Omnium facinorum genere contaminatus.
βουλόλοχος.
Admiſſi piaculi conſcius.
Deſperatæ ſalutis.
Conſcientia conuictus.
Vitam ducens flagitioſam.
Nocentem & conſcium habens animum.
Scelere ante alios immanior omnes.
Deploratus.
Deploratæ mentis. *vide* vvicked.

to come to Naught, vide *to Decay.*

the Naughtieſt fellow that liueth.

Homo nihili.
Omnium nequiſſimus.
πυλαίτατος.
Popularis. Ignobilis.
Futilis. Leuis.
Nulgaris. Plebeus.
κόπρε@ ἀνρ.
Nullius pretij homo.
ἀπλωτός. Homo nauci.
Nullius frugis.
ἀχέλατος ἀνθρωπ@.
Nullius penſi. Deſpicatus.
Deſpectus. Vilis.
Viliſſimus. ἀτίμητος.
Abiectus. κατωφερέστ.
Nullius æſtimationis, neque rei.
Homuncio. Homulus.
Iners. Inutilis.
Ficulnus. Encyclius vir.
Inutilior blace. Inglorius.
Obſcurus. Reiectus.
Expunctus, ſuffragio excluſus.
In animo redactus.
Non laudandus.
Ne ligula quidem dignus.
Pannus obſitus.
Pannoſus. Saceus.
A conſortio humano prorſus vel merito ſegregandus. *Not vvorthie to come into honeſt mens company.*
Dignus in quem conſpuatur, canes mingant.
Dedecus publicum. Infimæ ſortis.
Abiectæ ſortis homo.
Contemptitius.
Sceleſtus. Sceleroſus.
Contemptus. Contemptiſſimus.
Rejiculus. Deſpicabilis.
Extremæ claſſis.
Infimæ notæ. Imi ſubſellij.
Homo treſſis, ſemiſſis.

Sale

Sale emptum mancipium.
De lapide emptus.
Naca. Vappa,
Concha dignus, prou.
Numerus o *A cifer.*
Qui nullo eſt numero, habetur, nullo loco, non eſt in albo.
ἀνήριθμος.
Cuius exiſtimatio obſoleſcit.
Cuius, *ἄπερ οὗ μεγαρέων ὅδ' εἰς λόγος.*
Pannus lacer. prouerb. *A rotten clowt or ragge.*
ῥάκος πολυχρόνιος.
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poë.
Qui apud omnes venit in contemptum.
Ab omnibus, deriſus atque conſputus.
Diobolaris. Faſtiditus.
Numerum augens.
Male paſſim audiens.
Studioſus ſiniſtri.
κακῶν ἀκροατής.
Mala fama grauiter apud exteros laborans.
Scopa diſſoluta.
Grauis, inuiſus, exoſus omnibus.
Infamis. Mali nominis.
Malæ famæ. Execrandus.
δυσώνυμος. Terræ inteſtina.
Telluris onus, inutile pondus.
Abdomini natus ſuo.
Fruges conſumere natus.
Onus nauis. *ἄχθος νεώς.*
Trioboli homo.
πεζὸλογος ἀνθρωπος.
Bos vel hircus Caricus.
Homunculus ex Caria.
ἀνθρώπιον ἐκ Καρίας.

to ſet Naught by, to Eſteeme nothing, to make no accompt of.

Parui æſtimare.
Parui pendere, ducere.
Parui habere.
Poſtremo loco ponere.
Contemptui habere.
οὐδὲν ὀλίγῳ πατεῖσθαι.
Pro nihilo habere.
Heſtæ aliquem facere.
Pro nihilo ducere.
ἐξουδενεῖν. Nihili facere.
ἐξουθένειν ἢ ἐξουδενεῖν.
Nihili pendere. Nihili ducere.
Vili pendere. *βλακεύειν.*
Flocci non facere, vel Flocci facere.
ἐν μυδὶ λόγῳ τιθεῖσθαι.
Nauci ſeu pili non facere.
Contemnere præ ſe.
Minimi, immo ne huius quidem facere demonſtrando rem vilem.
Inſtar fumi fungiq; putidi auerſari.
Non magni pendere.
In contemptiſſimis ducere. Eraſ.
In paruis, in minimis ponere.
Tanquam ſtercora reputare, æſtimare, in ſacris literis.
Ceu putamina, caſſam glandem, vitioſam nucem prorſus aſpernari.
Aſſis, dupondij, ſeu teruncij non facere.
Quatuor obolis non æſtimare.
Negligere. Nihil penſi habere.
Nullam alicuius habere rationem.
Nauci facere. Abhominari.
Non laborare.
De quorundam morſu noli laborare, Eraſmus.
Nihil morari. *Not to Care: not to paſſe for, ὑ φορτίζειν.*
Leuiter parumq; curare, nihil curare.
Nec ſuperos morari nec inferos, vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines reſpicere. *To care neither for God nor the Diuell, Vide to Deſpiſe.*

Neare, vide *By.*

Neate, Cleane.

Purum. Terſum. Syncerum.

Imma-

Immaculatum.
Sine labe, macula. *vide Cleane.*

as Neede did require: or as meete was: as it was conuenient.

Vt æquum fuit. Vt tulit ratio.
Vt decebat. Vt par erat.
Vt decuit. ὡς τὸ εἰκὸς.
Vt conueniebat, expediebat.
Vt res popoſcit, tulit, exegit
Vt res poſtulauit, deſiderauit, expetiuit.
Vt oportuit, neceſſarium erat.
Vt neceſſitas tum temporis exegit.
Vt iuſtum, dignum, conſentaneum, rectum erat.

Needie, vide *Poore.*

it is Needfull, or it muſt needs be, vide *it muſt be Done.*

I haue no Neede of your counſell.

Non egeo, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, conſilijs.
Superuacanea ſunt, parum vtilia, nullius momenti, emolumenti, minime neceſſaria ſunt tua conſilia.
Locum apud me non habent, à me non requiruntur, non deſiderantur, non expectantur tua præcepta, tuis mihi monitis nequaquam opus eſt.
Tuis carere monitis facile poſſum.

a Needleſſe excuſe.

Superuacanea fuit apud me tua excuſatio.
Officium excuſandi ſine cauſa ſuſcepiſti.
Non erat cur te excuſares, cauſam excuſandi nullam habuiſti, minime neceſſaria fuit excuſatio tua.
Tuam excuſationem non deſiderabam, non requirebam, non expectabam.

a Neighbour.

Proximus. Propinquus.
Vicinus.

Negligent, Careleſſe, Slouthfull.

Indiligens. Supinus.
Oſcitans nomen.
Dormitans. Oſcitabundus.
Remiſſus. Negligens.
Obliuioſus. *Forgetfull.* Curio.
E læthæo qui biberit flumine.
Obliuionis campus, prouerb.
λήθης πεδίον.
Lætheo rore ſoporatus.
Qui proprij etiam nominis obliuiſcitur.
Qui multam mandragoram biberit.
Dolium filiarum Danai. *vide Idle.*

Negligence, Slouthfulneſſe, Careleſneſſe, Slowneſſe, or Slackneſſe.

Neglectus. Obliuio.
Negligentia. Incuria.
Indiligentia. Inconſiderantia.
Inconſideratio. Inconſulta ratio.
Incogitantia. Præcipitantia.
Oſcitantia. Somnolentia.
Torpor. Supinitas.
Segnitas, Segnities, & Segnitia.

Negligently, Slackly, Slouthfully.

¶ Languidè. Remiſſè.
Ignauiter. Neglectè.
Frigidè. Oſcitanter.
Defunctoriè. Supinè.
Segniter, adnerbia. ἀοργησίως.
Vide Slouthfulneſſe.

vertue neglected, of many Despised.

Probitas integritas, probati mores, vita illa quæ cum virtute traducitur, a paucis hodie probatur colitur, amatur.

Pauci sunt qui probitatem colant, amentur, sequantur, probitate delectantur.

Parui fit hodie probitas morũ & integritas, qui suũ studiũ in probitate ponunt, pauci sunt, reperiuntur, numerantur.

Paucos que inuenias.

Nest, vide *Womanlike.*

to make or build a Nest.

Nidos componere, comportare.

νοσσιὰν κατάλιε, ὡς ἂν εὐθέως ἐκτεκοῦσα. Nidulari.

Componite nidos, æstus non semper fuerit, vt Hesiodus scribit.

Nidificare. νοσσεύειν, νοσσεύειν.

Nidum ponere.

Construere, congregare nidum.

Nidificare, vnde aniculæ nidificant.

Hirundo lutum sub trabe celsa fingit opus.

Auis in Ramo secta laremque parat.

a Net to catch fish or Beasts.

Rete, Pelagus. ἀμφὶς.

Funda, virticulum, *a casting Net*, à vertendo secundum Vallam.

Tragula. Sageda. Reticulum.

Segenula. Cassis. Laqueus.

Lina pluraliter pro retibus, apud Poetas.

to knit, to set Nets.

Retia nectere, Tendere.

Ponere Plagas.

Neuer.

Nunquam. Ad Kalendas græcas.

Cum mula peperierit.

Cum Nibas occyssauerit, vt habent prouerbia.

Quum duræ quercus sudabunt roscida mella, aura mala ferent, Virg.

Cum locusta Lycam bouem peperit vt refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio.

Nullo tempore.

μήποτε. οὐδέποτε.

Vbi imus æturnum deuolauerit.

Postquam sursum fluxerunt amnes, & multa id genus alia.

Toto non am plius æui.

Anno mag no Platonis.

Post longum ænum platonis.

Neuertheless, vide *But & Moreouer.*

New, Fresh, Caller.

Recens natum. Musteum.

Recens. Nouum.

νέον. Nuperum. νεόγνον.

A follibus (quod aiunt) calens.

ἀπ' ἀκρογωνίου.

Ab ipsa dum calens officina ærariaq; fornace productum, metaphora à fabris ferrarijs sumpta.

Ab officina madens, recens, Eral.

Nouicius. Nouellus.

Neotericus.

a New yeares gift.

Strenæ. Strenulæ.

Natalitia dona.

Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebãt.

Apophoreta quæ in anni initio circa calendas Ianuarias referebantur ac remittebantur.

to giue or send a New yeares gift.

Nouo ineunte anno donum, munusculum mittere.

Initio noui aduentantis anni strena, strenua exhilarare amicum.
Fœlix anni precari initium, fœliciorem succesſum, fœliciſſimumque exitium.

euill Newes.

Rumores de illo duriores erant, aduerſa quædam de illo erant allata, nuntij venerant triſtes, aduerſi, infauſti, parum commodi, minimè læti, parum ſecundi.
Grauior de illo fama peruenerat, diſſipata erat peruulgata.
Duriora quædam, grauiora erant ſignificata, iactabantur, ſermonibus diſſipabantur.

Next to beggers dore.

In eum locum deductus eſt, eò deuenit, eò redactus eſt miſeriarũ, in eas coniectus eſt anguſtias, eò redactæ ſunt fortunæ ſuæ, id eſt à fortuna deiectus, detruſus, deturbatus, eò cecidit.
Vt vnde viuere nõ habet, vt ei ad victum neceſſaria miſerime ſuppeterent, vt inopia premeretur earum rerum ſine quibus vix, aut ne vix quidem hominum vita ſuſtentatur, vt ea deſideraret, ea requireret, quæ viuendi neceſſitas poſtulat, atque exigit, vt ijs rebus deſtitueretur, careret.
Ab ijs rebus eſſet imperatus, earum rerum eſſet inops, egens, ea illi deeſſent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, ſine quibus ægre viuitur, vel potius nullo modo viuitur.

a Niggard, vide Conetous.

Nigh, or by.

Vicinus. Propinquus.
Finitimus. Conterminus.
Contiguus. Confinis.
Conjunctus.

Nigh at hand.

Propè. Proximè.
Ἐγγύτατα. Cominus. Sub.
Deprope. Ἐγγύθεν. Pone.
Pone inbire, *to follow behinde.*

the Night.

Nox. Νύξ. Tenebræ. Erebi.
Tenebrarum tempus.
Ponto nox incubat atra.
Tempus quo cuncta ſilent.
Vmbram terræ definiunt philoſophi ſolis, priuationem.
Mater Eumenidum fingitur. Virg.
Titanis vocatur Statio.
Somni genetrix. Sol.
Nox ruit, & fuſcis tellurem amplectitur alis. Virgilius.
Nox cœlum ſparſerat aſtris. Ouid.
Preſſerat occiduus Tartheſſia littora Phœbus.
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat Sol, Et caput extulerat déſiſſima ſydereum nox. Ouidius.
Nox ruit & fuſcis tellurem amplectitur alis.

a Nightingale.

Luſcinia, vel vt alij ſcribunt, Luciuia.
Ficedula, Plin.
Luciniola diminutiuum, apud Plat.
Philomela, vel Philomena.
Acredula. Aëdon. Ἀηδών.
Attis, apud Martialem, ab Attica.

by Night, in the Night tyde or ſeaſon.

Noctu. Νυχτὸς. Nocte.
De nocte. Νύκτωρ.
Die cœca. Plaut. Vmbris in obſcuris.
Preſſerat vt terram.
Nocte ſubluſtri, apud Horat.

mid Night.

Media nox.
Noctis erat medium.
Mediæ tempora noctis erant.

Primus

Prima quies medio iam noctis abactæ curriculo
Expulerat somnum.
Nocte sopora ta, silenti.
Iam mediam nigra carpebat nocte quietem.

vntill Night.

In profundam noctem. In noctem.
In crepusculum vespertinum.
In solis occasum.
In tenebras noctis densissimas.
Ad vel in multam noctem.
In profundam noctem.
εἰς βαθὺ νυκτῶν.

Nobilitie or Gentrie.

Generositas, Indoles.
Nobilitas. ἡ εὐγένεια.
Claritudo. Claritas.
Imagines. Stemmata.
Antiqua generis nobilitas.

a Noble man, a Gentleman.

Illustris. φιλάμπυος.
Nobilis. Inclytus. Ingennus.
Beatus. Generosus. Liber.
Clarus. Antiquus.
Præclarus. Insignis.
ἐπιφανὴς. Epiphanes. *Honorable.*

a Noble kindred, a Noble man borne.

Summo loco æditus, natus.
Præclara familia, progenie oriundus. Ingenuus.
Præclarus genere.
Præclara stirpe creatus.
Ducali origine, stemmate natus.
Auuis æditus regibus.
Illustris stemmatibus, imaginibus parentum, parentulæ ornamentis, natalium splendore.
Dium sanguine satus.
Maximis prognatus ducibus.
Romana nobilitate fulgens.
Nobili ortus sanguine, belloque superbus.
Claro sanguine ortus.
Ex familia veteri & illustri. Cice.
Ex ampla & honesta familia.
Clarus natalibus, nec vllius sanguine minor.
Antiqua nobilitate illustris.
Claro natus genere.
Nobilitatis stemmate clarus.
Haud obscuro loco natus, apud Sa. lustium.
Alto tumens sanguine.
Vir antiquæ sane nobilitatis.
Generis nobilitate illustris.
Natus genere, nobili summo loco, equestri.
Ab alto sanguine genus ducens inclytum.
Ex vtroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens.
Septrigero æditus stemmate. *of a Royall stocke.*
Domi nobilis, apud Cice.

to make Noble or famous.

Natalibus restituere, & Ius annulorum donare, est nobilitare, vt vulgus loquitur.
Nobilem facere.
Dignitatem addere.

a Noble death, after a painfull life.

Vt miserrime vixit, ita perijt honestè, miseram vitam mors præclara terminauit.
Vitam infœlicem, egregio mortis genere concluſit.
Acerbitates vitæ multas, vna peregrix mortis hora compensauit.
Vitam vixit infœlicem, præclaram vero mortem obijt.
Miseriam in vita sustinuit, decus in morte tulit.

a Noble Acte, or Doing.

Nihil feciſti, niſi pleniſſimum ampliſſimæ dignitatis, omnia tua facta cum dignitate vehementer conſentiunt.

In omnibus rebus maximæ dignitatem ſpectaſti.

In omnibus tuis factis propoſita tibi dignitas fuit, omnia tua facta ad dignitatem attuliſti.

Quæcunq; egiſti, ad dignitatem omnia ſpectarunt.

Gloria tibi ſemper prima fuit, antiquiſſima fuit, maximi fuit.

Ante omnia, ſummo loco, primum apud te locum obtinuit.

Scopus tibi ac finis in omni re dignitas fuit.

Tua ſunt eiuſmodi facta vt eximijs ornanda præconijs, diuinis decoranda laudibus, tollenda ad aſtra, ad cœlum efferenda videantur.

Tuarum actionum norma quædam & regula dignitas fuit.

Tuis omnibus factis æterna gloria, immortalitatiſque præmia debentur.

a Noble & vertuous minde.

Tua virtute & magnitudine animi, nihil eſt nobilius.

Singularis in te laus ob virtutem tuam, atq; animi præſtantiam confertur.

Maiorem aut virtutis, aut præſtantis animi opinionem apud homines, plus famæ conſequutus eſt nemo.

not Noble, vide *Vnnoble.*

No, in No wiſe.

Nequaquam. Nullo pacto.
οὐδαμῶς. Nullo modo.
μηδαμῶς. Neutiquam.
Minimè omnium.
Nullatenus. Nulla ex parte.
Multum abeſt. πόῤῥω ἐστί.
Non. οὐ, οὐκ.
Minimè. Nè. μή.
Vix pro non apud Lucanum.
Nil pro non apud Comicos.
Similiter nullus pro nō ponitur, apud Comicum: nullus ſum, nullus faciam, pro non ſum, non faciam.
Minus coniunctum cum ſin & cum quo vt ſignificante, ſin minus, ſi non, quo minus vt non.

Noēl ſound, vide *Deluge.*

a Noiſe, a Sound.

Sonitus. Sonus. ῥόμβος.
Fremitus. Clangor.
Fragor. κλόνος.
Crepitus. Stridor.
Strepitus. κραυγή.
Strepitu colles reſultant.
Clamor. Rumor.
Sibilus. Murmur.
Dare ſonitum, Murmur raucum mouere, miſcere.
Mare ſtridet refluentibus vndis.
Sonitum dedit clara tuba.
Toto ſonuerunt æthere nimbi.
¶ Ædere ſonos, clamores, ſtrepitus, *Tomake a noiſe.*
Inſonare. Perſonare.
Peragere ſonos.
Efferre clamorem. *vide to Cry aloud.*

Noyſome, vide *Hurtfull.*

No man or no body without a fault.

Nemo ſine vitijs naſcitur.
Vn cuique dedit vitium natura creato. Propert.
Nullus vitijs caret.
Nemo ſine crimine viuit.
Nihil ex omni parte beatum.
Suus cuique attributus eſt error.
Carul. Egregio inſperſos reprehendas corpore nævos.

Noone, midday.

Meridies

Meridies quasi mediũes.
Est medio Titan ardentissimus axe. μεσημβρία.
Australis regio, plaga.
Mare pro eodem frequens in sacris literis.
Sol medium cœli conscenderat ignea orbem. Virg. in 8.
Sol medium clarus peragrabat olympum, sc. abat axem.
Iamque dies medius tenues conuexerat vmbras Horat.
¶ Polus australis, antarcticus, antaxeon.

a Northren winde.

Aquilo, vt Aul. Gel. scribit, significat propriè, *Northwest.*
Plin. Niuales Aquilo, & Septentrio Boreas. κατ' ἐξοχὴν, & à septẽ stellis quibus constat Septentrio. ἑπτάστερος Græcè pro Septentrione.
Thracitus, Thracicius hyperboreus.
Tramontanus, Septentrionalis seu septentrionarius ventus.
Circius. Olympias.
Traſæas, apud Varronem. *Spanlao* vel ἰάπυξ. Iapyx. *Northwest.*
Lebeccius, *VVest northwest.*

from the North.

Ab aquilone. Ab arctis.
Aquilonia parte. Soli. βορεόθεν.
Ab axe, apud Manilium.
Ab arctico cardine.
Ex septentrione.

Northward.

Arcticus. Boreus.
Borealis. Septentrionalis.
ἀρκτικὸς βόρεος.
Sub axe positus ad septem stellas.
Aquilonaris. Ripheus, id est, Scyticus.
Poli cardines, vertices, axes.

to blowe or wipe the Nose.

Murcos ejicere. Emungere nares.
Mucum emungere.
Emungere sc. cubito.
Fecẽs, crassiorem pituitam narium extergere.
Narium excrementa educere.
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose wise or Smatterer in Learning.

Sciolus. Nasutulus.
Dicaculus. Literatulus.

a Nosegay.

Olfactorium, florum vel odorum fasciculus. Fastillus.
Magna massa vel massula facta ex vnguentorum seu ibus odoris gratia.
Trochiscus. θυμίαμα. a sweete smelling ball.

Notwithstanding.

Tamen. Attamen. Verumtamen.
Nihilo minus. Nihilo secius. Vide although.

to Nourish, vide to Feede.

No where, in no place.

Nusquam *vndique.* Nullibi.
Nusquam gentium, locorum.
Nullo in loco.

Now, euen now.

Nunc. νῦν. εἰς τὸ παρὸν.
Iam. Iamiam.
Hoc tempore. In præsentiarum. παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν.
In præsenti. In præsentia.
In præsens. ἐφ' ὧ τὸ παρὸν, εἰς τὸ παρὸν.
Hac tempestate. Etiamnum.
Modò rarò vsurpatur à doctis pro nunc, sed pro paulò ante, vt scribit Eras. Hodie pro hac ætate & tempore Cic. potuit.

Hoc temporis articulo.
Hoc temporis momento.

to Number, to Recken.

Recenſere. Numerare.
Numero notare.
Numero comprehendere.
Referre numerum.
Dinumerare. Ponere.
Ad calculum redigere vel ad numerum.
Nummos computare.

a great Number, vide Multitude.

a Nunne.

Monialis. Sanctimonialis.
Virgo conſecrata, ſacra.
Puella Deo dicata.
Religioſa. Nonna.
Veſtalis. Monacha.
Sacræ ſeruituti mancipata.
ἱερόδουλα. ἀσκήτρια.
Aſcetria.
Beghina vox eſt Germanica, ab initio religionis nomen habens.

a Nutmeg.

Nux muſcata, vel vt eruditiores tradunt.
Nux myriſtica, vt à Græco trahat originem, μύρον. vnguentum.
Flores myriſticæ, qui in officinis pharmacopolarum Macis appellantur mulcatem.

O

an Oare.

Remus. Tonſa.
πλάτη, ὑπηρέσιον. Tonſilla.
Remigis. Remigium.

Obedient.

Audiens. Obaudiens.
Obediens. Auſcultans.
Obſecundans. Iuſſis parens.
Audiens dicto, imperato.
Paterni morigerus præcepti.

to become Obedient or Subiect to one.

Colla dare, ſubdere. Accipere iugum.
Cervicem præbere alicuius iugo.
Subjicere ſeu ſubmittere ſe legibus alterius. Subditum eſſe.
Colla ſubmittere capiſtro.
Parere. Subeſſe. ὑπήκοον.
Recipere, ſuſcipere frenum.
Alicuius imperium ferre.

to Obey.

Obedire. Obſequi.
Audire per metaph.
Audientem ſe exhibere dicto.
Factis præcepta præſtare.
Faceſſere mandata.
Dare aures alicui.
ὑπακούειν ἀκόαις, Græcis ſicut apud nos audire.
Auſcultare cum datiuo.
Subauſcultare. Obſecundare.
Obaudire. Permittere.
Inuiolatiſſimè ſeruare quidquid mãdatur, ne tranſuerſum, ne latũ quidem vnguem diſcedere à præceptis. Iuſſa capeſſere.
Agere ad præſcriptum; i. ſecundum leges & mandatum.
συνεπόμενον.
Morem gerere. Morigerari.
Parere medi; prod. ὑπακούειν.
Obtemperare. Subdere ſe iubenti.
Subdere colla iugo parentum.
Monitis, dictis, præceptis alicuius parere.
Exequi, facere iuſſa alicuius.
Perficere mandata cura fideli.
Iuſſa capeſſere, peragere, flectere.
Iuſſus annuere. Dicto parens.
Dominis parere ſuperbis.
Fungi, Perfungi mandatis obtemperare Iuſſis.

to

to Obliege, vide *to Binde by obligation.*

an Obligation, vide *Quittance, or a Writing of my hand.*

Obscure, vide *Darke.*

an Obscure or darke language.

Oratio obscura, Dubia, Involucris Plena, Involuta, Perplexa.
Haud dilucida, Minime luculenta.
Plena ambagibus, anfractibus, *vide darke questions.*

Obstinate, Wilfull and Peevish, Stubborne, Stiffe necked.

Ceruicosus. Obstinatus.
Pertinax. Rigidus.
Difficilis. Obduratus.
Præfractus. ἀνώδυνος.
Infractus. Capitosus.
Cerebrosus. Duræ ceruicis.
σκληροτράχηλος.
Propositi tenax, tetiacissimus.
ἰσχυρογνώμων. Intractabilis.
Quo nihil, semel concepta opinione obstinatius.
Obtusa gestare pectora.
Obstinato animo qui prorsus obduruerit. Durus. Peruicax.
Inflatus opinionibus.
Qui ninnum sui iuris sententiæque est.
Ceruicatus in sacris.
In proposito persistens.
Nulli cedens. Refractarius.
Obstinati, præfracto, peruerso ingenio, quem suis moribus relinquere necessum, qui à proposito adduci non potest.
Proposito suo pertinacissimè adhærens. Suo cerebello fidens.
Tenaciter suam tutans fidem.
Filum contentionis, adagium, *quid significat.*
Mordicus tenens summa pertinacia defendens.
¶ Præpostere. Peruicaciter.
Obstinatè. Cum pertinacia.
Obstinately. Frowardly.

to Obtaine, vide *to Get.*

Occasion, Opportunitie.

Opportunitas per duplex pp.
Καιρὸς ἅπαντα ἄριστος, apud Hesiod. Commoditas.
Tempus appositum, idoneum, opportunum, aptum.
Tempestiuitas. Maturitas.
Locus pro opportunitate. Nunc non est narrandi dicendi locus.
Non est huius temporis neque loci.
Cardo apud Virg.
Res, pro opportunitate.
Cum res ipsa ferret. Horat.
Occasio. εὐκαιρία.
¶ Si occasio se dederit.
Summa eludendi occasio est mihi, nunc senes.
Dare causam peccandi.
Rapiamus occasionem de die
Si non est molestum.
Nisi negotium est
Siquidem otiū est, *if you haue leasure.*
¶ Mea causa otium agas velim, faciasque quæso *to take leasure for my sake.*

if Occasion will serue, that you stande in Neede of my Helpe, I will do what I may.

Si accidet vt operam tibi nauare possim, vt opera mea tibi vtilis esse iurem tuam esse, è commodo tuo,

ex vſu tuo eſſe poſſit, officio meo non deero, ſatisfaciam officio meo.

Officium meum præſtabo, non committam vt officium meum deſiderari poſſit vt mea partes requirantur.

Si continget, euenīet, vſu veniet, ſi erit, ſi ires ſi tempus, ſi occaſio fetet, patulabit, poſcet, exiget, requiret, ſe dabit, ſe oſtendet, offeretur, dabitur. oſtendetur, ſi fortuna occaſionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, oſtenderit, ſi tempus accidet, ſi mihi omnia grata ac libera eſſent, ſi eſſent mihi omnia ſolutiſſima, nunquam mea opera carebis.

an Occaſion, Meane, or Cauſe.

Cauſa. αἰτία. Anſa. Occaſio.

Primus motus. Inuitamentum.

Incitamentum. ὁρμητήριον.

Crimen pro cauſa, apud Virg. λαβὴ ἀφορμὴ Vide Cauſe.

to giue an Occaſion.

Miniſtrare materiam, adiumentum.

Præbere anſam, vel dare.

Occaſionem miniſtrare, præſtare.

Aperire viam.

Aditum dare.

Aperire vel patefacere aditum.

Anſam miniſtrare.

Opportunitatem, occaſionem offerre, dare.

Iacere fundamenta.

Præſtruere viam.

Feneſtram patefacere, apud Terent.

Feneſtram dare, Ouid.

Dare peccandi locum. Terent.

Aperire feneſtram & repagula prouerbaliter in eadem ſignificatione.

Sua rebellione quidlibet audiendi feneſtram aperire.

to take the Occaſion away.

Auferre è medio lapſus occaſionem.

Tollere, ſubmouere, ſubtrahere omnem offendiculi anſam.

Præcidere mali occaſionem.

Eximere manu manubrium.

Aditum intercludere, claudere, præcludere, obſtruere.

to ſeeke Occaſion.

Captare occaſionem, opportunitatem.

Serutre occaſioni.

Venari, quærere anſam, occaſionem, opportunitatem.

¶ Tenere oblatam, oſtentatam occaſionem.

Nanciſci, arripere occaſionem, anſam cauſam, opportunitatem, To take an occaſion.

an Occupation, a Trade, a handy craft.

Ars mechanica.

Ars manuaria, ſedentaria, quæſtuaria.

Opificium.

Artificium. βάναυσος.

Exercitium manuale.

Manuarium artificium.

a good Occupation is a ſtay to pouerty. a Cunning hand is worth an Earles land.

Sua cuique ars pro viatico.

Artem quæuis alit terra.

τὸ τέχνον πάσης γαῖα τρέφει.

Artificium aliquod aut eruditio, certiſſimum viaticum ſenectuti.

Ars ipſa inopiæ portus eſt mortalibus.

Vnicum quippe confugium in egeſtate eſt ars, vt ait Menander.

to

to be greatly Occupied or Buſied.

Curis, vndis, fluctibúſue negotiorum diſtineri.

Fatigari.	Diſtringi.
Occupari.	Inuolui.
Immergi.	Implicari.
Vrgeri.	Operiri.
Obrui.	Diſtendi.
Onerari.	Intricari.
Impediri.	Premi.
Oppriuni.	Illigari.

περιπλακεῖσθαι.

Negotiorum mole obrui.

Curis degrauari.

Magnis curarum fluctuare vndis, Catullus.

Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri.

Moleſtis negotijs odioſè diſtineri.

Dilacerari millibus curarum, quibus hæc vita obnoxia eſt, Eraſ.

Sollicitudinibus noctes dieſque diſcruciari.

Grauiſſimis negotijs diſtringi.

Operæ alicuius tricis vehementer impediri.

Negotia diuidere aliquem dicunt, quem ponderoſa grauitate diſtringunt; apud Zaſium. *Vide to be Carefull.*

an Offence, a Treſpaſſe, a Fault; a Miſdeed or a thing done amiſſe.

Dilectum.	Peccatum.
Vitium.	Crimen.
Maleficium.	Malefactum.

παράπτωμα. πλάσμα.

Reatus. Noxa. Noxia, æ.

Ferratum. Legitur etiam erratum.

Tenebræ pro peccatis in ſacris literis frequens.

Menda, vel Mendum.

Caſus. Scelus. Lapſus.

Flagitium. Culpa. Nephas.

Commiſſum. Admiſſum. Offenſa.

Offenſio. Factnus. Iniquitas.

Offenſus, us pro eodem ponuntur.

Offenſa tamen actiuè, & offenſio paſſiuè frequentius ſumitur.

Et ſanguines plurali numero pro peccato concupiſcentiæ in ſacris ponitur.

Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα, Græcis Vitium leuius eſt.

an haynous Offence, or a moſt wicked Fact, or Deed.

Scelus. μυσία.

Ingenio ſcelus non deeſt tuo.

Capitalis noxa, capite plectenda, atque mulctanda eſt.

Cauſa capitis.

Crimen. Probrum.

Flagitium, ἀνόσημα. quaſi flagris dignum crimen.

Hoc non eſt lue crimen.

Piaculum. Nephas.

Impiamentum, apud Cypria.

Facinus anceps vox eſt, ſiquidem Saluſtius, præclari facinoris negotium appellat, à culpa mea, facinus abeſt.

to Offend, to Sinne, to do Amiſſe.

Offendere.	Peccare.
Labi.	Eſſe in culpa.
Cadere.	Errare.

Delinquere.

Violare numina.

Lædere mens ſibi conſcia recti recuſat. *vide to Sinne.*

to Offer, to Sacrifice.

Offerre.	Litare.

Offerre ſacrificia.

Ducere pecudes. Virg. in 6.

Immolare

Immolare victimas. Sacrificare.
ἀνιέρ{ω. ἀνιερόω.
Libare. Mactare.
Hostias cædere. Eluſtrare diuis.
Rem diuinam facere. Terentius.
Operari rei diuinæ. Soli.
Libamen offerre.
Thura accendere.
Incendere adipes.
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere Pollucere.
Prece cælites placare.
Singularis ſacrificij oblatione Dei iram placare. Occurſare numinibus ſacrificijs placere.
Aras odoribus colluſtrare Sabæis.
Adorare altaria tædis.
Adolere thymiama, penates flammis. θυμιᾶν. Suffire.
Cædere pro immolare, ſacrificare, apud Virg. Porrigere.
Adolere & adoleſcere.
Adoleſcunt ignibus aræ.
Facere pro ſacrificare.
ἱερατεύειν. Virg. Quum faciam vitula, pro frugibus ipſe venito.
Deum oblatione placare.
Sacra facere, exhibere, & dare. Virgilius: & id genus alia quæ priſcis in vſu fuerunt.

an Offering, or Sacrificing.

Sacrificium. Libamen.
Libamentum. Libatio.
Oblatio. Victima.
Hoſtia. Incenſum. θυμίαμα.
Odores. Suffimenta.
Holocauſtum, & holocauſtoma, quaſi totum incenſum in lege veteri vſitatiſſimum ſacrificium.

to Offer wrong to his father, is moſt wicked.

Nullum crimen, piaculum, ſcelus grauius eſt aut deteſtabilius quam patri minus afferre, vim inferre.
Maximo ſe aſtringit ſcelere, graue paculum admittit, impiè facit, qui parentem violat, lædit.
Qui violat eam pietatem, quæ parenti debetur.
Nullũ ſcelus abeſt abeo ſcelere, in vno illo ſcelere omma ſunt ſcelera, cum parenti vis infertur, iniuria fit.

an Office, a Dutie.

Officinm. Munus.
Suſceptum perficere munus.
Fungi munere ſuo.
Partes. Munia pluraliter.

to be in Office, to beare rule.

Obire munimina, prouinciam munus Liuius.
Obire officia. Plinus.
Ille quoad honeſtus fuit obijt officia geſſit magiſtratus.
Obire, adminiſtrare Conſulis, virgiliarum munus.

an Office done with great praiſe,

Pater tuus eximiam ex hoc magiſtratu laudẽ collegit, tulit, cæpit, adeptus eſt, conſequutus eſt.
Preclare pater tuus hunc honorem geſſit, egregiè ſe pater tuus in hoc munere tractauit.
Pater tuus hunc magiſtratum pro ſua, reique publicæ dignitate adminiſtrauit.

Often-times.

Subinde. identidem, vt tradit Laurentius Valla.
Sæpius. Multoties.
Sæpe numero. πολλαχοῦ.
Sæpe. Perſæpe.
Sæpicule. Sæpiuſcule.
Quam ſæpiſſimè.
Frequenter. Crebro.
Plerunque. πολλαχοῦ.

Haud

Haud semel. Plus semel.
Non semel.

not Often, vide Seldome.

Oyle.

Oleum. Oliuum.
Paladiæ lacrices.

an Oyle pot.

Campsaces med, cor κέμψακης.
Lecythus media correpta.
Ampulla olearia.
Guttus pro eodem, apud Aulum Gellium & Iuuenalem.
Vas olearium. χύτλα.
Et ἐλαιοφόρον, uas olearium.
Rhinoceros.
Lenticula in libris Regum, vas olearium ex quo reges & sacerdores, linebantur in testamento veteri.

an Oke.

Quercus. Aesculus.
Glandifera arbos.
Chaonis arbos, à chaonia.
Ilex, quæ & primus à nonnullis dicitur ἄρυς Græcis.
Robur proprie.

Old, Auncient, Aged.

Antiquus. παλαιὸς. Senex.
Vetustus. Vetulus. Cascus.
Vetus. Auitus, media producta.
Priscus & Pristinus, quæ à grammaticis distinguuntur, & apud Virg.
Cana fides & vesta, i. antiqua.
Veteranus. Prior. Annosus.
Grandeuus longæuus.
Prouectus ætate. Confectus senio.
Decrepitus.

Old age, or Eldership.

Senium. Senectus, & ta.
Effera senecta. Decrepita ætas.
Aetas senilis. γεραιὸς.
Aetas prouecta, protracta.
Aetas vergens iam & inclinata.
γεραιμόγηρα ἡλικία. Vetustas.
Nestoria, Tithoni senecta a Cani.
Longæuitas. Aetas ingraueſcens.
Sericani & tempora sera.
Ruga senilis apud poët. pro senectute rugosa.
Decolor & exterior ætas.
Affecta vel defecta ætas.
Annosa ætas, & pene vltra humanam extenta fragilitatem. Soli.
Progressior, prouectior ætas.

very Old, or Aged.

Grandeuus. Veteranus.
Antiquus. Annosus.
πολυέτης. Vetus.
Multi æui. Grauis annis.
Vetustus. Senex. Ipsa senectus.
Prouectus ætate, festus.
Grandior æuo.
Confectus annis. Saluſt. Perſenex.
Valde senex. σφοδρογήραος.
Senio confectus. Canus.
Decrepitus. Plenus dierum, ætatis.
Canis re sperſa habens tempora.
Homo venerandæ senectutis.
Senectute, & canicie reuerendus.
Decrepitæ senectutis. βαθυγήρως.
πείπων βέρτρῳ, tertio iam pede, bacillo innitens.
Tremulum caput.
Grauis senio. Grandis natu, ætate.
Annos numerans multos.
Extremæ senectutis.
Per grandis natu.
γηγενεστομίαν.
Frons contracta rugis.
Annis ætate fractus, obsitus,
Capularis. Rugosus. Silicernium.
Caruo vertice nutans.
Albus capillis.
Alterum pedem in Charontis cymba habens.
Situ confectus.
γήρων. πάμπαλαι, πάλαι.
Defectus ætate.
Æui maturus.

Qui

Qui multorum festorum Iouis glandes comedit, *One that hath eaten many Chri ſtmaſpies.*
Senecio. Seniculus.
Effœtus corpus.
Gerrontio, diminutiua ſunt
Vetulus in ſacris Ribilijs.
Stupa. Marcidus. Exuccus.
Homo vergentis ætatis.
Senipera, vergens ad ſenium, eſt in beati Benedicti regula
Longæuus, apud Hieronymum in libro Ioſue, vt perſenilis. Neſtorius, macrobius, polychronnius
Acherontis ſenex, apud Plaut.
Co[illegible]ulo proximus.
Obſitus annis & pannis. *Very old and all apparell.*
[illegible]em in fouea habens. Pump.
[illegible]n pedent in tumulo habens.
Τὸν ἐπὶ πόδα ἐν τῇ σοροῖ ἔχοντ, vt eſt apud Lucianum qui ſenem decrepitum etiam viuum quoddam ſepulchrum appellat,
Charontis pictatio ſtatim inſcribendus.

to waxe or become Old, to Liue long.

Senеſcere. Senio confici.
Conſeneſcere. γηράσκειν.
Ingraneſcere ætate.
Viuere annos Neſtoreos, Neſtoris.
Vltra aquilæ ſenectam viuere.
Tithoni ſenectam æquare.
Veteraſcere.
Vetuſtatem capere, inducere.
Senectutem adipiſci vel attingere.
Inueteraſcere, & inueterare.
Vetuſteſcere. Contabeſcere.
Senium contrahere, rugas, caniciem.
Longam ducere ætatem. apud Maxi.
Tithoniam ætatem Viuere.
In longum æuum [illegible] producere,
Annoſo degere æuo. Plin.
In annos procedere.
Ad ſenectæ limen attingere.
Viam in longiſſimum producere.
Videre plenam ætatem, canos annos Plenos dies.
Longus peragere fœliciter annos.
Viuere ſæculis innumerabilibus.
Senectutis incommoda ſenire.
Vltra ſuſum. vltra penſum. vltra linum viuere prouerb. dicuntur, qui vltra fatalem diem viuunt.
Diæta & vitæ moderatione ad ſummam ætatem peruenire.
Tremulo gradu venit ægra ſenectus.
Membra leuant baculis, tardique ſemibus annis.
Iam mea cygneas imitantur tempora plumas.
Iuncis & nigras alba ſenecta comas
Opprimi, Premi triſti ſenecta.
Parte premor vitæ deteriore mea.
Et perit nitidus qui fuit ante color.
Spargitur canæ per caput ōne comæ.
Tacito paſſu. labantibus annis.
Iuuenile decus, mens ſenſuſque perit.
Corpore in hoc feſſo tarda ſenecta ſedet,
Non ſum qui fueram, periit pars maxima noſtri.
Hoc quoque quod ſupereſt languor & horror habet.
Baculo incumbens ruitura ſenectus
Illum totis membrorum deſerit vſus
Tarda trementi genua labant.
Vaſtos quatit anhelitus artus.
Obſcenam frontem rugis arat ægra ſenectus.
Annis grauis atque animo maturus.
At mea iam niueis circundat tempora canis.
Et iam ceruleus inficit ora color.
Tarda ſenectus debilitat vires animi, mutat que vigorem
Trunco titubantes ſuſtinet artus.
Venit ad nos inopinata ſenectus.
In ſenectutem corruere.
Vide ad Vſe.

Old or Auncient thinges.

Priſca. Vetuſta.

Veterum

Veterum res geſtæ. A Nannaco.
Inſignia vetuſtatis monumenta.
Antiquiora quam Chaos & Saturni tempora.
Ab originum ſeculo repetta.
Antiquiora diphthera.
ἀρχαιότερα διφθέρας. prouerb. de rebus ad modum priſcis, & extremæ antiquitatis.

an Old woman.

Anus, vs, vi, quartæ declinationis.
Anicula. γραῦς.
Vetula. Decrepita.

in Old time paſt.

Olim Iam olim. Iam pridem.
Antiquitus. Apud priſcos.
Veteres antiqnos. Maiores.
Apud ſeculum prius.

how Old a man is, vide Aged.

Old men wiſer, of good Counſell.

Senum conſilia non ſæpe inutilia ſunt inania, ſtulta abſurda, raro labitur ſenilis ætas in conſiliis.
Sapienter fere conſulit ſenilis ætas.
Optimis ac firmiſſimis rationibus fere semper nititur ſenilis opinio, ſententia.
Sapienter conſulunt ſenes, optimam partem eligunt, non peccantin cõſilio, non errant, non labuntur. nõ offendunt,
Quorum grandior eſt ætas, qui Longius ætate proceſſerunt, is eorum, ſolet eſſe ſenſus. qui a ratione non diſcedat, recedat, procul abſit: qui cũ rari one congruat, quem ratio cõfirmet a qua ratio non diſſentiat.

to Omit, to Leaue, to Paſſe ouer to Let go.

Prætermittere. ἐᾶσαι.
Miſſum facere. Relinquere.
Poſt habere. Poſtponere.
Tranſire aliud. Mittere.
Habere miſſum apud Cice. promiſſis facere.
Deſerere. παραλείπειν.
In præteritis habere,
Præterire. παρέρχεσθαι.

One after another, or One to an other, vide Turne. ſuch One, vide Such maner.

Onely.

Tantum. Modo. Tantummodo.
Solummodo Solum. μόνον.
Duntaxat. Vnice. Demum.
Omnino. Singulariter.

not Onely.

Non ſolum. οὐ μόνον.
Non modò. Non tantum.
Nedum. Tantum abeſt.

to Open, to Vnlocke.

Reducere. Reſerare. Prendere.
Aperire. ἀνοίγειν. Patefacere.
Hiatu patulo ianua uerſo cardine aperta ſonat.
Cardine tacito verrere fores.
Tellus ima dehiſcit.
Panditur foribus domus.
Aperitur uertice ſydus.

Opened, Reuealed, Manifeſted, or made knowen.

Apertum. Manifeſtum.
Notum. Diuulgatum.
Promptum apud Cice. Teſtatum.
Compertum. Confeſſum.
Euidens. Perſpicuum.
Quod iam & vetes ſciunt.
Cognitum. In apertuo eſt. πεφανερωμένα ἐσῖ.
Detectum eſt. Denudatum.

Procul.

Promulgatum.
Vulgo innotuit. Palam eſt.
In ora vulgi abiit.
Notiſſimum. Teſtatiſſimum.
Omnium ſermone celebratum.
Liquido conſtat.
Res apertior eſt quam quæ dici debeat. In propatulo eſt.
Res ipſa loquitur.
Pro confeſſo habetur.
In profeſſo eſt In promptu eſt.
Exploratum, compertum, certũ, confeſſum, vulgatum, diuulgatum, clarum dilucidum eſt.
Extra controuerſiam eſt.
Innotuit omnibus. Frequens effectum eſt. Increbuit apud me.
Patet. Liquet. Conſtat.
Non eſt dubium, ambiguumque.
Venit ea res in conſeſſum.

Openly, in the ſight of all men.

Palam. Publicè.
Κατὰ φασμένους.
Coram, aduerb. Plane.
Propalam, prima acuta.
Manifeſtè & manifeſtò.
Apertè. In propatulo.
Non clanculum. Publicitus.
Οὐ κ' ἰδίας, Ingenuè. ex profeſſo.
Apertis tibijs, prouerb.

to Open letters.

Litteras inſignare.
Γράμματα κατασφραγίζειν.
Aperire recludere literas.

Opinion or minde.

Opinio Sententia.
Senſus.
Iudicium. Coniectura. *Vide Minde.*

of one Opinion, vide *conſent.*

Opportunitie or Leyſure.

Opportunitas. Tempus.
Otium. Locus. Facultas.
Copia. Poteſtas.
Maturitas. *Vide Occaſion.*

the Opportunitie is paſt.

Amiſſum eſt tempus, elapſa de manibus eſt, abijt præterijt, fugit euanuit, amiſſa eſt, nulla iam eſt prorſus perijt occaſio, tempus, oportunitas.

a trimme, excellent, or fine Oration.

Oratio culta exculta, polita, dilucida, grauis, lactea, fluida, lepida perpolita, expolita, clara, præclara conciliatrix, flexanima, perblanda, diſerta, elaborata, exquiſita, compta elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet natiuus quidem lepor, non aſcitus, Teria venuſta, limata, deſpicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta infignita, pulchra, fluens, appoſita, inſtructa omni elegantiarum genere, inſignis illuſtris, ornata. exornata, adornata, copioſa, larga, ubertima κεκλιρωμοσύνη, erudita, non in elegans terſiſſima, gemmea, gemmis diſtincta, fuco & pigmentis illita, mirifica ſenſuum acrimonia condita. ſummo ſtudio & induſtria confecta, omnibus numeris abſoluta, erudita facilitate fluens. phaleratа, calamiſtrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis. lenitate quadam profluens, aperta, ex peritiſſimis Muſarum adytis deprompta, dines & exuberans orationis flumen.

a rude or ſimple Oration, without grace, or vnpleaſant.

Ora-

Oratio iciuna, inuenusta.
Tenui conserta poemata filo.
Oratio illepida, iacens. inculta, macra, ociosa, arida, insipida, putida, humi serpens, infœlici vena profluens, inepta inelaborata, insuauis, rancida, Randicula, inconcinna indigna rhetorices alūnis haud elegans, indocta oratio.
Crassor, crassiore filo contexta.
Structa, refractariola, Burl.
Sermo imperfectus, mutilus.
Fabula sine capite.
Oratio parum oratoria.
Dictio non admodum Rhetorica.
Stylus impolitus, illeuigatus.

to Ordeine, vide *to Decree and Determine.*

to Order, or to set in Order.

Ordinare. Digerere.
Instruere. Disponere.
Dirigere. Constituere.
Instituere. Constituere.
Componere ordines & agmen.
Aciem, ordinem militarem instruere.
In ordinem coarctare, redigere.
Vide to Dispose.

an Order.

Order. Series. Ordinatio.
Consultum, decretum, institutum.
Digestio. Disposition.
¶ Ordinatim. Ordine, *Orderly or in order.*
In ordine Exordine.
Ordinate, Compositè. *Orderly.*

to breake the Order and aray.

Ordinem deturbare.
Milites suo ordine disturbare.
Copias deijcere.
Intercidere aciem.
Hostium phalangem perfringere. Cæsar.
Ordinem deserre. *To go out of order.*

out of Order, vide *without order.*

to giue the holy Orders, vide *Priest.*

not able to Order or to Rule himselfe

Puerorum hoc est, auidius appetere vt ad appetendum procliuiores sunt, vt eos ab appetendo ratio nō satis arceat, contineat.
Aut appetendo nimis efferantur minime sibi temperent, sibi moderētur, sibi parcant.

in Ordering my house,

Ordure of cattle or men. vide *Dung.*

an Oste, vide *Army.*

to take an Oth, vide *to Sweare.*

the Other, the rest.

Alij Alieni. ἄλλοι.
Cæteri. Reliqui.

Otherwise, or else, after an other sort.

Aliter. Alias. Sin.
Multo aliter.
Longe aliter. Contra. Secus,
Alioquin & alioqui.
Contrario modo.
Aliorsum. Secius.
Alio Modo, Alia ratione, lege.

Alie-

Alieno more. Alijs artibus.

Otherwise then I thought, or trusted vpon contrarie to my opinion or expectation.

Preter spem omnem obuenit.
Præter opinionem expectationem.
Præter existimationem accidit.
Aliter quàm sperabam.
Secus quam putabam.
Aliter quàm opinabar, quàm rebar, accidit, contigit, euenit, vsu venit, cecidit, obtigit.
κρεῖττον ἢ ἄλλος δυναίνει τ' ἐλπίδος, παρὰ γνώμην συμβαίνει.
Fefellit me mea opinio, spes meus conatus, labor.
Alio prorsus alio atq; sperabam exitu, res tota conclusa est.
Fefellerunt casus varij spē cogitationum & consiliorum meorum, Cicero.
Venit contra existimationem. Idem ad Attic.
Tentatum antea secus cesserat.
Salluſt. Res multo secus euenit, quam fuit instituta.
Euenit præter sententiam, præter spem.
In diuersum exijt. Eras.
Contra quàm putabam, quàm spe votisque conceperam.
Longe secus atque sperabam.
Fors fortuna intercepit.
Anteuertit ancoræ tactum Deus prouerbiali schemate.
ἀντίπαλα τὴν ἐκ' ἄγκυραν θεός.
Res in contrarium recidit, dominus Deus in diuersum vertit.
Omnia contra ac putaram euenerunt.
Fallere desiderium, expectationem, spem parentum.
Sæpe hæc mihi spes frustrata est. Terent.

an Ouch vide *Coler.*

an Ouen a Furnace, a Kill.

Furnus. Fornax.
Fornacula. Testus, vs. &
Testum neutro genere.
Fornax calcaria.
Caminus propriè καμινος.
Clibanus. κλίβανος.

Ouer against.

E regione. ἐκ τῦ ἀπεναντίον.
Ex aduerso. Ex opposito.
Ex aduersum dictio vnica.
E conspectu ædium. Ex diuerso, apud Terent. pro eodem. Aduersum.
In conspectu, apud Cæs.

to Ouercome, to Discomfite, to Vanquish to haue the victorie of his enemies.

Vincere. Deuincere.
Euincere. Debellare.
Superare. Expugnare.
Deijcere. Propulsare.
Propellere. Indipisci pugnam.
Victoria potiri.
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipisci, possidere.
Ferre, referre ex hoste victoriam.
Erigere trophæum.
Ad perniciem deducere.
Ferre trophæum, manubias.
ἀίειρειν νίκην.
Fugare. *To put to flight.*
In fugam vertere, conuertere, agere.
Hostes in fugam dare, Cæsar, id est, fugare.
Hostem retro agere.
Propellere retrorsum.
Gradu mouere apud Liuium. *to driue backe or a way.*
Panoplia hostes exuere.
Opima detrahere spolia.

Impel.

Impellere.i. loco pellere.
Delere copias, regiones, equitatus.
Funditus ad internecionem delere.
Cuneos ferratos transfuerberare.
Exuere castris.
Singularem ferre triumphum.
Rerum potiri, vel, hostibus viuis agere triumphos.
Incruentum statuere triumphum.
Reportare victoriam.
Conuincere. Labefactare.
Proterere, fundere hostem, copias hostium, exercitum, agmen.
Profligare. Profligare.
Bello funditus deturbare.
vide to Subdue.

to Ouercome, to Conuince or Confute, to Vanquish with good & strong reasons or arguments in disputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus conuincere, elinguem reddere, facere.
Validis & neruosis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere. Arguendo falsum ostendere prius dictum.
Refellere. Confutare.
Retundere. ἐλαύνειν.
Argumentis, ratione, conuincere, iugulare.
Audientium animos probabilitate percutere, Cic.
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere.
Quæstiones argutè mouere, & obiectas argumentationes diluere.
Argumentis rationibusque certis orationem confirmare. Cic.
Validissima conclusione manifestam colligere veritatem.
Argumentis ostendere, probare, *To shewe by reason.*
Iisdem acibus argumentis reuincere, vt omnem litem illi cadas.
Constringere.
Argumentationes alicuius destruere.
Argutè refellere.
Conterere aliquem ratione, verbis, obtundere.

to Ouercome trouble or heauinesse.

Tædium, fastidium, molestiam paucorum dierum deuorare, metaphoricè.
Vincere. Deuincere.
Ferre. Perferre.
Concoquere. Absorbere.
Absumere. Decoquere.
Iucunda vicissitudine lectoris tædiũ leuare.
Alleuare fastidium, apud Ambro.
Tædium excludere, eleuare.
Lusu mouere tædium.
Tædia discutere.
Poculis eleuare tædia.
Lenire partimque excutere tædium, contractam ex aliqua re tristitiam, aut discutere, aut certè solari.
Tædium regionis, sollicitudinis, lectione sacra fallere, fugare, pellere.
Molestiam alicuius rei auocamento leuare.
Colloquijs molestiam itineris leuare. Fastidium oppidi leuare obambulatiuncula.
Vitæ molestias solatijs temperare.
Pernicioſum saturo ventri somũ fabulosis impedire colloquijs. *Vide free from Trouble.*

to Ouerdrinke, vide *to Drinke drunken.*

to Ouerflow, to Drowne, to Surounde.

Inundare. κλυζίσκειν.
Vndabundè reciprocare.
Crescere. Increscere. Augere.

Augescere. Adfluere. Tumere,
Aestuare Exæstuare. *To run ouer.*
Feruere. πλημμύρη.
Momentis dimensis adsurgere, statis auctibus crescere, apud Plin.
Tumescere, Intumescere.
Ventis intumescit æquor.
¶ Mare dicitur reciprocare, fluere ac refluere. *To flovv and ebbe.*
Statis vicibus intumescere, rursusque in se refidere, feruere, & deferuere seu defernescere.
Nunc in quietis æstibus inundare, nũc in certis motibus in breuia dorsuosa recindi.
Exundare.
Vltra margines intumescere
Efferre se alueo Plin.
Restagnare. Superfluere.
ἐκχυμάτιση
Transgredi, superare littora, ripas.
Aequare alueum.
Redundare. Diffluere.
¶ Reciprocatio maris.
Fluxus & reflmxus, *The flood and ebbe.*

to Drowne or Sincke in the water.

Submergere. Obrui aquis.
Medio sub aquore mergi submergi.
Mergere Puppes, corpora aquis.
Ire sub vndas corpora.
Vultus obruit vnda meos.
Imo sue æquore mergit.
Difijcere corpora ponto. Vadis abolere.
Gurgite medio volui.
In fluctum laceras raptare carinas.
Immergere Ponto.
Corpora summo resupino profundo examinata iacent.
Premit, opprimit caput, animã Fluctus.
Spumosa in mergere vnda.
Se iactu dedit æquor in altum.
Præcipitare Pelagu.

Ouerly, vide *Lightly.*

Ouermuch, vide *Much. to Ouersee, to Peruse.*

Recognoscere. Recensere.
Pernoscere. *vide to Correct.*

Ouerthwart, vide *Arsiuersie.*

to Ouerthrowe, to Destroy.

Fundere. Profligare.
Sternere. Prosternere.
Euincere. Deuincere.
Deijcere. Delere. Superare.
¶ Deijcere & Pronoluere, prosternere in terram
Fundere humi ingenita corpora.
Affligere ad terram, Plautus. *To fall downe vpon the ground.*
Contemptim in terram præcipitare aliquem. *Vide Ouercome.*

an Ouerthow, a discomfiture, a destruction.

Clades. λαθρος.
Strages. Iectura.
Exitium. φόνος.
Calamitas. Penicies. Cædes,

to haue an Ouerthrow, to be discomfited,

Cladem accipere.
Fundi sterni.
Profligari. Expugnari.
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur.
Cædere absolute pro occidi. Plautus
Terram ore mordere, mordiens capere.
Castris exui.

Ouerthwartly, vide *Ill it Ought or Must be.*

Necesse vel necessum est.
ἀναγκαῖος.
Fit ex necessitate

Necessitas

Necessitas est pro eodem. Quintiliano frequens.
ἀνάγκη oportet, δεῖ.
Trahit, vrget, coget necessitas.
Necessarium est. Opus est.
Fato datum seu decretum est.
εἱμαρται. πεπρωται.
Fatorum est. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit. Ineluctabile fatum apud Virg. Ineuitabile.
Immutabile fatum.
Necessitas nos ad ea detrusit.
Ita negotium est apud Cice. pro ita oportet, sic res postulat.
Fatis adactus id est, Impulsus.

Out of hand, By and by. Forthwith, Incontinent. Quickly, Anone,

Eyestigio ἐκποδὼν. Statim.
ἀθλως. Modo, amodum.
Confestim. Continuo. Subito.
Acturum media producta.
Subinde. Sub manu, apud Senecam, & Sueto. παραχρῆμα.
Iam iam. ἤδη ἀυτίκα.
Mox. Iam. Protinus.
Citra moram. Curriculo.
Parua mora.
Nec mora Longa.
Haud mora, continuo.
Oppidò. Maturè. Semel.
Antigerio. Propediem.
Breuiter. Breui admodum.
Breui. Primo quoque tempore dixit Cicero.
Properè Properanter.
Celerè. Celeriter.
Extempore. Extemporaliter.
Cursim Velociter. Concito.
Festinanter. Dicto citius.
Velis equisque.
Ocyus. Extemplo.
Citus. Cito. Incunctanter.
Quamprimum, vna dictio.
Quum primum duæ dictiones.
Illico. Hec velut puncto.
Illicet apud Poætas præcipuè.
Omni amota procrastinatione. *vvithout delay.* Sine dilatione.
Nulla interposita mora.
Promptissimè, apud Liuium.

he Owed me money.

an Owle.

Bubo noctua.
Hululus. Strix.
Nectimene. Lucifuga.
Auis ferialis, funesta, deuia.
Ascalaphus.

an Oxe.

Bos. Iuuencus.
Taurus. Bubulcus.

P

to Pacifie, to make Peace, to qualifie: to recõcile or make friends againe.

Componere pacem, rem.
Pacem facere, Confirmare.
Admittere Petere, Exorare.
Sopire dissidium, amorem.
Pacare. Vnire.
Iratum peccatum reddere.
In vel ad concordiam reducere.
εἰς ὁμόνοιαν ἀγειν.
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos. Terem.
Controuersiam componere.
Seditionem sedare.
Inimicitias, dissentionem, odium extinguere, ponere, deponere.
Inire pacem.
Conficere pacem.
Conciliare, in gratiam ponere, restituere. Cicero.
Offensum in gratiam redigere.
Sarcire protinus offensas, ne in simultatem exoleſcant.

Instaurare concordiam.
Reducere in gratiam.
Rumpere contentionis & dissensionis finem.
Contentioni imponere finem.
Coniungere. Colligare.
Copulare, Cic.
Tollere prælium.
Componere litem, controuersiam.
Sarcire pacem.
Litigantes comprimere.
Dissidentes in gratiam redigere.
Dissidium finire.
Restringere incendium.
Consopire querelas.
Pacis glutino dissidentes conciliare.
Procul ejicere quicquid rancorem, quicquid simultatem sapit.
Perniciosum tollere schisma.
Quam celerrime turbata componere
Reconciliare æmulas ciuitates veri principis est, Plin.
Mutuas simultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere.
Paterno eniti studio, vt pernicioſa periculosissimaque in Christiana religione dissentio, ad piam vnionem redigatur.
Tempestatem sedare vel tumultum.
Seditiones coërcere.
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempestatem.
Litis nodum dissecare.
Componere bellorum tumultus.
Coaugmentare pacem, Cicero.
Reparare, conglutinare concordiam.
Deponere arma.
Defensionem extinguere.
Discordiam sedare, placare, dissipare, tollere.
Tragœdiam omnem sedare.
Principum cohibere arma.
Pacem orbi reddere.
Perniciosissimum mundi tollere dissidium.
Frementem ciuili odio ac bello pacare ciuitatem.
Ad pacis concordiæq; studium totis viribus incumbere.
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio.
Componere bellorum vndas.
Principum motus componere.
Resectis bellorum seminarijs pacem adamantinis vinculis astringere.
Principes perpetua pace inter se conglutinare.
Acerbos odijs dissidentes principum animos in Christiana adigere concordiam.
Dirimere, tollere controuersiam, λύειν κόπτειν τὸν ἀγῶνα.
Dextras iungere. prouerb.
Cogere in fœdera, in cõcordiam dissidentes.
Charitatem resarcire.
Cum libuit pacem placidis immittere tectis.
Libera per tutas ambulat illa vias.
Pax ades & toto mitis in orbe mane.
Pax cererem nutrit.
Pacis alumna ceres.
¶ Rem inter se transigere, concordare, componere.
In concordiam redire, reuenire.
Bonorum virorum arbitratui, dissensionis causam permittere, *To put in compromise and arbitrement.*
Amicorum arbitrio rem permittere. ἐπιτρέπειν διαίτῃσι.
Compromittere, & Compromissum facere, apud Cicero.
Compromissum pacisci, ὑπόσπονδα.
Stare iudicio aliorum.
Relinquere arbitrio, sententiæ, iudicio alterius.
Litem ad boni viri arbitrium mittere.
Rem alterius arbitrij facere.
Acquiescere, contentum esse arbitrorum sententia.
ἀγωνᾶν τοῖς διαιτηταῖσιν.
Alterius iudicium petere, subire, vulgus submittere se dicit.

to Pacifie, to Mitigate, to Asswage.

Pacari. Placari. Pacificari.
Mulcere. Mitigare. Mollire.
Lenire. Sedare.
Restringere.

a Packe, vide *a Burden.*

to Pay, to Cõtent, to Satisfie.

Persoluere. Exoluere.
Soluere apud Terent. Pendere.
Dissoluere. Debitum reddere.
Pendere æs alienum, debitum.
Vectigalia, tributum pensitare alicui, pro soluere.
ἀποχὴ τῶν ἀναμίων.
Resoluere æs alienum, mutuaticium.
Numerare. Dependere πάν.
Facere satis. Satisfacere.
Rescribere, pro restituere, reddere renumerare. ἀντιγράφειν elegans est apud Horat. & Terent.

to Pay for another.

Pro alio vel altero Soluere satisfacere persoluere, dependere, præstare.
Illius promissio, solutio tua erit.

he is not able to Pay.

Non est Soluendo, non potest soluere satisfacere.
Non habet vnde soluat.
Non suppetit vt creditoribus persoluat.

a Payle, vide *a Bucket.*

Paine, vide *Griefe.*

a Painefull life.

Vita acerba, molesta, grauis, Amara, tædiosa, misera, infœlix. *Vide Noble death.*

he Painted very well.

Apelles veneris caput, & summa pectoris politissima arte perfecit, mirè pinxit, egregiè, sic, vt nemo melius.
Singulari expressit atque exornauit artificio, egregijs picturæ coloribus illustrauit, perfecit, ac perpoliuit egregiè.

a Paire of spectacles, vide *Spectacles.*

a Pale, vide *a Post.*

Pale, or swart colour.

Luricus, quasi loridus.
πελλίδος. Subniger.
Liuidus. Plumbeus.

a Pallace.

Regia substant. Regia domus.
Ædes imperatoriæ. Diæta.
Curia. Palatium. βασίλειον.
Aula principis. αὐλή.
¶ Aulici. Curiales.
Palatini. Proceres aulici. *Courtiers.*
Palatinos fumos frequentare, sequi, *To followw the Court.*
Magister curiæ.
Præfectus aulæ palatij. *The stewarde.*

a Paliet, vide *a Bed.*

a Pan, vide *a Frying pan.*

a Pannier, vide *a Basket.*

a Pantoufle, or a Slipper.

Crepida. κρηπὶς.
Sandalium. Solea.
Baxea, apud Apuleium.

a Pantoufle maker.

Sandalarius. Crepidarius.
Diabathrarius. Solearius.

Paper.

Charta. Chartula. χάρτης.
Papyrus & papyrum neutro genere, apud Plinium.

Membranula.
Macroculum vocat Hermo. Bar.
Chartam longiorem, maiorem.
πάπυρος ὁ. Iunci vel ſcirpi ſpecies, in Ægypto naſcens, pro eadem vſurpatur, quod in ea Ægyptij ſcribere ſolebant.
Primũ ab Alexandro rege inuenta.
Scapus. *A realme, or a quier of Paper.*

blotting Paper, that will not beare inke.

Papyrus bibula, perfluens.
Charta emporetica.
Papyrus atramentũ tranſmittens, abſorbens.

Paper royall.

Claudia charta.
Imperialis, Regia Maracolum, Plin. à ſtaturæ cubitalis longitudine.

a Paramour, a Sweet heart.

Amaſia. Amica.
Amatrix. Gallina.
Concubina. παλλακὶς.
Corculum. Glycerion.

to Pardon.

Parcere. Ignoſcere.
Veniam precari.
Dimittere. Veniam dare, concedere.
Remittere. Indulgere.
Fulmen ſiuum feraque corda recondere.
Nec veniam læſo numine caſus habet.
Deos poſcere veniam. *Vide to Forgiue.*

Parentage, vide *Kindred.*

Parents.

to Parget, Plaiſter walles.

Tectorium inducere.
Cruſtare.
Incruſtare parietes.
Lutare. Delutare.
Trulliſare.
Gypſum inducere.

a Parke, vide *Foreſt.*

to keepe or holde a Parliament.

Conuentum facere.
Conuentum agere, peragere, agitare, celebrare.
Comitia facere, apud Cic.
Comitia agitare, habere, & gerere pro habere.
Comitia, Synodum celebrare.
Aiunt breui ſummorum principum conuentum Ratisbonæ fore.
Ire, conferre ſe ad comitia, ἐκκλησιάζειν.
Cogere conſilium, ſynodum.
Inſtituere comitia.
Indicere conuentum, comitia celebranda Bruxellæ.
¶ Indicere, edicere comitia ſacra.
Generalem indicere ſynodum.
Comitia differre, vel detrudere.
Rejicere in alium menſem, in annum alterum.
Inſtituere, inire conuenticula, conciliabula, de ſceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur.
¶ Sacri imperij, vel imperialia comitia.
Imperij conuentus.
Conuentus imperialis, ſolennis. *vide to Gather.*

a Parler or a priuie Chamber.

Cœnaculum. Varro.
Cœnatio. Columel.
Conclaue. Thalamus.
Penates. Penetrale.
Domus interior.

to

to Parte, to Deuide, to Separate.

Partiri. Diuidere. Diſtinguere.
Diſtimere. Diſtrahere. Diſſoluere.
Deducere. Secare. Diſcindere.
Deriuare. παράγειν.
Diſiungere. διιεζευγμαι.
Diſparare. Ceſ. Diſſecare.
In diuerſas partes locare.
Sequeſtrare. Diſcriminare.
διαιρεῖσθαι. χωρίζειν.
διαιτᾶσθαι. μερίζειν.
Partes facere.
Separare. Segregare.
Seiungere. Anellere.
Scindere. Semouere.
Diuellere. Diſgregare.
Dimouere. Secernere.
Diſcludere, pro ſeparare. Virg.
Diſcludere Nerea ponto.
Interjicere ſe pugnæ. *To ſtand or ſit betweene.*
Diſterminare, agros proprié concernit.

to Part, to Diſtribute.

Communicare. Partiri.
Impertire & Impertiri.
Partem dare. Impendere.
Participem facere.
Elargiri. Diſtribuere.
μεταδίδοναι. μεταδιδόναι.

it is your Part, or it toucheth you very neare.

Tua refert. Tua intereſt.
Tua res agitur. Tibi incumbit.
Tibi luditur, apud Perſ.
Tuarum eſt partium.
Tuæ ſunt partes. Officij tui eſt.

it is not your Part but mine, it is no Matter to you, but it Toucheth me.

Non tua, ſed mea intereſt.
Hoc tua nullam in partem intereſt, mea multum, tua minimum refert, mea plurimum.
Ad te nihil, ad me valde pertinet.
Tua res in hoc nulla, mea vero agitur maxima.
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet.
Ad meas valet in omnes partes, multum intereſt, refert, multum habet ponderis.

to Paſſe ouer, vide *to Omit.*

to Paſſe ouer the water.

Cymba, nauigio traijcere, trãſuehere.
Lintre vehere.
περαιοῦν. διαπλεῖν.
Tranſire. Tranſretare.
Superare. Exuperare.
Emetiri Moſam, Domellam, Albim. Diliam.
Tameſim. διαπερᾶσθαι.
Pandis rejicere per freta Iinteis, id eſt, velis.
Tranſmittere, abſolutè.
Metiri mare. pro tranſmeare.
Ire naui, nauigio.
Trajicere claſſe Italiam.
Tranſmittere, trajicere flumen.
Tumidas lati ſuperare fluminis vndas.
Trajicere celeri pede.
Exercitum nauibus deportari frequẽter Liuius dixit.
Vi facere viam.
Traduci. Tranſuehi.
Vehi. Peruehi.
Rumpere aditus.
Tranſmitti.
Innocuum dare alicui iter.
Deferri rate in vlteriorem Moſæ ripã *to be conueyed or caried ouer.*

Paſſed, that is paſt, and gone.

Præteritum. Exactum.

Trenſcurſum. Euolutum.
παρεκκεκλόφει.
φθάσιον. Elapſum.

to Paſſe, vide *to Excell. Paſſing well.*

I Paſſe not, vide *I care not.*

a Paſport, or a Safeconduct: a Certificat.

Fides publica, apud L. & Salluſt.
Senatus placitum, conſenſus.
Saluus conductus, vulgo dicitur.
Sunt qui poſtremum reprobent tanquam barbarũ cum tamen Neotericorum ſcriptis & apud Suetoniũ reperiatur in vita Cæſaris.
Commeatus. Cauſaria miſſio.
Symbolum itineris.
Teſſera tranſitus.
Libellus profectionis.

to giue or graunt a Paſport.

Publicam fidem interponere.
Tuti itineris literas concedere
Dextram dare ſecuritatis, 2. Machab. cap. 11. *To giue a ſafe conduct.*
Dare uel concedere commeatum, tameſi nonnulli barbarum cenſeãt, & etiam commeatum dare ſignificet viarum impendia benignè præſtare, ſumptus ad iter miniſtrare magnificos.
Dare fidem vt tuto ire ac redire liceat.
Liberum ac ſaluum conductum, commeatum concedere.
Securitatem præſtare.
Vnde iure gentium receptum eſt oratorem ſeu legatum, vel publicũ agentem negotium, nec cædere, nec violare.
πρόσθιον ἢ πόμπευτ. ἀδείαν δίδοναι.
Saluum conductum dare,
Plebeſcito ἀποτεστατέρα facere impunitate promiſſa, quod Græcis eſt ἄδειαν διδόναι, ἢ ἀσυλίαν.
Securitatem à quoquam poſtulare. *To require a Paſport.*
Accipere fidem publicam, i. impetrare ſaluum conductum.
Publica fide venire, ac redire. *To come vpon ſafe conduct.*
Fidem publicam habere, & ita ad comitia aduentare.

for Paſtime or Sport.

Animi cauſa.
Animi gratia ſubticetur eleganter dictio reficiendi vel recreandi.
Oblectamenti cauſa.
Delectationis cauſa.
Animi laxandi cauſa, gratia.
Voluptatis cauſa, apud Vale.
Ad oblectationem.
Oblectandi noſtri gratia, nam laxamento opus eſt.

a Paſture, a Place where beaſtes feede.

Ager compaſcuus ſeu paſcuus ager.
Paſcuum, neutri generis.
Paſcua ſub fœminino genere frequent in ſacris. Pratum.

a Patent, vide *Bull.*

Patient, Quiet.

Patiens πολύτροπον, Æquanimus Longanimus Tollerans Suſtineus Socrates.
Communi animo.
Aequo animo ferens.
Aduerſa quæque ac contraria boni conſulens.

to be Patient, to take Patiently.

Pati, ferre malum fortiter
Æquo, leui animo pati ſene patienter pro quo vulgus patientiã habere dicit.

Iolem

Eodem vultus tenore, etiam aduer sis interpellantibus, perstare.
Solinus de Socrate.
Malum efferre Cice, patiendo scilicet
Vincere, subducere, Sepelire.

Patient in aduersitie, vide *ill Fortune.*

Patiently.

Æquanamiter Patienter.
Fortiter. Constanter.
Tolleranter, Tranquilla mente.
Patienti, constanti, fari, æquo, bono animo fere.

a Path, vide *a Way.*

a Patron or Protectour: a Defender.

Patrocinator. Patronus.
Protector. Defensor.
Tutor defensator.
Mecœnas.

a Pauillion vide *Tent.*

to Pause, vide *to Tary.*

to make Peace, vide *to Pacifi*

to houle his Peace, to keepe Silence.

Tacere. Reticere.
Obticere. Obticescere.
Conticere. Conticescere.
Labia comprimere vel linguam vocé
Pythagorico vti silentio
πυθαγορίζειν.
Linguam frenare, refrenare.
Digito labellum compescere.
Tenere silentium, apud Ouid.
Fauere absolute pro silere, apud Terent.
Facere finem sermoni.
Fauere, adeste æquo animo.
Fauere linguis apud Senec. & Ouid.
Linguisque animisque fauete.
Silere. σιγεῖν Supprimere.
Harpocratem agere, vel Angeronam.
Continere audita, arcanum cælare.
Redituras per iugulũ voces retinere.
Tenere se in silentio vel intra silentiũ
Premere vocem, est subito obmutescere.
Obliterare. Immutescere.
¶ Silentio præteirere, inuoluere.
Transire. Pertransire.
Supprimere. Prætermittere.
Taciturnitate, silentio cælare.
Nescire quod scias.
Dissimulare quasi nescias.
Premere quicquam ore. *To keepe close*
Manum ad os imponere.
Obdere, imponere frenum ori, labijs.
Non temere ad quemuis effutire.
Continere vocem stultitiæ indicem, apud Cic. Consilere vocem.
Pœstare silentium, apud Ouid.
Præterire. Omittere.
Nullam de re facere mentionem.
Prætercurrere. Transilire.
Saltum facere. *To passe.*
Quod muti citius loquantur quam ille.
Cuius, dicta pennis carentia haud lõge auolant.
Libere dixeris verba fine pennis erunt.
Quod scio nescio.
Silentium dare facere, apere.
Harpocrati dictum esse puta.
Vel lapides citius loquatur.
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Asco, pro accipere pecuniam pro silentio.
¶ In silentium descendere
Argentanginam pati, vt de Demost. bene ferunt.

a Pearle.

Margarites, vel itum. Gemma.
Margarita μαργαρίτης
Anio, & persimilitudinem Bacea.

a Peece, or Morsell.

Pars. Particula.

Frustum.

Fruſtum. Fruſtillum.
Petia, iuriſconſultus frequens, vt petia terræ, ſed gallicâ potius dictio quã Latina.
μίεγε. μίεγη.
¶ Reciſamentum papyraceum, charta-ceum, membraneum, *A peece of paper or parchment.*

Peecemeale, in peeces, morſels, or gobbets.

Minutatim, vel Minutim.
Incifim. Fruſtatim.
κλασμαδὸν. Fruſtulatim.
Aſſulosè. Aſſulatim.
κῆ σκινδαλμὸς.
Membratim. Gradatim.
Particulatim. Per membra.
Articulatim. Officulatim.
Partem per partes. κατὰ μίεγε.
Per numeros. Per ſpecies.

a Peece of Tronble, a Troubleſome buſines.

Difficilis res eſt, laboriosa, non facillima, minime facilis, difficultatis habet, negotij laboris plurimum.
Non ſeares eſt, quæ facile, paruo negotio, leui labore, non magno ſtudio effici poſſit.
Magne difficultatis, multi laboris, non parui negotij, non operis exigui.
Laboriosa, operosa, grauiſſima res eſt in qua ſudandum ſit, ſuſtinendi labores.
Multum opere ponendum vigilandũ, excubandum animo ſit, non leuiter laborandum, ſtudij multum, induſtriæ plurimum ſit adhibendum.

a Pellet, vide *a Gunne ſtone.*

to Pilgrimage, vide *to Go in pilgrime,*

a Penn-horne.

Calamarium. δήκη.
Graphiarium. Theca calamaria.
γραφεῖον δήκη. Tbeca pennaria.
Theca graphiaria.

to make one Penſiue, vide *to Griene one.*

Penſineneſſe, Sadneſſe.

Auxietas. Angor. Sollicitudo.
Ægritudo. Triſtitia. Mœſtitia.
Dolor. Granitas. Luctus.

Punury, vide *Scantneſſe.*

People, vide *Flocke.*

Peraduenture, Perchaunce.

Forſitan. Forſan. τυχὰ.
Fortaſſis. Fortaſſe. ἀρα.
Fors. Forte. συμβὰν.
Fortuna. Caſu.
Forte fortuna. Temere.
ἐκ τύχης. Fortuitu, vel fortuitò.
κῆ τύχην.

to Perceaue, to Foreſee.

Præſentire. Subolere.
προγινώσκειν.
Suſpicari. Suſpectum eſſe.
Suſpitionem habere.
Arbitrari. Exiſtimare.
Putare. Autumare.
Reſcire. Reſciſcere.
Odorari metaph. sicuti.
Subodorari, & olfacere.
ὀσφραίνεσθαι. Olfactare.
Tanquam per ſomnium intelligere.
Per nebulam reſcire.
Per caliginem intellegre, videre.
Perſentiſcere. Præſentiſcere.
Quodam ſuſpitionis odore ſentire aliquid.
Summis naribus olfacere.
Per ſomnium quidem meminiſſe.

Eſſe

Esse in suspitione.
Leui experimento coniecturaq; quælécunque deprehendere.
Suspitionem in pectus demittere.
Animum alicuius tangere dicitur suspitio.

to Perceaue, to Vnderstand.

Percipere. Intelligere.
Mente. Assequi.
Comperire. Inuenire
Perspicere. Cognoscere.
Accipere. Audire. Videre.
Compertum vel exploratum habere.
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi.
In promptu est.

ye may Perceiue or see.

Videre est. Cernere est.
Videre licet. Cernere licet.
Videas. Cernas vel cerneres, procernere potuisses.

not to Perceaue, vide to Vnderstand.

a Percer, vide Anger.

Perfectly, vide Exactly.

Perfect, vide Absolute.

to Performe in deed.

Præstare factis & exprimere, apud Erasm. frequens.
In opus transferre.
Ad rem ferre, producere.
Opere comprobare, perficere.
Conferre verba ad rem.
Rebus respondere. explere.
Effectui mancipari, tradere.
Effectum dare. *To fulfill.* Terent.

Perill, vide Daunger.

to Perish. to Decay.

Collabi. Dilabi.
Perire. Confidere,
Oppidum interciderc dicitur.
Intermori. Interire.
Deperire. Consenescere.
Cadere. Aruina sæua
Corruere. Ruere.
Ruit alto à culmine Troia.
Senescere. Inueterascere.
Labi, dilabi apud Ciceronem.
Occidunt, desinuntq; fragilia & caduca. Mutari. Labascere.
Conflaccescere. Occidere à cado.
Cum fundamento perire.
ἐρέπτειν καὶ ὀπισθόπους ὀτρωλύεσθαι.
Ruinam minitari vel calum.
Sic vetustate dissoluta dicuntur labi, id est sensim ruere.
Definire, finire. *To take an end.*
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus Cicero.
Deflorescit formæ dignitas morbo aut vetustate.
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu similiter & Effluere. Euanescere, Ire in auras, Disperire, Disparere, ad ad nihilum recidere.
Abire pessum, id est perditum.
Exarescere, Metaphorice.
Cedere æuo, Soli.
Senio collabi.
Monumenta fatiscere dicuntur.
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri. Quæ non penitus sublata est, sed extat.
Cuncta in æquoreos abiecerit irrita ventos.
Cuncta vt letheis mersa feruntur aquis.
Extinctum longis excidit ōne malis.
To vvaste away by lenght of time.
¶ Vindicare ab oblivione hominum atque silentio laudem prope senescentem.
Nobilissimam familiam iam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Vtrumque, apud Cice *To renevv or restore againe.*

to

to Permit, vo Suffer too much: to giue ouer much libertie.

Nimium indulgere, permittere.
Indulgentius aliquem habere, apud Erasmum.
Lenius tractare, habere.
Assentari. Obsequi.
Dare licentiam. Cice.
Consentire.
Laxare habenas, frænalicentiæ.
Remittere frena.
Effrenem non satis coërcere adolescentiam.
Adolescentes sibi permissi sese perdunt.
Lora, habenas dare laxas.
Laxiore ducere habena.
Concedere facile. εἰδιδόναι.
Delicatè tribuere, atq; ita adolescentem prolem; gnatum perdere corrumpere, deprauare, malis moribus inficere. *To marre, to spill.*
Nimia indulgentia filios incellani barathro mancipare.
Parum siquidem indulgentia filiorum flagitia in immensum crescunt.

a Perpetuall renowne, vide *Euerlasting.*

to Persecut, vide *to Vexe.*

a Persone, vide *a Curate.*

to Perswade fally, earnestly.

Instantèr persuadere.
Incitare. Adducere.
Suadendo inducere.
Impellere. ἐγκεῖσθαι.
Inculcare Metaphoricè.
Fidem facere alicui.
In sententiam aliquem impellere.
Aliqua ratione inducere.
Persuadere.
Huic magnis præmijs pollicitationibusque persuadet., vt ad hostes transeat.
Mouere afficere, *To moue.*
In sententiam suam trahere quampiam, seu adducere συναγαγεῖν.

by your Perswasion, vide *Counsaile.*

to Peruse, vide *to Correct.*

the Pestilence, or the Plague.

Pestis. Pestilentia. λοιμός.
Pestifer morbus.
Aëris venenum, Corruptio.
Aër corruptus.
Pestilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra pestilens, dira Lues.
Epidimia, vulgo.
Contagio aëris infecti.

a Petten or a wooden shoue.

Calceus ligneus, ex ligno.
Calo. Solea, lignea. Soccus.
Calopodium. καλοπόδιον.

Peuish, vide *Obstinate.*

a Phisition,

Medicus. ἰατρός, ἀλείπτης.
Medicamentarius à Plin. dicitur cognoscens morbos artemque medendi.
Medicus quem naturalium rerũ profunda cognitio, curandique fides commendat.
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat.
Medices professor.
Artis Medicæ peritus.
Empiricus ab experientia.
Arte medica insignis.
Morborum propulsator.
Archiater, ἀρχίατρος, Medicorum princeps.

Saluator-

Salustor noster à D. Hieronymo Archiater dictus, quod sit medicus Christianorum. & animarum languentium præsentissimus opitulator.
Et vt refert Galenus Græcis. ἀσκλαπιάδαι πατρικοί. Medici dicuntur.
Phœbus. Æsculapius.
Chiron. Et Crenistratus.
κτηνίατρος, apud Firmicum, & iumentorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur. & Veterinarium Columela cum Varrone vocant. *A horse leach.*
Et morbi armentarij, apud Soli. quibus armenta laborit.

a Phisicke, or a Remedie.

Medicamentum. Medicamen.
Salubre, Salutiferum.
Medicina. Remedium.
Antidotus, uel antidotum.
Venenum, pro eodem.
Succus amarus, apud Poët.
Pharmacon. Mithridatum.
Theriace. Medela.
ἄκεσμα. ἄκεσις.
Alexicacon. ἀλεξίκακον. quo etiam Amulerum dicitur, est remedium Contra quascunq; mala ac venena.
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum.
Salus pro remedio. Virg.
Vna salus victis.

to Picke out, vide *to Choose.*

a Pike a Speare.

Hasta framea Germanorum.
Lancea Hispanorum à latitudine ferri dicta. λόγχη.
Pilum Romanorum & telum.
Materis gessum vel gesum Gallorum.
Quiris Sabinorum.
Iuuelis Bastarnorum.
Sabina Illyricorum.
Sarissa Macedonum. Tragula.
Hastile. Contus, Cuspis pro hastu.
Halabarda, *An Halbard.* apud Italos omnium ferè est apparatorum, ijs paratorum, germanis tam superioribus quàm inferioribus in vsu. Hæc à nonnullis dicitur Cunigellus, ab alijs Bipennis.
Venabulum *Venue.*
¶ Hastis pugnare, dimicare δορυξοέω. μαχέσθαι διὰ δορατων.

a Pillar, a prop, a Shore, a Stay.

Pila. Columna.
Columella. Plinius columnas stallas appellat.
Fulcimentum. Fulcrum.
Cippus pro Columna ponitus.
Stylus. Anchora domus metaph.
Guberaculum. Teren.
Columen familiæ, cui reliqua domus inititur.
Epistilium, latinè Capitellum, *The capter of a piller, the foot of a piller.*

Pilles, of phisicke.

Pilulæ, quod ad similitudinem pilæ sunt sphæricæ figuræ.
Trochisci, qui Græcis dicuntur.
Catoporia, à κατοπτεύω.
Cathartica. *A purgation.*
Vicioso purgare corpora succo

a Pillorie.

Collistrigium. Columbar.
Numellæ.
Caues pro maleficis & aduletris castigandis, superpositæ postis erectis.

a Pillow, vide *Cushen.*

a paire of Pincers, vide *Tongs.*

a Pipe, a Flute.

Phistola vel fistula. Calamus Tibia.

Tibia. αὐλός.
Syrinx vel Syringa. σύριγξ.
Auena per metonymiam ſicut & Cãna.

a Piper, a Fluter, a Minſtrell.

Tibicen, med. prod. quaſi Tibicen, hoc eſt, αὐλητὴς aulites, apud Græcos, cuius fœmineum αὐλήτρις quæ in tibina canit.
Tibicinia Tibicinistria, & Tibicinaria.
¶ Lyriſtes, lyricrepa lyricen λυρῳδὸς qui lyra canit.
¶ Cornicen, qui cornu canit κερατίνης.
Cornicinus, apud Cic.
¶ Tubicen, med. cor. qui in tuba, id eſt Buccinator vel Æneator, *A Trumpetter*, ab ænea tuba.
Canens tuba, Claſſicus.
¶ Liticen, qui in lituo canit.
¶ Choraules vel Choraula, *A Piper for a daunce.*
¶ Aulœdus aut fiſtulator latinè.
Ciceroni, & apud Mantuanum fiſtulicen, *A Fluter.*
¶ Fidicen med. cor.
¶ Citharœdus κιθαρῳδὸς, vel citharam tendens & Apollinei peragẽs officium vatis, citharam plectro crepitante fatigans, *A Harper.*
Fauoris emerẽdi gratia chordas percurrere.

to Pipe, to Flute.

Ludere fiſtula, tibia, calamo agreſti. Canere tibia.
αὐλεῖν.
Dat tibia ſonos, Stridebat tibia cantu.
Agere tibicinem.
Tibiæ modis conuiuas oblectare.
Ad numeros raſilem inflare tibiam.
Syringa melos fundere.
Reſonis cannis, dulciſona modulari carmen auena.
Fiſtularum imitari modulus tubarúmque concentum, Soli.
Peritus ore fiſtuláque cantare.

to Piſſe, to make water.

Meiere. Mingere. ὀρεῖν.
Facere vrinam. Lotium facere.
Veſicam leuare, exonerare.
Emittere lotium, vrinam vel excernere.
Mictilare. Vrinam reddere.
Agere flumen, *to make a riuer.* Ciere, prouocare, mouere vrinam.

a Piſpot, or Chamber pot, a cloſe ſtoole.

Matula. Vrinale.
ὀρινεῖα. ψυττάριον.
Metella, apud Martialem & Metellio diminut. μετάλλιον.
Schaphium. σκαφίον.
Vaſculum vrinarium, excrementicum.

to Pitch his tents.

Caſtra metari deponentale, aut diſtinctim.
Metari caſtra. κατασκάπτειν.
Caſtra ponere, locare.
Stationem habere. Tendere.
Facere, Figere caſtra, apud Cæſ.
Tendere papiliones, tabernacula.
Figere tentoria.
στρατοπεδεύειν.
Conferre caſtra caſtris, eſt ex oppoſito metari. Cæſar.

a Pitchforke.

Marga, æ. Columel.
Furca. Furcula. δίκελλα.
Furcilla. Bidens. δίκελλος.
Trident. τριαινα.

Pitie, vide *Compaſſion.*
to giue Place, vide *to Recule.*

to Put in the place of another, vide *to Suborne.*

the Plague, vide *Pestilence.*

to haue the Plague, or to be sicke of the Plague.

Pestifero igni æstuare, exæstuare, peste laborare, morbo exitiali, Luc. λοιμώττειν.

The Plague increaseth, or waxeth very hote.

Vegetius. Aëre corrupto perniciosissimus nascitur morbus pestilens, contagium passim locorum serpit.

Pestis incrudescit, quũ pestiferi morbi repullulant & ingrauescunt passim vagantes.

Dicitur præterea Grassari, Sæuire, Desæuire, quum nihil à pestilentia tutum, sed ingenti hominum clade inualescit, & omnia nouo pestilentiæ genere conflagrant, ardent.

Stage Players.

Comœdi. Tragœdi.

Histriones. Mimi.

Pantomimi penult. prod.

Fabularum actores.

Planipedes.

Ludiones. Ludij.

Thymelici. Συμβλικοί, vnde in canonibus sacris.

Scenici. Theatrici. Actores.

Imperator histricus vel comicus & Choragus, qui præsunt exhibendæ comœdiæ.

to Play a Play vpon a stage.

Agere, recitare ædere fabulam, comœdiam Ædere spectacula.

Instituere ludos.

Celebrare, Concelebrare ludos.

Ludis celebrare diem natalem.

Dare, Exhibere spectaculum. *Vide Scaffold.*

to Play the wanton, vide *wanton.*

a ioyners Playne.

Dolabra. Dolabella. ἀξίνη.

Dolatoria, apud D. Augustũ.

Planula. idem. Ascia. Asciola.

Plaine, vide *Euident.*

Plainly, vide *Simply.*

a Plaine dealing man.

to Plaister walles, vide *to Parget.*

to Plaister.

Emplastrum, quamuis rectius cataplasme.

Malagma, à mollificando.

Epithema, quod etiã, *a Tent* significat.

Basilicum, apud Celsum pro eodem.

Ceratum, *a Cerecloth.*

to Plane, or to make plaine or Smooth.

Dolare. ἀξινίζειν.

Edolare. Dedolare.

Polire. Radere.

Æquare. Planare.

Complanare. Leuigare.

λειαίνειν. Leuare.

Dolabrare. Dicitur etiam dolio is.

Asciare. Exasciare.

Scabrum, impolitum, vel distortum planum reddere, leuigare.

Pilare pro complanare. πλεῖν.

Abradere aliquid acuta dolabra.

Aliquod opus politius limare.

Delimare. Elimare.

In quadrum redigere, *to Square* in ordinem aptamque structuram concinnare, exæquare.

Exasciatum opus, apud Plautum, id est, vtrunque dolatum, leuigatum nondum tamen vndequaque expolitum.

Porma

Porma rudi delineare.

to Plant.

Plantare. Experare ſulcis.
Concretam radicem effigere terræ.
Radice in tartara tendit.
Penitus terræ defigare arborem.
Vitem tenui committere ſulco.
Humo tegere ac foueis abſcondere.
Plantas, ſtirpes obruere terra.
Summum cacumen mandare terræ.
Plantas feraces figere humo.

a Plate of any Metall.

Lamina. ἐλατὸς. Bractea.
Bracteola ex quibuſcunq; metallis.
¶ Bracteator & bractearius. *A Plate beater.*

a Platter, vide *Diſh.*

to Pleade, to go to Law.

Iudicio decertare, contendere.
Litem agere. Litem habere.
Lites agitare. Certare.
Lege agere. Iudicio experiri.
δικάζεσθαι.
In iure diſceptare, quod græcis eſt. δικαιολογεῖσθαι.
Cauſas agitare, apud Mart.
Suſcipere litem.
Litigare.
Cauſam, lites agitare, apud Eraſmum.
Contendere.
Diſceptare. Iudicum ſententijs controuerſiam finire.
Iure controuerſiam diſſoluere.
Agere ex ſyngrapha cum aliquo.
¶ Litium triciis ſeſe impendere.
Habitare in foro, apud Cic. in forenſi commentatione aſſiduum eſſe. *Stil Pleading.*
¶ Forum agere. Ius dicere.
Iudicia exercere. Iudicare.
Dijudicare. *To iudge, to ſit in iudgement.*

a Pleadge, vide *Surety.*

Pleaſant, Delectable.

Gratus. Suauis. Placidus.
Acceptus. Dulcis.
Delicatus. Lautus.
Amœnus. Iucundus.
ἡδυτός. Delectabilis.
ἥδιλος. Volupe eſt.
Voluptuoſus. ἡδυσμάτιον.

Pleaſant and profitable, vide *Learning.*

a Pleaſant ſaying, merry in Talkes.

Dicta dicit eiuſmodi, ijs vtitur dictis, ita facetijs valet, ita bellè ſcitè, venuſtè, argutè, ingenioſè, feſtiuè, lepidè iocatur, vt ſingulis verbis riſum excitet, commoueat, faciat, vt audientes mira voluptate perfundat.
Eius dictis, facetijs, iocationibus mire capiuntur omnes.

Pleaſant, vide *Ieſtingly. it Pleaſeth or liketh me well.*

Animo ſedet, apud Virg.
Cordi eſt. Placet. In animo eſt.
Perplacet. ἀρέσκει.
Gratum eſt. Acceptum.
Deo viſum.
Placitum eſt. Sedet arbitrio.
Arridet. Blanditur, Adblanditur, frequentria apud doctos.
Pergratum mihi eſt.
Accipio legem, conditionem.
Placuit animo. ἤνεσε θυμῷ, apud Hom. Lubitum eſt animo.
Palato ſatisfacit.

it Pleaſeth me not.

Diſplicet. Sordet. Pudet.
Non eſt viſum mihi.
Non probo. Nolo.

a Plu-

a Pleasure or commodity.

Commoditas Commodum.
Amœnitas. Oblectamentum.
Oblectamen. Delectamentum.
Delectatio. Oblectatio.
Vide Gladnesse.

to doe one a pleasure or good Turne.

Gratificari. χαρίζεσθαι.
Beneficium conferre, dare, præstare.
Rem gratam facere.
Pergratum illi facies, apud Terent.
Gratum facere. Cic. Sed quando ita natura comparatum est, vt qui rem nobis gratam faciant, in eos voluptate simus propensiore, non rarum est, vt gratificando apud nos gratiosi sint, *i.* authoritate multum potentes.

to take Pleasure, vide *Delight.*

a Plenteous table, vide *Banket.*

Plentifull, vide *Abundant.*

Plentie, vide *Abundance.*

Plentifully, vide *Abundantly.*

the Pleurisie, vide *Stitch in the side.*

to Plowe, vide *to Eare.*

a Ploughman, or Husbandman.

Arator. Colonus. Agricola.
Rusticola Rusticus. Cultor.

to Plucke in sunder.

Diuellere Dirimere.
Disfoluere Distrahere.

Detrahere. Decerpere arborum poma, Vuas, Fructus, Carpere aliquid.

to Plucke out, or pull vp by the rootes.

Euellere Extirpare.
Eradicare. Eruere.

the Spanish or French Pockes.

Scabies Hispanica, Gallica.
Scabies Neapolitana. Lues.
Poscæ Gallicæ, apud Eraſ.
Gallica lues. Pudendagra.
Morbus Gallicus.
Sacra scabies, i. execranda.
Turpi laborare scabie. *To be ſicke of the Pockes.*
¶ Marisca, alio nomine Condyloma & Ficus masculini generis morbus est seu genus vlceris fœdi. Ex crescentia carnis circa anum σύκωσις vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur. *The Pyles or Hemorroids.*

Poyson, Venom.

Virus, Venenum.
Toxicum. Aconitum.
Pharmacum. φάρμακον, vtrumque significat remedium & venenum.
Socratica passio.
Medicamentum aliquando pro veneno sumitur.
Gorgonijs infectus Venenis.
¶ Venenosus. Virulentus.

to Poyson.

Veneno necare, extinguere, interficere.
Mortiferos porrigere succos.
Venenare. φαρμάσσειν.
Toxica dare, miscere.
Pharmaco è medio sustollere.
Venenum alicui infundere.
Toxico inficere, seu veneno.

Corrumpere ventris.
Inducere poculta. Virg.
Miscere aconita, Ouid.

to Pole the head.

Capillos demere vel resecare.
Attondere aliquem per pectinem.
Caput tondere.
Caluitium capiti inducere.
Caput nouaculæ subiicere.
Capillos ponere.
Crines soluere.
Abscindere comas.

to make Poore, vide Consume.

the Pope, the Bishop of Rome.

Summus Pontifex.
Summus pater.
Pontificum caput.
Primarius Sacerdos.
Papa Latius pater.
Pontifex maximus seu Romanus.
Maximus Romana in sede sacerdos.
Summus sacerdos.
Petrinæ gubernator nauis.
Cathedram Petri vicaria successione obtinens.
Cuius caput fulget, condecoratum est corona triplici. Seu triplici fulget honore caput.
Qui fronte tegmina celsa gerit.

to be Pope.

Romæ pontificem agere.
Papatui præesse.
Pontificatus summi honore sublimari.
Apostolicæ sedes sacerdotio fungi apud Max.

to become Pope.

Ad summi Pontificij fastigium, ad summum pontificatum euehi.
Summum inire sacerdotium.
Summo pontificatui, & ecclesiæ Romanæ præfici.

a Portall, a porch.

Atriolum. Antepagmentum. Cato.
Vestibulum. Prothyra.
Porticus. προθυρον.
Propyleum. προπυλαιον.
Proaulion. προαυλιον.

a Portar, or a keepe of a gate.

Portarius. θυρωρος.
Ianitor Custos ostij.
Ostiarius. Atriensis.
πυλωρος, vel vt iurisconsulti scribunt Atticus, qui excubat ad atrium.
Claustrinus.
Seruus ad limina.

to Possesse, to Enioy.

Possidere. κατεχειν.
Habere. Tenere.
Occupare. Vsurpare.
Vsum, fructum habere.
Fructum capere. καρπουσθαι.
Frui. Vti. θαττεσθαι. vade to enioy.

Possessed with the diuell.

Arreptitius. ενεργουμενος.
Dæmonicus. Obsessus.
A demonio, spiritu maligno exagitatus.
Dæmoniosus.

it is Possible, or it may be.

Fieri potest. Possibile est.
Licet. Visu venit.
Defendi potest. ενδεχεται.

Posteritie, vide Successors.

a Poſt, a pole, a pale, a prop or ſtay.

Palus. Pertica.
Palamen. Stamen.
Palamentum. Fulcimentum.
Adminiculum. Suſtentamen.
Suſtentamentum. Suſtentaculum.
Cuneꝰ pro maleficis & adulteris caſtigandis. ſuperpoſita poſti erecto. *a Fillery.*
¶ Valgus maſculino genere, palus fit. mior & Ridica. χαρὰξ.
Sublica.

to leaue vnto the Poſteritie.

Tradere per manus. Sal. & Liu.
Tradere per ſucceſſionem.
Ad poſteros ſiue litteris tranſmittere.
Dare per manus, aliquid veteri vſu obſeruatum aut maiorum relatu acceptum poſteris relinquere.
A maioribus tradita narratione trãſfundere in alios.
Diuinitus accepta, viris rurſus ſanctis ac Deo plenis enuntiare, prodere.

Poſtes, or meſſengers riding poſte.

Veredarij. Equeſtres, pegaſarij curſores.
Nuncij regij, quos Poſtas appellamus quaſi poſitos certis in locis Græcis dicuntur, ἀγγάροι & ἀγγαροι.
Legati, oratores.
Ambaſiari vulgo, *an Ambaſſadour.*
Embaſſadenes, apocripharij, rerum magni momenti nuncij.
Peciales, olim dicebantur penes quos belli pacisque ferendæ ius erat, alijs caduceatores, iam nonnullis paludamenterij vocantur, à paludamento veſtis genere quo vtuntur.
Vulgus omnium pene nationum Heraldos ſeu Herholdos vocat, quod ſumma fidelitate ipſi exercitui vel principi in denunciatione vel pacis vel belli, alijſq; iniunctis mandatis exequendis ſunt aſtricti. *An Herauld of Armes.*
¶ Magiſter ſeu præfectus poſtorum.
Veredariorum, *The poſtmaſter.*
¶ Obire legationes.
Legatum agere, *to be Embaſſadour.*

an earthen Pot, or a ſtone pot.

Vas fictile. Vas ſemium.
Tuſcum Vaſculum. Capruncula.
Vas luteum, i. ex luto factum.
Vas terreum. κιδώτιον.
Seuia ſubſtantiuum vas fictile oblongum, apud Liuium, *a wine pot.*
Inde Seriola diminutiuum.
Diota, *a Pot with two eares.*
Vrceus, pen cor.
Vas ſaguntinum. Vas teſtuta.
Vas aretinum, apud Mar.
Culullus. Fidelia.
Teſta, apud Hor. *vide a cup.*

a Pound.

Libra. Pondo. Talentum.
Aſſipondium. As, aſſis. λίτρα.
Mina vel mna Græcum pondus.
Diſpondium, *two pounds.*

Pouertie, Need.

Paupertas Pauperies.
Inopia. πενία. Miſeria.
Aporia. Calamitas.
Infelicitas. Egeſtas.
Indigentia. Inedia.
Penuria. Nuditas. Æruma.
Præcontractiſſima penuria.
Mendicitas. Tenuitas.

Acerbitas pro miseria ex calamitate contracta, apud Cicer.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to liue in Pouertie, or to suffer great Pouerty.

Vitam in egestate degere.
Pauper, Angusti agricultor apellit.
Vitam viuere duram.
Paupertate & ægritudine tabescere.
Inedia, defectu laborare.
Domus censu parua vel orta.
In egestate vitam ducere.
Miserè viuere. Sustinere aerumnam.
Pauperem vitam degere.
Aerumnis fatigari, sollicitari perpetuis Aerumnam exigere Plaut. pro pati.
Aporiari, apud diuum Paulum.
Summa rerum inopia premi.
Plurimis angicalamitatibus.
Miseram nimis vitam terere.
In summa rerum inopia degere.
Ad rastros redire, *diuum te Pouertie.*

a Pouch, vide *Bagge.*

Power, vide *Might.*

it lieth in your Power, it is in your Hand.

Tibi integrum est, ἐφ' ὑμῖν ἐστι.
Tibi in manu est.
Tibi liberum est, solutum est.
In tuo loco & fano est situm, apud Plautum.
In manu est tua, in potestate.
In tuis genibus situm est.
Est in arbitrio tuo.
In promptu est tibi.
In te situm est. ἐν σοὶ κεῖται.
Est penes te ἔστι σοὶ παρὸν.
In tua voluntate est.
In tuo nutu, iudicio.

it is in my Power.

Mihi liberum est. Possum. In arbitrio meo constitutum. Mihi licet.

with all my Power, as much as I beth in me.

Pro virium mearum portiuncula.
Pro virili portione.
Secundum mensum virium mearum.
Pro viribus meis.
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili.
Quantum vires patiuntur.
Pro virili mea parte.
Pro virili mea. τὸ κατ' ἐμὲ.
Quod potero, enitar.
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitiuus, non ponitur pro nomine, nisi in nominatiuo & accusatiuo, vt est apud Vallam.

to Powre in, to Fill drinke or wine.

Vinum, potum fundere, infundere.
Potum ministrare.
Rorantia largius ministrare pocula.
A cyathis esse. Ad cyathum state, ἐπικρᾶσαι, pro quo vulgus inepte propinare dicit. Est enim propino προπίνω dictio Græca, significans præbibere.

to Pray, to Intreat, to desire, to Demaund.

Rogare. Rogitare. Precari.
Orare. Deprecari. Postulare.
Obsecrare. Fundere preces.
Oratum & rogatum habere.
Intercedere. Interpellare.
Implorare. Desidere. Petere.
¶ Obtestari. Quæso.
Precibus sollicitare, pulsare, Instare.
Impensè rogare. ἐπαναστῆναι.

Pu

Per sacra amicitiæ rogare.
Precibus frequentare, deposcere.
Poscere, flagitare, & efflagitare plusquam rogare. *To Crave.*
Indefessis precibus poscere.
Supplicare, *instruen, to beseech humbly.*
Preces dare, concipere.
¶ Vocare in vota.
Inuocare, votis lacessere, *to call upon.*
¶ Interprecari, Intercedere, Interuenire, Rogando quasi impetrare, *to pray for somebody.*
Mediationem agere.
Ad pia propensum vota vocare Deũ.
Solemnes voces, honore preces.
Adorare per sua vota Deum.
Soluta fundere voce preces.
In prece totus eram.
Tollere ad sydera palmas.
Tendere manus Numina, Diuos.
Vocare, precari.
Supplex manus tendit.
Ante Dominum supplex erat, manibus supinis.
Admouere, adijcere, adhibere, addere, preces.
Vti precibus, Tentare, Petere, Precari, ore.

Prayers.

Preces. Precationes.
Orationes. Supplicationes. εὐκτικαί. Rogationes.
Litaniæ. Supplicia. Vota.

to Praise, to Commend, to Extoll.

Laudare. Magnificare. Dare decus.
Honorem reddere.
Numen adorare Dei.
Meritos inducere honores.
Miro honore colere.
Celebrare honorem.
Tergeminis honoribus tollere.
Extollere. ὑπαίρειν.
Honoribus accumulare.
Meris effecere præconijs.
Canere, apud poetas.
Canere plenis buccis.
Tonare laudes alicuius.
Decantare. Cantare.
Præconem agere.
Cretæ notare. Exaltare.
Palmam prebere.
Immodicè laudare.
In cœlum ferre, subuehere laudibus, *to Magnifie.*
Alicuius egregias virtutes tara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare.
Per ſe satis laudato & vendibili hederam ſuſpendere.
Fama præconio celebrare.
Celebrem facere, reddere.
Illuſtrare aliquem.
Illuſtrem reddere.
Crepare cum accuſatiuo.
Vineta crepat mera, Horat.
Dilaudare librum, pro valde laudare.
Propagare laudem alicuius ad ſempiternam memoriam.
Proſequi ſtylo, ſcripto commendare.
Laudibus ornare, extrimulare.
Comprobare. Approbare.
Deum facere. Ebuccinari.
Agere laudes, etiam eſt laudare.
Commendatum reddere.
Celebrare. ἐγκωμιάζειν.
Laudibus proſequi, tollere.
Sermonibus, Laudibus eneherе, efferre, afficere, celebrare, glorificare, vehere.
Commendare. Probare.
Cumulare laudibus aliquem. Plin.
Ferre nomen in aſtra, ferre ad æthera, aſtra, cœlum, omnia apud Virg. pro ſupra modum laudare, ſumma laude proſequi.
Vtroque pollice laudare.
Prædicare. ἀναγορεύειν.
Depredicare laudes alicuius.
Buccinari. αὐτὰ σῶμα ἔχειν.
Agere encomiaſtem. ἐγκωμιάζειν.
Er aliquando quemadmodum, Tene

audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur. ita Græci ἀκούειν dicunt.

to Praise, to Magnifie, to Extoll himselfe.

Be ferre laudibus.
ἐαυτὸν ἀυλεῖν.
Somet canere. Se iactare.
Laudare seipsum.
ἐαυτὸν ἐγκωμιάζειν.
Se alicui venditare.
Sui tubicinem esse, agere.
Seipsum commendare.

Praise, Honour, Glory.

Gloria. δόξα. Fama.
Decus. φήμη. Laus.
Pæan pro quacunque laude.
Præconium. Honor.
Titulus. Existimatio.
Splendor. Nomen.
Opinio celebris. *Vide Honor.*

to get Praise or Renowme, vide Honour.

a Prattler, a Babler, a Trifling Iester.

Dicax. Dicaculus. Nugo.
Nugator. Congerro.
Confabulo. Rabula. *Vide Babler.*

to Preach.

Concionari.
Sacri verbi semina diffundere.
Concionem habere.
Disseminare, seminare, edere verbum Dei.
Sacro de pulpito docere populum.
Agere ad populum.
Agere ecclesiasten.
Facere verba ad populum.
E suggesto denuncire.

a Preacher, a Minister.

Spirituale semen verbi Dei disseminans. Concionator.
Præco verbi diuini.
Ecclesiastes. ἐκκλησιαστὴς.
A sacris concionibus.
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum.
Ecclesiastæ fungens munere.
Publicum concionatorem agens.
Syncerus Euangelij præco.
Idoneus verbi diuini dispensator.

a Preface, vide Prologue.

to Preferre, vide to Promote.

a Prelate, vide a Bishop.

in the Presence, or before the Face.

A fronte. ἐμπροσθεν.
Coram cum ablatiuo.
Ante oculos. Ante conspectum.
In conspectu, ἐνώπιον cum genitiuo. ἀντίον.
Ante pedes. In oculis.
Ob oculos, id est, ante.
Præter oculos Lelij apud Ciceron. id est, ante,
Sub oculis. In præsentia.
Aliquo præsente, vidente, cernente, *vide Before the doore.*

Presents, vide Gifts.

to Preserue, vide to Defend.

Presumption, vide Pride.

under Pretence, shew, or colour.

Specie, apud Cice. Sub specie.
Sub umbra. Per speciem.
σχήματος. Sub figura.
Sub imagine. Sub pallio.
Sub facie. Sub prætextu.

Sub

Sub timlo. Sub obtextu.
Quæsito prætextu, colore.
προσωπον ἴσχειν.
Specie viri, falsi Nomine.
Prætextu honestatis.
Sub similitudine, typo, schemate involucro, nomine.

vnder Pretence of mankind, like a man, or in likenesse of a man.

Humano in schemate.
Nube sub humana.
Mortales inter agens.
Forma hominis assumpta.
Sub velamento personæ humanæ.

to Preuent, to Come before.

Anticipare. Antecapere.
Salust. Noctem quæ instabat antecapere, ne quid spacio noua aretur.
Præuertere. Anteuertere.
Anteuortere, apud Comicos.
Præuenire φθάνειν.
Anteuenire. προφθάνειν.
Occurrere. Præoccupare.
Præocupare vias. Cæsar.
Consilio discurere periculum.
Cice. Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam.
Anteuenire consilium. Salust.
Consilium & insidias eorum anteuenire.
¶ Opprimere. καταλαμβάνειν. *To come vpon one vnawares.* Terent. Pater imprudentem opprimit. Deprehendere.
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Liuium.

to Pricke, vide *to Poyne.*

to Pricke forth, vide *to Stirre vp.*

to Pricke out or take out.

Eximere. Eruere.
Effodere. Extrahere. *vide to pluck out.*

Pride, Arrogancie, Presumption,

Fastus. φρόνημα.
Superbia. Ambitio.
Ostentatio plusquam theatrica.
Supercilium. Elatio. Spiritus.
Cæterorum contemptus, dispectus.
Inflatio. Tumor.
¶ Spiritu regio, *vanitie, fumosite.*
Magno & elato animo.
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia. *Proudly.*
Ambitiosè.
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a Priest, a Minister.

Sacerdos, ὁ ἱερεύς.
Sacerdotij charactere insignis.
Officium sacerdotis agens.
Presbyter Græcis dicitur. πρεσβύτερος, id est senior, à πρέσβυς, id est, senex.
Ad rem diuinam faciendam consecratus.
Sacro chrismate litus.
Mystes, μύστης, vel mysta Christi, & Symmistes.
Flamen masculini generis.
Sacris initiatus. Hierodulus.
Sacrificus, & per diminutionem & contemptum Sacrificulus Græcis ἱερεύσκος.
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica.
Phæcasiatus, apud Senecam.

to make a Priest, or Minister, to giue holy orders.

Sacris imbuere. Consecrare.
Initiari deponent.

¶ Ad ſacerdotalis muneris functionem admittere.
Initiari Deo, miniſterijs diuinis.
In ſacerdotum numerum aſſumere.
¶ Sanctis fungi miniſterijs.
Liturgica ſacra per dignitatem facere, *to be a Prieſt.*
Sacris inuitiari elegantius quàm ordinari dicitur.
Vngi, inungi Chriſti miſtes.

the Principall of a Colledge, vide *a Schoolemaſter.*

Principally, vide *Eſpecially. Princely, Honorably.*

Magnificum. Amplum. Splendidum.
Regium. Regale.
Auguſtum. Majeſtatis plenum.
Baſilicum. βασιλικὸν.
Vnde Baſilica nux.
Pompoſum. Attalicum ab Attalo rege, hinc tota Attalica.
Altus Apollo. Virg. i. magnus.
Excelſum. Glorioſum.
Ingenti criſta, corona dignum.
vide *Excellently.*

to Print.

Cudere. τυπεῖν. ἐκτυπεῖν.
Excudere formis æneis,
πυπογράφειν. χαλκεξυπογράφειν.
Typis tradere. Imprimere.
Typis excuſum orbi tradere.
Typis euulgare. Prelo ſubducere.
Typis ſtanneis propagare, excudere.
Typis in multa exemplaria tranſcribere.
Prelo literario excudi facere.

a Printer,

Excuſor. Typographus.
Impreſſor, ἐκτυπωτὴς.
Chalcographus. χαλκεξυπογράφος.
Bibliographus.

a Priſoner, or Impriſoned.

Captus. Captiuus, αἰχμάλωτος.
Cuſtodiæ mancipatus.
In vincula conjectus, vel in carcerem.
Clauſus, apud Vlpia.
Cuſtodia apud Sue, & Iuriſconſultos φυλακὴ. Relcuſus.
Catenatus. Vinctus, δεδεμένος.
Cuſtodiæ mancipatus.
Detentus in vinculis.
Retruſus in ſqualentem carcerem.
Compedibus oneratus, obſtrictus.
Patiens pedicas, carceres.
Vincula barbara.

a Priſon, a Gaile.

Cuſtodia φυλακὴ. Carcer.
Ergaſtulum. Vincula. Compedes.
Neruus. Lacus in ſacris.
Lautomia vel Latomia.
Nerui. Caraſia. Vincula.
Deſmeterium.

to put in Priſon.

In vincula, in carcerem quempiam, conijcere.
Vinculis ac carcere frænare, cohibere
Compingere in carcerem, locum anguſtum. Ferro onerare.
Dare porrigere manus ad vincula.
Tradere, committere cuſtodiæ.
Gerere cemice vincula.
Tradere in cuſtodiam.
Addita captiuis vincula.
Cogere in vincula vel in compedes.
Tradere in cuſtodijs. Sal.
Claudere in ſolidis tectis.
Innectere ſeu impingere compedes. εἰς φυλακὴν βαλεῖν.
Clauſus tenebris & carere cæco.
Condere in carcerem. Cic.
Carceris ergaſtulo recludere.
Innectere, Impedire, Domare.
Retinere vinculo.
Vincula parare.
Onerare colla catenis.

Conijcere

Conjicere in neruum.
Terere. In neruum potius ibit.
Carcerali squalore affligere.
Condere in puteum, neruum, lapicidinas compeditum. Plaut.
Tradere, dedere, in pistrinum, familiares Plauto locutiones.
Catenis vincire, religare compescere.
Abripere, corripere in neruum, cruciarum.
Vincula dura pati, perpeti, Subire ferre.
Mancipare carceri.
Subjicere colla catenis.
Contrudere, trudere, detrudere claudere in carcerem. εἰργειν.
Circundare catenis & Teneri catenis.
Pædore atque squalore carcerali duriter afflictare, macerare.
Vincire compede.
Atro claudere, recludere, carcere.
Dare in caueam. Plaut. in capt.
Dare in custodiam, Cic.
Ferreis stringere catenarum vinculis.
Claustris penalibus continere.
Conijcere in lautumias, in equuleum.
Arcere vinculis. Custodiis, Cic.
Carceris squalloribus premere.
Vinculis arcto stringere captum.
Ligno pedes stringere, constringere apud Higron.
[illegible] Actuum 16.
Ligno plantas inserere diuinis cruribus. Pruden.
In eippum mittere. *To put in stockes.*
Ligno firmare pedes Chrysost.
Dura compede cura ligare.
Habere in liberis custodijs.
Data fide, certo aliquo loco qui præscribitur, non exire apud Sallust. in Catil.

Priuily, Secretly, Apart.

Seorsum. χωρὶς ἰδίαν. Secreto.
Priuatim. Semoris tu bis.

a Priuy, a Draught, a Jakes.

Forica med. cor in publico.
Cloaca med. prod. ὀχέτος.
Colluuiarium Cæsale.
Secessus, apud Rhetor.
Latrina quasi lauatrina, Græce λουτρίνη & ἀπὸ τοῦ λούειν.
Schaphium, Latinum, a closo fœdo, a priuie sçat.
Trulla pro eodem, apud Mart.
¶ Stercoris cloacas expurgare.
Stercus exhaurire.
Purgator, expurgator latrinarius.

a Priuiledge, vide *Bull.*

a Proclamation, vide *Commaundement.*

Proceed in Gods name, vide *Well then.*

a Protectour or Attorney.

Procurator. Aduocatus.
Patronus. Defensor.
Orator. Tutor. *vide Attorney.*

Prodigalitie.

Prodigalitas. Effusio.
Profusio. Luxus.
Sumptuum profusium.

Prodigall, vide *Spendall.*

Profit, Vtilitie, Commoditie.

Emolumentum. Compendium.
Commodum. Vtilis. Vtilitas.
Fructus. Commoditas.
Prouentus emolumentorum, vectigalium.
Horna Messis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem lucrabiliquis, sicut res rem, &c.
Lucrum. Lacellum.
Adiumentum, apud Cicer.

Profitable

Profitable Commodius, Expedient.

Commodum. Fructuosum.
Quæstuosum. Operæpretium.
Conducens. Ad rem pertinens.
In commune cunctis, expediens.
Vtile. Ex vsu futurum.
Frugiferum.
Expediens. Conducibile.
Preciam operæ, Bud.
Precium operæ haud defuturum putaui.

to be Profitable to Helpe, to profit, to be good for.

Conferre. Valere.
Facere. Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adiumenti, commoditatis adferre. Adiuuare.
Frugem adferre, vel fructum.
Adiutare. Proficere.
Expedire, impersonale, & personale apud Cic.
Conducere. Prodesse.
Commodare. Conferre.
Facere commodo alicuius.
Proficuum, fructuosum, frugiferum esse. Ex vsu esse.
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vsui, remedio, frugi, adminiculo esse.
In rem alicuius aut etiam è re esse, vt illud in rem tuam erit: vel è re tua fuerit.
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodumque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet vulgo dicitur.
Bono esse, pro commodo vel vtile esse, apud Cic. Philip. 2.
Interest omnium, i. vtile est omnibus Et Cicero 2 Fin.
Ita quidem spero nobis proficiscid est, prodesse.
Vtilitatem adferre, referre.
Refert, in tertia persona pro vtile seu commodum est.
Expedit. Interest.

it shall be for your Profit.

Ex vsu tuo futurum est.
Ere tua erit. Erit in rem tuam, in vtilitatem. In commodum.
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his owne Profit.

Agere rem suam.
Suum colere quæstum. Plaut.
Vtilitati propriæ studere.
Proprium sectari commodum.
Sibi canere. ἰδιαυλεῖν.
Consulere commodo priuato, quæstui suo.
Suo commodo lucroue studere.
Intus canere.
Priuato studere commodo.
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati.
Simonidis canere cantilenam.
Sibi consulere, prospicere.
Hinc parœmiæ prouerbiales.
Aftutior coccyce.
Ad suum quisque quæstum callidus.
Tunica pallio propior est.
Genu fura propius.

a Progenie or Kindred.

Generatio. Genimen.
Radix. Genealogia. *Vide Stocke.*

a Prologue, a Preface, or Preamble.

Præfatio. Prologus.
Proœmium. προοίμιον.
Præludium. Anteloquium.
Prolegomena. Præfaciuncula.
Epistola præambula.
Prologium. προλόγιον, quasi proloquium.

to moke a Prologue or Preface.

Præfari. Proloqui.
Præfationem dicere.
προοιμιάζεσθαι. Proœmiari.
αὐλαίαλεῖν. προλογίζειν.
Præludium facere.
Proœmium facere.
Preludere. Prologo vti.

to Prolong, vide Deferre.

Prolongation, Deferring, or Lingering.

Prolongatio. Prolixitas. Mora.
Prolixitas. Protelatio. Cunctatio.

to Promise, to giue his word.

Promittere. Polliceris.
Recipere, cum dativo.
Dare fidem.
Spondere. ὑπισχνεῖσθαι.
Confirmare.

to keepe Promise, or to stand to his promise or word.

Liberare fidem obligatam, astrictam.
Promissum præstare, seruare, soluere, ἀποδίδοσθαι.
Sancte præstare quod promiseris.
Datam fidem seruare.
Promissis stare.
Conficere, i. efficere promissum.
Fidem effectus afferuerc, exitus probet.
Implere dictorum fidem.
Facere promissum vel implere.
Promissis manere, apud Virg.
Præstare quæ pollicitus es.
Fidem seruare, apud Virg.
Promissorum fidem non irritam facere, sed re præstare.
Satisfacere promisso,
Sacramentum custodire, & votum implere quod responderis. Amb.
Seruare alicui fidem.
Promissis parere.
Promissum tenere.
Reluere fidem.
Promissa patrare, reddere, persoluere.
Liberare fidem.
Stare promissis.
Voto se liberare.
Firmare promissa factis.
Exhibere rem promissam.
Amici fidem liberare.
Dicta ac facta præstare.
Præstare. Persistere.
ἐμμένειν. Manere dictis, Virg.
Stare cõuentis, conditionibus, pacto, verbis, promissis.
Manere conuentis, promissis, in conditione atque pacto vsque in finem.
Manere, permanere in propolito susceptoq; cõsilio, in sententia sua.
Seruare pacta. διαφυλάττειν.
Permanere. Perdurare.
Consistere Persistere.
Constare. Non credere.
Sibi constare. Stare in sententia.
Manere in verbis suis.
ἐμμένειν τοῖς λεχθεῖσιν.
Sui manet similis, apud Sueto.
Nihil de sententia priore mutare.

to breake Promise, to goe his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, soluere, exigere, & rumpere, non seruare, præstare quod promiseris.
Tuta verba, pollicita, ponere coram.
Fidem rumpere, soluere.
παραλύειν πίστιν.
Fallere dextram, Virg.
Promissis minime stare.
Fidem non seruare.
Fidem Gallico more prostituere.

Fidem

Fidem Gallorum more ad omnem fortunam pro arbitrio interuertere, plærumque enim fit vt eorum facta cum dictis videamus discrepare.
Promissionis rationes perturbare.
Fidem consumere. *vide to Breake.*

to Promise by his faith and truth.

Fidem obligare, astringere, obstringere. ὑπισχνεῖσθαι.
Sanctè promittere.
Iurisiurandi sacramento polliceri.
Fidem firmare dextra, iuramento.
Condicere, apud Sue. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terent. *To stand to it, to take vpon him.*
Se præstiturum promittere.
αἰνεῖν τινὰ. τὸ ἐμὸν αὐτοῦ δίκαιον.

Promises, Couenants, Agreements.

Sponsiones. Promissa.
Fides interuenta. Receptum.
Pollicita. Pollicitationes.
ὑπισχνήματα. Promissiones.
ὑποσχέσεις.
Stipulationes, vocabulum iuriconsultis vsitatissimum.
Pacta. Conuentiones.
Pactiones. Vota.
Fœdera. Iusiuranda. Iuramenta.

to Promote, to Aduance, to Preferre.

Locare aliquem in gradu amplissimo dignitatis.
Ad amplissimos honores perducere.
Promouere ad amplissimas procurationes.
Obscuram familiam è tenebris in lucem euocare.
Largis honoribus ornare.
Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum prouehere.
Ad summum rerum apicem euehere, efferre, exâltare, extollere, erigere.
Illustrare alicuius nomen, vel aliquâ scriptiõ, aut literis posteritati commendare.
Promouere gradu, honore.
Illustrem reddere.
Eximere numero.

to be Promoted, Preferred, or Aduanced.

Ad summum imperium per omnes honorum gradus efferri.
Altius in authoritatem conscendere.
Ad pinguiorem fortunam prouehi.

Prone, vide *Inclined.*

to Pronounce, to Vtter, to Speake out.

Eloqui. Effari. Promere.
Exprimere. ἐκφέρειν.
ἐκφωνεῖν. Pronunciare.
Enunciare. Oratione promere.
Proferre. Rumpere vocem.
Proferre rem palam. Teren. in Heau.
Conceptam animi indignationẽ promere. Expedire, vt paucis expedi.
Verbis, oratione consequi.
Euomere & expuere metaphorice, quòd dolor mentis non finit reticere, dicere.
Effundere, Cic. Omnemque suum violentum furorem in me effundere.

to Proue or Assay by all meanes.

In omnia se vertere.
Nihil relinquere intentatum, intactũ.
Rem vniuersam periclitari.
Omnem mouere lapidem.
πᾶν κινῆσαι λίθον.
Omnem rudentem mouere.
Omnem iacere aleam. *Vide Attempt.*

Propri,

Propor, vide Apt.

to Proppe, to Stay, to Vnderset, to make Sure.

Stetuminare. Palare. Fulcire.
Statuminibus, fepibus firmare.
Ruinæ manum fupponere.
Humeris fuppofitis fulcire inhærere.
Labentem, penè collapſam domum reparare, erigare, fulcire.
Succollare, apud Suetonium. *to ſee the necke vnder.*

a Proppe, or Stay.

Fulcrum. Suſtentaculum. Fulcimen.
Tibicen. Columna. *Vide Piller.*

to Prophecie.

Canere Diuinare.
Præſagire Vaticinari.
Augurari vt augurare. Ariolari.
Prophetare. Profari. Prædicere.
Sæpe ſiniſtra cecinit prædixit ab Ilice cornix. *Vide to Geſſe.*

a Propheſie.

Vaticinium. Oraculum.
Præſagium. Augurium.
Fatum. Arcanum.
Sortes faticinæ. Tripodes.
Cortina. Prophetia.

a Prophet, a Poet, a Southſayer or Deuiner.

Propheta. Vates. Vaticinator.
Aruſpex Præſcia corda.
Fata canens, augur.
Fatiloquus, Hariolus. Haruſpex.

a Proſe oration or writing.

Proſa, quaſi profuſa.
Verba ſoluta. Cicero.
Iſocrates verbis ſolutis numeros primus adiunxit.
Proſaica oratio. πεζὸς λόγος
Oratio ſoluta, modis ſolutis.
Pedeſtre dicendi genus.
Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis leges.
Oratio pedeſtris, ſic enim vocant πεζὸν λόγον, id eſt, peditem, pedeſtrem non à pedibus metricis, ſed quaſi humi gradientem, aliquid habens humile, ſubmiſſum, & comparatione carminis: ſicuti Poeticè diſciplinam Græci ἔμμετρον vocant, quaſi equo vectam & ſublimiorem, ex poeſi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio.
Pede ſoluto ſcribere.
πεζογραφεῖν. i. Proſam ſcribere.

to be in Proſperitie, to liue proſperouſly.

Proſperitate frui.
proſperam ducere agere vitam.
Tibi tempora Veris erunt.
Mea nauis fertur amico vento.
Dum iuuat & vultu ridet fortuna ſereno.
Donec dives, vel fœlix, eris multos numerabis amicos.
Tempora ſi fuerint nubila ſolus eris.
Dum mea puppis erat valida fundata carina.
Dum flauit velis aura ſecunda meis.
Dum mea perplacidas cymba cucurrat aquas.
Dum me leuis aura tulit.
Dum placidos portus nauis habet.
Sinus impleuit ſecundos.
Secunda fortuna cadit.
Eſt velis aura ſecunda meis.
Venit inceptis mollior aura meis.
Seruare modum rebus ſecundis.

Proſperitie hath friends, Aduerſity none.

Fortuna, proſpera, ſecunda, commoda, optima, benigna, bona, placida, facilis, multos habet amicos

amicos, res ad voluntatem fluunt commodis abundat, Amicorum copia, multitudine floret.

¶ At fortuna aduersa, infensa, infesta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum prospera, secunda, benigna, inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum, laborat amicorū inopia, amici omnes eam destituunt, deserunt relinquunt.

Ab ea descedunt, recedunt.

Prosperously, vide *Luckely.*

to Prostrate, to fall downe at ones knee or foot.

Procidere, accidere ad genua, Terentius.

προπίπτειν.

Pedibus aduolui, prouolui.

Procidere. In faciem procidere.

Mittere abijcere se ad pedes alicuius.

Supplicem fieri, ad pedes se prouoluere, vestigia manibus stringere.

σαυτὸν καταβάλλειν.

I will Proone my Doing.

Omnino cōstitui, decreui deliberaui, meum factum probare, purgare, rationibus tueri, id mihi propositum, planeque certum est, vt rationem reddam consilij mei, agere defendere, sustinere meam quidam prorsus volo, argumentis minimè dubijs ostendere, rationibus persuadere, non me casu, non temerè, non inani quadam voluntate, repentino mentis impetu, nulla satis firma, certáne causa commotum, adductum, impulsum.

Quod feci ostendam iure factum, cōsilio factum, optimis de causis, ratione suadente, ratione duce, certo iuditio, rectè et considerate ita factum, vt reprehendi non possim, vt mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam consilij nemo possit obijcere.

Nemo possit in controuersiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accusare, exagitare.

a Prouerbe, vide *Common & Rumor.*

a Prouince, a Region, a circuit.

Prouincia. ἐπαρχία.

Regio. χώρα.

Tractus pro religione, apud Cicero.

Ora. ἀκτὴ, sed ferè semper regio litoralis ita dicitur.

Plaga, tractus, clima ad cœlum referuntur.

to Prouoke to wrath, vide *to Egge, to make angry.*

a Prouocation, a stirring or moouing.

Prouocatio Incitatio.
Irritatio. Irritamen.
Irritamentum. Incitabulum.
Incentiuum. Instigatio. Illecebræ.

Proud, Arrogant, Glorious.

Elatus. Fastidiosus.
Supercilliosus Superbus.
Inflatus. Fastu turgens.
Ambitiosus. Gloriosus.
Gloriæ cupidus. Arrogans.
Auidus laudis. Magniloquus.
Sibi nimium placens.
Proteruus. Fastuosus. ὑπερήφανος.
Omnes præ se contēnens, despiciēs.
Flagrans ambitione, homo ventosissimus.
Omnibus se anteponens, proferens.
Turgidus. Timidus.
Arrogantiusculus. Gloriosulus.
Xerxes. Exostratus.
Tarquinius. Maximus.
Narcissus. Ardelio.

In

Id armis acciſans, prouerb.
Immodeſtus.
Arrogantiæ non ferendæ.
Arroganter nihil non ſibi vẽdicans.
Elatio contumacis animi ſpiritus.
Impotenti opinionis ſuæ perſuaſione ſublatus. Inſolens.
Sui tibicen. Præco. Buccinator.
In efferendis proprijs laudibus quẽuis Thraſonem, quemuis Pyrgopolinicem ſuperans. Eraſ.
Populari aura erectus, cœlum ſe ſcalpere putans.
Paui in morem, ad adulantium voces ſeſe dilatans.
Phaniæ ianua prouerb.
φαιὸν δόμον.

to be Proud, or Arrogant.

Efferre caput, animos.
Efferri animo. Mirari ſe.
Habere animos ſublimes. Ouid.
Immani turgere philautia.
Vanis extolli ſpebus, egregijs malorum factis.
Omnes præ ſe contemnere.
Circumſpicere ſe magnificè.
Corrugare, obducere, contrahere frontem.
Pennas, cornua, criſtas tollere.
Inflare buccas. Titul. tangi amore.
Ingredi Iunonium.
Magnificè incedere.
Faſtuoſius ingredi. Cum faſtu ire.
Faſtus ineſt illi, ſequiturque ſuperbia formam.
Inferre ſe baſilicè. Plaut.
Caudam iactare popello.
σκαριζειν διὰ πλατείας.
Caudam trahere.
Vertice ſupra cœlos ſeſe ferre.
Nimium ſibi placere. *To ſet too much by himſelfe.*
Digito cœlum attingere, pro animo effœruescere.
Animos tollere. Tumere.
Magnos remittere flatus.
Efferri ſuperbia, faſtigio, & contumacia.
Ardor eſt illi nominis quærendi.
Efferre ſeſe. Intumeſcere.
Inflari. Inſolescere.
Faſtu turgere. Ampullari.
Inſolentius efferri.
Attollere, contrahere ſupercilium.
Erigere criſtas, ſupercilia.
γαυριᾶν. ὑψοῦσθαι.
Inſolenter tumere. Superbire.
Extolli. ὑψαυχενίζειν.
Tollere ſupercilium. *to become proud.*

to Publiſh, to ſet abroad

Publicare. Diuulgare.
Euulgare. Ædere.
Ædere in lucem.
ἐκδιδόναι. Pandere ſecreta.
Emittere. Expromere.
Foras dare. Propalam offerre.
Exhibere Efferre.
Ex vmbra in ſolem educere.
In publicum extrudere, diffundere.
Serere in plebem.
In lucem, in publicum dare.
In publicum proferre, emittere.
Hominum iudicijs exponere.
In medium proferre.
εἰς μέσον ἄγειν.
Dare in conſpectum, in manus hominum, in vulgus.
Sub diũ rapere. Horat.
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, *vide to bring.*
Arcanum enunciare, detegere.
Proferre in lucem, & apertum, in apricum. Horat.
Quicquid ſub ſole eſt, in apricum proferet ætas.
Mittere in conſpectum, ora.
Coram adducere, *to bring forth.*
Occultum, arcanum prodere, manifeſtare. ἐκφαίνειν.
Promulgare. Differre.
Vulgare. Prædicare.
Vulgo oſtendere.
Spargere, Euulgare.

Palam

Palam ferre vel facere.
In lucem proferre.

a Pudding, a Sawſege.

Farcimen. ἅλμες.
Botulus. Botellus. Lucanica.
Hila, ἰγκόιλιον. vnde diminutiuum hilla apud Horatium.
Apexabo, fartum ex ſanguine. *A blacke pudding.*
Tomaculum vel tomachum, & Tomacina, ex iecore fit porcino minutatim conciſo. κομμία.
Farcimina penſilia. Faliſcus.
Iſitium alijs dicitur Iſitium.

a Pulpit.

Suggeſtum & Suggeſtus pro eodem. ἀνάλογιον.
Analogium, vel vt nonnulli ſcribunt λογεῖον.
Cathedra concionatoria.
Gradus ligneus, in Eſdra. βῆμα.
Concio quoque Latinis locum ſignificat, vnde habetur concio, hoc eſt ſcenam vel ſuggeſtum, vnde dicimus in concionem aſcendere, Cicero ad Atti. 4.
Pulpitum, Auditoriũ vulgo dicitur. ἀκροατήριον.
Ambononis barbarum in hac ſignificatione à pleriſque cenſetur, ἄμβων tamen Græcis locum æditum ſignificat, Roſtra, orum Plin.

to Puniſh, to Torment, to Vexe, to Chaſtice, to Correct.

Torquere. Punire. Adfligere.
Adflictare. κολάζειν, βασανίζειν.
Cruciare. Ædere cruciatum.
Pœnam vel penas de aliquo ſumere.
Exemplum in aliquem ædere.
Per queſtionem exeorquere. explorare veritatem, *to Racke.*
Habere quæſtionem de aliquo adhibitis tormentis.

Seuerè facinus alicuius accipere, & acre ſumere ſupplicium.
Animaduertere cum accuſatiuo conſtructum intercedente præpoſitione in.
Quærere in aliquem.
Irrogare pœnam.
Sumere, exigere ſupplicium ab aliquo.
Exercere pœnis.
Exercere pœnas in aliquem, Virg.
Pœna adficere.
Accipere cruciatu aliquem pro meritis actis, faſtibus cedere.
Excarnificare. Plectere.
Mulctare Ferire. Angere.
Macerare Emacerare.
Coercere Corrigere.
Caſtigare Emendare.
Diſcruciare. Diſtorquere.
Cruciamenta exercere.
Cruciatum admouere, vel tormenta.
Pœnam infligere.
Cruciatu afficere, vel conficere.
Quæſtionem exercere in ſicarios.
Cicero. Exquirere.
Quæſtione exprimere.
Inquirere vitam alicuius.
Vindicare Vlciſci.

a Puniſhment or Correction.

Supplicium. Tortura.
Tormentum. Adflictio.
Cruciamen. Cruciatus.
Pœna. Punitio.
Quæſtio. Animaduerſio.
Mulcta pro pœna pecuniaria.
Caſtigatio. Vltio. Vindicta.

to be Puniſhed, or to ſuffer Puniſhment, to abide chaſtiſement or correction.

Pœnas dare. δίκην δοῦναι.
Pendere pœnam. Dedere pœnas.
Veterum malorum ſupplicia expendere. i. ſoluere.
Pœnas cum ſanguine poſcere.

Explere

Explere pœnas. Dependere.
Luere. Carnificari. Soluere.
Reddere. Persoluere. Exolere.
Cruciari, Pœnas luere.
Illum suus absstulit error.
Esse in pœna. Offensas vlcisci.
κολάζεσθαι. Adflictari.
Adfligi. Plecti. Puniri.
Subijcere quæstioni.
Suscipere pœnam scelere dignam.
Persoluere pœnas graues iustasque.
Cruciatus perferre.
Pœnas sumere.
Supplicium dare, haurire, subire
Affici. exerceri cruciatibus, pœnis plagis, supplicijs, tormentis.
Facta luere, pœna venit.
Sequitur, Reuertitur, Redundat.
Superat, Rabie culpa minor.
¶ Dare in tormenta, ad supplicium dedere.
Te triste manet supplicium.
Dare in cruciatum, in quæstionem
condemned to the Racke.
Dare in pistrinum.
Vrgeri pœnis.
Damnare in metallum, in opus perdifficile.

Purblind, vide *to See but a litle.*

Pure, vide *Chaste, Cleane, and Vpright.*

Puritie of life, vide *Chastity.*

to Purge, to Excuse, or to Cleare himselfe.

Purgare, expurgare se, lauare, *To wash.*
Excusare lapsum.
Expedire se crimine à culpa.
Vti prætextu prætrocinioque imprudentiæ.
Ignorantiam causari.
Inscitiam obtendere.
Excusationem imprudentiæ prætexere, adducere.
Excusationis velum obtendere.
Scelus verbis obducere, obuoluere decoris.
Verborum ambagibus obuoluere.
Aliquid in causam ducere.
Excusationis vmbram obtendere, obijcere, opponere, obducere.
Culpam deprecari & excusare.
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam causæ speciem adumbare, apud Cic.
Impedimenta excusandi gratia adferre.
Depellere criminationes oblatas à se.
Adscribere ætati, imprudentiæ
Conijcere culpam rei in multitudinem.
Fucatius crimins causam attoliri
Soluere verbis, apud Ter.
Multis fucis rem phalerare.
Subleuare aliquem.
Culpa liberare.
Culpam dimouere.
Ex culpa eximere.
Excusare. ἀπολογίζεσθαι.
Prætexere quę pia per fucum coloremque excusationis.
Allegare. Causari.
Prætendere. ἀπολογεῖσθαι.
Obuelare, prætextum facere
Prætendere, obtendere colorem.
Prætextum, colorem, velamentum quærere.
Adferre in purgationem, excusationē ἀπολογίαν.
¶ Accipere, admittere excusationem, expurgationem.
Causam accipere.
Excusatum habere.

Purgation, vide *Excuse, Purple.*

Purpura. Ostrum.
Murex. πορφύρα.
Conchylium, vel conchyle.
Coccus vel Coccum.
Blatta. Pelagia.

Purple or Violet colour.

Color purpureus. ἰόεις.
Molochinus. Blatteus.
Vrceeus. Coccineus.
Tinctura. Sardonica, Sarrana.
βαμμα σαρδονικὸν.
Color Tyrius. Muricinus.
Ostrinus color.
Pelagium.

a Purple garment.

Vestis purpurea. Pupura.
Ostina vestis. Tyria.
Murice tincta. Sarrana.
Coccina, Conchyliata vestis.
Porphyracea, purpurata.
Porphyris. *A Scarlet garment.*
Murice ebria, saturata.
Vestis coccinea in Euangelio.
Et coccinea, intelligitur enim vestis
Ianthina vel Tyriantina, i. violacea. purpurea.
¶ Molachinarius
Purpurarius. *a Scarlet Purple dier.*

a Purpose or Intent.

Institutum. Inceptum.
Propositum. Conatus.
Voluntas. Expectatio.
Animus.

nothing to the Purpose, Vnlike, cleane from the matter.

Alienum à re proposita, ab instituto sermone, à proposito.
Nihil ad rem.
Nihil ad versum.
οὐδὲν πρὸς τὸν λόγον.
Extra callem.
Nihil ad Racchum.
De curru delapsus.
ἐξημαξευμένος. hodierna quoque die vulgo vsurpatum.
Oblitus propositi.
Alio se transferens.

of set Purpose, vide *Wilfully.*

to go from his Purpose, vide *to Digresse.*

to returne to his Purpose againe.

Redire, reuerti, recurrere ad institutum.
Flectere verba, orationem ad propositum.
Institutum repetere.
Primarium thema prosequi, repetere.
Ad rem redire.
Reuerti ad ea vnde quis digressus sit.
¶ Vt ad id quod institueram, prius cœpimus dicere, nostra se recipiat oratio.
Vt ad id quod institueram reuertar.
Satis digressi, reuertamur ad propositum.
Redeat vnde aberrauit oratio Cic.
Vt institutæ orationis exitum aliquando expediam.
Sed eo iam se oratio nostra referat vnde digressa est.
Vides quo me digressio impulerit, vela retrahiam, & ad Apostoli verba reuertar.
Vt ad institutum reuertar sermonem.
Ad eum de quo nobis instituta est oratio redeamus.
Ad te N. nostra redeat oratio.
Ad eos accingar.
Nunc ad institutum recurro.
Paululum digressus ad institutum reuertar.
Remigrare nunc ad argumentū volo.

to Purpose, vide *Determine.*

a Purse a Bagge.

Pera. Perula. Ascopera.
Marsupium, *vide Bagge.*

a Purse maker.

Locularius. Crumenarius.
Marsupiarius. βαλλαντοποιὸς.

to Put away, or to Send away.

Amandare. Ablegare.
Et per metaphoram.
Extrudere. Amoliri.
Submouere. Amouere.
Exturbare. Expellere.
Exigere procul.
Admittere, *To send away.*
Dimittere, *To let go.*
In longæ difficilisque peregrinationis discrimen mittere.
Transferre in perigrina, *To carry away.*
ἐκπέμπειν. *Vide to Remoue.*

to Put backe, to set lesse by.

Posthabere. Postponere.
Longe & retro ponere, posteriorem ducere Cic.
Suam salutem posteriorem saluti cõmuni ducere.
Postputare, pro post habere, apud Terent. *Vide to set Naught by.*

to Put one in another mans place or roome.

Substituere. Subordinare.
Subdere in locum alterius.
Plinius: In locum eraforum subditi fuerant.
Subrogare.
Constituere aliquem in locum suum.
Sufficere actiuum, sed frequentius.
Suffici sub voce passiua.
Succedere in alterius functionem, locum aut prouinciam, *To come in another mans place.*
Subrogari. Demortui loco legi.

to Put in remembrance.

Aurem auriculam vellicare, premere,
Vellere, tangere.
Memoriam excitare.
Afferre memoriam alicui. Cic.
Reducere in vel ad memoriam, ac cogitationem. *To put in mind.*
Redigere, reuocare in memoriam, *to call to remembrance.*
Memoriam refricare, suffricare, sed in malam ferè partem. Admonere.
Memoriam leuiter renouare.
Commone facere cum duobus accusatiuis, vel accusatiuo & genitiuo
Dare recordationes iucundas conscietiæ. Cic. pro in memoriam reuocare.
Fodere latus. Pungere.
Stimulis fodere. ἐκκεντεῖν.
Tangere aliquem cubito.
Ignari um dare.

Put vnto, vide *Added.*

to Put out.

Expellere. Excludere. Abigere.
Elicere. Eijcere.
Extrudere. Excutere.
Exigere, *Vide to thrust out.*

the thing, cause or matter is Put of or Delayed.

In Iannarium reiecta, producta, prolata prorogata, protecta protusaues est.
Cæpe ne mihi spatium producatur, dies proferatur, tempus prorogetur mora inijciatur.

you haue Put meout of Feare or Doubt.

Absterssisti, eximisti mihi omnem metum, omni me liberasti metu, effecisti vt omnem timorem deponerem, vt auderem, forti animo vt essem.

Vt animo vigerem, ne quid timerem, vt metu vacarem.
animum meum confirmasti, ad fortitudinem reuocasti, astitisti, cum excitasti.
Factum est à te vt animus meus, qui iacebat, exurgeret, excitaretur, erigeretur.
Effecisti vt animus meus sese colligeret atque confirmaret, roborisque multum reciperet.
Languebat antea animus meus, tu, vt valeret ac vigeret effecisti.

Q

to Quaffe, to Drinke vp all, to play Garous, or all out.

Ebibere. ἐκπίνειν.
Exhaurire. Euacuare pocula.
Ad fundum vsque bibere.
Vsque ad feces potare.
Exinanire calicem.
ἐκκενοῦν.
Rigare pectora ficca mero.
Hawrere pateram, pro haurire, dixit Virg.
Restinguere sitim.
Ingentia exiccare pocula.
Certando plenos euacuare cados.
Ingurgitare. Absorbere.
Plautus: Plenam vini amphoram ingurgitat, i. auidè tanquam gurges absorbet.
Æquali haustu respondere.
Siccare calices apud Hor. in 2. sa.

to Quake or Tremble.

Quati. Tremere.
Contremere. Tremiscere.
Concuti. Intremere.
Trepidare. Tremiscere.
Tremefacere.

Quaking or Trembling.

Tremens. Tremebundus,
Tremulus. Trepidus.
Horridus. Tremiscens.
Horridulus.

a Quaile bird.

Coturnix quam nonnulli Hebræorum scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum qualeam vocitant ὄρτυξ.
Ortyx. Ortygometra autem rex coturnicum quæ alias dictitat, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes, vbi terram præsentiscunt noctu aliquando vela incidunt, & præponderatis finibus alueos inuertit, vt scribit Soli.

to Qualifie, vide to Pacifie.

to Quarter, or to Cutte in quarters, parts, and peeces.

In quartas diuidere.
In quatuor frustra dissecare, eaq; palis suffigere locis æditioribus.
Diuidere membratim, apud D. Hieronymum.
Frustulatim dissecare.
In frustra minuta dare, secare, concidere, Virg.

to Quench, or to Coole the heate.

Extinguere. Restinguere.
Refrigerare.

to Quench or Assuage thirst.

Leuare sitim, pellere, propellere.
Sitim restringere, apud Virg.
Sedare sitim.
Sitim reprimere, releuare.

a Querne, vide Mill.

Quicke,

Quicke, vide *Swift.*
Quickely, vide *Out of hand.*
Quickeneſſe of wit, vide *Sharpneſſe of wit.*

Quiet, Still, Patient, Milde.

Quietus. Ociosus.
Lentus. Securus.
Mollis. Placidus.
ἀτάραχος. Tranquillus.
Iusti & æqui studiosissimus.
Pacatus. Placatus.
Facilis, *Vide Meeke.*

a Quiet life, or minde.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena vacua, perturbationum expers, ab omni molestia remota, seiuncta, separata, segregata, disiuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata.
Ocio fruens iucundissimo, commodissimo, vberrimo.

the Quinsey, a Disease.

Angina ab angendo nomen habet, id est, cruciando, suffocando.
Synanche. συνάγχη. Tonsilla.
Squinancia barbarè dicitur.

to Quite, to Discharge, to Forgiue.

Debitum remittere.
Condonare argentum. Terent.
Condonare creditum. Sal.

a Quittance.

Chirographus.
Receptio.
Accepilatio latinè, idque propriè.
Quitantia Iurisconsultis vsitatior vox Apocha. ἀποχή.

a Quiuer for arrowes.

Corytus φαρέτρα, med product. apud Stat & Virg. theca sagittarum pharetra. Virg.
Depromunt tela pharetris.

R

a Racke, or Torment.

Cruciatus, us. Tormentum.
Tortura, apud Iurisconsultos.
Equuleus. Fidiculæ, arum.

to Raile or speake spitefully against one.

Conuitiari.
Figere aliquem maledictis.
Lingua petulantissima consectari aliquem, Cic.
Iactare probra in aliquem, Liu.
Ignominijs aliquem concidere.
Voce aliquem violare.
Insectari aliquem maledictis.
Conuitia fundere & probra ingerere.
Omnibus contumelijs afficere & onerare, Cic.
Alicui insultare.
Verba canina latrare, Ouid.
Verborum contumelijs aliquem lacerare, rodere, vellicare, Cic.
Alatrare dignitatem alicuius, Liu.
Maledicta in aliquem conferre vel conjicere.
Conuitijs & sibilis aliquem consectari, Cic.
Bachari in aliquem, Terent.
Lacerare vel laniare probris.
Euomere orationem virulentam ore impuro in aliquem.
Dente maledico vel liuido carpere aliquem. Hor. *vide Checke.*

a Raile for a woman.

Amictorium. Ralla.

Anabalagium vel dium.
Flammeum & Flammeolum.

Railing tongue, vide *Tongue.*

Raine, a Showre of raine.

Imber. ὄμβρος.
Pluuia. ὑετός.
Vndæ Pluuiales.
Pluuia grauari.
Iuppiter proipluuia poetis.
Nimbus.
Pendula cælestes libra mouebat aqua.
Hyades sæuis clauserat anser aquis.
Fertet Aër, imbribus, Æther nimbis.
Hyades taurinæ cornua frontis.
Euocat, & multa terra madescit aqua.
Ingeminat densissimus Imber.
Densi funduntur ab æthere nimbi.

to Raise the siege.

Liberare obsessos, ciuitatem obsidione, apud Cic.
Eximere obsidione, apud Liu.
¶ Obsidionem soluere, & soluere obsidium, Taci.
Ab obsidione desistere, absistere maximo dedecore. *Vide to Breake the campe.*

to Raise vp from death to life, vide *to Awake.*

a Rake.

Rastrum & raster.
ἀγρέωτα. Rastellum.
¶ Rastellis stipulam de pratis eradere.
Fœnisecciæ addere cumulum, Varro *To rake together.*
Herbas cædere, *To mow the hay.*
Subsecatum fœnum versare furculis, & colligere.
Corradere fœnum, idem. *To gather hay together.*
Pectinare segetem.
Rastris pectere vel carminare. *To harrow corne.*

a Rascall, vide *Knaue.*
Rash, vide *Vnadvised.*
a Rattle, vide *Clapper.*
a Rauenour of meate, vide *Glutton.*

to Rauish a virgine by violence,

Virginem stuprare.
Violare per vim.
Depudiare. Corrumpere.
Constuprare. Vitiare.
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre. τὴν κόρην διαφθεῖραι.
Expugnare pudicitiam.
Vitium, vim inferre & adferre virgini.
Facere stuprum nefarium cum sorore germana, Cice.
Virginalem pudorem soluere.
Virginem opprimere, comprimere, obruere.
Offerre stuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indignè. Teren.
Inferre incestum puellæ.
Exercere stupra, Asco.
Designare stuprum.
Cogere fœminam indignè pati.
Humiliare in eadem significatione ponitur Gene: 34. & Hierem. 3.
Vi abducere filiam, Cice.
Rapere, abripere puellam, virginem.
Virginem ludificari, pro decipere. *Vide to deflower a virgine.*

to Raunsome or redeeme.

Redemptionibus & extorsionibus ingentis

gentis pecuniæ captiuos premere.
Incendia indicta & direptionem ſuorum ab hoſte redimere.
Cogere ad conflagrationis redemptionem.
Redimere vitam, ſe ſuaque.
ἐκχυρεάζειν.
Pignora capere, pro vita redimenda rebus ſeruandis.

to Reade, or Reade ouer.

Legere. Relegere.
ἀναγινώσκειν.
Reuoluere. Perlegere.
Lectitare. Recenſere.
Vellicatim legere, id eſt, oſcitanter.
Occupata mente circa plurima.

to haue Readie or in readineſſe.

In manu habere.
Ad manum habere.
προχείρον
In promptu habere.
In numerato habere.
Ex parato.
Tanquam de Narthecio. prouerb.

to make Readie.

Parare. Adparare.
Aptare. Adaptare.
Coaptare. Præparare.
κατασκευάζειν.
Concinnare. Inſtruere.

Readily.

Factu procliue. Facile.
προχείρως. Promptum.
Paratum. Extemporaneum.
Expeditum, tam de rebus quàm perſonis dicitur.
Præ manibus. μὴ χεῖρας.
In promptu. In manu.
Ad manum. Obuium.
In procinctu. Paſſim obuium.
Paratè. Præſto.
Procliuiter. Alacriter.
Promptiſſimè.

a Railing tongue, vide *Ill Tongue.*

without Reaſon.

Præter æquum & bonum.
Violatis omnibus gratiarum legibus.
Excuſſis rationi frenis.

by Reaſon, vide *to Declare, to Shewe.*

a Reaſon, vide *Cauſe.*

Reaſonable, vide *Likely.* & ſupra *Lawfull.*

to Rebate in a reckening, vide *Abate.*

to Rebell.

Deſcira. Deſciſcere. ἀφιστάναι.
Deficere. Rebellare.
Ab imperio deficere.
Republica. Retrocedere.
Colla iugo ſubtrahere.
Rebellionem moliri, facere.
¶ Transfugere.
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre ſe ad hoſtes, Cice.
Deficere ad regem, Saluſt.
Tranſire ad hoſtes.
Imperium detractare.
Nouis rebus ſtudere.
Inſurgere in principem.
Obſiſtere, vel Reſiſtere principi, armis. Rebellare.
Oppugnare regem capite & diademate. Armis ſe regi opponere.

a Rebell.

Debellator. Deſertor.
Rebellis. Defector.

Oppugnator. Apoſtata.
Refractarius. Perfuga.
Transfuga.

to make a Rebellion, vide *Vprore.*

a Rebuke.

Probrum. Opprobrium.
Dedecus. Turpitudo.
Improperium. Ignominia.
Vituperium. Infamia. Nota.
Crimen. Labes. Macula. *Vide checke, dishoneſtie.*

to Rebuke, vide *to Brawle and Correct.*

to Recite, vide *Rehearſe.*

Recreation, vide *Comfort.*

to Recken, vide *to Accompt, and to Number.*

to ſet on the Reckening, or Accompt,

Referre in rationes.
Χπορεγειν. Referre in acta.
In rationem inducere
In rationarium adſcribere.
In rationem reducere.
Inferre rationibus.
Rationibus inferri vetabar, apud Suetonium.
Ratiocinario precium mandare.
In volumen, in calendarium referre.
Χπογραφειν.

to Recompence or Requite, to Render like for like, to be Euen with.

Sarcire. Reſarcire.
Penſare. Repenſare.
Reſtituere. Refundere.
Remetiri menſura eadem.
την ἰσην μετρεῖν.
Reddere. Reponere.
Compenſare. Retribuere.
Redimere pro compenſare ponitur.
Referre gratiam, in malam partem, apud Cice. in Salluſt.
Rependere vices, apud Budæum.
Eodem propinare populo.
Parem referre gratiam.
Hoſtire & rehoſtire.
Ex eodem cogere vt quis bibat poculo.
Par pari reſpondere, Teren.
Paria facere. Rependere.
Malo nodo malum quærere cuneum,
Æquum dare.
Viciſſim reponere. ἀνταπαιδωσιν.
Par pari referre, reddere.
ἶσον ἴσῳ ἀποφέρειν.
Grates perſoluere dignas, & premia reddere debita,
Bene apud memores, veteris ſtat gratia facti.
Reddere gratiam, vicem meritis.
Honorem officij referre.
Vitulum meritis reddere.
¶ Recipere talionem. ἀντιπαθεῖν.
Eodem bibere poculo.
Similes habent labra lactucas.
Qualis veruex talis offa.
Par ſuis meritis ferre præmium.
Ferre præmia digna.

to Recompence a loſſe, to make Amendes, or to ſaue Harmleſſe.

Penſare damnum. ἀιαναῦξ.
Damnum refundere.
Diſſoluere & compenſare damna.
Ad aſſem impendium reddere.
In ſolidum impenſam reſtituere.
Damnum ſarcire. ἀιαλαμβανειν.
Rependere iacturam.
Præmia digna ferre.
Damnum præſtare, Cice.

Pr

Et præstare simplex.
Sanare vulnus iniuriæ.
Damnum reddere, Gene. 31.
Incommodum resarcire.
Incommodis mederi, leuare.
Culpam alicuius rei, damno inculento liuere.
Carpere pretium ingens laborum.
Lacunam explere, prouer.
Indemnem aliquem præstare.
Detrimentum concinnare, Cæs.
Culpam ipsam redimere.
Sarcire quicquid damni à culpa venerit. Cicero.

a Recompence.

Remuneratio. Compensatio.
Retaliatio. Talio. ἀμοιβή.

to Reconcile, to become friends againe.

Reconciliare.
Ex inimicitijs in gratiam reducere, reuenire.
In gratiam redire.
Offensi numinis placere iram.
Superos puro precum libamine placare. *Vide to Pacifie, to make Peace.*

to Recouer health, vide *to Waxe strong.*

to Recreate the wearie spirites, to Refresh the minde.

Laxare. Relaxare animum.
Exhilarare.
Renocare animos, mœstumque, timorem mittere.
Abducere animum parumper à molestijs.
Relaxare se ab occupatione, animum curis, molestijs.
Senectutem leuare rebus ludicris, temperata voluptate.
Animum remittere, leuare molestia, à curis.
Curis leuare. Se reficere.
Recreare. Refocillare.
Alterna requie animum renocare.
Auocamento ludicro animum leuare.
Post graues rerum vrbicarum curas facetijs, ludicris animum oblectare.
Leuare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone.
Cum amiculis suauibus se recreare.
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salsis, lepidisque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare.
Ab opere, ab editis voluminibus aliquid sumere laxamenti.
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris. *Vide to make Glad.*

Recreation, vide *Comfort.*

to Recule, to giue Place, to Go backe.

Cedere. εἴκειν.
Retrocedere. Locum dare.
Concedere alicui. Teren.
Rus habitatũ abij, vobis concedens.
Sedere. καθίζειν.
Populi tumultuantis cedendum furori.
Abire. Assurgere.
Decedere cum datiuo, procedere apud Cice. χωρεῖν.
Cessum ire. ἀναχωρεῖν. apud Iust. & legis consultos. *Vide to Go backe.*

Red, Blond red.

Rubens. Rufus. Ruber.
Rubellus. Rubicundus.
μιλτῶδης. Sanguineus.
Coccineus. Phœniceus.
Roseus. Coccinus. Pulus.
Luteus. Purpureus. Hiacynchius.
Rutilus, *Fire red.*
Puniceus, *Darke red.*

Xeram-

Xerampelinus, medius inter coccinũ & muricem.
Spadiceus, ſpadicus, caſtaneus.
Sandaricinus, ſandacinus.
Burrhus, a. um. Ferrugineus, nigrioris rubedinis color.

Red colour, Chaulke, Synople, Vermillion.

Rubrica. μίλτος. Minium.
Sinopis, cuius epithe:on verum rubra eſt, μιλτωτὴ σινωπὶς.
μίλτος σινωπὶς minium apud Dioſcoridem eſt vt interpretatur Plinius vel lingua noſtra vulgari Sinople, Rubricá ſinopica, apud Vitruuium, & Strabonem.
Lemnia terra cui caprinus ſanguis miſcetur.
Cinnabar vel Cinnabaris κιννάβαρις Sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant.

to Redeeme, to Deliuer.

Liberare. Reducere.
Soluere captiuitatem.
A maligni & immundi ſpiritus infeſtatione afferere.
Recipere ab hoſte.

a Reede, a Cane.

Arundo. Calamus.
Canna. Donax. δόναξ.
Cicuta metaph.

a Reele.

Girgillus. Rhombus.
ῥόμβος.

to Refraine, to Holde in, to Repreſſe or ſtay, to Keepe backe or in.

Reprimere ſe. Cohibere.
Coërcere animum. Sibi temperare.
Malæ mentis impetum inhibere aut infringere.
Premere. Reprimere.
Comptimere. Arcere.
Arctare. Coarctare.
Contrahere vela, prou.
Anguſtare. Frenare.
Compeſcere. Conſtringere.
Reuocare freno.
Refrenare. ἀνακαμπτίζειν.
Refrenare licentiam alicuius, *to ſtay.*
Imperare liberis, eos arctè habere, *to Keepe vnder.*
Imponere, injicere frenum.
Arcere à peſtilenti contubernio. *To Keepe from ill company.*
Lenibus frenis moderari.
Linguam continere, coercere, frenare, refrenare, *to keepe his tongue.*

to Refreſh, to Recreate.

Recreare. Reficere.
Refouere. Refocillare.
Refrigerare. Confirmare.
Releuare. Reſtaurare.
Refarcire. Vitificare. *Vide to Comfort, and make Glad.*

to Refreſh with new Souldiers.

Subjicere integros vulneratis, defeſſiſque. Subuittere.
Subminiſtrare integros ſaucijs ac defatigatis: equites recentioribus viribus.
Recentes atque integri defeſſis ſuccedere dicuntur, Cæſ.

Refreſhing, vide *Reſting.*

a Refuge, a Freedome or Libertie, a place to fly to for ſuccour, a Sanctuarie.

Aſylum. Refugium. Ara.
Arx pro tutiſſimo ac validiſſimo præſidio. Perfugium.
Cic Hoc perfugium ita ſanctum eſt omnibus, vt inde abripi neminem fas ſit. Confugium.

Receptus,

Receptus, portus, apud Cic.
Anchora. ἄγκυρα.
Sacra anchora prouerb. pro extremo refugio, subsidio.
Hermionis vice, loco asyli, instar aræ.
¶ Confugere, conferre se in præsidiū. loco commodo recipere, *to take the freedome or liberty.*

to Refuse, to repulse, to Denie.

Recusare. Repellere. Rejicere.
Repudiare. Renunciare.
Renuere. Abnuere.
Repugnare. Denegare.
Refutare. Respuere. *vide to Denie.*

to Register, vide *to describe.*

to Rehearse, to Recite,

Narrare. ἐξηγεῖσθαι.
Euarrare. Denarrare.
Ferre. εἰπεῖν. Prosequi.
Referre. Deferre. Adferre.
Preferre. Recitare. Nuntiare.
Dicere. Declarare.
Memorare. Commemorare.
Recensere. διαριθμεῖσθαι.
Singula ordine repetere.
Ab initio vt res est gesta enodare.
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire.
Retexere aliorum opiniones.
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi.
διηγεῖσθαι τῷ λόγῳ.

Regarde, vide *to haue Care.*

a Region, vide *Prouince.*

to Reiect, vide *to Despise.*

to Reioyce together.

Congaudere. συγχαίρειν.
Simul gaudere.
Congratulari. Cohiubilare.
Conlætari seu collætari.
συνήδεσθαι.

to Reioyce.

Reficere, Conspergere hilaritate.
Lætitiam afferre, facere.
Delectare, oblectare, Voluntatem alicui dare.
Hilarare, afficere lætitia.
Gaudium alicui tradere, Exporigere frontem.
Hilarem facere, lætari, lætificari.
Pergaudere, Exhilerare.

a Reioycing of minde, vide *Gladnesse.*

to Remaine, to be or tarie behinde.

Manere. Supersesse.
Restare. Relinqui.
Residuum vel reliquum esse.

a Remedie for sickneſſe, vide *physicke, and Good for paine.*

to Remember, to Keepe in minde, to call to minde.

Tenere memoria. Meminisse.
In memoria habere.
Memoriæ commendare.
Nondum meminisse.
Complecti memoria.
παραγγέλλειν τῇ μνήμῃ.
¶ Reducas tibi in memoriam.
Fac te ipsum memorem.
ἀνάμνησον σεαυτόν. *Remember your selfe well.*
Mente reponere.
Meminisse. μνημονεύειν.
Recordari. Recolere.
Nulla dies vnquam memori vox eximet æuo.
Reminisci. Venire in mentem.

Ad

Ad mentem, ad memoriam reuocare, a Quint. dicitur.
Memoriam accipere, Cic.
De quibus memoriam accepimus, id est recordamur.
Tenere viuam alicuius rei memoriam.
Quæ in viua etiãnum multorum hominũ adhuc memoria refidere dignoscimus, impugnare uelle extremæ dementiæ est.
In oculis esse, Obuersari oculis.
In memoria cogitationèque esse, *To be in mind.*
Cogitationum flnxus & refluxus, susceptionum vultus sustinere.

I Remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio.
Subit animum cogitatus, vel cogitatio Menti illabitur
In mentem venit. ἀπὸ τοῦ ἥκω.
Memini. Recolo. Sum memor.
Reminiscor. Recordor.
Recogito Occurrit.
Redit in memoriam.

to keepe deepe in Remembrance.

Custo dire memoria. Cic.
Figere animo aliquid. Virg. Si mihi non animo fixum, immotumque sederet.
Imis pectorbus commendare.
Imis animis committere
Memori seruare pectora dicta.
Demittere in pectus.
πιέζειν τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ.
Notare mente dicta.
Sinu memoriæ recondere.
Altus, altissimum in animo demittere
Alta mente recondere.
Figere dicta animo.
Memoriæ affigere, commendare.
Recondere animo Sedere.
Imprimere animo, cordibus altius.
Inferere animo vel insculpere
Infigere aaimo, memoriæ. Quint.
Optima quæque in memoriæ thesaurum deponere, memori insculpere animo.
Reponere in animo in mente.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. Virg.
Reponere in calatho memoriæ.
Custodire memoria. Cic.
Scribere in animo.
Animum iutendere.
Inscribere animo,
Animo aduertere.
Imis sensibus condere, rependere.
Insidere in animis.
Tenere pectore, mente,
Hærere medullis.
Inhærere pectoribus.
Pectoribus semper fac rendere tuis.
Tenacius audita reseruare. *Vide Keepe and put in remembrance.*

out of my Remembrance.

vide *Forgotten.*

to fall or come in Remembrance.

In mentem venire.
Occurrere.
Illabi animo, memoriæ.
Subire animum & animo dicitur modo cum dativo, modo cum accusativo construitur, apud authores.
Incidere menti. εἰς νοῦν ἐμπίπτειν.
In memoriam venire. ἀναμιμνήσκειν.
Succurrere, apud Ouid & Virg.
Quæ legi sponte succurrunt. Plin.
Recursare animo.
Redire in memoriam.
Redire animo, pro meminisse.
Subit in mentem dum hæc recolo.
Profunda subit animum cogitatio.
Et apud Plaut. Versabatur mihi in labijs

bijs pro moribus i. ad plenum nõ succurrebat.

Natare in saliua, *to haue in the mouth or at the tongues end.*

to put in Remembraunce, vide *Put in, &c, and to Warne.*

Remissely, vide *Lightly.*

to Remoue, to Put or Send away.

Mouere ordine. Repudiare.
Abdicare generum. Terent.
Submouere. Reprobare.
Vngue, creta, carbone notare.
Damnare. Condemnare.
Reijcere Expungere.
De medio tollere. Abijcere.
Repellere. Deturbare.
ἐνοχεῖν cum accusatiuo.
Fidem testis infirmare apud iudicem. Cic. pro infirmum reddere & oste. dere testem esse pœnitum.
Eleuare alicnius testimonum, *Vide to Deprive one of his authority.*

to Render vp, vide *to Yeeld.*

to Renew, to make newe againe, to repaire.

In integrum restituere.
Sarcire ædes. Resarcire.
In pristinum statum collocare.
κατασκευάζειν.
Reficere muros. ædes.
Incredibili & infatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum, nocte per milites & ciues duplo remunire.
Renouare.
Restituere Instaurare.
Restaurare. Redintegrare
Innouare Restituere luxata.
Reformare collapsa.
Ædificium reconcinnare pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare vestem, apud Plaut.
Recreare ciuitatem, pro instaurare. Cic.
Interpolare. Rebus vetustis nouitatẽ dare.
Veteres ruinas instaurare.
Antiquare pro ad statum pristinum reuocare, apud Liu.
Restituere pristino decori.
Labantem pene collapsam domum reparare erigere.
Domum sartam tectamque seruare, *To keepe in reparations.*
Reparare. Instaurare mœnia.
Muros ab omni parte ruinosos denuo instaurare, reædificare, recingere. ἀναλοκίζειν.
Ex imis fundamentis instaurare.

to Renew sorow or griefe,

Libere tangere omnium hulcera.
Refricare cicatricem, vulnus
Refricare, mouere dolorem, memoriam facti.
Mouere seu tangere bulcus.
κινεῖν ἢ διεγείρειν τὰ ἕλκη.
Strumam alicuius dedolare libere.
Rei quæ nos maximè vrat, mentionẽ facere. Pacere dolorem.
Narrando dolorem scindere.
Vnguis in hulcere, apud Cicer. quæ enim dolẽt ea molestũ est cõtingere
Afferre manus vulneribus. Cic.
Malorum memoriam refricare.
Renouare dolore animi vulnus cui iã cicatrix obduci cœpit.
¶ Anagyrin commouere.
Camarinam mouere.
κινεῖν ἀνάγυρον, τὴν κακομήχανον.
Vulnera crudà retractare. Ouid.
Sopitos suscitare ignes.
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere.
Malum bene conditum mouere, sopitum renouare, suscitare.
Cic, Hoc tam graui vulnere, etiam quæ

quæ consenuisse videbantur recru descunt.

Renowme, vide *Honour and Famous.*

Renowmed, of greate renowne or estimation.

Clara opinione & æstimatioue cansferi, Præditum esse, Æstimatum esse. νομίζεσθαι.
Magni haberi, æstimari.
In honore esse.
A sumanis eruditi one pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.
In prætio haberi.
Magna authoritate pollere apud omnes.
Inter homines cœleste quoddam numen agere.
Vide famous, and Esteemed.

to Rente or teare in peeces.

Lacerare. Dilacerare.
Conuellere. Discerpere.
Vellicare. Concerpere.
Diuellere. Conscindere.
Rumpere. Perrumpere.
Dirumpere. Perstringere.
Dilaniare. ἀνασπᾶσθαι.
Scindere. Lancinare
λακόζειν. λεωδεῖν. *Vide to Plucke in sunder.*

Rentes or Reuennes.

Reditus. Prouentus.
Emolumentum. Vectigal.

to Repeale, vide *to Abolish.*

to Repeate to Double wordes.

Repetere verba. Reddere nomen.
Reportare, remittere, iterare voces sonos. Dicta ducere.
Replicare cantare aliquid alicui.

to Repent, to be sorry for a thing done or spoken.

Dolere. Ingemiscere.
Dolere factum & facto.
Facti pœnitere. Resipiscere.
μετανοεῖν. μεταμέλεσθαι.
Pœnitudine duci.
Lugere. In luctu esse.
Pœnitentiam agere.
Ad cor, ad mentem redire.
Vitæ transactæ, seu veteris pœnitere.
Admissa lugubriter deflere.
Ad pœnitentiam moueri amaris peccatorum commemorationibus.
In amaritudine animæ recogitare annos, vt est apud propheram.
Plangere errorem.
Per pœnitentiam excoquere scoriam peccatorum.
Lachrymis ex vera cordis contritione fluentibus restringere æterni ignis incendia
Lachrymis vbertim fluentibus noxam diluere.
Noxam iusta tegere pœna.
Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachrymarum fonte.
Pœnitenria torqueri.
Luctu sordidari.
Diluere crimina fletu.
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis.
Grauia scelera lachrymis obliterare delere.
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offusos, lucis radijs admonere.
Tacita sudare præcordia culpa, dicuntur à Proper.
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me.

Reple-

Replenished, vide *Full*

to Reporte ill, vide *to Slaunder.*

as is Reported, vide *as men Say.*

your talke was Reported vnto me.

Tuus ad me sermo per honestissimos perlatus est, tuum ad me sermonem detulerunt homines honestissimi, mihi significarunt, aperuerunt, narrarunt, ipsa mihi verba tua exposuerunt.

Delatus. allatus est ad me, tuus de me sermo.

Reporte, vide *Fame,*

to Repose vide *to sleepe.*

to Reprehende vide *to Correct.*

to Represent, vide *to Shewe.*

to Represse his lusts, to Mortifie his minde, to Subdue, tame or keepe downe his carnall desires; and fleshly affections.

Cupiditates, libidines frangere.
Cupiditates ex animo reuellere,
Corporis curam negligere.
Abdicare humanas cupiditates:
Affectibus aliquid adimere.
Temperare affectibus.
Suarum. soluere nexus cupiditatum. Ambro.
Animo flagranti moderari.
Domare, domitare, extinguere, sepelire malos corporis affectus.
Imperare cupiditatibus.
Affectus effrenatos moderationis frenis coërcere. Budæ.
Ratione rectrice affectibus moderari
Appetitum frangere.
Voluptatibus carnis reluctari. Gregor.
Mentem a terrenis auocare, & ad cœlestia subleuare.
Falsas mundi voluptates amore Christi respuere.
Animis ad patriam cœlestem antielare.
Animum corpori præficere.
Cupere dissoluj. vt est apud Paulum.
Domicilio terreni corporis grauari.
Ingemiscere quoò distrahatur à consortio cœlesti.
Omni studio ad cœlitum vitam suspirare.
Cupere supremum vitæ exitum absoluere.
Neglectis temporalibus, ad æterna in visibilia, ad spiritualia rapi.
A terrenorum desiderijs cor restringere. Greg.
Magis videri inter cœlites quam homines morari.
Ad cœlestium bonorum gustum fruitionemque eniti. Animi motum, cupiditatem, accensam appetentiã refrenare. Restringere, Comprimere, Reprimere.
Frenare & refrenare, voluntatem.
Irrubere cohibere impetum affectuum, nam impetus omnino male administrat, vt ait sapiens. *Plura to Represse.*

a Reproche, vide *Checke and rebuke.*

to Repulse the enemie, vide *Assault, and Ouercome.*

to Require, vide *to Desire*

a Request, vide *Supplication.*

I shall neuer Requite your Desertes.

Nullam vnquam tuorum meritorum partem assequar.
Nunquam ne minima quidem ex parte tuis in me meritis satisfaciam.
Nunquam omnino tibi solum quantum debeo, ac ne vlla quidem ex parte.
Officia tua nunquam rependam remunerabor, remetiar, compensabo, officijs paribus æquabo.

to Resemble, vide *to be Like.*

to Resigne or giue ouer his office.

Resignare officium magistratum, cōsulatum prouinciam.
Transcribere, cum primis elegās pro transferre, κατατιθέναι. Virg in 7.
Et tu Dardaneis transcribis sceptra colonis.
Cedere prouinciam alteri.
Amico prouinciam tradere.
Alij facem tradere.
Cursu lampada tradere, prouerbio, id est, partes suas quasi successione in alterum transferre.

a Resting a Refreshing, recreation or Reposing.

Respiratio. Respiramen.
Refocillatio. Interpolatio.

Rest, Ease, or Peace.

Ocyum. Ocyatio. Quies.
Requies Quietudo. Tranquillitas
Pacatio. Pax. Portus.

to Retire, vide *to Go backe, to Retourne, to come againe.*

Redire. Recurrere.
ἀναδραμεῖν. Reuenire.
Remigrare, Repedare.
Recursare Remeare.
Reuerti deponentaliter, & apud Cicet. Reuertere.
Regredi. ἀφικνεῖσθαι,
Referre pedem. Reuocare gradum.

Reuealed vide *Opened.*

to Reuenge, or to take reuengement, to requite like for like, to be euen with him.

Illatam iniuriam vlcisci.
ἀνταδικεῖν. ἀνταδικεῖσθαι.
Vindicare, Vindictam reddere facere, sumere, capere.
Retribuere. Compensare.
Retaliare iniuriam, vel propulsare.
Vltionem facere. Talionem reddere. τὴν ὁμοιοπάθειαν. Agere cum aliquo mala compensatione.
Genuinum talionis alicui infigere.
Malum malo reddere.
Fallacia fallaciam trudere.
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratorijs lacertis viribusque retorquere, Cic.
Impudens alicuius os retundere, grauissimis modis premere.
Talionem reponere dignam.
Impudentissimum, ferreum alterius os graui reuerberare conuitio.
Talionis iure vti.
Retaliare conuitium
Conuitia conuitijs retundere.
Cædere, inque vicem præbere crura sagittis, apud Persium, id est. vicissim

sim carpere & carpi. mordere & morderi.
Recriminando obijcere.
gese vicissim dictenijs incessere.
Speram inter se reddere.
Retorquere contumeliam.
Retorquere, in os regerere.
Hinc ptouerbia. Nepotolemi vindicta. νεοπτολέμειος πότος.
Et canis vindictam, subaudiendum passus est, quando præter expectationem pœnas dat ijs, quos aliquando lasit.
Vltio, videlicet malefacti.

to Reuerence, vide to Honour.

to Reuoke his fault, vide to Call backe.

Reward, Hire or Wages,

Merces. μισθὸς.
Præmium, Salarium.
Antoramentum.
Brauium vel Brabion. βραβεῖον.
Stipendium. μισθοφορὰ
¶ Didactrum. δίδακτρον.
Didascalium, Latine Mineruale docēdi premium. præmiū, quod præceptori datur.
Munus Mineruale.

honour the Reward of vertue.

Si vt institutsti perges, sicut sum institutum tenebis, si tuam consuetudinem seruabis, omnia quæ sint in republica amplissima consequeris, præmium feres tuæ virtutis eximios honores.
Ad summos honores, ad ea, quæ summa sunt in Republica, tua te virtus extollet.
Merces meritorum tuorum, erit amplissima dignitas.
Aditum tibi ad maximos honores aperies patefacies, viam strues, inuenies.
Honorem in Republica nullum frustra petes multi etiam non petenti vltra deferuntur.

to Reward to giue Wages.

Præmijs afficere. Pretio inductus.
Præmium dare, tribuere. Amplis vel maximis præmijs afficere.
Iuuitat pretijs alios, & præmia ponit
Pretio redimere.

a Rewme, a Catarrhe.

Catharus, latine distillatio.
Pituita. Rheuma.
Epiphora, lacryma latinè.

Riches or Wealth, the goods of this world.

Opes. Copiæ. Bona.
Opulentia. ἀφθονία.
Diuitiæ. Amplæ fortunæ. Census.
Facultates, Res. Substantia.
Pelopis talenta. Attalicæ gazæ
Cinyræ. Pactoli opes.
Aurei montes, Midæ diuitiæ.
Mammona. μαμωνᾶς Græcis.
Gaza vox Persica, quæ tamen Cicero vsus est officiorum 2.
Rerum affluentia.
Et prou. Bonorum acerrus. ἀγαθῶν σωρὸς.
Opes ingentes copiosæ, cumulatæ, immensæ omnigenæ, Attalicæ, regales, superbæ, Croesi.
Famosæ diuitiæ. great riches, cuius cõtrarium, modicæ facultates.
Thassus. Dathus. Gargara, Myrmecia Glomi bonorum.
Bona terræ, in sacris requens.

Rich, Wealthy.

Locuples. Diues.
Opulentus. Prædiues.
Pecuniosus. Peculiosus.

Opulens, apud Ambros.
Diuitijs abundans, præpotens. auctus.
Abundans rerum. Dis, ditis.
Crœsum diuitijs vincens.
Opibus affluens. πλουσιος.
Potens. Superbus.
Nummosus & apud Plaut. pro eodem nummatus. *Rich in money.*
Pollitus, cui abunde suppetunt facultates apud Plaut.
Fortunam habens amplam & splendidam.
Rerũ copia diuitijsque adfluens, circumfluens. Fœlix.
Nummis affluens. Opimus.
Dives opum variarum. Virg.
Rem familiarem valde lautã & splendidam habens.
Omni copiarum genere abundans.
Copiosus. apud Cic, in Ver.
Beatus apud Iuuen. vetulæ vesica beatæ.
Diuitiarum rerumque potens.
Condere horreis quicquid de Lybijs vertitur oris.
Dant census honores & Amicitias.
Crœsus. Crassus.
Midas. Lucullus.
Crœso beatior.
Crœso Crassoque ditior.

to waxe or become Rich.

Ditari. πλουτιζεσθαι.
Ditescere. Locupletari.
Procedere ad opes. Plin.
Diuitias accumulare.
Rem opus augere. Dives fio.
Reditus augere paternos.
Negotiatione rem auctiorẽ vberiorẽque reddere.
Maiores suos opibus vincere.
Rem familiarem, patrimonium amplificare.
Eximio lucro rem fortunasque augere.
Rem diuitias parare, quærere.
Pennas nido maiores extendere
Rem facere, *to profit.*
Viuere Crœsum.
Patrimonium non iniquum sibi parare.
Peruenire paucis annis ad pecunias maximus.

to gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes diuitias, thesauros magnos.
Æs congregare.
Cogere talenta, Cice. innumerabiles Pecunias.
Pecuniam corradere recondere, cumulare, reponere.
Congerere opes. vim maximam auri, argenti.
Opus per scelus agere, rapere, eripere, diripere, adimere, detrahere, carpere, Auferre.
Rem domesticam augere.
Inhiare, studere opibus congerendis.
Loculos farcire.
Immensas pecunias aggere.
Thesaurizare.
Στοιβειζειν.
Intendere animum cumulandis diuitiis nummis corradendis.
Consulere opibus.
Corrogare nũmos.
Peculium conficere grande Plau.
Colligere, coaceruare pecuniam,
Dare se facultatibus
Conficere, conflare pecuniam vsura vel tributo, Cic.
Patrimonia quãtumuis ampla auctari, apud Bub.
Pecuniam facere, apud Cic.
Conficere nummos. Terent. pro parare.
Bonis parandis, accumulãdis obijcere pectus varijs malis.
Rem facere, apud Ter. & Horat.
Rem struere, apud Persi.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic.

Riches much set by or made of.

His temporibus magni facendæ, pẽdendæ, æstimandæ diuitiæ sunt.
Commendat nobis rem familiarem, temporum ratio.
Ea ratio temporum est, vt plurimum diuitijs tribuendum videatur, vt diuitias non in poſtremis habere debeamus; non vltimo loco ponere, non in minimis ducere, conſtituere, locare.

to Ridde, releaſe or deliuer out or from.

Liberare. Soluere.
Eripere Eruere.
Diſſoluere. Exoluere.
Extrahere. Eximere.
Expedire. Educere.
Abſoluere, Redimere *Vide to Get off.*

you haue Rid me from all feare vide *Put me out of feare.*

Righteous, vide *iuſt.*

Rigorous, vide *Cruell and Rough.*

to Riſe from death to life. to reuiue or be alyue againe.

Reuiuiſcere mundi ſupremd tempote
Corpus reſumere.
In vitam redire.
Vitam rurſus induere.
Reuiuere. Reſurgere.
Emergere tumulo.
Vltima etiam dies reducit nos omnes vitæ compotes, & mortui reſurgent, animæque in corporis ſui regreſſu eligent domicilium.
A nigro remeare Orco.

it Riſeth from theuce, vide it Commeth, &c.

to Riue, Riuage or banke of the ſea or riuer.

Aluens. Ripa. ὄχθη.
Crepido media producta. frequens in ſacris.
Acta. Ægialus.
Littus maris propriè, tametſi pro ripa ſubinde ponatur.
Ora maritima, Græci, ἀκτὴ. dicitur qua dictione Latini quoque vſi ſunt.

Riuers, Condaits.

Riui. Amnes.
Amnis in mare prorupit.
Flumen medio caput extulit æneo.
Fluuij. Flumina.
Fluenta. Pontes.
Torrentes Stagna.
Lacus. Scatebræ.
Scaturigines. Aluei.
Aquæductus. Putei.
Orius & venæ aquarum.
Aquæ ſtagnantes.
Fontanæ ſcaturigines, & Fontanea defluuia. Solæ.

to Robbe to Spoile.

Prædari.
Prædam facere.
Peculatum facere.
Rapere.
Facere rapinas apud Cæſarem.
Spoliare. Deprædare, & Deprædari,
Latrocinare.
In alicuius bona venire.
Prædam agere, facere carpere, ferre.
Bonis ſpoliare vel deſtituere.
Exuere, apud hiſtoriographos.
Spoliæ detrahere. Expoliare.

Facere manubias. Cic.
Despoliare Priuare.
Nudare. Denudare.
¶ Piraticam facere, exercere.
Mare infestare. *To Roue on the sea.*

a Robber, or a Rouer.

Prædo. Prædator. Raptor.
Rapinator. Auri argentique rapones apud Pomp.
Auidæ instructus rapinæ.
Deprædator. Spoliator.
Pirata proprie, *A sea Rouer.*
Archipirata, princeps piratarum. *vide Mariherer.*

a Robbing, or robbery.

Grassatio. Grassatura.
Rapina. Latrocinatio.
Latrocinium. Prædatio.
Deprædatio.
¶ Spolia. Manubiæ.
Præda. ἁρπαγή. *The booties or prise that are robbed or taken away.*

a Robbing place.

Latronum receptacula, latebræ.
Raptorum, latronum asylum, infamia latibula, Arces sicariorum.
Spoliarium.

Rocke, in the sea, vide *Dangers.*

to take Roote.

Radicare. Radificare.
Radices agere, ponere, perducere, ῥιζόω.
Figere, capere radices.
Coalescere. Late germinare.
¶ Crescere. Subire dicuntur herbæ
Peuenire largius iusto, *to Growe ranckly. vide to Burgen.*

an arch-Roofe, vide *Vault.*

a Rope, Corde, or Halter.

Restis. σχοινος. χοινιξ.
Funis. Funiculus. Reticula.
Chordâ per aspirationem, cuius frequens mentio in Psalmorũ libro. Græca dictio est, fidem significans ψαλτήριον ἀπὸ τοῦ ψάλλω.
Psalterium decem chordarum, decem fidium.
Fidulæ plurali. *Packe cordi.*
Fidis, *a string of an instrument.*

a Roper, or a ropemaker,

¶ Restio, & restiarius.
Funarius.
Schœnoplocos. σχοινοπλόκος.

to Roste, to Frie.

Assare. ὀπτᾶν. Torrere.
Frigere seu frizere tertiæ coniugationis. φρύγω.

Rotten, vide *Weake.*

to be Rotten, Worme-eaten.

Trahere cariem, Carie inducere.
In cariem transire, verti.
Pati cariem, apud Aul.
Carie corrumpi, vitiari, infestari.
Sentire cariem.

Rough, Rigorous, Grimme or Austere,

Austerus. Rigidus.
Seuerus. Asper.
Sæuus. Intolerabilis, Acerbus.
Morosus. Iracundus.

Rough, or Rugged with haires.

Hirtus. Hirsutus.
Pilosus. Sentus.
Hispidus. Villosus.
Osseratus. Serosus.
Hirto, aspero corpore.
¶ Prolixam barbam uel multam syluam gestans habens, densa pilorũ obsitus sylua, i. prolixa, prælonga barba, longa, dependente.
Multibarbus, apud Apule. Spinis obsitus

situs & pilis. *To haue a great long beard.*
Et Pilare, pilos emittere.
Tunc primum pil abant genæ.

Rounde.

Rotundum· Sphæricum,
Orbiculare. Circalare.
Cyclicum. Teres. *Round in length,*
Hastam dic teretem, pomum dic esse rotundum.
Orbitum, apud Var.
Cauda in virtiginem torta, tortuosa, sinuosa.
Multiplici flexu in se recurrens, Solinus.

Round about.

Circum circa. Vndique.
In circuitu. ἐν κύκλῳ.
In vniuersum.

to stand Round about.

Circumstare. Circumsistere.
Cingere corona.

to turne Round

Iu orbem torquere.
Vertere. στρέφειν. Torquere.
Voluere. Circumuoluere.
Circumagitare. Rotare celere gyro.
Circumrotare. ἑλίσσειν.
In Gyrum ducere. Circumflectere.
Motum agere in ambitum.
Celeri vertigine rapi.

to Route, vide *to Snort.*

a Rowe, vide *Line.*

to Rowe with oares.

Remigrare, promulcare.
Findere aquas, Scindere vndas remigio.
Remo propellere cymbam.
Remos ducere agere.
Impellere, mouere.
Remis sollicitare, currere, ire vti, torquere, Incumbere.
Dare aliquot ad remos.
Consistunt transtris: intentaq; brachia remis.
Totū dehiscit remis cōuulsum stridentibus æquor.
Intendere brachia remis.
Certatim feriite mare.
Hinc opus est remo, remige capit iter
Verrere, Pulsare, Carpere, Deuidere,
Eruere, Pellere, Propellere freta remis.
Æquora remo spumescunt, canescunt.
Agmine remorum, prora petit maria & pelago decurrit aperto.

Rubbish of olde houses.

Sheards of stones.

Ruderā, cuius singulare ruder, aut vt vult Despant. rudus.
σκύβαλα.
Segmina & fragmina lapidum.
Testulæ. Testæ.
χαλάσματα. φύλλα λίθων.
Farrago frustra testularum.
ὀστράκα. Latercüli.
Fragmenta testacea.
Testellæ lapideæ. Testæ confractæ.
Congeries ruderum, fragminum.
Lapidum. Materies ruinarum.
Fragmenta vetustorum saxorum.
Putria saxa *Rubbish.*

a Rucke or a Heape.

Congeries, Cumulus.
Aceruus. Agger.
Moles. Globus.
Strues Strages.

Rude, Ignorant, Rusticall Clownish.

Agrestis. Rudis
Petro. Crasso sub aëre natus.
Incultus. Inurbanus.
Hebes. ὀνος.
Obtusus. Stupidus.
Bliteus. Grossus.
Barbarus· Scythicus.
ἀνόητος. Bœoticus.

Inexercitus. Inexercitatus.
Inscitus. Ineptus.
Crassus. Rudis ad dicendum.
Rusticus. Rusticanus.
Immoratus. Iners.
Indoctus. *Vide a Dullhead.*

Ruine, vide *Destruction.*

to Rule, to Commaund, vide *to be Lord, and to Gouerne.*

to beare Rule.

Cum imperio esse, maxima imperia gerere, sustinere administrare, summis rebus præesse.
Summa mihi commissa sunt imperia, credita, mandata, tradita.
Curam gessi rerum maximarum.
Amplissima imperia non semel sum vsus, magno sæpe cum imperio fui. *vide Office.*

Rulers of the comon wealth, vide *Magistrate.*

a Rule, vide *a Line.*

Rumor, vide *Fame.*

to spreade Rumors abroad.

Rumores in vulgus disseminare.
Sermones serere. διδόναι λόγους.
Famam seminare, disseminare.
Spargere, differre rumpere, famam.
Dissipare, apud Cicer. pro dispergere, diffundere rumorem vel famam. διασπείζειν.
Famam ferre, prospargere, Plaut.
Famigerare. *To publish abroad.*
Dictitare frequenti & crebro sermone, dissipare & diuulgare.
¶ Et disseminari, dissipari latius dispergi, emanare, serpere, percrebescere.
Famam subire.
¶ Famam vel honorem depeculari, honore priuare. *To take away ones honesty.*
Famam atterere, *to hurt.*

it is a common Rumour or Talke, it is commonlie sayd: it is a common prouerbe, or a common saying: it is in euery mans mouth.

Rumore percrebuit, sparsum est, vulgatum est.
Fama increbuit, diuulgata est, nata est, emanauit, percrebuit.
Ad nos delatum est.
Fama est. λόγος ἔχει. Fabula vulgi est. Serpit hic rumor.
Rumore disseminatur, spargitur.
Fama perfertur, percrebescit.
ἡ φημὴ διαφοίτησεν.
In ore versatur omnibus.
Hominum per ora adagium obambulat Cic. Non modò Romæ sed & apud exteras nationes omnium sermone percrebuit.
Volitat, Versatur in ore omnium & sermone.
In ore vulgi versatur.
In ore ferè omnium est hominum.
Tristissimus rumor huc allatus.
Exijt in fabulam. Est tritum vulgi sermone prouerbium.
Abijt in prouerbium.
Fama manauit, surrexit, venit, peruenit, percrebuit, perlata ad nos.
Rumor vagatur ac Fabula.
Lippis ac tonsoribus notum.
Per ora volitat populos compluribus.
Et terram rumor transilit & maria.
In omnibus passim tonstrinis & pistrinis hodie celebratum.
Vulgo dictitant. Iactatur.
Dimanauit fama.
ἐξῆλθεν ἡ ἀκοή, apud Matth.

Omni-

Omnibus, omni populo in ore eſt.
Afferebantur rumores ad eum crebri. Cæſar.
Et multiplex inde fama eſt, quod variè narratur, vnde varij iactantur rumores.

to Runne or paſſe away ſwiftly.

Currere Curriculo ire.
Gellius Concitato Curſu ferri, Rapi, Tolli.
Rapido contendere curſu.
Largos circumflectere curſus.
Pedum curſu valere.
Curſus conficere, Inire curſus.

to Runne away, vide *to Flie away.*

a bull Ruſh.

Iuncus. ἑξὸς χεῖρ.
Scirpus. βίλος.
Manſcus. Cyperos.

a Runnegate, vide *Vacabond.*

to Ruſte, to waxe Ruſtie.

Rubiginem, ferruginem trahere, contrahere. ἰόωμαι.
Æruginem contrahere.
Situm ac rubiginem obducere.
Squalere. Virg.
Rubigine inficio.
Rubigo ferrum dicitur interficere & corripere, apud Soli, Aul. Gel.
Ferrum ſi non exerceas rubigo interficit.
Obduci ſitu pulvereo, apud Eraſ.

Ruſticall, vide *Rude.*

S

a Sachell.

Mantica. Coleolus.
Sacciperium.

to Sacrifice, or to offer a ſacrifice.

Sacrificare. Immolare.
Libare. Litare.
Offerre. Piare.
Mactare. & Dicare hoſtiam.
Sacra facere, peragere, parare, colere, celebrare, frequentare.
Dare thura, Deos ſumantibus aris placare.
Cædere hoſtium.
Deuouere aris, Dona imponere. *Vide Offer.*

a Sacrifice, or a thing to be ſacrificed.

Sacrificium. Immolatio.
Libamen. Litamen.
Oblatio. Holocauſtum.
Hoſtia. Victima.
Piacula ſacra. Res diuina.
Cultura diuina.
Cultus diuinus.
Honor diuinus.

Sad or Sorowfull.

Mœrens. Dolens.
Triſtis. Admodum triſtis.
Anxius. ἀθυμαλγὴς.
Dolorum abyſſo abſorptus.

to be Sad or Sorowfull.

Mœreri cum dipthongo œ. ἀχθεσθαι. Diſcruciari.
Mœrore affici. τὸ λύπης ἰχθῆναι.
Anxium eſſe. Triſtari.
Iacere in lachrymis.
Ictus acerbitate frangi.
λυπεῖσθαι. Dolere.
Indolere. κατηφεῖν.
Ab animo ægrum eſſe.
Vehementer, impatienter dolere.
Suſpirare. Angi.
Dolere ex animo.

Ringi animo. ἀδημονεῖν.
Mœrore consumi, absumi, absorberi.
Angi animo.
Fluctuare metaphoricè.
Esse dolore, & esse in dolore, vtrumque apud Ciceronem.
Lugere. In luctu esse.
In lamentis mœrore, luctuq; iacere.
Petere suspirium altè.
Suspiria ducere ab imo pectore. Ouid.
Tangi animi dolore.
Obstinatè lugere. Ouid.
Cruce aliqua premi, afflictari.
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere.
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabescere.
Tegere, premere animi dolorem. Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare.
Et Virgilius: Altum preßit corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici.
Præ dolore pene exanimari, ac deficere.
Dolet animus, dolet cor. Plaut.
Ego illud scio quàm doluerit cordi meo. *Vide to Mourne.*

to make Sad or heauy.

¶ Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, intexere, Exulcerare, dare, incutere.
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere.
¶ Ægritudo, mœror, molestiæ, dicũtur exedere animum.
Ægritudo lacerat, exest animã planeque conficit.

Sadnesse, Heauinesse, Pensiuenesse.

Mœror. Mœstitia.
ἄλγος. Dolor.
Luctus. Tristitia.
Afflictiõ. Lachrymæ.
Mœstituto. Angustia.
Tribulatio. Animi molestia.
Crux. Fluctus & tempestas, metaph.
Cruces. Aculeus.
Pressura. Stimulus.
Pœna. Indolescentia.
Dolor cordis. Ægritudo.
Cura animum discrucians.
Angor. Anxietas.
¶ Et gladius pro suprema afflictione.
Per enses atque ignes.

in good sadnes, vid. *Earnest.*

Safe or sound.

Sospes. Incolumis. Sanus.
Salnus. Integer. Tutus.
Valens. Securus. *Vide out of danger.*

in Safety, vide *out of Danger.*

as men Say, as they Say, or as it is Reported, as the common talke or report goeth.

Vt fertur. Vt ferunt.
Vt fama est. Vt dicitur.
Vt perhibent. Vt aiunt.
Vt antiquum ait dictum.
Vt vulgo dicitur.
Vt vulgo dici consueuit.
Vt rumore vulgi spargitur.
Iuxta vulgò tritum sermonem.
Vt dici solet. ὡς λόγος.
Vt veteri dicitur prouerbio.
Vt publicus ifq; constans ferebatur rumor.
Vt est in prouerbio.
Vt in vetere verbo est, apud Aul. *An olde saying.*
ὡς παρὰ παροιμίᾳ.
λόγος δὲ παλαιὸς, vt dicimus prouer.
ὡς λέγεται, ὡς παρὰ λόγου.
ὡς φησὶν ὁ λόγος.

he

he Saith one and thinketh an other.

Aliud vultus præ se fert, aliud sentit, Vultus simulatione sustinetur, aliud vultu significatur, aliud animo latet.
Non congruit animus cum vultu.
Animi sensum vultus occultat, cælat, tegit.

to Sayle in a shippe or boate.

Nauigare. ναυτίλλειν.
Nauigio sulcare æquora profunda.
Vela ventis dare. Virgilius 7.
Laxi pandere vela noto. Claud.
Lustrare æquora.
Currere æquora, salum.
Committere se mari, aquis, pelago ratem, dubijs flatibus aluum.
Credere se æquori, vndis. Neptuno.
Solnere absolutè & Soluere oram.
Quintilianus.
Tentare ramum in vnda.
Ducere in altum.
Solicitare aquas remis, apud Claudianum.
Incumbere pelago, ire rato, Vento, flatu per aquas.
Sulcare fluctus. Velificare.
Committere se ventis, cœlo irato, pelago.
Classem velis aptare.
Facere velaturam, aut nauiculariam, vecturis viuere. *To liue by Sayling.*
Volare linteo, transuolitare nullo remige.
Ferire mare & æquora verrere.
Cerula vertentes abiegnis æquora palmis.
Velorum pandere alas.
Liquidas Neptunare per vndas.
Ventosum proscindere æquor.
Vada falsa cita decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum.
Remige cupere aquas.
Conscendere naues & conscendere absolute. *To take Ship.*
Plenis & intentis velis ferri. *To Sayle with a full saile and vvinde.*
Ferri aduerso flumine. Virg.
Aduerso amne, aduersa aqua vehi, aduehi. *against the streame.*
Vela dabant & spumas salis aëre ruebant.
Adnixi torquent spuma & cærulea verrunt.

to Sayle prosperously, with winde and weather.

Nauigare prospera nauigandi facultate.
Discedere, Soluere, Proficisci facere vela tempestate opportuna idonea, apta, minime aduersa, secunda.

to take the say, vide *to Taste.*

to Sayle with winde and weather.

a common Saying, vide *common Rumor.*

to make a Saint.

Referre in numerum diuorum.
Diuorum inferre albo.
Apotheosi donare.
Καταθεοῦν.
Canonizare.
Diuificare.
Sanctorum catalogo adscribere.
Inter diuos referre.
Superis annumerare.
In beatorum numerum referre.
Inscribere in catalogum sanctorum.

Reponere

Reponere homines, martyres, morte deletos inter diuos, in deorum numero.
Syderibus, diuisque adscribere. Cicero.
Homines iam morte deletos reponere in deos.
Inter cælicolas connumerare. Cice.
Tyrannoctonis. i. vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorum honores tribuntur.

a Saint or Holy man.

Diuus, Sanctus, Diuinaſtirps.
Clara Dei ſoboles Satus ſanguine Diuum.

to put to port Sale.

¶ Auctionem bonorum facere.
ἐπάρτιον. φεργέφειν.
Auctionari.
Auctioni inferre.
Haſtæ ſubbijcere, ſubmittere.
Sub haſta vendere.
λαφυροπωλεῖν.

to Salute, vide *to Greete.*

a Sanctuary, vide *Refuge.*

Sand.

Arena. Saburra. Sabulum.

Sandblind, vide *to See but a little.*

to Satisfie, vide *to Fill, Contente and Pay,*

Sathan, vide *Diuell.*

Sauce for meate.

Condimentum.
καρυκεία. ὀψαρτυσία.
Conditura. καρύκευμα.
Omphacion, *Verdyuice.*
Iuſcum. Iuſculum.
Ius nigrum, apud Cicero.
Ius piperatum. Liquamen.
Embamma. Intinctus.
Garus. γάρον.

Saucie, vide *Wanton.*

to Sauour, vide *to Smell an ill Sauour*, vide *Stincke.*

a Safe conduct, vide *Paſport,*

to Saue my life, I loſt my Horſe.

Amiſſo equo quaſi, vt vitæ conſulerē, vt eu aderem præſenti periculo, vt periculum vitæ rem minime dubium, ad hoſtes equum miſi, immiſi, admiſi, incitaui, laxatis habenis hoſtem verſus impuli.

a Sauſege, vide *Pudding.*

a Scabbe or Scabbedneſſe,

Scabies. Piſora.
λαιός. Serpigo.
Aſperitas. Scabredo.
Scabritia. Scabrities.
Impetigo. Lychen.
λειχήν. Porrigo.
Fœdatio cutis.
Exulceratio pruriens.
Mentagra mentū occupans ſcabies.
Herpeta.
Sicca ſcabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis ſacer creditur, *vulde fire*, ſolet faciem; & loca vicina occupare.
Morphea, Vlceroſus.

a Scaffold a Stage.

Theatrum.
Spectaculum.

Scena.

Scena. σκηνὴ.
Amphitheatrum. & proscenium, seu Orchestra, locus, ante & circa theatrum, vel in medio theatro vbi actores & histriones sua proferunt, vbi & Mimi ac cæteri ludij varios ludos ac gesticulationes ædere solent.
¶ Agere, recitare, ædere fabulam comœdiam.
διδάσκειν τὴν κωμῳδίαν.
Ædere spectaculato play a play.
ἐσκηνοβατεῖν.
Exhibere Eunuchum, Trioumunum
Ioculares ludos in scenis depromere
Ludos facere Plaut. *Vide Plays Players.*

Scantnesse or penury.

Penuria. Ægestas.
Inopia. Raritas.
Caritas. Indigentia.
Defectus. Carentia.
Sterilitas.

to let a Scape, vide *Fart.*

Scarsitie of victualles, vide *Dearth.*

to Scarifie, vide *to Boxe.*

to Scatter, to Cast abroade or asunder,

Iactare. Diffundere.
Dijicere. Spargere.
Dissipare. διασκεδάζειν.
Dispergere. Turbare.
Disturbare. Differre.
Diducere, Distrahere.

a Schoole or a place of exercise and learning.

Schola. σχολὴ.
Studium triuiale.
Sudium priuatum.
σχολεῖον.

Ludus literatus, scholasticus.
Palladius ludus.
Diatriba.
παιδοτρίβιον.
Et metaphoricè huiusmodi schola vocatur phrontisterium.
φροντιστήριον, Pistrinum, Cnrarum ergastulum.
¶ Carnificina minis verberibusque horrisona.
Vide de similibus plura in dictione, *Vniuersitie.*

to put forth to Schoole, vide *to Learne without booke.*

a Schoolemaister.

Præceptor. Institutor puerorum.
παιδότριβ. Literator.
Magister. Ludimagister.
Rudis pueritiæ formator doctus integer.
Didascalus.
Ludimagister literarij.
Institutor, præceptor literarius.
Orbilius, plagosus, nodoso verbere toruus. *A hard maister.*
Hypodidascalus, subdoctor, *An vnder Schoolemaister, or Vsher.*
¶ Triuialis magister á triuijs.
Indoctus magister.
Grammatista vel tes, literator, *A Grammarian Schoolemaister, a three halfepennie teacher, a smatterer in Grammar.*
Diobolares habens auditores.
Magistellus.
Magisterculus quæ postrema in indoctos ironice torqueri possunt.
Pædotriba.
Pædotribe. παιδοτρίβης.

the chiefe Schoolemaister, the Principall head of a Colledge.

Gymnasi-

Gymnasiarches seu Gymnasiarcha.
Gymnastica dignitate præfulgens.
Moderator cœtus scholastici, gymnasij, ludi.
Archididascalus.
ἀρχιδιδάσκαλος.
Præfectus ordinis scholastici, quem σχολαρχὴν vulgus nominat, vel Scholarchum.
Præfecturam agens gymnasticam.
Moderator Academiæ, *The Chauncellor of the Vniversity, or in his absence the Vicechauncellor.*
Rector Academiæ, quę clauarij (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clauis argenteis.

to go to Schoole.

Frequentare, visitare ludum literarium.
ἀπέρχεσθαι εἰς τὸν σχολὴν.
Sub præceptore literarum stipendia facere. Subire ferulam.
Ferulæ manum subdere, subduere.
Sub ferula militare.
In ludo literario versari.
Nomen in literariam militiam dare.

Scholers, vide *Young scholers.*

to Sclaūder, to Diffame one, to Backbite, to Report ill.

Vitio dare. Criminari.
Vellicare metaph.
In vitio ponere.
Rodere alicuius famam.
Verborum contumelijs optimum virum incesto ore lacerare, Cic.
Furta & libidines objicere.
Infligere turpitudinem sempiternam alicui, apud eundem.
Laudem alicuius proterere criminibus. Carpere.
Oblatrare. Obtrudere.
Obgannire. Obtrectare.
Debacchari. Destomachari vsque ad rauim.
Inferre crimen, infamiam.
Incurrere in alterius famam vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam.
Offundere dedecus, scelus aliquod.
Carbone notare.
Abominandis probris afficere.
Inurere notam turpitudinis. *To put to Shame.*
Contumeliam facere in aliquem.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus.
Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere.
Contumelia insequn.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Sugillare. Traducere.
Infimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Detractare.
Diffamare. Obloqui Maledicere.
Derogare. Detrahere. Mordicare.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare; quod Græcis est. αἰτιᾶται προσβάλλειν.
¶ Infamiam flagrare, est summa infamia laborare.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an euill name or report.*

Sclaundered wrongfully.

Doleo te immerentem conuicio iactatum, exagitatum, vexatum, male acceptum.

Angor

Angor animo, quod ignominia tuleris nulla tua culpa.
Quod ignominia tibi fit illata immerenti, quod ignominiose fis tractatus, ignominia fis affectus nullo tuo merito.

a Sclaunderer, a Backebiter, a Detractor, an ill Reporter.

Detractor. Delator. Detractator.
Sibilator. Susurro. Susurrator.
Hominum famam imminuens.
Derogator. λωβητηρ.
Famicida. Sycophanta.
Insectator. Vituperator.
Maledicus. Mordax.
Dentatus. Nasutus.
Nasutulus. Obtrectator.
Vitigilator, vel Vitilitigator.
Cauillator. Sugillator.
Criminator. Obstrigillator.
Archilochium rerens.
Archilogus. Vitupero, onis.
Morbo maledicentiæ bis cæcus, apud Eras. Fœnum habens in cornu.
Venenum aspidum sub labijs habens.
Zoilus quicunque doctis viris detrahit.

Sclaūdering or Backbiting.

Detractio. Derogatio.
Obtrectatio. Maledicentia.
Oblocutio, κακολαλια.
Detractatio. Diffamatio.
Traductio. Obloquium. Maledictum.
Succus loliginis prouerbiali schemate, apud Horat. Morsus clandestinus, clancularius, virulentus.
Sermo Bionæus. Mordacitas.
Canina facundia.
Archilochia dicta.
Clancularia susurratio.
Morsus Sycophantia.
Susurrum & ium, & us.
Ater rictus, apud poëtas, pro obtrectatione. Sinister rumor.
Vituperationis lingua cote liuoris acuminata. Morsus aspidis.
Δηγμα κακιδος.

to Scoffe, vide to Mocke.

to Scourge, to Whip, or beat with whips.

Flagellare. μαστιγειν.
Verberare. τυπτειν.
Duris cædere cestibus.
Flagris cædere. Lancinare.
Flagris, neruis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris discerpere.
Loris & restibus incidere.
Excoriare. Excarnificare.
Laniare. Dilaniare.
Terga percutienda dare.
Virgis, loris conscindere miseros.
Mulctare verberibus, apud Cor.
Verbere subduro tristia fatigare terga. Crudeli verbere lacerare terga.
Conficere aliquem affatim, pro miserè flagellare.
Acribus flagris cædere.
Flagris noxias expiare.
Lacerare flagris.
Conficere verberibus.
Scuticis & vimine discerpere.
Dare aliquem totum in ruborem, id est, ita verberare vt vndequaq; rubeat, Plaut. in Capt.
Per omnem vicum verbere agere.
Diuerberare cutem. Inscribere tergum, corpus virgis. διερραφειν.
¶ Variari virgis. *vide to beat.*

•Scourged, vide Whipped.

to Scowle, vide to Looke sowerly.

to Scrape.

Radere. Corradere. Eradere.
Obliterare, *to Scrape out.*

to Scratch, to Clawe.

Scabere. Pricare.

Vngui-

Vnguibus pruriginem ſedare.
Scalpere. κνάω.
Arare, exarare cutem vnguibus.
Vnguibus fodere, perforare, lacerare, lancinare, radere.
Explicitis, vnguibus cutim fodere.
Immolare in oculos, in faciem.
Perfricare, Cic.
Tu in hoc vlcere tanquam vnguis exiſteres.

a Scriuener, vide *Writer*.

the Sea.

Salum. Amphitrite, Thetis.
Nereus. Doris.
Gurges immenſus.
Circumfluus humor.
Neptuni vnda. Mare.
Pelagus. πέλαγος.
Fretum. Æquor.
Neptunus. Pontus.
Oceanus à celeritate. ὠκεανός.
Rex vndarum belluoſus, reciprocus, refluus, vndoſus.
Sal pro mari, Virg.
Altum, ſubſtantiuum pro mari ponitur à Virg.
In altum vela dabant læti.
Profundum, apud Ouid. pro mari.
Guttur indomitum, Vaſtum Cærulæ aquæ.
Reliqua inquirantur. Inter Synonima Poëtica. Neptunus.

the Sea is appeaſed, mitigated, aſſwaged.

Mare placatur, Æquora tuta ſilent.
Mulcere fluctus.
Tollere ventos.
Placidum ventis ſtat mare.
Omne ſilet æquor ſtratum.
Motos componere fluctus.
Cunctus pelagi cecidit fragor.
Alta quieſcunt æquora Nerei.
Placida premit æquora Pontus.
Ventos temperare, ſedare, placare.
Siſtere mare.
Sternere æquor.
Mare componere, æquor, vndas frigere.
Fluctus compeſcere.
Venti ſubſiſtunt, fileſcunt.
Cadit Eurus.
Remittit vnda fæuitiam.
Freta miteſcunt.
Mare ſternitur.
Maris ira frangitur vnda ponit minas

the Sea is moued, troubled, boiſtrous.

Mare concitatur.
Maria alta tumeſcunt vbicibus ruptis.
Vento turbentur arenæ, & veniunt ad littora, fluctus.
Ponto ſonat vnda refuſo.
Oceanus terram qua patet, ambit aqua.
Æquoreaſque ſuo ſydere turbat aquas.
Ferrea marmora Ponti.
Indignatur magnis ſtridoribus æquor.
Clauſo ſit gurgite murmur.
Semifero ſub pectore murmurat vnda.
Spumant vada marmore verſo.
Freta agitata tumeſcunt.
Surgit mare.
Mare turbidum.
Maris Ira, fæuitia, tempeſtas.
Freta indignantia, mota.
Tumeſcentes aquæ.
Æquora ventis concitata, fluctibus agitata.
Freta mouere, concutere miſcere, exaſperare aquas.
Mare albet ſpumis, Tumeſcit ventis.
Venti vexant.
Iactantur æquora ventis.

the

the Sea coaſt liketh me beſt.

In maritimis facillimè ſum.
Iucundè verſor in maritimis.
Maritima loca cum voluptate frequento.
Maritima regione libenter vtor, in ora maritima verſari iucundum eſt, maritima ſedes me capit, oblectat, tenet.
Paſcor maritimæ regionis aſpectu.
Meis oculis regione maritima nihil eſt iucundius.
Miram haurio iucunditatem maritimæ regionis aſpectu.

to Seale letters.

Literas claudere. Signare.
Conſignare, obſignare epiſtolam.
Sigillo munire, inſignire.
σφραγίζειν.
Signi impreſſione occludere.
Signum, ſigillum imprimere annulo.
Sigillare. ἐπισφραγίζειν.

to Search out, vide *Inquire and Imagine.*

a Seare cloth, or a Plaiſter made of oyles, gummes, waxe or roſen.

Cæratum, ſiue vt alijs placet.
Cærotum κήρωτον quod vulneribus & membris conſolidandis adhibetur.

in Seaſon or good Time.

In tempore. Ipſo tempore.
Tempeſtiuè. Maturè.
Opportunè. Per tempus.
Auſpicatò. Fauſto ſydere.
Secundis auibus.

a Seate, vide *Stoole.*

Secretly, Priuily.

Clam. λάθρα cum genetiuo.
Secretò. Cautè.
Abditè. Ex occultò.
Ex inſidijs. Occultatè, apud Cic.
Clanculum. Occultè, latenter.
Clandeſtinè. Abſconditè, furtim.
¶ In occulto. Abſque arbitris.
In angulo. ἐν γωνίᾳ.
In priuato.
In penetralibus.
¶ Suſpenſo gradu. Pedetentim.
Pedepreſſim. ἀκροποδητί.
Suſpenſis pedibus.
Tacito pede.
ἀπὸ χαμαὶ ποδί.

great Secrets or Myſteries.

Myſteria. Myſtica.
Quàm maximè abſtruſa.
Abdita. Retruſa.
Cælata. Abſcondita.
Altiſſimè latentia.
Occultiſſimæ res.
A noſtris remota conſpectibus.
Operta. Obumbrata.
Velata Obuelata.
Arcana ſecluſa.
Inuoluta. Obſcura.
Tecta. Obnubilata.
A natura inuoluta. Recondita.
Sacra quæ prophanum vulgus ſcire non conuenit.
A prophanis oculis longiſſimè ſemota.
Senſibus humanis remota.
In terra refoſſa, latentia.

to reueale, to open Secrets.

Conſcium, Participem aliquem conſilij ſui facere.
Arcanos alicui credere ſenſus.
Effutir e ſecreta.
Dogma prodere, Enunciare commiſſa
Renuntiare.

Futili,

Futilis Homo, hac atque illac profluens.

a Secretary.

Scribarum præfectus. Primus ac præcipuus à litteris, ab epistolis
Archigrammateus.
Secretarius vulgo dicitur, quę Silentiarium Accursius vocat verum originatius latiniusque à secretis dixerimus seu tabellionem, quod tabulas, hoc est testamenta & scripturas publicas conficiat, quod conuenta conuĕtiones ciuitatis, & cōtractuū pacta, quæ Græcis συμβολαιαι dicuntur, scribat, unde & Græcè συμβολαιογραφος, seu poti, συμβολαιογραφος vocatur, & tabellion ταβελλιων ciuitatis scriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarij qui in senatu notarent.

a Sedition, Debate, Commotion or Vprore in a Citie.

Bellum intestinum. Seditio.
Bellum ciuile. Factio.
Motus ciuilis.
διχοστασια.
Diuisa seditione ciuitas. Ascon.
Ciuium dissentio, tumultus, factio.
Arma ciuilia.
Occultum, intestinum, domesticum malum.
Rabies, furor vulgi.
Dissidium, vel bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias in contrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissocietatis ciuium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum ciues.
Coorta est seditio, fluitque animis ignobile vulgus.
θορυβος. *Vide commotion.*

to make a Sedition, vide Vprore.

Sedition is the plaque of the common wealth.

Multas respublicas ciuiles discordi perdiderunt, domesticæ seditiones intestina bella, controuersiæ inter ciues, partium contentiones, è ciuilibus discordijs, contentionibus, controuersijs, seditionibus multarum rerum publicarum pernicies fluxit, manauit, orta est.
Cuium dissentiones multas vrbes opibus admodum florentes, euerterunt solo æquarunt. diruerunt, exciderunt, affixerunt, perdiderunt, sustulerunt.
Multis vrbibus perniciem, exitum, pestem, excidium, ruinam, interitū attulerunt, exitio fuerunt.

to See, to Looke, to Beholde.

Cernere. Videre. ὁρᾶν.
Oculis haurire, capere, accipere percipere. βλέπειν.
Obire oculis Plin. Spectare.
Adicere. Conspicere.
Inspicere. Incuei.
Speculari. Contemplari.
Aduertere. Animaduertere. *Vide to looke about.*

to See but a little, to be dimsighted, to be Purblinde or sandblinde.

Cæcutire. Hallucinari.
Caligare. Lippire.
Cæcultare, apud Plautum.
Falli iudicio. *vide Squint.*

to See and not See, to let it passe or slippe as though we knewe nothing: to Winke at the matter.

Con-

Conniuere. συναφαμιλλᾶν.
Dissimulare ifum.
Ad multa sciens conniuire.
Charadryona imitari.
Data opera dissimulare.
Studio occludere oculos ne videant.
Allutè cælare.
Multa prudenter præterire.
Egregia conniuentia tranfire.
Dissimulanter agere, contueri.
Oculis velatis, clausis præterire.
Connuere in hominum scoleribus. Cicero.
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Erasmum.
Per licentiam indulgere. Budæ.
Et apud Vlpianum. Conniuentibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione strictæ. i. ratione nõ inspectæ.

ye may See, vide *Perceiue.*

to come to See, vide *to Visite.*

to Siege, to pitch his Camp, to a place.

Apud Patauia castra possint.
Locauit. Constituit.
Fecit, metatus est.
Obsidione cinxit, obsedit corpus, suo sepsit exercitu.

to raise the Seege, vide *Campe, & Raise.*

to Seeke, to Inquire.

Quærere. Inquirere. Conquirere.
Exquirere. Perquirere.
Explorare. Inuestigare.
Indagare. Rimari. Vestigare.
Scrutari. Peruenari.

to Seeke after glorie or praise, vide *Ambitious.*

to Seeke fame or renowme by ill doings.

Gloriæ famulam velut Ephesidi templi incensor conquerere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere. Hiero.
Flagitiis, facinoribus post cineres dilatare famam.
Nomen memoriæ scoleris extendere voto adipiscēdæ famæ latioris. Soli.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare.
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

to Seeth, vide *to Boyle.*

Seld, scarce not often.

Rarus. Rara vel alba auis, nigroque similima cygno.
Phœnice rarior.
Cornu rarior albo. Iuuen.

Seldome, not often.

Rarò. σπανίως.
Perrarò. Rarius.
Rarenter. Haud crebrò.
Vix vnquam. Insolenter. Cic.
Rarissime. σπανιότατα.

of him Selfe, vide *Willingly and Without helpe.*

to Sell.

Vendere. πωλεῖν. Diuendere.
Venundare. Distrahere metaphor.
Aera mutare. Dare pro vēdere. Cic.
In caritate annonæ esse modium populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to Sell openly.

Mancipare & emancipare.
ἐκπωλεῖν. Extra dominium suum ponere.

to offer or to put foorth to Sell.

Venum exponere.
Inſcribere ædes, apud Terent.

to Send away, vide *to put away.*

to Sent, vide *to Smell.*

to gine a Sentence or Iudgement, vide *to Iudge.*

to Separate, to Seuer or to Part one from another.

Diſcernere.
Diſtrimen rectum facere.
Ponere diſcrimen, diſtinguere.
Partiri, diſcriminare, *Vide to Deuide.*

a Separation betwixt man and wife, vide *Diuorſe*

a Seuering or Parting.

Dirimere coniunctionem, diſcindere, diſſuere, diſiungere, ius omne coniunctionis tollere, delere extinguere.
Magno locorum interuallo diſiuncti ſumus.
In ijs locis ſum, quo propter longinquitatem tardiſſime omna perferuntur.

Separately, a ſunder. Seuerall.

Singulatim Diuiſim.
Priuatim. Seorſim.
Separatim. Seiunctim.

a Serce, vide *a Sine.*

a Serpent or Snake.

Anguis maculoſus.
Serpens ſinuoſus.
Variæ ſerpentum ſpecies ſunt.
Seps tabificus. Natrix.
Hæmorrois. Chelydrus.
Cenchris. Scytale.
Dipſas. Aſpis. Echidna.
Cæcilia. Iaculus.
Præſter. Coluber.
Hydrus, Hydra, & Cherſydrus.
Vipera. Ceraſtes, &c.

to Serue.

Famulum agere. δουλεύειν.
Famulari. Seruire. Inſeruire.
Miniſtrare. ὑπηρετεῖν.
Miniſterium exhibere, præbere.
Famulatum, familitium præſtare.
Colere ſeruitutem, apud aliquem.
Ancillari propriè de viris qui præter dignitatem ſe alicuius ſeruitio ſubijciunt.

a Seruaunt, Bondman or a Serning man.

Miniſter. ὑπηρέτης.
Seruus. δοῦλος.
Puer. Famulus. A myſterio.
A pedibus meus, apud Terent. ſubintelligitur ſeruus. *A Lackey.*
Fures pro ſeruis poſuit in Bucolicis, Virgil.
Quid domini facient, audent cum talia fures, pleruntque enim ſit vt fiuraces ſint.
Dictarij ſimiliter.
Dromos frequens in Comœdijs.
Cliens. Aſſecla.
Pediſſequus. Mancipium.
Verna. Vernula.
Scoparius à ſcopando, apud Vlpian. Comes.
Miniſteria pluraliter pro ipſis miniſtris, ſicut ſeruitia pro ſeruis, apud Saluſtium.
Columella, ſeruus maior in familia. *The chiefe ſeruant of all the houſhold.*
Additus & nexus apud Romanos & Iuriſconſultos qui obſæs alienum creditoribus in temporariam ſeruitutem

uſurpem addicebatur.
Infimus famulorum ſeruus.
Domus mancipium, ſpongia.

a maid Seruant.

Famula. Ancilla.
Pediſequa. παῖδίσκη.
Θεράπαινα. Abra. Verna.
Mercenaria puella.
Lorrix aululariæ, ancilla agraria, agreſtis, ruſtica, ruſticana.

Seruice, vide Attendance.

Seruiceable, or readie to pleaſe.

Dare ſe alicui. ἑαυτὸν ἐνδιδόναι.
Obſequentem ſe præbere, inſeruire, miniſtrare, commodare, prodeſſe, accommodare, obtemperare, adiuuare.
Conuertere ſe ad ſenſum vel ad nutum alicuius.

to be Set aſide, behinde the dore, to be caſt aſide, out of the way, as not remembred or regarded.

Paſcere tineas.
Inter blattas tineaſque rixari, apud Polit. in miſc. Sentire tineas.
Tineas pati, apud Auſo.
A tineis exedi, corrumpi, rodi.
Obijcere tineis blattiſque.
Longa quaſi rubigine neglectũ iacẽs
Senili carie corroſum.
Literarum figuræ carie ac ſitu obliteratæ, tinearum ac blattarum iniuria ſemiroſæ.

to Set leſſe by, vide to Put backe.

to Set much by, vide Eſteemed.

nothing Set by, vide of no account.

a Setled minde.

Animus, quietus, ſtabilis, excelſus, altus, ſublimis, conſtans, præſtans, firmus, tranquillus, æquus, ad omnia paratus ab omni cura ac moleſtia vacuus.

to Set vpon, to aſſaile or encounter with.

Aggredi. Congredi.
Concertare. Confligere.
Adoriri. Inceſſare.
Inuadere. Inſiliri.
Inſultare. *Vide to Aſſaile.*

to Set on, vide to Sirre vp.

Sakle, vide Fetters.

a Shadow.

Vmbra. Montibus denſantur vmbræ.
Apta paſtoribus vmbra.
Vmbra defendere rapidis à ſolibus vuas.
Ingenti ramorum defenditur vmbra.
Molli ſuccedere ſæpius vmbra.
Miniſtra portantibus vmbra.

to Shake.

Vibrare. Quatere. Contorquere.
Concutere. Criſpare.

to Shame one, to make one Aſhamed.

Pudefacere. Pudorem afferre.
Pudorem iucutere. Pudore afficere.
Inijcere pudorem, ruborem.
Violatæ caſtitatis aliquem traducere
Confundere in hoc ſignificato prorſus barbarum eſt, denotat commiſcere ſimul fundere.
¶ Pudefieri. *to be aſhamed.*
Suffundi rubore, ad lachrymas vſque quod Græcis eſt. εἰς δάκρυα αἰδεῖσθαι.

Probrum & pudorem contrahere. *To get both shame and blame.*

to be a Shamed, vide *to Bluſh.*

Without Shame, vide *Impudent, Shameleſſe.*

Impudens, ad Impudentiam propenſus, impudens, inverecundus, immoratus, expers modeſtiæ, verecundiæ, inducii, prudentiæ, rationis inconſideratus, immodicus, minimè verecundus, à pudore averſus, ad impudentiam, pronus & propenſus.

it is a great Shame.

Datur, aſcribitur, imputatur probro, vitio, crimini.
Vitio vertitur. Datur dedecori.
Turpe eſt. Vitio confine eſt.
Vitio venit. Boet. Non abeſt à vitio.
Non probatur in vulgus.
In crimen vocatur, apud Cic. pro vitio vertitur.
Flagitium eſt. *It is an ill deed.*

Shamefaſtneſſe: Bluſhing.

Rubor. Modeſtia.
Verecundia. Pudor. Frons.
Confuſionem, vulgus vocat.
αἰσχυντία ἰρυθρια. *Vide Dubonneſty.*
Pudor ſubijt illum.
Æſtuat ingens in corde pudor.
Ponere, ſoluere pudorem. *To put to shame.*

Shards of ſtones, vide *Rubbiſh.*

to make Sharpe, vide *to Whet*

a Sharpeneſſe or Quickneſſe of wit.

Animi vinacitas.
Acumen ingenii.
Sagacitas. Perſpicacitas.
Induſtria. Solertia.
Induſtria. ἀλχίνοια.
Acrimonia. αἰχίνη.
Dexteritas in rebus agendis, in exequendis negotiis.
Vrgens, inſtans Chryſippeum acumen. *Vide Vittir.*

a Sheepe

Ouis. πρόβατον. Bidens.
Pecus, oris pro eodem, apud Quint.
Aries, *a Ramme.* Veruex.
Greges lanigeri, apud Virg.
Pecudes lanigeræ.
Tonſæ, apud D. Hieron. & alios probatos authores.
Lanigerum pecus.
Balantum grex.

a Shepheard, a Keeper of cattel.

Opilio. Vpilio. Ouium cuſtos.
Paſtor. Armenti. Pecoris magiſter.
Pecudum magiſter. Dux gregis.
Formoſi pecoris cuſtos.
ποιμὴν. Paſtor ouium.
Probatophylax. προβατοφύλαξ.

a Sheepcote or a Folde.

Caula. Ouile.
Ouium ſepta. αὐλὴ Græcis.

to Shew, to Repreſent, to ſet before the eyes.

Exhibere. Offerre.
Proferre. προφαίνειν.
Præ ſe ferre. δείκνυειν.
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere. προχειρίζειν.
Præſentare. Repræſentare.
Monſtrare. Demonſtrare.
Oſtendere. Docere. Expromere.
Oculis ſubiicere. Expromere.

In

In tabula, seu in speculo repræsentare.
Ante oculos adducere.
Dare pro ostendere, offerre, Quid.
Da mihi te talem.
Præstare in eadem significatione.
Artificii miraculum ostentare.

to Shew plainely, clearely.

Arguere pro palàm facere.
Rem digito propemodum ostendere designare.
Velut in tabella ostendere, palam facere.
Compendiaria ratione demonstrare.
Compendiaria via exhibere.
Crasso exemplo ostendere.
Ostentare ad Heb. 6. quod uerius ad factum seu iactantiam refertur.
Vide to declare.

to Shew favour, vide *Favour.*

I will Shew my selfe thy verie friend.

Probabo me tibi esse, ejusmodi officium nullum erga te officium hominis amantissimi prætermittam, meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem benevolentiam, re declarabo, patefaciam: quouis officiorum genere testificabor, testatam apud te relinquam tibi probabo.
Sic officiis & studiis illustrabo, vt eam & tu, & omnes clarissime cernant, et ea tibi atque adeo cunctis hominibus clarissime pareat.
Notior et illustrior meus in te animus erit.

Shew thy selfe a good Citizen.

Bonus ciuis esto, da operam enitere vt bonum te ciuem præbeas, præstes, vt boni ciuis partes, tueare, exequare, sustineas, agas, vt boni ciuis officio satisfacias, vt ea præstes, quæ bonum ciuem decent quæ expectantur ab eo, qui boni ciuis nomen aucuparis, caue ne boni ciuis officium prætermittas, ne quid à te fiat committatur bono ciue minus dignum, bono ciui indecorum.

a Shield, vide *Buckler.*

to Shine, to be Bright

Micare. Scintillare.
Ardere. Retinere
Emicare. Clarere.
Nitere. Enitere.
Lucere. Relucere.
Fulgere. Effulgere.
ἐκλαμπρύνεσθαι. Confulgere.
Fulgere. Splendere.
Coruscare, Radiare.
Rutilare. Irradiare.
Tremulum flamma spargit.
Purpurea luce refulget.

Shining, vide *Cleare.*

Shippes.

Naues. Rates, Classes.
Nauigia. Rates.
Biremes. Triremes. Trieres.
Quadriremes, Proræ, Puppes.
Carinæ. Dicrota.
Liburna, Liburnæ, & Liburnicæ, *ships of vvarre*
Corbitæ, naues onerariæ.
Phaselus, Puppis.
Circerus, med. prod.
Cercurus, apud Plaut.
Paro & myopero, *a Pyrate.*
Catascopium, vel episcopia nauis, *a Pinnace.*
Corina, *The keele of the Ship.*
Pristis. metaph. *A small long Ship.*
Alueus, apud Propert. & Liu.
Nauis Salamina, prouerb. quæ præuelox.
Lembus, *A Boat.*

Celox idem, ſed brevior. Celotis.
Acatium, *a Barge.*
Naus actuaria, idem, Stiata.
Trabs vaſta, apud Perſi pro naue.
Trabica. δρεις. Cedicaria.
Emperacta, *a couered Ship.*
Nauarchis genere fœminino, & nauis prætoria, *the Admirall of the Nauie or Fleete.*

Shipwracke.

Naufragium. In immenſo iactantur corpora ponto.
Aguntur ventis tabulæ, feriuntur ab vndis.
Nauis ſæuis acta madeſcit aquis.
Diſiectæ toto æquore claſſes.
Irriſam ſine honore ratem agebat.
Arma virum tabulæque & Troia gaza per vndas, Natant.

a Shipper or Shipman, vide *a Mariner.*

a Shirt or Smocke.

Interula. Camiſia.
Induſium. ἐνδυμα.
Intuſium, vt Varro ſcribit, quod intra plurimas veſtes corpori adhæreat.
Tunica ima.
Subucula à Viue pro camiſia virili ponitur.
Subucula collari rugato, *A shirt with ruffes*, apud eundem in colloquijs.
Inducium laneum, *a Petticote.*

to Sigh or to Waile, to deſire feruently.

Gemere. Suſpirare Gemiſcere.
Ingentem gemitum dare ab imo pectore.
Gemitu tectum omne replebat.
Dare trahere gemitum corde.
Edere gemitum alto de corde.
Spirat ab imo pectore.
Ducere, referre, repetere, trahere ſuſpiria.
Haurire, mouere, verſare ſuſpiria.
Luctus gemituſque ſonabant.
Inque domus lachrymas angulus omnes habet.

to Shoote, to Hurle, to Fling.

Iaculari.
Torquere, contorquere haſta, telum in latus, in aluum equi, in caput alicuius.
Confícere iaculis ſagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hoſtem deijcere.
Traijcere murum aliquem telo, iaculo, haſta.
Telum emittere, tijcere.
Iacula, ſagittam torquere, moliri.
Sagittare, verbum à ſoliis Neeotercis vſurpatum.
ἰάπτειν. Iaculo petere.
Iaculo figere, ferire.

to Soot cunningly, verie well.

Bene, ſolerter, peritè, dextrè iaculari.
Δεξιῶς. δεξίως ἐᾶλλειν.
Iaculandi peritus ſum.
Sagittam veliaculum collimare.

a Shoe.

Calceus. Hypodema.
Calceamen. Calceamentum.
Calcearium & Calcearius, apud Plin pro calceo poſitum.
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sculponeæ, ruſtica ſunt calciamenta.

a Shoemaker.

Calcearius. Calceolarius.
Ὑποδηματοποιὸς. Sutor.
Solearius. Veteramentarius.

a Shoe-makers laſte, vide *a Forme.*

a wooden Shoe, vide *a Patten.*

a Shore, vide *Piller.*

Short. Briefe.

Succinctus. Breuis.
Compendiarius. Preſſus.
Circumciſus. Laconicus.
Compendioſus. βραχυλογος.

Shortly, Briefly, with fewe words.

Breuibus. Paucis. Breuiter.
λακωνικως. Laconicè.
Contractè, apud Braſ.
Carptim. Succinctim.
συντομως. βραχυλογως.
Succinctè. Collectim.
Summatim. In ſummia.
ὡς ἐπιπαν & ὡς ἐπιπολυ.

Shortly, within theſe fewe dayes.

In breui temporis ſpacio.
Breui. Caue hic dicas breuiter.
Breui tempore.
Breui temporis curriculo.
Exiguo temporis curſu.
Breui temporis intercapedine.
Breui admodum.
Primo quoque tempore dixit Cic. & Bud. Quam primum.
ἐυτυχῶς δι' ὀλιγου.
Propediem. Protinus.

Short winded.

Suſpirioſi. Anheli.
Anhelatores. Aſthmatici.
δυσπνοικοι.
Dyſpnoici. Orthopnoici.

a Short communication, or talke.

Sermo breuis, ſuccinctus.
Compendium. Micrologus.
Micrologia, ſermonis breuitas.
Laconiſmus. λακωνισμος.
Breuiloquentia.

to Shorten, to make Short;

Breuiare. Breue facere.
Abbreuiare. Coarctare.
Contrahere in compendium.
Rerum geſtarum ſummam texere.
Conferre in pauca Perſtringere.
Latè ſupra in arctum colligere.

Shrowre, vide *Rayne.*

Shroue-tueſday.

Bacchanalia. Liberalia.
Bacchi orgia feſta. Dionyſia.
διονυσια. Feriæ Dionyſiacæ.
Saturnalia. Dies Saturnalitij.
Dionyſiaca feſtiuitas.
Genialesdies, voluptuarij.
Dies epularum, conuiuij, letitiæ.
Carniſpriuium. Carninalia.
Feſtum penſardi, vt Louanij vulgo dicunt.

to Shut vp, vide *to Stop vp.*

to fall Sicke, to get a ſickneſs or diſeaſe, to become weake, faint, or diſeaſed.

Morbum contrahere.
Contrahere valetudinem aduerſam.
Alere morbum.
Delabi, cadere in morbum.
Inſolentia mutati aeris morbum trahere.
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire.
Nimio obſcenitatis vſu vires corporis attenuare.

Vires deficiunt alicuiꝰ vel alicui.
Debilitari. ἀδυνατεῖν.
Langueſcere. Elangueſcere.
Viribus deficere.
Aegreſcere. Frangi.
Ad languorem vſque debilitari.
Imbellis fio.
Morbo corripi, afficiꝰ.
In morbum incidere.
Corripi valetudine aduerſa.

to be ſicke or ill at eaſe, to lie ſicke in his bed.

Male habere. Male valere.
Cubrare, apud Horat.
Aegrotare & infirmare in ſacris literis frequentius.
ἀῤῥωστως ἔχειν. Laborare.
Languere. Elanguere.
Lecto deſigi. Lecto decumbere.
Grauiter habere Affligi.
Cum Medicis rem habere.
Incommodè habere.
κακῶς, ἀδιαθέτειν. πονηρῶς ἔχειν. κακῶς ἔχειν.
Affectis eſſe corporis viribus.
Aduerſa, haud proſpera, infœlix, mala, infauſta, parum ſecunda, parum proſpera, perquàm incommoda, haud ſane commoda eſſe valetudine.
Differri doloribus. Terent. vexari, cruciari.
Aegritudine corporis laborare.

extreemely Sicke.

Morbus, lues in omnia dicitur membra graſſari, illabi per oſſa in medullas, toro vagari, peruagari corpore, omnes carpere artus.
Conflictari morbis variis & tenacius Sue. Grauiter, minùm, valdè malè habere.
Grauiter, acerbè diſcruciari
δεινῶς βασανιζεσθαι. Mar. 8.
Ab animo bene habere, a corpore autem peſſimè.
Conflictari valetudine iniquiſſima, nouiſſima, Plin. & Budæ.
Morbi acerbitate, graui corporis morbo teneri.
Affici grauiter.
Ad deſperationem Medicorum ægrotare, laborare, eſſ Medicorum ſententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adjudicari.

to fall Sicke againe.

Incidere in morbũ de integro quod vulgo dicitur Recidiuare, Cic.
Grauius ægrotant hi, quĩ cum leuari morbo videntur, de integro inciderunt.
¶ Morbus ægraueſcere, ingraueſcere dicitur, *To waxe more ſicker.*
¶ Dare ad languorem, *to cauſe ſickneſſe.*
Intenſa ſtudia caput dant ad languorem.

Sickelineſſe, vide Weakneſſe.

a Sickle, a Sythe.

Falx meſſoria, ſeniatica.
Falcicula. Secula. δρεπανον.
Hama, apud Plin. ἅμη.

to go to ſit Side by Side.

Claudere latus, ſiue dextrum, ſiue ſiniſtrum frequens, Eraſ.
Tegere latus, pro eodem, apud Hor.
Stipare alicui latus.
Ire ex latere. Eſſe a latere.
Adhærere lateri, aut dextro, aut læuo.

of ſharpe and quicke Sight.

Perſpicax. Oculatus.
Lynceus, Perſpicacior Lynce.
Acutum videns, cernens, Horat.
Argus, prouerb.
Lynceos habens oculos.
Lynceum acumine vincens.
Oculatio Aquilino oculo cernens.
Serpentis oculus, prouerb.

Lumina

Lumina habens aquilinis magis clara, quibus vel lyncas vincere pſlit.

to Sigh.

Suſpicare. Ducere ſuſpiria.
Petere alte ſuſpirium.
Imo de pectore graviter gemitus agere. Dare gemitus, reddere
Magnum ſub imo corde premit gemitum.

in the Sight of the eyes.

Tota mihi illa regio in cubiculo meo ſedenti erat in conſpectu, ante oculos erat, in oculis erat, ſeſe oculis verſabatur, egregie patebat. *Vide Openly.*

a Signe or Token.

Signum. Indicium.
Argumentum. Portentum.
Præſagium. Prognoſticatio.
Oſtentum. Monſtrum.
Augurium. Auſpicium.

to Signifie before any thing happeneth, to ſhew what will follow before it come.

Præſagire. Portendere.
σημαίνειν. Significare.
Nuntiare. Prædicere.
Demonſtrare.
Significare aliquo prodigio.
Præmonere. Speciem futuri præministrare.
Minari. Minitari.
Spondere. Polliceri.
Promittere ad planetas vel ſydera relata. *Vide betoken.*

to commaund Silence or Peace, to ſtop ones mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, indicere. σιωπᾶν.
Obdere, imponere ori frenum
Reddere Harpocratem, apud Catul.
Suffrenare. Supprimere.
Obturare os. Ora premere.
Os loquentis opprimere, Ouid.

I will keepe Silence.

Non faciam vt ducam, tantum relinquam, tantus prætermittam, tantus tranſibo, tacebo, ſilebo, ſilentio inuoluam, percurrã, prorſus hoc emittam, abſtinebo, oratione mea non attingam, verbum non faciam, ſermonem hac de re nullum habebo, *Vide Peace.*

Simply, Plainely

Planius. Apertius.
Simplicius. Apertè.
Craſſè. Intelligibilius.
Pingui craſſa Minerua, quod groſſo vel largo modo vulgus dicit.
ἐν πλάτει. Pingui formula.
Craſſiore muſa. παχυτέρα μούσῃ.
Planius ac rudius.
σαφέστερον καὶ ἁπλούστερον.

Sincere, vide Vpright:

to Sing.

Canere ἄδειν.
Struta cantare auæna.
Canere carmen, cantionem.
Cantare. Modulari.
Edere ore ſonos, modos.
Pſallere. ψάλλειν.
Ludere calamo.
Dicere carmina.
Inflare calamos.
Dulciſono complere æthera cantu.
Mulcere blandis modulatibus aures.
Auiculæ præterea vernant, cantillant.
Volucres cantu æthera mulcent.

to Sing alwaies one ſong, to be alwaies in one tale, to be euer harping vpon one ſtring.

Eandem canere cantilenam.
Cuculi carmen canere.
Sæpius dicta repetere.

Singular or Speciall.

Singularis. Præcipuus.
Maximus. Summus.
Eximius. Vnicus.
Primus. Potiſſimus.

to Sinne, to Offend.

Committere peccatum.
Offendere Deum.
Peccare. ἁμαρτάνειν.
Labi in peccatum.
Contrahere noxiam.
Grauius aliquid admittere.
Flagitium aliquod admittere, *to commit a vvicked offence.*
In terta collabi facinora.
In grauia incidere crimina.
Contaminare ſe culpa, maleficio, humanis vitijs.
Innocentiam in baptiſmo receptam facineribus contaminare.
Peccata peccatis accumulando iuſtam Dei iram ſe incitare.
Iram Dei offenſionibus contrahere, in nos prouocare.
¶ Errare. Cadere.
Delinquere, *to do amiſſe.*
Impingere, πταίειν, de minutulis & leuibus.
Ex ſurreptione & imprudenter committere.
Mundi iniquinamentis contaminari.

to Sinne againe, to returne to his former Faults.

Relabi, recidere in præterita ſcelera.
Redire ad vomitum inſtar canum.
Retrahi, Reduci, reuolui in priſtina peccata.
Inſtaurare offenſam.
Pati recidiuam.
In eundem lapidem rurſum impingere, pedem offendere.
πρὸς λίθον προσκόπτειν.
Culpam eandem iterum atque iterũ committere.
Relabi in extirpata vitia.
Iterare culpam, ſcelus, flagitium.

originall Sinne.

Originalis macula.
Parentales labes.
Peccatum originale.
Primogenia noxa.
Reatus naſcendo contractus, vt loquitur D. Auguſt.
Contagio originalis noxæ.

Synopie, vide *Reade colour.*
Sth that, vide *Becauſe. that.*

a Siue or a Serce.

Subcerniculum. Incerniculum.
Cribrum farrinarium, excuſſorium pollinarium.
Cribrum ſeraceum.

the Skie, vide *Heauen.*
vnder the Skie, vide *Vnder the firmament.*
to Skirmiſh, vide *to Fight.*

Skilfull in warlike affaires.

N. Bellicæ artis peritiſſimus, in re bellica, in rei militaris ſcientia, in bellis gerendis callidiſſimus, calliditate, vaferrimus, verſutiſſimus, aſtutiſſimus fuit, vafritie, calliditate, verſutia, aſtutia, aſtu, arte anteiuit, antecelſit omnes.
Præſtitit, antecelluit, ſuperior fuit omnibus,

Parem

Parem habuit neminem.
Nemo cum illo conferendus: comparandus, æquandus.
Quis perfectam belli gerendi artem, rationem, vt illæ, tenuit, obtinuit, calluit, nouit, possidit, consequutus est. *Vide Captame.*

Slacke or Negligent in doing his Office.

Frigere. Oscitare. Cessare.
Claudicare in officio. Desidere.
Dormitare. Dormire.
Præterire officium.
Oscitanter agere partes suas.
Remittere de diligentia.
Industriam ponere.
Indormire in re aliqua.
Mandragoram bibere, pro cessare in officio doctis vsurpatur.
Ponere omnem de aliquo sollicitudinem.
Resuperari. Non sollicitum esse.
Otium dilectare.
Deses, remissus, supinus sum, animo nec strenuo, nec vigilanti arrectoque ἀκνηρίζειν.
Negligere. Non curare.
Nulla vel parua cura tangi.
Indormire causæ Cicero: An faces admouendæ sunt, qui te excitent tantæ causæ in dormientem.
Restare, socordem esse in via salutis.
¶ Curæ rediuiam vel reduuiam, apud Cic. pro versari in leuioribus negotijs, neglectis grauioribus negotijs.
Est autem caruncalam quæ vnguibus supernascitur circundire.

Slaine or killed.

a Slaue, a Bondman.

Seruilis. Subiugus homo.
Aegyptius laterifer.
ἀνδράποδον. παιδίσκη.
Scoparius. Verna.
Vernacula. Spongia domus.
Lixa, *A Scullion.*
Calo, onis, *A Slaue of a Souldier.*

to Slea, vide *to Kill.*

a Sled, vide *Dray.*

to Sleepe, to Repose.

Dormire. κοιμᾶσθαι.
Dormiscere. Requiescere.
Dare se somno.
Sopire. Soporare.
Capere vel carpere quietem placidam.
Fessa membra placido leuare somno.
Cubare, Incubare in lecto.
Incubare thoro. Virg.
Somnum carpere vel soporem.
Tacitæ concedere lumina nocti.
Alterna requie lassitudinem corporis instaurare.
Fatigata membra quiete releuare, leuare.
Fronde sub arborea quietem carpere.
Agere quietem, pro dormire, apud poetam, quemadmodum accipere noctum.
Corpora sub ramis deponunt arboris altæ.
Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis.
Sopitum esse. Somno detineri.
Quiete corpusculorum vires reficere. Acquiescere.
Ducere somnos vel somnum. Virg.
Conquiescere. Cubitare.
Obdormire. Quiescere.
Somnum capere.
In scamna & scrinia reclinare capita & ceruices.
¶ Meridiari. ἀνδιάζειν.
Dormire in meridie.

to be faſt a Sleepe, or to be in a dead or ſound Sleep.

Dormire altum, altè, profundè.
Altum ſtertere, apud Eraſmum.
Graui ſomno teneri.
Arcto, arctiùs, arctiſſimo quieſcere ſomno.
Alto nimis detineri ſopore.
Altiſſimo ſomno premi.
Profundo ſomno conſopiri.
Altam dormitationem dormire.
Dormire arctè & grauiter Cic.
Ad lucem denique arctè & grauiter dormire cepiſſe.
Et ſopor altus aliquem habere dicitur. Virg.
Alituum pecudumq; genus ſopor altus habebat.
Endymionis ſomnum dormire.
Lethæo rore ſriporatus.

Sleepe ſoundly without care or ſorrow.

Suauiter dormire, ſine cura.
In dextram aurem, in vtrumuis oculum conquieſcere.
Suadet placidus nox humida ſomnos,
In vtramuis autem dormire.
Somno indulgere, & ſtertere.
Securitate indormiſcere.
Cura nulla tangi.
Cubare ſupinè.
Carpere, Captare, Ducere. Petere, Inire, Trahere ſomnos.
Securos ſomnos capere.
Ociosè, ſuauiter dormire dicitur curis omnibus ſolutus, ſollicitudine vacuus.
Porrectus vel ſublatis dormire pedibus, ſecura & ociosa quiete

to Sleepe out his wine, or to Sleepe himſelfe ſober againe.

Edormire, edormiſcere crapulam, vinum dormiendo excoquere.
Somno profuſiore exhalare crapulam.
Digerere vinum quo quis malet.
Plautus: Obdormiui omnem crapulam dixit, id eſt, concoxi.
Deſpumare Falernum, apud Per.

to make or to bring a ſleepe.

Soporare. Sopire, & Conſopire ſignificant ſoporem inducere, incitare, ſoluere oculos in ſomnum.
Spargere ſomnos, quod & medicamentis quibuſdam potionum ſit & quarundam virtute herbarum.
Caput leui tactu facando ſomnulum elicere.
Somnus labitur in artus.
Quies ſuripit. Sopor ſubit.
Somnis redit, alit, tenet, habet.
Mulcet, mouet, capit, occupat.
Velat amictu, premit oculos.

to ſtay from Sleepe.

Sleepe, Sluggiſh, Dreaming, drouſie.

Somniculoſus.
Somni plenus.
Grauibus oculis.
Somnolentus, vulgo dicitur.
¶ Et ſomnolentia, ſopor, languor.

Sleepe, drowſineſſe.

to let or keepe him from Sleepe, to Diſquiet or trouble one that is about to Sleepe.

Somnos arcere, abſtinere, recipere.
Expellere. Excutere. Fugare.
Diſcutere. Adimere.
Quietem turbare.
Soporem clamore ſolutere, remouere.

Pateficere

Patefacere oculos. Somno
Sopore ſuccumbere, languere ſolui.
Vinci ſomnus fugit, diſcendit.
Deſinit, fluit, declinat.
Impedire quietem.
Nullam quietis partem neque diurnæ neque nocturnæ impetire.
Infeſtare ſomnum alicuius & perturbare.
Nullam dare quietem, requiem.
Interpellare alicuius quietem.
Obſtrepere dormitrutienti.
Æramentorum ſonitu quieti alicuius remoram facere.

Slender, Thin, Small.

Gracilis. Tenuis.
Strigoſus. Subtilis.
Exiguus Exilis.
Pertilis. λεπτὸς. *Vide Leane.*

to make Slender or Thin.

Attenuare, ſtringere remos. Virg.
Tenuare. Extenuare.

to Slide or Slip away, vide *to Go away.*

to Slide downe, vide *to Fall downe,*

a Slipper, vide *Pantoufle, Slow, Slouthfull, Dull, Idle, Sluggiſh, Droufie.*

Ignauus. Supinus.
κατειλλαχυμένος.
Ignauiter, ſupinè ſe habens.
Fucus Metaph.
Socors. Secors. Piger.
Reſes. Lapis homo.
Iners. νωθρὸς.
ἀξύνετος. Metaph.
Deſidioſus. Segnis.
Deſes. Ceſſator.
Serus. Tardiuſculus.
Torpens. Frigidulus.
Suſtrigidus. Languidus.
Oſcitans. Oſcitabundus.
Manus conferens. Torpidus.
Lentus Negligens.
Diſcinctus metapho. Grauis.
Cunctator. Tepidus.
Fracidus. Murcidus, apud Plaut.
Secorditer, indiligenter agens. *That hath no care.*
Arcadicum germen. *Great and ſlouv.*
Pulmo prius veniſſet, apud Plautum famulum lentum obiurgantem.
Mulieris podex dicitur ignauus proverb. γυναικὸς πυγὴ. *Vide Negligence.*

Slouthfulneſſe, Idleneſſe, Sluggiſhneſſe, Droufineſſe.

Inertia. Ignauia. Deſidia.
Torpor. Languor. Torpedo.
Socordia. Veternum ſeu veternus.
Pigritia Oſcitantia.
Otium in malam partem pro pigritia νωθρότης.
Lentitudo. Tarditudo.
Somnolentia. Negligentia.
Segnities, & Segnitia. Pigritas.
Pigrities. Pigritudo. Tarditas.
Acedia. Remiſſio. Pigredo.
Remiſſitudo incuria. *Vide Negligence.*

Slouthfully, Sluggiſhly, Slowly, Lingeringly, or Softly.

Segniter. Cunctanter.
Ignauiter. Oſcitanter.
Lentè. Languidè. Gradatim.
Tardè βραδέως. Piger. Spiſſè.
Ductim. Pelatim. Tractim.
Pedetentim. Paulatim.
Compoſito gradu κοσμίως.
Pedepreſſim. Senſim. Cunctanter.
Languidè. Lento gradu.
Teſtudinis inſtar. Pigrè. Lentè.

Oruſta.

to Slumber, to Sleepe.

Dormire. Obdormiſcere.
In ſoporem concidere. Dormitare.
Nutabundo ſeu nutanti capite dormire. Oſcitare.
¶ Soluere oculos, lumina in ſomnũ.
Solui in ſomnum.

to Smacke, vide *to Taſte.*

a Smatterer in learning, or Noſewiſe.

Sciolus. Naſutulus.
Diaculus. Litteratulus.

to Smel, to Sent, or to ſauour by noſe.

Olere. Redolere. ὄζειν.
Iacere odorem de corpore.
Spirare, emittere odorem
Olfacere. Odorare & ri.
Diuinum Spirare odorem
Multo odore fumat aer.
Nare haurire odorem.
Iactare odorem.
Olfacere. Fragrare. Oborere.

to Smel or Sent ſweetly.

Arabicè olere. ἀρωματικῶς ὄζειν.
Benè, iucundè, amœnè: Arabicis odoribus olere.
Vnguenta exotica olere.

a Smelfeaſt, vide *Gueſt.*

a ſweete Smelling ſalue.

Vnguentum. Aroma.
Odoramentum.

to Smite, vide *to Beat.*

a Smocke, vide *a Shirt.*

to make Smooth, vide *to Plaine.*

a Snaile:

Limax. Limaca, cæ.
Cochlea. Teſtudo.
Domiporta σφοιροφόρος, apud Heſiodum, limacis epitheton.

a Snare, vide *a Trap:*

Sneuell, or the Snat or filth in the noſe.

Mucus. Myxa. μύξα.
Mala pituita naſa, Catul.
Pituita craſſior. Phlegma.
Cholera. Bilis. Cic.
Χολὴν ἀνεχθεῖσαν noctu eijci.
Humor è naribus fluens.
Excrementa vel recrementa narium.
Qui muculentis naribus mento ſaliuis vuido Prud.

a Snipe, a Snite, a Wodcock.

Turdulus. Turdus. κίχλη.
Ficedula. ἀμπελὶς.
Atricapilla. μελανοκέφαλος. nonnullis Fecedula dicitur, alijs Gallinago.

to Snorte, to Route:

Stertere. ῥέγχειν.
Altum ſtertere. Ronchiſſare, apud Plaut. Ducere ronchos.

to Snuffe the candle vide *Weeke of the candle.*

So ſo.

Vtcunque. Quomodocunque. Sic ſatis.
Nonnihil. Aliquantulum.

So be it: or Let it be ſo.

Eſto. ἔστω. Pone eſſe.
Pone eſſe victum eum, Terent.
Donemus, demus hoc.
Hoc mihi detur.
Facita hoc eſſe factum.
τὰ τοιαῦτα,

Pos

Pacis esse, pro quo barbari.
Cape seu pone casum.

Sober:

Zenone intemperantior, moderatior.
Zeno. Zenocrates. Curius.
Minimis vtilissimisque contentus.
Abstemius. Nephalium lignum.
Parcus. Temperans.
Frugalis. Moderatus.
Sophron. σώφρων.
Sobrius. μέθυσος.
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum. Siccus.
Siccus, apud Ciceronem: Vtrum hæc vobis videntur consilia siccorum an vinolentorum somnia.
Siccaneus idem.

to liue Soberly:

In abstinentia nimis quàm acerba viuere.
Morbum abstinentia frangere.
In abstinentia maxima vitâ degere.
Injicere frena intemperantiæ.
Tenuiter victitare.
Salem lingere. ἁλαλείχειν.
Thymbra victitare.
Salem & caussam edere.
Vitam ducere doliarem.
Frugi viuere.

Sobrietie, Modestie.

Temperantia σωφροσύνη.
Abstinentia. Frugalitas.
Continentia. Modestia.

Sodainly.

Subitò. Subitanè.
Repentè. Raptim. Improuisè.
Inopinatè. *Vide Vntaught.*

a Solemne sight, or a Boasting shew.

Pompa. πομπή.
Apparatus. Magnificentia.
Ostentatio theatrica.
Fastus. Strepitus, metaph.

Softly: Leasurely:

Sensum. Paulatim. Lentè.
Pedetentim, *Vide Slouthfully.*

Solace, vide *Comfort.*

to be Solde.

Vendi, passiue. Vænire.
Venum ire. πωλεῖσθαι.

Somer, Somer time.

Æstas. Æstiuum tempus, dies.
Medios cum sol accenderit æstus.
Puluerulenta coquit maturis solibus æstas.
Mox frondosa recluditur æstas.
Æstiui tempora ficca canis.

Sometime.

Interdum. Aliquando.
Aliquoties. Nonnunquam.
Quandoque. Olim. Alicui.
Tum pro aliquando, apud Cic.
Tum hoc, tum illud agere.
Aliàs in eodem significatu, apud Gel.
Interim pro eodem.
Modo in ratione geminatum.

Soncie, vide *Luckie.*

Sonnes, Boyes, Men-children.

Filij. Liberi.
Nati. Gnati. υἱοί.

Soothsayings of good or ill lucke, vide *Diuinations.*

Soothsayers.

Diuini. Diuinaculi. Arioli. ἰγλαρίμωδοι. ἰγλαρίπαι.
Aruspices. Auspices.
Pythonissæ. Pythonici, qui Apollinis pleni, id est, qui instructu dæmonis futura coniectant.
Geomantes. Pyromantes.

Sope.

Sope.

Sapo. Borona.
Smegma. σμῆγμα.
Matriaca pila, apud Mart.
Spuma cauſtica.

Sorcerie, vide *Witchcraft.*

Sorrowfull, Carefull.

Sollicitus. καδνὸς.
Anxius. Scrupuloſus.
Sollicitudinis plenus.
Inquietus animo. *Vide Sad.*

Sorrowfulneſſe, Carefulneſſe, Anguiſh or griefe of minde.

Anxietas. Sollicitudo.
καδνότης. Cura. μεριμνία.
Scrupulus. Angor.
Mentis inquietudo. Aeſtus.
Cura animum diſcrucians.

of this os that Sort, vide *Such manner.*

a Sore enemie, vide *Foe.*

Soueraignty, vide *Lordſhip.*

Soulder, Paſte.

Plumbatura. μολύβδωσις.
Ferruminatio. Glutinatio.
Glutinamentum. Ferrumen.
Santerna, *Gold ſolder, vide Glew.*

to Soulder.

¶ Ferruminare.
Conſolidare. Conglutinare.

Souldiers, men of warre.

Milites. Stipendiarij.
Caſtra ſequentes.
Studentes rebus bellicis.
μισθοφόροι. Aerarij.
Armigeri. Doryphori.
Lonchophori. Lanciarij.
Haſtarij. Fundibularij, & funditores.
Sclopetarij, Marmobarduli, Baliſtarij. *Gunners.*
Parmularij. Peltaſtæ.
Scutiferi. Scutati.
Scuti gerili. Sariſſophori.
Ferentarij. Rorarij.
Velites, *Light harſemen.*
¶ Pedites.
Pedibus militiam exercentes.
Copiæ pedeſtres. Peditatus.
Agmina pedeſtria.
Exercitus pedeſtris, *Footmen.*

choſen Souldiers.

Milites delecti.
κεκριμένοι. Egregij.
Eximij. ἐκλεκτοί.
¶ Contrà Milites gregarij. *Left ſide diers.*

diſcharged Souldiers, or put out of wages.

In ordinem redacti. Aere diruti.
ἀποτεταγμένοι. Ex authoritate.
Extraordinarii.

olde worne Souldiers.

Rudinarij. apud Suet. Rude donati.
Milites emeriti, veterani.
Veteratores. Emeritæ militiæ.
Dimiſſi ab officio, qui iam obſenium impetrarunt miſſionem.
κεκοπιακότες.

ſea Souldiers.

Claſſiarii militet.
Milites in naui merentes, eamque pro pugnantes. ἐπιβάται.
Epibatæ qua dictione, apud Latinos Iuriſconſulti vſi ſunt.

an expert, and valiant Souldier.

Miles ſtrenuus, bellandi peritus.
Expertus militari induſtria cõſpicuus
Armis conſilioque valens.

Becilliosus

Bellicosus Animosus.
Summam habens artis militaris peritiam. Marte satus.
Ingeniosus in apparatu militari.
Præpollens viribus.
Industria militari præcellens.
Martis, vel Martius pullus, prouer.
αἰετὸς τοῦ Διός.
Consilio simul & facto valens.
Agamemnon. Euryalus.
Vir in armis strenuus in nostri seculi velut alter Achilles.

to be a Souldier.

Merere cum datiuo, ablatiuo vel accusatiuo. apud Suet.
Militare. Castra sequi.
Equis stipendere facere, merere.
Merere sub imperatore.
Stipendia facere, merere
Armatam sequi militiam.
Latrocinari, pro mercede militare. Plaut.

the Soule or Spirite of man.

Anima. Animula.
Spiritus. πνεῦμα.
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mente, habet namque anima secundum operis sui officium nomina varia.
Anima equidem dicitur dum vegetat, Spiritus dum contemplatur, sensus dum sentit. Animus dum sapit, Mens dum intelligit, Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult. Differunt enim nominibus tantum, non substantia.
Animam proijcere, effundere, *to kill himselfe*
Animam debet, *he owyeth more then he is worth.*

Sound, vide Whole and safe, a Sound, vide Noyse.

South winde.

Auster ventus pluuiarum pincerna vocatur D. Diero. Græce Notus, νότος. procellosus, turbidus, imbrifer, madidus pluuius, humidus.
¶ Euro auster. φοινικίας. Syrocus, *Southeast.*
Libonotus, austroafricus, *Southwest.*

to Sound, to be Astonied: to fall in a Sound.

Deficere. Intermori.
Euanescere in longos auras.
Animo deficere.
Exire in auras, cedere, dilabi.
Linqui animo.
Tenues recessus in auras.
Animi seu animæ defectum, deliquium sustinere.
Considere in mentis defectum.
Extinctæ animis speciem præ se ferre.
ἐκλύεσθαι.
Pati. λιποψυχίαν deliquia.
Est frequens apud Comicos.
Nullus sum, locus occidit.
Concido. Perij.
Deficit animus.
Labasco, Deest sensus, spiritus.
Genua labant succidunt, me deserit, trepidare occipimus.
Cor metu palpitat, in pectore salit.
My heart beateth or paiteth for feare.
Tam perijssem, quam extremis (quod dici solet) fabis, *vvo are lost or vndone.*

a Sowning or Fainting.

Syncopis, deliquium latinè dicitur, Vel defectio seu defectus animi.
Lypothymia. hypopsychia.
Syntexis, quam alij syndex in appellant.
Insuper talem animi defectionem sustinentes vocantur, syncectici.
Defecti. Sypopsychi.
Lypothymici.

In deliquio aſperſa in faciem aliqua ad ſui ſenſum reuocari ſyntecticos tradunt medici.

to Sowe land.

Serere. ἀνίησιν.
Semen peragere.
Semina ere. Facere ſementem.
Sementem iacere.
Spargere.
Sarcire terram ſurgibus.
Conſerere agros.
Fœcundis comuli rere lemina glebis.
Committere ſemina ſulcis aratri.
Semina terræ, humo mandare.
Vnde vulgo: Quiſquis granatur ſemẽtem facere, non metet.
Venit ſub terras ſemen aruas.
Iactare cereem in aruis.
Alere ſemine fruges.
Mandare hordea ſulcis.
Sulco ſerere.
Semina terræ dare, Mittere in ſolum.
Humum, mandare arenæ.
Humo ponere, condere, credere, committere ſulcis terræ.
Humus mol it ſemina.
Tempus perducit ſemen in ariſtas.
Terra perſoluit ſemina.
Reddidit ſemina ager.

Sowre, vide *Bitter.*

a Sowre face, vide *Cruell.*

a Space.

Spacium. Intemallum.
Intercapedo. Diſtantia.

within a litle Space, vide *Dayes.*

to Spare coſtes.

Sumptum effugere.
Impendio parcere.
Sumptibus parcere.
Rationem habere ſumptuum.
Conſulere expendendis.
Exiguè ſumptũ prebere. *vide Sparing.*

to Speake, to Talke, to Say.

Fari. Loqui.
Edicere. Plin. Facere verba.
Sermone vti. Diſſerere, Ediſſerere.
Effari. Referre. Exprimere.
Emittere verbum.
Iactare voces, ſpargere, mittere, rumpere.
Verba habere. Reddere.
Dicere, Eloqui. ornatè, copioſè, eleganter.
Rotundo ore loqui. *To talke finely or ſuuently.*
Dare dicta, Virg.
Hæc vbi dicta dedit.
Vocem reddere.
Verba proferre, fundere.
Effundere pectus offundere verba.
Orationem habere.
Sermonem facere, habere.
Promere vocem vel mittere.
Fundere loquelas, Poë. Virg.
Funditq; has ore loquelas.
Sermone frui.
Ædere vocem.
In vocem, in verba erumpere.
Verbis agere. Volutare voces.
Adjicere abſolutè.
Atque hæc adiecit.
Ferre voces pectore. Virg. non aliter loqui atque cogitamus.

to Speake, to Commune or Talke together.

Miſcere ſermones, verba.
Cum aliquo verba facere.
Colloqui. ὁμιλεῖν. Conferre. περιδιαλέγεσθαι.
Implere dictis diem.
Colloquium miſcere.
Trahere ſermonibus noctem.
Cædere ſermones, apud Terent.
Mutua conferre colloquia.
Fallere ſermone horas.
Familiariter ſermones conferere.

Congredi.

Congredi. Conuenire. *To Communicate.*
Vario viam sermone leuabant.
A cœna garrire ad foculum.
Nugari apud amiculos.
A poculis congerronum more, ludicra effundere alter in alterius sinum *vide to Talke with one.*
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula. *a Prattler or babler.*

to Speake without reason.

Dare vel reddere sine mente sonum.
Nulla in loquendo ratione vti.
Abiecta omni moderationi & rationis temperamento loqui.
Verba carent pondere.
Quid memorem, onero varijs tua pectora dictis.
Contra fumum ora repandere.

to Speake faire, to Flatter, to giue faire words.

Permulcere mitibus verbis.
Animum demollire, leniorem reddere. Blandiri.
Blanda loqui. Dare dicta dulcia.
Blandè dicere, loqui.
Mulcere dictis. Subblandiri.
Blandis verbis inuitare ad propensionem.
Fidam fari ad aurem.
Loqui ad gratiam.
Loqui ad voluptatem, apud Cicero, λαλεῖν πρὸς ἡδονήν.
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν.
Auribus alicuius dare, vel seruire & assentari quodammodo.
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic.
Fingere se totum ad arbitrium, adnutum, ad voluntatem eorum qui audiunt.
Desiderijs alicuius inseruire.
Aurea verba loqui vel placentia.
Pulchrè dicere.
Dictis affari amicis.
Aliquid perauratò resoluere ore.
Hæc placido sic reddidit ore.
Blandis morari aliquem vocibus.
Ore amico effari.
Cum dare non possem munera, verba dedi. χρυσολογία.
Eblandiri, pro blandiri, exprimere, impetrare. *Vide to Flatter.*

to Speake well of one, vide *to Praise.*

to Speake freely, plainly, or stoutly.

Libera vti lingua.
Affari voce superba.
Effundere voces ex pectore.
Tales effundit ad æthera voces.
Audacter, liberè, ingenuè, aperto pectore, ex æquo loqui.
Adest pondus verbis.
παῤῥησιάζεσθαι.
Dare audaciam verbis, Ouid.
Dicere apertè, animo præsenti, intrepidè.
Verba nullo pondere cadunt.
Nimia loquendi abuti licentia.
Liberè, tutò, incircumspectè loqui, effutire.
Nimium dicere. Mart.
Bizeni vti libertate.
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum incíderit effundere.
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre.
Dicimus præterea Diffluere labia, vbi quid liberius, incircumspectius & temerè effutimus.

to Speake obscurely or darkely.

Ambagibus, verborum inuolucro vti. Perplexè loqui.
Imo trahere à pectore vocem.
Ad rem non pertinentia commemorare.

Medio interfari dolore.
Agere ambages, apud Plaut.
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere.
Mussitare, expuere voces.
λόγους βάπτειν.
Gemina verba reddere.
Suffugere.
Lachrymis effari abortis.
Diuersicula quærere.
Edidit ore trementi sonos.

to Speake or Vtter foolishly, or vnaduisedly, to Babble or Prattle.

Blaterare. λαλεῖν.
Ineptire. Deblaterare.
Verba nullius ponderis.
Temerè, inconsideratè, stultè, & sine iudicio loqui.
Dare dicta in aliquem.
βαττολογεῖν, λαρεῖν.
Futire. Effutire. Mugari.
Gannire, mętaph.
Citra delectum verba profundere, fundere.
ἀκατασκόπως, ἀλογίστως.
Ludificare nugas.
Garrire Vana loqui.
Inaniter loqui.
κενολογεῖν.
Stultè nugari.
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè Fortuna in animum insiderit effundere.

to Speake ill of, vide to Detract.

Speake no more of this, or Enough of this.

De his satis superque.
De his saris ac suprà.
Hæc de istis dixisse sufficiant.
De his hactenus.
Hæc sufficit paucis attigisse, grandia nobis saxum voluendum restat.
Alias latius hæc de rebus.
Satis habeo dictum Cic.
Paceant procul istiusmodi.

to Speake falsè Latine.

Barbarè loqui. βαρβαρίζειν.
Rustice, imperitè, inquinatè, asperè, duriter, crassè, illotè loqui.
σολοικίζειν.
Loqui coquinario, culinario, popinario modo.
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græcè nesciebant.
Oscè loqui.
Illatinè loqui & ineptè.
Deprauatè loqui.
Latinitatem tanquam ollas frangere.
Culinaria elegantia vti,

to Speake out, vide to Pronounce.

I cannot Speake or Talke.

Vox faucibus hæret.
Fari nequeo.
Lingua hæret metu.
Verba me deficiunt.
Loquela intercipitur strictis pauor facibus.
Rauca dimouit talibus ora sonis.
Vox penitus elanguit.
Voce destituor.
Exanimor. Concido.
Perij, apud Comicos.
Exanimatus sum.
ἐξέστηκα.
Vox dolore concluditur.

a Speach a Talke.

Sermo. Idioma.
Lingua. Loquela.
Famen. *Vide* Talke.

a Speare, vide Pike.

apaire of Sectacles.

Ocularia. Conſpicilla.
Oculi vitrei, apud Eraſ.
Τὰ ὑμέτερα ὄμματα.
Specilla.
Vitrea perſpicilla.
Vitrum oculare.

to make Speede.

with great Speed, vide Haſte.

Speedily, vide Haſtily.

Speedy, vide Swift.

to Spende, to Beſtow coſtes.

Facere ſumptus, impendia, impenſas, ſumptus accipere, ſuſcipere, vel ponere.
Conferre impendia.
Sumere pro impendere, apud Ter. ſimiliter ſuggerere ſumptus.
Impendere ſumptus.
Præſtare ſumptus, apud D. Hieron.
Suppeditare ſumptus vel ſumptibus.
To erare ſumptus.
Impenſas, impendia ſuſtinere.
¶ Amplos magnificoſque ſumptus facere impendere.
Prolixum facere ſumptum, vt bos apud aceruum, prouerb.
Res profundere ſuperbiæ ac oſtentationis cauſa.
Ærarium alicuius effundere, exhaurire pro euacuare. Cicc.
Boues immolare.
δυσσεῖν. to Spend riotouſly & vnaſtfully.
Ampliter ſumptum facere.
Pecuniam conijcere, profundere in propylea.
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum.
In alicuius rei impenſas, opes ſuas ab ſumere, *Vide to Conſume.*

to Spende according to his rente, to cut his coate according to his clothe, to ſpend after his ablitie.

Pro quæſtu, ſumptum facere, apud Horatium, ſuo ſe pede metiri. vt eſt apud eundem.
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatem ſumptum facere.
Meſſe tenus propria viuere.
Suis ſe facultatibus metiri, apud Ber.
Gnauiter intendere cumulandæ pecuniæ, easque ſatis iter inſumere ita tamen ne ſumptus qui dum ſuperet.

a Spende all, or a Prodigall riotous and outragious ſpender.

Prodigus. Profuſor.
Effuſor. Nepos,
Inſignis barathro & liguritor.
Dilapidator, Decoctor.
Nudus, qui omnem ſenſum deuorauit omnia ſua comederit, proteruiam fecerit.
Nullius frugis.
Vorator. Effuſus.
Heluo. Pregræcator.
Conſumptor. Abligulitor.
Deuorator. Diſſipator.
Sumptuoſus. Perditor.
Ganeo. κώμος. Luxui, gulæ deditus.
Gulæ mancipium.
Charybdis bonorum Cicc.
Inexplebile dolium. Gurges.
Apicius nepotum omnium altiſſimus Gurges, Plin.

Spettle or Fleame.

Salina. Pytima.
Spurum. πτύελον.
Oris humor.

Spitorum & saliuarum adspergini-nibus deformare faciem.
Salinæ in barbam dicuntur desinere, *to Drivell.*

to Spet bloud.

Sanguinem reddere Plinius.
Sputare Sanguinem
τὸ αἷμα ἀναχόειν, πτύειν.
Excernere, expuere, excreare sanguinem, cruorem, saniem.

a Spiget, vide *Tappe.*

to Spill vide *to Marre.*

to Spinne.

Nere. νεῖν.
Dncere, Excolere, Moliri Lanas, fila.
Filare. ἐπὶ γεῖν.
Ducere filum, stamina, apud Ouidiũ Met. 4. Pilum trahere.
Plenos exonerare colos versare fusum poplice.
Stamine suspendere percurrere perficere.
Capere, laborare pensa.
Operari Minerua.
Vti arte Palladia.
κλώθειν. Conficere pensum, Plaut.
Torquere apud poetas in eodem significatu est inuenire.
Nendo spaciosam sallere noctem, *to Spinne all the whole night.*
Penelope legimus.
Carpere pensa, lanam. Virg.
Pensum vel flamina trahere, apud Ouidium.
Ex visu fusi colique viuere, *to liue by the Vvheele.*
Tolerare vitam colo. Virg.
¶ Pectere, trahere linum. *To Hachell Flaxe.*

euill Spirits, vide *Euill.*

the Spirite of man, vide *Soule.*

Spite, vide *Enuie.*

in Spite of thy hart, vide *if ye Will not.*

he hath doone me a great Spite, although Vnable.

Fractam illam & debilitatem vim suam in me contulit.
Nihil non egit, vt me incommodarẽt
Prosuarum virium infirmitate, inferret, afferret, crearet.
Cuneis viribus, quæ illi supererant exiguæ, infirmæ, imbecillæ ad meam pernitiem iucubuut vsus est.
Vires illas, quæ illi reliquæ erant, restabant imbecillæ infirmæ, parum firmæ, handsatis firmæ, collegi & cõtulit omnes ad me opprimendum euertendum. affligendum, perdendum ad exiium, p eruicem, ad summam meam calamitatem.

to speake Spitefull wordes, vide *to Checke.*

a Spittle, vide *Hospitall.*

to Spoyle, to Waste, to Destroy, to Vndoe.

Vastare. ἀναλοῦν.
Euastare. Deuastare.
Concutere. Decutere.
Destruere. καθαιρεῖν.
Innertere. Euertere.
Confringere Quassare.
Conquassare. Disturbare.
Solo æquare, ædequare.
ἰσοπεδίζειν. Peruastare.
Trahere apud Virg. pro eodem.
In solitudinem redigere,
Elidere. Collidere.
Labefactare. παραλυειν.
Perdere. Deperdere. Extirpare.

Extir-

Extinguere. Eradicare.
Populari vel populare.
Excidere ſtrepitus.
Inſaullas redigere.
Omnia in fumum & cinerem vertere.
Ferro igniq́ue vaſtare
Ind gnis modis proterere.
Totum ſubuertere, euerte re.
Deprimere, apud Ciceronem.
Diſſipare. Conculcare.
Deturbare ſtatuam, parietes, ædificium, prodeſtruere.
Terræ illid ere. Sternere.
Proſternere. ἀναστρωσαι.
In planum redigere.
Peſſundare. Peſſum dare.
Demoliri. Depopulari.
Subuertere. Diruere.
συντείβειν. Delere.
Interficere meſſes, apud Virg. perdere ſeu cremare.
Dilperdere. Exterminare.
Nimias ædere ruinas.
Arietare. καρδαυειν.
Terere. Atterrere.
Affligere. Afflictare.
Proſtigare. Accido.
Concido. Excindo.
Conterere. Perſingere.
Comminuere. Fraogere.
Radicitus, funditus euertere.
Effundere.
Ad ſolum redigere, diſtinct. 44. *Vide VVaſte.*

to Spoyle one of his goods, put him from or beſides all.

Fortunis, bonis patris euertere, eijcere, deijcere
Fortunas inuadere.
Bonis, facultatibus, prouentibus deſtituere. exuere omnibus.
In fortunas impetum facere, Cice.
Exuere poſſeſſione. Priuare.
Cenſibus, reditibus, emungere, vi & lenter priuare, nudare. *Vide to Soo.*

to Sporte, vide *to Ieſte.*

Sport vide *Paſtime.*

Spot, vide *Blemiſh.*

a Spout, vide *Tappe.*

to ſpread abroade, to Extende, to Stretch out, to Enlarge.

Prolatare. Extendere.
Propagare. Diffundere ramos
Frondes explicare omnes.
Brachia tendere.
Radicẽ in tartara tendit.
Pandere. Expandere. Explicare.
Extenuare. Dilata re. *Plura vide ſupra to Scatter.*

to looke a Squint.

Strabum eſſe vel Strabonem.
ἐλλαβειν. ἐλλαπτειν.
Oculis retoris videre.
Strabe intueri.
Oblique inſpicere.
διαβρειν τον ὀφθαλμον.
Thunni more. θυννυ δίκην videre pro uerb. ἐαλλαπτειν.
Limis aſpicere, vel limulis, *To looke a vnty.*
παρεχβρειν τὸν ὀφθαλμον.
Detorquere oculos.
Petum eſſe, ſimiliter leuius eſſe quàm Strabonem eſſe.
Collimare pro obliquis oculis aſpicere. apud Plaut.
¶ Lippire, non limis ſed ollis, prouer pro vehementer cæcutire.

Stable or Conſtant.

Stabilis. Conſtans. Firma.
Fixus, immotus. Immobilis.

Solidus. Immutabilis.

a Staffe, vide *Sticke.*

a Stage, vide *Scaffold.*

to Stagger, to Stammer, to Stutter, to Liſpe.

Balbutire. Impeditè loqui.
Titubare. συγκλονεῖσθαι.
Vacillare lingua.
τραυλίζειν.
Eſſe lingua impeditiore.
Hæſitare.
Dimidiata & mutila verba loqui.

a Staggerer, a Stammerer, a Stutterer.

Balbus. ψελλός. Atypus.
ἄτυπος, plectro linguæ non ſatis expedito vtens.
Balbutiens.
Subbalbus.
Impeditioris linguæ homo.
Traulus. Blæſus.
Impeditè loquens.
Titubans. Subblæſus.
Cui hæſitans & impedita eſt lingua.

to Stay, vide *to Refraine, to Let, to Linger.*

to Stay, to make Sure, vide *to Proppe.*

a winding Stayre.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium.
κοχλίδιον.
Scala rotunda.
Turbinea altitudo, à cochlearum ſimilitudine.

to Stand.

Stare. ἱστάναι.
Siſtere. Conſiſtere.
Pedibus niti.
In pedes ſtare.

to Stand ſtill.

Subſiſtere. Manere.
Reſiſtere, apud Eraſ.
Siſtere gradum.
Diſcedere verſo gradu.
Figere pedem.
Retro ferre paſſus.
Suſtinere gradum.
Hærere in veſtigio.
Reſtitare, apud Eraſ.
Premere veſtigia, gradum, greſſum.

Stande ſtill, Tarie a litle.

Mane dum pauliſper.
Expecta, reſiſte pauliſper.
Siſte gradum, pedem.
Subſiſtere.
Reſiſte. Reſtita.

Stand vp, Ariſe.

Surge. Conſurge.
Da te in pedes.
Recipe te in gradum.
ἀνίστασθαι. ὄρθιος.

to Stande to his word, vide *to keepe Promiſe.*

a Standerd.

Signum. σημεῖον. Vexillum.
Manipulus. Aquila.
Mouere ſigna, inferre, ferre.
Tueri. Sequi.
Relinquere. Reddere.
Stare pro ſignis.
Vocare ſub ſigna.
Concurrere ſignis conuerſis.

a Standerd bearer.

Signifer. Vexillifer.
Vexillarius. Manipularius.
Aquiliſer, apud Romanos.
σημειοφόρος.

my State is altered or changed.

Diuersa nunc mea est ratio.
Non eadem est. Mutata est.
Alius est rerum mearum status.
Aliter se habet, non solito loco est.

a Starre or Starres.

Stella. In æthere sydera lucent.
Astra micant.

of a great Stature, as a Giant.

Procerus med. prod.
Δυμεγέθης. μακρὸς.
Longus. i. Altus. Gigas, extraordinaria, inusitata, immensa magnitudine vel immensæ magnitudinis vastum corpus.
Longæ staturæ seu proceræ.
Giganteæ staturæ.
Bene longus.
Giganteus. Prælongus.
Corporis magnitudine alios omnes antecedens.
Gigantum stirpe oriundus.
Giganteo corpore.
Prægrandi corporis mole.
Immani & pluſquam gigantea magnitudine.
Valdè procerus.
Supra communem hominū rationem staturæ.
Et prouerb. Polyphemus.
Tanagreus cetus.
Colossæa magnitudine.
κολοσσιαῖ Θ᾽ τὸ μέγεθος.
Immodicæ proceritatis.
Clematis Ægyptia. *A tall black man.*
Maximus.
Caliga Maximini.
¶ Vir Heroica statura conspicuus.
Corporis statura insigni, heroica, eleganti, augusta præditus.
In immensam molem coalescere. *To waxe very great.*

frō a lower State to a greater, vide *from the Kitchin to the hall.*

a Statute, vide *Commandement.*

Steale.

Furari. Suffurari.
Furtum facere, designare.
Compilare. Adimere.
Expilare. ἁρπάζειν.
Clepere. κλοπεύειν.
Auferre. Subducere.
Subtrahere. ὑπαναιρεῖσθαι.
Picata manu capere, quod non posuit.
Subripere. Diripere.
Furto auferre. Sustollere.
Abigere propriè ad pecudes applicitum.
Afferre manus rebus alterius.
Legere. Sublegere.
Viscatos ad aliquid mittere digitos.
Clandestinè amouere.
Furto furripere.
Arripere.
Rapere.
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare, Erasm.
Furtim vsurpare.
Bonis alienis manus inferre.
Inuncare nummos, apud Lucil.
Scrinium alicuius compilare vulgo. *to picke a chest or coffer.*
Conuasare, apud Terent.
Aliquid conuasassem.
Inuolare, à nomine vola, æ.
Manuari deponens, apud Act.
Furtim vola manus.
Peculari & depeculari ac peculatum facere, propriè significat reipub. aut principi quippiam furtim subtrahere. Vnde crimen peculatus. *To rob the Prince or common weale.*

Stud-

Stedfaſt, Sure, Firme.

Vaſtum. Firmum.
Ratum. Solidum.
ἐδραῖον. Stabile.
Munitum.
Aheneum per metaph.
Bene fundatum, *Vide Stable.*

a common Stewe, vide *a Bauderie houſe.*

a Steward.

Condus. Oeconomus.
Moderator domus.
Diſpenſator rei familiaris.
Diſpenſatoris officium gerens. Ambroſ.
Procurator aliquot in locis dicitur, ſeu curator.
Procurator peni, *vide a Butler.*

a Stich in the ſide, called the Pleuriſie.

Pleuritis, idos.
Pleureſis med. prod.
Laterum dolor, tortura, torſio.
πλευρὰ Grecis dicitur latus, Cic.
Craſſus lateris dolore conſumptus.

a Sticke, a Stafie, a Cudgell.

Baculus cui innitimur, à quo diminutiuũ, Bacillum in neutro genere. Fuſtis. Scipio.
ῥάβδος. βακτηρία.
Suſtentamentum, Virga.
¶ Fulcro, baculo piti.
Bacillo plantas fulcire trementes.
Scipione, fuſte gradum fulcire. *To go vvith a Staffe.*
Innixi ſcipioni, baculo arundineo quod etiam ſignificat.
In caducum inclinare parietem.
Muli mariani, farcinulæ quibus viatores ſuas ſarcinas ferre conſuerunt, à Mario innentore, & quas Ærumnas, ſeu ærumnulas Latini vocant. *A vvalking ſtaffe.*

Stiffenecked, Vntractable that cannot be intreated, vnruly.

Rigidus. Durus. Aſper.
Ceruicis rigidæ.
Præfectus. Immitis.
ἀνυπήκοος. Immiſericors.
Sæuus. Ferox. Seuerus.
Ferus. Atrox. Terribilis.
Dirus. ἀγριώδης. Immanis.
Dura ſilex & Marpeſia cautes.
Duræ gerens præcordia mentis.
Silices circa præcordia vel pectus habens, geſtans. ἀτρεμιώδης.
Ferreum habens animum.
Nero. Phalaris. Atreus.
Agamemnonis hoſtia.
Ferreus. Aheneus.
Scythicus. Plagoſus.
Cui cornea fibra, apud Perſi.
Ferrum, adamantem, cornu in pectore geſtans.
Omni diritate atque immanitate terrimus. ἀγριόθυμος.
Fœnum in cornu habens.
Illiberalis, apud Cic.
Exoratu difficilis.
Durus, immobilis alloquio.
Lapidem decoquens.
Nullis precibus moleſcens.
Crudelis. Truculentus.
Implacabilis. Truci aſpectu.
Acer. Effrenatus. Indomitus.
Auſterus Grauis.
Inhumanus. Omnis humanitatis expers. Barbarus.
Aſpectu horribilis.
Toruus oculis. βλοσυρῶπις. *Vide Cruell.*

Still.

Tacitus. Quietus. Placidus.
Silens. *Vide Quiet.*

Still or continually.

Assiduè. Continuè. Iugiter.
Perpetuò. Perenne.

a Stinke, an ill Sauour.

Fœtor. Pœdor.
Grauiolentia. Virus.
Putiditas. putor. δυσοδία.
Fœtor hircinus. pestilens.
Odor teterrimus oris & corporis quẽ ne bestiæ quidem ferre possent. Cic.
Teri ac plane pestilentis cœli odor.
Illuuies. Sordes.
Situs. Squalor.
Mephitis pro terræ putore, apud Vir.
Odor malus, grauis, inamœnus, dirus, Lætinalis.

to Stincke, to giue an ill sauour.

Fœtare. Putere.
Grauiolentiam, odorem tetrum reddere. βρομάζω.
Olere grauiter, odorem grauem.
Obolere. Male olere.
Fœtare quàm pessimè.
Obolete cepas aut allium.
Malo, grauì odore esse.
Grauem exhalare fœtorem.
Deteriorem spiritum trahere.
Tetro odore inficere, *to infect.*
Et dicitur Anima alicui, fœtere, grauì fœtidóque anhelitu, *to haue a stinking breath.*

Stinking, or that stinketh

Olidus, tam bonum quàm malum odorem habet.
Fœtidus. Grauis odoris.
Mephiticus, apud Sidonium.
Hircosus.
Oleris hircum. ἀβρομος.
Tetrum spirans odorem.
Obsoletus. Sordidus.
Capro olidior. Putidus.
Putidiusculus. Virosus.
Fœtulentus. Grauè olens.
Flaccidus. Puttidus.

to Sting, vide *to Foyne.*

to Stir vp, to set on, to pricke forth, or forwarde.

Instigare. Inflammare.
Incitare. Concitare.
Excitare. Commouere.
Classicum canere vel bellicum.
Stimulum addere.
Excire.
Frigidam suffundere, clanculum.
Instigare. Pungere.
Stimulare. Extimulare.
Animare. Accendere.
Sollicitare alicuius animum.
Prouocare exemplo.
Impellere. ἐλαύνειν.
Vrgere. Instare.
Adducere. Inducere.
Aculeis excitare.
συναντλεῖν.
Calcibus currentem vrgere.
Incitare currentem.
ὀπτεύειν τὸν βάσγοντα.
Igniculos ciere in animis hominum.
Instinctu perpellere.
Faces apponere, admouere, subjicere.
δαΐδας παρεγκλίνειν, apud Homerum.
Faces incendio ministrare.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Prouocare.
παρακαλεῖν.
Exhortari.
Ad Mauortis studium excire, Reficere in prælia pulsos.
In prælia fœnà suscitat, & stimulis haud mollibus incitat iras.
Subdere, adhibere calcaria, stimulos. *To pricke forth.*
Calcaribus equum concitare, citare. *To spurre the horse, or set spurres to his side.*

Mœran-

Morantem virga impellere.
Bene plaustrum perculit, prouer.
Incendere, pro vehementer excitare, commouere.
Impotenti quadam cupiditate impelere, rapere, vrgere.

to Stirre the wolfe that is a sleepe, to prouoke a thing that is able to hurt vs, to procure our harme.

Sopitum excitare somno.
Sopitum suscitare ignem.
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere, stimulare.
Συνεζειν ἢ ἐκνικζειν.
Oestipedem excitare.
Cornutam petere bestiam.
Potentum in se pernicie prouocare.
Ignem gladio fodere.
Leonem stimulare, pungere.
Quiescentem beluam, crabones, sitem irritare.
Fumantem vrsi nasum tentare, apud Marti.

a Stocke, a Linage, a Kindred.

Progenies. γενεὰ.
Propago & propages.
Prosapia. Origo.
Genus. γένος. Gens.
Generatus. Natales.
Stirps fœminini generis.
Proles, apud Colum. Generatio.
Tribus. Parentela. Familia.
Domus, Sanguis.
Semen. Satus aliquo.
Locus pro genere etiam ponitur.
Vt obscuro, humili loco natus. *Of a base linage.*
Ex honesto, claro, non infimo loco natus. *Of a good house or stocke.*
Prodere i. propagare genus. Virg. 4. Æneid. Ille nostra deducit origine nomen de gente.
Familiam, progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare.
Demittere ad posteros genus.

the chiefe of his Stocke, or Kindred.

Auctor Generis, Nominis.
Sanguinis, Originis, Propaginis.
Seminis, Stemmatis.

to come of a good Stocke, vide Kindred.

to put in Stockes, vide Prison, and to Tie.

to get him a good Stomacke.

Stomachum acuere, exacuere, irritare stimulare languidulum.
Vellicare atque excitare stomachum & appetentia non sinere delassari.
Facere vt rabida surgat orexis.
Magis ac magis vrgeri edendi auiditate.
Palatum iuuare, excitare sicut Plin. acida. Appetentiam cibi facere, de lactucis.
A stomacho fastidium auferunt, discutiunt.
Prouocare seu excitare comedendi, edendi appetentiam.
Valere ad ciborum appetētiam prouocandam.
Orexin prolicere.
Extimulari appetentia.
Auidè vorare.
Non appetitione sed impetu furi ad primas dapes.
¶ Contrà. Tollere appetentiam, auiditatem potionis & cibi.

a weake Stomacke.

Stomachus languet, infirmus est, malè se habet.
Stomachi virtus iacet, languet, debilitata

Testa est, infirma est, imbecilla, imminuta, nulla prorsus, minimè ad consequendum apta.
Non est qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valetudo postulat.
Languentis stomacho sum, infirmo imbecillo, malè constituto.
Stomacho non vtor optimè, stomachus laborat.
Cruditas stomachi multos conficit adolescentes.

a Stone.

Lapis. λίθος. Saxum.
Petra. Silex.

a hard or Stonie hart.

Inexorabilis. Saxeus.
Implicabilis. Immitis.
Adamantinus. Ferreus.
Lapideus. Durè ceruicis.
Seuerus. Inflexibilis.
Lapideum cor habens.
Silices circum præcordia gestans.
Durâ silex. Marpesia cautes. prouer.
Vide Stiffenecked.

to strike or kill with Stones.

Lapidare. λιθοβολεῖν.
Saxis, lapidibus obuere.
Frequentes ictus lapidibus inferre.
Imbre lapidum affligere, percutere.
Grandinario lapidum iactu opprimere, apud Fulgentium.
Lapides iacere.
Lapidibus cædere, appetere.
Coopertus lapidibus, imbre saxeo, id est obrutus. Soli. de gruibus: Imbre saxatili nauta complui.

a Stoole, a chaire, or a seate.

Sella. ἕδος. Sedes.
Sedecula. Sedile. Subsellium.
Thronus, θρόνος, Solium maiestatis sunt. Cathedra,
Hemicyclus. Exedra.
Tribunal iudicis.

a foote Stoole.

Suppedaneum. Scabellum.
Subsellium. Hypopodium.
ὑποπόδιον. ὑποπόδιον.

to Stoppe or to Shutte vp, to incloſe with hedge or wall.

Obturare. ἐμφράζειν.
Occludere. Obstruere.
Oppilare. Obstipare.
Opplere. Obstimare.
Obsepire. διαφράττειν.
Implere. Infercire.
Obuallare. Oximunire.
Rimas delutare. Oblinere luto.
Obdere. Constipare.
Effercire interualla grandibus in frõte saxis, apud Cæsa.
Scabulis supponere pectus.
Auribus ceram addere.
Aures obturare, *to stoppe the eares.*
Stipare. Stringere. Oppilare.
Contrahere, claudere medicis vsurpata, Aluum sistere.

to Stoppe an other mans prospect or light.

Obstruere luminibus, apud Ciceronẽ in 5. Tuscul. pro structura propiore lumen alicui tollere.
Officere luminibus vicini pro eodem à Iustiniano ponitur quod postremum scilic. Budæus posuit pro Gloriam alterius obscurare, minuere, pro quo Liuius vsurpat: Nomini officere. Etsi in tanta scriptorum turba mea fama in obscuro sit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo, me consoler.
Officere luminibus etiam apud Ciceronem.

Nec

Nec mentis quasi luminibus officij altitudo fortunæ gloriæ.
Adferre obscuritatem, apud eundem.
Attulerunt tuæ res gestæ cæterorum laudibus obscuritatem
Alicuius præterea virtute, aliorum nonnunquam obsolescere dicitur existimatio.

to Stoppe ones mouth, vide *Silence.*

Store, vide *Abundance.*

Stout, Bold, without Feare.

Hostibus haud tergo sed forti pectore notus. Carol.
Intrepidus. ἀπτοίητος.
Audax. Audens.
Audaculus. Animosus.
Infractus animo.
Qui magno animo & erecto est.
Inuicti animi, Confidens.
Ad quoduis facinus promptus, *a Ventur*, mortem non timens præsentem.
Acer. Atrox.
Ferox. Impauidus.
Strenuus. Magnanimus.
Temerarius. Nihil timens
¶ Credere se suæarti, aud. c æ.
Præsenti infracto animo, constanti. ἀνεμῶδης.

a Stoute fact, vide *Deed.*

to Stay abroad, vide *to Go out of the way.*

to traine Sthrough a colander.

Deliquare apud Colu. Eliquare.
Exprimere fabas, pisa.
Colare. Excolare.
Percolare. Pauxillatim stillatimque liquorem emittere.
Per colum aut scorniculum purgare.
διυγαίνειν.

ro Srangle, vide *to Choke.*

a Straunger or an outlandish.

Externus. Exter.
Peregrinus, Exterus. Extranem. & Exteraneus. Aduena.
Alienigena. ἀλλοδαπός.
Proselytus. Exoticus.
Aduentitius. Alienus.

to Stretch out, vide *to Spreade abroad.*

Streict.

Angustus. στεὶς Arctus.
Strictus. Exiguus. Breuis.

to make Streight.

Angustare. Angustum facere.
Coangustare. Contrahere.
In angustum adducere vel deducere.
Constringere
Arctare. Coarctare.

Strength.

Robur. ἰσχὺς
Fortitudo. Vires. Lacus.
Vires timor abstulit.
Nerui. Vis. Lacertus
Vim suscitat ira,
Gladiatoria totius corporis firmitas.
Virtus quæ δύναμις. Græcis.
Venit in corpore virtus.
Brachium pro fortitudine in sacra Scriptura. Potentia.
Potestas. *Vide Might.*

to Srengthen, to make strong.

Mu-

Munire. Communire.
Obfirmare. Firmare.
Roborare. Vallo claudere.
Vallare mœnia. Arma.
Confirmare. Stabilire. κυβερνᾶν.
Cancellis firmare. δικτυοῦν.
Vide Emunire.

to Strike with a club, vide *Beate.*

to Strike of, vide *to Cut of.*

to Striue, to chide, to braul.

Rixari. Obſtrepere.
Contendere verbis.
Altercari.
ἐρίζειν. Obſtrepere.
Obgannire.
Iurgare. Litigare.
Litibus intendere.
Iurgia exercere.
Agitare contentiones.
Lite litem ſerere.
Conferre lites, Horat.
Verbis inuicem altercari.
Dictis dimicare mutuis.
Diſſidere. Concertare.
Verbis certare, Pugnare.
Funiculum contentionum ducere, apud D. Hieronymum.
Conſerere lites.
Contentionem exercere.
Diſſidijs inamœnis conflictari, concuti.
Puſilla de cauſa, de requantumuis friuola, litem rixam mouere.
Obſtrigilare.
Omnia contentione agere, *To doe nothing but Braule.*
Non ſolum lingua, ſed & ligno, rem agere. *to Brawle and fight.*
Controuerſiam habere, alere.
Controuerſiari, apud Cicero,
Altercationem habere & facere, vtrũque, apud Cic.
Commutare verba, pro litigare, apud Terent.
Velicari. λοιδορεῖσθαι. pro verbis altercare.
Lingua concertare, apud Cic.
Serenitati nubẽ inducere, *to make diſcorde or noyſe.*
Certare pro bracha.
Contendere pro ſubligacule.
In iurgium deſcendere.
Diſſidijs contendere.
Cum iurgio adoriri *to Chide one.*

Strifes, vide *Contentions.*

Strong, Bigge and Mighty.

Validus. ἰσχυρός.
Fortis. Robuſtus.
Magnarum virium.
Herculea geus, roborenata.
Corpus durum, patienſque laborum.
Præditus viribus.
Valido eſſe labore corpore firmo, inuictis viribus, virtute præſtans. Firmus. ῥώμη. ἰσχύς.
Robuſt i corporis.
Samſonius. Atlanticus.
Potens. Herculeus.
Præualidus. κραταιός.
Pectoroſus. Lacertoſus.
Inuictus Viribus, præſtans virtute ac robore.
Vertius, apud Pomponium.
Cui ſolidæ ſtant robore vires,
Neruoſus.
Præſtrenuus.
Viribus pollens, præpollens.
Samſonem roboreuincens.
Alter Hercules. Vigoroſus.
Acer, apud Virgilium de Turno.
Mutius ipſe. Milo.
Toroſa iuuentus, apud perſium.
Homo neruoſi robuſtiq; corporis.
Inſigni cum corporis, tum animi robore præditus.

Cui

Cui vigor mentis, solidumque robur
Cui maxima vis est. Homerus.
κῆνος κράτος ὄβριμον.
Præualidæ sunt in corpore vires.

to make strong.

Robustum facere, Dare vires Animum addere.
Reddere, reuocare animos.

Stubborne.

Rigidus. Proternus. Indomitus.
Infrenis. Effrenatus. *Vide Obstinate and Disobedient.*

to Studie, vide to Learne and to Muse.

to Studie, to indeuor or giue himselfe to vertue; to prosper in all goodnesse.

Colere virtutem.
Dare operam virtuti.
Adolescere & grandescere quotidianis virtutum incubibus.
Proficere de virtute in virtutem.
Magna in dies bonæ frugis capere incrementa.
In crementum & vires accipere.
Eximiâ ad recta vitæ institutâ progressionem facere.
Exercitamentis virtutum multũ fructus referre.
Vitam virtute excolere.
Omnem operam ac studium ponere in virtute colenda.
Se prorripere virtutis ꝑ fastigium.
Proficere in mentem bonam in salutemque.
Pectus virtutum ornare nitelis.
Ingenuis mentem virtutibus ornare.
In ea vitam impendere studia, quæ vera certissimaque ad virtutẽ ducunt via.

verie Studious or giuen to Learning.

Studiosus.
Literarum amantissimus.
Perdius et pernox in literis.
Libris affixus. pertinacissimè inhærens.
Cui omne tempus inter bonas literas effluit.
Palladij studij cultor, venator, amator.
Candidatus bonarum literarum.
Assiduus in studijs literarum.
Cui est cordi sacræ cultura Musarum &c.

Study, vide Diligence.

to Stumble, to Faulter. in going.

Cespitare. Nutare gressu.
Titubare. πταίειν. Labi.
Vacillare gressu pedibus.
Ire pede incerto.
Labascere, Errare.
Talepidare. παραφέρεσθαι.
Super talos insistere.
Incolere, iter facere passibus non æquis, apud Senecam in morte Claud.

to Subdue, to make tame, to Ouercome.

Subigere. Subijcere.
Fundere armis
Subiugare. Potestatis suæ facere.
Redigere sub imperium. Vincere.
Liberare mulctare. Subdere.
Cogere vt imperata faciant, ferant.
Conficere in leges suas, apud Terent.
Rebellare. Expugnare.
Superare. Prosternere.

Vide-

Victorem imponere pedem.
Confundere. Conculcare.
Contundere. Conterere.
Euertere. Subuertere. Calcare.
Mittere ſub leges, Virg.
Vi oppreſſos imperio coërcere. Cic.
Vi & vafris circumuentionibus ſubiugare.
Supponere caput pedibus.
In ius, in poteſtatem ſuam redigere, vindicare, obtinere, potiri.
In ſeruitutem, in ſeruitium, in prouinciam redigere, Frænare.
Premos iugum injicere. ὑλεῖν.
Domare. δαμάζειν.
Frenum imponere ſeu iugum ſeruile.
Seruitio premere. Coercere.
Sub pede colla tenere.
In ditionem redire.
Domitum, impoſitum pede calcare, premere.
Imponere imperium, iugum.
Sub iugum mittere.
Trahere ſub iuga.
Facere aliquem vectigalem, tributarium. *vide Tame.*

to Subdue a countrey, vide *to Winne.*

to become Subiect, vide *Obedient, Subiect &c.*

to Suborne, to put in the Place of another.

Subornare. Adornare. Supponere.
παραπέμπειν. Allegare.
Submittere. Subdere.

Subſidie or Tribute, a Tolle.

Vectigal. Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium. Portorium quod in itinere præſtare ſolent.

to leauie a Subſidie, vide *to Seſſe.*

Subſtance, or Wealth, vide *Money.*

Subtile, Wittie.

Sagax. Illuſtrius.
ἔνθυμος. ἀγχίνους.
λογοδαίδαλος.
Ingenioſus. Chryſippus.
πολυδαίδαλος.
Acutus. Alacer.
Callidus.
Senſibus vigens vniuerſis.
Acer in argumentationibus, argutus orator.
εὐθυμηματικός.
Perſpicax. Gnarus.
Diſertus. ἔμπειρος.
Magnus ingenio.
Expertus. Solers.
Prædítus ingenio.
Animo ingenioſus, artificioſus.
Ingenij dexteritate plurimũ pollens.
Rhinoceros, metaph.
Prudens. Dædalus.
Fœlici acutóque ingenio.
Præſtans ingenio δεινός.
Vir & ingenij vigore, & memoriæ dono præſtans.
In quo ſumma eſt facultas ingenij.
Homo venuſto, cœleſti ingenio, mirificæ induſtriæ.
Diuinæ cuiuſdam indolis.
πολυτεχνότατος.
Cleanthes. Sagaci ingenio.
Egregijs ingenij dotibus cumulatus.
In agendis rebus conſilio vtens.
Argutus diſputator.
Acerrimum agens diſputatorem.

Subtiltie, Craftineſſe, Guilefulneſſe.

Argutia. Fuci.
Strophæ tergiuerſationum.

Ambages. Anfractus. δαίδαλοι.
Acumen Chryſippeium.
Acies ingenij.
Chryſippeæ ſubtilitates.
κρησφύγετον, eſt ſuffugium.
Aſtus. Aſtutia. Vafrauentum.
τέχνη. κερδοσύνη. Ars.
Calliditas. Vafricies.
Verſutia. Doloſitas. Fraudulentia.
Siſyphi artes, prouer.
Doloſa conſultamina.
Verſuta conſilia.
¶ Veteratorie, ſubdolè, vafrè, verſutè, callidè. *VVittily.*

to Sucke or to giue ſucke.

Lactare, ſugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam vbera ſugere.
Alimentum maternum trahere.
Lambere matrem.
Immulgere vbera matris labris.
Vbera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum.

Succeſſours, Poſteritie.

Poſteri. Poſteriores.
ἔκγονοι. ἀπόγονοι. ὄπισθεν.
Minores. Epigoni.
Nepotes. Succeſſores.
Sequaces. ἀκόλουθοι.
Poſteritas.
Soboles. } *Poſteritie.*
Genus. }
Succeſſio.
Semen pro poſteritate in ſacris.
Futuræ retrò generationes, pro poſteris in ſacra Scriptura.
παῖδες παίδων. Nati, natorum.
Filij filiorum, frequenter in ſacris.
Poſtera ætas.

a good Succeſſe.

Rei euentum ſecũdum fore ſpero, fœliciter, proſpere ex animi ſententia rem gereto, ad optatum finem perducere, fœlici exitu concludere.
Efficiam ne quid aduerſi in re contingat, ne ſit infauſtus, alienus, à noſtris voluntatibus.
Vt exitus, finis & terminus rei ſit proſper ac fœlix.

Such maner or Such a one, of this or that ſort.

Talis. Huiuſmodi.
Huiuſcemodi. Iſtiuſmodi.
Illiuſmodi. Similis.
Eiuſmodi. Is. Ea. Id.

to Sue the law, to commence an Action.

In ius vocare. In ius ducere.
Iure conuenire. Citare.
Citare ad iudicem, in ius aliquem.
Diem dicere, vel condicere alicui.
κλητεύειν.
Dicam ſcribere, & dicam impingere, quos Paulus Iuris conſul. dictare actionem dicit.

to Suffer, to Abide, to Endure.

Tolerare. καρτερεῖν.
Exhaurire periculum.
Suſtinere. Supportare.
Pati. Perpeti.
Ferre. Durare.
πάσχειν. Perferre.
Dare pœnas. Pendere.
Dependere pœnas natibus vel tergo.
Plectere. Luere.
Soluere. Piare pœnas.
Caſus inuicto corde ſiniſtros pati.
Sufferre. Perferre. ἀνατλῆναι.
Multos ſubire, adire labores.
Multum terris iactatus & alto.
Pœnæ hæc mihi cauſa fuit.

to Suffer too much, vide *to Permit.*

Sufficient, vide *Apte.*

a Suffragan, vide *Bishops vicar.*

to Swimme.

Natare, fluitare, Innare.
Tacitis remigrare ſub vndis.
Flumina tranare.
Fluuios innare rapaces.
Remis corporis vti.
Carpere iter maris.
Dimouere aquas brachijs.
Findere, ſecare aquas pectore.
Pulſare aquas nudis lacertis.
Ferri per aquas.
Mari brachia tendere.
Rendere aquis.
Ferire aquas.
Pellere vndam manu.
Ducere manus in aquis Placitis vndis natare, *to fwim in calme water.*

to Summe ſeuerall parcels in a reckening or accompt.

Reducere in Summas.
Putare, deputare rationes.
Subducere ſummam, quod ſummare vulgus dicit.
In ſummam conferre.
In ſummam redigere, cogere.

Sumptuouſly, vide *Deliciouſly.*

Sumptuous banket, vide *Banket.*

the Sunne.

Sol. Titan. Hyperion.
Oculus mundi.
Hyperione natus. Phœbus. Apollo.
Pater heliadum Maſculum ſydus.
Genitor Phaetontis.

Sunne ſetting.

Occidens. Heſperiæ partes, occiduus dies. A ſole occiduo.
Sol præceps occiduas ſubit aquas occaſus ſolis.

a Supper.

Cœna. Cœnula, quæ Veſperna antiquis dicebatur.
Cœna veſpertina.
Conuiuium ſerotinum.
δεῖπνον, ὄψον.
Epulum veſpertinum.
Veſpertinæ feſtiunculæ, *Collation.*
Cœna Hecates, prou. dicitur cœna perparca & impendio frugalis. *Vide a colde Feaſt.*

a Supplication or Requeſt.

Libellus apud Sueton. & pluraliter Libelli, quos Martialis vocat ſupplices libellos, in quibus ſcilicet continentur petitiones, ſupplicationes ſubditorum *in writeing.*
Galli Requeſtam vocant minus Latine.
Libellos ſignare, ſiue ſubnotare, dicitur, qui ſupplicibus libellis ſiue Requeſtis reſpondet.

Supplication or Requeſt put backe.

Spernere, repellere, deſerere preces orantis.
Surdas aures præbere oranti.
Nulli exauditæ deorum preces tuæ fuerunt.

to Supply the ſteede of an other, to take the turne of an other.

Alternare vices, apud Ouid.
Variare vices, apud Virg.
Præſtare, tradere mutuas operas, Terent. Seruare vices, Solin.
Promiſcuam operam dare, Plaut.
Ludum facere labori, Horat.
Per vices quippiam agere.

Alijs vicissim suppetias ferre.
¶ Respirare. Vires tarditate nutrire.

to Suppose, to thinke or esteeme.

Arbitrari. Autumare.
Iudicare. Censere.
Videri deponentaliter.
Putare. νομίζειν.
Existimare. Credere.
Exploratum habere.
Diligenter cogitare.
Attentus examinare.
Intento animo intueri, perpendere, ponderare.
Sentire, frequentibus istis particulis: Quod vel quoniam.
Opinione planè concipere fore.
Persuasionem induere.
Reri. Opinari, meditari.

Sure, vide Faithfull and Stedfast.

I am Sure or Certaine of it, I Doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus sum.
Firmiter teneo. Persuasum est mihi.
ἀκριβῶς οἶδα.
Certò mihi persuasum est.
διαμαρτύρομαι ἔγω. firmiter teneo, nihil ambigo.
Certis argumentis habeo compertum.
Certum prospicio.
Certis adducor argumentis.
Plurimis experimentis obseruaui.
Certo certius habeo.
Pro certo habeo. Liquet.
Constat mihi.
Apparet mihi.
Certum, exploratum habeo.
Pro explorato habeo.
Exploratissimum est mihi.
Non ambigo.
Compertum, perspectum, notum, excognitum habeo.
Capio. Intelligo. ἴδια. εἶδω.
Non ignoro. Non sum ignarus.
Non sum nescius, inscius.
Certò scio, Certum scio. Certè scio, omnia, apud Cic.
Non est mihi dubium, obscurum.
Spe non dubia ductus.
Visu comperi.
Exploratum, compertum est mihi.
Certissima fide compertum, & argumentis indubitatis persuasum est mihi.
Diuinis eloquijs testatum habemus & persuasum, Bud.
Calleo, teneo hanc rem quã optimè.
Non me fugit. ἴσθι.
Fugit, fallit, latet, præterit neminem.
Omnes sciunt.
Indubitatum, perspectissimum habeo
Non me præterit, fallit.
Haud me falsum habuit.
Haud me latet. λανθάνει.
Non me clam est.
Neq; id est obscurum cuiquam.
Knowne to all men.

a Suretie, or a Pledge.

Fideiussor. ἐγγυητής.
Sponsor. Satisdator.
Præs & Vas, vadis, sed in re diuersa, vnde Auso. Quid cum lis fuerit nummaria, tum dabitur? Præs.
Quis subit in pœnam capitali supplicio? Vas. Obses.

to be or become Suertie for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali.
Pro altero fide iubere, spondere, se obligare.
Fidem, promissum præstare alienum.
Vadari. verbum commune. βεβαιοῦμαι.
Vadimonio se obstringere.

sistere

Sistere vadimonium, *to put in Surety.*
Alienæ culpæ dispendium luere velle.
In se recipere, ad se, Terent.
τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι, ἀναδέχεσθαι.
Præstare, apud Cic. frequens, pro satisfacere.
Alienam culpam, alienum promissum in se recipere.
Fide iubere. Pro alio spondere.
Fidem pignoti dare.
Dare promissa apud Virg.
Promittere per vadem.
Suo periculo, sua fide promittere alium facturum aliquid.
Fidem interponere suam apud Cæsarem.

a Surgeon.

Chirurgus. χειρουργός.
Chirurgicus, pro eodem.
Aliptes ab vngendo.
Empericus, experimentator, ἐμπειρικὸς qui per experientiam medetur.
Vulnerarius, substant. vel vulnerarius medicus.

to Surrounde, vide *to Ouerflow.*

to winne his Sute.

Tenere, obtinere, causam.
Euincere, vincere litem.
Tenere sententiam, *to get the vpper hand.*

to leese his Sute or to be debarred of his Action.

Perdere causam, ius.
Et cadunt à causa, qui litem perdunt, qui causam aduersario tradunt, cõcedunt.
Similiter cadere causa, causam amittere, Succumbere.
Cadere formula, apud Quintilianum pro eodem.
¶ Vinci. Superari. Cedere.
Inferior, minor sum ἥττομαι.
Posteriores ferre. ἥττους φέρεσθαι,

a Swallow, vide *Gulfe.*

to Swarue altogether from his olde fashions.

to Sweare, to take an Othe.

Iurare.
Iuramentum, iusiurandum præstare. πίστιν ὀμνύναι.
Fidem iuramento obstringere.
In alicuius verba iurare.
Sanctè iurare, deiurare.
Sacramentum dicere & sacramento, Coram Deo & angelis protestari.
Dare iusiurandum.
Iureiurando confirmare.
Conceptis verbis iurare, hoc est, ad præscriptum & voluntatem alterius.
Iurare stygias vndas.
Superos testaris.
Nubila promissi Styx mihi testis erat.
Per mare per terras, per tria numina Iuro.
Adiuro stygij caput implacabile fontis.
Per superos & si qua tellure sub ima est.
Per freta iuro terramq; potentem.
Stygij per flumina fratris annuit.
Meque adstringam verbis in sacra dura meis.
¶ Sacramento adigere vel iureiurando.
Cogere ad iurandum, Obtrigare, obligare iureiurando, vel in iusiurandum cogere, obstringere.
ἐξορκοῦν, *to take an othe of one, or to cause him to sweare.*
¶ Iurisiurandi alicui gratiam facere. Iusiurandum vel sacramentum remittere, *to dispence with one for his othe, to release or discharge him of it.*
Sacramenti religione exoluere.
Iuramentum nullum expetere.

Sacramento non tenere.
Perfidum dicere, *to Periure or forsweare.*
Sanctissimum sacramentum violare.
εἰς τὸν ὅρκον ἀσεβεῖν.

to Sweate.

Sudare, consudare.
Sudorem emittere, desudare.
Circumsudare, Exsudare
Sudat manat sudore.
Sudator, Sudatrix.
Sudoris plenus. *One that Sweateth much.*
Ossaque & artus perfundit toto pectore sudor.
Tum toto corpore sudor Liquescit.

to Sweepe the floore.

Scopare. σκαλλειν. κερειν.
Verrere, expurgare pauimentum.
Operam omnem aranearum perdere, texuram improbam, telas, apud Plautum.

Sweete,

Suaue.	Dulce.
Lene.	Mustum.
Mellitum.	Sacaratum.
Mellis medulla.	
Melleum.	Mellisluum.

a Sweete heart, vide *a Paramour.*

Swift, Quicke. Speedie, Actiue, Nymble.

Agilis.	Alacer.
Velox	Pernix.
Citus.	ταχύς.
Celer.	Volucer.

Impiger.
Alesadectiuum.
Alite vectus equo.
Festinus. ταχὺς.
Præpes. Celeripes.
Strenuus. Citatus ὠκύς.
Aëripes, & per synerefin Aëripes, Alipes.
Velosior Pegaso.
Rapidus. Ocior accipitre.
Swifter then lightning.
Cereum cursu incens.
Fugax pro maxime celeri & veloci.
Cicero posuit in epistolis. & Virg. in ro.
Volucri meare cursu, Sol. de Tigride Primum pigre fluente.

Swiftnesse, Quicknesse, Speedinesse.

Agilitas.	Velocitas.
Pernicitas,	Celeritas.
Alacritas.	Leuitas.

a Swille-bolle, vide *Drunkarde.*

a Swine vide *Hogge.*

a wilde Swine, vide *Bore.*

a Sworde.

Gladius. Ensis. ξίφος.
Framea vel phramea.
Telum, apud Virg & alios.
Ferrum pro gladio frequens, vt pote materia rei confectæ.
Machera, Romphæa. *A two hand sworde.*
Mucro, per Synecdochen, vt ex parte totum intelligamus.
Spatha. Spathula.
Parazonium, *a Riding sworde.*
Acinacis, penultima correpta, apud Horat, & D. Hieron. pro gladio vsurpatum est Persico, seu potius Medico, Turcæ Cimiterram vocant ensem.
Harpe, apud Lucre. pro ense falcato.

to drawe the Sworde.

Distringere ensem, Mucronem.
Vagina eripere ferrum.
Vagina dirripit ensem.
Stringere gladium.
Ensem exigere Gladum nudare.
Petere ferro, Ense, gladio.
Exercere, Euaginare, vel rectius distringere, educere.
Ἕλκειν τὸ ξίφος.

a Sworde.

to gird his sworde.

Balteo se cingere.
Ense latus cingere.
Præcingitur ense viator.
Lateri ensem accommodare, Aptare, Subligare.
Subijcere latus gladio Latus ense cingere. Vincere.
Reuincere, Acuto cingi ense.

to put the Sworde in the sheathe or scabert.

Gladium condere, recondere in Vaginam.
Ensem recludere.
Aptare ensem vagina.
Vagina caua fulgentem recondit ensem.

T

a Table.

Tabula. Tabella. Mensa.
Mensula. Quadra, vt Aliena viuere quadra,
Mensas struere, instruere, extruere.
Ponere. Apponere.
Remouere. Negare.
Retinere. Euertere.
Repellere. Compellere.
Auferre.
Mensis ponere imponere remouere, discumbere, adesse surgere consurgere.
Reddere mensæ tempora.

a Tablegueſt, a Smellfeast, vide *Gueſt.*

a paire of Tables for to play at dice.

Abacus. Alueus.
Alueolus. Fritillus.
Pyrgus, apud Horatium.
Turricola. Orca.
Tabula lusoria

to Take away or from, to Leaue nothing.

Auferre. Demere.
Adimere. Eripere.
Eximere. Dirimere.
Diripere. Surripere.
Præripere Subducere.
Sublegare. Priuare.
Spoliare. Fraudare.
Expoliare. Orbare.
Viduare. Sustollere.
Detrahere. Subtrahere.
Extorquere. Detorquere.
Furari, Prædari.
Nihil reliquum facere, eleganter, pro relinquere nihil.
μηδὲν καταλεῖπειν.
Omnia auferre vel cum puluiſculo, vt habet prouerbium.
Tollere funditus, *to leaue nothing.*

to Take his breath, vide *Breath.*

to take greeuously.

Ægre, Ægerrimè, Indignè, Grauiter, Grauatim, Moleste, Iniquè. Acerbè, Iracunde ferre.
Δυσφορεῖν.
Durius, impatienter, male ferre

Indignari cum accusatiuo, pro Indigne ferre vel irasci, Cicero. Cicero praeter modum doluit mortua filia.

I Take it to be so, or I thinke so.

Mihi videre videor. φαίνεταί μοι. Sic equidem ducebam animo. Virg. Facile adducor vt credam. οὐγ' ἧκιστά δοκεῖ. Mihi videtur. Suspicor. Mihi fit verisimile. Induco animum. Tangit animum meum suspitio. In anxia purgatione leuem concipio suspitiunculam.

to Take in hande, vide to begin.

to Take on him the office or charge, vide to Vndertake weightie matters, charge, &c.

to Take patiently, vide to be Patient.

Take heede.

Caue, vide, studium adhibe, Consilio vtere, diligenter animaduerte, aduerte, attende quam diligenter potes.

Taken with beautie.

Specie capitur adolescentia, oblectatur, gaudet, lætatur. Speciem amant adolescentes.

to Talke, vide to Speake.

to Talke or commune with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum datiuo. Alloqui, cum accusatiuo.

Communicare.	Conferre.
Commemorare.	Sermocinari.
Colloqui.	Confabulari.
Commentari.	Agere.
Verba facere.	Sermonem habere.
Affari.	Compellare.
προσαυδᾶν.	προσφωνεῖν.

Conuenire, cum accusatiuo, *To Go to speake with.* Ioannem de hac re conueniam. Volo te paucis vel tribus verbis, subaudi, alloqui.

a Talke, a Speach, a Language, a Worde.

Sermo. λόγος. Loquutio. Eloquutio. Verbum. Homilia. Eloquium. Idioma, locutionis proprietas. Lingua, pro eodem frequens, quemadmodum Græcis φωνή.

a common Talke, vide Rumor.

Tallowe of beastes.

Sebum. Sepum. σέαρ. Sebum scribunt aliqui. Hinc candela sepacea seu sebacea, *A Tallowe candle.* Et candelas seruare, sebare, vel separe, apud Colu. *To make Tallowe candles.* Et apud Plaut. Vulcanum in comu gerere, id est, candelam, *To beare light in a lanterne.*

to make Tame, to Subdue or bring vnder.

Domare.	Domitare.
Debellare superbos.	
δαμάζειν.	
Frenare.	Subjicere.
Subigere.	Subiugare.

Sub imperium mittere.

Coërcere.

Coërcere. Reprimere.
Vide Subdue.

a Tanner, a Currieur.

Cerdo. σκυτεύς.
Coriarius. Byrseus. *Cupoivs.*
Alutarius.

Tapestrie or hangings.

Tapeta seu potius Tapetes.
Tapes. Plaga. Plagula.
Legimus etiam Tapetia.
Textilis pictura.
Peristromata. Stromata.
Panni auro intertexta.
Peripetasmata.
Amphimalla. Amphitapa.
Aulea. αὐλαῖα.
Vestes cortinæ stragulatæ, variegatæ, versicolores, belluatæ, apud Varro. hoc est diuersis belluarum figuris depictæ.
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spoute.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Collabus, σύριγξ.
Tubus, Cuius diminutiuum est.
Tubulus.
Vinum, ceruisiam educere, promere, *to Tappe.*
Depromere, vinum mouere. Hora.

to Tarry, to Pause, to Stay.

Manere, μένειν.
Expectare. ὑπομένειν.
Opperiri. περιμένειν.
Percunctari. Terent.
Percunctatum ibo ad portam quo ad se recipiat.
Prestolari, omnia cum accusatiuo cõstruuntur. Cicero postremum præstolor etiam datiuo iunxit.
Restare. Restitare.
Tardare. Resistere.
Cunctari. Demorari.
Intermittere. Intercipere.
Interrumpere. Cessare.
Tardescere. Desinere.
Desistere. Morari.
Moram interponere facere inferre.
Hærere. Siftere.
Omittere.

I will not Tarry, I will come by and by, Quickly or shortly.

Non cunctabor, nõ morabor diutius.
Aduentum non differam, non prorogabo.
Subitò inopinatò, propediem nos visurus es.
Nouo ineunte anno.
Ineunte vere, prima hirundine aduolabo, Dabitur tibi copia nostri, Virgilius.
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma.
Londinum. Oxonia.
Cum se remiserit hyemis rigor, cum ciconijs & hyrundinibus euolabo.
Aduentum maturabimus.
Ocyus præsentiam nostrã visurus es.
Propediem te inuisam.
¶ Maturabo reditum.
Iam iam adero.
Mox rediturus.
Continuò hic ero.

Tarry a little, vide *Stand still.*

to doe or ende his Taske, to dispatch his businesse.

Pensum persoluere, absoluere.
Pensum conficere, Plaut.
Pensum meũ quod datũ est confeci.
Peragere laboris pensum.
Opus iustum vel operas reddere.

Implere,

Implere, peragere partes suas.
Iusta præbere, reddere.
Iusta operum peragere.
¶ Plena opera.
Iusta pluraliter.
Opera constituta, debita, consueta, apud Columel.

to Taste, to Smacke, to Proone.

Libare. Delibare.
Gustare. Degustare.
Pitissare, apud Terentium.
Carptim, leuiter, ac velut obiter degustare.
Admouere labra poculis.
Primoribus labijs degustare, tangere.
A limine salutare.
Summo digito & quasi per Indicem tangere, Iustinianus.
Vt canis è Nilo degustare.
Per transennam inspicere.
Extremis digitis attingere.
Ex transcursu dicere, velut degustandi causa.
ἐκ παρέργου μαθεῖν ὅσαπερ γεύμασθαι ἔπεσιν.

to Taxe, vide *to Cesse.*

a Tayler, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator. Sartor.
Cerdo. ῥάπτης.
Vestiarius, qui vestes vendit & reficit Pannicularius.
Veteramentarius sutor, *A Cobler or Botcher. and* Suppactor *a Sower of Cobler.*

to Teach, to Informe, to Instruct.

Docere. παιδεύειν.
Instituere. Erudire.
Edocere. Condocere.
Educare. Dogmatizare.
Instruere. Imbuere.
Fingere ingenium rude, animos puriles iuuentutem filium, pro informare.
Literis ornare.
Condocefacere, apud Cic. Tusc. 3. Tradere pro docere.
Præceptiones & institutiones tradere.
Profiteri aliquem, artes ingenuas, pro docere, scire.
Pueri pectus præceptis formare. Hor. Formare mores.
Ætatem puerilem ad artes, ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias iuuentuti tradere.
Tradere vias disciplinarum discendarum, scientiam.
Puerorum rudem & ad omnia sequacem animum ad optima quæque perducere.
Puerorum ingenia literis excolere.
Iuuentutem & fideliter & accuratè, tam literis bonis, quàm rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus instruere.
Catechizare, in epistolis Paulinis propriè.
Instruere mysteria religionis, tradere.

to Teare in pieces, vide *to Rente.*

to weepe with Teares, vide *to Weepe.*

to Tell, to Shewe, to Declare, vide *Rehearse.*

a Tel-tale, a Blab.

Homo futilis. Leuis.
Rimarum plenus.
Omnia ferens sub auras.
Hac illácque perfluens.
τηεμμίς ὁ πίθος. hoc est, Dolium pertusum.
Incontinentis linguæ.

Parmeno

Parmeno Terentianus.
E perforato qui biberit poculo.
Meliacum nauigium.
τὸ μελιακὸν πλοῖον.
Laterna punica.
Cribro infidelior.
Laterna magis pellucidus.
Dolio pertuſo incontinentior, vt habent prouerbia.

to Tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium in epiſt. pro extra limen efferre, renuntiare.
Facta tegenda loqui. Tibul.
Foris effutire, Teren. *vide to Publiſh.*

Tell vs.

Dic. Dice, apud Comicos.
Cedo, imperatiuum, pro dic, apud Comicos.
εἰπὲ. λέγε. Refer.
Dare, pro dicere, apud Virg.
Iſte Deus quis ſit da Tityre nobis, id eſt, dic. Memora.

Tempeſtuous and troublous weather.

Venti. Procellæ.
Importuniſſimi venti perpetuò ſpiritu ex aduerſo flantes.
Fulmina. Fulgura ardentia.
Tempeſtates. Turbines.
Intemperies. Nimbus.
Grandines.
χάλαζα. κλύδων.
Cœlum admodum ingratum.
Cœlum turbidum.
Hyems pro tempeſtate ponitur.

Tempeſtuous ſtormes on the ſea.

Æſtus, commotio maris.
Mare turbidum, feruens, æſtuans, ſæuum, fluctuans validè, vehementer.
Procelloſum mare, turgidum, inualeſcente Æolo, exurgentibus ſubinde vndarum molibus.
Ærumnoſum ſalum Cic. vocat.
Vndas, fretum, quum ventus & vndæ intumeſcunt, ratis mediis vrgetur in fluctibus, æquoreis tirubas quaſſatur procellis.
Rapidis ſæuit feruoribus æquor.
Mare tumultuoſum, ventoſum, vndoſum, vndabundum, tempeſtuoſum, horriſonum, naufragium minitans, ventis commotum, iratum, feruidum, agitatum.

to appeaſe a Tempeſt.

Componere, tranquillum reddere tempeſtuoſum ſæui maris impetum.
Lenire tempeſtatem.
Tumida placare æquora.
Æolijs ventis, tumidiſque imperare procellis.
Liberare à turbine irati æquoris.

a Temple or a Church.

Templum.	Delubrum.
Baſilica.	Phanum.
Ædes.	Sacra.
Tabernaculum.	Sacellum.

a Tente, a Pauillion.

Tentorium. σκῆνος.
Papilio. Statiua.
Tabernaculum. σκηνὴ.
Nomine quoq; pellium in ſacris tentoria caſtrenſia deſignatur, in prophetia Abacuc. Turbabuntur pelles terræ Madian.
Caſtra pluraliter.
Domus portatilis.

a Tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera ſtipantur.
Peniculus.
Turunda à Catone ponitur pro lineamento ex filis, quod in hulcera immittitur.

Lemniſ-

Lemniſcum, apud Celſum, pro linamento oleo vel vuguento illito.
Epithema.
Linamentum.
Linteolum, lineus panniculus
Baſilicon, apud Celſum pro eodem
μυτωτὶς linteolum illud concerptum quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac ſaniem, ſupputatione quum iam maturuerit ferro reſciſſa.

Thankefulneſſe.

Gratitudo.
Gratiarum actio.
Gratia. Animus memor.
Gratia animi, beneuolentia.
Memoria, voluntas grata in aliquem

to giue Thankes.

Habere gratiam vel gratias, eſt animo, mentem ſcilicet animúq; habere memorem accepti beneficij, quod Græcis eſt χαρίτας ἔχειν.
Referre gratiam & gratias, eſt facto reſpondere, ſcilicet officijs, & ſatisfacere re ipſa beneficijs, & licet ſæpius capiatur in bonam, in malam tamen partem ponitur, vt maleficium reddere ſignificet.
Agere gratias dicimus, & rariſſimè gratiã, verbis videlicet ἀνχαριστεῖν, ὁμολογεῖσθαι χάριν.
Charites perſoluo tonanti.
Iungimus illi fere ſemper incredibiles, magnas, maximas, ſingulares, immenſas, ingentes, immarceſſibiles gratias.
Agere grates, poëticum magis quàm oratorium.
¶ Cæterum acceptum ferre vel referre, tam in bono quam in malo, eſt habere pro accepto, fateri ſe accepiſſe.
ὁμολογεῖν. ὁμολογεῖσθαι.
Gratias vel gratiam ſummam, ſolidã, grandem inire.

to be Thankefull.

Reponere merita.
Gratias agere habere alicui.
Compenſare. Repenſare.
Remunerare beneficium bene merenti.
Clauo trabali beneficia ſua affigere.
Meritas agere grates.
ἄπτειν ὀφειλάς.
Gratas dignas pendere.
Penſare, reddere beneficium.
Gratiam remetiri.
Parem eſſe beneficijs acceptis.
Reſpondere meritis beneficijs.
Perſoluere, ſoluere beneficium.
Operam benignè compenſare.
Alicuius ergà ſe benevolentiam ſingularibus accipere officijs.
Officium officio penſare.
Fricantem refricare.
τὸν ξύοντα αἰτεῖσθαι.
Beneficium acceptum ampliter repenſare. Mutuam officij vicem rependere. ἀντιπλωτεῖν.
Terentius Phor. Fœneratum iſthuc beneficium tibi pulchrè dices, id eſt, cum lucro redditum conduplicatum.
Benefactis penſare oblatum obſequium.

That, or As.

Vt. ἵνα.
Quatenus. Quod.

a Theefe.

Fur. φώρ.
Suppillator. Cleptes.
Trium literarum homo.
Homo manibus aduncis & picacibus. αἰτωλοχείλης.
Fele rapacior. Rapax.
λωποδύτης. Dietarius.
Larus, Harpya prouerb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ.
Qui vncis eſt vnguibus.
Lauernio, Furax. *Theenid.*

Feli

Pelis tarellia. Vertes.
Manticulator, apud Fest.
Trifur, e gabalo lapsus, a Vvag haltes
Latro Prædo. Raptor.
Prædator. Pirata.

Therefore, for that cause.

Proin. Proinde. Ergo.
Ideo. Igitur. Idcirco,
Itaque. Ea de causa.
Illius negotij gratia.
τοῦτ ἕνεκα.
Ex propter, & propterea.
Eam ob rem & res.
Ea gratia. Ea de re.
Ea ex re.
Eo & in hoc, in structura orationis.
Hac de causa, his causis addacti. *Here fore.*

to Thicken or make Thicke.

Densare. Condensare.
Cogere. Virg. Frigore mella cogit hyems.
Constipare. Spissare.
Inspissare. Conspissare.

Thicke, harde, closed together.

Densus. Frequens. πυκνός.
Confertus. Confertissima turba.
Condensus. Spissus.
Crassus. παχύς.
Opacus & obscurus ad vmbram verius referuntur.

to Thinke, to Esteeme, to Suppose.

Inclinare. Censere.
Putare.
Existimare. Conijcere.
Coniecturare. Coniecturam facere.
Cogitare. Aurumare,
Ducere. Credere.
Arbitrari, Suspicari.
Reri. *Vide to suppose.*

as I Thinke.

Vt reor, existimo.
Vt mihi videtur.
Vt arbitror. ὡς γνώμην ἐστί μοι.
Vt ego quidem sentio, autumo.
Meo iudicio.
Mea sententia.
Opinione mea.
ἐμοὶ δοκεῖ.
Nisi me animus fallit *Vnlesse, or except I be deceiued.*
Quantum mihi videre videor.
Quantum iudicij colligere possum.
Quantum meæ existimationi ac iudicio videtur.
Quantum ego ratione & ingenio consequi possum.

to Thinke of or vpon, vide to Muse.

Thinne, vide Slender.

Leane.

to queneh to stanch Thirst.

Sitim compescere deponere, pellere, Tollere explere.
Releuare, Sistere, Sedare, extinguere, expellere.
Sitis sorbet ora.
Arentem leuare vnda sitim.

to be Thirstie or Drie.

Sitire Situm pati, ferre, tollerare, Differre.
Siti consumi, obrui auida siti.

to Threash.

Frumenta pertici. excutere.
Triturare. ἀλοᾶν.
Gressibus exterere.
Spicas fustibus tundere. Colum.
Flagellare messem perticis. Plin.

to Threaten.

Minari. ἀπειλεῖν.
Ædere iactare minas.
Minitari. Comminari.
Fulminare minis.
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem. Virg
Interminari.
Maximas intentare minas.
Intonare minis & verberibus.

a Thriftie childe,

to Thruſt, vide to Foyne.

to Thruſt or to caſt downe.

Deuoluere. Detrudere.
Deijcere. ῥιπτεῖν.
Deturbare è ſublimi.
De ſublimi ad ima rotare.
Præcipitare.

to Thruſt or Put out.

Elimare Proturbare.
Liu. Pellere foras. Extrudere.
Protrudere. Obtrudere.
Explodere. Expellere. *Videto Driue out. &c.*

to Thunder.

Tonitruare. Tonare intonare, ſuper intonare.
Mouere tonitrua Tonitrua matutina ventum ſignificant imbrem meridiana.
Tonitrus, Tonitruum, Tonitru indeclinabile, *Thunder.*
Magnus ab æthereo perſonat axe fragor.
Iupiter ſtrepitu exterruit orbem
Magno miſceturmurmure cœlum.
Tonitru cietur aer, cœlum.
Tonitru tremiſcunt ardua terrarum
Intonant poli.
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit.

to Tie to Binde.

Vincire. Ligari.
Reuincire poſt tergum brachia.
Inijcere vinculis.
Fortibus nexibus vel loris conſtringere.
Grauibus coercere vnculis.
Δεσμεύειν. Innectere pedicas.
Compedes inijcere, *to Fetter, or giue Fetters.*
Adhibere vincula.
ἐμπεδεῖν. Indere compedes, cathenas captiuis.
Compedibus vincire.
Innectere manicas.
Aſtringere arctius, fortius, fortiter. *Vide to Hang vp.*

to Till the ground, vide to Eare.

Time or Seaſon.

Tempus. καιρός.
Hora, apud D. Paulum.
Tempeſtas, apud hiſtoriographos.
Curriculum, apud Virg.
Otium pro tempore.
Non fuit mihi otium. *I had no leiſure.*
Æuum. αἰών, pro tempore longo, ſicut ſæculum, & ætas. Vt noſtri ſæculi mores, noſtra ætate.
Dies pro temporis curſu, apud Ciceronem.

in good Time vide Seaſon.

the Time will trie.

Tempus docebit.
Exitus rei probabit.
Tempus omnia retegens patefaciet.
Exitus acta probabit.

in good Time or ſeaſon.

Maturè. Tempeſtiuè.
Opportunè. Per tempus.
In tempore.

to

to obſerue the Time, to take heede how hee ſpendeth or beſtoweth his time.

Habere rationem temporis.
Summa cum vtilitate noſtra diem condere. Plin.
Non finere tempus ſine fruge, fructu quedilabi, effluere.
Rectè ætatem ducere.
Rectè otia ponere.
Temporis enim ſumptus (vt inquit Philoſophus) parciſſimus eſt.
Tempus redimere. eſt melius collocare, quod malis ſtudijs hactenus tritum eſt.

to waſte or to ſpende Time vainely.

Bonas horas malè collocare.
Otio & literis abuti.
Fruſtra tempus conterere.
Sympoſijs bonas horas malè perdere.
Tempus alea terere.
Conferre tempus in aleam. Plin *Vide to ſpend the Day in vaine.*

to paſſe the Time.

Tempus, diem deducere, tranſigere, traducere, trahere, extrahere.
Tempus terere, conſumere, conterere.
Otium terere, agere.
Dies vitæ, ætatem decurrere, conſumere.
Diem conficere ſermone longo, Plaut.
Ducere horas. Virg.
Eximere diem dicendo, Cice.
Condere ſoles, apud Virgilium.
Conſumere longos ſoles, apud Per.
Ducere. proterere tempus.
Noctes fabulis iucundiſſimis citra tædium transmittere
Extendere noctem colloquijs, ſermonibus.
Iucundiſſimis ſermonibus nox ducebatur. Plin.
Placidæ traducere otia vitæ.
Conſumere, traducere ævum. vitam.
Ferias agere amœniſſimas.
Ineptijs, nænijs bonas horas malè conterere.
Temporis tædium lectione fugare, pellere, leuare, releuare.
Fabellis tempus, diem fallere.
Suffurari tempus quis dicitur, quod rebus neceſſarijs ſuccidit.

the Time weareth or paſſeth away.

Fluxum tempus elabitur.
Ætas auolat defluet, effluit, æſtas.
Fallunt anni.
Labuntur anni tempora.
Tempus præterit, fugit.
It dies, apud Plaut. præterit.
Eximitur dies me gaudente. Plin
Tempus aſſiduo rapitur curſu.
Cedit dies, apud Ciceronem.
Abeunt euaneſcunt præcipiti lapſu, intermoriuntur tempora.
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas.
Tempora Labûtur tacitiſque ſeneſcimus annis.
Fallit tempus, id eſt, citò præterit, nunquam reuocabile.
Dies abit inſtar euntis, currentis vel fluentis aquæ.
Humanæ labuntur tempora vitæ, atque anni properant.
Labitur occultè, fallitque volubilis ætas.

at this Time: in this world, or as the world goeth now.

Hoc æuo. hôdie.

Impræ.

Impræsentiarum. Nunc.
Hac tempestate, ætate.
In præsens.
Hoc temporis curriculo.
Hoc sæculo. Hoc tempore.
Hác hominum ætate. Hodie.

at the very same Time.

Eadem tempestate.
Sub idem tempus.
Per idem tempus.

the Time weareth away all things.

Differendo, intercedentibus diebus vel mensibus res dicitur elanguescere, intermori.
Euanescere.
Venire in obliuionem res dicitur, cui tempus inducet obliuionem.
Tempore ipso vanescere, apud Tacitum. Et prouerbium, Dies adimit ægritudinem, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur.
Non est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, tandéq; adimat: imo reuulsum pectore.
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi possis emendare.
Et Euripides. χρόνος μαλαξειν.
Tempus dolorem lenit.
Videmus opiniones vanas, fictasque diuturnitate extabuisse.

in the mean Time or season.

Interim. Interea.
Interea temporis, loci.
Interdum. Obiter. In transitu.
Interim dum. μεταξύ.

in Times past, or of Late.

Diebus proximè exactis.
Longo ab æuo.
In diebus seu mensibus prioribus.
πάλαι. Hoc longis intercedit annis.
Diebus iamdudum, nuperrimè elapsis, præteritis.

in olde Time.

Maiorum nostrorum ætate, tempestate, temporibus, quo sæculo maiores nostri vixerunt, annis præcedentibus, præteritis, præterlapsis.

out of Time.

Inopportunè, intempestiuè, importunè, insolitè, inopinatò, inopinanter, inopinatè.

as Time will serue.

Tempori cedere, necessitati parere, rationem temporis habere, consulere temporibus, conformare se ad temporis rationem, consilia & actiones tempore moderari, pro temporum statu & suscipere & deponere, ita se gerere, vt præcipere tempus videatur, vt temporis ratio ferat ac postulet.
Quasi ducem in rebus agendis, & cõsiliarium habere tempus.

in Time to come.

Apud posteros, in posterum, in posteritatem, æuo sequuti. *Vide hereafter.*

Timerous, vide *Fearefull.*

Tyrannie, Crueltie.

Tyrannis.
Iugum durissimum.
Seruitus plusquam misera.
Phalaridis imperium.

to exercise Tyrannie.

Tyrannidem exercere.
Pharaonica sæuitia opprimere.
Subditos tyrannide fatigare, deprimere.
Omnium hominum sæuitiam improbitatemque supergredi.

Tyred, vide *Weary.*

To and fro, vide *Hither and thither.*

Toade-

Toadestooles, Mushrumps:
Asparagus. ἀσπάραγος.
Corruda. Fungus.
Boletus. βωλίτης.
Tubera & tuberes.

Together:
Simul. ἅμα. Vnà. Pariter.
Insimul, med. correp.
Coniunctè seu coniunctim.

Toyes, trifles, vide *Foolishnesse.*

Tokens, Markes, or Signes.
Signa. σήγματα.
Indicia. Argumenta.
Monumenta. Insignia.
Documenta. Specimina.
Notæ. Vestigia.
Symbola. σύμβολα.

a Toll-gatherer, vide *Customer.*

a payre of Tonges, or Pincers.
Pruniceps. Forfex igniaria.
Furcilla conquinaria. πυρολάβιον.
Tenella, barbara dictio est, seu potius Gallica.

an ill Tongue, or a Raylingtongue.
Lingua virulentia, bifulca.
Mordax. Maledica.
Contumeliosa. Virg.
Aspidis morsus.
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuen. Lingua mali pars pessima serui.

a childrens playing Toppe.
Trochus, Trochulus Turbo.
Trocho lude aleas fuge.
Turbinem voluere, Trochum agitare, circumuerti ambire.

the Toppe or highest part:
Æditior locus. Fastigium.
Culmen. Cacumen.
Vertex, metaph.
Supercilium. Summitas.
Verruca, metaph.
Altitudo. Extremitas.
ὕψος. ἄκρον.
Apex. Iugum.
Præcipitium. Ardua terrarum.
Sublimitas Celsitudo.
Specula. Iuga montis.

from the Toppe to the toe, vide *from the Beginning to the end.*

a Torch.
Teda. Fax. Luminare.
πυρσός. Funale.
Facula. *A firebrand.*
Lampedion. *Vide Lampe.*

Torch-bearers:
¶ Daduci, δαδοῦχοι, Tediferi, Facularij, Ceroferarij.

to Torment, vide *to punish.*

a Touchstone.
Lapis Heraclitus pemul. prod.
Lapis Lydius. Index, Latinè.
βάσανος. Cuius attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

a Torrent, a swift running streame falling from the hils.
Torrens tis m. g. Torrens, entior, entissimus.

Torrencia flumina.
Rapidus montano flumine torrens
sternit agros.
Sternit fata læta boumque labores.
Ruunt de montibus amnes.

it Toucheth you very neere, vide *it is your Part.*

a Towne or Cittie.

Oppidum. Oppidulum.
Ciuitas. πολις.
Vrbs, qua Roma propriè dicta est voce, ad alias ciuitates modo detorta.
Castellum. κωμη.

to vndoe or spoyle a Towne, vide *to Destroy.*

Trace, vide *Foote-steps.*

a Trade or manner of life.

Vitæ institutum.
Viuendi ratio, modus, forma.
Formula. Mores.
Exercitium. Studium.
ἐπιτηδευσις. ἐπιτηδευμα.
Recta, optima morum compositio.
Vide suprà Occupation.

to Traffique, to exercise the trade of Marchandize.

Negotiari. ἀγοραζειν δι'.
Exercere, tractare commercia mutua, negotiationem ἐμπορίας.
Inire commercia. Mercari.
Mercaturam exercere, vel mercaturam facere mercaturam, apud Cicer. & Plaut. pro exercere. ἐμπολεῖν.
Agere mercatum, negotiationem. ἀγορὰν ποιεῖν.
Mercimonijs faciendis rem augere, *Vide to Vse.*

Transitorie, or not long During, of no long continuance.

Momentaneum. ὀλιγοχρόνιον.
Transitorium. Caducum.
Fluxum, fragile. Sal. Diuitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur.
Temporarium. Temporarium.
Instabile. Ruiturum.
Fugax. Labile.
Iamiam periturum.
Mobile. Interciturum.
Interiturum. Occasurum.
Intermoriturum.
In obluionem venturum.
Paruo tempore duraturum.
Omnium enim rerum vicissitudo est, & omnia orta occidunt.
Aetati, annis cedere.
Aetatem ferre non posse.
Diu seruari non posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia.
Et mala Pestica, Plin. nocat fugacia quod durabilia non sunt, decerpta, quæ facillimè corrumpantur.

to Transiate, vide *to Change.*

Trappes, Ginnes, Snares, or Viles.

Laquei dolosi. Tendiculæ.
Insidiæ. ἐνεδραι.
Pedicæ. Retia.
Fallaciæ. Offuciæ.
Tisceæ. Irritamenta.
Cassies arcti. Technæ.
Clandestinæ insidiæ. Transenna.
Obsidiæ, apud Columel Plaut.
Durateus equus, prouerb. δέρατος ἵππος.
Decipula æ, & Decipulum neut. gen.
Furtà, apud Ouid.

to Trauell or Labour in vaine, to lose his labor.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Inanem operam sumere, suscipere.
Studio exerceri inani.
Frustra laborare, conari.
Capere, pati, subire laborem inanem.
In cassum sudare.
Arenam numerare, metiri.
Arenæ semina mandare.
Arare littus.
Aerem verberare.
Operæ iacturam facere.
In pertusum ingerere dolium, apud Plaut.
Studium male collocatum in idum vitreo.
Ludere operam.
Austrum percellere.
Penelopes telum retexere.
πηνελοπης ἱστὸν ἀναλύειν,
In aqua scribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare.
ἀλείπτα σοφὸς τὸ κέρκιον δεῖν.
Scopas scindere.
Rem pugnæ inutilem efficere.
Nebulas aduerberare.
Piscari in aere.
Aquam in mortario tundere.
Caluum vellere.
Lauare corium, laterem.
Ignem diffecare.
Aethiopem dealbare, lauare.
Isthmum perodere.
Rei ventos venari.
Aquam cribro haurire, & id genus per multa alia, *to labour, & supra to labour in vaine.*

to Trauell, or be in labour of Child.

Parturire, Parere, Pare, Edere partus.
Soluere molliter partus, liberos suos
Producere, in lucem dare.
Educere fœtus. Reddere ventris onus.
Ponere ventris onus.
Ferre partus. Reddere semina concepta, vteri pignus.

to Trauell before the time, or to bring forth young before it be perfect, in beastes we say, to cast their young.

Immaturum fœtum edere.
Abortire. Abortum parere.
Abortare pro eodem, apud Iul. Fir.
Arborior, eris, vel iris.
Abortiuũ, arbortũ facere. ἐκπλεῖσαι
¶ Abigere partum medicamentis.
ἐκπιπτὸν, ejicere infantem in vtero enectum.
Coactè conceptum à se subire. Suetõ.
¶ Fœtum corrumpere.
Et apud Phocylidem, φθεῖρειν ἔμβρυον ἐνόδυ γαστρὸς.
In vtero fœtum corrumpere.
¶ Vitia contrahere abortiua, apud Solin.

an expert or great Trauellour.

Qui plura loca calcauit, quàm vllus multo perpetuarius, apud Sen.
Multum terris iactatus & alto, apud Virg.
Qui orbe peragrauit, omnia emensus.
Quique mali multũ, vtriusq; laborum fluctibus & bellis tulerit. Vir.
Rebus euariantibus iactatus & agitatus.

a Treasure.

Gaza, Pertica dictio.
Thesaurus, θησαυρὸς Græcè, quod repositus sit εἰς κεύθειν, i. in crastinum.
Quitiæ reconditæ, repositæ.
Fiscus. Aerarium sanctius.
Peculium authore Cellio pro ea patrimonij parte ponitur quam quis in numerato & ad casus repetinos repositam habet, vt refert Alciatus.
Gazophylacium, vel Enthecagaræ, id est, thesauri repositorium, Thesaurarium August. vocat.

the Lord Treasurer.

Aerarij præfectus. Aerarius.
Arcarius, qua dictione Hieron. vtitur in lib. Ester.
Quæstor. ταμίας.
Præpositus pecuniæ publicæ.
Aerarij curam habens.
Tribunus ærarius, Budæo dicitur.
Receptor generalis.
Coactores vocantur præterea, Quæstores seu collectarij.
Συνδίκται.
Coactionem argentariam factitare, apud Suet. pro exercere quæstoris officium.

a Trencher.

Quadra. *A broad Trencher.*
Quadrula.
Mensa & mensula diminutiuũ, apud Virg. in 7.
Orbis seu orbiculus mensarius, *A round Trencher.*
Discus idem.

a Trembling, vide *Quaking.*

a Trespasse, vide *Offence.*

Tribute, vide *Subsidie and Custome.*

to Trie, vide *to Attempt.*

Trifles, vide *Foolishnesse. Babies.*

to Trimme, vide *to Beautifie.*

Trimly. Finely, Cunningly, Workemanly.

Adfabrè. Faberrimè.
Artificiosè. Eleganter.
Quàm optimè.
Scitè. Scitissimè.

a Triuet.

Tripes. τρίπους. Cytrapus.

to Triumph, to Brague.

Agere triumphos. Triumphare.
Ouationem agere.
Dicere pæan. Dicere Io pæan.
Cantare triumphum, pæana.
¶ Et præposterè gloriantes dicuntur prouerbio, Ante victoriam encomion.
Ante congressum encomion vel epinicia sibi ipsis canere, & ante lætem augere ollam.

Trouble, vide *Heauinesse. and Free from Trouble.*

Trouble of minde, vide *Madnesse.*

to Trouble himselfe, to put himselfe in greate trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere. πονηραγμονεῖν.
Multis se negotijs implicare.
Circa multa agere.
Capere molestiam.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari.
Omni se prægranare molestia.
Molestijs se inuoluere negotijs.
Sibi ipsi litium ac negotiorum materiam accersere, parare.
Sibi malum conciliare.
In cœlum expuere.
Facere quod in proprium recidat caput.
Aduersus stimulum calcitrare.

Troublous, vide *Grieuous and a Peece of Trouble.*

Throughly, vide *Wholly.*

a Truce.

Inducię. Pax ſequeſtra.
Vacatio militię.
A bello, vel belli feriæ.
ἀνοχὴ. ἀνοχαί. ἀπόχη.
Pactitia pugni ceſſatio.

to make Truce with enemies.

Inducias paciſci, agere, facere, pangere, dicere, inducias bello dare.
Condicere inducias, id eſt, ſtatuere, apud Iuſtin.
Aequis conditionibus inducias inire, Plin.
Ab armis fœdere intercedente quieſcere.
Peractis inducijs.
Tempus inducıarum cum Gallis exierat. Cæſar. *Vide Leagne.*

True: one that ſayeth the truth.

Verax. Veriloquus.
Homo minimè vanus.
Veridicus Oracula loquens.
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be True, or according to the Truth.

Veriſimilè, & è conuerſo.
Verum ambage remota dedit.
Simile veri. ὁμοιὸς.
Non veri diſſimile. Reuerè.
Vero verius apparet.
Vero conſonum.
Non abhorrens à veritate.
Veritati coniunctum.
Haud abſurdum ineptum, abſonum.
A vero. Simillimum vero.
Durant veſtigia non languidæ fidei.
Soli.
Fama nec à veri diſſidet illa fide.
Veri ſpeciem habens.
Idoneum, appoſitum, aptum ad perſuadendum. πιθανὸν.

Truely; Indeede.

Sanè. Certo certius.
Certè. Certiſſime.
Habet omnes in ſe numeros veritatis.
Certum vel certo ſcire.
Plane, Atqui.
Vere ἀληθῶς. Verum.
Profecto. Vero verius.
Nil certius, apud Comicos.
Quouis oraculo Delphico certius.
Numirum. Haud dubio.
Pro certo creditur.
Quinimo. Reuera.
Immo. Amen. Prorſum Vero.
Porro. Videlicet. Reipſa.
Etiam. Etiamnum.
Recte ſane ita vero.
Sane vero per ironiam.
Vtique. γάμμα.
Dubio ſine. Næ. νὴ
¶ Confirmantis & obteſtantis formulæ, apud Comic. præcipuę.
Ita me dii bene ament, iuuent, apud Terent.
Peream. Diſpeream.
Ita Deum mihi propitium habeam.
Moriar. Emoriar. Male mihi ſit.
Ita viuam, apud Cic.

a Trumpet.

Tuba σάλπιγξ. Salpinx.
Cornu recuruum. Claſſicum.
Bucca vt ſcribit D. Hier. apud Hebræos tuba dicitur à quo Buccina diminutiuum, & buccinum in neutro genere, apud Plin. κιθαρίτης.
Concha pro buccina vel tuba, apud Virgilium & Horatium.
Aes pro tuba ex ære, apud Virg.
Signum. Signa canàt apud Martialẽ.

to ſound the Trumpet.

Clangere. κλάγγειν, σαλπίζειν. Signum dare.
Datur ſignum buccinæ. Cic.
Buccinare. Aere ciere vſros. Virg.
Clangere buccinæ militum animos confirmare.

to Truſt.

Fidere. Confidere. Niti Theſea fide.
Credere. Fidem habere.
Spemque fidemque locare.
Fretus ſum pro Fidem habeo.

Truſt no bodie.

Nemini fides habenda eſt, nuſquam tuta fides, humanis mala eſt fiducia rebus, ſapientiæ & conſilij eſt, nemini res noſtras credere, committere, nemini plane confidere.
Nullius in fide omnia ſtatuere, ponere, collocare.
Quis eſt quem tibi fidum præſtare poſſis, cuius incerta, dubia, infirma, fluxa fides non ſit?

Truſtie, vide *Faithfull.*

I Truſt, vide *I Hope.*

to ſpeake the Truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denunciare, citra adulationem prodere.
ἀληθεύειν. Veritatem proloqui.
Verum dicere, eloqui, nec cælare.
Auriculas tenuras mordaci radere vero, apud Perſium.
Ad normam veritatis loqui, Rud.
Verum proferre.
Tanquam è plauſtro loqui.
ὡς, ἐξ ἁμάξης λαλεῖν.
Dicere id quod res eſt.
Dicere rem ipſam, vt res eſt.
Veritati rerum geſtarum teſtimonium perhibere.
Veritatis iubare tanquam vaporem & nubeculam deprimere.
Folium recitare Sybillæ, apud Iuuen. id eſt, rem indubitatam, certam.
Oracula loqui.
ἐτύμως εἰδέναι καλέπτειν τῷ μὲ θύμῳ. apud Homer.
Vt verum dicam imperat mens ipſa.

to defend the Truth.

Agere pro veritate.
Veritati ſubſcribere, ſuffragari.
Veritatem propugnare.
Totis viribus verum tueri.
Veritati patrocinium tutis nitibus præſtare.
Iugulum ſupponere pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore.
In fidem veri memorias accerſere ex antiquitate ſcriptorum.
Oppetere mortem pro veritate.

to couer, to cloake the Truth.

Verborum coloribus veritatem obfuſcare.
Oratorijs fucis veritatem obducere.

a Tumbe, vide *Graue.*

to Tumble, to wallow to Turne.

Voluere. Volutare.
Peruoluere. Rotare.
Reuoluere. Euoluere.
Aduoluere. Deuoluere.
Superuoluere. Inuoluere.
Aduoluunt ingentes montibus ornos
Voluere rotam.
Saxa voluebant, inferebant.

a Tumbler, vide *Dauncer.*

a Tunne, a great veſſell.

Dolium. βίκος. Vas vinaria.
Cuppa, alijs per ſimplex ſcribitur.
Bacchar ſeu Baccharium.
Cadus. κάδος. Tina. Victor.
Vaſcularius, *A Cooper.*

by Turne, by Courſe one after another, or one to another.

Mutuò. Inter ſe. Alternatim.

Alius

Alius alium. Alternè.
Vltro citroque & vltro citro.
Secum. πρὸς ἑαυτὸν.
Vicissitudine Vicissim.
Inter nos agamus communiter.
Alternis vicibus.
Ad inuicem pro quo eruditiores pronunciant.
Ad alterutrum, Græcè, πρὸς ἀλλήλους.
Inuicem, Quin. Ad hæc tertio pugnare inuicem ostendit.

to take the Turne of another, vide *to Supply the steed of another.*

a good Turne, vide *Good.*

to do one a good Turne, vide *Pleasure & Benefit.*

one good Turne requireth another.

Manus manum fricare prouerbialiter dicitur.
Manus manum lauare.
Gratia gratiam parare.
Mutuum muli scabere.
Fricantem refricare, id est genus alia permulta.

Twelue.

Duodecim, Ter, quater. Bis, sex.
Addiderat annos, ad duo lustra, duos.

Twilight, vide *Euening:*

in the Twinkling of an eye, vide *Moment.*

V

a Vagabond, a Runnegate, a Vanderer, a Rogue.

Erro, onis. Errans.
πολυπλάγκτος, ἰχνεύτης.
Aberrans. Errabundus.
Vagans. Vagus.
Vagabundus. Multiuagus.
Palans. Circulator.
Panagæa Diana prouerb.
Instabilis, nulla certa sede consistens.
Pedem stabilem & domicilium certum non habens.
Toto vagari orbe.
Per medias vrbes agitur, saltusque peragit Error.

Vaine, or transitorie.

Vanus. Fragilis.
Verna incertior aura.
Fluxus. Caducus.
Perfusa gloria fuco.
Vmbratilis. Momentaneus.

in Vaine.

In vanum. In Cassum.
Frustra. Nequicquam.
Inaniter. Nequaquam.

Vaine hope.

Spes frustrata. Vana, inanis, falsa, minime secunda, omnino aduersa, auersa.

Valiant, vide *Couragious.*

to Vanquish.

Cæsar Pompeium vicit, pugna fiegit, prælio superauit, acie vicit superauit, fugauitque.
Copias eius profligauit, infragam cõiecit, conuertit.
Victoria est potitus, victoriam tulit, obtinuit, consecutus est, adeptus est.

to Vanquish with reasons, vide *to Ouercome.*

Vantage, vide *Gaine.*

to varie, or differ in words.

Pugnantia dicere. Non conſtare ſibi. διαφωνεῖν. ἐαυτῷ.
Non conſentanea dicere.
Secum diſcrepare.

Variable, vide *Inconſtant.*

Variance, vide *Diſcord.*

a Vaut or an arch Roofe.

Cameratum. Concameratum.
Caminatum. Teſtudinatum.
Arcuatum. Fornicatum.
Fornicibus recurvum.
Teſtudineum. Arcuatum opus.
¶ Camera, teſtudo. Fornix.
Teſtum incuruatum, deuexum.

Vehemently, vide *Much.*

to open a Veine, vide *to Let blood.*

Venim, vide *Poyſon.*

Verie much, vide *Much.*

Vermillion, vide *Red colour.*

a Verſe or Meeter.

Carmen. Verſus.
Oratio numeroſa quod numeris conſtet, metro ligata, carminis legibus adſtricta.
Metrum. μέτρον.
Numerus. Modus.
Modulus. Carmina. Muſa.
Sermo in carminis leges ligatus numeris adſtrictus.
Carmen ſiccum, exile, exangue, exuccum, nullum omnino Apollinis veſtigium habens.
¶ Contra. Elegans venuſtum, verſum quod artificioſo & compoſito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, ſuauiloquum, exultum, Maroneum.

to make Verſes or meeter.

Pede iuncto ſcribere.
Pangere, conficere, conſcribere carmen.
Facere. dictare.
Carmen ſcribere, condere, ludere, ducere.
Verſus fundere, canere, reſonare.

Vertue.

Virtuti omnia ſunt ſubiecta, omnia ſunt ſub poſteſtate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus eſt, dominatur, vna regnat, ſummum ius habet, omnia regit, virtuti cuncta parent, cadunt ſubiecta ſunt humana omnia.
Virtus valet ad omnia, imperium habet in omnes res, omnia tenet poſſidet iure ac poteſtate ſua, complectitur, quid eſt, quod aſſequi virtus non poſſit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præſtat.

to Vexe, to Moleſt, to Perſecute.

Infectari. Infeſtare.
Affligere. Afflictare.
Cruciare. Moleſtare.
Macerare. Mactare.
Enecare, metaph. Defatigare.
Vrere, apud Terent.
Vexare. κατατρύχειν.
Laceſſere. ἰκαίνειν.
Inſequi. Quatere. Inſultare.
Turbare Fatigare.
Moleſtum eſſe ἐνοχλεῖν.
Exagitare. Premere.
Perſequi. διωκάνειν.
Vrgere. πιέζειν.
Petulanter inceſſare.
Premere perſecutionibus.
Cogit me illud. *That vexed me.* *Vide to Grieue and to Punish.*

A

a Vicar, vide *a Curate.*

Victorie:

Victoria. νίκη. Palma.
Trophæum. τρόπαιον.
Triumphus. Superior manus.

to haue or obtaine the Victorie, vide *to Ouercome, and Vanquish.*

to View, to Consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur.
Interius ac propius contemplari.
Altius perspicere, vel peniticulatè.
Penitissime spectare.
Propius intueri.
Ob cordis oculos ponere.
Animo intueri.
Penitùs introspicere.
Silentium aperire, prouerb.
Omnes animi sensus velut quodam specillo pertentare.
Iudicii acrimonia.
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere.
Aestimare à digitis primoribus, veluti leonem ab vnguibus.
Totum perlustrare, excutere.
Attentissime inspicere.
Ad hominum formam & figuram, animum referre. Cic.
Attentius, accuratiusq; considerare.
Penitùs explorare.
Cominus oculis quamlibet curiosis colluſtrare.
A fronte atque à tergo.
ἀπὸ προσώπου καὶ ὀπίσω.
Pixis oculis intueri. Ατενὲς ὁρᾶν.
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimouere vel deiicere, alicuius vultum contẽplando.

a Village:

Vicus. κώμη.
Pagus. Castellum.
Aliud significat villa, nempe domum extra vrbem, pro prædio tamen subinde ponitur.
Municipium, *A freedome, a free cite or towne.*
Maior vicus est, qui vel vicus vel opidum videri possit.
κωμοπόλις.

a Vine or Vineyard.

Vinea. Vinetum. Vitis
Bacchi nemus. Arua felicia.
Nouelletum. Malleolus, *A young Vineyard.*
Bacchi Pampineis oneratæ vitibus vuæ.

to Violate, or to Deflowre a Virgin or maiden.

Vitiare Violare.
Corrumpere. διαφθεῖρειν.
ἀδικεῖν. διαφθορὰν ἐργάζεσθαι.
Stupro contaminare.
Deuirginare, apud D. Hieron.
Pudicitiam imminuere virgini, apud Plaut.
Comprimere, corrumpere virginem.
Imminuere virginitatem.
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Cic.
Vitium addere pudicitiæ. Plaut.
Delibare virginitatem.
Soluere zonam virgineam, apud Catullum.
Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare. *To take away the flower.*
Conficere virginem, apud Teren. pro fallere dictis.
Depudicare. *Vide Maid.*
¶ Compressio. Coitus.
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compressiunculæ. *The act or deede of ecberie*

Violet

Violet colour, vide *Purple.*

Visions, vide *Dreames.*

to Visite, to come to See.

Visere. Inuisere.
Casulas non dedignari
Lares reuisere, subingredi.
Deflectere, subuertere ad aliquem.
Subire tectum vel domum.
Succedere tectis.

a Visour, vide *Masking.*

an Umpire, vide *Arbitrour.*

Vnable to studie.

Infirmior, Imbecillior est, infirmiore, tenuiore, imbecilliore valetudine & corpore est, infirmioribus viribus est, imbecillioris, infirmioris, tenuioris valetudinis est, quâ vt studiorum laborem, graue studiorum onus ferre perferre, sustinere possit.

Minus habet virium, roboris, quam vt studiorum labori par esse possit quam vt ferendo studiorum labores possit esse.

Valetudine vtitur imbecilla, infirma, sic vt labor studiorum eum facile possit opprimere.

Eam illi valetudinem, eam naturâ vires negauit, quas laboriosa studiorum tractatio, assidua literarum exercitatio, grauissima literarum studia postulant, requirunt, desiderant, exigunt.

Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas tenuitas facit, vt incumbere, quantum res possit, in studia non queat.

Vnaduised, Rash:

Inconsideratus. Incps, expers consilij, rationis.
Improuidus. Præceps. Inconsultus.
Temerarius. Imprudens. Ineuis.

Vnaduisedly, Unwisely, Rashly.

Præcipitanter. Inconsideratè.
Properè Temerè.
Properanter. Inconsultò.
Ex improuiso De improuiso.
Improuiso Repentino.
Repentè. De repentè,
Impremeditato. Ex inopinato.
Subito. Subitariè.
Imprudenter Citra causam.
Sine ratione. Sine causa.
Tumultuariè. Citra delectum.
Tumultuanter ἀνεπιχειρήτως.
Neglectim & plusquam ex tempore.
In rugas contracta fronte.
Imperatè. Illotis manibus. ἀνιπτοις χερσίν.

to doe a thing Vnaduisedly.

Consilium in re præsenti capere.
Impræme litatè aliquid tractare.
In arena consilium capere instar gladiatoris vt habet prouerb.
Et apud Senecam. Consilium sub manu dicitur nasci.
Illotis pedibus quippiam aggredi.
Anabatarum more facere, i. clausis oculis, vt refert Alciatus, & non Andabatarum.
Facere ruditer, crasso modo.
Ex tempore, impræmeditato tumultuanter, raptim agere.
Deliberare cum præsenti.
Agere præcipitem.
ἀυτοσχεδιάζειν. Mittere, Dilabi præcipitem, corpus è saxo.
Ferri, volui in præceps.

to Vnbind, to Loose.

In mare, in æquor se perrumpere effundere.
Præceps sese saltu in flumen dedit.
Præcipitare se in Vndas, aquas.
Soluere. Expedire.
ἐκλύειν. Enodare. Exoluere.

Leuare

Leuare cathenas, vincula. virg.
Ligamenta, vincula dissoluere.

Iam Vncertaine, or in doubt.

Non satis mihi liquet.
Haud certus sum.
Habeo dubium ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, suspensum.
Equidem ignoro.
Minus compertum habeo.
Parum mihi liquet.
Non equidem scio.
Cogitatu nequeo colligere vllo. *I can not knowe it in any wyse.*
Parum constat. Clam me est.
Mihi dubium est.
Fugit, præterit, latet me.
Ne cogitatio quidem vlla hac de re in pectus meum ascendit subijt animum, *I knowe nothing of it.*

Vncertaine what to doe.

Ancipiti cura distrahor, iactor, versor, animi pendeo, incertus animo sum, pendet animus inclinat huc, illuc fluctuat, iactatur, incertus est, quid consilij captat, vtram me dem in partem ignoro.
Explicare consilium, expedire me ex hac deliberatione, exitum meæ cogitationis inuenire nõ possum, distrahunt me diuersa consilia.
In vtramque partem ita multa succurrunt, vt difficilis admodum sit, minimè expedita, minimè explicata, minime explorata, minimè certa, per obscura, haud facilis aperta deliberatio.

Vnchaste, vide *Lecherous.*

Vncleane, vide *Filthy.*

it is Vncomely, vide *Becommeth.*

to Vncouer the head.

Aperire caput. Detegere.
Nudare verticem.
Pileum ponere, deponere, detrahere.

Vncunningly, Vnhandsomly.

Inartificiosè. ἀτέχνως.
Infabre. Impolite.
Inornate. Fœde. *Bungerly done.*

Vndefiled, vide *Chaste.*

Vnder the firmament, Heauen or Skie: abroad in the open ayre.

Sub aperto cœlo.
Sub Ioue, apud Horatium.
Sub dio, caue sub diuo dixeris *Hæc* enim Græci Iouem vocant & Iuppiter Latinis pro aere ponitur. ὑπαίθριον. Vnica dictio, & aduerbium Græcis.
In aperto mundo. Axe sub æthereo.
¶ Agere sub dio, apud Horatium. ἀπὸ σχοίζειν.
Dormire sub dio, αὐθροκαλεῖν.

to Vnderset, vide *to Prop vp.*

to Vnderstand, to Perceiue.

Intelligere. Videre.
Discere apud Cæsa. Capere.
Sentire. Mente capere.
Colligere. Cognitum habere.
Tenere sensum, alicuius rei conditũ.
Impulit aures maternas luctus.
Perspicere. Ad aures peruenire.
Animaduersione & intelligentia dicentem vel legentem assequi.
Audire. Inaudire. Subaudire.
Excipere. Virg. Assequi ratione.
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione.
Nosse, sentire, conijcere, coniectura, consequi.

Intellectu

Intellectu percipere, assequi.
Comprehendere apud Cicer.
Animo complecti, percipere.
Intelligentiam habere.
Intelligentia & ratione comprehendere.
Rei alicuius sententiam & rationem tenere.
Accipere. Percipere.
Callere. Tenere.
Habere. Sapere.
Cognoscere.

you Vnderstand my meaning.

Mea consilia planè tibi nota sunt, tenes consilia mea, animum meum, meos sensus.
Non te latent mea consilia, cognitum habes, ac perspectum animum meum.
Qui sit meus sensus probè, nosti, nosti, præclarè intelligis.

not to Vnderstand.

Non assequi. Non capere.
Aenigmata obscurè dicta, ruditas mei captus, non potest assequi.
Nescia mens hominum fati sortisque futuræ.
Venturi inscius ævi.

to Understand ouerthwartly or backward.

Præposterè excipere.
Aliter accipere atque quis dixerit.
ὑπολαμβάνειν.

to Vndertake weighty matters, or to Take on him a great office or charge.

Suscipere curam.
Arripere negotij curam.
Rei curandæ onus in se recipere.
Capere prouinciam.
Obire res arduas. Tollere onus.
Subire officium, prouinciam munus.
Negotium suscipere capescere, inire, adire, aggredi.
Subire vel obire partes.
Capessere, sumere, suscipere prouinciam.
Tollere in humeros negotij curam.
Perferendi onus in se libenter recipere.
Non grauatim ad se recipere sarcinam.
Onus suscipere, subire.

to Vndoe, vide *to Abolish and Spoyle. vtterly Vndone.*

Naufragium feci rei familiaris, perijt mea res, actum domestica est de meis fortunis.
Prorsus euersæ sunt opes meæ, perdidi omnia.
Euertit me bonis omnibus fortuna, mearum opum nihil mihi reliquũ fecit.
Afflictæ sunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

Vnfruitfull, vide *Barraine.*

Vngracious, vide *Naughty. Vnhoneſt, Vncomely.*

Indecens. A decoro alienum.
Haud quaquam decorum.
Indecorum. Inhonestum.
ἀσχήμονον.
Pugnans cum honesto.

the Vnhappiest man of the world.

Nemo me infœlicior, infortunatior est.
Meas miserias nulla æquat infœlicitas, conditio mea est miserrima, in summa versor infœlicitate.
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortunijs, miserijs calamitatibus.

Omnes

Omnes me premunt miseriæ.
Infesta, infensa, aduersa, iniqua mihi sunt omnia.
Nulla est tam misera fortuna quam mea.
Meum est singulare fatum, singulari vtor fato, singulari fato natus sum.
Infausto nimium aduersoque sydere sum natus.
Semper perpetuis miserijs vexor, angor, crucior torqueor, affligor.
Non aduersa tantum, sed euersa penitus est mea fortuna.
Quis est omnium mortalium iniquiore conditione, deteriore loco, quam ego sum?

an Vniuersitie, a famous Schoole.

Academia. Gymnasium.
Conciliabulum, concessus Phylosophorum τῶν φιλοσόφων συνέδριον.
Ingeniosissimorum hominum conuentus.
Frequens doctissimorum & clarissimorum virorum concessus, non titulis modò maximis, verùm etiam maxima erupitione insignium.
Academia quæ cum summis academijs literarijs contendere ausit.
Gymnasium literarium.
Arena palladia.
Mater seu fons artium liberalium, studiorum Bononia.
Academia Patauina totius Italiæ nobilissima.
Gymnasium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus.
Palestra literaria.
Studium Patauinum, Perusinum.
Lyceum med. prod. λύκειον.
Academia à Platone nomen habet, Lyceum verò ab Arist.
Athenis & à Cic. in Tusc.
Asylum artium omnium bonarum.
Aditum Musarum.
Minervæ locus sacer.

¶ Collegium, bursa, Pædagogium, barbara à doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi vsum tradu. cta à magistratibus.
Vniuersitas, secundum Iurisconsultorum definitionem, est aliqua communitas vel ciuitatis vel aliarum quarumcunque rerum.
Potest tamen dici Vniuersitas studiorum quod vniuersæ omnes artes ibi doceantur, sed non est vsitatum.

Vniust, vide False.

Vniustly.

Præter ius. Contra quàm æquum est.
Iniquè. Iniuria. παραδόμως.
Non legitimè. Sine iure.
Absque iusta causa.
Contra honestatem omnem.
Summa cum perfidia.
Præter ius fasque.
Præter æquum & bonum, apud Ter. against all right and reason.

to do Vniustly.

A semita iustitiæ deuiare. Hiero.
Transire, transilire fines iustitiæ.
Describere ius precio non æquitate.
Iuris perfringere annulum.
Ius torquere peruertere.
Corrumpere, deprauare iudicium.
Emere, constuprare, contaminare iudicium. μιαίνειν δικαίαν.
Iustitiæ verbum tollere iter.
Pauperis causam repellere.
Pauperis preces clausa spernere aure.
Egenum iustitiæ titulo vexare.
¶ Iniuriam alicui imponere.
Lædere, onerare iniuria.
Iniuria lacerare, afficere, verberare, affligere, to do wrong.
Videmus proh dolor etiamnum nuntiam corrumpere æquitatem & plerosque argentinam pati.

Vnkinde, Vnthankefull.

Pro

Pro benefactis maleficium reponere.
Ingratum esse.
Pro summo beneficio summum remetiri maleficium.
Ingratitudinis crimen subire, apud Cic. *Vide Vnthankefull.*

it is not Vnknowne vnto you, you Know well enough.

Compertum tibi est.
Nosti. οἶδας.
Non est obscurum tibi.
Haud te latet, fugit, praeterit.
Probe nosti. Non ignoras.
Compertum, exploratum habes.
Haud nescius es, haud ignarus.
Liquido tibi constat.

Vnlearned, Ignarant, without Knowledge.

Ineptus. ἀδαήμων.
Indoctus. Inscius. Ignarus.
Expers scientiæ. Scitus.
Ne ipsa quidem elementa callens.
Ne Aesopum quidem trijit.
Rudis bonarum literarum.
μὴτ' ἐπὶ γράμμασι.
Neque natare, neque literas novit.
Alienus à musis. Illiteratus.
ἄμουσος. ἀναλφάβητος.
Idiota. Nescius.
Amusus. Sus Minerua.
Indoctior libethrijs.
Asinus cumanus. Imeruditus.
ὄνος παρὰ κύμαις.
Per ætatem rerum imperitus, *a Smatterer.*
Ab eruditione, morumque probitate alienissimus.
Omnium disciplinarum rudis.
Imperitus non dicitur tantum pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet ea vox, vt sit cõtraria Græcæ dictioni πολύϊστωρ, vnde Christophorus Hegendorphinus indocte scripsit: Monacho imperitior, i. à summo vertice ad imos vsque pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.

Vnlike or Diuerse.

Dissimilis. Discors.
Dispar. Dissentaneus.
Varius. Discrepans.
Contrarius. Repugnans.
Differens. Distinctus.
Discretus. Dissonus.
Absonus. Alienus. Alius.

farre Vnlike, farre from the matter, nothing to the Purpose, neythe rime nor reason.

Absurdum. Dispar. Dissimile.
Discors. Varium. Alienum.
Differens. Discrepans. Dissonum.
διάφωνον. Nihil ad rem faciens.
Absonum. Diuersum.
Dissentaneum. Non conuenies.
Distentiens. Distans plurimum.
Quid ad rhombum?
Vide prouerb. Absurda. Aliena.
Vide differeth much.

to Vnlocke, vide to Open. to Vnlode to vnburthen.

Exonerare. Onus deponere, exuere, abijcere.
Onus omne meum reiectum est.

Vnluckie, Vnfortunate.

Infortunatus. Infœlix.
Parum fœlix. Sinister.
Quarta luna natus.
ἐκ πλαγίου γεγονώς.
Sinistro genio natus.
Parum auspicatus. Inauspicatus.
Fortunæ improbitatem multipliciter expertus. Fortunis euersus.
Fatis & dijs iratis (vt aiunt) omnia agens. Qui plura aduersa pertulit quam secunda.

Mustelam

Mustelam domi habés vel alens, prouerbialis sententia. Er per iocum fortunatior Scrobilis Carcini.

Varijs exercitatus fortunæ incommoditatibus. *Nothing prospereth or thriueth vnder his hand.*

Cui cuncta cedunt infeliciter, & intemperijs agitur, prouerbio in parruos minuisse cineres dicitur. *Vide Vnhappie.*

to be vnluckie, Vnfortunate.

Aduersi euentus formam tolerare.

Fortunæ aduersæ ictibus circumuenti.

Mersari fortunæ fluctibus.

Fortunæ tragulis feriri. Bud.

Ludibrio esse fortunæ ibidem.

Infortunia pati. Paris exercerí.

Infesta fortunæ tædia crebraque persequi.

Calamitatem accipere.

Minus prospere viuere.

Infestis telis aduersorum casuum fortuna aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis sauciare dicitur. Budæ. quapropter dubia & nouercanti fortunæ non alia fidendum.

Vnluckely.

Infeliciter. Inauspicato. Cic.

Sinistris auguriis, vel auspicijs, malis auibus.

¶ Inauspicatum. Malum omen.

Occursu infausto, *An vnluckie chance, or that bringeth ill lucke.*

Vnmodest,

Immodestus, inconsultus, temerarius, imprudens, inconsideratus immoderatus, immodicus;

Expers modestiæ, iudicij, prudentiæ & rationis. *Vide Shameleſſe.*

Vnmoueable goods, an Herytage.

Bona fundi. Bona soli.

Immobilia bona.

βοσκήματα. Possessiones.

Prædia. κλήματα.

Hæredium & Hæredíolum.

Vnnoble, not Noble, of a base or poore stocke.

Ignobilis. Obscurus.

Ignotus. Plebeius.

Homo plebei ordinis, quintæ classis

Minime classicus.

ἀνώνυμος ἀγνώτος.

Obscuris æditus vel natus parentibus seu natalibus. ἄσημος.

Infimorum hominum seu plebeiorum stirpe oriundus.

Infimo genere, vel obscuro natus.

Cuius fama in obscuro est.

In obscuro vitam agens.

Imaginibus carens.

Subobscura natus in familia.

Obscuro loco & parentibus agrarijs natus. Parabolanus.

Horatius Damam pro ignobili & obscuro posuit, vt ne tegam spurco Damæ latus.

Homo à se ortus, apud Cic.

A nobilitate alienus.

ἀγλυῶς. πρόγονος.

Homo nouus, apud Sal.

Et prouerbio, Generosus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generosus vult haberi, alias humilis & obscurus.

Vnpossible.

Impossibile est, pro quo fieri non potest, docti dicunt.

ὑπὲρ φύσιν. Supra naturæ vires.

Nullo pacto fieri potest, & prouerbialiter schemate.

Prius testudo leporem præuerterit.

Mare vitem tulerit.

Locusta bouem pepererit.

Quem lupus duxerit vxorem.

Citius elephantem sub ala celes, & id genus per multa alia.

Vnprofitable, Vnthriftie.

Qui nulli eſt vſui. Inutilis.
Otioſus. ἄχρηστος.

Vnreaſonable.

Præter rationem.
Irrationabiliter. Inhumaniter.
Temerè ἀλόγως.

Vntruly, vide *Stif-necked.*

Vntamed, wilde.

Effrenus & Effrenis. ἀχαλίνωτος.
Infrenus. Effrenatus. Indomitus.

Vntill, Vnto.

Donec. Donicum, apud Poetas & Comicos. Quoad.
Dum, apud Virgilium & Terent. pro Donec. Vſque dum. ἕως.
Tantiſper. Quoſque.
Quoaduſque. ὄφρα.
Vique diu. Dum. Tamdiu.
ἕως τοῦ. Aduſque pro. Vſque ad.

Vntill now, euen vntill this time, hetherto.

In preſentem diem.
In hodiernum diem.
Hactenus. Huc vſque.
Adhuc pro hactenus. Terent.
Ceſſatum eſt vſque adhuc.
In preſentiarum.
In hunc, in hanc diem.
Ad hoc vſque tempus.
Ad hanc poteſtatem.
In hanc vſque horam.
In præſens vſq; tempus. Hodieque.

Vnthought, Vnlooked for. Sodainly, Vnawares.

Inopinatè, & τὸ. Improuiſè & ſo.
Subito. Ex tempore.
Ex improuiſo. Inauſpicato.
Præcipitanter. ἐξαίφνης.
ἐξαίφνιδιον. Præter ſpem, opinionem, atq; incredibile hoc mihi obtigit.
παρ' ἐλπίδα. Repentè. Extnopinato.
Ex inſperato. Inſperato.
Vide Vnadviſedly.

Vntractable, vide *Stiffe-necked.*

Vnwillingly, againſt ones will.

Inuitus. Coactus.
Præter voluntatem, ingenium.
Ingratis & ingratus, vtrunque apud Terent. pro inuitus vel coactus.
ἀκούσιος, ἄκων.
Grauatè & grauatim, aduerbia.

Vnwiſely, vide *Vnadviſedly.*

Vnwiſe, vide *Fooliſh.*

Vnworthie of Praiſe.

Laude indignus es.
Indignum te laude præbuiſti, præſtitiſti, oſtendiſti, probaſti.
Non ita te geſſiſti, non ea quæ vitæ ratio fuit, non eiuſmodi ſunt tua merita, non te talem vidimus, cognouimus, ſenſimus, experti ſumus, non is nobis cognitus es, vt afficiendus, orandus, decorandus, honeſtandus, efferendus, extollendus laude ſis.
Vt laus in te conueniat, tibi debeatur.
Vt laudis præmium, quaſi tibi debitum poſſis exigere.
Vt laus quaſi tuis meritis debita merces, perſoluenda tibi eſſe tribuenda, deferenda videatur.

Voyde, Emptie, Without, Deſtitute or lacking.

Vacuus. Inanis. Expers.
Immunis. Orbus. Viduus.
Viduatus. Vacuatus.

to Vomite, to Spew, to Caſt vp.

Vomere.

Vomere, Vomitare, Degere.
Eiectare dapes, ora vacuare cibis.
Nauseare, Nauseam facere Reuomere.

a Vomiting, or Spewing.

Vomitus, Vomitio, Stomachi dissolutio, reiectio vel reiectus.

to Vowe, or to make a vowe.

Votum vouere, reddere.
Canere vota. Virg.
Voto se obstringere, obligare.
Votum facere.
Suscipere votum Deo.
Concipere Suscipere Capescere.
Ferre, multiplicare.
Soluere implere voti debita.
Votis optare, petere, exposcere, operari.
Dicere sacramento, & Dare sacramentum.
Dicare pia vota deo.
Vota nuncupare, pro fœlici rerum euentu, vota polliceri & destinare. apud Plinium.
Munuscula diuis promittere, Cat.

to Vpbraide, vide *to Cast in ones teeth.*

Vpright, Pure, Sincere, a plaine dealing man.

Candidus. Integer.
Syncerus, & hic & hæc synceris & hoc syncere.
Minime fucatus. Apertus homo.
Sine dolo, fraude, fuco. ἀδόλως.
Qui est extra omnem doli suspitionem.
In quem nulla fuci cadit suspitio.
In fronte gerens animum.
Integer vitæ scelerisque purus
Qui moribus ab omni labe purissimis.

to make an Vprore, or Sedition, a Rebellion, great sturre, to keepe a foule keyle or turmoyle.

Ciere turbas, dissidium.
Ad dissidium vulgus impellere.
Concitare tumultum, turbam.
διίστημι.
Concitare plebem, nationis seruitia.
Funestos tumultus concitare, excitare.
Turbam, tumultum facere.
Omnia armis perturbare.
Suscitare & excitare tragœdiam.
ἐκταράττειν.
Res nouas moliri.
Studere rebus nouis.
Bellum, prælium, seditionem, tumultus concitare, conflare, mouere.
Turbas facere, apud Terent.
Acria inducere bella, pace pulsa.
Seditionem mouere, facere, agere.
Seditiose rem gerere.
Perturbationis strepitum mouere,
Maximas vndique turbas cicre.
πάσας ἄϊλας ἐφθείρειν πανταχόθεν ἀνιμῶν, vt est apud Poët.
Turbas dare, Teren. pro facere.
Ad seditionem & dissidium perpellere.
διαστασιάζειν.
Omnia conturbare.
Maximis rerum procellis personare, perturbare, miscere vniuersa.
Peruertere omnia iura, diuina humanaque.
Peruertere rem publicam.
Confundere fasque, nefasque, fas & iura Sursum deorsumque ordinem inuertere.
Iuris ordinem cassare omnem.
Cœlum miscere terræ, sacra prophanis.
Diuina atque humana habere promiscua. Sallustius.

Omnia prophanare, prophana facere
Ima summis permitere.
Omnia sursum ac deorsum miscere.
Delere leges omnes, fas omne ius.
Rebus nouandis orbem commouere.
Ciere bella, pugnas. Martem. Virg.
Motus tragœdiasque ciere.
Excitare arma, tempestates, malum furorem, bellum, incendium.
Omnia turbare, impacataque, reddere, perturbare.
Diuina pariter & humana tumultuosa tempestate confundere.
Adferre perturbationem, apud Ciceronem.
Conclamare & armis concrepare.
Inter Christianos discordiarum semina iacere.
Conijcere in perturbationes rempublicam.
Acheronta mouere.
Orbem Christianum in arma vel ad arma concitare, conclamare.
Animum plebis contra principem suum exacerbare, irritareq; ad seditionem, ad cædes commouere, & ad bella. Sollicitare.
Sollicitare quietæ ciuitatis statum Liuius.
Communem moliri seditionem, vulgusque in discordiam excitare.
Pacem Ecclesiæ mutuis digladiationibus, exoticis opinionibus perturbere, conturbare.
Subditos ad inobedientiam & illicitas iureque damnatas conspirationes & confœdera tiones pellicere.
Funesto cornu classico occinere.
Ad seditionem excitandam cornu. Alecto personare Erasmus.
Alecto in teneros Stigijs se concitat alis. Virg.
Tyria concire maria, hoc est ingentes turbas vt refert Afranius.
Populũ persuasione adulterare pessima.
Populum exasperatum seditiosis concionibus in rabiem agere, apud Cice. Ad pilum vocare.
Promissis ingentibus seditionem cõmouere.
¶ Facere Tragœdiam ex Comedia.
Ex humili tumulo, grandem producere olympum. Mantuanus. B.
Iocum in rabiem vertere.
Leuiculis de causis maximos tumultus excitare.
In re leui nimium tumultuari.
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias, quod prouerbio Tragœdias in nugis agere dicitur in re scilicet leuicula mouere tumultũ.

out of Vse. Abolished.

Exoletum est, obsoletum est.
Est inusitatum, abolitum.
Moris esse desinit, desijt.
Antiquatum est, seu abrogatum.
In dissuetudinem venit, abijt.
Obliteratum est.
ἐξαπολέλυται. ἀπαλοιεῖται.

Vsed, in Vse or Custome.

Moribus receptum est.
Consuetum. Vsitatum.
Commune. Assuetum.
Solitum. Vulgare.
Vulgatum. Frequens.
Solitum est fieri. Vsu perceptum.
Cice. κρατεῖν. Inoleuit.
Moris est. Consuetudinis est.
ἔθος ἐστὶ συνήθεια.
In obseruatione est.
Consuetudo tenet, obtinet.
In consuetudinem uenit.
Remanet in hodiernum diem.
Permansit ille mos.
In more positum est.
Consuetudine receptum est.
Vsus inualuit. Mos incessit. Salust.
Cunctorum calculo iam receptum est.
Præclarum istum à maioribus accepimus morem Cicero.
In vsum abijt.

De more antiquo. *After old fashions.*
Eſt in more maiorum.
Abijt in morem, in conſuetudinem.
Vſu irrepſit ac paulatim temporis progreſſu robur collegit.

to Vſe to Occupie, to Enioye.

Vti gladio, enſe cultro vel aliquo familiariter.
Expectatis frui commodis, vita ſalutari &c. Carpere regni commoda.

to Vſe the Trade of Marchandiſe.

Mercari, mercaturam agere, dueere, exercere, gerere adminiſtrare.
Negotiari, negotia tractare, adminiſtrare, ad negotiandum ſe conferre, ad negotiationem proficiſci.
Nundinari. *To ſell and buye openly in Fayres.*
Nundinator *a market man, or one that goeth to Fayres. Vide Trafique.*

to growe out of Vſe or cuſtome, to waxe Old or decay.

Exoleſcere. Euaneſcere.
Obliterari. Antiquari.
Deſinere. Ceſſare. Abire, ſimplex. Abire in diſſuetudinem.
Exolere. Venire in diſſuetudinem.

to lend out to Vſurie.

Fœnerati & Fœnerare quamuis Valla diſtinguat.
Vſuram facere, exercere.
δανείζειν, τοκοφορεῖν.
Locare argentum fœnori.
Fœnus agitare, exercere.
τόκος λαμβάνειν.
Pecuniam dare ad vſuram, collocare in fœnus.
Artem daniſticam exercere.
Fœnerando debita compilare.
Fœnore circumuenire, opprimere plebe, vulgus. Liuius.

an Vſurer.

Fœnerator, Vſurarius.
Daniſta. Dardanarius. *δανιστὴς.*

to Vtter vide *to Pronounce and Speake, and to Vtter, to Declare ſimply or plainly.*

Craſſius dicere.
Intelligibilius loqui.
Pinguiori (vt aiunt) Minerua rem agere. Apertius dicere.
ἁπλούστερον agere. Inculcare.
Manibus pedibuſque inculcare.
Expreſſius declarare.
Præmanſum in os inſerere. Adag.
Clarius, clariſſime diſcere, proponere
Apertius rem refignare.

Vtterly, thoroughly or altogether.

Prorſus. Funditus.
Stirpitus. Radicitus.
Medullitus. Omninò.

Vttermoſt, laſt.

Vltimus, Extimus
Extremus. Penitiſſimus.

Vtiiitie, vide *Profite.*

Vulgare, vide *Common.*

W

a Wafer, vide *a Cake.*

to Wage, or lay a wager.

Certare cum quopiam precio, pignore depoſito.
Deponere. Concertare.
Decertare. Decernere.

Facere ſponſionem.
¶ Deponere quadruplum ad duplum
Ponere. *to lay.*

Wages or Hyre, Reward.

Stipendium. Præmium.
Merces. Meritum. Debitum.
Salarium *Vide Reward.*

to giue Wages.

Stipendium de publico ſtatuere, apud Liuium.
Salarium annuum conſtituere, attribuere ex fiſco regio.
E fiſco centena annua aſſignare.
Salarium ex ærario principis ſtatuere, apud Eraſ.
Annuũ ſenſum è publico decernere
E republica ſtatum aliquod præmium perſoluere.
¶ Stipendium annuum mereri ob nouitatem rei inuentæ.
Præmium pro fortuna ſatis amplum conſequi.
Præmia ferre, capere.

a Wagon, a Cart, a Chariot

Currus. Carpentum
Quadriga. Veha vel vehia.
Curriculum. Eſſedum Vehiculum.
Rheda. Plauſtrum. ἅμαξα.
Vittatus arcuatus currus, vehiculum cameratum, quorum vſus in Brabantia & Flandria.
Vittata quoque nauis, Solino dicitur.
Saracum.

to driue the Wagon.

Impellere currum, regere, moliri.
Agere currum aut carpentum.
Arrigati. ὀρθοχεῖν.
Iungere curium. *to Make ready the waggon.*
Iungere equos, *to ſet the horſes in the waggon.*
Dexterare.
¶ Ire veha, curru, *to Ride in the waggon or Coche.*

to ouerthrowe the Wagon.

Euertere, ſubuertere currum.
Impetu ſolo ſternere.
Effundere vecturam, aurigam.
E curru deturbare. ἐκδηρόειν.
Effundere in Iamum.

a Waine maker.

Carpenta coaptans.
Carpentarius.
Faber plauſtrorum.

a Waineman, vide *Carter.*

a Way, a path,

Via. Iter. Callis.
Semita. Veſtigium.
Trames. Limes. Orbita.
Via præceps *an vneuen way.*
Actus *A way that paſſeth through ones ground.*

the high Way or the common way.

Via publica. Conſularis.
Baſilica via. Via regia.
Tritum Spatium.
Via trita. Prætoria.
Via militaris. Plauſtraria.
μεγάλοδος. λεωφόρος.

to make the Way plaine, to open or to repaire the way.

Aperire viam. Viam facere.
Viam ducere. Cicero.
Munire, ſubſternere, ſternere viam.
Scindere glaciem, prouerbialiter.
Aliquid peruium facere.
Aditum præbere, facere.
ὁδίβατον ποιεῖν.
Aditus facere illuſtres, Cicero.
Fores aperire metaphoricè.
ἀνοίγειν τὰς θύρας.
Viam complanare, æquare, euadere

Gradus

Gradus tollere.
Pulchram ac tutam ſternere viam.
Eſſalebroſa & aſpera commodam, levemque reddere viam.
Obſtacula viæ diſcutere.
Tranquillam viam concinna, id eſt, expedi. Plautus.

to Stop the Way or paſſage.

Iter, viam intercludere, claudere.
Præcludere viam.
Iter intercipere.
Obſtruere perfuga improborum.
Progreſſum impedire.
Iter intercipere, impedire.
Inhibere greſſum, iter, ἀναχαίζειν.
Aditum claudere, præcludere, obſtruere, intercludere.
Crebris arboribus ſucciſis omnes introitus præcludere. Cæſar.
Intercludere inimicis commeatum.
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione.
Re frumentaria, Commeatibus noſtris intercludere inſiſtunt.

to Waile, to Lament, to weepe.

Flere. Lachrymari.
Illachrymari.
Dare lachrymas. Virg.
Lachrymas profundere.
Vlulare. Ædere planctus.
Eiulare ſublata voce.
Imo de pectore quæſtus dare vultu manibuſque ad ſydera verſis.
Plorare, voce flebili.
Plangere, percuſſu membrorum.
Gemere, ſonitu è pectore erumpere.
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula.
Fundere fletus.
Perfundere genas lachrymis. Ouid.
Querimonias, gemitus, eiulatus facere. Lachrymas fundere.
Lacrymis genas erigare.
Genas, ora ligare lachrymis.
Cædere mœſtis pectora palmis.
Quærulari. Quæritare vel quæritari
Capillos trahere.
Seris ora rigare fletibus
Et apud Virg. Sustulit exutas vinclis ad ſydera palmas.
Cœlo ſupinas ſi tuleris manus. Horat. lib. 3. carmin.
Cepas edere aut olfacere, ioco prouerbiali.
Lugere, deflere, & elugere, *to lament, or vvaile for.*
Cic. Patriam eluxi diutius.
Deplorare.
Mœrere mortem filij.
Recentem natum fletu excipere. Sol.
Fletu omnia complere. *to make one vveepe.*
¶ Excire lachrymas.
Fletum excutere alicui. *Vide to Mourne.*

to lay Wayt, to deceiue, to practiſe wiles, for to intrap or deceiue.

Inſidiari. Malum moliri.
Inſidias tendere, moliri, ſtruere, facere, ponere, locare, collocare, parare. Alere monſtrum.
Moliri, machinari fraudes dolos.
Mali aliquid moliri.
πάντα κάδε. λοχᾶν.
κεδνήσαι λαχεῖν. Petere abſol.
Nectere ſtrophas.
Artem exercere Pelaſgam.
Dolos ſuere. δόλους ῥάπτειν.
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere.
Tendere retia, laqueos.
Struere doſos.
Alto pectore moliri malum.
Obſidiari apud Columel.
Dolos conſarcinare, texere.
δόλους ὑφαίνειν. apud Hom.
Artes nouas, noua pectore verſare conſilia. Virg.

Retia distendere capiendis vndique prædis.
βυσσόδομευειν.
Tragulam injicere.
Fabricam facere, fingere, Terere.
Pilum injicere, apud Plaut. pro eodē.
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde.
¶ Hamum vorare, *to be deceiued.*
In laqueum inducere, inescari homines.
In casses inducere.
Attrahere in nassam.
Arte illectare. παλευειν.
Ex insidijs irruere, vrbem impetere.

Wayward.

Nimium acerbus es, nimium in consuetudine durus, asper es.
Tua consuetudo minimè iucunda est, amara potius, atq; odiosa est, ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis vt neq; tu quemquam, neque te quisquam ferre possit.
Vtneque tu consuetudine cuiusquam, neque tua quisquam vti possit. *vide Frovvard.*

to Waken or to Awake one out of his sleepe.

Excitare à vel è somno.
Suscitare aliquem somno.
Excire somno. Liu.
Rumpere, abrumpere alicui somnum. Expergere.
Expergefacere. Exuscitare.
Persoluere membra somno.
¶ Expergiscor, excutior somno, *to Awake.*
Ex somno corripere corpus.
Euigilo. Soluo somno.
Nox viros somnusq; reliquit.

to Walke, to goe abroade.

Gressus, Pedes ferre aliquo.
Petere patriam.
Contendere, Niti.
Dirigere gressum abitum parare.
Ferre iter Efferre pedem.
Proripere, Tendere, Agere se aliquo.
Vertere cursus celebrare.
Radere, metiri Iter.
Viam secare agere viam capere, tentare.
Vestigia firmare, torquere.
Signare, Figere, Premere.
Gressus glomerare superbos.
Larem patrios; penates reduci
Suspensos ponere gradus.
Inambulare. ἰμαδεπατεῖν.
Ambulare. Spatiari.
Aura mitiore se remittere.
Cœlo sereno quoquam deambulare animi causa.
Deambulare dum iucunda & blanda est aura.
Obambulatione oppidi fastidium leuare.
Ad auram inambulare.

a Walking place.

Subuiale. Xystum.
Hypæthrium. ὑπαίθειον.
Paradromis.

Walking in darkenesse, vide *Blinded.*

to Wander, to Stray.

Errare. Palare.
Discursare. Vagari.
Spatiari. Lustrare. *Vide to Go out of the vvay.*

Wanton, Saucie.

Lasciuus. Proteruus.
ἀκόλαστος. Blax. βλαξ.
Petulans. Procax. Petulcus.
Improbus pro proteruo lasciuoque ponitur.

Wantonnesse.

Protet-

Proteruia. Petulantia.
Improbitas ἀσυλλογία.
Proteruitas. Insolentia.
Procacitas. Lasciuia.
Panis saturitas, vt habetur Exechiæ 16.
Vulgo panaria saturitas, & prouerbiali schemate.
Citra vinum temulentia.
ἄοινος μέθη.

to be Wanton or Saucie, to Play the wanton.

Insolescere. Lasciuire.
Insolentiam pro se ferre.
Petulantem & insolentem se exhibere.
Proteruire. ἀκολασταίνειν.
Procaciter, petulanter, improbè & insolenter agere.
ἀσυλλογίστως.

Warie, vide *Circumspect.*

Warmth, vide *Heate.*

to waxe Warme, vide *Hoate.*

to Warne, to Aduertise secretly, to Signifie.

Innuere. Significare.
Insinuare. Indicare.
παραινίττεσθαι.
Dare signum oculis, oculis innuere, *to vvinke.*
ὑπολιζειν. In aurem dicere.
εἰς τὸ λέληθον.
Indicium facere, apud Teren.
Anus indicium fecit.
Indicium dare.
Aperire se totum alicui.
Admoto propius capite dicere.
Familiariter arcanum suum exponere.
αἰνίττεσθαι.
In sinum amici effundere, deponere sententiam penitus aperire, effari.
Secreto dicere, committere.
Nunciare, denunciare, enunciare, perferre, dicere, edocere, & simplex docere, apud Cic. significare certum vel certiorem facere, deferre. *to signifie or let vnderstand.*
Cognitum facere, i. certiorem, apud Pli. Notificare, facere notum.
Reddere certiorem vel certum.
Intimare vulgus dicit non admodum latinè pro significare, apud Titum Liu. inuenies tamen.

Warre.

Warring with good successe, to declare VVarre, vide *to Denounce, &c.*

to enterprise Warre.

Bellum suscipere.
Inimicitias suscipere.
αἴρεσις ἢ πόλεμον.
ἐχθρὸν αἱρεῖσθαι.

to prepare for Warre, or to make great preparations for it.

Belli apparatum instruere.
Parare Bellum, arma, copias.
Componere militarem apparatum.
Ex hybernis miiites in expeditionem euocare.
Contendere bello.
In arma parare, accingere se, suos.
Exercitum, copias bellicas conscribere.
Militiam cogere.
Expeditionem agere.
Bella gerere.
στρατόλεγ. ἰδιωτεύειν.
Bella ciere.
Parare machinas magnas.
Ruere in bellum.

Expeditionem parare, apparare.
Molirí expeditionem, bellum, classem.
Martem instruere.
Expedire copias, auxilia contra aliquem.
Arma mouere.
Machinas tormentaque parare.

To ende or make an ende of the VVarre.

Bello finem imponere.
Bellum absoluere.
Claudere, Profligare.
Dirimere, ab armis conquiescere & cessare Classicum canere.
Receptui canere, *to sound the retrait.*

to make VVarre, vide *to Fight.*

VVarlike, belonging to warre.

Militaris. Mauortius.
Martialis. πολεμεῖος,
Bellicus. πολεμικὸς.
Castrensis.

to VVash, to Rinse.

Lauare. Fontana perluere vnda.
Vulnera ficcare lymphis, abluere.
Dare manibus lymphas.
Terguan dimittere in vndas.
Flumine, vino, se abluere, lauare, Tingere, liquido rore perfundere.
Sumere aquam.

to VVash out writings, vide *to Crosse out.*

to Waste, to Spoyle, to Destroy with the sword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere.
Prouincias rapinis, ferro & igni populari. Ferro flammaque grassari.
Ferro ignique rem gerere.
Omnia vastare ferro & igne, cuncta euertere.
Hostili more populari ac vexare.
ἀφαυζεῖν καὶ πορθεῖν.
ἀΐζειν καὶ φέρειν.
Vrbes, muros, mœnia destruere & quare solo, ab imo vertere.
Ingentem domus traxit ruinam.
Vrbem mœnia diruere euertere.
Subnectere, disijcere, deijcere, concutere, subruere.
Sternere, perdere, eruere.
Ferro, incendijs ac rapinis miserè vastare. Agros depopulari, longe latéque vastare.
Infumum & cinerem omnia redigere, vertere Ouid. Χειροπαδίσαι. *videte Spoile.*

to VVaste riotously, vide *to Consume.*

to VVaste his patrimonie.

to VVatch.

Vigilare Excubare. φρυρεῖν.
De excelsiori specula obseruare.
Ecubias agere vel vigilias.
Custodire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud Sal.

Watchmen, or the watch.

Vigiles, & Vigiliæ pro vigilibus.
Excubitores.
ἄγρυπνοι. Custodes.
¶ Primarius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum, quæ secreto excubitoribus dantur.
Excubias de stationibus deducere, *To take vp the VVatch.*
Vigiliæ, Excubiæ Custodia nocturna.

VVater.

Aqua. Vnda. Lympha. Fluctus.
Latex. Humor. Amnis.
Fons figuratè pro aqua, vt: Adser fontem, i. aquam.

Vena

Vena aquæ manabat ſaxo.
Dare aquam, lymphã manibus. Vir.

to VVater the ground or garden.

Rigare, Irrigare Humectare.
Spargere ſemen aqua.
Madefacere, humorem aſpergere adæquare.
Perluere rore manus.
Madida fluere in veſte.

to Waxe olde, vide Olde.

to Waxe ſtrong, to Recouer health.

Conualeſcere. κρατχύειν.
Sanitatis beneficium ſentire.
Refrigerio potiri ſalutis, in ſacris literis. Reuiuere.
Reuiuiſcere, firmum validumq; fieri.
Reualeſcere ex capitali morbo.
Reualeſcere. Sanari.
Morbo leuari.
ἀναλαμβάνειν ἐκ τῆ νόσυ.
Reſici incipere. Plin. pro conualeſcere ἀρχὴν λαβὸν τῆ ἀσθενείας.
Recolligere, reparare vires ab ægritudine. Recreari.
Meliuſculè valere.
A morbo valere. Plaut.
Priſtinæ reſtitui ſanitati.
Confirmare ſe, Cic.
Quum te bene confirmaris, ad nos venias.
Recipere vires. ἀναμίζειν.
Recuperare valetudinem, ſuſpitatem, vires.
In priſtinum ſanitatis gradum reſtitui.

Weake, Feeble, Rotten, ready to fall downe.

Fragile Vermiculoſum.
Futile. φθορὸν.
Ruinæ proximum.
Ruinoſum. Marcidum.
Ruinam, caſum minitans.
Caſui proximum.
Vetuſtum. αἰχαῖον.
Debile. Lubricum.
Fluxum. Carioſum.
σαπρὸν. Carie vitiatum.
Lapſum minitans.
Inueteratum. Concuſſum.
Colliſum. Debilitatum.
Fractum. Imbecille.

a Weake body.

Languidus. Debilis.
Male fortis.
Exuccus. Inualidus.
Eneruis, ſine neruis.
Imbecillis. Solutus.
Affectus abſolutè, pro languente, apud Propert.
Exhauſtus viribus.
Imbecillis. Effœminatus.
Mollis. Tener. Lentus.
Morbidus & Morboſus.
Æger. Infirmus.
Corpore malè habens.
Valetudinarius. Afflictus.
Exilis. Exiguus.
Vietus Confectus morbo.
Delumbis. Morboſus.

Weakeneſſe, Feebleneſſe, Sicklineſſe.

Ægritudo. Ægrotatio.
Languor. Debilitas.
Imbecillitas. Fragilitas.
Infirma atque ægra valetudo.
Infirmitas. Valetudinis vitium, incõmodum, grauitas.
Incommoda, aduerſa, infirma & infenſa valetudo.
Profligata valetudo, i. deſperata.
ἀσθένεια. Impotentia.

Wealth, vide Money, and Riches.

VVealthy,

Wealthie, vide *Rich.*

to Wearie, to Tyre.

Fatigare, Defatigare.
Magnis laboribus ſeſe in aliquo exercere. Se frangere, ambulando rumpere. Laſſare. Delaſſare.

Weary, Tyred.

Peſſus Laſſus. Fractus viribus.
Animi laſſus. Cura confectus ſtuper.
Laboribus confectus.
Languens è via vel languidus. παπωμένος. Defeſſus.
Fatigatus. Laſſatus. Victus.
Defatigatus ex ituere, Terent.
Ruptus.

to become or waxe Weary.

Deficere. Corruere.
In extremo actu corruere, Lini.
Laceſſere.
Supra modum defatigari.
Perlaſſeſcere. Fatiſcere.
Cedere labori. ἐκκάμνειν.
Malis ſuccumbere. ἐκκακεῖν.

to be Weary of his life.

Agi in tædium vitæ apud Ouid.
Vitæ tædere.
Vitæ capere tædium, & vitæ tædium me cœpit, quãuis Valla refiegetur.
Triſtitia pertæſus munere vitæ.

faire Weather, a ſweet Ayre.

Iucunda & blandiens aura.
Cœlum ſerenum, Clarum. Mitius.
Gratum, temperatum, Minime turbidum Maturum.
Aer temperatus. Bonum cælum.
Mira cœli ſerenitas, nullis ſpirantibus ventis. ἄθλια.
Cœlum mite, vernans.
Cœlum quo nihil amœnius, blãdius. ἀνημερία. Sudum.
Et apud Virgilium: Vnde hæc tam clara repente Tempeſtas?
Egregia tempeſtas, apud Cice.
Cœlum niteſcit clarius. Prud.
Auræ blandæ temperies. αὔρα. Aura in hac ſignificatione raro apud doctos inuenitur denotat enim ventum, flatum lenè propriè ac refrigerantem quales flante zephiro eſt circa veris initium. Quando redit pulſis aura ſerena notis.
Aura ſecunda, mollis, tenuis, facilis.
Cœlum ſudũ quaſi ſine vdo. i. ſiccum non humidum αἴθριον.
Ventus cœlum pelagoq; fauens. Ouid
Cœli amœnitas, clementia, apud Eraſm. & Soli.
Multa cœli temperies.
Aëris mira quædam ſalubritas, clementia.
Saluberrima aëris temperies.
Varro temperaturam cœli dixit,

ill Weather.

Cœlum incommodum, apud Eraſ.
Teter & peſtilens cœli odor.
Obſcœnum ſolum, *Durtie.*
Triſte, nubilum cœlum.
Imbrium cœlum, humidum.
Cœli inſalubritas. Eraſ.
Cœli grauitas, apud Cic. & apud eundem.
Loci grauitas hic miſerrimè perferẽda eſt.
Sæuum cœlum. *Harde VVeather.*
Rigens, aſperum tempus.
Frigidiuſcula aura.
Peſtilens locus. *An vnholſome place.*

a Web of cloth.

Tela, ordiri, exordiri.
Texere telam.
Linum molire & plonas exonerare colos.
Radio percurrere telas & rarum pecti ne denſare opus.
Arguto tenues percurrit pectine telas.

to Wedde, vide *to Marrie.*

aVVed-

a VVedding

Nuptiæ. γάμος.
Apparatus hymenæus. Tæda.
Conuiuium nuptiale.
Feſtiuitas & luxus nuptialis.

to keepe Wedding feaſt.

Agere facta nuptialia genialia.
Exercere nuptias, pactoſque hymenæos. Virg.
Canere nuptialia feſta. Ouid.
Celebrate connubia, hymenæos. Virg. Parare hymenæa.
Facere nuptias.
Ad nuptiarum ſolenne conuiuiũ conuocare. *to call or to bidde to a feaſt.*

a VVedding ſong or verſe.

Pecenaini. Thalaſſio. Hymen.
Hymenæus. Epithalamium.
ὑμέναιος. ἐπιθαλάμιον.

a VVedge. vide Cheſill.

to VVeede, to Plucke out weedes.

Noxias herbas euellere, extirpare, eruere. Runcare, Columel. & Varroni vſitatum.
πύζειν. Eruncare.
A noxijs herbis ſegetem purgare.
Tollere zizanias.
Purgare fruges à zizanijs.
Noxia ſuo horto demetere zizania.
Sublatis zizanijs purum triticum in horreum colligere.
Aream eccleſiæ purgare, repurgare.
Euellere omnes radicum fibras.
Lolium ſtirpitus euellere.
Eruderare, rudus eijcere.

a VVeeke or ſeuen dayes.

Hebdomas. ἑβδομάς.
Hebdomada, æ.
Septimana de quibuſdam Latinorũ dicitur, ſcilicet ſpatium dierum ſeptem.

the VVeeke of a candle or lampe.

Myxus μύξος. Elychnium Xylineũ goſſipium, *of cotton.* ἐλλύχνιον.
Funiculus ſtupeus, canabinus, ſeu ſprateus oleo circumfuſus.
Verbaſcum. φλόμος.
Scirpeus. *of rushes.*
¶ Emungere lucernam, effungare, *to Snuffe the candell.* ἀπομύττειν τὸν λύχνον.

to VVeepe, to waile, to Lament with Teares.

Biulare. Vlulare. ὀλολύζειν.
Gemere ſonitu è pectore erumpente. Lamentari. Plorare. Lugere.
Magno clamore in ſidera planctu.
Ardua ſublatas tẽdere ad ſydera palmas, Ingemere. Plangere.
Flere. κλαίειν.
Fletibus moueri.
Lachrymare vel lachrymari.
δακρύειν.
Ducere voces, choros in fletu.
Indulgere lachrymis.
Fletu ſe emacerare.
Lumina fument fletu.
Lachrymis dolorem egerere.
Lachrymis manare.
Animus concuſſus fletu.
Deflere. Illachrymare.
Delachrymare. Fletus effundere, Ciere. *Vide VVaile.*
Lachrymas ciere profundere, dare, Voluere, non retinere, Ire in lacrymas in anes.
Lachymas perferre, ſpargere concipere, libare notare, mouere, licere, renouare, miſcere.
Lachrymas animi dare ſigna ſui.
Lachrymis oculos perfundere, ſuffundere.
Perculſi mente dederunt lacrymas.
Cum alicuius lachrymis, lachrymas ſuas

ſuas confundere.
Lachrymas per ora volutare.
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ.
Labitur ex oculis tum quoque gutta meis.
Decidit in tepidos lucida gutta ſinus.
Miſcuit hæc lachrymis triſtia dicta meis. Lacrymis fari.
Sinum lachrymis impleuit obortis.
Vultum lachrymis atque ora rigare.
Spargitur tellus lachrymis flumina increſcunt lachrymis.
Effuſus lachrymis, longoſq; ciebant incaſſum fletus.
Lachrymæ per amantia lumina manant.
Nec lachrymas oculi tenuere cadentes.
Lauare lachrymis vultum.
Explere, indulgere lachrymis.
Per ſinus lachrymæ fluminis inſtar eunt, cadunt.
Veniunt lachrymæ & fine cæcent.
Gemitum dat pectore ab imo.
Gutta it per genas. Labit.

a Weeping, a wayling, Lamenting.

Vlulatus. Planctus, & plangor.
Fletus. Lachrymæ.
Singultus. Suſpiria.
Eiulatus. Gemitus.
Ploratus. Lamentatio.
Lamentum. *Vide Lamentation.*

to ceaſe or to leaue Weeping.

Siſtere, Temperare lachrymas.
Abſtergere lachrymas.
Temperare à lachrymis.
Demittere lachrymas.
Lachrymas imbibere, comprimere, tenere. Retinere, congelare, detergere.
Siccare lumina, Sedare fletus.
Suſpendere, corripere lachrymas, cohibere, deuorare, eripere, lachrymas. Lachrymis lædere.

of great Weight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpoſe.

Plurimum refert.
Magni, permagni refert.
μεγα φέρει & πολυδιαφέρει.
Permagni intereſt.
Maximè refert.
Haud parum refert.
Pro non paruo negotium habetur.
Res magni momenti, maximi ponderis, *vide ſup. a Matter of importance, and Heauie.*

to Weigh, to Eſteeme, to ſet much by.

Pluris facere, ducere.
Pluris æſtimare. Præponderare.

to Weigh the matter exactly, vide *to Examine.*

Well, right well.

Congruè. Aptè. Benè. Commodè.
Accommodatè. Rectè. Appoſitè, quod vulgus dicit Conuenienter, congruenter. Bellè. Probè.
Percommodè. Belliſſimè.
Perbellè. Optimè.
Rectè. Quam optimè.
Ritè. Lepidè.
Commodè. Compoſitè.
Decenter. Continuè. ἀριθμῶς.

Well then, or Go to then, we haue paſſed the worſt, go forward, or Proceede in Gods name.

Age. Age rem.
Ageſis. Age dum.
φερε φέρεσθω. Eia age.
¶ Callum duximus.

Occal-

Occalluimus.
Neque enim ignari ſumus, ante malorum paſſi grauiora, dabit Deus his quoq; finem, vt eſt apud Virg.
Ite ò ſortes peioraque paſſi. Hora.
Macte animo, virtute.
Malis aſſueuimus.
Tulimus permulta, ſed hoc acceſſerat illis.

you be Welcome.

Deſideratus ades, & apud Virg.
Expectatus venis.
Exoptatus ades, aduenis, pro quo inepcientes dicunt, Bene veneritis.
Saluus ſis. Optato ades.
Proſpere aduenerís. Gratus ades.
Optato aduenis Terent.
Salua ſit tua præſentia.
Aduentu tuo mihil nobis gratius eſſe potuit.
Plurimum nos tua præſentia exhilarat. Sis bene ventus, barbariſſima eſt locutio.

Well fauoured, beautifull.

Nitidus. Nitidulus. Comptus.
Compteulus. Bellus. Perbellus.
Elegans. Cultus. Decorus.
Specioſus, ſpecie valens. Venuſtus.
Bene veſtitus. Excultus.
Honeſtus. Terſus. Scitus.
Concinnus. Formoſus.
Formoſulus. Formæ præſtantis.
Iuuenis Inſignis, Egregius forma & facie, corporeque preſtanti.
Eleganter cultus. Pulcher.
Εὐειμβρίος. εἰδεῖ ἄτος.
Qui ex ouo prodijt.
Ore floridulo nitens.
Princeps formæ elegantia conſpicuus. Sapetda. κομψὸς.
Vide fame.

your Welfare reioyceth me as much as my owne.

Laetitiam ex rebus tuis eandem, quã ex meis capio, accipio, percipio, ſuſcipio, haurio.
Lætitia me afficiunt res tuæ, æpue ac meæ, pariter ac meæ non minus quam meæ, non ſecus quam meæ, haud aliter ac meæ.
Tuæ me res efferunt lætitia, gaudiũ mihi afferunt, pariunt, præbent, voluptate me perfundunt itidem vt meæ.
Tuis rebus vti meis afficior.
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis oritur iucunditas, voluptas, delectatio, lætitia, gaudium.
Tuis è rebus ita lætor, vt meis.

Well ſpoken, Eloquent.

Facundus. Facetus. Eloquens.
Lepidus. Feſtiuus. *Vide Eloquent.*

Weſt.

Occidens. Δύσις.
Occaſus, apud Plinium.
Sedes Zephyri.
Occidentalis vel veſperalis plaga.
¶ Ab Occidente. Ab Occidui ſolis. plaga apud Soli.
Axe ſub occiduo.

Weſt winde.

Caurus qui Plinio dicitur Corus, flat aduerſus Aquilonem, Græcis dictus Argeſtes. ἀργέστης.
Fauonius Latinè, qui Græcè Zephyrus dicitur.
Aphricus & Lips λίψ à Libya ſic dictus (eſt eadem Libya quæ Aphrica) flat aduerſus vulturnum. Et magiſtralis, hunc alij vocant ventum Libycum, Vitruuius autem Carbinum.

Wette, vide *Moiſt.*

Wheale, vide *Bliſter.*

Wherefore.

Quare

Quare? Cur?
Quamobrem? παρὰ ὅ?
Quam ob causam?
Quapropter. Quocirca.
Quorsum Qua de re.
Qua ratione?
Propter quid? παρὰ τί?
Quid nam? Quid?
Quid cedo? Qui?
Quid causæ est?
Qua de causa?
Quid negotij?

a VVherle or wherne that women put vpon their spindels.

Verticulus, seu verticillum.
Spondylus. σφόνδυλος.
Sphondylus etiam significat illud rotundum albicãs quod est in ostris, à spondyli similitudine.

to Whet, to make Sharpe.

Acuere. ἀκονεῖν.
Exacuere. Trahere aciem.
Exterere cultri aciem.
Σὺρῃ παρεκδύειν.
Atterere cautibus.
In mucronem excitare.
Exasperare ensem, ferrum saxo apud Liu. ἐξαγριαίνειν.
Turbinare στροβίζειν, acutum facere. *To Sharpen vpward.*
Turbinatior pyris figura quam malis. Plin.
Propilare. σφαιρόειν. Acuminare.
Subigere securim. Virg.
Subiunctque in cote secures.

a litle While or space.

Aliquandiu. Diutile. Aliquantisper.
Paulisper. Parumper.
Ad tempus. ἐπικαίρως.

VVhile I liue, or while life doth last or indure.

Quoad vixero. Dum viuam, Virg.
Dum superstes vita erit.
Quatenus vitam producam, donec viuere licebit.
In omni vita propositum erit.
In omni vitæ cursu, nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit.
Donec viuos inter agam, genibus dum fulciat hisce.
Donec hoc calcauero solum, & in me halitus atque vitæ spiraculum manserit.
Dum animo exuperabo meo.
Dum summus inclusi in his compagibus corporis, Cic.
Quàm diu manserit pars vltima vitæ spiritus.
Quoad Deus dederit huius lucis vsuram.
Dum memor ipse mei.
Dum spiritus hos reget artus.
Quam diu mihi vita contigerit.

to Whippe, vide *to Scourge.*

VVhipped or Scourged.

Sulcatus flagris.
Confectus plagis, cruciatu.
Multa vibice rigens.
Plagis, tubere virgoso tumens.
Et viscératus pro excoriatus.
Virgis lectorijs fœdè laniatus.
Noua cute vestitus.
Toto corpore laniatus.

to Whisper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem.
Ὑποτείνειν τὴν φωνὴν.
Auribus indere.
Ad auram dicere.
Ὑπολαλεῖν. Suggerere.
In aurem loqui. Immurmurare.
Communicare ad aurem priuatim.
Insusurrare in aurem.
Subdere. ὑποδύειν. *Vide to VVarre.*

to

to dare not VVhisper, vide *Mutter.*

VVhite.

Candens. Candidulus.
Candidatus. Argenteus. Gypsatus.
Albus color ac natiuus.
Candidus. Niueus.
Niue candidior.
Leucopus, præsertim si non adsit ars aut fucus: quasi accesserit dicitur. ἀλφαρυσ.
Galbinus. Lacteus. Eburneus.
Olorinus. Memnonius.
Cygneus. Gasidaneus.
Sandicinus. Sandaracinus.
Noegeum pro candido. Liui. ponit.
Leucopheus, *VVhite gray.*
Giluus color medius inter album & nigrum.

to White lime, to make white or blanche.

Albare. Dealbare.
Albarium parieti illinere.
Gypso incrustare parietes ædificiorum.
Luto gypsato crustare.

VVhole, Sound, in good health.

Sanus. Valens.
Benehabens. Bene valens.
Incolumis. Columis.
σῶος vel σῶς. Saluus.
Sospes. Optimè habens.
Integer. Fortis.
Alacer. Vegetus.
διεγιεστος. Pilce sanior.

to make VVhole, vide *to Cure and Heale.*

VVholy, Throughly.

In totum. τὸ πᾶν. Planè.
Vsquequaque. Funditùs.
Omnino παντάπασι. παντελῶς.
Vniuersum. Vniuersaliter.
In plenum. Penitus.
Prorsus. Protinus apud Virg.

Wicked, vide *Naughtie.*

to offer wrong to his father is most Wicked, vide *Offer.*

a VVife, a Housewife, or the goodwife of the house.

Coniunx, aut vt Phocas tradit, coniux sine n.
Socia generisque torique.
Conthoralis. σωίεγος.
Consors thori, vxor. Compar.
Marita, apud Ouid.
Mater familias.
Thalami particeps.
¶ Matrona.

Wilde, vide *untamed.*

Wiles, vide *Trappes.*

a VVill, a Minde, or Affection.

Arbitrium. αὐτεξούσιον.
Arbitratus. Voluntas.
Nutus. νεῦμα.
Ratio. Animus.
Consilium. Iudicium.
Animi sententia, voluntas.
Cæterum; Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium, ad alia quoque referuntur. *By your leaue or licenſe.*
¶ Liberum arbitrium.
Animi voluntas, sententia libera, *A free voill.*

good Will, vide *Fauour.*

according to your owne Wil.

Pro

Pro tuo ipſius arbitratu.
Tuo ipſius iudicio ac voluntate.
Iudicio proprio.
Ex dictamine proprio.
Illos ex tuo ingenio iudicas. Terent.
After your opinion.

Willingly, of himſelfe, with his owne minde, will and accord.

Vltrò. Sua ſponte. αὐτομάτως.
Sponte. αὐτομάτη.
Lubens. Lubenter.
Libens. Libenter.
Perlibenter. Perquàm libenter.
Lubens ac volens.
Non excitatus ad hoc.
Non grauatim.
Non extimulatus.
Ex animo, ex animi ſententia, apud Cic. pro vltrò & ſponte.
Spontaneus. Vltroneus.
Non requiſitus, proprio ductu.
Voluntarius. ἑκών. Volens.
Propria voluntate, αὐτομάτως.
Coactus tua voluntate, apud Terent.
Non coactus. ἑκών.
Tuopte ingenio. Te non inuito.
Tua voluntate.

Wilfull, vide *Obſtinate.*

Wilfully, done with a free of a ſet purpoſe.

Cogitato actum, factum.
Studiò. Cum ſtudio.
ἑξεπίτηδες. σπουδῇ.
Studiosè. Conſultò.
ἐπίτηδες, ἐκ προαιρέσεως.
Conſilio. Volenter.
Sciens & prudens feci.
Deſtinata malitia.
Matura habita deliberatione.
Re omni ſatis perpenſa.
Deſtinata voluntate.
Sapienter. Non temerè.
Ex animo, non diſſimulanter.
Data opera. ἐκ προνοίας.
Dedita opera. De induſtria.
Ex induſtria. ἐξ ἐπιτηδεύσεως.
Compoſito. Ex compoſito.
Ex deſtinato. Ex propoſito.
ἐκ προαιρέσεως.

whether you Will or not, in Spite of your heart.

Volens, nolens. Velis, nolis.
πάντως. Lubens, inuitus.
Vltroneus coactus.
Volens, inuito animo. ἑκὼν.
ἄκων δυμῷ, apud Eurip.

a Wilderneſſe.

Deſertum. Seceſſus.
Eremus ἔρημος med. prod. & ſine aſpiratione in prima.
Solitudo, locus ſolitarius.
Inhabitante plaga.
Anachoreſis.
Abata, ἄβατα. inuia loca.
Auia, longiſſimè remota.
Receſſus. Latebra.
Locus remotus.
Terra deſerta & inuia, in lib. Pſal.
Hinc dicti ſolitarij, Eremitæ.
ἐρημῖται. Eremicolæ, Anachoretæ, eremum ac ſolitudinem incolentes.
Vitam abditam luſtris ſylueſtribus agentes.
Monozonij, apud Iuſti.

a Wimble, vide *Anger.*

Windes.

Ventorum flamina. Flatus.
Spiritus pro ventis, in ſacris literis.
Venti. Procellæ.
Turbines. Vis ventorum.
Turbo proprè, *a Toppe or a Gigge.*
Impetuoſa ventorum ratio.
λαῖλαψ. Græcè & Typhon.

Et

Et vertex ventus contortus, roratus & turbulentus.
Aura locus mollior ac suauior.
Tepidus frans, dulce frigerans aura.
Austri prouentis fibratæ ponuntur à Virg Æne 1. Turentibus austris.

Windes contrary.

Venti aduersi, Iniqui, ꝯ æqui Discordes, fluctuantes prohibentes, Turbo *a vvhirle tempestuous vvindes* Refractus huius reflatus.

VVinds names.

Subsolanus, Eurus, *the East vvinde.*
Fauonius Zephyrus, *the vvest vvind.*
Septentrio, Boreas, Aquilo, *North vvinde.*
Auster, Notus, *South vvinde.*
Vulturnus, Euronotus. *South East vvinde.*
Iapix *North east vvind.*
Sciron *North vvest vvine.*
Africus, *South vvest vvine.*
Caurus qui & argestes dicitur, *vvesterne vvinde towardes the north. this vvinde maketh the Vines to freese.*

VVine.

Vinum. Bacchus lætitiæ dator.
Vinum lene, *pleasant vvinde.*
Vinum acidum, *sower vvinde.*
Vinum asperum, Austerum *rude, or roughe vvine.*
Vinum halbum *vvhite vvine.*
Rubellum, *claret vvine.*
Bacchus. Liber.
Temetum. Vueus succus.
Lyæus & Lyæus.
ὁ Γ. Bromius. βρόμιος Γ.
Falernus vel Falernum mpro vino
Merum, vinum non dilutum. *Pure vvine.*
Mustum. *newe vvine.*
Vina præstantissima, optima, vt Massicum, Gaurinum, Cecubum.
Aminæum, Belnense.
Alsaricum.
Altisiodorense, nectare suauius.
Muscatum Lesbium.
¶ Vinum creticum.
Vinum atusinum, vel atrisium, vulgo Maluasinum, *Malmesey.*

a small VVine.

Vinum tenue, lene.
Leuissimum vinum. Plin.
Villum diminutiuum à vino.
ὀινάριον.
κακοφάγιτος.

VVine that hath lost his vertue, A dead VVine.

Vappa.
Vinum euanidum, abiectum, nil redolens, fugiens, inclinans, quod deferbuit, detritum, præteritum est, & vigorem suum perdidit, vel degenerauit.
ἐξίτηλος Γ. ἐξίτηλος οἶνος, ἢ ὀδμὴ ἀπολωλὼς Γ.
Mucidum vinum.
Deuteria, Vinum secundarium, acinaceum, lora seu lorea Varroni dicitur, quasi lota acina, nam fit ex maceratis aqua vinaceis, post multum acinis expressum.
Et posca, vinum aquarum in torculari, apud Plin.

much giuen to VVine, vide *Drunkard.*

to VVinke at the matter, vide *to See and not see.*

to VVinke, to Leauell vpon the marke.

Collimare, vel ut alij scribunt, collineare, à lineis visualibus in vnum locum contentis, quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatis ferire.

Vide plura de huius vocis significatione ſub *to Shoote*.
Viſum oculum in ſcopum intendere, derigere.
Intentione ſumma incumbere in ſcopulum. βραδύς.

to VVinne, vide *to Gaine*.

to Win, to Conquer, to Subdue a countrey or city.

Vrbem, arcem capere, occupare, ſuo imperio ſubjicere, expugnare.
Multis regionibus auctum eſt Imperium Romanum.
Multarum regionum acceſſio facta eſt.
Multæ regiones ad ditionem venerunt, in poteſtatem redactæ ſunt ſubactæ ad imperium acceſſerunt, additæ ſunt, adiunctæ ſunt.
Iura poteſtatemq; ſubierunt populi Romani. *Vide to Ouercome*.

to VVinne by faire meanes, vide *to Allure*.

a Winnow, vide *a Fan*.

to Wipe, vide *Cleane*.

Wiſe, Wittie, Expert.

Sapiens. Senſatus.
Sciens. Sagax.
Vigilans. Doctus.
Solers. Acutus.
Prouidus. Diſertus.
Subtilis. Perſpicax.
Expertus. Prudens. ἐπωπ.
Cautus. Conſultus nomen.
Conſideratus. Circumſpectus.
Vir exacti iudicij, ſapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum vſu longo maximus.
Circumſpectè, conſideratè, prudenter agens.
πεπυκασμένος. Emunctæ naris.
Cordatus. Exercitatus.
Naſutus. Callidus.
Acrioris & accerrimi iudicij.
Ingenio, multaque ſolertia pollens.
Senex grauis, & expertus multarum rerum, Ingeniosus.
πολὺ ἰδὼς. Multiſcius.
Thales alter. Vlyſſes alter.
Cato. *VViſe and graue*.
Lapis Lydius.
Multi conſilij.
Iudicio excuſſo, acri, exactoque.
Iudicij minimè vulgaris, ſed maturi, integri, ſani.
Emunctiſſimæ naris.
Acetum habens in pectore.
Aures habens acri lotas aceto.
Non rudis aut expers.
Dines quoddam prudentiæ promptuarium, penu.
Vir ingentis prudentiæ, atque vſus rerum.
Longo plurimarum rerum vſu doctus.
πολύϊστωρ.
Multarum rerum vſu exercitatus.
Qui diutino rerum vſu collegit ſibi prudentiam.
Vſu rerum expertus.
Rerum varietate atque vſu ipſo iam perdoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum vſu callidus.
Diuturno complurium rerum vſu ſapiens.
Vir magna prudentia, vſu atque exercitatione præditus.
Quem ſors varia in diuitias, in inopiam, in authoritatem & exilium alternis vicibus ſæpè traiecit.
Longa rerum experientia excellens. *Vide Trauellour*.

Wiſely.

Prudenter. Prudens.
Sapienter. σοφῶς.
Prouidè. Gnauiter.
Solerter. Cordatè.
Cautè. αἰανῶς.

Cautim.

Cautim. Industriè.
Cum animaduersione.
Prouidè agere & auspicari, *Vide Discreetly.*

to VVish, vide *to Desire.*

to Wish ill, vide *to Curse.*

as heart would Wish, euen as I most desired.

Fœliciter ea cecidit alea.
Ex animi sententia omnia cedunt.
Prorsus res ibat, Cic. pro rectè, prosperè. Noctua valet.
Euenit ex sententia.
Res ad voluntatem fluunt.

VVitchcraft or witcherie, Sorcery, Enchauntment.

Præstigium. Præstigia.
Fascinus, & Fascinum.
Maleficium. Incantamentum.
Carmina apud Virg. & Horat in Epod. 7.
Cyrenia, Thessala, Thessalica.
Cholcica, Cyrcea carmina.
Cantio, Cicero. Intoxicatio.
Murmura Chaldaica.
Incantatio, & Fascinatio ἐπωδή.
Mareoticæ, id est, Ægyptiacæ præstigiæ.
¶ Ars malefica. Necromantia.
¶ Susurrus & Susurramen.
Artes Dardanidæ, i. magicæ, malæ.

a VVitcher, or he that vseth witchcraft.

Maleficus. Magusæus.
Magus, Magicus.
Necromanticus. Præstigiator.
Malis, magicis artibus doctus, eruditus.
Illusor dæmonum.
Sortilegus.
Incantator. ἐπῳδός.
Mira, miracula perpetrans.

a Witch or she that vseth witchcraft.

Venefica. Saga. Maga.
Triuenifica. Incantatrix.
Præstigiatrix. Carminatrix.
Malis artibus imbuta, infecta.
Maleficiorum, multorum coniuncta.
Thessala mulier, θεσσαλὶς γυνὴ.
Pharmaceutria, Cic.
Medeæ artibus instructa.
Erichtho pro qualibet maga ponitur.

to Wither away, vide *to waxe Drie.*

Without.

Citra cum accusatiuo.
Absque. Sine cum ablatiuo.
ἄτερ cum genitiuo, apud Græcos.
Extra. Præter.

Without fraud or deceit.

Bona fide. Apertè.
Syncerè. Simpliciter.
Sine fuco. Purè. Candidè.
δίχα πανούργου. ἁπλοϊκῶς.

Without helpe, by or of himselfe, of his owne head, or wit.

Suo marte. Ingenio proprio.
Suis viribus. Sine alicuius auxilio.
¶ Adminiculis aliunde non accersitis.
αὐτοδιδακτος.
Sine Theseo, i. alterius opera.
ἄτερ θησέως. Citra auxilium.

without all order, or out of Order.

Inordinatè. Confusè.
Citra ordinem. Abruptè.

Non ſeruato ordine.
Quaſi per Satyram, apud Salluſtium in Iugurt.
Sine ordine. Sparſim.
Diſperſim. Confuſiſſimè.

Without any diſcretion, reaſon.

Citra delectum, diſcrimen.
Citra iudicium. Incertè.
Sublato rerum omnium delectu ac diſcrimine.
Communitèr.
Non habita ratione. Cõfuſè.
Nullo delectu.
συμμιγῶς.
Promiſcuè.
Commiſtum.
Miſtum vel mixtim, & Miſtè.
Indiſcriminatim.
Alba amuſſi.

no body Without a fault.

Nemo ſine crimine viuit, omnes in omnem culpam prolabuntur.
Incurrunt homines in omnem iniquitatem.
Nulla culpa eſt, quæ non hodie ſubeatur.
Omnes in omni ſcelerum flagitiorumq; genere volutantur.
Omnem improbitatem omnes amant.
Nullum hodie flagitium ignoratur, prætermittitur.

to Withſtand, vide *to Let, to Put backe.*

of a good Wit or Spirit.

Summo ingenio eſſe, excellere, florere omnibus antecellere.
Ingenij acrimonia, perſpicacitate, acie, vi præſtare.
Ingenioſum eſſe.
Pollere ingenio, vigere.
Subtili, acri, perſpicaci, vitido, prõpto, ſagaci, optimo, præclaro, acuto præditum eſſe ingenio.
Ingenium ſortitus accerrimum planè diuinum.
Summum, eximium, egregium non vulgare, ſed exquiſitum, ratum, ſingulare, præſtans, acutiſſimum.
Callere & florere ingenio.
Eſſe ingenio ardenti, ſolido, facili, prompto, præſentiſſimo ad aliquid.
Raris & corporis & animi dotibus largè à natura præditum eſſe.
Specimen indolis egregiæ præ ſe ferens.
Cui patent, ſeu apertæ ſunt Muſarum ianuæ.
¶ Vim, vigoremq́ue animi ſuſcitare.
Acuere ingenium.
Memoriæ dono præſtans.
Valens memoria.
Egregia memoria præditus.
Ampla memoria.
Præſentem paratamq; habens rerum omnium memoriam.
Lucullus, cui inſignis memoria tribuitur.
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare.
ἀπομνημονεύειν.
Memoriter narrare ſemel lectum.
Memoriam habere fideliſſimam.

quickeneſſe or ſharpneſſe of Witte.

Acies pluſquam aquilina.
Perſpicacitas, ſubtilitas ingenij.
Acrimonia, acumen, dexteritas, viuacitas, fœlicitas ingenij.
Chryſippeum acumen.
Perſpicax, acris, ſagax, ſubtile ingenium. *Vide ſharpneſſe of wytte.*

of a dull Wit, vide *Dull witted.*

out

out of his VVit, Mad.

Furere cœpit, ad insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus est, mentem amisit, mens eum reliquit, defecit, destituit.
Incidit in insaniæ morbum, prolapsus est in furorem, à seipso discessit, à mente discessit, sapere desijt.
Stultus, demens insanus, omni ratione carens.
Delirat, desipit, insanit.
Mentis lumine obcæcatus.
Mentis inops, inops à mente est, *vide Mad.*

to come to his VVitte againe.

Resipiscere. ἀνανήφειν.
Ad mentem redire. Redire ad se.
Saniorem recipere mentem.
Mentem ab insania recipere, apud Lactantium.
Reponi in pristinos sensus.

VVittie, vide *Subtile.*

to VVitneſſe, to beare witneſſe.

Testificari. Testari. Attestari.
Dicere testimonium.
ἐκμαρτυρεῖν.
Testes facere, adhibere constituere, suppeditare, producere, sumere.
Nubila promisti stix mihi testis erit.
Fateri de alicuius fide.
Numen deorum testari & ignes.
Per syderatestor, per superos atque hoc cœli lumen.
Dare, perhibere testimonium veritati rerum gestarum.

a true VVitneſſe.

Testis oculatus, grauis conscius, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus constans, præsentis animi & apud se semper existens grauis, religiosus & cõpertæ fidei.

Testimonia reuocata, iterata, repetita, recognita.

reprooued or falſe VVitneſſes.

Testes conficti, subornati, fracti, reprehensi, deprehensi.
Vacillantes, refrigerati, destituti, æstuantes, tibulantes, de gradu deiecti, eleuati, frigidi, labefactaræ fidei.
Testes sine re, sine spe, sine fide, sine lare, sine sensu.
Testes triobolare egentes, meditati ante commonefacti, Stigmate inusti, refutati.

to refute or reprooue VVitneſſes.

Testibus exprobrare crimen vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicuius criminis, insamare testes, coarguere.
Testium fidem labefactare, refellere, carpere, incessere, eleuare, infectari, infirmare.
Testes & Testimonia refutare, refellere, reprehendere.

a VVoman.

Mulier à mollitie dicta.
Fœmina. γυνή. Fortis.
Virago, virilis, lischa Hæbrais mulier, quæ opera facit virilia. Et Andrago, ἀνδρογύνη, *a manly vvoman.*

a VVoman big with childe.

Grauida mulier: Grauidus pondere ventor. Prægnans. Gestans vterũ.
Vterum ferens, gerens.
ἐγκύησις. ἐγκύειν. Ferre ventrem, factum, pondera tenere vtero.
Auferre onus vtero. Solnere partus.

a faire, a handſome or a trimme VVoman.

Bellá mulier, Venus.
Mulier compta, formosa, pulcra ore floridulo, nitens forma omnes.
Heroïdas vincens, speciosa, elegans decora, supra modum pulchra, scita scitula, εὐειδεστάτη. venusta pulchráque facie, nitida comptula, albicans, nitidis genis, purpureis malis, roseis labijs, formosula, καλλιπάρεια. καλλιστεύουσα.
Rosei decus oris. Mant.

Womans brauerie, or Iewels.

Mundus vel mundum.
Muliebris ornatus.
γυναικεῖος. κόσμος idq; in genere.
Species eius variæ quæ à Polluce Iulio enumerantur.
Nos è multis paucas subijciemus.
Armillæ. Brachialia.
Dextera. Annuli. Inaures.
Dextrocheria, vel dextrochiria.
Monilia. Morenulæ colli.
Periscelides crurum, &c.

Womanniſh, Delicate, Nice.

Mulierosus. Sardanapalus.
σαρδαναπάλος.
Megabysus, Quintiliano dicitur, μεγαβύσος.
Mollis, Effœminatus.
Lascivus. Enervatus,
Vno digito caput scalpens.
In cupidinis hortis donatus Statua.
Muliebris homo atque delumbis.
Corruptus. Emasculatus.
Perditus luxuria, libidinibus.
Delitijs solutus.
Voluptatis illecebris delinitus.
Sardanapalum mollitie vincens.
Galbinus. Euiratus.
Fractus. Batelo similis.
ἴακλος βακχεῖος. Cleocritus.
Vinulus. Semivir. Batalus.

¶ Cinædus. κίναιδος.
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissimè seruiens, *abusus against nature.*
Scortum masculum.
κατατρώων. παιδοβόρος.
Pathicus, Exoletus latinis vocatur, qui turpiter patitur.
Catamitus, quum posteriora maioris turpitudinis sunt.
¶ Pedico. Pæderastes, insano puerorum amore exardescens.
¶ Effœminare. Enervare.
Mollem facere. ἐκθηλύνειν.

the Wombe, vide Belly.

to Wonder at, vide to Maruell.

Wonte, vſed or Accuſtomed.

Consuetum. Solitum.
Aduersum. In more positum.
Quod in consuetudinem venit.
Ex instituto maiorum.
Tritum. Vetus. Solemne.
Familiare. Crebrum.
Frequens. Quotidianum.
Moribus hominum, etroreque publico receptum & confirmatum.
Visitatum. Assiduum.

to be Wood or Madde

Sæuire. Furere. Insanire.
Excandescere. Bacchari. *Vide to be Madde. out of Witte.*

Woodneſſe.

Insania. Scuitia. Furor.
Dementia. Amentia.
Rabies. Frenesis. *Vide Madneſſe.*

a Woodde or Parke.

Sylua. Lucus.
Nemus. Saltus.

a Wood-

a Woodcocke, vide *a Snipe.*

a Word, vide *Talke.*

to giue his Word, vide *to Promiſe.*

to Worke, vide *to Labour, to Trauaile, or to make a Worke day.*

Dies operoſus. Dies operarius.
Dies prophanus. Profeſtus dies.
Dies ater vel irreligioſus.

Workemanly, vide *Exactly the world is naught, or full of Wickednſſe.*

Fulcro mundus innititur.
In maligno eſt poſitus totus: vt refert D. Iohannes. 1. cap. 3.
ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
Totus orbis humanis ſcatet flagitijs.
Totus mundus in errorum voluitur caligine.
Plena eſt malorum terra.
In peccatis mundum cernimus defluere, & in Peius ſemper delabi.
Exaruerũt priſtini mores, religioniſque veræ vix extat vllũ veſtigium
Status ad vnum omnes peſſimè exorbitant.
Homines videmus ruere in tenebras, & in denſiſſima oberrare peccatorum caligine, ſine lumine ferri in præcipitium.

the whole World is troubled or is in trouble.

Sæuit toto Mars impius orbe.
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet.
Vbique Martij tumultus ſæuiunt.
Cuncta bello ardent, feruent.
Mars totum concutit orbem.
Fremunt vbique bella.
Omnes gentes in armis.
Chriſtianus orbis pluſquam ciuilibus ardet bellis.
Mundus furit & inſanit, vt fluctibus mare.
Talibus malis, nunc æſtuat mundus, qualibus ſerbuit nunquam.
In mundum emiſit Pluto ſuos ſatellites, ſuum Cerberum.
Ab imo Tartaro euocata Orci numina.
Dæmones infernum egreſſi mundum perturbant.

Worme eaten, vide *Rotten.*

Worſhippe, vide *Honour.*

to make Worſe, to be cauſe of more euill or trouble.

Oleum camino addere.
Oleo incendium reſtringere.
λιπὶ πῦρ σβεννύειν.
Malum conduplicare, renouare.
Malum magis ac magis exacerbare.
Ignem igni addere.
Materiam igni accenſo ſubminiſtrare, Malo fomento ſuppeditare.
Morbum morbo addere.
Oleum flammæ adijcere.
Refricare cicatricem, dolorem.

to wax or become euery day Worſer and worſer.

Indies habere deterius, ac periculoſius prolabi.
Degenerare in peius.
Indies magis ac magis degenerare.
Vno ſedato malo, ſeptem alia vt olim hydræ renaſcuntur multo crudeliora.
Hydræ in morem pro vno capite cæſum repullulare.
Maiora incendia flagrant.

Ex ſcintilla maximum incendium erumpit. *Vide to decay.*

VVorthily, with good cauſe.

Merito. Iuſte. Non immerito
Non iniuria. Non abs re
Non indigne. Non inique.

to VVounde, to Hurte.

Sauciare. Lædere. ἀντειν.
Vulnerare. τραυματιζειν.
Dare vulnera. Ouidius.
Stringere, Virg.
Vulnus infligere, incutere.
Cruentare apud nonnullos tametſi proprie ſignificat cruore inficere. ἐξαιμάσσειν.
¶ Accipere capere plagam, vulnus.
Vulnerari *to be vvounded.*
Grauis vulneribus.
Vulnus infligere.
Infixum ſub pectore vulnus.
Plagis obruere, apud Eraſ.
Conſauciare. Vulnus inferre.
πλήσσειν.
Securim injicere, prouerbio dicuntur qui vehementer lædunt ac vulnerant.
Lethali vulnerare ictu.

to cure a VVounde, vide *to Heale.*

VVrath, vide *Anger.*

to VVreaſt or VVrith the holy ſcripture.

Torquere ſacram ſcripturam miſere lacerare, iugulare, perperam intelligere.
Siniſtro intellectu deprauare.
Sacræ ſcripturæ vim facere.
Interpretamento detorquere.
Pro arbitrio exponere.
In vota ſua trahere, ol torto collo ad ſuum ſenſum trahere.
Deprauare.
Nimis violenter contorquere.
Quoquouerſum torquere.
Inuertere. Peruertere.
Vitiare, ſeu pellem extendere.
Coacta interpretatione deprauare.
Verbum Dei gloſſematis & commentis eludere.
Non accedere ſenſui communi.
Sacræ Scripturæ puritatem ſordida fœdare interpretatione.
Syncerum vas incruſtare.
Sacras ſcripturas, verbum Dei peruerſis interpretationibus adulterare, in peruerſum ſenſum ea detorquere quæ ſuis erroribus videtur facere.
Suo intellectui, ſuis affectibus cogere ſcripturam etiam repugnantem ſeruire.
Fermento Phariſaico Euangelicam amaricare conſperſionem.
Proſtituere literas ſacras, & in abuſum rapere.
Sacræ ſcripturæ naſum conficere cereum.

to VVrite.

Scribere. γραφειν.
Exarare, metaphorice.
Chartis illinere.
Scriptitare. Ducere literas.
Signare apud Columellam.
Stylum exercere. Pingere.
Inſcribere, conſcribere etiã pro ſimplici ponuntur.
Credere cæræ.
Notare chartam, literam facere ducere.
Mandare libello, Exarare notas.
Committere literis velceræ.
Dare tabellas, Signare tabellis arcan
Portare ferre, perferre tabellas.
Diſtorte, in æqualiter, perturbate ſcribere literas, *to VVrite awry or out of line, rule and order,* vt litera ſuper literam ſcandat.

to VVrite letters.

Scribe-

Scribere literas.
Efficere Epiſtolam pro ſcribere. Cice.
Exarare epiſtolam.
Mittere literas, ſcripta. Cicero.
Dare ad aliquem literas.
Dare abſolute, apud Cicero.
Literis compellare, prouocare, &c.
¶ Obtundere, prouocare literis. Cicero. Si ſomnum capere poſſem, tam longis te epiſtolis non obtunderem.
¶ perſolnere epiſtolæ & reſpondere idem Ciceroni, *to Anſwere letters.*

to VVrite one againſt another.

Concertare epiſtolaribus, velitationi bus, Libris conflictari.
Stylo debacchari. Scripto inuehi.
Amarulentius in aliquem ſcribere
Nominatim, taxare, carpere.
Scriptis alicuius notare famam.
Nominatim perſtringere ſcripto.
Petere calamo aliquem.
Styli cuſpidem in aliquem vibrare.
Stylum teli vice habere.
Dentata agere charta apud Cice.
Exercere velitationem.
Stylo ferire, referire.
In aliquem inuehere vel inuehi.
Stringere ſtylum, calamũ in aliquem. Eraſmus.
Eſſe mutuo ſtylis veneno tinctis configere. Satyrice contra aliquem exacuere aciem.
Fœdis calumnijs omnia conſpurcare.
Carbone aliquem notare, Eraſ.
Suis depingere coloribus.
In ſcribẽdo non temperare ſibi, quin incandeſcat animus, inſultet immoderatius, amarulentius inuehatur.

to VVrite or Copy out

Exſcriberr. Tranſcribere.
Κατεγράψατο. Deſcribere.
Prodere literis, monumentis.
Diſtrabere & transfundere in plura exemplaria.
Copiam capere, vel Excopiare latinũ non eſt.

Written or Chronicled.

Literis traditum.
Commentarijs annalibus traditum, infertum.
Literis proditum eſt.
Ad nos trãſmiſſum eſt maiorem monumentis.
In monumenta relatum eſt.
Veterum literis proditum eſt.
Γέγραπται. Relatum eſt in acta.
Eſt in exemplis. Eſt in annalibus.
Extat in annalibus.
Scriptum eſt in commentarijs.
Scriptum inuenitur.
Memoriæ proditum eſt.
Παραδίδοται εἰς μνήμην.
Eſt in monumentis Græcorum, Hebræorum.

diuers VVritinges or Hiſtories.

Scripta rarum geſtarum, memorabilium.
Hiſtoriæ, id eſt, narrationes.
Monumenta. Commentarij.
Actus pluraliter, apud Hieron.
Memoria publica omnium ſecretorum.
Commemoratio antiquitatis. *Vide Hiſtoria.*

a payre of VVriting tables.

Tabula. πυξίον.
Album, ſubſtant. δέλτος.
Pyctarium, apud Lampridium.
Tabula gypſata.
Pugillaris & Pugillare.
Pinacion Pinaſidion.

Abacus.

Abacus. Et plural. Ceræ.
Tabulæ ceratæ.
Tabulæ, apud Hor.

a Writer, a Scriuener.

Scriba. Scriptor.
Librarius qua voce vſus eſt D. Hiero.
Grapheus.
A literis ſeu à conſcribendis epiſtolis, qui vulgo etſi parum aptè dicitur notarius, Græcè γραμματικός.
Amanuenſis dictio frequens, apud Eraſmum, reliquoſque huius ætatis viros doctiſſimos, cuius opera in ſcribendo vtimur, Græcè ὑπογραφεύς.
A manibus, vel à manu pro eodem.
Tabellio. Tabularius.

a VVriting or a Bill of my hand, an Obligation.

Syngrapha.
συγγραφὴ.
Nomina pro ſyngraphis debitarum pecuniarum. Cic.
Syngraphum etiam dicitur.
Chyrographum vel chyrographus.
Facere ſyngraphas.
Vide Quittance.

to offer Wrong, vide *to Hinder.*

Y

a Yarde meaſure.

Verber, eris. n. g. Virga.
Vlna, *an Elle.*

to Yawn, vide *to Gaſpe.*

in the Yeare of our lord.

Anno à Chriſti natiuitate.
Anno ab orbe redempto.
Anno ab humani generis inſtauratione.
Anno partæ ſalutis.
A Chriſto nato.
Anno Chriſti.
Anno gratiæ.
Anno allatæ ſalutis.
Anno ſalutiferi partus.
Anno redemptionis noſtræ.
Anno poſt partum virgineum.
Anno poſt Chriſtum natum.
Anno Chriſtianæ noſtræ ſalutis.
Anno ab orbis inſtauratione.
Anno à partu virginis matris.
Anno poſt natum ſeruatorem.
Anno à ſalutis humanæ exhibito authore Chriſto.
Anno redditæ ſalutis.
Anno à partu virgineo.
A partu virginis ſalutifero.
Anno à nata ſalute ſempiterna.
Anno gratiæ per Chriſtum reſtitutæ.
Anno à nato humani generis ſaluatore.
Anno redempti à filio Dei orbis.
Anno partus virginei.
Anno incarnationis dominicæ.
Anno incarnationis verbi, Chriſtianæ redemptionis.
Anno poſt Deum humanitate donatum.
Anno à reconciliata diuinitate.
Anno incarnati verbi, incarnati filij Dei.
Anno natiuitatis Chriſti.
Anno à reſtituta ſalute.
Anno ab inſtaurata ſalute.
Anno ab enixu & puerperio virgineo.
Anno à Chriſti ſaluatoris ortu.
Anno reparatæ æternæ ſalutis, ſeu ſalutis humanæ.
Anno poſt humanæ ſalutis uindicem carne donatum.
Anno incarnationis Dei ſupra ſeſquimilleſimum, octauo & triceſimo

mo iſte in Baſeldonck ex tempore ſcripſi, Carolo imperatore.
Ετει δ' ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ χιλιοστὸν πεντακοσιοστὸν ἐδόθη καὶ πεντηκοστὸν ἐπὶ τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ πρὸ τῶν εἰρηνοφύλλων τῇ ἰγδόῃ καὶ εἰκάδι.

the Yeare of ones age.

Yearly office ended, vide Aged.

to Yeelde to the contrary, vide Forſake.

to Yeelde himſelfe, to Giue ouer, to Render vp.

Se victum agnoſcere, fateri.
Manus, herbam, dare, porrigere.
τὴν χεῖρα προϊέναι.
Haſtam abjicere.
Arena cedere.
Campis cedere, apud Hor.
Victoriam concedere.
Cedere iure
Tollere digitum, manum.
αἴρειν δάκτυλον.
Dedere ſe in ditionem & arbitratum hoſtium.

Yellow colour.

Giluus color & Gelinus, apud Plaut.
Silaceus color, Plin.
Luteus, Citrinus, *Yelkie yellovv.*
Flauus. ξανθὸς.
Fuluus, *Golde yellovv.*
Flammeus & Flamineus, Croceus, *Saffron yellovv.*
Cerinus à colore ceræ.
Facies ſubgilua.

to the Yoke, or vnder the Yoke.

Sub iuga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere.
Colla iugo ſupponere, præbere, dare iugo premenda.
Imponere iugum.

to withdrawe or pull from the Yoke or Plough.

Detrectare iugum, aratrum.
Colla iugo ſubtrahere.
Soluere iugis vincula.
Rumpere iugo vincula.

Young, or a Young man.

Iuuenis. Adoleſcens.
Iuuentus pro eodem aliquando ponitur.
Cui adeſt flos ætui.
ἡβῶν ἥβης ἀνθος, vt eſt apud Hom.
Primæuo flore virens.
Cui primi vernat temporis ætas, & floret valido læta iuuenta.
Cui genua virent.
Qui exceſſit ex ephæbis, apud Terent.
Prima iuuentæ ſpatia ingrediens.
Florens ætate.
νέος. νεάτης.

Young ſchollers.

Tyrones ludi literarij.
Tyrunculi.
ἀλλαξιάτικα.
Nouelli. Rudes.
Neophyti, hoc eſt, nouellæ plantæ.
Tenelli auditores.
Abcedarij, apud Ful. in mytho.
Elementarij.
Dupondij iuuenes, apud Alciat. quod duobus aſſibus æſtimantur.
Militiæ literariæ tyrones.
Tyrocinium exercentes, in progymnaſmatis.

Youth.

Adoleſcentia. νέοτης.
Primo æuo.

Iuuentus.

Iuuentus. Iuuenta.
Primis ab annis.
Aetas vernans, viridis.
Puer leuioribus annis.
Aetas florida, florens.
Aeuum virens.
Aeui virentis flore.
Iuuenilibus annis.
Crescentibus annis, id est in ipso adolescentiæ principio.
Dum prima nouis adolescit frondibus ætas. *vide Borne.*

from his Youth.

Ab adolescentia. A iuuentute.
Ab ætatis teneræ incrementis.
A prima adolescentia.
Ab ineunte adolescentia.
Ab initio iuuentutis.
ἐκ νέας, ἐκ μειρακίου.
A prima lanugine.
ἐκ πρώτης ἡλικίας.
Ab impubibus annis. *vide Childhood.*

FINIS.

SYNONIMA QVEADAM POETICA VERSANTIBVS IN POESI PERQVAM NECESSARIA.

A

Achaia.

Chaia dictio tetrasyllabica regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argiuorum rege, & deinde Aegialea, αἰγιάλεια, quod littoralis sit.

Achilles.

Achilles, siue Achilleus ἀχιλλεύς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ouidio.
Chironis alumnus. Eacides.
Thetidis proles seu filius.
Larissæus. Nereius, Aemoneus.
Pithius. Pellæus, à Pella vrbe Thessaliæ. Thessalicus heros.
Impiger, magnanimus, dux belliger.

Actæon.

Actæon filius fuit Aristæi, ex Antonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus iuuenis.
Cadmi nepos, Ouid.
Antonoëius heros ab eodem.

Adam.

Adam, id est homo, siue terrenus, ab Adama, hoc est, à terra sic dictus.
Protoplastus, & Protoplastes. πρωτόπλαστος, & non Protoplaustos adita u, vt imperiti scribunt.
Primò fictus, creatus.
Primus parens, homo.
Primæuus, Luteus Adam.
Antiquus pater.
Incola, colonus Paradisi.

Ægina.

Ægina vrbs adiacens Peloponneso aliter vocatur Oenopia. Ouid. lib. 7. Metamor.
Oenopiam veteres appellauêre.

Ægoceros.

Ægoceros αἰγόκερως, signum cœleste, Latinè Capricornus. Luca.
Humidus Aegoceros, nec plus leo tollitur vrna.
Portitor Helles, apud Virg.
Vdus. Niuosus. Gelidus. Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum. Agragas seu Acragas. Silicij mons & oppidum. Virg. Arduus vnde Agragas despectat maxima longè mœnia.

Ægyptij.

Ægyptij aliter vocantur Paretonij, à Paretonio Ægygti vrbe.

Mareotici à Mariotide lacu eiusdem loci. Ouid lib. 9. Ifi Paretonium Mareoticaque aura Pharonque.

Quæ colis: Sido. Nec sit Leucadio classis Mareotica portu Actiacas obscondit aquas.

Classis Mareotica, id est, Ægyptia, qua vehebatur Cleopatra.

Isiaci ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt. Ouid. lib. 1. de Ponto.

Vidi ego Niligenæ numen violasse fatentem Isidis Isiacos ante federe focos.

Memphij Memphæi & Memphitici à Memphi Aegypti vrbe. Ouid. lib. 1. de arte.

Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra iuuencæ.

Lagæi & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, à quo Nilus vocatur Lageus: Luca lib. 1. Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili. Idem lib. 8. Vltimo Lageæ stirpis, peritura que proles.

Pharaoniadæ, à rege.

Niliaci Nilotici, Nilicolæ, & Niligenę à Nilo fluuio: Luca lib. 5. Te nisi Niliaca proprius non vidit arena. Idem li. 9. Rege sub impuro Nilotica regna tenente.

Pelusij & Pelusiaci Pelusio Nilioslio. Lucan lib. 8. Qua diuidui pars maxima Nili. In vada decurrit Pelusia septimus annus.

Ptolomæi à Ptolomæo rege Lagi filio, à quo princeps Ægyptij reges omnes idem traxerunt nomen. Vide & Pharon Ptolomeum poetæ appellant.

Pharij à Pharo Ægypti insula.

Cleopatrici à Cleopatra regina vnde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat.

Ægyptus.

Egyptus, αἰγυπτος. Aphrice proxima ab Ægypto Danai fratre sic appellata teste Plinio. ptius Aëria dicta, vocatur quoque Terra Memphitis, Tellus Nilotica, Mesraim hebræis, id est, angustiæ. siue tribulationes.

Canopus med. prod. pro Ægypto ponitur, & frequenter in sacris Ægyptus appellatur. Terra Cham Vt refert D. Hier: à Cham filio Noe Psalm. 105. Mant. Ægyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens.

Ægyptus Crinito Parens terrarum appellata, à Macrob. Mater artium Delta quoque seu Trigonalis dicta, à figura triquetra A.

Ægypti pars, quæ secundum Nilum non terminat Æthiopiæ Thebais appellatur seu Thebaida, cuius frequēs mentio in vitis sanctorum patrum à D. Hieron, translatis.

Æmylia.

Æmylia quæ & Flaminia, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Rauenna Bononia.

Æneas.

Æneas αἰνειας, id est laudatus, Veneris & Anchisæ filius hinc dictus Anchisiades Anchisa genitus.

Dardanides. Virg. Dardanides contra furit.

Et Dardanius, Laomedontius, Cithereius heros.

Phrygius tyrannus.

Acer, magnanimus, Troius, Troianus Illiacus, Phryx, Phrygius, fluctiuagus.

Æolus.

Æolus Iouis filius ex Aceste, siue Segesta,

gesta, filia Hippotæ Troiani, à quo Hippotades dicitur. Hippoliti nepos Nimborũ rector. Nimbosus & Nimbipotens.

Æolia.

Æolia siue Æolis, regio septem insularum inter Siciliã & Italiã, quę Græcis dicuntur Hephestiades, Latinis Vulcaniæ ex quib. s Hieron aiunt Vulcani esse officinam. Bap Pius.

Vt Liparæus ager, vtque Æolis insula flagrat. Insulæ Æolicæ, Aeoliæ.

Æsculapius.

Aesculapius, sen Asclepius in carmine Apollini, filius, hinc.

Phœbigena dicitur, & Iuuenis, Phœbeius.

Ouid Quam colat, explorat iuuenis Phœbeius vrbem.

Archiartos, ἀρχίατος. id est. medicorum præses.

Salutifer puer. Pergameus deus.

Epidaurius anguis, quoniam in Epidauro colebatur in forma colubri.

Ætna.

Ætna prius dicta Inesia, Mons est Siciliæ cauernosus perpetuis æstuans ignibus, globosque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam. Vocatur poetis Trinacria, Trinacris, Typhois à Typhœo gigante.

Monstrifera, Vulcania sulphuflammifera ardens.

Ætoli.

Ætoli populi Græciæ Epiro & Acarnan. ę finitimi, vocantur Calydij à Celydone vrbe. Hinc Calydonides eius loci mulieres. Sta. lib 2. Theb. Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris. Oenei ab Oneo rege Aetoliæ & Deianyræ patre: Ouid. lib. 8. Oeneios vltorem spreta per agros, Misit aprum.

Pleuronij ab eiusdem loci vrbe, quæ dicitur Pleuron. Ouid. li. 14. Talibus iratam. Venerem Pleuronius agmen instimulat verbis.

Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni Stat. lib. 8. Nunc mœstæ fundens Pleuronis alumnos. Naupactei à Naupacto eiusdem loci oppido. Hinc Achelous dicitur Naupactæus Ouid. lib. 2. Fast Amphiaraides Naupactæo Acheloo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai.

Atrides minor dictus, Ouid. Hæc vbi cognouit Troiæ populator Atrides.

Tantalides ab auo Tantalo.

Mycenius dux, & Agamemno, vltima breui arud Stat.

Aiax Telamonis.

Aiax Telamonis ex Hesione filius Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus. Mant.

Talis erat Telamone satus temerarius Aiax. dicitur quoque Telamonius Heros. Virg.

Aiax Oilei.

Aiax Oilei, filius fuit Oilei & Locrensium rex. Hinc dictus Oilides & Heros Norycius, id est, Locrensis.

Alcinous.

Alcinous ἀλκίνοος penul. cor. rex Phæacum in Corcyra Insula Virg. Pomaque & Alcinoi sylvæ.

Corcyræus

Corcyræus rex, quod eam insulam in signi iustitia rexerit Mart
Qui Corcyræi vidit pomaria regis Corcycius senex. Phœax, munificus.

Alcmena.

Alcmena vxor Amphytrionis Thebani, ex qua Iupiter Herculem genuit. Alcidæ genetrix. Amphitryoneaconiunx
Herculea seu Herculis mater.

Alemanni.

Alemani seu Alemanni à Lemano lacu etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo quem venerabantur. Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias Lucan. lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis Teutonibus aruis
Germani vero dicuntur quod vicini sunt Belgis, Miserunt enim Germani colonias trans Rhenū propter hominum multitudinem, agrique inopiam, Cisthenani hinc dicti.
Itē & Germanici vocantur ac Rheniciæ quod habirent ad Rhenum fluuium, Rhenani, Transthenani Rheneuses.
Rheni, *ῥῆνοι*, populi sunt Rheni accolæ, authore Stephano.

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res pręclarè gestas, Magnus dictus est, & à poetis vocatur, Iuuenis Pelleus, à Pella vrbe Macedoniæ. Iuuenalis Saty. 19. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.
Et Æmathius dux, ab Ouid. quod Macedonia aliter vocetur Æmathia.
Fortis Macedo, totius mundi tremor, ait quidam.

Alexandria.

Alexandria, *ἀλεξάνδρεια* Vrbs Aegypti, nō longè à Nili ostio, ab Alexandro Macedone condita, quā Lucanus vocat vrbem Paretonij, Et Pharos quoque dicit τὰ *φάρα* olim insula & Alexandriæ portui nunc continenti coniuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani. Strozza pater.
Et Pedemontanorum signa secura ducem, qui nūc Sabaudienses, & Rodanij, quod prope Rhodanū morentur. Porro ducatus Sabaudiæ vocatur Pedemontium, & regio Pedemontana.

Amalthea.

Amalthea nutrix Iouis Oleria.
Capra. Sydus capricorni oleniumpecus. Hedi.

Ambracia.

Ambracia ciuitas Epiri, prius dicta Epiria ac Pirali, authore Stephano quam postea Augustus victo cum Cleopatra Antonio Nicopolim vocauit, à quibus gentilia, Ambracienses & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Iouis & Antiopes filius, Ioue natus.
Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati.
Et Dirceus, à Dirce fronte Thebis propinquo artis Musices adeo peritus fertur fuisse, quod lyræ cantu scopulos & cautes animarit seu mouerit.

Andro-

Andromede.

Andromede è Cephei & Caſſiopes filia, quam à Nymphis ſcopulo alligatam, & ceto deuorandum expoſitam, Perſeus interempto ceto liberauit, & in vxorem duxit. Cepheis, idos, & Cepheia virgo dicta.

Andegauia, vide *Iuliomagus. Angi.*

Angi, ſeu Anglici vocantur quoque Britanni, Virg. Et penitus toto diuiſos orbe Britannos, ac Caledonij. Mart. lib. 1. Nuda Caledonio ſic pectora præbuit vrſo. Idem lib. 10. Quinte Calidonios Ouidi viſure Britannos. Dicuntur & Brutigenæ quoniam deſcenderunt à Bruto conſule Romano, ac Brutiadæ Neptunicolæque.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britannia, Caledonia, Albion ab albis montibus & Angli terra.

Orbis aliter à Poetis dicitur.

Anien.

Anien fluuius Italiæ Tybur oppidum alluens. Anio, Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginienſium, alias dictus Agenoreus ſeu Sidonius ductor.

Tyrius. Barbaricus, Libycus tyrannus.

Eliſæus tyrannus ab Eliſa Didone, Rector Libyæ.

Naſamoniacus rex è Naſamonibus Africæ populis, apud Syl. & Sid.

Antilochus.

Antilochus Neſtoris filius maior natu. Neſtorides Neſtore natus.

Antiochia.

Antiochia ἀντιόχεια maxima Syriæ ciuitas, Theopolis Iuſtiniano peſt terræ motum nominata, & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antuerpia.

Antuerpia, non ſolum Brabantiæ, verùm totius orbis Chriſtiani emporium celeberrimum. Adiecta ſecundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quoſdacri vetuſtæ adiecta ſiue adſtructa fuerit. Quæ de refectione nauium præter nauigantium feruntur fabuloſa prorſus.

Andouerpiam nonnulli vocant.

Aduerſam alij, nonnulli deẽpta litera Auerſam. Luſit ſuper huius celeberrimæ ciuitatis nomine Cornel. Graphæus carmine eleganti ſic ſcribens. Adiecte nomen Dij poſſuere mihi. Sed quinam quæris genitor Neptunus & ille. Quem peperit ſummo Maia adamata Ioui. Namque olim ſolo dum ſtabam in littore caſtrum, Atque paludoſa terra tremebat humo. Conſpexere locum blandis dum forte vagatur Scaldis aquis placuit dijs ſicus ipſe loci. Nulla mora ædificant adiectis mœnibus vrbem.

Et paulo poſt. Rectè ideo Adiectam Dij me dixere vocantes, Conueniunt etenim nomina reſque mihi.

Gulielmus Zenocatus Brugenſis in libro de geſtis imperatoris Caroli V. Max. vocat Forum Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri ſeu Aphricani, etiam vocantur Tupiſij à Tuneto ſiue Tunifio Libyæ ciuitate. Sidon Torrida

Teneſeos infert mihi Byrſa furores.

Aphryca.

Africa. vel potius Aphricæ per aſpirationem. eadem quæ Libya λιβύη Græcis Heſperia appellata, nunc vulgo barbaria.

Apollo.

Apollo, Ἀπόλλων, quaſi mala pellēs, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat.

Phœbus, φοῖβος hoc eſt Sol. Græcis vocatur. Deus oraculi.

Idem dicitur Liber, quod libere vagetur per aërem, Chryſocomus

Dictus inſuper Apollo Nomius, i. paſtor, quod Admeti regis armenta pauit.

Proles Latonia Ouid. ac Latoide nuncupatur, A diuerſis locis multa habens nomina, Delius.

Cynthius, Clarius, Didymæus.

Thymbræus, & carminis author à Tibul. Leucadius deus, Ouid.

Delphicus. Patreius heros, Pithius Smincteus, Hecatebellites. Lycius, Lauriger, Lauricoma, Fatidicus Faticanus Intonſus, Grynæus, Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis menſus dictus eſt quaſi Aperilis, ἀφρίλιος Græc. & Σαφάλιον ac Xanthicus ξανθικός. 2. Machabæorum lib.

Apuli.

Apuli, vel Appuli in carmine Italiæ ſunt popoli qui aliter vocātur Meſapij á Meſopho rege Ouid lib. 14 Peucetioſque ſinus. Meſapiaque arua reliquit.

Ætolidæ ab Ætolo Diomede, qui ibidem imperauit. Syl. lib. 13.

Ætolidas interfuit haud ignobili nomen.

Daunij à Dauno patre Turni qui ibidem regnauit.

Apulia.

Apulia ipſa vocatur Iapygia ab Iapyge Dædali filio, teſte Solono & Hiero. Meſapia à Meſapo, Daunia à Dauno.

Aquarius.

Aquarius ſignum cœleſte ὑδροχόος Vrna & puer vrniger poëtis vocatur, quod imbres fundat.

Inuenis geſtator aquæ, apud Virg.

Humidus, triſtis, humens, vdus, nimbifer, horridus, frigidus.

Aquila.

Aquila. ἀετός.

Iouis armiger.

Iouis ales, nuncius, flammiger, altiuolans. Fuluus. Claudia, fuluuſq; tonantis armiger.

Auis regalis, regia, apud Ouid.

Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo. Boreas. βορέας. à Cappadocia.

Aparctias quod ab Arctis ſpiret, & à ſeptem ſtellis quibus conſtet Septentrio dicitur.

Thracius, Threicius, Schyticus.

Rhiphæus, Hyperboreus ventus ſeu Aquilonarius, quem D. Hier. vocat Scoparium ſeu ſcopam viarum quod ſtando conſternat & complanat vias.

Aquiſgranum.

Aquiſgranum, Thermæ, Traiani. Vegera, Aquæ, inde Aquenſes.

Ara.

Arar fluuius per Burgundiā in Rhodanum influens, qui ætate noſtra vocatur Gallicè, *La Saone*, Sagona latinè.

Arabes.

Arabes.

Arabes, ἀραβες etiam vocantur Nyſæi, Nyſæi Nyſij ac Nyſiadæ à Nyſa oppido Arabiæ. Hinc Nymphæ Nyſides, Ouid lib. 3. Faſt. Nyſiades nymphas puerum quærente nouerca Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in araneam fuit commutata, Minois. Minoia proles.

Arcadia.

Arcadia aliter vocatur Mænalis regio, à Mænalo promontorio. Ouid lib. 3 Faſt. Pinigerum Fauni Mœnalis ora caput.

Pelaſgia quoque dicitur, & Parthaſia.

Arcades.

Arcades, Arcadij. Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido. Virg. libro 3. Æneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de ſanguine gentis. Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegæum ſubligat enſem, id eſt, Arcadicum. Sidonias Tegiaticus Arcas. Nunc plantis nunc fronde volat.

Parrhaſij à Parrhaſia Arcadiæ regione: Virg lib. 11. Qui Parrhaſio Euandro armiger ante fuit. Ouid. lib. 1. Faſt Deſerit Arcadiam, Parrhaſiumque larem.

Lycæi à Lyceo monte Arcadiæ Ouid. lib. 2. Faunus in Arcadia templa Lyceus habet.

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrij, à loco qui eſt in Arcadia nomine Nonacris: Ouid. lib. 5. Faſt. Et matri & vati paret Nonacrius heros, i. Euander. Arcas idem lib. 2. Metaph. Dum redit, itque frequens in virgine Nonacrina Arſit.

Parthenij à Parthenio monte Arcadiæ. Ouid. lib. 9. Veſtrum opus Elis habet, veſtrum Stimphalides undæ Partheniumque nemus.

Piſei à Piſa oppido Arcadiæ, propè Alphæum fluuium. Ouid. lib. 2. Triſt. Quid nō Tantilides agitante cupidine currus. Pyſæam Phrygijs vexit eburnis equis: Piſceam, i. Hippodamiam Arcadiam.

Molorchæi à Molorcho Arcadiæ Paſtore, cuius precibus Hercules leonem interfecit.

Elæi ab elea oppido Arcadiæ propè Tegeum, vbi Minerua fanum habuit: Stat. lib. 4. Syl. Aut Eliæ lucis vidit Tegæa ſacerdos.

Erymanthij, & Erymanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ: Stat. lib. 3. Theb. Affuit Hippomedon rectorque Erymanthius, id eſt, Arcadicus.

Cylleni à Cyllene Arcadiæ monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius.

Cleonæi à Caliſto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus eſt Arcas.

Arctos.

Arctos ſeu Vrſa maior: Elice.

Luca. Sed nocte ſopora Aarrhaſis obliquos Elice cum verteret axes.

Arctos ſeu Vrſa minor Grecorū lingua Cynoſura. i. canis cauda nominatur, & Polus arcticus dicitur. Arcti duæ ſeptentrionali polo nixæ vehuntur. Ouidius. Eſſe duos arctos, quarum Cynoſura vocatur Sidoniis Elicem Graia carina noret.

Arctophylax.

Arctophylax, ſtellula iuxta maiorem vrſam, alio nomine Bootes & Arcturus Cic. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe Bootes.

Argo.

¶ Argo ἀργὼ nauis ſeu potius prima nauium ab Argo ædificata quam Iaſon in Colchos duxit. Eadem vocatur Pinus ſeu ratis Theſſala & Pagaſæa, & Pagaſa ciuitate Theſſaliæ.

Argos.

Argos verus & nobilis vrbs Achaiæ quæ quoque dicitur teſte Pli. Hippium, ab equorum præſtantia ac Hippobotum. Iaſon & Diſſium Euſtachio authore.

Argus.

Argus Ariſtoris filius.
Ariſtorides patroni.
Paſtor centoculus. Ouid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat.
Cunctos Innonius Ouid. dicitur.
Virg. & Cuſtos virgnis Argus.

Ariadna.

Ariadna filia Minois regis Cretæ.
Gnoſia ſtella.
Stella Coronæ. Bacchi coniux dicta.

Ariſtoteles.

Ariſtoteles Ἀριστοτέλης. Philoſophorum Peripateticorum princeps. Sophos Stagiritæus.
Stagirites à Stagira patria.
Anagnoſtes ἀναγνώστης propter infatigabilem lectionem à Platone vocatus. Diuinus, doctus.

Aſcanius.

Aſcanius Æneæ fuit ex Creuſa filius Hinc dictus Æneides. Virg. Sit ſatis Aeneæ.
Dardanius puer, apud eoſdem.
Ilus à Troianorum rege. Ho Poſtea Illus à prima barbæ lanugine. vnde Virg. lib. 1. Æneï. At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iulo, Additur Iulus erat dum res ſtetit Ilia regno.
Formoſus, pulcher, regius.

Aſſyria, vide *Babylonia.*

Aſtrologi.

Aſtrologi, quibus aſtra ſunt à conſilijs, Chaldæi, Genethliaci, γενεθλιακοὶ Mathematici.
Horoſcopij. Metopoſcopi. Planetarj. Gnomonici, Prognoſtæ.
Ἀστρολογικοὶ. Aſtronomi. Conſultis aſtris prædicentes futura. Horoſcopi obſeruatores.
Syderum obſeruantiſſimi.
Mathematis Chaldæorum periti.
Matheſeos experientes.
Sydereæ ſuperſtitionis profeſſores.
Emenſores cœli.
Naturæ certiſſimi exploratores.
Secretorum naturæ conſilij, curioſi obſeruatores.
Naturæ veſtigia indagantes.
Ignotas ſtellarum vias, orbeſque tuentes ignotos.
Aſtrorum ſyderumq; meatus, cœli itinera, occaſus & ortus ſignorum, deliquia ſolis & lunæ callentes.

Athenæ.

Athenæ, arum. Ciuitas Græciæ inter Achaiam & Macedoniã. Cecrops primus Athenas condidit omnium bonarum artium inuẽtricem, Philoſophorum & Oratorum matrem Poetarumque alumnãque à quo dicta Cecropia, & poſtea Mopſopia ac Ionia.

Porro

Porro Athenæ à Minerua quæ Græcis Aſtiu.
Vrbs attica poſsidonia.
Agri municipii.

Athenienſes.

Athenienſes etiam dicuntur Athenei, Attici, acti, Theſæi. Theſiæ Cecropii, Cecropidæ, municipii. mopſopii Aeacidæ, Erichthæi, Erichthonii.
Aegidæ. Maraſtonii.
Cranai.
Erichthidæ.
Pandonii.
Athenienſes & Athenæi à Mineruæ, quæ Athena Græce dicitur.
Attici & Acæi ab Acteo rege.
Ouid. lib. 1. Meta Separat Anios.
Acteis Phocis ab aruis.
Theſæi & Theſidæ a Theſeo filio Aegei Athenarum regis. Virg. lib. 2. Georg. Præmiaque ingentes pagos & compita circum
Theſidæ poſuere. Martialis eadem ratione ſauos Theſeos vocat, i. Atticos, vbi ait: Maſſica Theſæis tam bene vina ſauis.
Cecropidæ a Cecrope rege. Virg. li. 6 Aenei. Tum perdere pœnas Cecropide iuſſi.
Munichy a erat Athenienſium nauale vnde Munichij dicti ſunt. Ouid. lib. 3. Metaph. Munichioſque volans agros, gratamque Mineruæ, Deſpiciebat humum.
Moſopij a Moſopo Athenarum rege Ouid. lib. Metamorph. Moſopeum iuuenem ſacros agitare iugales.
Aeacidæ ab Aeaco: Ouid. li. 8. Dant placidi curſum redeuntibus auſtris Aeacidis.
Erichthæi & Erichthonij ab Erichthæo & Erichtonio regib. Ouid. lib. 8, Erichthæas Tritonidos ibat ad arces eadem ratione vocantur Erichthidæ.
Aegidæ ab Aegeo Athenarum rege, Ouid in epiſt. Inter & Aegidas me dia ſtatueris in vrbe.
Marathonij à Marathone Atticæ campo, vnde Stra. li. 3. Syl. Erigone vocat, Marathoniam. Syllius. li. 14
Armaque fixa dolis, aut quæ Marathonius hoſtis perdidit. Sidonius Et dum Moſopia ſtipantur per Marathonem.
Carnaia à Carnaeo rege Athenarum.
Codridæ à Codro rege quod ſe pro patria deuouit.
Pandionij à Pandione rege Erichthonij filio.

Atlantides.

Atlantides Atlantis Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia, numero quindecim, quarum quinque Hyades ſunt nominatæ, reliquæ vero Pleiades. Virgiliades, Vergiliæ Heſperides.

Attica.

Attica regio græciæ inter Achaiam & Macedoniam ſita, in qua fuit vrbs Athenienſis, ſic dicta ab Atthide Crani regis Athenarum filia. Acte quoque dicitur ab ἀκτὴ quod litus ſignificat. Nam magna ex parte littoralis eſt regio.
Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & Poſidonia à Neptuno dicta, qui Græce. ποσειδὼν.
Mopſopia, ac Iolias ab Ione Xuthi filio.
Pandionia quoque Silo. Qui Pandionum mouebat Orator caueam tumultuoſus.

Auguſtus.

Augusti. Mensis ob honorem Octaui. Cæsaric dictus, quum prius Sextilis vocaretur & adhuc sit, vtpote sextus mensis ab introitu solis in Arietem. Græcè ἑκατομβαιών.

Aurora.

Aurora. Matura. Eos. ἠώς.
Iubar pro aurora ponitur.
Leucothea mater, parens Memnonis Ouid.
Tithonia coniux. Pallantias.
Memnon, filius auroræ Eous, coloratus.
Aurora crocea, punicea, rosida, rosea, luthea, nitida, fulgida ambrosia, rubea.

Auster.

Auster. Notus idem: Plin. lib. 18. Hæc afflum ventus dabat, quem à Græcis Notum diximus vocari.

B

Babylon.

Babylon hebraicè Babel, quod confusionem Hebræis sonat, prius dicta ciuitas regni Nembroth gigantis, quod in ea regnauit, Chaldæorum metropolis est, Mesopotamiæ Assyriæq; caput, à Babylone quodam sapientissimo Medi filio fundata, authore Cælio. Purpuratam meretricem eandem vocat D. Hiero. Et D. Petrus apost. Romam Babylonem vocat ob scelerum sentinam Neronisq; crudelitatem.

Babylonia.

Babylonia à Babylone ciuitate, aliter Chaldæa vocatur & Assyria Babylonis regio.

Babylonii.

Babyl. Chaldæi χαλδαῖοι. Cephenes prius dicti, à Cepho patre Andromedæ, & Arphaxarei ab Arphaxat rege, vt scribit Iosephus.

Bacchus.

¶ Bacchus Iouis & Semeles filius, Liber. Lenæus pater, quia mentem lenit. Semeles puer, Horat.
Semelia proles. Ouid. Lyæus. Iacchus. Euan. Bromius. Ignigena, Bimater. Dyonisius. Iterum satus. Bis satus. Nysæus. Trionæus, Nictelæus. Genialis. Consitor vuæ Indetonsus. Elelæus parens Bassaræus. Racimifer. Proles Semeleia. Thirsiger.

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi sacerdotes. Sacrificulæ furentes, fanaticæ, Euantes, Euantis sorores vide Mænades.

Baleares.

Baleares, Gymneliæ, insulæ duæ in mari Hispanico, Maiorica & Minorica.
Barchimone, nunc deprauata voce. Barselona, vulgo dicitur.

Batauia.

Batauia, quæ & Bethasia, Hinc Batani, Bethasii, qui Hollandi vulgo creduntur.

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Galliæ Belgicæ populi Germanis vicini.

Bellona.

Bellona Martis furor. Dea belli alio nomine Enyo, & Pallas, dis, quod Pallantem gigantem interfecerit.
Bellica virgo.
Tritonia à Tritone palude.
Minerua quod vim meuerur.
Metuenda. Virago. Bellatrix. Bellipotens & Belligera dea, Bellicosa Tritonia, Armisona, Armipotens.

Bithynia.

Bythinia regio Aſiæ minoris à Bithyno rege ſic dicta, primum Bebrycia, poſtea Mygdonia à Mygdonio rege, Ouid Nunc quod Mygdonia flebilis aſtat homo. Claud. Thyni Thraces erant quæ nunc Bythinia fertur, Saluſt. Maiorem Phrygiam dicit vocatam & à Turcis ex Tartaria venientibus occupatam.

Bithyni.

Bithyni, Bithynici, Migdonii, Bebryaci & Bebryaces penultima indifferenti.

Biturici & Bituriges.

Biturici & Biturges populi Galliæ Aquitanicæ, qui teſte Plinio etiam Cubi dicuntur Luc. Et Biturix longiſque leues Axones in aruis.

Bizantium:

Bizantium, Ligos olim. Plin. lib. 4. In quo oppidum Bizantium liberæ Conditionis, antea Ligos dictum, nunc Conſtantinopolis, olim Noua Roma, Ethuſa, Antonia, Vrbs Bizantia à Mantu.

¶ Bizantii, Bizantini, Conſtantinopolitani.

Bœotia.

Bœotia, *Βοιωτία* Græciæ regio. Ogygia, dicta ab antiquiſſimo rege Ogyge, & Cadmeis, vt ſcribit Thucydides, ac Hiantis Aonia prius & Meſapia dicta authore Stephano.

Bœotii

Bœotii, aliter Bœoti Luca lib. 3. Bœoti coiere duces.

Phocæ Phocaici à Phocida propinqua regione.

Hyanthæi à veruſtis Bœotiæ populis Sta. lib. 1. Theb. Exul. Hyantheos inuenit regna per agros: Ouid. lib. 5. Metamo. Fonte Meduſæo, & Hyanthæa Aganippe Teumeſſi à Teumeſo Bœotiæ monte Statius lib. 2. The. Non aliastacita iuuenis Teumeſius iras Mente acuit Theſpiaci à Theſpiis oppido Bœotiæ ad radicem Parnaſſi. Statius lib. 2. Syl. Centum Theſpiacis odora lucis Stent altaria.

Heliconii ab Helicone monte Bœotiæ Muſis ſacro. Statius libro ſeptimo.

Horrent Tyrrhenos Heliconi plectra tumultus.

Cyrrhæa à Cyrrha oppido Phocidis. Idem Statius libro 7. Mænia Cyrrhæa monſtrauit Apollo iuuenca.

Hippocriniſati ab Hyppocrene fonte, vocabulum eſt Sidonii Apollinaris.

Aganippæi, ab Aganippe fonte eiuſdem loci Muſis ſacro.

Aonii & Aonidæ, quoniam Aonia pars eſt Bœotiæ montuoſa.

Caſtalii à fonte Caſtalio.

Bononia.

Bononia Hetruriæ Colonia, mater ſtudiorum. Felcina prius dicta vrbs Felcina Mantuanus. Felcinea tamen vrbe ſenex donatus adibat.

Boreas.

Boreas vide Aquilo.

Brabantia.

Brabantia teſte Blondo Auſtraſia inferior olim vocabatur. Hinc Brabanti, Brabantini, Brabantici, Brabantigenæ quos Aduocatos Cæſar vocat in commentariis.

Briareus.

Briareus ſeu Aegeon gigas fuit centenis manibus.

Buſtsmducis.

Buſcumducis.

Silua ducis.
Ducaria ſylua, nunc, Buſcunducis.
Hinc denominatiua Buſciducentis.
Buſchius, Boſchius, Nemius à nemore, & à ſylua Syluius, quod Latinorum regum fuit cognomentum.
Sylua ducenſis apud Eraſ.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris, characteres ſedecim literarum inuenit teſte Plinio. Agenorides Ouid. Sydonius hoſpes. Agenore natus. Antoneius heros.
¶ Caletum, Caleficum, Geſſoriarum, Cales.

Calabria.

Calabria olim Iapygia, Mepſia, Salentina.

Calliſto.

Calliſto Lycaonis regis filia, quæ à Ioue compreſſa grauidaque effecta Arcadem filium in ſyluis peperit, à quo poſtea Arcada dicta eſt. Elice. Pernhaſis. Vrſa maior. Nonacrina virgo. Lycaonias.

Camena. vide *Muſa.*

Canopus.

Canopus vrbs Aegypti, nunc Damiata.

Capitolium.

Capitolium, κεφαλαιον. Mons Tarpeius, ars vel rupes tarpeia. Templum Iulium. Saxum Tarpeium.

Cappadocia.

¶ Cappadocia Ponticæ regio, pſius dicta Leucoſyria, Hinc Cappadoces, Cappadoci & Leucoſyri.

Carteia.

Carteia cuius frequens mentio apud Cæſarem & Opium de bello Hiſpanienſi, oppidum eſt Hiſpaniæ alio Nomine Tarteſius ſeu Carteſius. Carteſios dicitur.

Carthaginenſes.

Carthaginenſes vocantur Tyrij à Tyrijs colonis, quos illuc adduxit Dido poſt Sichei mortem. Virg. vrbs antiqua fuit Tyrii tenuere coloni, Carthago.
Carchedonij Cadmizi, quoniam Tyrij & Phœnices dicenderunt à Cadmo. Sil. lib. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa ſuper regno certamina mouit.
Aſdrubaliani ab Aſdrubale duce, verbum eſt Sidonii.
Eliſæi ab Eliſa Didone.
Byrſici, quoniam Carthago prius dicebatur Byrſa à Corio, Sydo Spernis Eliſeæ Byrſica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Carthago ipſa vocatur Byrſa Carchedos. Syl. lib. 2. Quis procul à Tyria dominos depellere Byrſa Virg. lib. 1. Aenei. Mercatique ſolum facti de nomine Byrſam Claudia, in Eutro Bacchatus per opera tremor Carchedona mouit. καρχηδων. Cadmea.

Caſſandra.

Caſſandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apollineſacta, ſed quoniam promiſſis non ſtetit, iratus Deus fecit vt illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briſeis & Lyrneſia virgo nuncupata.

Caſtor.

Caſtor.

¶ Caſtor & pollux, Iouis & Lædæ filii. Lædæi dij.
Tyndarei, Amyclæ fratres.
Dioſcori διόσκοροι, id eſt Iouis pueri vocantur. Helenæ fratres.
Oebalidæ gemini, Sta. Ambiguo viſus errore laceſſunt, Oebalidæ gemini.
Tyndaridæ, Tyndari Cygnigenæ.
Therapnæi : Oebalij fratres. Stat. Oebalii fratres pontuſque poluſq; ſerenus. Sidus amiclæum.

Centauri.

Centauri Lapythæ, ſemiuiri, ſemihomines, ſemimares, nubigenæ, Ixionides, Ixione nati, Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus ianitor inferui, monſtrum triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, Inferus canis, echidnæus, ſtygius, rabidus.
Lachrymoſæ ianitor aulæ.
Tartareus cuſtos.
Ianitor Orci apud Virg.
Triforme monſtrum.
Ditis, auernalis canis inſomnis, impauidus, Perunigil.
Multiceps Belua.
Correpit obiectam cuſtos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres dea frugum, Saturni & Opis habebatur filia Alumna terrarum, Demeter δημήτηρ dicta quaſi gemeter. i. terræ mater ac Eleuſina mater, ſpicifica, munifica, ſecunda, flaua, Teſmophora. Ops Cybele Saturni coniux. Berecynthia, Bona dea, Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea.
Ceres alma apud Virg. ab alendo, quod nos alat.
Ouid. Et frugum genitrix immenſos fiſte labores.

Chalcis.

Chalcis. Nigropontus. Euboea, nunc Nigroponte vocatur mercatoribus. Hinc Chalcidici. Euboici.

Chalicut.

Chalicut ab alijs Calocutium & Calocuta, Indiæ emporium celeberrimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & Noctis filius.
Acherontis nauta, trientis animas tranſuehens ad inferos. Virg. in 6. Portitor ille Charon hi quos vehit vnda ſepulti.
Stigius ſenex, ſqualidus triſtis.
Aterque paludis nauita Tartareæ.
Omnes expectat auarus portitor.
Cares aliter Bubalij & mulieres.
Bubalides. Oui. li. 9. Bubalides Videre nurus. Et Mauſoli, à Mauſolo rege Carie prius dicti Leliges.

Chiron.

Chirō Saturni & Phillyræ filius, dimidia ſui parte equus, reliqua homo, vnde Centaurus dictus. Phillyrius heros. Semivir. Monſtrum biforme Sagittarius. Aemonius arcus.

Chriſtus.

Chriſtus, id eſt vnctus.
Meſſias. Meſſiah Hebræis
Verbigena. Vnigena.
Sotor. σωτὴρ, id eſt ſaluator ſeu ſeruator, Saluifer, Archiater, ἀρχίατρος Medicorum princeps à D. Hieronymo dictus.
Ἀλεξίκακος. mala quæque pellens. Huic nos nomina dedimus, Chriſtiani, Chriſticolæ, Chriſtiades, chriſtigenæ.

Cicero.

Cicero.

¶ Cicero parens eloquentiæ, & vt Catullus ſcribit Diſertiſſimus Romuli nepotum. Pater eloquij. Pater patriæ, Iuue. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id eſt Ciceronianum, Eloquijs damus Arpinatibus aurum.

Circe.

Circe Solis & Perſæ nymphæ filia. Veneficiorum peritiſſima. Phaſis idos Titanis, idos dicta.

Cliuia.

Cliuia. Cleuania.

Colonienſes.

Colonienſes. Agripinates vbiuij.

Conſtantinople, vide *Bizantium.*

Corcyra.

Corcyra, med. prod. Græcè Cercyra κέρκυρα, Inſula mari Adriatico vicina, prius Melena dicta & Drepane à Cerere.

Item Macris, à Macride, & Scheria nec non Phæacia, nunc Cerphu vel corſunium vocatur, ſub Venetorum ditione.

Corinthii.

Corinthij vocatur Corinthei & Corinthiaci: Ouid. lib. 15. Iámq; Corinthiaci carpebam littora ponti.

Cypſelidæ à Cypſelo Ixionis filio. Vir in Cypr. Cypſelidæ magni florentia regna Corinthi.

Ephiræi, & Ephyræij, quoniam Corinthus prius vocabatur Ephyre Luca. lib. 9. inſedit caltris. Ephyreaque mœnia feruat.

Iſthmiaci & Iſthmij ab Iſthmo terra angusta prope Corinthum quæ ſeparat Aegeum mare ab Ionio, Statius lib. 2. Syl. Talis in Iſthmiacos Plorantus ab æquore portus.

Cenchræi à Cenchri portu Stat. li. 4. Theb. It comes, Inoas Ephyte ſolata querelas Ceuchreæque manus.

Cretenſes.

Cretes Cretenſes aliter dicuntur.

Cretei Virgili. 3. Aeneid. Tertia lux claſſem Cretæis ſiſtet in oris.

Creſſij: Idem lib. Quam procul incauta memoria inter Creſſia fixit paſtor, agens telis.

Creſſi: Idem lib. 5. Creſſa genus Pholæ.

Gnoſij à Gnoſo vrbe Cretæ. Vir. lib. 6. Aen. Gnoſius hæc Rhadamanthus habet duriſſima regna. Gnoſiaci: Ouid. 8. Gnoſiacæq; heret comes inuidioſa carinæ.

Dictæi à Dicta vrbe Cretæ Virg. lib. 3. Aen. Dictea negat tibi Iupiter arua.

Lyctij à Lycto vrbe Cretæ: Virg. lib. 3. Aen. & Salentinos obſedit milite Campos Lyctius Idomeneus, Cydoneæi, Cydonij, Cydones, Cydoniaci à Cydone vrbe, Cretæ: Ouid. lib. 8. Armaque equoſq; habituſque, Cydoneaſque pharetras, Stat. lib. 4. Theb. Terga Cydonica Corythos arundine puſſat.

Ariadnei ab Ariadne Minois filia.

Minoij à Minoe rege: Ouid. in epiſt. Phedræ. En ego nunc ne forte parum Minoida credas.

Androgeonæi ab Androgeo filio Minois.

Gortinij, & Gortiniaci à Gortyna vrbe. Stat. lib 4. Theb. Arbiter hos dura verlat Gortynius vrna.

Dories. *Dorienſes.* Dorij & Dorienſes, quoniam tempore belli Troiani Dorici venerunt in Cretã, duce Althmene, vbiq; decẽ vrbes cõdiderunt

Creta

Creta.

¶ Creta vel Crete, es, insula quæ hodiè Candia appellatur, est sub Venetorum ditione, centum vrbibus olim clara fuit, vnde Græcis vocabatur ἑκατόμπολις Mant. Vrbibus inciyta centum Creta, ideo dicta à Graijs Hecatompolis olim. Vocatur quoque Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt. Ouid. lib. 8 Vt egressus ratibus Curetida terram contigit. Gnosia, Gnosica, retea dictea, minoia, actea, cydoneia gortyuiaca tellus.

Terra Gortynis, vocatus etiam Aerea & Macaros: Plin. lib. 4. Male ores Crates primum Aeriam dictam, deinde posteriori Curetim appellauere. Et Macaron nonnulli à temperie cœli appellatam existimauere.

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus, Cæcus amor. Ignis indomitus. Cypria proles, Veneris natus. Alatus deus. Cæcus. Alipes.

Cumani.

Cumani aliter Cumæi κυμαῖοι, à Cuma oppido Italiæ iuxta Neapolim.

Cybele.

Cybele, Cœli & terræ filia Saturni vxor, aliter vocatur Ops, Dyndimene, Bericynthia, Pales, Gousica, Cymos. Plin. in mari Lygustico est Corsica quam Græci Cyron appellauere.

Carmenta & Carmentis, Nicostrata propriè.

Cyprus.

Cyprus insula à Cypro filia Cyniræ sic dicta. Tellus Veneris quoque appellata. Mant. lib. Veneris tellus pulcherrima Cypros.

Cerastios & Cerastias à multis promontoriis vocabatur prius, ac Amarusia.

Specea quoque & Armantis authore Strabone, ab Armante monte Cypri.

D

Dacia.

¶ Dacia Δακία. Valachia nunc Blachia vocatur, Hinc populi Daci & Dacæ.

Dalmatæ.

Dalmatæ. Dalmatici, Liburni, Illyrii. Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danubius, Ister, Adubanus prius dictus & Mento.

Daphne.

Daphne Penei fluuii filia, quæ cũ vim Apollinis non posset effugere, implorato paterno nomine conuersa est in Laurum, Dicitur Peneis, Peneia virgo.

Dauid.

Dauid, Psaltes sacer, regius, ac egregius, Vates, prophetа regius, sanctissimus Psalmographus, ψαλμῳδός.

Vaticinus rex. Psalmicen sanctus, Cui prima inter satidicos est gloria. Vates. Psalmicus cantor. Filius Isai, quem græci Iessæ vocant hinc Iessæ soboles.

Delos.

Delos Cycladum omnium clarissima in qua Latona Apollinem & Dianã dicitur esse enexa, appellata est Ortygia,

Ortygia, à multitudine Coturnicum: Virg. lib. 3. Æne. Linquimus Ortygiæ portus. Astria, Cynthia, Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrpile, ab igne ibi reperto. Delphica tellus, Phœbi patria.

Demophoon:

Demophoon Thesides & Thesei filius dictus, fuit rex Athenarum.

Deus.

Deus. Θεὸς.
Numen diuinum.
Spiritus diuinus. Supremus Deus.
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοκράτωρ. Summi domini numen. Θεῖον τὸ.
Diuinitas mundi moderatrix. τὸ θεῖον, θειότης.
Omnipotens. παντοκράτωρ.
Victor lethi, i. mortis.
Verè optimus maximusque. κρίπτος, ἄριστε καὶ μέγιστε Θεὸς, quæ Gentilitas Ioui falso tribuit.
Diuum atque hominum rex.
Maximus cœlicolum.
Cœli terræque rex.
Princeps generis humani.
Verè Panomphæus. παυομφαῖος.
Omnium voce colendus, celebrandus μέγιστε Θεὸς ἀρχηγέτα, summus, diuinus, diuus, cœlestis, immortalis, infinitus, æternus, salutifer, sempiternus, inaccessus.
Empyræus, omnisator, altitonans.
Astripotens, apud Mant.
καρδιογνώστης. Scrutator cordium, inspector pectorum.
δώτωρ ἐάων. Largitor bonorum munificentissimus.
Vindex quoque scelerum & contumaciæ.

Dialectica, vide *Logica.*

Diana.

¶ Diana, Venationis & Syluarum dea. Phœbi soror.
Custos, cultrix nemorum. Delia. Latois, Latonia Triuia Virg. Astrorum decus, memorum Latonia coniux. Phœbe.
Latonigena. Cynthia.
Thoantæa dea, apud Ouid.
Virgo potens nemorum. Casta, inuupta Pharetrata, noctiuaga, salticola, Vide Proserpina.
Studiosa pharetræ, Iaculatrix, venatrix, arcitenens.

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginem sonat, quod se in ignem præcipitando virile quid fecerit.
Elisa dicta, & Phœnissa.
Agenoris. Agenore nata. Sidonis Tyria. Sichæi coniux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorum fortissimus, Aetoliæque rex.
Oenides Ouidio dicitur.
Tytides Virgilio.
Aetolius, Chaldonus heros, apud Stat. Vide Tydeus.

Diuini.

¶ Diuini. Diuinaculi. Arioli.
Afflati. ἐνθεοι.
Vates. μάντεις.
Vaticinantes. Fatidici. Magi.
Extispices, Aruspices.
Auspices. Augures.
Geomantes. Pyromantes.
Axiomantes. Diuinatores.
Futurorum præscij.
ἐγγαστρίμυθοι, ἐγγαστρίμαι.
Pythonissæ, Pythonici, quasi Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonis futura coniectant. Lesbius, prylis, Curetumos, prouerb.

Dryades.

Dryades

Dryades Nymphæ ſyluarum præſides Hamadryades.

Dyrrachium.

¶ Dyrrachium. Epidamnum. Plin. Epidamnum coloniæ, propter inauſpicatum nomen à Romanis, Dyrrachium appellata.

E

Echo.

Echo. Vox reſona. Nympha vocalis.

Edeſſa.

¶ Ediſſa quæ nunc, Rages Medorum in hiſtoria Thobiæ vocatur.

Eduenſes.

¶ Aduenſes, Hedui, Auguſtudinenſes. Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus triſyllabum, Iudeæ urbs alio nomine Nicopolis. Caſtellum vbi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis.

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terram firmam ſeu continentem, regio quæ prius Moloſſa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta.

Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadij à Leucade promontorio.

Actij & Actaici ab Actio oppido.

Phocæi, Phocaici. Chaonij, Dodonigenæ verbo Sydonij, à Dodona vrbe Caoniæ.

Moloſſi, Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus olim regnauit.

Epicurus.

Epicurus Athenienſis Philoſophus, Neoclides à Necole patre. Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus troianus, Equus fatalis Duratheus, Dardanius, Epæi machina.

Euridanus.

Eridanus fluuius Italiæ fœcundus, & nobilis, Padus aliter dictus.

Parens, princeps fluminum, Virgilius Fluuiorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone, Icari filia.

Icaris Marathonia virgo.

Eero.

Eero puella formoſiſſima fuit ex feſto Thraciæ vrbe, Veneris ſacerdos Seſta puella dicta ab ortu ioci.

Eſau.

¶ Eſau diſſyl. vel carmine triſyl. alias Edom. & Seir.

Euander.

¶ Euander, Mercurij filius, Nonacrius, ſeu Palantius heros Ouid.

Euboia.

Euboia dicta, ſiue Eubœia, inſula in mari Aegeo oblonga, ideoq; Macris dicta.

Terra aut ora Eubois: Statius in Achilli. Quæritur naualibus ora Eubois. Vide Chalcis quæ Eubœa vrbs olim etiam Eubœæ vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abantij, Tanagræi à Tanagryo Euboiæ ciuitate Stat. lib. 9. Prima Tanagræum turbauit arando Corœbum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales. Acheronis natæ. Nocte genitæ, Viperæ ſorores,

sorores Anguicomæ sorores. Pœnatum deæ triplices, quarum nomina sunt. Alecto. Tisiphone, Megara.

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ ciuitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenoris Phœnicum regis filia. Agenore nata.

F

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, vt Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur φεβρυάζειν, & ἀλφιτολοιτᾶν Græcè.

Flandri.

Flandri, Flandicolæ, quos vulgo Flamingos vocant.

Neruij vnde impræsentiarum nomen ciuitatis Aldenardiæ manet.

Morini quoq; dicuntur, licet propriè Terwanenses sint in finibus.

Galliæ Belgicæ versus occidentem. Virg. Extremique hominum Morini.

Florum dea.

Flora. Chloris. Zephyritis. Dea florum. Vxor Zephyri.

Fontes.

Fontes & fluuij Musis sacri. Caballinus fons. Pegaseus fons. Medusæus fons. Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleus fons. Phocides lacus. Permessus fluuius Cephisi vada. Eurotas.

Furiæ infernales.

Furiæ infernales.

Furiæ flammiferæ. Diræ. Manes. Eumenides Stigiæ.

Erynnes siue Erynnies anguibus implicitæ.

Numina malefica.

Orci satellitium. Alastores.

Sorores anguicomæ, furentes.

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ.

Gallatæ. Sequanici. Sequanidæ. Franci. Francigenæ. Liligeri.

Ganymedes.

Ganymedes Trois filius formosissimus puer fuit, quem cum Iupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari iussit, & sibi à caliculis esse. Puer Phrigius, Ideus, Pincerna Iouis Dictus.

Garamantes.

Garamantes, γαράμαντες Garamantici Lybiæ populi, matrimoniorum experres.

Arenarij à Mant. vocantur.

Sati Ammone, id est, Ioue. Nigri perusti, inculti.

Gelari.

¶ Geldri. Geldrij. Menapij. Gelrenses.

Genuenses.

¶ Genuenses ac Genuani γενουάτοι, Ligures, Ligustici, & Ligustij. Sidonius. Qui Ligastijs Euganeisq; montibus oriebantur. Assueti malo laborique Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, à Phlegra loca Thessaliæ, in qua Gigantes à Ioue fulmine percussi.

Titanes, Titanij, id est, Tirani & Ter-

ræ filii gigantes omnes impii Anguipedes, Serpentigeri. Aenei fratres. Centimani, Mantu. Dii veteres qui Centimanos vicere gigantes.

Ventrimani, Theomachi, apud eundem Iosephus & D. Auguſt. ſcribunt gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moſes.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numen. Minois filius, hinc dictus Minous Biformis. Dictæus, Porniades & Porniæus.

Gorgon.

¶ Gorgon, Meduſa, Phorcynis, terrifica, anguicoma.

Serpentiferum monſtrum.

Graci.

Græci. Grai.

Mendaciorum parentes Crinito vocantur. Graiugenæ.

Argei: Virgilius in opuſculis: Septima iam Argæis ſtabulis impenſa laboris.

Argiui. Argolici. Dorii.

Dorci. Dorienſes. Pelaſgi.

Pelopæi & Pelopidæ à Pelope filio.

Tantali. Virgilius libro. 2. Aenei. Vltra Aſiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Venturam. Statius libro. 10. Ad patrias fuſæ Pelopeides aras.

Hellines. Ἑλλῆνες.

Achillæ & Achillidæ ab Achille.

Argolæ, apud Euripidem.

Achillæi, Achiui, Achaici, Inachi, Inachij, Inachidæ ab Inacho Argiuorum regæ, patre Iſidis. Ouid. libro. 5. Faſt. Littus ad Inachium puluis inanis eã. Stat. lib. 1. Theb. Qua noſtræ cecidere animæ ſtupet Inacha pubes, Idem libro. 5. Lecti-que potentes Inachidæ.

Agamemnonij. Agamemnonidæ ab Agamemnone. Virg. lib. 6. Aenei. At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges.

Acrifionæi ab Aerifio rege Argiuorum Abantis filio: Ouid. lib. 5. Me. Acrifionæas Prætus poſſederat arces.

Abantæi, & Abantiadæ ab Abante Argiuorum rege patre Acriſij: Ouidius lib. 15. Nuper Abantæis templo Iunonis in Argis.

Thyeſtæi à Thyeſte filio Pelopis.

Mycenæi à Mycenis vrbe. Ouid. in epiſt. Briceides. Nulla Mycenæum ſociaſſe cubilia mecum iuro.

Menelaæi à Menelao filio Atrei Phoronidæ & Phoronæi à Phoronio Inachi filio & Argiuorum rege.

Perſæi à Perſeo Acriſij nepote: Stat. lib. 1. Theb. Perſæus alter in ragos Scinditur. Danai Danaæi. Idem. Tunc ſedet Inachias vrbes, Danaæaque regna.

Dolopeij à Dolopibus Græciæ populis. Valer. Flac. Vidiſſe putant Delopeiaque buſta.

Iacidæ ab Iaſio filio Abantis Argiuorum regis.

Tantalide à Tantalo.

Gracia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnauit primus, à cuius filia vocata eſt Attis: deinde ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas Ἑλλας.

Achaia, Pelaſgia, Dulichia pro Græcia ponuntur & vſurpãtur. Docta, ſolers, fallax, vana, mendax. Iuuena. Et quicquid Græcia mendax. Audet in hiſtoria.

Grammatica.

Grammatica Ars Palemonis ſiue Palemonia, Iuuena. in Saty. Odi hanc ego quæ reperit voluitque Palæmonis artem.

Gratiæ.

Gratiæ. Charites. χάριτες, tres Iouis filiæ, suaues, blandæ blandientes, elegantes. Alcidaliæ sorores.

Orthomeni deæ triplices, vocantur autem Agalia, Thalia. Pasythea vel Euphrosine.

Grues.

Grues, γέρανοι Palamedis aues apud Mart. Aues Histoniæ. Strimoniæ Threiciæ.

Naupliadæ volucres apud Polit. altiuolantes, aereæ, querulæ. Vipiones sunt grues minores.

H

Harpia.

Harpiæ rapaces dæmones, dicuntur autem fuisse Neptuni & terræ filiæ ac in insulis habitare. Virgilius tres esse dicit: Aello. Ocypete & Celano.

Hector.

Hector. Troianorum fortissimus. Priami filius, Priamides, inclytus impiger, belliger, atrox, animosus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis vxor.

Priameia coniux, apud Ouid.

Cisseis vocatur Virgilio libro. 7. Cisseis prægnans ignes enixa iugales.

Helena.

Helena, Tyndari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venustatis, vt fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Mosco.

Tyndaris Virgilio dicitur.

Oebalis, Oebalia pellex Quidio vocatur ac Menelais vtpote Menelai vxor. Lacedemonia, Ledæa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle, es, filia Athamamantis regis Thebarion. Nepheleis Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana ciuitas olim vocatur Perinthus, Man. quæ magna Perinthus. Ante fuit priscum mutauit Heraclea nomen. Nunc Carpe.

Hercules.

Hercules, ἀρκούλης dicitur quoque Alcides à bellica virtute, & Amphitryoniades, quoniam credebatur filius Amphitryonis, & Amphitryonius puer, apud Mant.

Alcmena matre creatus. Ouid.

Monstrorum, ferarum domitor.

Clauiger gigas, Heros Thebanus.

Dictus Tyrinthius ab vrbe vetusta Achaiæ.

Cleonæus à loco vbi leonem interfecit. Luca. Ille Cleonæi proiecit terga leonis. Proles Iouis.

Oetæus, ὁ τοῦ Οἴτης, ab Oeta monte inter Thessaliam & Macedon. Signum quoq; cœleste Hercules quod Engonasin vocatur, Latinè Ingeniculus. Indomitus, Inuictus.

Hesiodus.

Hesiodus ex Asia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Ascræus senex, Virg.

Ascræus, Bœotius, Heliconius vates, Politia. At ibi Dædalios monitus Heliconie vates. Præceptor arandi Ouid.

Hetruria.

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuſcia & Hetrulcia ac Tyrrhenia. Vmbea quoque Thuſciæ pars. Hinc Vmbri & Vmbrij. Thuſci Etruſci, ac Tyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia, Briſæ filia ex oppido Lyrneſio, Briſæis & Lyrneſia virgo dicta.

Hippolitus.

Hippolytus cœlibem ducens vitam, mulieres conſtanti animo ſpernebat. Theſæi & Hippolytæ amazonis fuit filius. Theſeides & Theſeius heros dictus.

Hiſpalis.

Hiſpalis, Beticæ Hiſpaniæ Vrbs clariſſima, cognominata Romulea. ob amicitiæ fœdera cum Romanis ſibilia nunc vulgo dicitur.

Hiſpania.

Hiſpania, *ἰσπανία*, & *ἑσπερία* cuius meminit D. Paulus cap 15. ad Rom. primum dicta Iberia *ἰβηρία* ab Iberio fluuio, dein Heſperia vltima ab Heſpero Atlantis fratre, poſtremo ab Hiſpali Hiſpania, quę quoque tarteſſia tellus dicitur.

Hiſpani.

Hiſpani. Iberi, Iberiaci. Virg Tyrrhenoque boues in flumine lauit Iberos.

Beticolæ & Bætigenæ: Syllius libro 8. Beticulaſque viros ſpatijs agitabat iniquis.

Heſperij Tarteſſi & Tratteſſiaci à Tarteſſo vrbe Gadibus uicina.

Homerus.

Homerus Græcorum poëtarum ſublimiſſimus prius dictus Meleſigenes deinde à cæcitate Homerus, *ὁμηρος* quod cæcum ſonat lingua Ionica, Aliter dicitur Mæonides. Mæonius vates.

Homerus quoque dictus Colophoniatus & Colophonius ab vrbe Mæoniæ Colophone vnde originē traxit, Bap prius & Colophoniacō iunctus Maro ſilget Homero.

Horatius.

Horatius. ab orado ſic dictus, aliter flaccus à pendulis auribus, Venuſinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo. Huni ſeu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur Claud. Nam parat inſidias qui non aut turpibus Hunnis.

Pannonij quoque dicuntur, Strab.

Pannoniuſque ferox.

Pannois, idos, apud Luca. idem quod Hungarus, Græci, *παννόνιος*, Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades *ὑάδες*, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur ſeptem ſtellæ in cornibus & ore Tauri quæ quotīes naſcuntur vel occidunt, pluuias ciēant. Triſtes, imbriferi.

Hypermneſtra.

Hypermneſtra vna fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum ſorores omnes maritos ſuos nocte interfeciſſent iuſſu patris) ſola maritum ſuum Lynceum nomine ab inſidijs liberauit. Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caſpij, Aſiatici populi iuxta mare Caſpium.

I

Ianus.

Ianus bifrons inſomnis, peruigil.

Iaſon.

Iaſon filius fuit Æſonis, hinc dictus Æſonides. Ouid. Æſonidem mutaſſe velim quo coniuge fœlix.

Æſone natus. Pegaſeius heros.

Emonius ſeu Æſonius iuuenis vtrũque apud Ouid. Iolciacus heros.

Superbus, periurus, prædo, efferus.

Iazyges.

Iazyges, ſeptem caſtrenſes.

Icarus.

Icarus, Ἰκαρος, Dædali filius.

Dædalides. Dædaleus puer.

Glarea implumiſque vocer, Dedaleúſque puer, audax, temerarius.

Stephano authore Inſula vocatur Icaras, quæ prius vocabatur. Macris.

Icaria.

Icaria, Inſula in mari Icario, Doliche Ichthyœſſa, nunc Nicaria, vna Cycladi.

Ieruſalem.

Ieruſalem. Hieroſolymæ.

Solymæ, & à Melchiſedech conſtructa Salem, Iebus prius dicta.

Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore & Zion à monte in quo arx Dauid annexa Hieruſalem.

Hinc Hieroſolymæ, Taroſolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Ieſus.

Ieſus, Saluator. Seruator. Soter. σωτὴρ à σώζειν ſaluare, hinc dictus eſt Chriſtus quod cunctis ſalutifer venit. Qui per aſpirationem ſcribuut Ieſus bene ſcribunt eſt enim dictio Hebraica nõ Græca ex Iod, He. Vau, He, Tetragrammaton & ineffabile, pro quo ſemper Adonai pronunciant Hebræi, Forte Græcis ἰαῆς, triſyllabon eſt.

Nazaræus dictus ab oppido Nazareth, in quo habitauit, & ſonat conſacratum, Vide, Chriſtus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici. Illirij, Taulantij: Sillius lib. 1: Quaque per Illyricum Taulantius incola littus

Dalmatæ, Sclaui, Sclauones.

Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria. Ἰλλυρὶς, Illyris & Illyrium. Liburnia, Dalmatia, nunc Sclauonia.

Inarime.

Inarime, Ænaria, Pythecuſa, authore Plinio. Aenaria à ſtatione nauium Aeneæ. Hodie vocatur Iſchya.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitent: Lucan. libro 4. Et quas ſentit Arabs. & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nyſæi à Nyſa vrbe Indiæ, & Hydaſpei ab Hydaſpe. Sydoni. Frangat Hydaſpæas aries impactus Erithras.

Ardentes, Sitientes, colorati, fuſci, nigri, Eoi, dites.

India.

India, ab Indo fluuio nomen habet, maxima

maxima orientalis regio Asiæ terminus.
Terra Gangetis, Gangetica.
Terra Euphratis.

Infernus.

Infernus. Auernus.
Erebus. Tartarus.
Plutonius Cocytius, Acherusius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus, Læthæus, Ocrius lacus, fluuius, amnis.
Gehenna, Græci scribunt, sine aspiratione mediam.
Orcus Orcæa Charybdis.
Stygia palus.
Interus profundus. imus, mœstus, tristis, ater, piceus, opacus, horridus, auarus.
Auernalis amnis.
Infernalis, Tartareus, Herebus. Reliqua pene ex priore parte Synonimorum, *Hall.*
Inferni iudices.
Æacus. Radamanthus. Minos.

Ino.

Ino, filia Cadmi,
Cadmeis proles.
Nutrix & matercterea Bacchi.

Insubria.

Insubria, regio Cisalpina, quæ Togata quoq; dicitur, nũc vero a Longobardis qui ducentis eam annis occuparunt Lombardia vocatur, cuius Metropolis est Mediolanum. Hinc Insubres. *Ἰνσυβρες*, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io Inachi fluuij filia: Inachis Inachia proles. Phoronis, idos:
Bos Pellæa.

Ioppe

Ioppe *Ἰοππη*, vrbs Palestinæ moritimę. D. Petri miraculo clara, omniũ ciuitatum antiquissima, vt pote ante diluuium condita, teste Plinio. Nunc vocatur Iaphe portus peregrinorum a Iapheth filio Noha.

Ioseph.

Ioseph Vir Mariæ virginis, vt est apud Matheum in genealogia saluatoris.
Nutricius Domini.
Fatidicus Iuuenis. Mant.
Multiplices casus & longa pericula cernat, Fatidici iuuenis: Canamæus. Castus, formosus.

Iphigenia.

Iphigenia, Iphianassa. Lucretius.
Iphianassæo turparunt sanguine Fœdæ.
Mycenis. Ouid vocatur lib. 12. Metamorph.
Agamemnonia puella, Propert.
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, *ἰερ.* Arcus cœlestis.
Iunonis nuncia.
Pluuius describitur arcus, apud Horat. Multicolor, purpureus, nubilus nymbosus, imbrifer, arcus discolor picturatus, aquosus.
Thamantias. Thaumantis proles.
Thaumantica virgo.

Ismaelitæ.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar, ancillæ Abrahæ. quos Moyses Madianitas vocat. Euseb. Agarenos seu Saracenos.

Ister Scythiæ fluuius vide *Danubius.*

Italia.

Italia, Hesperia maior. ab Hespe-

ro Atlantis frater.

Oenotria ab Oenotro rege Sabinorum. Virgil. Est locus Hesperiam Graij cognomine dicunt, Oenotrij coluere viri, nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem. Idem. Hinc Italæ gentes omnisq; Oenotria tellus in dubijs responsa ferunt.

Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg. lib. 8. Latiumque vocari maluit, his quoniam latuisse tutus in oris.

Saturnia à Saturno: Ouid. lib. 1. Fast. Inde diu genti manfit Saturnia nomen.

Terra Ausonis & Ausonia ab Ausone Vlyssis filio: Ouid. lib. 2 Fastor. Capeaque erat lyricis Ausonis ora sopis.

Itala terra seu ora Italis. Ouid. lib. 2. de ponto, Mœstisque cadentes. Excepit lachrymas Italis ora genis.

Ausonium solum.

Romana, Romula, Itala tellus.

Magna Græcia Italiæ pars, à Tarento vsque ad Cumas olim vocabatur. Ouid in Fast. Itala nam tellus Græcia maior erat.

Terrarum alumna, vrbibus frequens, populosa, antiqua, potens, fertilis grauida, bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici. Ouid. lib. 14. Lictore in Italico Messenia mœnia contra, Latini.

Laurentes. Lauinij, Laurenti Tyrrheni Laurenti, Latiales.

Ausones. Ausonij. Ausonidæ. Luca. lib 9. Grata vice mœnia redden: Ausonidæ Phrygibus.

Iudei.

Iudæi, Iudaici, Hebræi, Apellæ. Gens recutita. Palestini, circumcisi. Vide Synonima priora. *Ievv.*

Iudæa.

Iudæa, olim Palestina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Iuliomagus, Andium ciuitas in Gallia, nunc Andegauia. Angiers.

Iulus, vide *Ascanius.*

Iulius mẽsis, vide *Quintilis.*

Iuno.

Iuno Saturni fingitur filia, soror & coniux Iouis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præesse, vnde vocatur Pronuba. Lucina, & Coniuga, ac Socigena quod mares connubio fœminis socier.

Saturnia, Iuno. Virg. Regia, Scetifera. Regina deûm. Iouis coniux.

Iuppiter.

Iuppiter quasi iuuans pater, Saturni filius, Deorum summus cœlo præesse, ibidemque pulso fulminare fingitur.

Dictus Pater omnipotens.

Diespeter. i. diei pater, ab Horat.

Lucetius, i. lucis pater, à Gel.

Saturnigena, à Mant.

Aegiochus, nutritus à capra.

Diuum atque hominum rex à poëtis fingitur Astripotens, altisonus.

Hammon corniger. Panomphæus.

Altitonans Magnitonans. Omnipotens. Saturnius. Dodonæus.

Cenæus. Summus deorum. Rector Olympi. Rex superûm.

Æthereus princeps. Pater æthereus, septifer, coruscus, fulminator.

A diuersis locis vbi colebatur diuersa habet nomina, Dictæus, Olympius, Olympicus, Idæus, Casius. Choani-

Chaonius, Latialis, Auſonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, i. Arenarius à Templo illi in arena conſtructo.

Iuuenalis.

Iuuenalis Satyrographus.

Poëta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta. Hinc rugat Aquinas triſte ſupercilium.

L

Lacedæmon & Lacedæmones.

Lacedæmon vrbs Peloponenſi alio nomine Sparta. Dicitur etiam per Syncopen Lacon pro Lacedæmon.

Lacedæmones. Lacedæmonij.

Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ, & Helenæ patre: vnde & Syllius Tarentum vocat Tyndarium.

Spartani, Spartæ.

Spartiatæ: Sidonius. Spartiatæ rupium variatarum poſuêre cruſtas.

Laconia.

Laconia prouincia in Peloponneſo, aliter vocatur Oebalia & Tænaris à Tenaro promontorio: Ouid. Tænaris eſt claſſi terra petita meæ. Idem. Excepit portu Tenaris ora ſuo.

Lacones.

Lacones, λάκωνες penul. prod. ſeu Laconici vocantur Oebalij & Oebalidæ: Quidius lib. primo Faſt. Protinus Oebalij rettulit arma Tati, Statius libro quinto Theb. Ambiguo viſus errore laceſſunt Oebalidæ gemini.

Therapnei à Therapnis vrbe Laconiæ, patria Helenæ. Ouid. lib. 5. Faſtorum. Prima Thera pnæo feci de ſanguine florem.

Tænarij & Tenaridæ à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Achæmone coniuge fuit filia, quę à Diana telis fuit confixa. Eſt & alia Laodamia Acaſti & Laodotheæ filia, quæ maritum ſuum Protheſilaum tenerrimè amauit: hæc Achaſtis & Achaſti filia dicta eſt.

Lapithæ.

Lapithæ Theſſaliæ populi λαπίθαι Centaurei vocantur, Vir. Nec Centaureos Lapithas compellit in enſes. Peletronij quoque dicti, Sylueſtres, ſemiferi, ſæui, truces.

Latinus.

Latinus Laurentium rex, pater fuit Lauiniæ.

Faunigena, filius Fauni dictus, Ouid.

Faunigenaque domo potitur, nataq; Latini.

Auſonius ſenex alijs dicitur. Hinc. Latini, Faunigenæ vocantur Syl. li. 8 Faunigenæ ſociobella inuaſere Sicano.

Latona.

Latona filia Cei Titanis à quo Titanis dicta, Ouid. Quique modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam præferre mihi? filia terræ.

Gemellipara & Calauria dicta, Ouid.

Lauinium.

Lauinium vrbs in Latio, quæ poſt Laurentium dicta, & Laurolauinium.

Leander.

Leander Abydenus dictus ab oppido Abydo Aſiæ, in littore Helleſponti, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babyloniæ regis filia, in arborem thuriferam conuersa, Orchanis & Arbor Thurifera appellata est.

Lybia.

Libya Λιβύη, & Libye, es, Africæ pars in pentapoli, & pro tota Aphrica ponitur poëtis Luca. lib. 1. Per ca lidas Libyæ sitientis arenas.

Terra Libyssa, Terreque in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci. Libyssini, Marmatici à Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis responsa canebat.

Nasamonij & Nasamoniaci à Nasamonibus populis Libyæ.

Licij Patarei.

Licij Patarei quoniam parata est vrbs. Liciæ. Stati. libro. 1. Theb. Seu te Liciæ Patarea niuosis Exercent dumeta iugis.

Liguria.

Liguria, à Ligusto Phaëtontis filio nomen habens Italiæ est regio, quæ quoque vocatur.

Ligustica ora seu regio, cuius caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide *Genuenses.*

Lipara.

Lipara insula, prius Melegunis vocabatur, autore Pli. lib. 3. cap. 8.

Liuius.

Liuius historiographus, Patauinus lacteo eloquentiæ fonte manans. vt scribit D. Hieco.

Antenorides dictus est à patria sua quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses. Hesperij. Ozolæ. ὀζόλαι. Locri. Locrij.

Locridis populi.

Logica.

Logica seu Logice differendi vt ait Boëthius magistra, à Zenone Philosopho, qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica ἐλεατικὴ, disputandi, differendi ars.

Lotharingia.

Lotharingia, Austrasia superior eadē Loreynem, & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

Londinium.

Londinium. Londinum Ptolomeo, Londra vulgo vocatur, Britanniæ insulæ metropolis per quam fluit Thamysis fluuius.

Lucifer.

Lucifer Veneris stella Phosphorus φωσφόρος.

Stella matutinalis, lucifera.

Cytherein ignis. Syl. lib. 12.

Haud secus Oceano rediens Cytherein ignis.

Prætuius, socius auroræ.

Lucanus.

Lucanus, Poëta Hispanus, patrem habuit Annæum, à quo dictus vates Annæus. Vnde quidam, Cæsaris Annæus caneret nisi prælia vates.

Lucani.

Lucani. Tanagræi à Tanagro fluuio Lucaniæ. Statius Tanagreumque Phalantum.

Luna,

Luna, vide Moone *in priori parte, & Proſerpina, & Diana.*

Lutetia.

Lutetia, Galliæ vrbs maxima & nobiliſſima, ab alijs Leucotia ſcribitur, quam Græci λευκοτίαν nominant ab albedine parietum vulgo Paris. Vnde quidam. Quæ Gallas inter populoſa Lutetia gentes. Nonnulli à luti frequentia ſic appellatam volunt. Oppidum Parriſienſe.

Parriſius pro ciuitate apud doctos non inuenitur, ſed à Parrhiſij pro populis Lutetiam inhabitantibus, apud Cæſarem in comment.

Parrhuſienſes, Sequanæ occolæ.

Lydda.

Lydda paleſtinæ luceæ vrbs, alio nomine Dioſpolis, hodie Rama vocatur.

Lydi & Lydia.

Lydi ſeu Lydij populi maioris Aſiæ, aliter vocãtur Mæonij, Mæones, & Meonidæ: Virg. libro 8. O Mæonię delecta iuuentus.

Item Mæonici.

Gygei à Gyge, rege vt Crœſij à Crœſo ditiſſimo Lydorum rege: Statius lib. 12. Si Marathona metu, ſi tecta leuaſti Crœſia.

Lydia vocabatur prius Mæonia, eſt enim prouincia Aſiæ à Lydo filio Atys ſic dicta.

M

Macedones.

Macedones. Maceræ.

Pallenæi, à Pallene vrbe, quæ olim Phlegra dicta fuit, Vbi geſta eſt Gigantomachia. Statius lib. 4. Syl. Et Pallenæos Phœbum laudate triumphos.

Pæones quoque dicuntur à Pæonia regione. Statius lib. Achill. Præterijt didici quo Pæones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia. Pæonia.

Æmathia idem, teſte Plinio.

Mænades.

Mænades, Mimallones, Mimalloniades, nec non & Bacchæ, Bacchides, Thyades, fœminæ Bacchantes, Bacchi ſacra peragentes, inſanæ, Ebrioſæ, Baſſarides, Eleides. Edoniæ, Edonides, Enthriades, vide Bacchæ.

Mahometiſtæ.

Mahometiſtæ. Mahometani. Mahometici. Mahometigenæ. Mahometis falſi propheiæ legem ſequentes.

Turci ſeu Turcæ teſte Pomponio.

Mantua.

Mantua. μαντύα.

Vrbs nobiliſſima & Ducatus Galliæ Ciſalpinæ. Ociniaca.

Vrbs Tyreſiæ dicitur Mant.

Vrbs Bianoris. Virg. Præpotens, aquatica, turrigera, vetus.

Mantuani.

Mantuani ſeu Mantoi dicti ſunt à Manto Tyreſiæ filia.

Bianorei & Bianoride à Bianore Mãtus filio, qui aliter vocatur Ocnus. Virg. in Buc. Namque ſepulchrum incipit apparare Bianoris, Pontanus in Manto. Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem. Ocnæi nepotes.

Ocnæi ab Ocno Mantus filio. Stroza filius. Orbita ab Ocnæis euexit ad astra lacunis.

Minciadæ & Mincigenæ à Mincio fluuio propinquo: Pontanus. Vos ô Minciadæ vos ô mihi manes, este boni.

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erythræum mare. Sinus Arabicus.

¶ Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinereth, à Chaldæis Genezareth dicitur.

¶ Mare Adriaticum, & Adrianum. Adria masculini generis.

Superum mare.

Sinus Adriaticus, raucus, minax, tumidus, ventosus, Iracundus, *Vide Sea.*

Maria.

Maria, sacratissima virgo, Dei mater.

Μαριὰμ Græcè, Miriam Hebraicè dissylabum est, domina vel magistra maris interpretatur.

Deipara. Θεοτόκος.

Dei genitrix, Christifera.

Verbigena, Iessæa soboles, gloriosa domina.

Deisera.

Nympha Palestina Mant.

Cælica, Ætherea virgo.

Iuculpata integra, sancta, casta.

Diua, augusta, pia, aurea, iunupta, innuba virgo.

Syderei mater formosa tonantis.

Petrar. Virgo decens, quam sol vestit stelleque coronant.

Virgo illibata, intacta, inuiolata, immaculata, intemerata, purissima, pudicissima, castissima, speciosissima, ter sancta, spiritus sancti sacrarium, templum domini.

Mater domini, Christi.

Mars.

Mars, deus belli, qui per Epentheſin dicitur Poëtis Mauors, quod magna vertat. Furor impius.

Præterea Gradiuus, quum sæuit, hastamque vibrat. Bellipotens.

Sithonius dux, cruentus, funestus, armisonus, Belliger. Bellicus. Ferus. ferox Sanguinolentus. Cruentus. Sæuus. Durus. Dubius. Indomitus.

Marspiter, id est, Martis pater, pro eodem ponitur.

Medea.

Medea. μήδεια, Ætæ, regis Colchorum filia veneficijs clara.

Poetis vocatur Aetias, Aetis, dis, apud Ouidium.

Item Colchis pro Medea ponitur sicut, Phasias & Phasis, Ouid. Barbara per natos Phasias vlta suos.

Mediolanenſes.

Mediolanij, μεδιολάνιοι Mediolanenses Insubres.

Huius ciuitatis (vt legitur in quadam Ambrosij epist.) fundamentis iaciendis dum exacuantur fossæ, ferũt in terræ visceribus inuentam fuisse mirum dictu) suem dimidiatim lanatam, à quo portento inditum sit, Mediolanæ vrbi nomen. Ad quod allusit Claudianus de nuptijs Honorij & Mariæ scribens: Continuo sublime volans ad mœnia Gallis Condita, Lanigeræ suis ollẽtantia pellem peruenit. Item Sidonius Rura paludicolę, tenuis populosa Rauennę. Et quæ lanigero de sue nomen habet.

Meduſa.

Meduſa, filia fuit Phorci, Hinc dicta Phorcinis & Phorcys, id est, Phorcy filia. Luca. lib. 9.

Squallebant latè Phorcynidos arua Meduſæ monstrum vipereum.

Saxifi-

Saxificus vultus. Anguiferum, colubiferum, gorgoneum caput. Anguicoma, Squamigera, Crinita, Medusea ora.
Gorgonea, anguitenens, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager & Meleagrus, Oenæi Calidoni regis filius, ex Althea coniuge.
Oenides Calydonius heros. Oeneius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quæ olim vocabatur Aegypti metropolis clarissima. Sultani quoque regia nunc Cairum dicitur Latine, Aklara vulgo Nilotica Babilonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agmemnonis, maritus Helenæ rex Spartæ.
Atrides maior dictus Ouid Quapriusinfecto Paris est ereptus Atridæ.
Doricus hospes vocatur Sidonio.
Tantalides, ab auo Tantalo vt Agamemnon. vide Agamemnon.

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Iouis & Maiæ fingitur Deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus.
Maia genitus, creatus, natus.
Maiugena, Cyllenides, Cyllenius.
Cyllenia proles. Virg. Materno veniens ab auo Cyllenia proles.
Volucer deus, aliger, penniger.
Caduciser, Pacifer, Alipes deus, Ioue natus. Deus ales Pleiones natus. Pacifer deus, nepos Atlantis.
Ales Mænalius. Est quo quo planetarum infimus & minimus, alio nomine Stilbon στίλβων, id est radians vel splendens.
Et quia nimis vicinus Soli fingitur perustus.

Messana.

¶ Messana, Zancle quod falcis formam referat sic dicta, Nunc Messina vulgo dicitur, Siciliæ ciuitas vetustissima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine. Diuodurum. Mediomatrices incolæ, qui & Mereuses.

Midas.

Midas Phrygum rex ditissimus, cui * Apollo asininas addidit aures.
Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus vrbs Ioniæ Legeis. Pityusa. Anactoria authore Plin.

Minerua.

Minerua, sic dicta quod vim minetur ex Iouis seu patris cerebro nata, vt scribit Lucanus.
Lanificij & texturæ nec non artium & sapientiæ repertrix.
Dea quoque bellorum fingitur.
Martis soror & auriga truculenta, Belligera, ferox.

Minos.

Minos filius Iouis & Europæ, rex Cretensiũ, fingitur iudex inferorũ post mortem. Propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci.
Agenoreus iudex, apud Stat.
Gortyneus herus, apud Virg.
Dictæus, Gnosiacus rex.
Cydoniacus arbitrer, iudex toruus, funereus, rigidus, immitis, seuerus, iustus.

Molossi.

¶ Molossi Epirotici, Chaonij. Leucadij, vide Epirus Epirotæ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus.
Icelos. Panthasos. Phobetor. Somnifer. Fallax-Simulans.

Montes Musis sacri.

Montes Musis sacri.
Helicon biceps. Parnassus bifidus.
Picrus nubifer. Cytheron virgineus.
Pindus aereus.

Moschi,

Moschi. Moscouitæ, olim dicti Hamaxobitæ, Sarmatis vicini populi Vnde Luca. Sæuisque amnis Sarmata Moschis.

Moses.

Moses dissyllabum, apud Hebræos Mosch, interposito y nonnunquam in carmine ttisyl. Moyses, apud Sedul.
Hebraicus legislator, qui Genesin, mundi genituram conscripsit.
Inclytus Iudæorum dux.
Propheta sacer, eximius, deiloquus, fatidicus, radiatus.

Musa.

Musæ, μῶσαι, quæ & Camænæ quasi canentes a mœnè, Iouis & Memoriæ filiç finguntur Poëtis. quæ qui dem deæ & poetis musicæ præsint. Et à diuersis locis, montibus, & fontibus quibus gaudere dicuntur vel habitasse, diuersa sortitæ sunt nomina. Ab Helicone monte Boëotiæ Heliconides à Parnasso Parnasides.
Mnemosynides Mnemosinea propago. Meonides. Phœbiades. Aganippedes. Permessides. Cephisides Camenæ.
Pieriæ & Pierides, Thespiades. Pegasides, Hippocrenides, Cytheriades, Aonides Castalides, Libethrydes, Pympliades seu Pympleæ.

Nomina & earum inuenta sunt hæc.

Clio.	Historias.
Euterpe	Tibias.
Thalia	Comœdias.
Melpomene	Tragœdias.
Therpsicore *Iuuenis*	Psalterium.
Eratho	Geometriã.
Polyhymnia	Rhetoricam.
Vrania	Astrologiã.
Calliope.	Literas.

Mysii.

Mysij. Theutratæi. Theutranij.

N

Napeæ.

Napeæ deæ siue nymphæ virgultorũ.
Orcades montium deæ seu nymphæ
Naiades fontium & fluuiorum nymphæ siue deæ.

Nasamones.

¶ Nasomones penult. prod. Nasamonij. Nasamoniaci, Libiæ populi.

Naxus.

Naxus insula in mari Ægæo, antea Strongyle dicta, & postea Dia fuit appellata. Catullus: Namque fluentisono prospectans littora Diæ. Plinius Naxon à fertilitate vinearum Dionysiam dici scripsit, alij Siciliam minorem, alij Callipolin appellarunt: Virgilius. Bacchatamque iugis Naxon viridemque Donysan.

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita, præclara Campaniæ vrbs à Cumanis condita.

Si-

Siciliæ continentis iam ciuitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phaleron. Hinc dicti Neopolitani, & Parthenopæi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Eunosigæus quasi concutiens terram. Iuuen. Ipsum compedibue qui vinxerat Eunosigæum.
Æquoreus, tridentifer deus.
Maris deus, rex, rector Glaucus. pater profundi. Parens aquarum, Hesio. Salsipotens. Cæruleus.
Arbiter pelagi. Pater ventorum Horat. Pelagi rector.
Rex vndarum pro mari ponitur Neptunus vt Cærulei campi & Cerula via à Plauto ponitur. Cic. in Arato, Neptunia prata secantes.

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos.
Hinc dictus Neleius tetrasyl. & Nelides. Ter æuo fructus, Horat.
Trissecli sa pud Gellium: Pilius senex Grandæuus.

Nicia.

Nicia & Nicæa, Asiæ ac Bithiniæ metropolis celebris synodo. 318. Episcoporum iubête Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore. ἀγκύρη, teste Ste.

Nilus.

¶ Nilus, Meloprius, & à quibusdam Gæon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Niniue.

Niuiue med correp. Vrbs assyriorum quæ & Ninos dicitur á Nino rege, vt scribit August. ab Assur ædificata.

Noe.

Neo, Hebraice, Nohe. Vitisator, Noeus.

Normania.

¶ Normania, Neustria, Galliæ regio hinc Normani. Neustrici

Nymphæ.

Nymphæ. Aquarum, Marinæ deæ Æquoreæ, fluctigenæ, Oceanitides.
Cerulæ Ceruleæ.
Glaucæ, Nereiæ quatuor sylla.
Nereia tuba. Sil. Nerinæ Detides.

O

Oceanitides.

Oceanitides Mant. Nereides. vide montium. syluarum, fontium, deæ.

Occidentales.

Occidentales. Occidui. Ouid.
Vesper & Occidnũ quæ littora Sole tepescunt. Tartessij à Tartesso vrbe Gadibus propinqua.
Ouid li. 14. pretterat Occiduus.
Tartessa littora Phœbus.
Tartessiaci. lib. 6. Iam. Tartessiaco quos soluerat equore Titan.
Hesperij.

Oeno.

Oenoe Nympha, Phrygiæ, quæ Paridem adamauit. Pegasis etiam dicta.

Opiuchus.

Opiuchus cæleste sydus est. Anguitenens. Serpentarius. Hedorum sydus.

Orestes.

Orestes filius fuit Agamemnonis ex Clytemnestra quam occidit.
Dictus Agamemnonides, Agamemnonis, & Agamemnone natus,
Sceleratus, matricida demẽs, furiosus. Virg. Et scelerum furijs agitatus Orestes.

Orientales.

Ori-

Otientales. Eoi Aurorę populi.
Memnonij à Memnone Auroræ filio.
Nabathęi à Nabathea regione orientali, Ouid.lib. 1. Mera. Eurus ad auroram, Na bathçaque regna recessit

1 Orion.

Orion ὠρίων quasi Vrion sydus cœleste Iupule seu Iugla.
Tempestuosum signum, terras turbans & maria tempestatibus, si obscurum sit, serentatem denotans si fulgeat.
Burifer fingitur poet is nymbosus. aquosus. Neptunus, & nautis infestus, Orion Horat.
¶ Oriens, Occidens, quere inter Synonyma priora, *East and VVest.*

Ouidius.

Ouidius. Naso.
Poëta Sulmonensis.
Iuuenis pelignus. De seipso scribit Ouid, Pelignæ gentis gloria dicar ego.

P

Padua.

Padua. Patauium.

Padus.

¶ Padus Eridanus. Phaetontius amnis à Phaetonte ibidem submerso: Syllius lib. 7. Nunquam Phaetontius amnis Sanguinea Pontum cur uasset decolor vnda. Vide Eridanus.

Paduſa.

Paduſa med. prod. Messanicus.
Bodincus. Vide causam horum nominum apud Plin lib. 3. cap. 121

Palamades.

Palamides. Nauplij regis Euboeæ filius vnde Naupliades & Naupleia proles dictus. Is Vlyssis fraude à Græcis interfectus est.

Palemon.

Palemon, Melicerta. Portunus.

Pallas.

Pallas belli dea dicta, quod Pallentę gygantem interfecerit, cum prius Tritonia vocaretur, Iouis sine matre filia. nam Iupiter videns Iunonem sterilem esse, percusso capite emisit Palladem.
Eius Epitheta sunt, Armi potens, Bellipotens, Armifera, Belli cosa, Armisona, Bellica, Belligera, Bellatrix.

Pan.

Pan pastorum deus vocatus est, & Demo Gorgonis filius creditur fuisse, qui fistulam composuit septem imparibus calamis simul coniunctis propter harmoniam cœli.
Semicaper deus Arcadicus deus.

Pannonia.

Pannonia superior, Austriam archiducatum & Stiriam complectitur.
Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria Græcis παιονία.

Panope,

Panope siue Panopeia nympha marina, Nerei & Doritis filia, sic dicta à perspicuitate visus, Inuoo, oos, Bacchi nutrix, Tithonis coniux.

Papia.

Papia. Ticinum.

Paradiſus.

Paradisus. παράδεισος.
Hortus voluptatis:
Elisium, & campi Elisij, secundum poetam.
Locus diuinæ amœnitatis.

Beato-

Beatorum, piorum ſedes ac locus, Ci.

Eden & Pardis Hebriacè, vnde quidã paradiſum deduci putant. Nam Eden deliciæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus tranſtulit Paradiſum floretem. Aquila, hortum.

Parcæ.

Parcæ, τοῦ ἔχει, à parcendo per Antiphraſin dictæ, quod nemini parcãt.

Deæ fataſes, fatidicæ, Faticinæ ſorores. Deæ faticanæ, Deæ triplices fati. Fata eſſe eaſdem exiſtimant. finguntur autem vitæ hominũ præeſſe, & nendo eam ducere, quapropter Laniſicæ ſorores vocantur. Mar. Si mihi Laniſicæ ducunt non pulla ſorores Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos.

Nigræ, Stygiæ, immites, ſeuerç, inuidæ, triſtes. ſorores, rapaces, feræ, impiæ. Parcæ.

Parcarum nomina, Clotho, Lacheſis, Atropos.

Paris.

Paris alio nomine Alexander Priami ex Hecuba filius, In Ida monte à paſtoribus educatus, & poſtea in Græciam miſſus à Menelao, Helenam rapuit, vnde Helenæ raptor Paſtor & Adulter Idæus eſt dictus

Parthi.

Parthi. Parthij, Parthiæi.

πάρθοι, πάρθιοι, παρθιαῖοι, populi cuiuſdam regionis Aſſyriæ.

Patroclus.

Patroclus Mæneti & Scheneles filius cum Achille educatus & cum eo ad expeditionem Troianam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans ab eodem confoſſus occubuit Actorides Menetiades & Menetia proles dictus.

Paulus.

Paulus, teſte D. Hiero mirabilem ſonat, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Si Græca vox, quietem ſonat, à verbo παύομαι, ſin Romana, puſillum ſignificat.

Doctor Thaſenſis, quod ex Thaſo Ciliciæ oriundus.

Apoſtolus, ſeu doctor gentium.

Summus vitæ mortalium magiſter.

Organum electum. Vas electionis ſacræ. Veritatis præco.

Sapiens fidei architectus.

Salus dictus ante conuerſionem.

Regionis veræ ac pietatis architectus.

Peloponneſus.

Peloponneſus, quaſi Pelopis inſula eſt. Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Atgos, nũc vero Morea.

Penepole.

Penelope, πηνελόπη, Vlyſſis vxor & Icarii filia, hinc dicta Icaris, idos Ouid Et velut Icaridos ſamulæ peririere, procique, & Icariotis, apud Propert. incorruptæ caſtitatis ac pudicitiæ.

Arnea prius vocabatur.

Pentheus.

Pentheus., triſyl. fuit filius Eccionis regis Shebarum, ob contemptum ſacrorũ Bacchi à matre intrfectus.

Echionides à patre denominatus Ouid. Spernit Echionides, & alibi. Contemptor ſuperum pentheus; Echoine natus. Agauæia proles.

Perſeus.

Perſeus diſſyl. in nominatiuo, fingitur conuerſo in auri guttam Ioue, Natus ex Danae filia Acriſii regis Argiuorum. Hinc dictus Danaes natus. Abannades.

Danaei

Danaeia propago, Mant.
Danaeius heros, Ouid.
Stenobius, Abantius heros, Sid.
Inachides, & Inachius, Claud.
Inachius rubro perhibetur æquore Perſeus Neptuni.
Acriſioniades dictus ab auo Acriſio Argiuorum rege. Ouid. & Meduſę victor.

Perſia.

Perſia, Perſis, idos. ἐθνικὸν, & Perſida, e.
Perſidis ora, regio orientalis Medis contermina, cuius primus rex Cyrus. Man. Perſidis ora diuitibus gemmis fuluóque ſuperbiat auro.

Perſæ.

Perſæ. Perſici, dicuntur Gazetici: nam gaza Perſarum eſt opulentia: Sid. Viua mihi non ſunt Gazetica, Chia Falerna.
Perſæ etiam dicuntur Achæmenei & Achæmenidæ ab Achæmene rege Perſarum ditiſſimo.
Arſacidæ quoque dicti, ab Arſace primo Perſarum rege. Luca. lib. 1. Illa plus vobis acie quam creditis actum eſt Arſacidæ.
Mantuanus: Pellea iuuentus. Arſacidas expugnat adhuc.

Peſtum.

Peſtum Lucaniæ oppidum aliter dictum Poſſidonia, author Plin.

Petrus.

Petrus, primus ſeu princeps Apoſtolorum, Chori duodeni primas. Cephas Chaldaicè ſiue Syriacè vt D. vult Hiſ. à Cepha. id eſt. Petra, vel ſaxum qui prius vocabatur Bariona, id eſt filius Ionæ ſiue columbæ ac Simon.
Clauiger ætherius, cæleſtis, ſenex.
Sabel. Clauigerum ſenem.
Hamiger id eſt piſcator. Porrigi, thamigeri defore penſa ſenis.

Phaſiana.

Phaſianæ, Phaſidis aues à Phaſi fluuio Colchorum.
Phaſiaci alites.
Phaſiæ, Scythiæ volucres, apud Iuue. & Sta. A Scythico maſſas Phaſide captat aues.

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius Ouid. Sole ſatus Phaeton.
Puer ſeu filius Clymenes, Bap. Non ſecus ac Clymenes erret in axe puer. Clymeneia proles, Ouid.
Deuius, infœlix, audax, temerarius.

Phaetontiades.

Phaetontiades ſorores Phaetontis quas verſas in populos ſeu alnos ferunt, Flebant populeæ iuuenem Phaetonta ſorores.
Clymeneides dictæ & Heliades. Ouid. Sic flouit Clymene, ſic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra regis Minois filia ex Paſiphae coniuge, vnde Paſipheia & Haſipheia filia dicta eſt.

Philocretes.

Philocretes Pentis filius & comes Herculis, quamobrem Pentiades.
Pæanteſatus & Alcidæ comes eſt dictus.

Philoſophi.

Philoſophi prius dicebantur Sophiſtæ. Cæterum deinde pro locorum doctri-

doctrinarumque qualitate diuersa sortiti sunt nomina.

Græcis Philosophi, id est sapientiæ amatores dicti, & σοφοὶ, id est sapientes. Inter quos rursum sectæ fuerunt diuersæ, diuersorumque nomenclaturis hominum distinctæ, vtpotè Stoici à porticu, cuius sectæ author Zeno philosophus, Cratis auditor, vnde prius dicti Zenonij.

Cynici, ab Antisthene seu Diogene.

Peripatetici, ab Aristotele deambulatore.

Academici, qui etiam sunt

Platonici, vtpote Platonem sequentes.

Socratici, à Socrate denominati.

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti.

Cyrenaici, ab Aristippo Cyræneo, qui & Epicurei ab Epicuro qui voluptatem statuit summum bonum.

Pyrrhonij quos Græci σκεπτικοὺς, id est, consideratores: ἀπορητικοὺς, id est, ambigentes vocant à Pyrrhone nomen habent.

Nudipedes, γυμνοσοφισταὶ.

Eretriaci à Menedemo inter Socraticos Phædri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum, idem quod sapiens, vel Philosophus.

Apud Gallos Druijdæ vel Drijadæ Syluam inhabitantes in æstimatione erant.

Βραχμᾶνες.

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ.

Apud Ægyptios, Prophetæ, sacerdotes. Latinis sapientes.

Assyrijs Chaldæi dicti sunt à regione, Hebraicè autem metasephim appellantur sapientes omnes orientales, quorum mentio Danielis primo ac secundo Cicero testatur Pythagoram primum modestiæ gratia non sophum, sed philosopham voluisse appellari.

Phocei.

Phocei, Phocenses, Phocaici, Cirthæi, Castalij.

Phœnix.

Phœnix vnica auis in Arabia, Soli sacer, vnde dictus Titanius & Soligena Bapt. Malo ego Soliginæ Phœnicis fata subire.

Alumnus Phœbi.

Auis solis.

Gangericus, Assyrius volucris.

Titanius ales Claud. Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit. Vnicus, longæuus, viuax, nobilis.

Pictones.

¶ Pictones. Pictauenses. Pictaui. Galliæ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perythous πειρίθους filius Ixionis, Borbonius, Perithoüs est Theseus, Pylademque secutus Oresles. Inter eos tantus fernor amoris erat.

Dictus patronymico nomine Ixionides. Ouid. Hæc Ixionides illa.

Threzenius heros.

Ixione natus.

Pittacus.

Pittacus media corr. Philosophus Lesbius. Sophistes Lesbius. Lesbo satus Sido. Noscere quod tempus Lesbo sate Pittace suades. Alij Mitylenæum fuisse scribunt.

Planetæ.

Planetæ. πλανῆται.

Errones. Errantia sydera.

Erronæ. Erraticæ stellæ.

Plato.

Plato Aristonis filius, πλάτων. Philosophus

Iosophus à latitudine humerorum sic dictus. Horo. Pythagoran Antytique reum doctumq; Platona. Antea ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius Mant.

Cecropii interdum dulces inuiserechartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, & Philosophorum Homerus vocatus sit:

Plautus.

Plautus, Farcinas natione, poeta Comicus, ab initio appellatus Plotus, teste Festo à pedum planicie quos Plotos Vmbri vocant. Distortus, Iocosus, antiquus. Antiquum verbis Plautum renouare facetis.

Pleiades.

Pleiades πλειάδες, signum stellarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τῦ πλέειν, id est, pluere latinè Virgiliæ dicuntur, quod vere exoriantur, Aliquando est tetrasyl. Propertius

Non sic Pleiades faciunt nec aquosus Orion, aliquando abiicitur e.vt primam corripiat. Stat. Pliademque inuosam.

Athlantææ dictæ Ouid. & Athlantides, filiæ Athlantis. Imbriferæ. Pluuiæ tristes, nubilæ.

Pluto.

Pluto πλοῦτων. Saturni fertur filius: Iouis, ac Neptuni frater. Hinc dictus Saturnius. Ouid. Haud vltra tenuit Saturnius iram. Vmbrarum rex. Dux Erebi. Tenebrarum præses. Dis, ditis, Tartareus, Orcus, Stygius, Lethæus.

Auernalis rex, tyrannus. Vocatus quoque Veiouis, Martial. Generque Cereris, Iuuena. Ad generum Cereri sine cæde & vulnere cuncti Descendũt reges, & sicca morte tyranni. Tottor vmbrarum immanis, Adamantinus, seuerus. Ater, Funestus. Tenebrosus.

Poeta.

Poëta. ποιητὴς, Vates,
Diuinus. Fatidicus.
Elegantia fingens scribens, componens carmina
Liquore Pægasæo saturatus.
Diuinorum oraculorum interpres.
Interpres Appollini, Deorum.
Qui in bicipit Parnasso somniauit. Persius.
Aonios colens recessus.
Castalio fonte potatus.
Castalia natus dea.
Sacra redimitus tempora lauro.
Cuius ambrosia frons nectare fusa est, atque Helicone sacra lauerit amne comam.
Arida cuius Clitorio sitis amne leuatur. Natura ipsa instructus ad poeticam facultatem.
Aoniæ gloria summa chelys.
Diuino correptus furore
Diuino numinis afflatu concitatus.
Interpres diuinæ mentis.
Cui fronces pandit Cirrha suos, & ampliore vena Piaris fluunt liquores.
In cuius pectus Maronis anima demigrasse creditur.
Qui frontem, habet hædera virentem sequaci.
Darphnei de fronde vel myrto cinctũ habens caput.
Cuius Parnasia lambit tempora Daphne,
Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Musarum alumnus.
Musarum aues, Theocrito dicuntur Poëtæ, quod assidue sua modulentur carmina.

Pollux

Pollux.

¶ Pollux. vide Castor.

Polymneſtor.

Polymneſtor, & in litera elisain carmine Polyneſtor, rex fuit Thracũ. Propert. Et ſcelus accepto Thracis Polyneſtoris auro.

Iſmarius rex vocatur Ouid, & Odryſius, id eſt Thracius.

Polynices.

Polynices, filius Oedipi Thebanorum regis hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides furtim deſerta pererrat.

Iſmenius & Cadmeius heros.

Echinnius inuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopibus vnoculus, ab Vlyſſe excæcatus, vt ſertur. Ennæus dictus ab Enna Siciliæ vrbe.

Etnæus quoque ab Etna monte, in quo Cyclopes recluſi.

Neptunæus incola rupis, Terribilis trux, ferus, cæcus. Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubę filia fuit formoſiſſima. Catul. Alta Polyxenia madefient cæde ſepulchra.

Virgo Priameia Virg. vocatur lib. 3. Æneid. O felix vna ante alias Priameia virgo.

Portogallia.

Portogallia. Luſitania.

Portunus.

Portunus deus portuum. Palemon Athamantiades, Melicerta.

Priamus.

Priamus filius Laomedontis, pulcherrimus, Homero teſte.

Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem.

Senex Dardanius vocatur. Ouid.

Dardanij lachrymas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod. filius Liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus.

Lampſacides, & Lampſacenus dictus quod in Lampſaco Helleſponti vrbe coleretur. Virg in Geor.

Helleſpontiaci ſeruet Tutela Priapi.

Verpus quòque dictus ab Inuerſa pelle, Salax, rigidus procerus, ruber Helleſpontiacus deus.

Prometheus.

Prometheus προμηθεὺς penu. prod. à prouidentia ſic dictus, Iapeti filius, vnus ex Titanibus igne è cœlo fingitur ſurripuiſſe callidè.

Iapetonides dictus: Cod. Iapetionides hoc vulnere turbidus

Iapeto ſatus. Ouid.

Propertius.

Propertius ex Metania Vmbriæ oppido oriundus. Elegiographus quod Callimachum in ſuis operibus ſecutus, Callimachus Romanus vocatus eſt, Quinti, Romaniq; aderit pagina Callimachi, Blãdus, Laſciuus, facundus.

Proſerpina.

Proſerpina, dicta à Proſepẽdo Perſephone, Græcis Ioues ex Cerere filia, quam Pluto in vxorem rapuit in Sicilia. Perſę filia.

Erebi regina, Plutonia coniux.

Tartarea, Phlegetõnea, Persephone, Dea triformis, Triceps,
Stygia dea. Nigri Iouis Inuida coniux. apud Pon. Regina erebi.
Proserpina teste Augusto, eademque Luna, Libera, Diana, Lucina. Trivia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius, Deus & vates marinus.
Vertumnus Latinis dicitur
Carpatheus vates (quod aliquando in Carpatho insula regnauit) dictus Virg. Est in Carpathio Neptuni gurgite vates Cæruleus Proteus.
Mutans vultus: Horat. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo.
Æquoreus, sceleratus, ambiguus, mirabilis.

Protesilaus.

Protesilaus, vnus ex Græciæ principibus, Latinis sonat primus mortuus Auso. Protesilāe tibi nomen sic fata dederunt. Victima quod Troiæ prima futurus eras Philaceius heros. Iphiciades. Iphicenatus. Phylacides dictus à Phylace Thessaliæ oppido. Ouid. Tristia Phylacide Therfites funera vidit. Hæmonius vir apud eundem.

Prussia.

¶ Prussia. Prutenia. Borussia olim.
¶ Bruteni. Bructeri. Borussia, quiolim Cothones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex post Alexandrum Macedonem.
Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo insula Ægypti Luca. Pharios fatis esse tyranno. Quod poterat, Ab hoc deinceps Ægyptij reges Ptolomæi sunt appellati, vt Romanorum Augusti, Persarum Arsacidæ Athenienſium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani, Dicarcæi à iustitiæ administratione: lib. 3. Prole Dicarchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Stopæij Phocensis. Phocæus iuuenis dicitur Ouid.
Adfuit insano iuuenis Phocæus Oresti.
Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani minister, ab igne & incude quæ ἄκμων Græcis dicuntur nomen habens. Virg. Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.
Æmondes, Ouid dicitur Durus ferrugineus, flammeus, semper olens, oculis & nare igneus, nudasque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis Ouid. Inde Prometides placidis Epimethida dictis, Mulcet Titania quoque dicta, Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latinè flauus siue rufus, fuit Achillis filius.
Achilles hinc dictus, Ouid. Pyrrhus Achillides animosus imagine patris & Achilleius heros.
Æacides Pyrrhus Mant.
Scyrius iuuenis, apud Sene.

Pelas-

Pelasgus, Graius ferox.
Neoptolemus antea dictus, authore Seruio.

Pythagoras.

Pythagoras philosophus Samius filius Demarachi locupletissimi negotiatoris.
Panthoides ab Ouid. dictus Celeber Samiæ telluris, alumnus, diuinus, doctissimus.

Q

Quintilis.

Quintilis mensis, ideo dictus est quod ordine sit quintus à Martio, qui apud Romanos sicuti apud Hebræos, Ægyptios & alias nationes, primus anni mensis erat. sed postea in honorem Iulij Cæsaris Dictat. Iulius ἰούλιος appellatus est, seruidius, æstifer μεσοπυρίτης Græcis quoque dictus.

R

Remus.

Remus frater Romuli à quo interfectus, fratres autem Martigenæ dicti. Ouid, in quo Matrigenæ non sunt siue crimine nati & Iliadæ Ouid. Iliadæ fratres iura petita dabant.

Radamanthus.

Radamanthus Iouis ex Europa filius & rex Lyciæ & vnus iudicum inferorum cum Minoe & Æaco.
Agenorides dictus Mant. Qualis Agenorides Lycia Radamanthus in ora. Iuridicus, Inexorabilis, Vide Minos.

Rhagusium.

Rhagusium Dalmatiæ ciuitas. prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia.

Rhamnusia dea fortunæ. Nemesis dea cæca Rhamnusis, idos Tic. Sors.
Norcia dea. Dea instabilis, bifrons inconstans. Lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenum nobilis fluuius ex Alpibus oriens hinc dictus Appenigena. Mant. Appæninigenæ prope saxea flumina Rheni. Belgas à Germanis diuidit duobus ostijs in oceanum septentrionalem influen.. Virg extremiq; hominũ Morini Rhenusque Bicornis. Hora Aut flumens Rhenum aut pluuius discribitur arcus. Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus, saxosus, Bifidus.

Rhesus.

Rhesus filius Strymonis Thraciæ rex bellicosus.
Odrysius dux Ouid. Exigit Odrysij facta cruenta ducis. Thrax, Threicius Scythonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & insula inter Asiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprus sint maiores.
Ophiusa ὀφιοῦσσα per duplex s ante vocabatur & Æthræa, deinde Staclia, Postea Telchin. Insula Solis Carthe, aurificis quondam dicta est insula solis, hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ouid. Phœbeamque Rhodon, & Ialysios Thelchinas. Nunquam enim cœlum tam nubilum est, teste Soli. vt in sole Rhodos non sit.

Rhutheni.

¶ Rhutheni. Russi. Russiani olim & Rhuthones.

¶ Russia. Rhuthenia.

Roma.

Roma Vrbs proprie per Antonomasi-
Regina vrbium.
Romulea vrbs. Valentia prius vocata à robore, quod Græcis ῥώμη.
Vrbs Quirinalis, Martigena, bellicosa superba, Latialis, potens, Martia. Auso. Martia Roma triplex equita tu, plebe, senatu.
Cœli vicaria, Mant. Quo Italia exultat, cœlique vicaria Roma.
Roma septicollis quoq; dicta à septē collibus. Vrbs æterna dicitur Suet. Vrbis, ab æternæ. Vrbs togata à Prudentio.

Romani

Romani Romulei.
Romuli. Romulidæ.
Æneadæ ab Ænea.
Iulæi ab Iulo: Lucā. lib. 1. Phrigijq; penates Gentis Iuleæ.
Latiales. Romulares. Turba Quirini.
Quirites. Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romulea, togata.
Troiugenæ, apud Liuium quod ex reliquijs Troiæ.
Dardanij. Rerum domini. Virg.
Romanos rerum dominos gentemq; togatam.
Celeres. Trossuli. Flexumines.

Romulus.

Romulus ῥωμυλος, Martis & Iliæ filius. Romanæ conditor vrbis, frater Rhemi, primusq; Romanorum rex. Dictus autem est Quirinus à Quiri hasta qua assiduè vrebatur vel quod Cures vicerit, Sil Armiferi sacra Quirini.
Martigena, id est, Marti natus, Mauortius, Ausonius, Romanus, potens.

S

Saba.

Saba civitas regia Æthiopiæ, quam Cambyses Meroen denominauit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellāta. Item Panthæa, Panthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabei, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelli, Sabellici, Samnitesque, antiquissimi sunt Italiæ populi indigenæ atque Aborigenes.

Sagittarius

Sagittarius, signum cœleste Chiron.
Phillyrides Arcitenens. Saturnigena.
Doctor Achillis.
Phillyrius hero, sagittifer, semiuir. Virg. Semiuir arcipotens subit & Capricornus aquosus.

Salamin.

Salamin, siue Salamis σαλαμὶς & Salamina, insula in Euboico mari cōtra Athenas sita, in qua vrbs eiusdem est nominis.
Hinc Salaminij & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamicis fons in Caria iuxta Halycarnasum, Dictus Veneris.

Salomon.

Salamon Hebraica dictio per à in prima scribitur, & interpretatur pacifi cus, Dauidis ex Bersabee filius.
Rex Solymus seu Hierusalem, Mant. Qualis etra festis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomō spectabilis auro. Pólit. Mentis opumq; potens Salomon, Sapientissimus habitus.

Sal-

Salmoneus.

Salmoneus σαλμωνεύς, filius cuiusdam Æoli regis ventorum, atque Elidis rex in qua scilicet regnauit. Virg. Vidi & crudeles dantē Salmonea pœnas. Dum flammas Iouis & tonitru imitatur olympi.

Aeolides, filius Aeoli. Mant. Curruque volanti. Aeolidem aggressum tonitru.

Samos.

Samos insula in mari Icario, dicta Iunonia, i. sacra Iunoni Ouid.

Et iam Iunonia læua parte Samos fuerat, ac Threicia, Virg.

Threiciamque Samon, quę nunc Samothracia fertur.

Parthenia prius nominata, vt scribit Varro fœcunda, illustris, pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothracia vt aliqui scribunt prope Thraciam cum vrbe eiusdem nominis insula est.

Dardania prius dicta & Leucosia.

Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami patriarchæ vxor, à domino Sarai vocata. Isaac mater, Isaciparа. Mant. Gentilis Isaciparæ quæ vsurpat nomine Sarræ.

Sardania.

Sardania insula in mari Ligustico a Sardo Herculis filio sic dicta, cum prius Sandalictes ab effigie soleæ appellatur, & Ichnusa, à similitudine vestigij. Syl. lib. 17 Inde Ichnusa pius Graijs memorata colonis. Mox Libyci Sardus generoso sanguine fidens Herculis, ex sese mutauit nomina terræ.

¶ Hinc sardi, Sardoi, Sardonij, Sardonienses. Et à præcipua ciuitate quod Iole à priscis vocabatur Iolenses.

Sarmata.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerunq; domicilia mutantes, plaustris pro domibus vtentes, pascunturq; lacte equino, vnde eos ἱππομολγοὺς equorum mulsores, & γαλακτοφάγους, lacte vescentes vocant.

Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobij Ptolomæo dicuntur, nūc vulgo Poloni, Tartari, Lituani, Prussi, Vide Moschi.

Saturnus.

Saturnus κρόνος filius fuit Cœli & Vestæ.

Leucadius falcifer & falciteneus deus Pont. Miratus & ipse Falciteneus deus.

Falciger, falcatus. Pomp. falce potens feriet Saturnus, Tristis, profugus, senex, Sterculeus à Romanis dictus propter inuentum stercorandorum agrorum.

Scorpio.

¶ Scorpio & Scorpius, σκορπίος.

Nepa, Nepes.

Oestrepes, Ouid. ὀκτίσιμος. Venenifer. ardens, dirus, mortifer.

Mant. vel acuto mortifer vngue Scorpius.

Est quoque signum cœleste.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, saxum est reddens male Siculum importuosum, plerumque periculis.

Nereia vulgo dicitur Ouid. Ullam nom auidis canibus Nereia virgo.

Phorcis vocatur Fausto ipsáque Circæa versa est medicamine Phorcis Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. Nunc vada latrantis Scillæ nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia Europæa, σκυθία, Septentrionalis regio, à Schyta Herculis filio (vt inquit Hieronymus) ita dicta.

Mæoti ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi.

Nomæi prius dicti & Magogæ, teste Iosepho à Magog filio Iaphet. Arimaspi. Agathirsi. Geloni

Riphæi à Riphæis Scythiæ montibus. Virg. lib. 2. Geor. Gens effrena virum, Riphæo tunditur Euro.

Mæotij & Mæotici, à Meotide palude. Hyperborei.

Tanaitici à Tanai fluuio. Sidon.

Telluris Tanaicum rebellem.

Bosphorani à Bosphoro Thracio Sidoni. Plaudentes stupuere Bosphorani.

Borysthenidæ, ab eiusdem regionis fluuio Borysthene longè vberrimo.

Semele.

Semele Cadmi filia materque fingitur Bacchi.

Cadmæis dicta Ouid. Talibus ignaram Iuno Cadmæida dictis formarat.

Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramis.

Semiramis, Assyriorum regina formosa Ouid. Qualiter in thalamos formosa Semiramis isse dicitur: Regina Babylonia vocatur.

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, Trinacria, Trinacris, Triquetra. Triquetris vocatur, Ouid. libro 3. Metam. Vesta Gigantæis iniecta est insula membris Trinacris. Stat. lib. 2. ser. Quid militibus promissa Triquetra. Lucretius lib. 1. Insula quam Triquetris terrarum gessit in oris Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanij, Lilybæi à Lilybęo promontorio Virgilius lib. 3. Æneid. Et vada dura ego saxi. Lilybæi cæcis.

Ennæi ab Enna vrbe.

Liparæi & Liparenses à Lypara insula. Sidon. Strauit sub Liparensibus caminis.

Tauromenitani à Tauromenio monte Siciliæ. Nesciades.

Arethusij, & Arethusæi, ab Arethusia fonte Siciliæ. Silius lib. 14. Erigitur subitas in spes Arethusa proles Claud. lib. 2. de raptu. Quas Arethusæi latices, quas aduena nutrit Alpheus.

Agathoclæi ab Agathocle rege Siciliæ Sil. lib. 14. Hic Agathoclæis sedes ornata trophæis.

Dicuntur etiam ab insulis vicinis Siciliæ, Æoli, Depranitani à Depranno promontorio Siciliæ Sido. Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons qui Oreb quoque dicitur in quo Moses legem accepit.

Syrenes.

Sirenes.

Sirenes à Poëtis finguntur filiæ Acheloi & Calliopes Muſæ in Siculo mari habitantes. Ouid. Monſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora. Quaſlibet admiſſas detinuere rates.

Acheloides & Acheloides dictæ Ouid. Acheloiadumque reliquit Sirenum ſcopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres.

Siculæ, ſubdolæ, dulces, blandæ, vagulæ virgines, volucres.

Siſyphus.

Siſyphus pen. cor. σίσυφος, filius fuit Æoli, Latro in Iſthmo, qui hoſpites magno ſaxo opprimebat, & tãdem à Theſeo occiſus grande ſaxum ſupra montem, portare & deuoluere cogebatur apud inferos. Ouid. Aut petit aut urget rediturum Siſyphe ſaxum.

Æolides dictus & Aeolius ſenex deſeſſus, inquietus, infœlix. Hortator ſcelerum. Virg.

Sol.

Sol ἥλιος. Hebræis Schemech dicitur, Aſſyrijs Adad. Perſis Mitra μίθρα.

Phœbus, φοῖβος.

Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus.

Titan, auus ſolis, vnde ſol quoque dicitur.

Apollo quaſi mala pellens. Παρὰ τὸ ἀπὸ τοῦ πάσχειν.

Liber prima prod.

Ianus, Dieſpiter, quaſi diei pater Horat. Matutine pater, ſeu iane libentius audis.

Horus. Phanes: Pont. Hunc nitidum Phanetа vocant, quod ſurgat Eoo. Oculus mundi. Capel. Mundanuſque oculis fulgor ſplendentis olympi.

Strophades.

¶ Strophades, inſulæ duæ in Ionio mari, ab alijs Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπληγάδες. antepenulti. prod. inſulæ duæ in Boſphoro. Cyaneæ ab alijs dictæ Sabaudia, vide ſupra Allobroges.

Syracuſani.

Syracuſani & Syracuſij, & Arethuſidæ ab Arethuſa fonte Pachino. Syracuſiſque preclariſſimæ Siciliæ vrbi vicino fic dicti. Ouid. vtque Syracuſis Arethuſidas abſtulit armis. Claudius.

Syria.

Syria Aſiæ regio nobiliſſima continens in ſe Phœniciam, Meſopotamiam, Paleſtinam in qua Iudæa, & Babylonia, quæ & Aſſyria dicitur.

¶ Hinc Syri σύριοι, Syrij Syriaci, Iudæi, Phœnices.

Paleſtini, à Philiſtium ſic dicti Orontæi, ab Oronte fluuio Phœniciæ.

Syrtes.

Syrtes duo ſunt loca ſiue ſinus periculoſiſſimi in extrema Aphrica, quas efficit in acceſſas mare reciprocum ac vadoſum.

Paretoniæ à Paretonio vrbe Aegypti dicti. Lepticanæ quoque à Lepti vrbe Africæ. Luca. Vſque Paretonias Eoa ad littora ſyrtes. Afræ Lybicen, vadoſæ, arenoſæ, barbaræ naufragæ, æſtuoſæ, procelloſæ.

T

Tantalus.

Tantalus Iouis filius, Phrygiæque rex.
Pelopis infidus pater. Horat.
Garrulus. Phrygius senex Senec.
Vocatus. Sitibundus. siccus, proditor.

Tartari

Tartari, Nomades prius dicti.

Tarteſſus, Cartaia, vide *Carteia.*

Temſa.

Temsa, Temese. τεμέσα
Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tereus τρισὶν disſyllaba, rex Thracũ, Martis ex Biſtonide nympha filius.
Biſtonius rex. Virg dictus.
Odriſius rex Ouidio.
Thracius, Threicius Ismarius Tyrannus: Ouid Quid ſcelus Ismarij quereris Philomela tyranni. Impius, Inceſtus, infidus, immitis, iniquus Stat. Vt iniquum Terea clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Heſiona Laomedontis filia,
Laomedontiades hinc dictus. Mantu. Laomedontiadem Teucrum genitoris ob iram E patria pulſum. Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex ſeptem Græciæ ſapientibus.
Miteſius, Mileto genitus, Sido. Thales Mileto genitus vadimonia damnat.

Thebe.

Thebe, bes Theba, bæ, & Thebarum, ciuitas in Ægypto, à Buſiride rege Ægypti condita, Græcis Heliopolis, Solis ciuitas vocatur, centum & quadraginta ſtadiorũ, quæ centum habuit portas. Iuue. Atque vetus Thebe cẽtum iacit obruta portis Venuſtæ, nobiles, inclytę, clarę centifores hecatompolis.
¶ Hinc Thebais, idos Θηβαΐς & Thebaida, dæ. ab accuſatiuo Græco, ac regio Thebaica à Theba ſic denominata, Aegypti pars ſecundum Nilum, huius frequens mentio in vitis patrum.
Eſt alia Thœbe in Bœotia à Cadmo.
Agenoris filio, aut vt alij volunt, ab Ogyge ædificata, & poſt ab Alexandro magno euerſa, quæ & Draconigena dicebatur, quam heptapylon vocat Apuleius, quod ſeptem portas habuerit.
Dircæa à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi, Θηβαῖοι

Themeſtocles.

Themeſtocles Athenienſis Neoclis filius, hinc vocatus.
Neoclides. Ouid. Arma Neoclides qui Perſica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, Sacæ. Aramei, Stithia Aſiaticæ ſũt populi. Plin. lib. 6. Vltra ſunt Scytharum populi. Perſæ illos Sacas vniuerſos appellauere à proxima gente; antiqui Arameos.

Theſeus.

Theſeus filius fuit Ægei regis Athenarum.

Ægides

Aegides hinc dictus Sido. Atticus Aegides rupit Marathonide quercu Heros Troezenius, Ouid. Hac Ixionides ille Traezenius heros. Cecropides.

Neptunus, à Neptuno patre ſecundum Plutarchum. perfidus, periurus, crudelis, ingratus, armiger.

Theſſalia.

Theſſalia, Aemonia, Pharſalia, Aemathia. Amathetis aut Theſſalis ora. Macedonia, prius dicta.

Pyrrhea à Pyrrha Deucalonis vxore.

Campi Philippici. Lariſſa.

Mynia, Pagaiea, Pellua arua.

Iolciacum ſolum.

Theſſalici.

Theſſalici, Theſſalidæ, Iolciaci ab Iolcho Theſſaliæ ciuitate: Virg. in Cerci Regis Iolchiacis animum deſigere votis Meliboei & Melibeſes à Melibœa vrbe Theſſaliæ Paſæi à Pagaſa vrbe. Ouid. li. 7. Iamque fretum Minyæ Pegaſæa puppe ſecabant.

Atracij Atracidæ, ab Atracio, qui magicas artes ibidem edocuit.

Peneij à Peneo fluuio Theſſaliæ: Ouid. libro. 12. Exigit Atracides, Peneiaque arua pererrat.

Lapitheij à Lapithis populis Theſſaliæ. Idem Ouid. Et tum Lapitheia tecta intrarant.

Pelethronij à populis eiuſdem nominis, Peliaci à Pelio monte Ouid. 1. Faſt. Summáque Peliacus ſydera tangat apex.

Pheræi: Seneca. Paſtor Pheræus Delius patuit greges Ouid. in epiſt.

Ipſe reperior opis vaccas pauiſſe Pheræas Fertur.

Amphryſiaci ab Amphryſa fluuio. Stat. lib. 1, Syl. Ant. Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi

Pharſalii, Pharſalici, Luca. lib. 6.

Qua iuga deuexus Pharſalica porrigit Hæmus.

Hemonii. Hæmonidæ. Poli. in Manto Hæmonidis refer & Brontem, Vulcaniaque antra. Val. Flacc. lib. 6. Stant. littore fixi Hæmonidæ.

Magnetes & magneſii à ciuitate Magneſia, fœminina Magneſis Magneſſa. Horat. lib. 3, Car.

Magneſſam Hippolytum dum fugit abſtinens.

Lariſſæi à Lariſſa Theſſaliæ oppido.

Centauræi à Centauris Statius

Sperchiuſque minax, centaureuſque Lycormas.

Lapithonii à Lapithis. Idem Stati. Conſudere modos, puerum Lapithonia nympha.

Oſſæi ab Oſſa monte. Stat. lib. 12.

Nec Oſſæi bello cecidere bimembres Pholoetica monſtra. Atque Peletronios Lapithas Semeleius Euan. Miſcuit.

Aemathij, Philippæi à Philippus cãpis Theſſaliæ: Luca. Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis, idos, vxor Pelei Regis Theſſaliæ, filia Nerei. Amphitrite.

Achillis mater, primam corripiens. inter maris refertur numina, à poetis paſſim vocatur Nereis, Nerei filia: Ouid. Nereis ingreditur conſueta cubilia Doris.

Mater cerulea, aquoſa, æquorea, vndiſlua, vndoſa, circumflua, vndinaga.

Thracia.

Thracia, Thrace, es, & Thraca, ces Θρᾴκα, Ouid. Armigeram Thracen qui regat alter erit.

Lycurgi regna. Iſmaria. Rhodopeia tellus. Scytonia. Strymonia Biſlo-

Bistonia, Bistogis, Schytonis ora.
Terra Aedonis ab Aedone monte Thraciæ. Mauortia, gelida, horrida, læua, bellicosa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracij, & Thracenses.
Mantini, à Mantinis Thraciæ populis: Virg. in Cyri. Vos ô Mantina si qui de gente venitis.
Ismarij ab Ismaro monte Thraciæ.
Pangei à Pangeo Thraciæ promontorio Ouidius lib. 3. Fast Iamque erat ad Rodopem, Pangeaque flumina ventum.
Odrysij à populis eiusdem nominis. Scyconij Edonides.
Rhœoperij à Rhodope monte.
Abderitani, ab Abdera vrbe Thraciæ. Mart. lib. 10. Abderitanæ pectora plebis habes.
Bistones, Bistonij, Bistonidæ à Bistone fluuio.
Oeagrij ab Oeagro fluuio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius.
Aedoni ab Aedone Thraciæ monte.
Bosphorani, Bosphorei: Sidon.
Bosphoreis Elephas inglorius ora tributis.
Bristhenidæ à Boristhene fluuio Thraciæ. Bap. Pius, Mitior ad sæuos aura Boristhenidas.

Thule.

Thule insula vltra Britanniam & Orchadas vltima ex cognitis à Romanis: Vnde Virg. in Geor. Tibi seruiæ vltima Thule. Nunc Islandia vocatur, Terra glacialis Vlterior terra inuentaq; Gronlandia, Finlandia seu Finnonia vt Plinius scribit, & Laponia.

Thusci.

Thusci, Ethrusci. Tyrrheni.

Thyestes.

Thyestes Pelopis fingitur filius Atrei frater, Tantaliq; nepos.
Tantalides hinc dictus Ouid. Tantalidæ fratres absint & Iasonis vxor.
Dirus, crudus, rigidus, sæuus.

Tygris.

Tigris τίγρις è paradiso terrestri creditur habere originem propter velocitatem sic dictus, nam instar beluæ nimia velocitate decurrit, pergitque contra Assyrios.
Achemonius dictus, id est Persicus ab Achæmone Persarum rege. Claud. Misit Achemonio quicquid de Tigride Mœdus. Violentus, rapidus, rapax celer.

Tityus.

Tityus, trisyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas vt iacens nouem occuparunt iugera. Ouidius. Viscera præbebat Tytius laniandæ, nouemque iugeribus districtus erat.
Alumnus terræ hinc dictus: Vir.
Nec non & Tityum terræ omni parentis alumnum.
Et Terrigena, Statius, Terrigenam Titium, Fœdus, incontinens.

Tongrinum.

Tongrinum, Octauia dicebatur quó regni caput esset condita à Torgeto 897. annis ante Christi aduentum.
¶ Tongri Galliæ Belicæ populi vulgo Brabantini vocantur.

Traiectum.

Traiectum Mosæ à trajiciendo sic dictum, & superius vocatum, Brabantiæ

bantia collimitaneum, à nonnullis Aduaticum vocatur.

¶ Traiectum iuferius, quo & Vltraiectum & prius VViltaburgum vocabatur, nunc Archiepiscopi sedes.

Troia & Troiani.

Troia. Teucria.
Dardania. Pergamus.
Troas, ciuitas ipsa, teste Hiero, & regio in qua Troia.
Illiō & Ilios, celeberrima olim Phrigiæ ciuitas.
Arx Erichthonia. Priameia regna.
Sáctis in Rheni ripa olim parua Troia dicebatur, est sub ducatu Cliuensi, condita à Troiade Vetera nūcupata est à Cæsare.

¶ Troiæ epitheta. Vetus, antiqua periura, perfida, Dardana. Phrygia. Idea. Hectorea, Laomedontæa à rege Laomedonte.

Troiani. Troes, Troici Troiugenæ Erichthonij, ab Erichthonio filio Dardani: Virg. in Culice Vrit Erichthonias oriens non ignibus arces. Idem Erichthonius prostrauit funditus arces.

Idæi ab Ida monte, Ilij, Iliaci, Iliadę Aeneadæ. Hectorei, Hectoriadæ, Dardani. Dardanij, Dardanidæ, Teucri. Teucrigenæ, Phryges, Phrygij, Rhœtæi à promontorio, Troiæ, vt Sigæi Pergamei.

Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchisæi Anchisiadæ Priamæi, Priamidæ.

¶ Troianæ mulieres, Troades, Iliades, Teucridei, Dardanides.

Treueris.

Treueris oppidum vetustum in Gallia Belgica.

Augusta Treuirorum, quod Romani olim insignem curiam causarum cognoscendarum ibidem habuerint sic dicta.

Hinc Treuir.

Triuiriorum, & Treuirenses populi.

Tunetum.

Tunetum, aliter Tunitum. τωνὶ ciuitas Aphricæ seu Libyæ, regis Libyci metropolis cuius incolæ Tunetæi & Tunisiæ τωνεῖται, qui & Aphri seu Aphricani.

Tyber.

Tyber, eri. Tybris, bris, & Tyberis huius Tyberis, & in sacris Tyberinus Italiæ fluuius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore. Ouid. lib. 2. Fasto Albula quę Tyberim mersum Tyberinus in vndis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis.

Tyberina palus, apud Pruden.

Appeniniugena Ouid. Appeninigenæ quam proxima Tybrydis vndis Romuleus, Tuscus Ausonius, arenosus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Ætoliæ seu Calidoniæ.

Oenides hinc dictus. Stat. Adnolat Oenides.

Oeneius. Achelonius heros. Stat Ecce furens rapto venienti Oeneius, heros.

Impiger, Egregius, fulmineus, tumidus, cruentus.

Typhœus.

Typhœus trifyl, alio nomine Tiphon & Typhos. Similiter tertæ filius fingitur, & Gigantum omium fera maximus Centimanusque & anguipes. Ouidius. Nec quo Centimanum deiecerat igne Typlixa arduus,

arduus, vastus, tetricus, terribilis, ferus, immanis.

V

Venetia.

Venetiæ, olim Henetia dicebatur authore Seruio, meliusque aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ. ἐνετία in mari Adriatico ciuitas insignis.

Vrbs aquosa dicitur, Sab. Pater vrbis aquoiæ Dexter ades cœptis Ab Henetis populis sic dicta, qui post Bellum Troianum cursum huc è Paphlagonia tenuere authore pli.

Veneti, Heneti, Paphlagones prius dicti.

Venus.

Venus amoris dea fingitur, formosa. & è maris spuma orta. Vnde vocatur Aphrodite. Aphrogenia, ἀφρογένεια & Aphrodisia, diuersa habens nomina à locis vbi Venerem summis honoribus coluerunt.

Amathesia, Amathusis, & Amathuntis, ab insula maris Ægæi quæ Amathus dicitur.

Citheris, Cithereis, Cithera, & Citherea à Cithera vrbe.

Cypris, Cypria, Cyprigena, Erycina, in Cypro genita, Mantuanus.

Cyprigeæ campos.

Idalis, Idalij regina.

Idalia à monte Cyprio Idalio.

Paphia, Diua Paphi, Claud.

Acidalia ab Alcidalio fonte Bœotiæ.

Dianæa, à Dione matre. Ausonius Sacra Dioneæ matri.

Spumigera. Orta salo.

Nata freto. Mant.

Genitrix Æneia, Æneadum.

Luxuriæ nutrix.

corterum præses & magistra.

Mater adulterij libidinum amorum.

Mant Mater adulterij Venus est, stuprique repertrix.

Ebria, insana, vino madens. Ignea in centiua, falax, nefanda, incesta, desultoria, fallax blanda voluptuaria deliciosa, iucunda, lasciua, pernicioſa.

Vesperus.

Vesperus sub solis occasum refulgés Vesper.

Vesperugo, Hesperus.

ἑσπερος, cum aspiratione

Nuncius, index noctis apud Senec.

Virgilius.

Virgilius. Maro Andinus heros.

Andius seu Andæus vates auito quodam patria Virgilij, qui Andes vocabatur iuxta Mantuam.

Latialis Homerus, apud Faust.

Homerus Mantuanus Maro.

Minciades, Iuuenal. Illos Minciadæ celebrat dulcedo maronis.

Myncigena quoque dictus, á mincio fluuio Mant. Et lata maronis æquora Mincigenæ. Doctus.

Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandisonus. Castalius.

Vlysbona.

Vlysbona aut vt alij scribunt, Vlyssybona & Olisyppo ciuitas in Hispania, Portogalliæ metropolis, hodie Lysbona vocatur, ab Vlysse cõdita. Strabo Vlysseam appellari scribit.

Vlysses.

Vlysses, Græcè Οδυσσεύς, filius Laertæ regis Ithaces.

Laertiades à Laertia prole: hinc dictus, Laertius heros.

Dux Naritius ab insula Narito.

Dux Dulichius, Ithacus, Ithacensis, à locis in quibus regnauit.

Labo-

Laborioſus, callidus, proundus. diſertus, fallax, ſubdolus cautus, varius tardus. Pellicropus.

Vrſa maior & minor, vide *Arctos ſub litera A.*

Vulcanus.

Vulcanus, filius Iouis & Iunonis prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat: Ouid. Mulciberis capti Marſque Venuſque dolis.

Lemnius cognominatus ab inſulæ Lemno in quam cœlo deiectus decidit, vbi officinam fingitur habere & deorum arma fabricare, Iouiq; fulmina.

Iunonigena quoque dictus Iunonius Iouialis. Iunonia proles.

Rex ignis flammeus, ardens, ferrugineus, puluerulentus, niger, claudicãs. Faber Iouis.

Pater Lemnius. Virg. Hæc pater Æoliis properat dum Lemnius oris.

FINIS.